

PASTĒER DĀMB NINS SĒN
TĒED SIIG-SŌNGĀ
ZĀMSG SEBR

AFIRIK PASTĒER DĀMBA
SŌ NGR SEBRE

PASTĒER DĀMB NINS SĒN
TĒED SIIG-SŌNGĀ
ZĀMSG SEBR

AFIRIK PASTĒER DĀMBA SŌNGR SEBRE

A Denzil R. Miller, n yaa seb-gvnd-kasebgā

A Jeffery Nelson, yu sōngda

A Todd Churchill, yu sōngda

Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr: Afirik Pasteer dāmba sōngr sebre. Africa's Hope sēn yiis (© Copyright) yuumd 2022, Springfield, Missouri, Amerik tēnga. A gidgame ti ned buud fāa pa tōe n yiis seb-kāngā a nensā fāa sā n yaa foto kopi, elegtronik wall memoar pvgē n bīng ti sebrā gvlsd sā n pa kō noore, a sā n pa a goama yiisg kibay wakat bi kus-taab zīgē y sēn tōe n tall n gome.

Ziis nins a sēn gomd Wēnnaam goam fāa ti bilsgā sēn yāk a toog fāa yii Wēnnaam sebr ning sēn boond ti VUM SID-SID ZĀMSG WĒNNAAM SEBRE Copyright © yuumd 2005 sēn tū ne Life Publishrs International sēn yiisi, noor kūuni. Ned buud fāa ka tar noor ti yiis seb-kāngā ye.

Seb-gvdbā la woto:

A Denzil R. Miller, DMin, seb-gvnd-kasenga
Jeffery Nelson, Dogteer, seb-gvnd pvgdga
Todd Churchill, seb-gvnd pvgdga

Sēn lebg-b sebrā:

DR SAWADGO Zefte
A WEDRAOOGO Zakoob
A WEDRAOOGO Zozef
A SAWADGO Tumote
A SAWADGO Sulaas
A KABOORE Zeremi
A ILBUUDO Zildaas

Sebrā nen-wamd gvlssem:

A Miller, Denzil R., sēn gvls yuum, 1946

Pasteer-pāntkotist rāmba sebre: sōngr sebr Afirik Pasteer dāmba yīnga / A Denzil R. Miller ne a Jeffery Nelson la a Todd Churchill

Africa's Hope sēn yiis

580 West Central Street

Springfield, Missouri, USA 65802

Yaa Etazini la seb-kāngā guls yā

Sebrã gãnegre

Neb nins sên sōng n tuma.....	7
Sungr koegg a Randel Tarr sên dike.....	11
Dogtæer Barnabas Mtokambali sungr koegga.....	13
Sungr koegga	15

PIPI VŪKA ~ PASTÆER DĀMB NINS SĒN TĒED SIIG-SŌNGĀ YALĒ DĀMBA

Pipi saptre ~ Ned sên tar bāngr tũmd pugē.....	23
Sapitr a 2 soaba ~ Ned sên kēnd ne Sug-Sōngo.....	31
Sapitr a 3 soaba ~ Ned sên tar na-kēnd-sōngo.....	39
Sapitr a 4 soaba ~ Ned sên paam seglg sōma.....	47

VŪK A 2 SOABA ~ PASTÆER SĒN KĒND NE SIIG-SŌNG PIPI TUUMA

Sapitr a 5 soaba ~ Tũmdā pipi bōn-daabo.....	57
Sapitr a 6 soaba ~ Bũmb nins sên yaa tilae ne fo meng yīnga.....	65
Sapitra 7 soaba ~ Zakā tilae tũma.....	75
Sapitra 8 soaba ~ Pũsgā yaa tilae.....	85

VŪK A 3 SOABA ~ PASTÆER DĀMB NINS SĒN TĒED SIIG-SŌNGĀ TĒEBĀ TIKRI

Sapitr a 9 soaba ~ Tē Wēnnaam sebrã.....	97
Sapitr 10 soaba ~ Pāntkotā sud koeggā koglo.....	107
Sapitr 11 soaba ~ Keng ne pāntkotā Sugā vum la a tũma.....	115
Sapitr 12 soaba ~ Pēg bũmb ning pāntkotā sên bas ne tōndā.....	123

VŪK A 4 SOABA ~ PASTÆER SĒN KĒND SIIG-SŌNG VUM

Sapitr 13 Soaba ~ Vum zāab sên yaa sōma.....	135
Sapitr 14 soaba ~ Lagem-n-tay sên yaa sōma.....	145
Sapitr 15 soaba ~ Mining sên yaa sōma kaorengā la pũsgā pugē.....	153

**VŪK A 5 SOABA ~ PASTĒER SĒN KĒND NE
SIIG-SÕNG WĒNNAAM TUUMD KUUNGÃ SUKA**

Saputr 16 soaba ~ Koe-mooneg sĕn yit ne Sug-Sõng Pãnga	163
Saputr 17 soaba ~ Zãmsg sĕn tar pãnga	171
Saputr 18 soaba ~ Kaoreng taebo.....	179
Saputr 19 soaba ~ Tall wĕn-doog n kĕes Sug-Sõngã Nĕkr puga	187
Saputr 20 soaba ~ Tall-y tĕedbã n kĕes Sug-Sõng pidb pvgĕ	197
Saputr 21 soaba ~ Tĭ tum ne Sug-Sõngpãnga	205
Saputr 22 soaba ~ Kõ-n-meng suga zabre tumd pvgĕ.....	213

**VŪK A 6 SOABA ~ PASTĒER SĒN VI LA A TUUMD NE
SIIG-SÕNG N YAA PE-KIUMA**

Saputr 23 soaba ~ Tĭ wum karen-saamdĭma Wĕnnaam tumd võore	223
Saputr 24 soaba ~ Tĭ ges piisã yelle.....	233
Saputr 25 soaba ~ Tĭ Paas yĩnga pãnga.....	241
Saputr 26 soaba ~ Sagĭ Wĕnnaam nebã	249
Saputr 27 soaba ~ Gũ-y piisã.....	259

**VŪK A 7 SOABA ~ TAOOR SOABA SĒN YAA PASTĒER
SĒN KĒND NE SIIG-SÕNGO**

Saputr 28 soaba ~ Pãntkotisma taoor sobendo.....	271
Saputr 29 soaba ~ Taoor soab sĕn yaa tum-tumda	281
Saputr 30 soaba ~ Taoor soab sĕn tar yãabo	291
Saputr 31 soaba ~ Misõneerendã taoor-sobendo	301

**VŪK A 8 SOABA ~ PASTĒER SĒN TĒED SIIG-SÕNG
SĒN YAA TUUM-NOORE TAOOR SOABA**

Saputr 32 soaba ~ Rapoaar-dãmba	311
Saputr 33 soaba ~ Kĕes layik-rãmba taoor dãmb sũka	319
Saputr 34 soaba ~ Wĕn-doogã sulã Zãabo.....	327
Saputr 35 soaba ~ Wĕn-doog sĕn yaa gũud karen-biisi	337

**VŪK A 9 SOABA ~ PASTĒER SĒN VĪ LA A TUMD NE
SIIG-SŌNG MISŌ WĀ TUUMD PUGA**

Sapitr 36 soaba ~ Tĭ bāng Kāab Paalga na-kendre	349
Sapitr 37 soaba ~ Tĭ Moon b rāmb nins sĕn menema koεεga.....	357
Sapitr 38 soaba ~ Tum n kŏ nebā wall tĕnga neba	367
Sapitr 39 soaba ~ Wĕnd-do paal luglu.....	375
Sapitr 40 soaba ~ Maan wĕn-dooġā misŏ porgarem.....	383

**VŪK A 10 SOABA ~ PASTĒER SĒN KĔND NE SIIG-SŌNGO,
KIBS RĀMBA, LA BARK NINGR TIG WAKATE**

Sapitr 41 soaba ~ Kāadem Loese, la kŭum mumbu.....	393
Sapitr 42 soaba ~ Koarengā tŭuma, neb wall teed buud Bark ningri, la rik-n-kŏ Zu-soabā nao-kĕnda	401

SEB-TONGDSE

Pipi seb-toanga 1 ~ Asāmbale de Diye tĕebā tikr dŭni wā gill pŭġĕ	413
Seb-toang a 2 soaba ~ Kŭuna toor toore 1 Korent-rāmba 12: 8-10	417
Seb-toang a 3 soaba ~ Wĕnnaam sebrã seb ġulsg ġuls-koes pŭġĕ	419

Sebrã gãnegre

Neb nins sēn sōng n guls sebrā

Sēn be tēngrā yaa neb nins sēn sōng ne sebrā tumda yuya. La gubsā pus limoyā wilgda sapita nins ned fāa sēn gulse

A Adade, Ayi, Dogtēer. Secretary General, Togo Asāmbles De Diye (29)

A Ama, UcheChukwu. Deputy Chairman, Africa Asāmbles De Diye sēn yaa dūni gill komisō wā ned (40)

A Banda, Lipenga. General Superintendent, Asāmbles De Diye sēn yit Zambī (33)

A Bogere, Richard, Dogtēer. Co-Founder, Christ Chapel International, Kampala, Uganda; n yaa fakilte karen-saamba, Pan Africa Theological Seminary (6)

A Bomboko, Cécile, Dogtēer. Afirik sāntrall yuur yīng la a tum-yā, n yaa pāntkotist rāmba teologzi Asosiyasō Afirik soolem (APTEA) (14, 32)

A Bomboko, Marcel, Dogtēer. Chairman, Board of Governors, a yaa Afirik wīndg sēn yitē teoloji wā karen-saamba, Lomé, Togo (14, 32)

A Chipao, Lawrence, Dogtēer. Yē yaa taor soab Theology Faculty and Ministerial Formation, Malawi Asāmbles De Diye University wā pugē (34)

A Churchill, Todd. AGWM Missionary sēn yit Kongo, Africa's Hope (30)

A Daplex Ouentchist, Honoré, Dogtēer. Yē yaa perzidā, Kodivaar Asāmbles De Diye (10)

A Djakouti, Mitré. Perzidā, yē yaa Togo Asāmbles De Diye karen-saamba Perzidā, AfriK Asāmbles De Diye Alyānsā Perzidā (15)

A Dube, Andrew, Dogtēer. Malawi Asāmbles De Diye wā Perzidā (11)

A Flindja, Douti Lallebili, Dogtēer. Karen-do-kasengā taor soaba, Afirik wōndg sēn yitē, Lomé, Togo (27)

- A Frimpong-Manso, Poll, Dogtēer. General Superintendent, Asāmbles De Diye, Gana (37)
- A Gnanchou, Désiré Béchié, Dogtēer. Former Perzidā, Evangelical Asāmbles De Diye, Kodivaar; Durectēer, sēn kō Katagi teoloji wā (23)
- A Kitoto, Dinah. A Philip Kitoto pag sēn yaa, General Superintendent, Kenya Asāmbles De Diye (7)
- A Kitoto, Philip. General Superintendent, Kenya Asāmbles De Diye; Chancellor, KAG East University (7)
- A Kuoh, Jimmy, Dogtēer. General Superintendent Emeritus, Asāmbles De Diye Asāmbles De Diye Liberia; Perzidā, Liberia Asāmbles De Diye Wēnnaam sebr zāmsg lekoll taor soaba (21, 41)
- A Lebelo, Gordon, Dogtēer. General Perzidā, International Asāmbles De Diye, Afirik Di Siid (26)
- A Lwesya, Enson, DMin. Vice Chancellor, Malawi Asāmbles De Diye University (28)
- A Mba, Arthur, Dogtēer. First Vice Perzidā, Asāmbles De Diye, Gabō (2, 18)
- A Mbiwan, Daniel. General Superintendent, Full Gospel Mission, Camerund (25)
- A Miller, Denzil R., DMin. AGWM Missionary; Diregtēer, yāab nins sēn be Afirikā zugu (1, 3, 8, 16, 20, 36)
- A N'sembe Loyela, Israēl. Pastēer, Ark of the Covenant Evangelistic Center, Kinshasa; Former General Superintendent, Asāmbles De Diye, Dogtēer Kongo (22)
- Ndayisaba, Jérôme. Perzidā, Burundi Asāmbles De Diye Fellowship (24)
- Nelson, Jeffery, Dogtēer. AGWM Missionary; Former Vice Chancellor, KAG East University, Nairobi, Kenya (5, 12, 39)
- A Ngabonziza, Emanwelll. Vice General Superintendent, Pentecostal Asāmbles De Diye, Rwanda (38)
- A Niba, Felix, Dogtēer of Foreign Missions, Full Gospel Mission, Cameroon (13)

Neb nins sēn sōng n gvls sebrā

A Oganya, Ngozi Cecilia, Dogtær. teoloji wā egtānsō kaoreng koordonateere (TEE), Asāmbles De Diye Divinity School, Umuahia, Nizeriya (17)

A Sawadogo, Jephthé, DMin. Viise Perzidā, Burkina Faso Asāmbles De Diye; Koubri lekoll biblikā Duregtære (4, 42)

A Sebastião, Francisco. Perzidā, Angola Asāmbles De Diye (9)

A Smith, Bernard, MA. AGWM misōneer n be Togo (15)

A Swai, Ron. Ligd gūud kaseng, Tānzani Asāmbles De Diye (35)

A Turney, Mark, MA. AGWM Missionary; Perzidā, Afirik wīndg sēn lvtē, Lome, Togo (19)

A Watt, C. Peter, Dogtær. Chairman, Asāmbles De Diye, Afirik Di Siid (31)

Neb nins sēn sōng n gvls sebrã

Singr koεεg a Randell Taar sēn dīke

Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr rāmba tʷum-teoogā saagdame ti kō paoong sēn yaa sōma pasteer-dāmb nins sēn be Afrik soolma yʷum nins sēn pogdā. Wēn-dooḡā sēn be Afrikā sung n data hal wakat sēn kaoos paoong a woto, sēn yaa paoong sēn leokd zu-loees nins pasteer-pāntkotiste rāmba sēn segd Afrik soolma.

Seb-kāngā pʷḡē, Dogteer Denzil R. Miller ne a sull ning sēn ḡuls sebrā, sēn yaa Dogteer Jeffery Nelson ne a Todd Churchill, tīgsa Afrik tēns zāab taor dāmb yʷy b sēn mi sōma n na n gom zu-loees wʷsg yell sēn yaa pasteer-pāntkotiste rāmba sēn segd Afrik soolma rūndā. A wa a sēn vēneg būmb ningā «neb nins sēn kō kībayā sōore» sebrā sungrē, taor dāmb kāens yaa eḡliiz nasonallā, Pasteer prēnsʷpall dāmbā, administrateer la lekoll biblik la semineer-dāmba karen-saamb dāmba, misō rāmba taor dāmba, wēn-dotā lugundba, la koe-moondbā, lsk.

Nin-kāensā tʷum-minma zulum la b bāngrā paasda tʷumdā sōmmem. Mam sēn tʷm ne nin-kāensā wʷsg sēn yaa pagb la rapā, mam tōeeme n kʷs b burkīndā kaset taor-sobendā wēengē, b nonglem a Kiris yīng la b tʷumdā, la b ratem ti yā wēn-dooḡā b sēn luḡl Afrik krensā fāa. Sēn le paase, ḡulsdbā sull me wata ne arzek sēn yaa ti bāng Afrik ne a buudā toor toor yidgrā wēengē seb-kāngā pʷḡē. B ned fāa maana tʷumdā Afrik widḡ sēn yitē nug rutgo, widḡ sēn lut-y la a tēn-sukā yʷum wʷsg pʷḡē wa misōneere.

Seb-kāngā pʷlemdame ti paas neb nins sēn zoe n zāad wēn-dotā Afrik tēnsā pʷsē wā Wēnnaam tʷumd pānga, la neb nins sēn ket n be lekoll biblik rāmb pʷs la zāmsg sēn yaa paasḡ porgarem seglḡ tʷumd sēn be taor yīnga. A pida ne tʷum-makds sēn na n sōng Pasteer-pāntekōtistā t'a tōog a ministēerā pʷḡ la a wom biis sēn kaoosde.

Teesḡ sēn tar yōod wʷsg seb-kāngā pʷḡ ya a sēn boond Pasteer-pāntekōtist rāmbā sēn be Afrikā ti b yī raop wall pagb sēn tar yalē sēn tar pāng la yaa sōma. Teesḡ a to sēn tar yōod yaa booll sēn yaa wakat fāa yīng sebrā sēn boond Afrik Pasteer dāmbā ti b pa Sug-Sōng pidb pʷḡē wakat fāa la b kēng taor ne tʷumd ning Wēnnaam sēn kō wēn-dooḡā ti b mao ti sēn yī rōa, pag la biig sēn be Afrik paam zu-noog n wʷm bōn-sōng ning a Randell Tarr singr koεεḡ.

Singr koεεg a Randell Taar sēn dike

Sēn yaa kɪbay la a leb n yaa wa-y a Krist pʊgē. wakat sēn zīndi, bɪ d sēn tōe yeel ti «yidgr koe-noogā» zāaga wēn-dot wʊsg Afrik ne Wēnnaam tʊmdā n kēes-b rat-m-meng yidgrā pʊgē, la a kōta raood ti yā tees-kaseng sēn be misōneerendā tʊmd pʊgē seb-kāngā pʊgē. Neb nins sēn tʊm seb-kāngā pʊgā yaa neb sēn mi Wēnnaam goama sōma, sēn yaa raop la pagb sēn mi Wēnnaam n baood ti ning nakēndr zug ratem ning sēn yaa ti rik Wēnnaam tʊmdā ti yɪ b daar fāa tʊmd b vuma pʊgē.

Yʊʊm pi-gīn a yoob loogr zugē, b rika maam n naag Afrik wēn-doogā, sēn yaa mam sēn nan yaa biig n but Afrik soolem, la m leb n yaa misōneer Afrik wīdg sēn lutē sēn yud yʊʊm pistā la a nu pʊgē. A yaa ligr wʊsg ti yā būmb ning Wēnnaam sēn maan tʊmd ning pʊg roap la pagb wʊsg sēn yaa Afrik neb sēn dik b vum n kō ti tʊm ti paam sus nins sēn menema. Mam tēedame ti seb-kāngā na n sōngame ti tʊmdā maaneg yɪ sōma ministēerā pʊgē. Mam pʊʊsg yaa ti, seb-kāngā sā n ta pastēer-dāmb la lekoll bibligsā karen-biis nusē Afrik soolma fāa, bɪ Wēnnaam soolma sig Afrik ne yalē sēn tar pānga.

Taoor-dāmb nins sēn pid Sugā la b paam Wēnnaam sebrā zāmsg yaa tēeb Afrik yīnga!

~ Reverā. Randell Taar
Sēn yaa Africa's Hope
Tʊʊma Dirēgtēer

Dogteer Barnabas Mtokambali

singr koεεga

Pasteer-pāntekōtist rāmbā sēn be Afrik tōeeme n yā b mens a Poll yalē tagsgā pvg wakat ning a sēn a sēn wa n gulsd Korēnt tēedbā:

«Mam yu ned sēn kēn wusgo. Mam puvga zīs bī wakats sēn yaa wēnga...mam tumame la m zīnda zu-loees pvgē n pa gūs ye; mam yāa kom la ko-yūud la wakat kēere rub paoga maam; waood yōka maam la fut paoga maam. La sēn paase, daar fāa mam bee tvum-kaseng ning taoor sēn yaa mam zu-loεεg wēn-dotā fāa yīngā.» (2 Ko 11: 26-28)

A yaa sud ti ned fāa yell yaa toor ne a Polle, la Pasteer-pāntekōtist rāmbā sēn be Afrik soolema tōe n yāa b mens sēn yaa «ti moon zīga fāa» (4: 8).

Boolg kēer tara yamleogo, a wa ti yī Afrik egliz pāntkotist Pasteere. tags-y vuma krensā wusg yell ne mining pvg Pasteer-pāntekōtist rāmbā sēn tog n wilg b pān-tōogo. Sā n yaa raop wall pagba b tog n yu neb sēn tōe n ges Wēnnaam piisā yelle, la b tōe n ges b mens tvum la b zags yelle. B togame me n yaa koe-moondba, karen-saam-dāmba, sagendb la zāadb sēn tar tvum-minim. La tvumdā woglem tōre, b togame n yaa neb sēn tōe n tae b wēn-dooḡa ti b pids tōnd Zu-soabā tōog sēn yaa ti maan nebā buud fāa karen-biisi. Sōdgrā tōe n ket n kēnda taoore. Yaa rē n kit ti seb-kāngā sōmlma sēn yaa Pasteer-pāntekōtist rāmba yīngā b reeg-a sōma.

Hal sēn kaose, mam yāa ratem sēn yaa karen-saamb sōngr sebr sēn pid zāng b sēn guls sēn yaa yāab Afrik nebā yalē la pāntkotisma pvgē.

Mama puvsa m zaame beoog tvumd ning Africa's Hope sēn maan n na n tōog n yiis seb-kāngā. Sēn kōt raoodā, yaa ti seb-kāngā yaa pasteer-dāmb ne pāntkotisma taoor dāmb sēn bī n yit Afrik krensā fāa n gulse. A yaa būmb sēn tar pāng teolozi wā pvgē, sēn tik misō wā zug la a tar yōod na-kēndrā pvgē. Seb-kāngā kōta Pasteer-pāntekōtist rāmba kibae sēn pa tōe n mak n bilg pāntkotisma vum weengē a *Barnabas Mtokambali singr koεεgā ne ministeerā pvgē*. Bōn-kāngā na n sōnga Pasteer-pāntekōtist rāmbā Afrik soolma tōr ti b tvumdā wum biisi. La d sā n sōng Pasteer dāmbā ti b paam bāngr n paase, bōn-kāng na n paasa wēn-dot nins b sēn zāadā me pānga.

A Barnabas Mtokambali sungr koεεga

Mam daab yaa *Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr_yīngā* yu sōma toor zall «yuum piigā lebg n tekā pugē» Afrik Asāmbles de Diye wā lagem-n-taar sull (AAGA) pug yuum 2021 ti ta yuum 2030. Yuum piig kāng pugē, Afrik Asāmbles de Diye wā yāka yam ti bao Wēnnaam wēn-doogā na pid Sug-Sōng ne pāng pugē, sēn na yulē n paam nekr kaseng a buud sēn na zi n zīnd Afrik soolma, sēn na yul ti tēedbā tōog n tall koe-noogā n taas buudā fāa, tēnsā la ninbuiidā sēn deng a Kris waoongā.

Yuum piigā nekr pugē, Asāmbles de Diye Wēn-doogā na n tika Sug-Sōngā baoob pugē, turlēm vum, tēedbā zāmsgo, koe-moonego, wēn-dot luglg la tuum sēn yaa ti bao ti koe-moonegā zems ne buud nins koe-noogā sēn na n pa ta wā minindu, sēn ti yaa toor zall Afrik wīndg sēn yitē nug goabg la krensā wa a yaasrā tēnsā. Mam tēedame ti *Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr rāmbā sebrā* na n tuma tuumd sēn pa tōe n mak n bilgi, sēn na n sōng Pasteer dāmba ti b tae b wēn-dotā tuum-kasengā pidsg yīnga. Sēn le paase, Zu-soaba sā n kaoos waoongo, seb-kāngā na n kell n kēnga taoor n tum n kō pāntkotā wēn-doog Afrik soolma yuum wusg sēn wate.

Mam yeta Pasteer dāmbā ne pāntkotisma tēn-tumdb fāa ti b tum ne seb-kāngā ne m sūur fāa Afrik soolma tōre.

~ Dogteer Barnabas Mtokambali

Perzidā

Afrik Asāmbles de Diye wā lagem-n-taar sulli

Singr koεεga

D sā n ges wēn-dooḡā sēn bit Afrik to-to, Afrik taoor soab a ye n pēḡ a menga: «Wēnnaam ning Afrik wēn-dooḡā bark ti Afrik wēn-dooḡā tōog n ning tēnsā toor toor barka!» Sā n yaa ne tōndo, Africa's Hope yam-yākrā sēn yaa Tuum 1: 8, tōnd saka ne tagsgā. Tōnd tēedame ti Wēnnaam boola Afrik Wēn-dooḡā soolma puḡē wakat yīng wa zī-kāngā (Est 4: 14). Pāntkotā wēn-dooḡ sēn be Afrik soolma tara misō wā tuum-kaseng a taore. Yaoolem dayā puḡē, Zu-soabā sēn yaa tigsgā soab pudgda b sugā b nebā suk sēn na yulē n kō-b pāng ti b tōog maan tuumdā sōma, sēn yaa tuum-kaseng ning B sēn kō-b ti b maan sēn deng ti B yi saasē wā n wa wā (Mat 24: 14; Tum 1: 8-11).

Woto yīnga, Afrik wēn-dooḡā tog n talla pānga. La sēn na yulē t'a tall pānga, a tog n talla taoor dāmb sēn tar pānga. Pastēer-pāntekōtisṯ rāmbā sebrā b tum-a-la ne yalē sēn na yulē leok ratem-kānga. B guvs-a-la sēn na yulē n sōng Afrik Pastēer-pāntekōtist rāmba ti bāmb me maan b tuumd sēn kēed ne Wēnnaam tuumdā maaneg wēn-dooḡā yīnga. Tōnd tēeb sid sid yaa ti seb-kāngā na lebg tuum-teoog sēn tar yōod Pastēer-pāntekōtist rāmba nusē soolma zāng fāa. B maan-a-la ne ratem a yoob sēn tees sug puḡē:

1. A goama tika Wēnnaam sebrā. Seb-kāngā guvsdbā ne a sigindbā tēedame ti Wēnnaam sebrā yaa gomd Wēnnaam sēn puk ne ninsaalba. A yaa sōngr sebr sēn pid zāng ne tēed a vuma ne a tuumdā yīnga. Dē wā, sebrā sigindb baome ti tilg vēeneg fast gomd fāa vōor Wēnnaam goama puḡē.

2. Yaa pāntkotisma zug la d na n gome. Sebrā yaa Pastēer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā n guvs Pastēer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā yīnga. A baodame ti leok zu-loees nins Pastēer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā sēn tar sēn kēed ne sugā yāab wεengē. Neb nins sēn kēes b toog seb-kāngā puḡē wā yaa taoor dāmb sēn bi n kēnd Sug-Sōng taeeb puḡē ti b boolgā yaa vēenega. B tuum-minima sēn yaa ne Sug-Sōng la b Wēnnaam goama vōor wumbā, nin-kāens sēn yaa roap la pagbā tika na-kēndr toor zall sēn yaa Sug-Sōngā vuma la tuumdā puḡē. Na-kēnd-kāng n dik tuumdā woglem tōre.

3. *Yaa misō wā yell la d na n gome.* Seb-kāngā sigindb tēedame t'a Kris roglā Pastēer fāa la Sug-Sōngā wēn-dot fāa ti b kēes b toog Wēnnaam tūumdā pvgē. Wēnnaam tūumdā yaa ti fāag la b tall n wa ne Bāmb nengē neb sēn yit buud fāa pvgē, goam la tēns sēn be tēng zug sēn deng a Zezi waoongā (Mat 24: 14; Vēnegre. 5: 9). A Kris kumsa Wēnnaam tūumdā n kēes B tūum-kasengā sēn yaa koe-moonegā pvgē (Mat 28: 18-20; Mar 16: 15-17; Luk 24: 47-49; Zā 20: 21-22; Tum 1: 8). Misōneerendā yelle b gom-a-la sebrā woglem tōre.

4. *A yaa sor teesg Afrik yīnga.* Neb nins yīng b sēn guls seb-kānga wā yaa Afrik Pastēer-pāntkotist rāmba yīnga. Sebrā gulsdb miime ti Afrik Pastēer dāmbā maanda b tūumdā Afrik nebā sēn vi to-to la b yalē pvgē, la b maand-a-la ne yel sēn yaa Afrik zu-loees pvgē. Sapitr fāa pvgē gulsma tūuda ne zu-loees nins sēn be wā.

5. *A gomda būmb wvsg yelle.* B maana seb-kāngā sēn na yulē n tōog n gom yelā wvsg yell Pastēer-pāntkotist rāmba sēn segd Afrik zamaana rūndā. A sigindbā tēedame t'a na n wa lebga tūum-teoog sēn tar yōod wvsg Pastēer dāmba nusē soolma tōre.

6. *Tvumda maanda na-kēndra pvgē.* A yaa sid ti seb-kāngā gomda teolozu pastorallā zāmsg yell bala, la lesō rāmb nins b sēn tar n kōt zāmsgā ka wā b maan-b lame ti b tall n tum ne wā yaa nana. A sēn gomd būmb nins yellā, yaa Pastēer-pāntkotist rāmba sēn tog n maan būmb ningā, la būmb ning sēn kut ti b tog n maana, la a wilgda manesem la yalē ning b sēn tōe n tū n maan tūumdā ti yī sōma.

Sebrā sēn guls to-to

Pastēer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr rāmba sebrā yaa Dogtēer Geyō Estēer n tags a yellā pipi, a yaa soab ning sēn yaa Africa's Hope dregtēerā. A rika tūumdā n kō sull sēn yaa tūumd sull ti b maan sebrā. Wakat ning Dogtēer Eastēer b sēn ledg-a ne a Randy Tarr, sēn yaa tūumdā dregtēer paalgā ninga tūumdā a sor zug ne a sūur fāa.

Sullā pipi tvumda da yaa ti tigim koe-zut nins sebrā sēn na n goma yelle. Ra yaa tūum-noor sēn yalem sēn yaa tilae ti vaeesg tūumd sēn zulum zīndi, sēn yaa wakat wogd goam pusē. Koe-zutā yaa Afrik taoor dāmb sēn yit a soolma fāa n yaa nebā zāadb la zāmsdb n maan vaeesg.

La baasgo, koe-zut pis-naas la a yībā sēn labg seb-kāngā sapita wā yii vaeesgā pugē. B sēn yāk koe-zutā n sā wā, komité wā tigim-b-la sul piig pugē wa sēn zemsd ne b yalē rāmbā, sēn lebg sebrā sagse.

B sēn yāk yam n sa ne koe-zut nins sēn na n zīnd solgr pvgē la b sēn na n puk zīng ning sebrā pugē wā, sull wā yāka Pastēer dāmba, zāmsdb la Afrik gill fāa Asāmbale de Diye wā taor dāmb ti ned fāa guls sapitre. Amerik misōneer dāmb wvsg sēn maan b tūmdā n kaoos Afrik me b bool-b lame ti b naag gulsgā pugē. Gulsdb kāense, b yvyā sēn guls seb-koεεg pugē n bilg ned fāa sēn ya a soaba, n be «seb-gvndbā yvy tongr zīngē» sebrā singr zīngē.

Seb-gvndbā ned sā n wa n sa a tūmde, a kūsda a tūmdā sull wā ti karem n bal la b yaool n kēes tūmdā pugē. Sull wā me leb n banda sapitr fāa, a sēn gomd būmb ning yell ne a sā n tara zemsg ne sapitr dāmbā a taabā. B tūmd da yaa ti bāng vēeneg sapitr fāa sā n gomda pāntkotā la misō wā yell sebrā pugē, la goama vōor sā n tūuda taab sebrā woglem zānga. Tūm-kāng sā n sa, b kēesda sapitrā sebrā pugē.

Yvvrā tall n tūme

D sā n dat n gom gomde rēndame ti d pvd gom-bil yvvre «sēn yaa rao bu paga» seb-kāngā pugē sēn tikd Pastēer-pāntkotist rāmba afrik soolem. B maana tūm-kāngā sēn na yulē n wilg vēeneg ti pagbā sōor sēn paasd Pastēer dāmba suk Sug-sōngā wēn-dot pvsē Afrik soolma bāng ti bāmb Wēnnaama tūmd yaa sēn zems yaa ti pēge.

Hal a sungre wā, pāntkotist rāmba kēesa pagbā suk tūmdā pugē. Pāntkotist rāmbā tēedame ti Sug ning sēn yākd roapā tūmdā yīng me yākda pagbā. B tika tēeb kāng ne kāabg ning a Zeezi sēn kāab Tūma 1: 8, b sēn kāab Sug-Sōngtēedbā fāa, roap la pagba. B rāmb nins fāa sēn deegd Sug-Sōngo, ne pagbā, reegda pāng ti kus a Kris kaseto. Kaset-kāng wilgd vēeneg koe-noogā moonego.

Pastēer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā me leb n togsda a Zvwell goama a Pteer sēn togs pāntkotā daarā: «Yaolem wakat sān ta, mam na n pvdga m Sug-sōng ninsaalbā buud fāa zutu. La yāmb kom-dibli ne y kom-pugli na n togsa bāngr goama» (Tūm 2: 17-18, ne Zow 2: 28 -29). Pāntkotā tēedb gelgda gom-kāng wa būmb sēn yaa wakat fāa yell b sēn tog n tē la b maan wakat kāensā sēn yaa «Sug-Sōng zāmaana» Wēnnaam sēn pvdgd B Sugā b barkā pug ninsaalbā fāa zutu.

Kudemdā kibar pvgē, āngilintēer gvlsdbā talla yvy nins sēn yaa rao bi pag n gom vēeneg vēenga. La sēn na yul ti gaoong ra kē, gvlsdbā talla gom-biis nins sēn tar welgr vēeneg wa «raoa bi paga» la «yē sēn yaa rao wall yē sēn yaa paga» b sã n wa n gomd Pastēerpāntkotist rāmba yelle. Sēn na yul ti kaorengā pvg bāng n bak yī sōma, a yaa sōma ti yvvr wilgd sēn wigd yagr wa «bāmb» b tar-b lame n gomd wakat ning sēn wilgd yendlem wala «rao» bi «paga». A yaa goama angilenteerā gvlsdbā fāa sēn sak ründā ründā, la New International Version Biblā goama tūuda ne gom-bi kāensā, sēn yi-a yvvrmd 2011, sēn ya b sēn tall n tvrm seb-kāngā pvgē.

Seb-kāngā sēn karem to-to

Wa a yvvrā sēn wilgdā, b maana seb-kāngā wa sebre, bi tvrm-teoogo, Afrik Pastēer-pantkotist rāmba yīnga. Yāmb tōe n karem-a-la nens wvsg pvgē sēn tar yōodo. Yāmb sã n sunge, yamleog kēeda yāmb ti rat n karem-a n tāag a teka. Yāmb sã n karem-a y na n yāa koe-zut nins sebrā sēn wilgdi. Bōn-kāng na n sōnga yāmb sōma ti y bāng tvvma buud toor toor Pastēer-pāntkotist rāmbā tvvm Afrik.

Yāmb sã n karemd-a bilf bilfu, y tog tara bik ne sebr ti pē yāmb sēn na yul n tōog n gvlsd tagsgā buud toor toor sēn yaa toor zall y yīng y sēn tōe ning na-kēndr zug y meng vum la y ministēerā yīnga. Y leb n tōeeme me n dat n gvls y meng tagsg koe-zugā zugu. Y leb n togame me n gvlsd paasg kēer sēn tōe n sōng yāmb y sēn maand y ministēerā to-to ründā ründā wā. Ti baase, ti kelg Sug-Sōng yamleog n na n kē yāmba, ti yāmb gvsd būmb nins B sēn yet yāmbā. Yāmb na n dat n zāa y kaye wā wa sor-wilgd pvsḡā pvgē la a wa yidgr sor fo meng ministēerā pvgē.

Yāmb leb n tōeeme n tall seb-kāngā wa sor wilgd zāmsgā pvgē. Wa tvvmd sēn welg toor zall sã n wa sēn yaa wa, yi-kāadem, kūum, tvvmd maanego, dureḡsō relyō wall tigingā, yāmb tōe n vaees-a lame wall y kē sapita nins sēn susd yāmb wvsgā pvsē n paam kiba-paal la teesg sēn yaa sōma. Wall yāmb sã n baood sōngr n dat n maneg yel-tvvlga wall y gom ministēerā tvvm-paalḡ yelle, yāmb tōe n kēnga taabl de matiyeerā pvgē sēn yaa sebrā koe-zut sōdgr tongr zīḡē sēn gom koe-zutā buud toor toorā pvgē n ti bao.

Ti baase, lekoll biblik rāmbā karen-saam-dāmb ne semineer maandbā tōe n talla seb-kāngā n tvrm wa tvvm-teoog wall seb-karemdḡ sēn lokd Pastēer dāmba ministēer karen-dooḡ pvgē. Seb-kāngā b tōe n tall-a-la toor zall n tvrm karen-dot nins sēn kōt zāmsgā ne tvvlem wakat koes pvgē wā wa egstānsō rāmba lekollḡ wall wēn-do lugundbā zāmsg.

Singr koεεga

Tõnd, sēn yaa sull ning *Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā zāmsg sebr* rāmba sebrā yellā, kotame tu Afrik Pasteer-pāntkotist rāmbā maan tʉʉm-kāngā. Tõnd pʉʉsda ne d sūur fāa tu Wēnnaam tall-a n tʉʉm n ning Afrik Pasteer dāmba bark yʉʉm pi-gīn nins sēn watā pʉʉgē, la seb-kāngā y1 sebr sēn tar yōod sēn na n yalg Wēnnaam soolma Afrik soolma pʉʉga, sēn tūnug Afrik wēn-dooḡā, tēns toe toeyā pʉʉē.

Yaa ne waoore,

- ~ Dr Denzil R. Miller, sēn yaa sebrā yiisda
- ~ Dr Jeffery Nelson, sēn yaa gʉʉlsdbā taoor soab pʉʉgdga
- ~ Rev. Todd Churchill, sēn yaa sōab ning sēn naag sebrā yiisgu

Singr koεεga

~ PIPÍ VŪKA ~

PASTĚER DĂMB NINS SĚN
TĚED SIIG-SŌNGĂ YALĚ
DĂMBA

~ Pipi sapitre ~

Ned sên tar bāngr tuumd pugē

Awa ned sên maan logtoeem-bedā zāmsg universite bedr pugē, n zīnd sēg-taab Arāmb pvs sên kēed ne upeerasō wā, la a leb n karem seb sên gomd a yelle. Wakat kānga, a na n zi n upeer ned ye. Yāmb na n sakame tu nin-kāng upeer yāmb bu? A na n yu ayo. Fo tagsg pugē ti fo sā n dat n yu logtor sên maand upeerasō, sā n yaa rao bi paga a tog n paama tuum minim sên yaa vēeneg tuumdā pugē n maand upeerasō rāmbā upeerasō wā logtoeem-bedā nifē b sên tūud a tuumdā n getē.

A yaa woto me, sên deng ti kē pasteerendā tuumd pugē, sā n yaa rao bi paga a tog n deng n paama tuum minim. Tuum-minim kāng tog n yu sug la yīng pugē. Sapitr kāngā pugē, tōnd na n yāa tuum-minim ning Pastēer-pāntkotist sên sēgd n paam n yaool n kē tuumdā pugē.

SIIGĀ PUGĒ TUUMDĀ BĀNGRE

Bāngr ning tōnd sên paam ne Wēnnaama n yaa pipi na-yakemd Pastēer-pantkotist fāa yīnga. Sên deng būmb fāa, sā n yaa rao bi paga a tog n paama lagem-n-ta-zulung ne a Kris. A Zezi sên yāk piig la a yiibā, B maana woto «sên na yl ti b zīnd ne Bāmba» (Mar 3: 14). B ra miime ti b sā n kēnd la b gomd ne Bāmba, b na n wēnega Bāmb wvsgo. A Zezi yeelame: «Ned ning fāa, sên paam zāmsg sōma, na n yu wa a karen-saamba» (Luk 6: 40).

A yaa woto me ne tōnd rūndā, tōnd sên dukd weer ne a Kris B gomdā la puvsgā pugē wā, tōnd me lebda wa Bāmb bilf bilfu (2 Ko 3: 18). Sên deng ti d tōog n

tum n kō bāmba, tōnd tog n yu wa Bāmba, la ti tōnd tōog n yu wa Bāmba, tōnd tog n dika weer ne Bāmba.

Sug-Sōngā tēedb sēn yaa pāntkotist rāmba lugla ne tēeb tagsg rūndā tēedbā sēn paame, ti b tōe n vumd-a sug vum la a yalē sēn tekd b vuma wa Kāab-Paalgā tēn-tvmdbā ne a karen-biisā. Pāntkotist rāmba zāmsdame ti dogtrindā sā n yaa a yeyn yeyn bala, a pa pid zāng ye. Sēn yud būmb fāa, yāmb tog n paama lagem-n-taar wakat fāa ne a Zezi. Lagem-n-taar a woto sā n kaē, yāmb pa naag tēn-tvmdbā pvg ye. Lagem-n-taar kāng paamda Sug-Sōngā pvgē vum puga.

Wēnnaam sebrā gill fāa puga, ne nins fāa sēn tvmd n kōt neb a taabā sunga b tvumdā ne reng n seg Wēnnaam. A Abraham wuma Wēnnaam koēega (Sun. 12: 1-3). Moyiis sega Wēnnaam tuugā sēn wit bugma pvgē (Yik 3: 1-4). A Ezayi yāa Wēnnaam wēn-doogā pvgē, sēn be yīngri (Ezy 6: 1-5). Karen-biisā kēna ne a zezi (Mar 3: 13-14). La a Poll sega Kris sēn vuvgā Damaas sorā zugu (Tvm 9: 1-5).

A yaa woto me, ned ning sēn dat n yu Pasteer sēn tvmd ne Sug-Sōng rat n yeel ti Pasteer-pāntkotist segd n talla segb a naas ne Wēnnaam:

Rogem paalgā

A Nikodem da yaa zvuf rāmba naab a ye. A ra yaa fariisē ned sēn yaa nin-turga la a ra yaa tōogā karen-saam-dāmba svk ned a ye. Hal ba ne bōn-kānf fāa, a ra pa tar fāa ye. La Zeezi yeela a Nikodem ya: «rēndame ti fo paam rogem-paalga» (Zā 3: 7). A Zeezi yeela yē t'a ra pa tōe «n kē,» wall «a yā» Wēnnaam soolma sā n pa t'a paam dogem-paalg sēn yaa Sug rēnda (v. 3-5).

sēn tvmd ne Sug-Sōng bi Pasteer-pāntkotist fāa segd n paama rogem paalga. Sā n yaa rao bi paga a tōg n tōog n kisa a vuma kaset a sēn seg a Zezi zīg ninga, a sēn kos a yel-wēna sugr la a sēn deeg Bāmb wa a Zu-soab la a fāagda. Wakat kānga, a Zezi soogd a vuma zānga, la b lebga yīn-paalga. A Poll gulsame ti: «ned sā n be a kris pvgē, nin-kāng lebga nin-palga. Yīn-kvdgā loogame, la a lebga nin-paalga!» (2 Ko 5: 17).

Yāmb paama rogem-paalg bu? Yāmb paama sū-lebgr sid sid bu? A sā n pa wato, yāmb tōe n paam-a-la mosā. Bi y tek yam n bas yel-wēna la y puvse, n kos Wēnnaam ti B kō-y sugri. Bi y rik y teegrā n teeg a Kris B yembr y fāagrā yīnga, la y kos bāmb ti B soog yāmb n yu y vuma fāagda. Yāmb sā n dat n deeg a Kris ti b yu y fāagda, bi y tē ne y sūur fāa la y puvv puvv-kāngā:

«Zezi, mam tēedame ti yāmb yaa Wēnnaam biiga, sēn yaa dūni wā fāagda. Ma tēedame ti yāmb kii mam yel-wēna yīng la Yāmb vuugame. Mam miime ti mam yaa yel-wēna soaba, la sã n pa ne tēeb Yāmb puḡē, mam menema wakat sēn pa sat yīnga. Mam kota Yāmba, ti kō maam m yel-wēna sugr la Y yu mam fāagd la m Zu-soaba. Mam basda fāa n na n tū yāmba. Mam na n maana Yāmb tuumdā wakat fāa m vuma teka. Mam puusa ne Yāmb vuure. Amen.»

Sug-Sōng pidbu

Sēn deng t'a Zezi ru saasē, B yeela B karen-biisā: «bi y pa tēngā puḡē hal ti y wa n deeg pāng sēn yit yīngri» (Luk 24: 19). B ra tog n paa Zerizalem hal ti b paam Sug-Sōng pidbu (Tum 1: 4). Nin-kāensā ra paam Sug-Sōng pidbu. B ra tika a Zezi zāmsgā la b ra yu kaset rāmb ne bōn-bāna. B kō-b-la tuumd ti b moon koe-noogā dūni wā gill fāa. La, b yaool na n pa segl n sa ye.

Tuumd ning a Zezi sēn kō-bā yaa kaseng b sã n dat maan-a ne b mens pānse. B ra tog n paama pidb ne Wēnnaam pānga. A Zezi kāab-b lame: «La Sug-sōng sãn wa yāmb zutu, yāmb na reeg pānga. La yāmb na n yu mam kaset-dāmb Zerizalem, ne Zude la Samari ne dūniyā tek fāa» (Tum 1: 8).

Sugā n deng n sig karen-biisā zug n pid-b pāntkotā daare. Wakat-kānga, b goma gom-zēn la b reeg pāng la noor b sēn da tog n paam n yaool n tōog n moon a Kris ne daodo, hal ba ne gudgr sēn tar pāng taore. Soab ning fāa sēn dat n tū Zu-soabā n maan B tuumdā tog n paama Sug-Sōng pidbu.

A Zezi wilga tōnd d sēn tog n maan to-to n paam Sug-Sōng pidbu. B kāabame ti: «Ba wā sēn saasē wā [na n kōo] Sug-Sōngā b rāmb nins fāa sēn na n kos Bāmba!» (Luk 11: 13). Ned buud fāa tōe n paama Sug-Sōng pāngā a sēn na n kos ne tēebo. Kos-kāngā tara yalē a tāab sēn yaa tēebo:

1. *Kos-y ne tēebo.* Sug-y ne ti kos Sugā Wēnnaam. D sã n gomd Sug-Sōng kūuna yelle, a Zezi kāabame ti: «bi y kose; la b na kō-yā; bi bao la y na yā; kogs-y, la b pak n kō-yā» (Luk 11: 9). Yāmb sã n kose, bi y tē ti Wēnnaam wumdame la b leoka yāmb puvsḡā, la mosā bala, b pita yāmb ne Sug-Sōngo. Bi y pak y sūyā sōma n tees Wēnnaam la y ges Sugā sēn sigd yāmb zugu. Yāmb sã n deeg Sug-Sōng pidbā n sa, yāmb seglame n sa ti maan tēebā na-yakemde a yiiib soabā.

2. *Reeg-y ne tēebo.* A Zezi leb n kāabame ti: «ned ning fāa sēn kot reegdame» (Luk 11: 10). Ziig a to me, B zāmsame ti: «Yāmb sēn na n puvs n kos būmb ning fāa, bi y tē ti yāmb deeg-a lame, la yāmb na yā t'a pidame» (Mar 11: 24). Bi y tē ti Wēnnaam leokda yāmb puvsḡā la b pit yāmb ne Sug-Sōngo. Yāmb sēn maand

bōn-kāng wakatā, bi reeg Wēnnaam belma y sū-zulungā pvgē, yāmb yalē wā (Zā 7: 38). Bōn-kāng sā n maan n sa, bi maan y tēebā na-kemd a tāab soaba.

3. *gom-y ne tēbo*. Wēnnaam gomdā wilgame ti pāntkotā daare «b fāa pida ne Sug-Sōng n gomd gom-zēna, a wa Sug-Sōng sēn kō bāmb ti b goma» (Tvm̄ma 2: 4). Gom-biis nins yāmb sēn gomdā pa le yaa yāmb dēnd ye; la b yita Wēnnaam nengē. B na n yii yāmb sū-zulungā pvgē, yāmb sugā pvgē (1 Ko 14: 2). La a na n yu gom-zēng yāmb sēn pa wvm̄d-a ye. A yaa Wēnnaam bānd yāmb yīnga, la wēn-doogā yīnga, b sēn kō yāmb pān-tōog ti gom Bāmb yīnga. Pēg-y Zu-soabā ! Bala yāmb paama Sug-Sōng pidbu.

Wēnnaam boolgo

Ti yu Pastēer-pāntkotist yaa vum yam-yākre; a yaa Wēnnaam boole. D sā n gomd a Zezi yelle, a Poll gulsame ti: «yaa bāmb n kō kēer ti b yu tēn-tvm̄dba, la kēer bāmb no-rēsdba, la kēer koe-moaandba, la kēer pe-kumba, la kēer karen-saam-dāmba» (Efe 4: 11). Ministēerā tvm̄ma naasā, pastēer-dāmba yaa kūun a Kris meng sēn B wēn-doogā. Yaa Zu-soaba meng n yākd soab ning b sēn dat t'a yu pastēere. b yākdame, la B boondame, la B tvm̄dē. A Zezi yeela B tēn-tvm̄dbā woto: Jēsus a dit à Ses douze disciples: «Ka yāmb n yāk maam ye, yaa maam n yāk yāmba, n ning m tvm̄d yāmb zutu, ti yāmb kēng n wom biisi, la ti yāmb biis kōn se ye» (Zā 15: 16).

Zu-soabā vēnega sid-kasens a tāab sēn kēed ne Wēnnaam ne boolgā: Pipi, B wilga vēneg ti yaa Wēnnaam B ye n yākde. Pastēer sēn tvm̄d ne Sug-Sōng bi Pastēer-pāntkotist sid sid pa yē mengā n yākd a meng ye. A sā n yaa rao bi paga ya a Kris n yākde. A Zezi leb n wilga vēneg ti yaa bāmb n kōt ned fāa ne a tvm̄de. B leb n kēnga taoor n yeel ti: «Mam n yāka foo, la m tvm̄-fo.» A Kris pa yākd tēn-tvm̄db bal ye, B wilgda tvm̄dā sēn na n yu a soab la B tvm̄ tēn-tvm̄db ti b ti maan tvm̄dā.

Ti baase, neb nin B sēn yākd la b ningdē wā, B tvm̄d-b lame. A Zezi baasa b goama n yeel ti: «[Mam] yāka foo ti f kēng la f ti wom biisi. Yaa Bāmb n yaa zakā Zu-soaba, la yaa Bāmb n so tōndo: «Saag-y zīnga fāa n moon koe-noogā buuda fāa» (Mar 16: 15). D sā n lebg-a neng a to, Pastēer-pāntkotist rāmba sid sid pa bāmb n yāk b mense, wall b tvm̄ b mens ye. La a yaa Wēnnaam n tūus bāmba, n yāk-b la B tvm̄-ba. Tōnd tvm̄d yaa ti wvm̄ bāmb goama, n sak Bāmb sēn yetā la d sak B boolgā.

Wēnnaam boolgā tōeeme n tū soay wuŋg n wa. A tōe n tūu koεεg n wa, a wa a sāmwell sēn wum Wēnnaam sēn bool yē yuvrā vēenegā. (1 Sam. 3: 1- 11). Wakat kēere, Wēnnaam boolgā tūuda ne būmb sēn pa zisg sēn yaa yalē faag sēn pukd tōnd mengā pvgē. A Eli boolgā yu woto. Porfetā pa wum Wēnnaam koεεgā sebg sēn tar pāng pvgē, tēn-digimdg wall bugum pvg ye. A wuma Wēnnaam koεεgā wa «walengo» (1 Rīm 19: 12).

Boolg a woto mi n yāaga ne «sū-bāngre» ti yaa Wēnnaam n gomde. La a sã n wa n kaoosdē, a pānga paas dame, n wilgd būmb sēn pid zānga. Bi-ribl a Zezi yāa bōn-kāngā wakat ning B sēn yeel B roagdbā: «Mam da tog n zīnda m Ba wā roogē» (Luk 2: 49). A Poll wilga sēn yaa tilae kāng Korēnt nebā. «Bala, yōwā bee mam zugu», a sēn guls n wilgi, «la mam sãn ka moon koe-noogā, a na n yu toog ne maam!» (1 Ko 9: 16). Porfet a Mise gulsa sū-bāngr kāngā sēn yit Wēnnaam nengē wā: «La Zu-soabā Sugā kōo maam pāng ne turem la raood ti m wilg a Zakoob yagensā b yel-wēnā, la m wilg Israyell nebā b kongrā» (Mse 3: 8)

Tōnd sã n leok ne tēeb la sakr Sug-Sōng koεεgā, tōnd sū-bāngrā bitame hal ti tōnd wa bāng vēeneg ti Wēnnaam boola tōnd ti d duk d vuma n kō ti moon koe-noogā.

Lagem-n-taar sēn vi

Ti baase, Pasteer-pāntkotist togame n paam lagem-n-taar wakat fāa sēn vi ne Wēnnaam. Wēnnaama bāngr pa tog n yaa būmb sēn yaa wakat wakat pvgē bal ye. A sã n yaa bāngre, sēn yaa bāng-yooko, a pa tōe n sōng tēedā vum ye. Hal ba pipi tēedbā, sēn paam Sug-Sōngā pidb pāntkotā daarā, talla Sug-Sōngā pidb tvumd naoor yaka, (Tum 4: 8, 31; 5: 8).

Yāmb sēn yaa Pasteer-pāntkotist rāmbā, yāmb segdame n zāms ti vumd y meng vum na-kēndr sēn yaa sōma wakat fāa ne Wēnnaam. A Poll gulsa Galatē tēedbā n yeel ti: «Bala tōnd vu Sug-sōng yīnga, bi tōnd kēn sēn zems Sug-sōng me.» (Gal 2: 25). Seb-kāng pvgē, a leng-b lame: «Yāmb yam pa waoog la? Yāmb sēn sung ne Sug-Sōngā, masā yāmb dat n baasa ne ninsaal datem laa? (Gal 3: 2). A pa ti pid Sugā vugr bal ye, la a yaa ti pa «ne Sug-Sōngo» (Luk 4: 1; Tum 6: 3; 7: 55; 11: 24).

A Zezi wilga lagem-n-taar kāng wa būmb sēn keta, wall sēn paade, ne bāmba (Zā 15: 4). Ti pa ne a Kris yaa ti vumd B gomdā la B nongelma pvgē (v. 7, 9). A le yaa ti tall bāmb tōodā (v. 10) la vumd ne Sug-Sōngo (1 Zā 2: 27; 4: 13).

BĀNGR TUUMDĀ MINIM PUGĒ

Bāngr tuumd minim kēere pa sebā pvg la d tōe n paam-b. Ned tōe n karma sebr sēn gomd koom dugb sēn dugd to-to; la wakat kānga, a ket n yaa zulem soab ne ti lis ko-zulunsā pvg sēn deng t'a bus a bāngrā ne kooma sēn pa zulme wā. A yaa woto me ne tēn-tūmdb nins sēn tēed Sug-Sōngā. D bānge, ti iniversite ba a ye koareng pa tōe n segl ned t'a zems sēn kēed ne pasteerendā ministēer ye. Sēn deng ti d kē ministēerā pvgē, yāmb tog n deng n paama bāng-minim. Yāmb pa tōe n paam bāng-minim a woto ti sā n pa yāmb kēesa y meng ministēer pvg sēn tumd vēeneg ye.

Afrik wīndg sēn yitē nug rutg lekoll bibliik a ye pvgē, karen-biis nins sēn dat n wa karma tog n wa kisa b «kosg seb sēn wilgd ti b rat n wa karmame.» Lekollā tuum-noor yaa ne bāng-minim ning b sēn tar na-kēnd kāng pvgā yīng n sōngd-b ti b tōog n ges n bāng karen-biigā yalē b sā n tōe n deeg-a-la lekoollē wā. Suk-n-bāngā lekollā sēn maand sēn yaa reng n makā sēn yāk a toogo, karen-biigā tog n gūlsa a kasetā ne a meng nugu. Kaset kīsg kāng pvgē, soab ning sēn degl a kosg sebrā tog n loee sukds a naase: (1) yaa ti wilg wān wān to la yāmb bāng a Kiris wa y fāagda; (2) wilg-y yāmb Sug-Sōngā pidb sēn yī to-to la a maan yāmb vuma to-to; (3) wilg-y yāmb boolgā sēn yaa a soaba; ti baase (4) wilg-y yāmb sēn tum to-to yāmb wēn-doogā pvgē yāmb boolgā pvgē.

Lekollā taoor soab wilgame ti «yaoolem svkrā d sēn svkā yaa ti d tēedame ti nedā sēn da zoe m mi būmb ningā yaa būmb sēn yaa tūae boolgā zāmsg yīnga. Zī-kāngā, tōnd lekollā pvgē, tōnd pa maand zāmsgā tuumdā yīng ye, la tōnd maanda zāmsgā tuumdā puga.» A yaa sid ti sebrā pvgē bāngr yaa sōma, la bōn-kāng a yeyn yeyn pa tōe n segl yāmb pasteerendā tuumd yīng ye. Yāmb tog n paama tuum-minim tuumdā meng pvgē n tumd vēeneg boolgā meng pvgē.

A ka yam tuumd ti mak ti zā wēn-doog wa Pasteer, n yaool pa tar pasteerendā bāngr ye. Yāmb tōe n paama bāng kāng sōma wēn-doog pvgē Pasteer sēn bi la a pid ne Sug-Sōng tēngre. A Poll yeela a Timote ti karen-saamba, «ka tog n yī ned sēn kos sugr paalem ye» (1 Tī 3: 6). A wilgame n paas ti Pasteer tog n talla «kaset-sōng ne neb nins sēn pa tūud Wēnnaama suka» (v. 7). Ad sags a naas tuumdā bāngr pvgē sēn yaa bāng minima kaseto, yaa koe-moonegā ne zāmsgā tuumd minim, kūuna meng tuumd ne pūvsā tuumd bāngr pvgē, a wa sēn pogdā:

OKasetsā togs bāngre

Pipi, b sēn segend yāmb pasteerendā tūmda yīngā, yāmb segd n paama bāngr kaset togs pūgē. Yāmb segdame n minim tū pū koe-noogā ne neb a taabā. Kaset a woto yaa biis sēn yit yāmb pūgē n wilgd tū yāmb paama Sug-Sōng pidbu, a wa d sēn gom yīngā. A wa B sēn gomd B meng yellā, a Zezi yeelame tū pe-kuma «bee a [piisā] taore, t'a piisā pogda» (Zā 10: 4). Tōnd sēn yaa Paster-pāntkotist rāmbā, a yaa woto me ne tōndo. Yāmb sā n be y piisā taor n paamd sus n wat ne a Kris nengē, b na n poga me. Wakat kānga, yāmb sā n pa tōog n kīs kasetā, neb nins sēn be ne yāmbā me pa na n maan-a ye.

Tūmd sēn yaa kaseng n be Paster-pāntkotist rāmba zug yaa tū zā wēn-dotā neb n pagsd wēn-dot zīis nins wēn-dot sēn maand misō wā ne Sug-Sōng pāng sēn ka be wā. A yaa sōma tū yāmb zīnd wēn-dotā lugl ba yaa vugr wall naor yak n yaool n tōog n zā wēn-doogo. Bōn-kāng yaa yāmb sēn be wēn-doog ningā, lekoll biblik ning yāmb sēn karma wall sull a woto buud n tog maan bōn-kāngā. Yāmb sēn na n paam bāngr ning be wā na n sōnga yāmb tū y tōog n yōgeng y wēn-doogā sōma la y pags wēn-doto.¹

Koe-moonegā ne zāmsgā tūmd bāngre

Sēn le paase, ned ning fāa sēn dat n yī Paster-pāntkotist tog n paama bāngr koe-moonegā ne zāmsgā pūg sēn yit Wēnnaam goama pūgē. Bala, a wān wān to la tōnd tōe n zā wēn-doog sōma tōnd sā n pa tar bāngr sōma sēn na n moon neb a taabā Wēnnaam gomdā? a Poll tēega a Tūmote tū Paster togame n tōe «n kō zāmsgo» (1 Tū 3: 2). A leb n tēega a biig tēeb pūgē wā t'a segl sōma n tōog n maan koe-noogā zīga fāa 2 Tū 4: 2).

Na-yakemd d sēn tōe n tū n bāng zāmsgā ne koe-moonegā tūmd yaa tū kō f meng n yī lekoll de dumaas karen-saamb wall tū kēes f meng Wēnnaam goama zāmsgā pūg wēn-doogā pūgē. Neng a to yaa tū yī zak pūgē sull taor soaba. A woto, yāmb tōe n tōoga yāmb pasteerā yāagr pūgē, n zāmsd tū bao la y tōog n moone. Na-kēnd sōng a to sēn yaa tū paam bāngr koe-moonegā pūgē yaa tū moon tīginsā wakat zāma wā svka, b sēn boond tū plē neerā. Yāmb tōe n maan-a-la sull

¹ B goma svkds kāensā yell Saptr 37 wā pūgē: “sēn yaa moon sēn menem-bā koeega” la saptr 39 wā pūgē: “Sēn yaa wēn-dot luglgu.”

yōgneg pvg sēn yaa wēn-dooḡā neba, n kēnd raasē wā la zīis a taab sēn yaa zāma zīis sēn pē yāmb wēn-dooḡā n maan koe-moones b sēn boond ti plē neerā.²

Tūm-minim kūuna pvgē

A tāab soaba, ned ning sēn dat n yī Pasteer-pāntkotist tog n talla kaset sōng a Wēnnaam puurā yākr pvgē la a tall kūun sōms la a nonglem kūun Wēnnaam tūmdā yīnga. Ned sēn yaa bōn-zoet n leb n yaa bōn-zoet pa tol n tōe n yī Wēnnaam sēn yaa sid soab la nin-bāan-zoeer soabā kaset soab ye. A Zezi paasa b karen-biisā raodo n yeel tt: «yāmb deega zaalem; bī y kō zaalem» (Mat 10: 8). A woto me, a Poll keooga Korent tēedbā tt: «bī y rik mam mamsgo, a wa ma me sēn ya a Kris zāmsgā» (1 Ko 11: 1). Wēn-dooḡā nebā sā n yā yāmb sōmlem sēn pid ne tēebo, bāmb me na n paama raod ti tūm Wēnnaam tūmdā ne sōmlem, ne pu-peelem sēn kēed b ratma fāa (Filipē. 4: 19). La rē na n ktame, ti Wēnnaam tūmdā yidgi.

Tūmdā bāngr pūvsḡā pvgē

Baasgo, ned ning fāa sēn dat n yī Pasteer-pāntkotist tog n paama tūm-minim pūvsḡā maaneg pvgē. Yaa pūvsḡā n yaa ministeer pāntkotist buud fāa yēbgre. Ti paam pūvsḡā tūmd minim sungda ne pūvsḡ sēn zems la sēn tūud noor sakr pvgē. Wēnnaam sebrā bilga «a Zezi sēn da yit kireng n zāagd nebā n pūvsdē» (Luk 5: 16). Ti yī Pasteer-pāntkotist sēn tūmd ti yaa sōma pvgē, yāmb me tog n maana a woto. Yāmb tog n paama weer daar fāa n gomd ne y Ba sēn be yīngrā.³

Yāmb tōeeme n dat n ti naag neb a taab n pūvse. Yāmb tōeeme n ti naag-b b pūvsḡā pvgē, sēn yaa yit n kēngd zīis n pūvsdē wall yūvng seg-taab pūvsḡo. Manesem a woto maasem yīnga, yāmb tōe n segla y meng n tōog n pūvs neb a taabā yīnga. Nens a yīib y sēn tōe n le paam tūmdā bāngr yaa bāad-rāamb pūvsḡ la zu-loesā rāamb sēn na yil ti b tōe n paam laafi, la pūvsḡ sēn maand ne tēedbā sēn na yil ti b tōog n paam Sug-Sōng pidbu.⁴

² Sēn na yil ti d paam vēnem koe-moonegā ne zāmsgā pvgē, d ges sapitr 16 pvgē: “Koe-mooneg sēn maand ne Sug-Sōng panga” Sapitr 17: “Koe-mooneg sēn tar pānga.”

³ Sēn na yullē ti d paam vēnem sēn kēed ne pasteerā pūvsḡ vum, D ges sapitr 8 pvgē: “Pūvsḡā pipi tūmdē” Sapitr 15: “Ti minim n pūvsd f yembre.”

⁴ B goma bōn-kāens yell sapitr 19 pvgē: “Ti tae tēedbā n kēes Sug-Sōng līsḡ pvgē” Sapitr 21: “Maan Wēnnaam tūmdā Sug-Sōng pānga pvgē.”

~ Sapitr a 2 soaba ~

Ned sēn kēnd ne Sug-Sōngo

A frik tēng a yembre pvgē, bi-bug a ye n yā ti boolg n be a vuma pvgē. A wilga a pasteerā būmb ning sēn puk a vuma pvgē wā. La pasteerā me bāngame ti boolg n be bi-bugā vum pvgē, ti b kit t'a kēng wēn-dooq a ye pvg galo-tēng a ye pvg sēn yaa denominasō yang ne bāmba. A yeela bi-bugā: «yāmb tog maooome ti wēn-dooqā yidg la y lugl wēn-dot a taab reezō rāmb a taaba me pvgē. Ratma sēn be ne-a yīnga, bi-bugā kēnga ne a zak rāmb n ti zīnd tēngā pvgē n sung tūmdē. A tūma sōma n maan a sēn tōe teka. La wakat kānga, a tūmdā biis yu bilfu. La bi-bugā yeelame ti: «mam tog n paama bāngr la zāmsg n paase. T'a guls a meng lekoll bibliik.»

Lekoll bibliikē wā, bi-bugā zāmsa Wēnnaam gomdā. A zāmsgā pvgē, bilf bilfā a paamda vēenema. A leb n wuma b sēn gomd Sug-Sōng pidbā yelle. Bi-biigā bao wa Sug-Sōng pidbā ne a sūurā fāa la a paama Sug-Sōng pidbā, a wa koabg la pisi wā sēn paam Sug-Sōng pidbā Pāntkotā daarā. (Tūm 2: 1-4). La a porfesēer dāmba zāms-a lame t'a kēn Sug-Sōng pānga pvgē. A sēn wa n leb a wēn-dooqā pvgē wā, yelā teemame. A maana a tūmdā ne pāng la sūur kaset sēn yaa vēenega. Nebā paama maagr la lokre, la neb wusg kōo b mens a Kiris. La rē zugē, wēn-dooqā yalgame n tar pānga.

La wakat bilf pvgē, a tōog n lugla wēn-doto. Kiba-kāng bilgda būmb ning sēn yaa sōma ti Pasteer-pāntkotist fāa yu rao wall pag sēn yaa tēn-tūmd meng meng sēn tūmd ne Sug-Sōngo.

Baasgã zïigë sapitrã goma bumb ning sën kit ti Pasteerpãntkotist tog n yï ned sën tumd Sug-Sõng pvgë la a yaa ned sën tumd zãmsgã bãngr me pvgë. Sapitr lkãngã na n goma bõn-kãens yelle. A na n le goma b sën wumd Pasteer-pãntkotistã võor to-to a yãgrã meng sën kënd ne Sug-Sõng ne B tummdã. A na n le goma a këndã sën yaa to-to la a tumdã Sug-Sõng pvgë.

TI BÃNG SIIG-SÕNG SËN YA A SOABA

Yãmb sã n yaa Pasteer-pãntkotisti, yãmb tog n yu Sug-Sõng neda, la y tog n wuma yel a naas võor sën yaa:

Sug-Sõng ya ãnd soaba?

Pipi, yãmb tog n bãnga Sug-Sõngã sën ya a soaba. Tëedb wusg ründã, la pãntkotist rãmbã, pa mi Sug-Sõngã vëeneg zãng ye. Neb këer tēedame t'a yaa wa pãng buud sën lall ned sën yit Wënaam nengë. Pasteer-pãntkotist rãmbã, wakat kãnga, tōg n bãngã bõn-kãng võor la b zãms nebã ti b bãng tu Sug-Sõngã yaa Wënaam. Tãab-n-yembrã tãab soaba (Mat 28: 19; 2 Ko 13: 14). A wa Ba wã sën yaa Wënaam ti biigã me yaa Wënaama, Sug-Sõng me yaa Wënaam. A wa Wënaam, Sugã tasgdame (Tvm 15: 28), n gomda (Tvuma 1: 16), n taetë (Rom 8: 14) la b tõeeme n sãam a sũurã (Efe 4: 30). Bala Sug-Sõngã yaa neda, t'a Kiris karen-biig fãa tõe n paam lagem-n-taar ne-A (Zã 14: 16-18; 2 Ko 13: 14).

Sën le paase, yãmb sën yaa Pasteer sën teed Sug-sõngã, yãmb tog n bãngame la ya zãms ti Sug-Sõng n yaa misõ (tvuma saagre) suga. A yaa tãab-n-yembrã ned a ye, sën yaa sugã zamaana, sën pids Wënaam misõ wã tumd tēng zugu. La sën paase, A paasda pãnga, n yikd ratem la A taet Wënaam nebã ti tõe n naag Bãmb misõ wã pvgë (Tvm 1: 8).

Sug-Sõngã tumda wãn wãna?

Sug-Sõng sën ya a soabã bãngr loogr poore, yãmb tōg n bãnga A sën tumd to-to. Sugã tumda Wënaam nebã sën yaa misõneer dãmbã, wën-dooagã pvgë, sën na n pids Wënaam misõ wã tēng zugu. B kōo a Zezi pãng tu maan b tumdã (Luk 4: 17-19; Tvm 10: 38). A woto me, B na n kōo a Zezi karen-biisã me pãn-tōog tu b maan B tumdã (Tvm 1: 8; Zã 14: 12). Yãmb sën yaa Pasteer-pãntkotist rãmbã, yãmb tog n bãnga vëeneg la y zãms nebã sid kãensã ti nebã tõe n kō sida.¹

¹ Sën na yil ti d paam vëenem koe-zu-kãng zugu, d ges sapit 10 pvgë: "Pãntkotisma koglgo" la Sapitr 11 soabã: "Sug-Sõngã tumdã maaneg wilgr la a tvuma."

Yāmb sã n dat n wum Sug-Sōng tvm̄dã vōor sōma tōnd zamaana, yāmb tog n bānga yel a tāab vōor sēn yit Wēnnaam goama pugē:

1. *Wēnnaam tvm̄dã.* Pipi, yāmb tog n bāngame ti Wēnnaam sebrã wilgda Wēnnaam wa misōneere. Wēnnaam tvm̄dã yaa ti lebg n da la bool buudã fãa neba, goam buud fãa la tēns buud fãa sēn be tēngã zug ti b wa Bāmb nengē, (Vēne-gre. 5: 9). Wēn-dooḡã belem yaa wa Wēnnaam tvm̄-teoog sēn na tall n pids B tvm̄dã.

A Zezi tagsgã pugē B ra tara Wēnnaam tvm̄dã wakat ning B sēn wa n kō B tvm̄dã n yeel ti: «B̄i y kēng n maan nebã buud fãa ti b ȳi mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga, la Sug-sōng yv̄ore. la zāms bāmb ti b sak b̄umb nins fãa mam sēn da togs yāmbã.» (Mat 28: 19-20; ges Mar 16: 15-16; Zã 20: 21).

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn tēd Sug-Sōngā, yāmb tog n zāmsa Wēnnaam nebã Wēnnaam tvm̄dã. Yāmb le n tog n zāms-b lame ti b bāng b tvm̄d Wēnnaam tvm̄dã maaneg pugē.

2. *Sug-Sōng pidbã ne misō wã tvm̄de.* Sēn na n paas yāmb sēn na n bāng Wēnnaam tvm̄da sēn ya a soaba ya ti yāmb sēn ya pāntkot pasteer sid s̄ida, y seg-dame n bāng bō kasēng ning Sug-Sōng pidba sēn maand Wēnnaam tvm̄da maaneg puga. Yāmb segd n bāngame ti Wēnnaam kosda Bāmb neba B Suga pugē sēn na n yilē ti bāmb tōe n maan Bāmb tvm̄dã. (Luk 24: 49). Yaa Zezi Sēn deeg Sug-Sōng pāng loogr poore la B yaool n sung B tvm̄da (Luk 3.21-23; 4.17-19; Tum 10.38). La bāmb san yaa ti Bāmb karen-biisa me maan woto r̄unda (Tum 1: 48).

3. *Seglg misō wã tvm̄d yīnga.* Sēn le paase, yāmb sēn yaa pāntkot pasteerã, yāmb segdame n bāng ti yāmb sã n taet nebã ti b paamd Sug-Sōng pidbu, yāmb segenda bāmb tvm̄d yīnga, la yaa Sug-Sōng n taet tvm̄ kānga. A Zezi sēn wa n yeel b karen-biisa: uB̄i y pa tēnga puga hal ti yāmb wa n deeg pāng sēn yit yīngri (Luk 24: 49), Bāmb ra segenda b karen-biisa tvm̄d ning sēn da be bāmb taoora yīnga. (vv. 47-48). La a Poll sēn suk Efesē karen-biis piig la yībã: u Yāmb deega Sug-Sōng wakat ning yāmb sēn tē wã bu? (Tum 19: 2), a ra baodame ti bāng bāmb sã n tara ratem ti lagem ne yē koe-moonega tvm̄d pug Efesē la Aazi mineer soolem (v. 10).

A tog n yu woto ne tōnd me r̄unda. Tōnd me segd n bāngame ti tae neba ti b paamd Sug-Sōng pidbu, Tōnd segenda bāmb ti b tōe n kō kaset ne Sug-Sōng pānga, wēn-dot pagsgo la misō tvm̄ma.

Ti bilg Tũama sebrã

Tãab soaba, yãmb sên ya pãntkot pasteer meng meng n be Afruk soolma, yãmb segd n bãnga Tũama sebra yalẽ sên yaa misõ wã tũamdã la y le bãng sebra sên guls bũmb ning yĩnga. Bũmb a yembre sên welgd pãntkot tẽedba ne neb nins sên pa pãntkot tẽedba yaa sull fãa sên wũmd Tũama sebra võor to-to wã. Neb nins sên pa pãntkot tẽedba naor wũsgo b rikda Tũama sebr wala kibar sên wilgd wẽn-doogã sên tũ sor ning n sung a tũamda maanego. Bãmb tagsga pũga, Tũama sebr wilgda Wẽnnaam sên dag n tũamd to-to zamaan wook sên looge. La pãntkot tẽedba, gelgda Tũama sebra wala mamsg sên wilgd Wẽnnaam sên dat n tum ne wẽn-dooga zĩig ning tõnd sên be wã la wakat ning tõnd sên be wã.

Pasteer sên tẽed Sug-Sông fãa miime ti Tũama sebrã pa kudemd kũbay sebr bal ye. La a yaa sebr sên wilgd so-tũuds sên tõe n paam Wẽnnaam yam yaolem wakata tũamda pũga. Tũama sebrã pũga, Sug-Sông kõo wẽn-dooga mamsgo, tũamd teedo, la noa-kẽndr sên na maan Wẽnnaam tũamdã. Noa-kẽndr kãng kums n gila a Zezi yaolem kãabga pũgẽ: uLa Sug-sông sã n wa yãmb zutu, yãmb na reeg pãnga. La yãmb na n yu mam kaset-dãmb Zerizalem, ne Zude la Samari ne dũniyã tek fãa (Tũa 1: 8).

Verse kãnga wilga mamsg sên yaa ti *tõog* n kis *kaset*, la mamsg kãng yilemda Tũama sebra fãa pũga. Wakat ning fãa, Sug-Sông sên pũsg Tũama sebra pũga, a wata ne kaset ne Sug-Sông pãnga. Ti wũm bõn-kãnga võor, yaa kvil-n-bil sên na n sõng ti yãmb wũm Tũama sebra võor la a sõng ti yãmb wẽn-dooga tõe n nang pãng ne tũama ne Sug-Sông taebo.

Ti tẽ Sug-Sôngã võore

Ti baase, yãmb sên yaa Pasteer sên tẽed Sug-Sôngã, yãmb segd n bãnga vẽneg Sug-Sôngã tẽeb võor sên yaa bũmb ninga. Pãntkot tẽeb sid sida, a ka ti maand kaoreng nens toay toaya, wala ti wẽnemd y meng n togl bũmb nins neba nin sên ka tõe n yã wã bal ye. Wẽnnaam waa ne pãntkot tẽedba ti bãmb tõe n yu yaolem wakatã tũa-tũamd ne Sug-Sông taebo. Pãntkot pasteer sid sid yãkda yam ti tũa tũamda mamsg ning Zezi sên vigl Koe-nooga pũga, ti tũa-tũamda ne karenbiisa leb n tũa-a Tũama sebra pũga. Yẽ tara manesem a naas sên yit Wẽnnaam sebra pũga:

1. *Koe-yenga*. Pipi, pãntkot pasteer sid sid yãkda yam ti togs koẽega wa sên zems ne tũa-tũamda la koe-moondba sên da togs Tũama sebra pũgã. Koe-kãng yaa koe-noogã. B wilga bõn-kãng a Filip tũamda pũga uA Filip kẽnga Samari tẽng

a yembr n moon Kiris koεegā bāmb sokall (Tvm 8: 5; v. 12). Tvuma sebra fāa puga, wēn-dooga pa tol n bas tu togs a Kiris kuvma neba yel-wēn yīng la bāmb vuugra ye (2: 22-24; 3: 15; 4: 10-12). Sēn le paase, b ra boonda neba tu b tek yam n kos sugr la b tē koe-noogā (2: 38; 16: 31; 20: 21; 26: 20). Tōnd segd n maana woto me rūnda.

2. *Misō yenga*. Yiib soaba, pāntkot pasteer sid sid yākda yam tu kēng taoor ne tvumd ning wēn-doogā sēn da maand Tvuma sebra pvgā. Wa d sēn da zoe n gom tvum-kāng yellā, tvumda kuvsame n gil sōma Tvuma 1: 8 puga, zīng ning a Zezi sēn yeele: «La Sug-sōng sā n wa yāmb zutu, yāmb na n yu mam kaset-dāmba... dūniyā tek fāa.» Tvuma sebra wilgdame tu wēn-dooga rag n yalgda a todsā, la a kēed tēn-paalsē n togsd koe-noogā ne Sug-Sōng pānga. Yāmb sēn yaa pāntkot pasteer sid sidā, yāmb segdame n mao tu yāmb wēn-dooga me maan woto.

3. *Manesem yenga*. Tāab soaba, pāntkot pasteer sid sid modgdame tu būmb nins sēn maand neba tēeb vum puga tōe n yu wa būmb nins sēn da maand tum-tvumdba vum pug Tvuma sebra puga. Bōn-kāensa yaa sugr kosg sēn wat ne vum tekre (Tvm 2: 41; 8: 5-6; 9: 1-8), koom lisgu (Tvm 2: 41; 8: 13, 36-38; 9: 17 -19; 16: 33), Sug-Sōng pidb tu gom-zēna n yaa kaseto (Tvm 2: 4; 10: 44-46; 19: 6), maagr bōn-bāna (Tvm 3: 1-10; 5: 12-16; 20: 7-12), la yoleg ne zīn-dāmba (Tvm 8: 7; 16: 16-18). Woto me pāntkot pasteer kusda bōn-bānd fāa la manesem fāa sēn ka zemsd ne Gulsg sōmyā.

4. *So-tūud-yenga*. Tu baase, pāntkot pasteer sid sid tūuda soay nins tum-tvumdba la neb a taaba sēn tū Tvuma sebra puga. So-tūuds kāens yaa koe-nooga togsd ne Sug-Sōng pānga, sēn wat ne sūur kaset sōngo, tēebo, la yam-tekre. (Tvuma 2: 14-41; 8: 13). Pāntkot pasteer gūudame tu Wēnnaam leb n paas b gomda pānga ne bān sēn yaa bōn-bāna, ne maagr la yolsgo (Tvm 5: 12-16; 10: 44-47; 14: 6-10).²

Sēn le paase, pāntkot pasteer sid sid baodame tu Sug-Sōng tae-a tvumdā puga (Tvm 8, 29; 10, 9-20; 16, 6-10). Tae-kāng tōe n yu yē sū-zulunga puga (Tvm 8: 29; 10: 19), zāmsed pvse (Tvm 2: 17; 16: 9) la vēnegr toay toay pvse (Tvm. 9: 10-16; 10: 9-20). Koe-moonega nao-kēnd kaseng ning tum-tvumdba sēn da tar Tvuma

² Sēn na yil ti d paam vēnem koe-zu-kāngā zug, d ges Sapitr 16 pugē: “Koe-mooneg Sug-Sōng pugē” la Sapitr 21: “Wēnnaam tvumdā Sug-Sōng panga pugē.”

sebra puga yaa ti pags misō wēn-doot Sug-Sōng taeab pugē la sên paamd buung hal ti a Kiris koe-nooga sāeeg n ta tēns nins sên gughga pugē.³

KĒN NE SIIGA

Pasteer sên tēed Sug-Sōngā segd n deng n bānga Sug-Sōng sên ya a soaba la a sên tumd to-to, la a segdame n le zāms ti vumd Sug-Sōng taeab puga. A Poll yeela Galatē tēed paalsā ya: «Yāmb yam paooda woto laa? Yāmb sên sung ne Sug-sōngā, masā yāmb dat n baasa ne ninsaal datem laa?» (Gal 3: 3). A ra tēegda bāmb b sên sung b tēeba kēnd to-to. Bāmb sung n paama rogem-paalga, n paam Sug-Sōng pidbu. Masā, bāmb segdame n «kēn wa sên zems Sug-Sōngo» (Gal 5: 25). Pāntkot pasteer fāa sên be Afruk soolem segdame n bao bōn-kānga ne a sūur fāa.

Yāmb tōe n tūu soay a yuib sên yaa puvsg ne Sug-Sōng pānga, la ti wom Sug-Sōng biisi, n tōog n maan bōn-kānga:

Puvsg ne Sug-Sōngo

Wēnnaam sebra gomda puvsg buud toay toay yelle, sên ya se-yōkre, kosgo, wōosgo, sugr-kosgo, waoogre, bark puvsgo, lsk. La puvsg ne Sug-Sōng yaa puvsg sên welg toor n yāagd ned t'a tōe n kēn ne Suga. A Poll gomda puvsg kānga yell Efeesē 6: 18 pugē. Sên le paase, Rome dāmba 8: 26 puga, a wilga puvsg ne Suga sên tumd to-to: «Suga sōngda tōnd d pānkomsma pugē. Tōnd ka mi d sên togd n pus to-to ye, la Suga meng wōosdame n yōkd sēeg tōnd yīnga. Yaa sud ti puvsg ne Suga yaa puvsg buud fāa Suga sên tuvse, n be a pugē la a taetē, la sên yud fāa, a yaa puvsg gom-zēn pugē» (1 Ko 14: 14-15).

Pasteer sên tēed Sug-Sōng sên mi a tumde, a segd n tuma ne sug pugē zabte-kānga wakat fāa (2 Ko 10: 4-5).⁴

Suga bila

Neng a to yāmb sên tōe n tū n paas yāmb tēeba pāng yaa ti kēn ne Suga bil wakat fāa. A Poll wilgame ti bil kāng ya «nonglem, la sū-noogo, la laafi, la sūmare, la maan-neere, la sū-maasem, la tēebo, la sū-bugsem, la yōk-m-menga» (Gal 5: 22-23).

³ Sên na yilē ti d paam vēnem miosōneer dāmba wēn-dot luglg pugē Sug-Sōng taeabā pugē, d ges sapitr 39: “Wēn-do-paalā luglgu.”

⁴ Sên na yilē n paam vēnem pasteerā puvsg vum pugē, d ges sapitr 8 pugē: “puvsgā pipi tumde.”

Pasteer sēn tēed Sug-Sōngā segd n bānga pipi a Zezi pānga, la a vuma me segd n wēnega wa a Zezi. Yāmb sã n tar kũuna ti biis ka naagr a ya «waaga wala keoof sēn wēed zaalem» (1 Ko 13: 1). Neb wvsg beeme ti bãn ka tõe ti b reeg a Kiris ye, la b sã n wilg bāmb a Kiris nonglem, rē n tõe ti b reega Kiris. Yāmb tõe n woma Suga biis yāmb vuma puga, yāmb sã n kēnd ne Suga (Gal 5: 16) la y pa ne a Kiris (Zã 15: 4).

SUGĀ PUGĒ TUUMA

A Zezi kōo kaseto: «Zu-soabā Sug bee mam zugu, bala, bāmb kōo maam pāng ti m moon Koe-noogā» (Luke 4: 18). A Poll rika a Zu-soaba mamsgo, n gom a menga tvvmd yell wa «Sug-Sōng pānga wilgri» (1 Ko 2: 4). Woto me, yāmb sēn yaa pāntkot pasteerã, yāmb segd n yāka yam ti maan y tvvmda ne Sug-Sōng pānga. A wa a Polle, yāmb segdame n yı Suga tvvmd sēn yaa sōma (2 Ko 3: 6).

Woto, wakat fãa yāmb segdame n bāng Sug-Sōng tvvmdã (a sã n kēngda taoor wala a yalsame) yāmb vuma puga, y ministeerã puga, la neb nins yāmb sēn taeta vum puga. Yāmb segd n laka ne diin yalē sēn yaa vuvsg ti Sug-Sōng belem la pāng ka be a pugē ye (2 Tum 3: 5), la y nang pānga sēn kēed ne pāntkot sid sid dogtrind la tvvma (Zvv 1: 3).⁵ Yāmb tõe n tũu soay a tãab n maan bōn-kānga: ti bao Sug-Sōng pidbu, ti bao Sug-Sōng taebo, la ti mao n paam Sug-Sōng kũuna.

Ti bao Sug-Sōng pidbu

Yāmb sēn yaa pāntkot pasteer sid sidã, yāmb segd n bao wa Sug-Sōng kaama ne y sũur fãa. Yāmb segd n baome ti Wēnnaam belem zĩnd yāmb koe-monega, zãmsga la y tvvmda pugē wakat fãa. Sēn dat n yeel ti yāmb segd n pvvsame la y bas y meng Sug-Sōng nugē, n gũ ti Bāmb sig y vuma pugē n kō yāmb tōogr ti y maan tvvmda ne pāng la noore. Sug-Sōng kaama na n kutame ti baa neb nins sũy sēn digl wusga wēnemd n wa Wēnnaam nengē n yeele: «A Zezi yaa Zu-soaba!»

Ti bao Sug-Sōng taebo

Sēn le paase, yāmb segd n kusa Sug-Sōng sida, ti b tõe n tae yāmb ministeerã puga. Yaa woto la a Zezi ne tvvmda ra maanda. Pāntkot pasteer sēn tar yam miime ti yaa Sug-Sōng n yaa Wēnnaam tvvmda taeta. Bāmb (Sug-Sōng) bal b yembre n mi tvvmda sēn sedg n yı to-to.

⁵ Tōnd tõe n paama vēnem n paas Sug-Sōng sēn kō tvvmd ningã pug sapitr 21 wã pugã: “Wēnnaam tvvmd Sug-Sōng panga pugē.”

Sug-Sõng taya a Filip n kēng ne Etiyopi balem naaba nengē (Tum 8: 26-38), B taya a Piyer n kēng a Korney yiri (Tum 10: 9-25) la B taya a Poll ne a misōneer dāmba sull n kēng Erop wīndg sēn lūtē (16: 6-40). B na le maana woto tōnd yīng rūnda. Tōnd sã n kell n pa Bāmb koεega kelgr puga, Sug-Sõng na n tae tōndo, a Kiris tvmmda puga.

Ti mao n paam Sug-Sõng kūuna

A Poll keooga Korēntē tēedba ti «B bao Sug-Sõng kūuna ne b sūr fāa» (1 Ko 14: 1). Yāmb sēn yaa pāntkot pasteerā, yāmb segd n gelga a Poll saglsā n bao ti Sug-Sõng kūun toay toaya zīnd yāmb vuma pvg la y wēn-dooga puga. Yaa ne kūun kāens la Sug-Sõng kaama yāmb sēn deeg Sug-Sõng pidba wakatā pukd ministerā puga. A Poll gomda kūun toay toaya sēn tumd to-to 1 Korēntē dāmba 12-14 puga. A Luke me maana woto Tuma sebra puga. A Poll goma kūun toay toaya sēn tumd to-to tēedba svk wēn-dooga puga (1 Ko 14: 23-26), la a Luke wilga kūun toay toaya sēn tumd to-to koe-moonega pvg la wēn-dota pagsg puga.⁶

A Poll yaoleem koεeg a sēn kō a Timote, a sagla a Sug pvg biigā ti a «wung ne Wēnnaam kūuna» yē sēn deeg ne tumtmda (Poll) nug-tikra (2 Ti 1: 6). A ra pēdgda Tumote ta yī Sug neda. Pāntkot pasteer fāa sēn be Afirik soolem segd n tū a Pool sēn sagla Tumote totowā. B segdame n zā «bōn-sōng» nīng Sug Sōng sēn gūneg bāmba sōma (2 Ti 1: 14). Woto yīnga, bāmb segd n modgame ti wakat fāa bi b pid ne Sug Sōngo, la b maand Wēnnaam tumda ne b sūr fāa. La bāmb segd n maana b tuma Sug-Sõng kaama la B pānga puga.

⁶ Sug-Sõng kūuna b kōo vēnem a zug sapitr 19 pvgē: “Wēnnaam tumd Sug-Sõng panga pvgē.” B sōdg-b lame la b kō b bilgr seb-toang a yīb soabā pvgē 2: “Pang ti maan tuma 1 Korentē 12: 8-10.”

~ Sapitr a 3 soaba~

Ned sên tar na-kënd-sõngo

NO-RĕS B SĔN YALS A SĔN TALL LAGEM-N-TAAR NE KOM-PUGLI YĪNGA. Gom-zu-kāngā sên kōt sāmbsā yii Afirik ostrall kbae ktsg sebr pugē. Gom-zugā ra togsda kom-pugli wusg ti kēer sên tar sên pa yud yuum piig la naase, «no-rĕs sên yaa tēed» d sên mi sōma, sên ning-b puse. Kom-pugli wā fāa naaga taab n kēng pān-soaadba taoor n ti togs koe-moaandā manesem wēngā. Zubbuko, a wa rāmbg nins sên loogā, Wēn-doogā reega yānde, ti Wēnnaam tumda paam rēgengo, t'a Kiris paam paoogre.

Wakat kānga, ka yel-wēn nins sên pukā n wa ne rāmbgā n gidgd Wēn-doogā taoor kēnd ye; yaa sên solg-b n yaa bāoonsā. A Akā soos n maana yel-wēndā, la a yel-wēndā longa neba fāa (Zoz 7: 1-12).

A yaa woto me, ti Pasteer kongr tōe n longa Wēn-dooga fāa. Wēnnaam tum-tumdb kēer yel-manesem yīnga, b ninga Wēnnaam tumda yānde, n yi n bas tumdā.

Tuumd sên yaa Suga tumd sid yēbga yalē sōng zugu. Yēbgr kānga sã n kae, būmb fāa na n lengame n ti lvi. Tuumd sên kaosd ka tōe n tol n yēbg talā zugu, neerlem, nin-buiida soka, f sên kaoreng sên taē, wall f sên tar Suga pāng ye. A tog n talla yēbgr kānkāe yalē wā zugu. Sên zugg wā fāa, Wēnnaam nebā tog n tōog n kōo b Pasteer sida.

YALĒ WĀ YŌODO

Pasteer sên kênd ne Sug-Sông tog n yu rao bi pag sên tar yalê sôngo. A Poll gũlsa a Tımote, a sên da tımd Efees wên-doogê wā wa pasteerā t'a vımd vum sên yaa mamsgo:

«Gũud tog n yu ned sên ka tar rōadga, n yaa paga a yembr sıda, sên tar yōk-n-meng a tagsgā pugē, n tōe a menga, n segd ne waoogre, n maand sāamba sāando, n tōe n zāmse, n pa rā-yũuda, n pa nin-kegenga, n pa zab-zabda, n pa ligd noang ye.» (1 Tı. 3: 2-3)

A Poll leb n sagla a Tit sên kêed ne Pasteer yalê wεengê:

«Gũud sên yaa Wēnnaam laog-gũuda, a pa tog n tall yell ye. A ka tog n yı wuk-n-meng soaba, sũ-yıkr bi rā-yũud bi nin-kegeng bi a nong ligdi ye, la a maanda sāamb sāando, n nong sıda, n tōe a menga, n yaa tırğa, n yaa sōma la sakdê.» (Tit 1: 7-8)

D ges wān-wāna, sodgr a yiiba fāa pıvse, a Poll sungame tı gom yalê yelle, n yud pān-tōogo. Pān-tōog sên tar yōod ne Pasteer sên kênd ne Sug-Sôngo, yalê wā yaa bōn-kaseng n yuda.

YALĒ VŌORE

Yalê rat n yeelame tı bōe? Yalê gomda bũmb ning sên be pugē wā yelle. Yaa tōnd sên yaa a soab ning tōnd pugē wā. Ne tēeda, yālê wā yaa a Kiris wēnegā. Yalê wilgda ned sên tımd to-to, a sên leokd to-to, a sā n wa be modgr puga. Yaa tōnd sên ya a soaba, ned a to sā n wa pa get tōndo. Yalê wā gom-bil a to yaa pı-peelem. Pı-peelem gomda tags-sông yelle.

Tōnd sā n yaa Pasteer dāmb sên kênd ne Sug-sôngo, tōnd yalê wā yell n tog loe ne tōnd n yud tōnd piugā. Yaa tōnd piugā sên ya a soaba la neb a taabā tagsd tōnd sên ya-b rāmba, la yaa tōnd yalê wā n wilgd tōnd sên ya a soab sıd-sıda.

D tēeg Wēnnaam sên keog a Sāmwell a sên mak n na n pıvgd a Davud zug t'a lebg İsrayell rımā. No-reesa yeelame: «ninsaalba geta nin sên ne, la Zu-soaba geta sũuri» (1 Sa 16: 7). La baasgo a Sāmwell pıvga a Davud zug naam kaam t'a lebg İsrayell rım bala a yaa ned sên baood n ta Wēnnaam (1 Sa 13: 14; Tım 13: 22).

Pasteer sên kênd ne Sug-Sông yalê sōng pukda weens a tāaba vumā ne tıvma pıv wa sên pıgdā:

Sūdā

Pateer sēn sid kēnd ne Sug-Sōng yākda yam ti rik a Zezi vūk sēn «ka maan yel-wēnd ba a yembre, la zāmbg ba a yembr sēn ka tol n yānd Bāmb noorē ye» (1 Pty 2: 22). Pag bi rao yaa sid ne bāmb goama ne taab svka. D sēn tōe n le yeele, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng sid zāgsdame ti yag ziri, ba a sã n wēnd ziri n yaa sor sēn tōe n togs n yi yel-pakr puga. A Poll sagla Efees tēedba tu» b bas ziri yagbo, la b togs sīda» (Efe 4: 25).

Tōnd sã n yaa Pasteer sēn ne Sug-Sōngo, yāmb segd n modga y meng n paam piuug kāng wakat fāa Sull ning yāmb sēn be wã pvgē, ti nebã bāng ti bāmb sēn kelgda yaa sīda. Bāmb sã n pa tōe n tē yāmb sēn gomd ne kvngā, wān-wān la b na n tē yāmb sã n wa gomd pipitra taore? B tog n bānga yāmb wa ned sēn «[togsd] sid wakat fāa ne nonglem» (Efe 4: 15).

Pv-peelem ligd wēngē

Yāmb sã n yaa Pasteer sēn sid kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb segd n yu pv-peelem soab ne yāmb goama fāa pvsē, la yāmb sid segd n yu pv-peelem soab ne yāmb sēn zāad ligdā to-to wã. Wã fāa naaga yāmb sēn tar lagem-n-taar ligdā svka, ne wēndoogā, la ne neb nins sēn ka be wēn-dooga pvgā. Yāmb maanda woto yāmb sēn mi ti Wēnnaam getame wã yīnga. La sēn yud fāa, yāmb sēn dat n ta Bāmb yama yīnga. La sēn yaa yelle, yaa ti yāmb zāgsame ti zu Wēnnaam ne yāmb piig puyā ne y nonglem kūunā (Mal 3: 8).

Pasteer dāmb kēer kengdame ti b Wēn-doogā tēedb yao piig puyā, ti bāmb mens yaool n ka yaood b piig pvy ye. Bāmb sēn maand woto wã, ka b sēn zuud Wēnnaamā bal ye, b pukda bāmb mens sūyā zāmbō. Yāmb sã n yaa nin-kānga soaba, tek-y yam n kos sugri, la y maan yāmb sēn mi ti zemsame wã (ges Tum 26: 20).

Sēn paase, yāmb tog n yu wēn-doogā laog-zāad sēn tar waoogre. Yāmb sēn yaa Pasteer yīng ka kōt yāmb noor ti y rik wēn-doogā ligd n maan yāmb sēn dat ne ye. Yāmb tog n yu tao-tao n bīng nonglem kūunā sēn paamdā. La yāmb tog n gūusame, ti ligdā rik n maan tvumd ning a sēn tog n maana. Makre, yāmb ka tog n duk ligd ning b sēn kōt tvumda yīng n da mobill ye, wall ligd ning b sēn kō koe-moonegā yīng n me wēn-doog ye. Sēn yaa wēenga, yāmb ka tog n duk ligd ning b sēn kō ti b sōng naoong rāmbā, wa a Zudaas sēn zu korgā ligdā, n bao-y y meng yōod ye (ges Zā 12: 6).

Sên paase, Pasteer sên kênd ne Sug-Sôngtog n talla pv-peelem ligd weengê ne neb nins sên pa be wên-dooğã pvgã. B tog n mii yâmb wa ned sên tar pv-peelem wvsgo. Yâmb ka togd n zu abada, wall zâmb neb a taabã, wall y kaoos n pa yaood samd yâmb sên peng ned nengê ye. Tı maan woto na n kêesa wên-dooğã beam la a kit ti nebã lebg n bas Kiris koegã.

N yı yulemd raolem wall poglem pvgê

Tönd sã n yaa Pasteer sên kênd ne Sug-Sôngo, pa ti y yı sid rãmb ne yâmb goama la sid rãmb ne ligdã zãab weengê bal ye, la yâmb togame ti wakat fãa, n bi y tall yel-manesem sên yaa sôma ne pag f sã n yaa raoa, wall ne rao f sã n yaa paga. Yâmb segd n yu pv-peelem soab ne yâmb yi-kãadme pvlengo la y «Zãgs wêng buud fãa» (1 Tes 5: 22).

Yâmb tog n gesa «pvg-yãansa wa ma-rãmba, la pvg-bi wã wa ba-bi-pvgse, ne sômbles fãa» (1 Tı 5: 2). Sã n yaa woto, yâmb ka tog n zınd ne pag y yembr ti sã n ka yâmb paga bal ye. Yâmb tog n gũusame n da kis pag a to nonglem n sôsd ne yênda wall tumd ne yê ti sã n sã n ka yâmb paga ye. Yaa woto ne Pastee dãmb pagb me, ti b maan woto, n da tall lagem-n-taar ne raop a taab ye.

Tönd sên yaa Kiris tvm-tvmdã, yâmb togd n saka tum-tvmda a Poll keogrã ne y sũur fãa: «Bı y ra sak n pvd yoob yell yâmb suka, wall rêgdo, wall zoe-böne, ti bõe, bôn-kãngã ka zems ne Wênnaam nin-tursa ye.» (Efe 5: 3).

YALË A TAAB SËN ZEMSE

Yâmb sên tvmd Wênnaam zıigê wã, yâmb leb n tog n baome la y zã yalê sôms a taaba. Yalê a nu d sên tog n sôdg yaa raoodo, yãabo, sik-n-menga, ninbãan-zoeere, la maan-neer wa sên pvgdã:

Raoodo

Raood yaa pel-kegeng ti maan sên zemse, ba sã n wa yaa yell ne-a, wall toogo wall toog taoore. Yaa sôma ti f gêneg f yoor n yals kãnkãe, n maan sên yaa sôma, la ti kis Wênnaam sid baa sã n wênda sor ka be sên na n zoe n gilgi. A Nelson Mandela gvlsa a sebra pvg ti: «Mam wvname ti raoodã, pa rabeemd n kae ye, la yaa tōogr yênda zugu. Ned sên tar daood pa ned sên pa zoet rabeem ye, la yaa ned sên tōogd rabeem kãnga.»

Raood yaa rabeemd nen-lebemde. Rabeem yaa yur ti loog bil a yembre; Raood rogda neb a taabã yura pvgê. Rabeem sãmbda ne a sên tõe n maan wall a togs sên zemse. Raood tara ratem ti yals ne pv-peelem yell taoore. A Moyiiz talla

raood a sēn wa n yas a Faarō taoor n na n gom ne Ezipt neba rīmā t'a bas Wēnnaam nebā ti b looge (Yik 5: 7). A Zezi tallā raoodo, Bāmb sēn sak kūum da-pikā yaoolg la paoogrā ne sik-n-mengā (Ebr 12: 2). La a Etend tallā raood n yeel Zvuf-rāmba taoor dāmb ti yaa bāmb n kv Mesi wā (Tvvma 7: 51-52).

Tōnd sā n sakd Sug-Sōngo, Bāmb na n kōo tōnd raood ning tōnd sēn dat n tōog n gom a Kiris yellā, la d moon Bāmb yvvrā neba fāa svka. Bāmb sēn paam namsgā a Ptvyer ne a Zā pvvsame: «Masā, Zu-soaba, kelg-y bāmb zabre la y kō y tvm-tvmdba pāng ti b togs yāmb koēega ne raood kasenga». Bāmb pvvsgā leokr yīnga, Wēnnaam pid-b-la ne Bāmb Sugā la bāmb togsa koēega ne raoodo (Tvm 4: 29-31). Yāmb sēn yaa Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n baooome ti pa n pid ne Sug-Sōng n teeg Wēnnaam ti B kōt-y raood ning yāmb sēn datā, n tōog n pids yāmb boolgā ne pv-peelem.

Ned b sēn tōe n teege

Sēn le paase, yāmb sēn yaa Kiris Wēn-dooga laog-zāadā, yāmb tog n n yu ned b sēn tōe n teege. Wēnnaam tog n tōe n kōo yāmb B sīda zānga (Tit 1: 7; 1 Ptv 4: 10). A Poll gvlsame: «yaa tulae ti b rāmb nins fāa b sēn kō tvvma yv pv-peelem dāmba» (1 Ko 4: 2). Yāmb vumā tog n puka yel-manesem wala yāabo, n tūud sīda, n gvūsd a menga la a nangd pānga. Manesem a woto yaa kēnd sēn pid ne Sug-Sōng biisi (Gal 5: 22).

A Poll keooga Efēs Wēn-doogā kasem-dāmb ti b «gvūs b mense, la b gvūs ne piisa Sug-Sōng sēn gvūng bāmbā. Bv yv Wēnnaam doogā B sēn da ne Bāmb menga zumā pe-kumba» (Tvm 20: 28). Tōnd sēn yaa Pasteer dāmbā, Zu-soaba gvūnga tōnd suse sēn yaa pagb la raopa. La daar a yembre, tōnd na n togsa Wēnnaam tōnd sēn maan pv-peelem yel-kāng pvge (Ebr 13: 17). A Zak keoogda vēeneg tv: «Bv yāmb neb wvsg ra bao tv yv karen-saam-dāmb ye, m ba-bi-nongdse, tv bōe, yāmb miime tv tōnd sēn zāmsdā tōnd bvvd na n yv toogo» (Zak 3: 1).

Sik-n-menga

Tōnd sēn yaa Kiris togs-n-taagā, Pasteer tog n yv sik-n-meng soaba (Efe 5: 1). A Zeezi yeela B karen-biisā: «Bv ned ning sēn dat n yv kaseng yāmb svka bv a yv yāmb tvm-tvmda, la sēn dat n yv-a taoor yāmb svka bv a yv yāmb yāmba Yaa woto yīng la Ninsaal Biigā wa yā. Bāmb ka wa tv neb sōng bāmb ye, b waame n na n sōng nebā, la b kō-b vum tv yao neb wvsg yīnga» (Mat 20: 26-28). A pa zems tv yā Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, tv pid ne sū-noog la ratem, n baoodē tv neb a taabā tv n kō yēnda la tv yē meng kōn tv n kō bāmb ye. Nao-kēndr a woto yaa

tull ne tønd Zu-soaba sên wilg sik-n-meng ninga. A Poll golsa Filipê tēedbā: «Yāmb lagem-n-taara ne taaba sũka, bɪ y tall sug a yembr ne a Zeezi Kiris: Tɪ Bāmb sên zem Wēnnaamā, Bāmb ka tags t'a yaa bũmb sên na n gād kēnkāe ye; la Bāmb basa b naam n lebg wa yāmba, n duk yīng wa ninsaala. La B sên lebg wa ninsaalā, B sika B meng n sak n ki, hal n ki da-pɪka zugu!» (Flp 2: 5-8). Naab sên yaa wuk-n-meng soab baodame tɪ b waoog-a; Pasteer sên yaa sōma paamda sũ-noog a sên tũmd n kōt neb a taabā ne sik-n-menga pvgē.

Ninbāan-zoeere

Yāmb sã n yaa Pasteer sên kēnd ne Sug-Sôngo, yāmb tog n yu ned sên yaa ninbāan-zoeta. Ninbāan-zoeer yaa nonglem sên tũmda. A pukda ne neb nins sên be ratem pvgē wā tagsgo. A yaa sũur sên pid ne Wēnnaam nonglem tosgo. Wēnnaam sebra yeela a Zeezi wēngē tɪ: «Bāmb sên yā kvvngā, a ninbāaneg yōka bāmba, bala bāmb sãeegame n yaa wa piis sên ka tar kuma» (Mat 9: 36).

A Zeezi ninbāan-zoeerā tus-b lame tɪ B ges neb a taab suga la yīnga pvgē ratem yelle. Tønd sên yaa Wēnnaam pe-kumbā, tønd tog n gesa B neba yell ne nonglem la ne neb nins sên ka mi-b a Kiristā me. Ninbāan-zoeerā na n tusa tønd tɪ ges neb a taaba sên be ratem pvgē wā yelle, la a leb n tus-d tɪ d moon neba fāa koe-noogā.

Tønd sên yaa raop la pagb sên yaa Wēnnaam neba, tønd kēnda ne Sug-Sông sên kēngd taorā tog n neka tønd ratmā tɪ d ges neb a taaba yelle. A Poll bilgame: «Sug-Sông ning b sên kō tōndā pita tōnd sũyā ne Wēnnaam nonglem» (Rom-dāmba 5: 5). Neba fāa sũka, tønd sên yet tɪ d pida ne Kiris Suga tog n wilga a Kiris ninbāan-zoeerā ne neb a taabā.

Maan-neere

Yaoolem yalē Pasteer sên kēnd ne Sug-Sông sên tog tall yaa maan-neere, pipi tēedbā ra tara maan-neer suga. Wēnnaam sebra yeta bāmb wēngē tɪ: «Tēedba fāa ra bee zīg a yembre, la b ra naaga b paoongā taaba. Bāmb ra koosda b paoong n kōt neb nins sên dat sōngrā» (Tvm 2: 44-45). Woto me, tønd sã n yaa Pasteer sên pid ne Su-Sôngo, tønd tog n yu tao-tao n pɪ bũmb ning tønd sên tara ne neb a taabā. Yāmb tog n paka y meng ne Wēnnaam, ne wēn-doogā, la ne neb nins sên dat sōngrā. B sên tum piig la a yiibā, a Zeezi sagla bāmba: «Maag-y bāase, vuvg-y kũum, maag-y wāooba, la y rig zīn-dāmba. Yāmb deega zaalem; kō-y zaalem» (Mat 10: 8). Maan-neere kānga longdame. Nebā sên yā bāmb pasteerā sên kōtā, bāmb me na n paka b sũyā, la b lok b kord n maan-neere. La maan-neer kāngā na

n susa wēn-dooga ne pānga, sull nins sēn gūbgā, la baasgo, hal ne dūniyā rāmb fāa.

ROOGĀ YALĒ

Sukdg n be ka: Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng na n maana wān n tall yalē sōms nins b sēn bilg yīngrā. Tōnd tog n duka a Zeezi mamsg n maane. A Zā gulsame: Bāmb yaa tōnd vumā ne tvumda mamsgo, «Ned ning fāa sēn dat n vumd Bāmb pugē tog n kēna wa a Zeezi» (1 Zā 2: 6).

Wa sēn zemsd a Poll goama, tōnd tog n «yelga Kiris» (gesKoloos rāmba l. 3: 12-17; Rom 13: 14). A Zeezi sēn kō B karen-biisa noor ti b «tū maamā», bāmb ra yeelame ti b ges Bāmb n duk Bāmb vumā mamsgo. (Mar 4: 19). Bāmb sā n maan woto, b na n teka b vumā ti yī wa Bāmb mamsgo (Rom-dāmba 8: 29; 2 Ko3: 18). Bilf-bilfā, Bāmb vumā na n lebga wa Bāmb dēndā. Ne Sug-Sōng sōngre, bāmb sungame ti vumd wa Bāmba (2 Pīy 1: 3-4). Yāmb sā n dat n yī Pasteer sēn sid kēnd ne Sug-Sōngo, yāk-y yam ti lebg wa a Zeezi.

Piig la yīibā sēn tūud a Zeezi wā, bāmb wa n lebga būmb ning bāmb sēn ka a soab pīnda. Pīnda, bāmb da yaa zīm-yōagdba. Wakat kānga, bāmb sēn tū-bā, bāmb lebga neb baoodb wa bāmb Zu-soabā. D tōe le yeelame ti b rika a Zeezi yalē wā. Wēnnaam sebra bāngdb boonda nao-kēnd kāngā ti Sug pugē zāmsgo.

Tōnd ka tog n tags ti tōnd tōe n paama a Zeezi yalē wā ne tōnd meng nang-pāng bi d ratem pāng ye. Tōnd tog n paama Wēnnaam sōngre. Tōnd tōe n tūu Sug pugē soay a tāab n paam Bāmb sōngre:

Tī pa a Kiris pugē

Pipi, tōnd tōe n paama a Kiris sōngre, n tall yalē sōng n tōog n yalse, wall d pa Bāmb pugē. Yaa tōnd sēn na n pa a Kiris pugē bal la tōnd na n lebg wa Bāmba. A Zeezi yeelame: «Will ba a yembr ka tōe n wom biis a toor ye; a tog n paa ne vuy tugā. Yāmb ka tōe n wom biis ti yāmb ka be ne maam ye» (Zā 15: 4). Tī pa ne Kiris yaa ti reeg vum Bāmb nengē, n kell n kēngd taoor ne Gomdā, la Bāmb belmā. Yaa ne ti yāk yam ne pvusgo, Wēnnaam goamā kaoreng wakat fāa, la d kis Bāmb sid zāng ti Bāmb tōe n wa sōng tōnd sēn dat-B sōngr ninsā fāa.

Tī kolg Wēnnaam

Tōnd paamda a Kiris yalē wā n paasdē, tōnd sā n kolgd Bāmb daar fāa. A Zak paasda tōnd raodo: «Kolg-y Wēnnaam, la Bāmb na kolg yāmba «(Zak 4: 8). A wa tōnd sēn kolgd Kiris to-to wā, tōnd kolgda Wēnnaam ne pvusgo, waoogre la

tum ne pu-peelem. Tōnd sã n kolgd Kirstã, tōnd tekdamē n lebg Bãmb wēnego. A Poll gulsame: «Tōnd fãa, sēn get Zu-soaba waoogr ne d nina, tōnd tedgdame n lebgd wa Bãmb wēnego, ne ziir sēn paasd wakat fãa, sēn yit Zu-soaba sēn yaa Suga nengē» (2 Ko 3: 18).

N kēn ne Sug-Sōngo

Sēn na n baase, tōnd paamda Kiris yalē wã, tōnd sã n kēnd Suga pvgē. «Tu kēn ne Suga, yaa tu vumd Sug-Sōng sakr pvgē. Yaa tu sak bãmb tōodã. A Poll yeelame tu Sug-Sōng welga tōnd toore» (Rom 15: 16). Woto rat n yeelame tu Wēnnaam Suga kōta tōnd pãng ning tōnd sēn dat n vumd wa a Zeezi wã. A Poll paasa Galatē tēedba raodo: «Bı y kēn ne Sug-Sōngo, la yãmb kōn sak yīngã ratem ye» (Gal 5: 16).

A Salmo gulsaame: «Yam yuda bumb fãa. Rtk bumb ning fãa fo sēn tarã n bao bãngre. Nong yam t'a na n kitame tu f yı kasenga; sak-a t'a na yu f waoogre» (Ylb 4: 7-8). D tōe n yeela woto me ne Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngo. Ba sēn na n yı a soab ne yãmb sēn tarã, yãmb tog n paama yalē; nong-a t'a na n zēk-f lame; sak-a t'a na n yu y waoogre. Sēn zvvg rē fãa, Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng tog n yı rao bı pag sēn tar yalē.

~ Sapitr a 4 soaba ~

Ned sēn paam seglg sōma

Awa sull fāa pugē, wēn-dooga zāab tog paama neb sēn paam seglg sōma tʊʊmda yīnga. Koe-moon-poak a yembr n yeel daar a yembre: «Mam sā n da bāng ti yaa yʊʊm a tāab bal la mam tar n na n moon koe-noogā, mam da na n dika yʊʊm a yīibā n seglg m menga.» Pasteer a yembr sēn tōog gesa ne yam: «Tōogrā watame, sā n yaa ti f paama zu-noogā n segl f menga.» Neb a yīibā goma rēng n seglā yōod yelle.

A Poll gʊlsa a Timote, a sēn da ning-a t'a yaa Efēs Wēn-doogā pasteerā yīng: «Ned sā n dat yī karen-saamba [pasteer], a soab baooda n maana tʊʊm sēn yaa neere» (1 Tī 3: 1). A Poll leb n sōdga yalē dāmb wʊsg f sēn tog n deng n tall n yaool n kē karen-saamlma tʊʊmde pugē. A yembr bāmb soka ra yaa: «A ka tog n yī ned sēn kos sugr paalem ye» (v. 6).

Gerek gom-bilā b leb-g-a lame ti «sēn kos sugr paalem», zī-kāngā wā yaa neophytos, sēn dat n yeel «ti sēn sān yaa paalem» wall «soab ning sēn sungde». Yāo wā zemsda ne tʊʊm-tʊʊmda a Poll sēn boond ti pasteere, sēn dat n yeel ti «kasma» wall presbyteros ne gerek goama. Gom-bi-kānga gomda yāabo ne buʊnggo, la a naaga ne seglgo (1 Tī 5: 17-19; Tit 1: 5). A Poll yeelame ti Pasteer ka tog n yī ned sēn kos sugr paalem Kirisa pugē ye. La, a tog n yu ned sēn bi tēeba puga, la a paam seglg tʊʊmda yīnga.

Koe-moond bi-bug sēn kēnd ne Sug-Sōng a yembr yeela lekoll bibliik taoor soab daar a yembre: «Mam ka baood zāmsg ye; mam sēn dat bal yaa ti paam Sug-Sōng wa karen-biisa sēn deeg Pāntkota daarā». Woto, yaool n yaa yalem goama. Koe-moond bi-bi-kāngā sēn ka bāng būmb ninga yaa ti sēn deng pāntkotā daare, karen-biis piig la a yīibā zīnda ne a Zeezi yvum a tāab n zāms ne Bāmba. Tum-tumd bi-bi-kāngā ra tara bvvum a sēn magd tall Sug-Sōngn tuma yōodo, la a konga bvvum a yāabā sēn yaa ti paam seglg Sug pvgē wā bāngr weengē vēeneg tvumda yīngā.

A Zeezi yāka Karen-biis piig la yīibā «ti b tōe n zīnd ne Bāmba, ti Bāmb tōe n tum-b ti b kēng n moon koegā» (Mar 3: 14). Sēn deng ti Bāmb kō-b tvumd ti b saag dūniyā n moon koe-noogā, Bāmb zīnda ne-b wakats wvsg n segl-b tvum-kāng yīnga.

Sapitr kāng gomda Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng sēn tog n paam segl-sōng yōod yelle. Bāmb wilga weens kēer seglg sēn yaa tilae. A leb n gomda Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng sēn tōe n paam la a gād Segl-sōng to-to yelle.

SEGLSĀ NENSE

Pasteerendā zāmsgā sōngda tum-tumd sēn paam boolgā, t'a paam pān-tōod la yel-mansēm sēn segd n tōog n pids a boolgā ne tōogre. D tōe n gelg-a-la wa pasteerā tvum-teed bi a vumā bīngr zīiga. Segl sēn zems na n sōnga yāmb ti pa yāmb sēn na n tōog n maan y tvumda neerā bal ye, la a na n gūu yāmb ne kongre, makre, wall kūum wakate. Yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n paam seglg nens a nu:

Seglg Sug pvgē

Sēn deng būmb fāa, yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n paama seglg Sug pvgē tvumda yīnga. Ti bōe, wān-wān la yāmb na n tōog n taas Wēnnaam barka neer-neer neb a taabā ti yāmb meng sā n ka toll vumd bark-kāng yāmb meng-y toore? Sēn yud fāa, yaa ti yī pasteere, yāmb tog n paama rogem-paalg sīda (Zā 3: 3-7) la pid ne Sug-Sōng sīd-sīda (Tvuma 1: 8; Efēs-rāmba 5: 18). Sēn paase, yāmb tog n talla vum sēn waogd Kiris ne B tvumdā (1 Zā 2: 6) la kō y meng zāng Kiris ne B tvumda yīnga (Mat 16: 24).

A Poll tēega a Tumote ti «yīnga modgr bee yōod bilfu, la Wēnnaam sakr tara yōod ne būmb fāa» (1 Tī 4: 8). A Poll talla zāmsg kāngā n na n wilg Sug pvgē seglg sēn tog deng Pastēer tvumda seglg pvgē (ges 1 Ko 9: 24-27). A ra yeta a

Tumote ti wa zoet sēn tog n seglg a meng zoeses yīnga, Pasteer tog n segla a meng tumda yīnga. Bal-taood sã n zāgs ti seglg a menga, b na n yiis-a-la ekipa pugē. Yaa woto me ti Pasteer sã n zāgs Suga pugē seglgo, a na n yii tumda pugē.

Seglg ne Wēnnaam goama

Yiibu, ti yi Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n paama seglg sōma ne Wēnnaam goama. D le tōe n yeelame ti yāmb tog n paama Guls-g-sōamyā vōor wumb zulungu. Pasteer fāa pipi tumd yaa ti rulg Wēnnaam piisa n zāms-b Wēnnaam goama ne sīda. Wēnnaam sebra zāms-turg na n busa nin-sōamyā a Kiris pugē (1 Pt 2: 2), na n kō-b-la zab-teed ti pos zāmb karen-saam-dāmbā (Tumma 20: 28-29) la a na n segla bāmb ne tēeba tumde (Efe 4: 11-12). Pa lingr t'a Poll yeela a Tumote naor a yuib ti Pasteer tog n yu ned «sēn tōe n zāmse» (1 Tt 3: 2; 2 Tt 2: 24). Zāmsg tumd sēn tar pāng ka tōe n me ti ka tik Wēnnaam sebra bāng-yaooleng ye. Tt tōog n zāms Wēnnaam nebā, yāmb tog n bāngame la y bilg la y tū «sid koεεga» turga» (2 Tt 2: 15).

Seglg tagsg pugē

Rē poore, yāmb sēn yaa Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n paama seglg ne tags-sōng tumda yīnga. Yāmb tog n talla vt-sōng sēn waoogd a Kiris. A Poll gulsame ti gūuda wall pastēere, «ka tog n tall yelle, ... ned sēn ka yūud rāam, ned sēn pa nin-kegenga, ned sēn pa baood arzēgs sēn pa tūud soaya» (Tit 1: 7). A paasame n yeel ti Pasteer tog n yu «turga, sōma la a yaa sakda» (v. 8). Woto me, a wilga a Tumote ti gūud pa tog n tall dōdga, a tog n talla pv-peelem ne a pagā, la a pa tog n yi ned sēn nong ligd ye» (1 Tt 3: 2). Ned ning fāa sēn ka paam tōogr vum ween-kāensā pugē yii tumda pugā. Nin-kāng soab tog n yu tao-tao n yi tumda pug hal n wa tōog n paam tōogr ne vumā pān-komsem kāensā.

Yāmb sã n yaa Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n gūusa ne yel-wēn-bed a tāabā sēn bēt la sēn yiisd wēn-tūudum taoor dāmba wvsgo. Yel-kasens a tāaba yaa ligdā ratem (ligdā nonglem), arzēkā vum (rat-zaalma) la dūni wā nonglem (rat ti nebā nong foo la rat n soog nebā). Kūun bi pāng ka be n tōe n yao kongr kāensa weemsā ye.

A Poll sēn guls sebrā n kō tēedbā sēn be Galatā, a keoog-b lame ti b ra sak yīnga ratem ye (Gal 5: 19-21). B tog n woma Sug-Sōng biisi (v. 22-23). A Poll leb n vēneg-b-la yīnga ratem wēng tōogr sēn wat ne sōmblem: «Neb nins sēn yaa Kiris rēnda kaa bāmb yīngā ne a ratmā da-pika zugu. Tōnd sēn vt Sug-Sōng yīngā, bi d

kēn wa sēn zems Sug-Sōng ratem» (v. 24-25). Tum-tumd a Poll leb n sagla Galat nebā: «Kēn-y ne Sug-Sōngo, la y kōn sak yīngā ratem ye» (v. 16).

Seglg bāngr ne pēlg wēngē

Sēn na baase, sēn na yl n tōog n maan f tūmd neere, yāmb tog n paama seglg bāngr ne pēlgā wēngē, tūmda yīnga. D tōe le yeelame, ti yāmb tog n tōe n tagsa ne yam wa sēn zemse, la y tōe n yōka y ratmā, n gūus ne y ratmā, n tōog n leok wa sēn segd yāmb sā n seg yelle.

A Poll gūlsa a Tit: «Gūud sēn yaa get Wēnnaam dooga yīnga, tog n yu ned sēn ka tar dōdga, n pa nin-kegenga, n pa sū-yikri soaba,... n pa maan-pāng soaba.... Sēn yuda, a tog n yu... tōog-n-meng soaba ...la a yaa ned sēn tar sakre» (Tit 1: 7- 8). A Poll sēn gūls a pipi sebrā n kō a Tumote wā a paasame n yeele: «Gūud tog n yud ... tar zemsg a vuma fāa pvgē, n tōe a menga,... n pa nin-toaaga, la sēn yaa nin-bogsgo, n ka zab-zabd ye» (1 Tt 3: 2). D ges yalē-dāmb nins fāa b sēn sōdg yīngrā sēn gomd bvwng bāngr ne tagsgā yell to-to. Yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n modgame n paam yalē kāensā yāmb meng vumā ne y tūmda pvgē.

Pastēer sēn tar bāngr ne tagsg sēn bi na n wilga a kīs-sidā a tūmda maaneg pvgē, la ne kūun nins Wēnnaam sēn kō-a wā pvgē. Kīs-sid kāng na n sōng-b lame ti b tōog n yals kān-kāe toog wakate, la b maan yam-yāgsa sēn tar yōodo. Bōn-kāng na n sōng-b-la tūm-tood pvs wala koe-beed togsgo, n zab wēn-dooga yīng ne zāmb karen-saam-dāmba la tūm-tood a taaba.

SEGLGĀ SOAYA

Tōnd sēn bāng ti d paama segl-sōngā, Pastēer sēn tar yam la sēn kēnd ne Sug-Sōng na n maana a sēn tōe, n segl tūmda yīnga. D ges soay a tāab d sēn tōe n tū n ta:

Sēn tūud ne bang-minim

Pipi, yāmb tōe n segla y meng tūmda yīnga, n bao yāab vēnega (esperyās). Ad nens a tāab sēn tar yōod d sēn tōe n tū n paam yā-vēnega:

1. Ti tum wēn-doog pvgē. Wēndoog yaa zīg y sēn tōe n sung yāmb tūmdā. A Poll ne a Barnabaas ra naaga tūmda pvgē, Āntiyoos Wēn-doogē wā, Sug-Sōng sēn yāk bāmb ti maan misonēer tūmdē (Tum 11: 25-26; 13: 1-3). A Poll leb n yāka neb wusg sēn naag misonēer tūmdā neb nins sēn da tumd wēn-dotē wā pvsā. Yē yāka a Tumote sēn da be Listr Wēn-doogā pvgē (16: 1-2), a Sopatēer sēn da be

Beere, a Aristark ne a Sekundus sēn da be Tesalonikā, ne a Gayuus sēn da Dērbe (20: 4). Raop kāensa fāa zāmsame ti maan tūmda b Wēndo-bāoonesa puse. La bāmb sēn wilg b tūma sēn yaa būmb ningā, b yāka bāmb ti b maan tūm sēn yaa yalengo.

La sēn zemse, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, sēn paam boolgo, a tog n baoa weer ti tūm wēn-dot nins a sēn be wā puse. Yāmb segd n seglame n sa ti tūm ne yamleog zu-noog sor sā n pake. Yāmb sā n naag Wēndo-bila tūm pvgē, yāmb na n paama yāab sēn tar yōod wusgo, yāmb suga pvgē kūunā na n pukame, ti yāmb yalē wā na n paama pānga, la yāmb boolga ti maan tūmd sēn yaa yalenga na n pukame.

2. *Ti tūm Pasteer sēn tar tūmdā minim tēngre.* Seglgā neng a to sēn yaa sōma yaa ti tūm Pasteer sēn tar tūmdā minim tēngre. Zāmsg ne Pasteer sēn tar tūmdā minim maanda wakat ning koe-moaand sēn na n be Pasteer sēn kaoos tūmda seegē n deeg zāmsgā ne yēnda. Yaa woto la a Zeezi zāms b karen-biisā (Mar 3: 14-15). Bāmb yeela bāmb yaa: «Wa-y n tū-y maam, ... la mam na n kitame ti yāmb yī mam neba baoodba» (Mar 1: 17). Bāmb sēn wa n kēnd la maand tūmda ne Zeezi wā, bāmb zāmsame, ti tūm wa Bāmb me. Bāmb bilgame: «La ned ning sēn paam zāmsgo, a yuta wa a karen-saambā» (Luk 6: 40).

Mamsg a taab sēn be Wēnnaam sebra pvg Pasteer sēn tar tūmdā minim tēngrā weengē yaa a Moyiiz ne a Zozoe (Yik 24: 12-13), a Eli ne a Sāmuelle (1 Sa 2: 11), a Eli ne a Eliize (1 Rīm 19: 19-21), na a Poll ne a tūmd-n-taasā sēn yaa misoneer dāmbā, sēn naag ne a Tumote, a Tite, a Luki, ne neb a taaba. Tū tūm Pasteer sēn kaoos tūmdā pvg seegē na n sōnga tōnd ti d paam Wēn-dooogā vum yāabo, la d zāms būmb wusg Pasteer tūmda pvgē.

3. *Ti tall tūmd-n-taar ne neb a taaba.* Yāmb le tōe n le paama yāab sēn ka tōe n mak n bilgi, yāmb sā n naag tum-tūmdba sēn maand tūmda sul a taaba pvgē. Sul-kāense, d na n naaga se-yōakdb sula, koe-mooneg sula, Wēn-dot lugl sul la sul a taaba. Yōod a yembr sēn be tūm ne neb a taab sulla pvg na n sōnga yāmb ti y tōog n tūm ne yāmb tūmd-n-taase, tūmda pvgē.

Zāmsg sēn yaa sor a to ti pa ne na-kēndr sēn gānege

Sor a to pvgē yāmb tōe n segla y toor y ministeerā ti pa tū ne «zāmsgā na-kēndr ye». Yaa zāmsg sēn pa tik zāmsg na-kēndr sēn siglgi. Ba ne zāmsgā sēn ka tik zīg sēn siglā, d ka tog n geelg-a wa yell bi sāmbg ye. Bōn-kāng tōe n yu nana

Sapitr a 4 soaba: Ned sēn paam sēglg sōma

la sōma. Zāmsgā tōe n naaga ne Wēnnaam sebr zāmsg toore, seb a taab kaorengo, tigs-bed kēna (kōnferāans rāmba) pa yug n tū zāmsgo, wa sēn pugdā:

1. *Wēnnaam sebr kaoreng f mengā yīnga.* Wēnnaam sebrā f meng f toor kaoreng yaa zāmsg so-sōng sēn pa tik zāmsg na-kēndr sēn siglgi. Tī karem Wēnnaam sebra tūmd fāa yaa tūmd sēn tar yōodo. Bōn-kāng na n sōnga yāmb tī yāmb minim Gvlg-sōamyā ko-zoetem zānga. Wēnnaam sebra kaoreng neng a to yaa karem Wēnnaam sebra sebr a yembr toor zall n yulem naoor wvsgo. Wēnnaam sebrā karem a yembr n yeele: «Wēnnaam bāngr sēn solg pa tī karem-a bal ye, la yaa tī leb n karem-a n yulme. Yāmb sā n karem sebr naoor wvsgo, yāmb na n wuma sid wvsg sēn zāms a pugē wā vōor sōma.

Wēnnaam sebra kaoreng zugē, yāmb minimdame tī zāmsd Wēnnaam sebra ne nao-kēnda. Yāmb sā n tōe n paam Wēnnaam sebr sēn yaa sōma n tar kart-rāmba, sebā gānegre, tūvsg ne goam bilgri, n tar koe-zut la naana mamsgo.¹

2. *Tī karem sebā a taaba.* So-sōng a to sēn yaa zāmsg sēn pa tik siglg zīng Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng fāa yaa seba ne koe-zut sēn yākd tī karem la tagse b zugu. Ned a yembr n yeele, «Taoor dāmba yaa seb-karemdba.» Yāmb tog n lebga seb-karemdb wakat fāa. Kaorenga na n kitame tī yāmb bīng y sēn karma y zugē, n wek yāmb yama, n kō yāmb taogsgā pān-tōogo. Bōn-kāng na n kōo yāmb tūmdā vum yāab paalse. Sēn paase, na n sōnga yāmb n paas yāmb gom-biisa wvsg pānga, n kit tī goama lebga faag ne yāmba.

La yāmb tog n maana gūusg ne yāmb kaorenga tūm-teoogā yākre. Seb wvsg la koe-zut sēn be Afirik rūnda wā zāmsda yāab sēn ka Wēnnaam sebra rēnda, la karend sēn ka sōma (ges 1 Tī 4: 7; 2 Zā 1: 78). Yāmb tog n gūusa ne te-bāmba.

3. *Tī kēn tigsā la semineer dāmba.* Yāmb tōe n paama tōog tūmda pug yāmb sā n naag Pasteer dāmb n maand kōnferāas la semineer dāmba. Tigs-kāens yaa sēn tik n sōng Pasteer dāmba tī paas b tōogr tūmda pugē. A sōngda Pasteer dāmb nins raood sēn boogā tī b le paam bāng-paalg Gvlg-sōamyā la Wēn-dooga tūmd pugē. Semineer dāmbā me kōta Pasteer dāmbā yāab toay-toay sēn tūmd sul a taabā pusē, la a leb n sōngd-b tī tōog n paam lagem-n-taar tūmd yōod ne b tūmd-n-taasa svk tūmda pugē.

¹ Wēnnaam sebr sēn yaa sōma zāmsg yīng yaa *Full Life Study Bible*, tī b nong n boond tī the *Life in the Spirit Study Bible*, or the “Fire Bible.” Wēnnaam seb-kānga b lebga-a-la buud wvsg goma pugē.

Ti paam zāmsg sēn tar na-kēndr sēn gānege siglg pvgē

Sēn na n baase, Sā n tōe, yāmb sā n yaa Pasteer sēn kēnd ne Sṽg-Sōngo, Yāmb tog n deega zāmsg sēn siglg zīigē. Zāmsg sēn siglg yaa zāmsg lekoll sā sēn kōt neb sēn zīndid zīigā pvgē n deeg zāmsgā, bī b be zīis a taab n tūud zāmsgā. D sēn tōe n paam zāmsg sēn sigl n tūuda ne bōn-kāensā sēn pvgdā:

1. *Zāmsg sēn yaa neba fāa yīnga.* Karen-bi bāoneg kaorengo, la karen-bi-bed kaoreng bī karen-bi-beda kaoreng poor kaoreng yaa tūae ne Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng Afirik ka. Zī-kāensā sōngdame n seglg zāmsdbā ne dūni-paalgā vumā sēn yaa to-to. Beene, b zāmsda karen-biisa kaorengo, gvṽsgo la gēela. Beene, b leb n zāmsda kodemde, ween-vuvvgā yela, la gom-zut a taab sēn tar yōod wvsgo. Pasteer sēn paam boolgo, lekoll karen-bi-bāonega kaoreng tara yōod wvsg ne-a. B sōngdame ti b paamd ratem, yam-wekre, n yalgd b taogsgā la a kōt-b sagls sēn kēed ne rūnd-rūndā nin-buiidā vum wēengē.

2. *Wēnnaam sebr kaoreng tvvm noy zīisi.* A leb n yaa tūae ti sā n toē, bī yāmb paam zāmsg lekoll bibliik bī kolees bibliik vvy sēn yī pvgē. A wa ned sēn tar log-toeemd boolg sēn na n maan yalemd n pa ti gelg a sēn tog n deeg zāmsg logtoeemd lekoll pvgē wā, a yaa woto me ne ned sēn baood ti Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, sēn na zāgs ti reeg tvvmda zāmsg lekoll bibliik pvgē. Tōnd tēngā Wēn-dot wvsg ratame ti b pasteerā paam zāmsg lekoll bibliik pvgē. Wēn-dooḡā sā n dat wall a pa rat me, a yaa tūae ti Pasteer sēn tar yam n kēnd ne Sug-Sōng reeg tvvmda zāmsg lekoll pvgē.

3. *Karem-n-paasga.* Lekoll bibliik rāmb wvsg kōta zāmsg sēn yaa be zīigē n deegd zāmsgā seb n pvgd zāmsgā. Zāmsg kāens tōe n tika neda, seb-toondse, wall ne Ēnternetā zutu. B sōngda pasteerā t'a pa a zakē, n yaool n kō a meng tvvmdā zānga. B yaa so-tūud-sōms ne pasteere, t'a tōog n paas a bāngr la ratem.

Wakat kāngā, Asāmbale de Diye Wēn-dotā sēn be Afirikā zāada tvvmdā zīis sēn yud 300. Lekoll bibliigs kāens kōta zāmsgā karen-biis sēn yaa Asāmbale de Diye la sēn ka Asāmbale de Diye karen-biisi. Pasteer sēn be egliis lokall pvgē yāmb soolme wā tōe n wilga lekoll bibliik sēn be yāmb tēngē wā.

4. *Karen-bedā.* Tvvm-tvmdb sēn kēnd ne Sug-Sōng dat n kell n kēnga taoor n zāms lekoll kasems pvs wall naagd semineer dāmba. Bōn-kāng yaa sid ne neb nins sēn kōt zāmsg lekoll kasemsa pvsā wall kolees rāmb pvsā. La wakat kānga yaa sōma ti reeg zāmsg lekoll bī semineer pvg sēn kēnd ne Sug-Sōng sēn pidi. Tōnd tēngā Asāmbale de Diye wēn-dot kēer zāada lekoll bibliik rāmb Afirik ka sēn tar

bāngr kaset sebr sēn boond ti mastēere. Semineer teoolozik panAfirikē (PATHS) kōta dogteerend zāmsgo. PATHS yaa semineer b sēn kō noor ti Asāmbale de Diye sēn be Lume wā, Togo n zāad-a, ne tūmda sēn yāag n ta Afirik tēns a taabā pūsā gilli. Zāmsgā kōta ne gilimdu, la ne farende.

SEGLGĀ SOAYA

Sida, yāmb sā n yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb zāmsgā tūmda yīng ka tol n tar saab ye. Yāmb tog n lebga zāmsd y vumā teka. Yāmb vumā tog n pida ne kēng taoor n bao sēn yaa neer n yuda. A Poll kōo kēng taoor kāng yell kaset a vuma pvg a sēn gvls ti: «A ka ti mam paam-a-la nanda, wall ti mam tōog n zemsa nand ye. La mam maoodame ti maam tōe n paam-a ti yī m dēnda, Kirist a Zezi sēn deeg maam ti m yī bāmb dēndā yīnga» (Flp 3: 12).

Kēng taoor n bao sēn yaa neerā n yudā tog n kēnga taoor yāmb vuma woglem gilli. Yāmb tog n kēnga taoor n seglg y meng Sug pvgē, n kell n pa Su-Sōng pidba pvgē, n tūmd tūmdā pvsug ne no-loeere, la waoogre, la Wēnnaam goama kaorengo. Yāmb le tog n seglga y meng nee Wēnnaam goama ne Gvls-g-sōamyā zāmsgo, ti Sug-Sōng sā n boola yāmb ti paama zāms-zulungu.

Sēn le paas me, yāmb tog n kēnga taoor n bao ti paam taogsg manegre. Wa a Salomo gom-biisā, yāmb tog n gūusa y sūurā ne wēng buud fāa, n taggd yāmb sēn tūud sor ning yellā neere (Ylb 4: 23-27).

Sēn na n baase, yāmb sēn n yaa Pastēer sēn tar yam sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n kēnga taoor n seglg y meng ne bāngr ne ratem. Yāmb tōe n maana woto ne kaorengo la zāmsg sēn sakde, n kutdē ti Sugā ne Wēnnaam goama tūmd yāmb vumā pvg ne pānga, n tek yāmb ti y lebg a Kiris wēnego (2 Ko 3: 18).

~ VÛK A 2 SOABA ~

PASTĚER SĚN KĚND NE
SUG-SŌNG PIPI TUUMA

~ Sapitr a 5 soaba ~

Tuumdã pipi bõn-daabo

Pasteer sên kaoos tuumda pug n zĩnd ne lelol biblik karen-biis sull sên pid ne datem. Karen-biig a yembr sũka yēnda: «Mise, wān-wān la yāmb maan n tōog n yēbg wēn-dooog sēn tar pāng woto? A loekra linga karen-biisā. «Tũ maan sē yaa sōma n yuda, a sēn leoke,» a yeelame, rēndame «ra bao-y sōma bal ye» A sēn yā ti karen-biisā sām̄bdame wā, a bilgame: «Vuma pugē, bõn-sōme wusg la yāmb tōe n maane. Dũni wā na n modga yāmb ne ratem wusgo. Yāmb wēn-doooga tēedb ne kasem-dāmbā na n gũuda bũmb wusg yāmb nengē. Pasteer dāmba a taab na n maana bũmb kēer n gũudē ti yāmb me na n maana wa bāmb sēn maandā.»

Pasteerā sēn kaoos tuumda pugā kēnga taoor n yelee: «Bõn-kāensa fāa tōe n yaa sōma.» La yāmb sēn yaa rao bi pag sēn yaa Wēnnaam nedā, yāmb segd n soka Bāmb yaa: «Zu-soaba, yāmb datame ti mam maan bōe?» Rē poore, yāmb sā n wum Wēnnaam koegā, yāmb segd n maana wa B sēn yeel yāmbā. Bũmb a taaba fāa tōe n yaa sōma, la Wēnnaam sēn yeel yāmb bũmb ningā n yuda. Wēnnaam na n talla nebā yāmb Wēn-dooogē wā ti b wa sōng yāmb ti y maan bõn-kāens a taabā. Wakat kānga yāmb segd n kell n yalsa Wēnnaam sēn yeel yāmb bũmb ninga zug kãn-kāe.

Pasteerā sēn kaoos tuumda pugā ra gomda zĩnig bũmb nins sēn yaa tulae ne tuumdā. Sēn yaa tulae yaa bũmb ning sēn tar yōod n ti yudā. Yaa bũmb ning d sēn maand n yaool n maan bũmb a taaba yaoolma.

SĒN YAA TILAE NE WĒNNAAM SEBRĀ

A Zeezi ne B karen-biisa yii Zude n dabd Galile. Bāmb sēn yaas sora zugu, a Zeezi yeela bāmba: «Mam tog n puṽga Samaari» (Zā 4: 4). Bōn-kāngā namsg karen-biisā, ti bōe, bāmb da tog n maana b sēn tōe tek n tōog n ta be. Bāmb sēn ta Sisaarā, b bānga būmb sēn kut t'a Zeezi da tog n puṽg Samaari wā. Neb sēn menem n da segl n se ti reeg fāagr koēgā. La Bāmb da rat n zāmsa b karen-biisā put sēn bi tigsgu.

Wakat a to yesa, a Zeezi yeela B karen-biisa: «Mam na n me m wēn-doogā» (Mat 16: 18). Kaoosg zugē, Bāmb kō-b-la noore: «Bṽ y kēng n maan neba buud fāa ti b yṽ mam karen-biisi» (Mat 28: 19). Yel-kāensa a yembr fāa puḡē, a Zeezi yāka sēn yaa tilae ne Bāmb mengā la ne B karen-biisā.

Bāmb sēn dṽk b Zu-soaba mamsgā, Tvm̄-tvm̄dba me zīniga sēn yaa tilae ne tvm̄dā. Sēn yaa tilae ne bāmba, yaa ti maan tvm̄d ning Kiris sēn kō bāmbā. Daar a yembre, Wēn-dooga sull a yembr n wa n yā tvm̄-tvm̄dba ne b kosgo. B pa kōt bāmb puḡ-kōapā rub daar ye, ti bāmb rat ti tvm̄-tvm̄dba sōng-b ne zu-loēega welgre. Tvm̄-tvm̄dba, wakat kānga, sēn da zoe n zīnig sēn yaa tilae ne bāmbā, leoka nebā: «a zemsame ti tōnd bas Wēnnaam koēega mooneg tvm̄d n put rubo» (Tvm̄ 6: 2).

Ti ges ti puḡ-kōak paamd rub yell ra yaa bōn-sōng la sēn zemse, la pa tvm̄d ning a Kiris sēn kō tvm̄-tvm̄dba noor ti b maana ye. Bāmb kosa wēn-doogā ti b yāk yel-geṽb sēn na n ges tvm̄-kāng yell ti bāmb tōe n paam weer ne puṽg la koēega moonego. La «Wēnnaam koēega saagame. Karen-biisa sōorā paasa Zeru-zalem tao-tao, la maan-kv̄vdba wv̄sg sak n tēeme» (v. 7).

Sapitr kāngā na n goma sēn yaa tilae ne Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng tvm̄da yīng Afirik rūndā.

TUUMA YEL-TILAE WELGRE

Bōe n yaa tilae ne Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng t'a paame? Ba ne a sēn tōe n maan bōn-sōma wv̄sgā, būmb wv̄sg n be t'a tog n maane. Būmb a yopoe sēn yaa tilae bāmb sv̄kā yaa (1) ti pids Wēnnaam misō wā, (2) sak Wēnnaam boolgo, (3) ti fāag sēn menem-bā, (4) ti moon Wēnnaam koēgā, (5) ti puṽse, (6) ti koglg Suga tēeba yela (7) la ti kō Wēnnaam neba tvm̄-teed tvm̄da yīnga. D kolg n ges sēn yaa tilae tvm̄da yīng yembr-yembre:

Tı pids Wēnnaam misō wā

Pipi, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng tog n yāka Wēnnaam misō wā tvvmd ti yı tulae ne-a. A Zeezi sên paam makr weooga pvga poore, Bāmb lebg n leba Galile. Be, Bāmb kēe Nazaret karen-dooḡē wā, n sung ti karem a Ezayi sên gv̄lse: «Zu-soaba Sug bee mam zugu, ti bōe Bāmb yāka maam, ti m moon naong rāmb koe-noogo...» (Luc 4: 18-19). A Zeezi ra mii sên yaa tulae ne B Ba ne Bāmb vumā ne B tvvmdā. Bāmb bāngame ti Ba wā tvma Bāmb ti B maan B tvvmdā. Bāmb leb n tvma B biiga ti B kō b vumā n yao neba fāa yīngā (Mat 20: 28).

Wa a Zeezi, yāmb sên yaa Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n kōo y meng ti maan Wēnnaam tvvmdā. A Zeezi yeela B karen-biisā: «Wa M Ba sên tv̄m Maama, ma me tv̄mda yāmba «(Zā 20: 21). A wa Ba sên tv̄m a Zeezi dūniyā pvḡā ti Bāmb maan tvvmdā, ma me tv̄mda yāmb dūniyā ti y maan woto. Wennaam tvvmdā b sên mi n boondē ti misō Dei wā, yaa ti ra, neb sên yaa buud toay-toaya, goam toay-toaya la dūniyā soolem toay-toaya ti b wa Bāmb nengē (Vēn 5: 9).¹

Tı sak Wēnnaam boolgo

Yiib soaba, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōngo, tog n ninga Wēnnaam boolḡā pipi zīḡē a vuma pvga. A Zeezi ka tol n mum b nin ne būmb ba a yembre, ne Ba wā sên bool Bāmb ti B maana ye. Wakat ning sên wa n lebg toog n yudā, Bāmb pv̄usa B Ba: «Bı yāmb daab maane, la ra yı Mam dēnd ye» (Luk 22: 42). Yaa woto me la Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng Afirik tog n wv̄m a boolḡā vōor a vuma pvḡē, la a tog n nanga pāng n sak boolḡ kānga. Wēnnaam tuka sor n kō B tv̄m-tv̄mdba ned fāa. Pasteer fāa sên kēnd ne Sug-Sōng tog n yāa so-kānga. La b segd n paa so-kāng zug hal n tāag b zoeesa baasgo (Ebr 12: 1-2; 2 Tı 4: 7).

Tı fāag sên menem-bā

Tāab soaba, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng pipi zu-loeeg yaa ti paam sên menem-bā. Ra yaa būmb sên yı tulae ne a Zeezi. Bāmb kisa kaseto: «Ninsaal Biga waame, ti bao la ti fāag sên menem-bā» (Luk 19: 10). Tı tōog n paam sên menem-bā tog n yu tulae būmb ne sên dat-b n tūu aZeezi wā. A Zeezi kōo noore: «Kēg-y dūniyā tek fāa n moon neba fāa koe-noogā» (Mar 16: 15).

¹ Sên na yıl tyı d paam vēnem n paas Pasteer-pāntkotist Wēnnaam misō wā pvḡē, d ges sapitr 31 pvḡē: “Misōneer sên yaa taoor saoba” la sapitr 40: “la ti yēbg misō tv̄md wēn-dooḡā pvḡē.”

A Kiris tōog kāngā na n zīndame hal ti Bāmb leb n yi saasē n wa (Mat 24: 14). Yāmb sã n yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng n yaa sid soaba, yāmb tog n wilga sor la yōgneg wēn-dooḡā koe-mooneḡā yīnga, la tuvum Sug-Sōng pāngā sēn tumd b pvsē. Yāmb tōe n maan-a-la nens a yiibu:

Pipi, Yāmb tog n yu mamsg wēn-dooḡā yīng n pvit ne neb a taabā koe-nooḡā wakat fāa, n baoodē ti tall bāmb wa Zu-soaba nengē. Bilf-bilf fāa, yāmb wēn-dooḡā karen-biis sēn yāt ti yāmb kit kasetā, bāmb me na n paama raood ti kis kaseto. Yiibu, yāmb segd n wilga yāmb sūur ratem ne sēn menem-bā, n kō-y meng tuvmda yīnga, la y pvvud Afirik buud nins sēn nan ka paam fāagrā ne la tēns a taaba. Yāmb tog n yōgna wēn-dooḡā t'a maan woto me. Yāmb tog n maana koe-mooneḡā ne misō wā tuvum ti b yi yāmb tulae tuvum sēn yud fāa, yāmb wēn-dooḡā tuvum ḡānegre la ligd saagds wēngē.²

Ti Moon Wēnaam koegā

Naas soaba, Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngtog ninga koe-mooneḡā pipi zīngē. A Poll sagla a tēeb biig a Tumote, «Moon koegā; sã n yaa naana wala toogo; saglg la f lenge, paas raodo, ne sū-bvgsem la ne maag-n-meng zāmsg wvsgo» (2 Ti 4: 2). Ti moon koegā naaga ne moon koe-nooḡā b rāmb nins sēn menema, la zāms la saglg tēedbā Zu-soaba tūudum pvḡē. A Zeezi kōo noore: «Bt y saag dūni gill fāa n moon koe-nooḡā» (Mar 16: 15). B leb n kōo noore: «Gū Mam piisā» (Zā 21: 17). Ti tōog n moon sōma, yāmb tog n kōo y meng ti tall sid-sid koegā neere (2 Ti 2: 15). Ti maan bōn-kānga, rēndame ti yāmb lebḡ Wēnaam Gomdā zāmsd ne ratem kaseng soaba.³

Ti pvvuse

Nu soaba, Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng tog n duka pvvsgā ti yi tulae būmb ne-a. Yāmb sã n yāk yam n vt ne pvvsgo, yāmb wilgda yāmb sēn teeg Wēnaam. Yāmb leb n duka a Zeezi ne Tvm-tvmdba vūka. Wēnaam Sebra yeelame t'a Zeezi, B dūni wā zug vuma wakate, «Bāmb maana pvvsgo, la kosdo, ne kelemse la ne nintām» (Ebr 5: 7; ges Mar 1: 35; Luk 5: 16). B yeelame ti Tvm-tvmdbā, bāmb «pvvuda wakat fāa» (Tvm 1: 14; ges 3: 1; 6: 2-4; 10: 9).

² Sēn na yul ti d paam vēnem ne d na n maana a wān n paam sēn menem-bā, d ges sapitr 37 pvḡē: “Moon sēn menem-bā.”

³ Sēn na yulē ti d paam vēnem Pastēer-pāntkotistā ministēer pvḡē, d ges sapitr 16 pvḡē: “Ti moon ne Sug-Sōng pānga.”

Pvvsq pa tekd yel-pakrā bal ye, a tekda sên pvvsd-a wā me. A Martē Lutēer sên yaa reformateerā, wuma pvvsqā yōod vōore.

B yeelame t'a goma daar a yembr n yeele: «Mam segd n maana būmb wvsq rūndā, yaa rē ti m duk pipi leer dāmb a tāabā n na n maan pvvsqo!» Yaa woto me, la Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng vuma pvga, pvvsqa tog n yt tilae būmb ne-a.⁴

Ti koglg Suga Tēeba yela

Yoob soaba, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng tog n modgame n tall Sug-Sōng yalē a tvvmda pvqē. Sug-Sōn yalē sōmsā yaa tēebā ne kō-n-meng zāngā, sên wilg ned wa tēed sên sid kēnd ne Sug-Sōngo. Yalē sōms a tāab Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng sen tog n tall yaa ti yāk yam ti f zāmsgā tik Wēnnaam sebr dogtrind sid sīda, n sakd Wēnnaam ne a sūr fāa ne Bāmb misō wā, la pak a meng ti Wēnnaam tvv m ne a Sugā.

Pak-n-meng kāng ne Wēnnaam Suga tvvmda tika tvvmd ning sên yaa yā ti tēedba reega Sug-Sōng pidbu.⁵ A Zeezi ne tvv-tvmdba wilga ratem kānga. Sên deng B zēnkrā, A Zeezi kōo Bāmb karen-biisa tōogo: «Ra yi-y Zruzalem ye, labi y yals n gū M Ba sên kāabā... bilf sā n paase, yāmb na n deeg lisg Sug-Sōng pvqē» (Tvvm 1: 4-5; ges Luk 24): 49). Yvum sên kaos poore, a Poll sên wa n seg Tvvm-tvmdb piig la a yīibā Efeesā, a pipi svkdq yu: «Yāmb sên tē wā yāmb reega Sug-Sōng pidb bi?» (Tvvm 19: 2).

A Zeezi ne Tvvm-tvmdba yeelame ti tēedba fāa tog n paama Sug-Sōng pidb ti bōe bōn-kāng na n sōng-b lame ti b yt a Kiris kaset dāmb «Zeruzalem, la Zude ne Samaari, la dūniyā tek fāa» (Tvvm 1: 8).

La ti kō Wēnnaam neba tvv-m-teed tvvmda yīnga

Sên na n baase, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng tog n segla Wēnnaam neba tvvmda yīng ti yt tilae būmb ne-a. Pasteer sên tar yam n kēnd ne Sug-Sōng miime ti yēnda tvv-m-kasemsa svk tvvmd a ye yaa ti «segl [a Kiris nebā] tvvmdā tvvmd yīnga» (Efe 4: 12). Yāo wā wilgdame ti yāmb sên yaa pasteerā, yāmb sên tog n maan n yud fāa yaa ti ges piisa yelle, yāmb tog n maana Wēnnaam nebā ti b yt neb

⁴ Sên na yl ti d paam vēnem sên kēed ne Pasteer-pāntkotistā vum, d ges sapitr a 8 wā: “pvvsqā pipi tvvmdē.”

⁵ Sên na yl ti d paam vēnem sên kēed ne pāntkotisma pānga, d ges sapitr 10: “pāntkotisma sidā koglgō”; Sapitr 11: “A yaa ti yadg pāntkotisma tvvmdā la pāngā”; Sapitr 12: “D pēg pāntkotisma sên kō tōnd būmb ninsā.”

sēn tar yōod ne soolmā. Yāmb tog n dika karen-biisa yidgr tuumda ti yi tilae būmb ne yāmba.⁶

KĒNG TAOOR NE TUUMDĀ TILAE TUUMA

Yāmb sēn yā yel-zut a yopoe sēn yaa tilae ne Pastēer dāmb sēn kēnd ne Sug-Sōngā Wēnnaam sebra pvgā, Yāmb tog n yāka yam y sã n yakame ti yāmb meng rēnda. A yaa būmb sēn yaa tilae ti karem sebr pvgē. A yaa būmb a to d sēn dat ti Sug-Sōng guls-a tōnd sūyā pvsē. Sēn na yil ti bōn-kāng maane, yāmb tog n kōo y meng nao-kēndr pvg sēn gūud ti tekā sēn yaa tilae wā, la leb n tek sēn yaa tilae ti yi tuum tuumdā pvgē. D ges nao-kēnd-kāensā.

D zīnig sēn yaa tilae wā

Yāmb sungda nao-kēnd-kāng n mi ti lebg Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng rata nang-pānga. Tuumda tōogre, yaa so-toa sēn yaa woko. La a wa so-toak fāa, so-tog-kāngā sungda ne sēn dabdē zīig ninga yākre. A kēngda taoor n baood sore, sen na n tōog n ta f sika zīigē. Yilē n zīnig sēn yaa tilae a yopoe wā sēn be zugē wā yāmb tuumdā la yāmb Wēn-dooga pvgē, yāmb tog n kōo y meng ne so-toakā.

Yāmb tōe n sunga so-toakā, n guls sēn yaa tilae kāensa a yopoe wā ne tuumdā sebr zugu. Yāmb le tōe n dika seb-kāng ti yaa yāmb pvsug taeab koe-zut daar fāa. Yāmb tōe n dika koe-zu-kāensā ti yi pvsugā taeab sōngr sebre daar fāa yīnga, yāmb sã n tik koe-zu-kāensā pvsud daar fāa, bī y kos Wēnnaam ti ning koe-zu-kāensā yāmb zugē wā. Yāmb sã n maan woto, tekr n na n wa yāmb vuma pvgē. Sug-Sōng na n sungame ti guls sēn yaa tilae kāensa yāmb sūurā pvgē. a wa b sēn yaa noor goma, b na n lebgā tuumdā tilae tuuma.

Yāmb sēn wat n pvsud wakat bī y svk y menga: «Sēn yaa tilae ne maam tuumdā yīng rūndā la buse?» Sēn yaa tilae ne yāmb rūnda wā yaa tuum nins yāmb sēn kēesd y weerā ne y pānga n yudā. Sōdg-y sēn yaa tilae yā. Rē poor bī y svk n gese: «Wān-wān la tilae kāens tongd ne a Zeezi, ne Tum-tumdba rēnda?» Moasā, yāmb sã n tik yāmb menga magbā, bī y svk y mens svkds kāensā sēn pvgdā:

- Yaa wān-wān la mam tōogd n maand Wēnnaam tuumdā?
- Yaa wān wān la mam pidsd Wēnnaam boolgā mam vuma pvgē la wēn-doogā ning mam sēn taetā pvgē?

⁶ Sēn na yilē ti d paam vēnem Wēnnaam nebā todeng wēngē, ges-y Sapitr 16 soabā pvgē: “Zāmsg sēn yaa sōma” la Sapitr 25 soabā: “Paas-y yīngā pānga.”

- Rē yīnga mam tōog n fāaga neb nins sên menem-bā mam soolmē wā, la dūni wā pvgē?
- Wān wān to la mam moond Wēnnaam Gomdā?
- Yaa wān wān to la mam tōog ti mam mengā pvsug vum ne Wēn-doog ning mam sên taetā pvsug vum yaa sōma?
- Rē yīnga mam tōog n moona pids Sug-Sōngā tēebā ne a yel-kisdā mam Wēn-doogā pvgē?
- Rē yīnga mam tōog n segla Wēnnaam nebā tvvmda yīnga?

Gvls-y leokdsā yāmb sebra pvgē. Masā, svk-y y menga: «Mam nā n maana wān n tōog n pids sên yaa tlae kāensā torā mam vuma ne m tvvmdā pvgē?» Sên le paas yesa, leb n gvls-y yāmb leokdsā yāmb sebra pvgē, n kell n kēng taoor n pvsd b yīnga daar fāa.

Yel nins sên yaa tlae wā na-kēndr zug ningri

Yāmb sā n sak tvvmdā sên yaa tlae yā ti yī yāmb meng rēnda, yāmb segd n sung-a-la ne yāmb mengā tvvmdē la wēn-dooga tvvum pvsē. Ti tōog n maan bōn-kānga, yāmb tōe n tūu nao-kēnda kāensā sên pvgdā:

1. Paas-y yāmb wvmbā pānga. Yāmb tog n paasa yāmb wvmbā sên kēed ne Wēnnaam sebrā sên yet būmb nins sên kēed sên yaa tlae fāa ne tvvmdā, b yopoe wā, a yembr fāa zugu. Yāmb tōe n maana bōn-kāng y sā n vaesd Gvls-g-sōmyā n baood tagsd koe-zu bāmb zutu. A Zeezi kota tōnd ti d «maag d meng n zāms Gvls-g-sōmyā» tōnd sên baood sidā wēngē (Zā 5: 39). Yāmb sā n wa karemdē, bī y svk y menga: «Suga yeta maam ti bōe?» Gvls-y yāmb tags-paalsā yāmb sebra pvgē. Sā n tōe, yāmb tog n paama seb-sōms koe-zu-kāens zut n karme.⁷

Sên le tōe n paas yāmb wvmbā neng a to koe-zu kāens wēngē yaa ti moon la zāms koe-zu-kāens wakat kēere. Nao-kēnd kānga ka na n paas yāmb wvmba pāng bal ye, la a na n segla yāmb karen-biisā ne tvvmdā vūk ning sên pvgdā sên yaa ti kēes sên yaa tlae wā wēn-doogā vum pvgā.

2. Maan-y tvvmdā gānegr sebre (pālā). Rē poore, yāmb segd n yigdga pālā wā, n tōog n tum sên yaa tlae wā yāmb tvvmdā ne wēn-doogā tvvum pvsē. Ti maan

⁷ Seb-sōng sên kēed ne Wēnnaam misō wā b sên yiis yaa *A Biblical Theology of Missions*, a Poll York sên gvlse, Africa's Hope seeri dekuveertā n yiisi.

Sapitr a 5 soaba: Tvumďa sēn segd ne būmb ninsi

bōn-kānga, yāmb tog n busa wēn-dooġā womb sēn yaa tlae a yopoe wā a yembr fāa zugu. Yāmb tōe n sungame ti leok sukds nins sēn pvgdā:

- Mam na n maana wān n tōog n tae mam wēn-dooġā t'a tōog n maan Wēnnaam tvumda sōma n yuda?
- Mam na n maana wān n tōog n sak Wēnnaam boolgā mam vuma la wēn-dooġā bāmb sēn bool maam ti m tae-yā?
- Mam na n maana wān n tōog n tall wēn-dooġā t'a tōog n fāag sēn menembā?
- Mam na n maana wān n tōog n moon la m zāms Wēnnaam Gomda sōma wēn-dooġa pvgē?
- Mam na n maana wān n tōog n paas puvsga pāng Wēn-dooġa pvgā?
- Mam na n maana wān n tōog n tae Wēn-dooġā t'a bi Sug-Sōng belma pvgē sōma n yuda?
- Mam na n maana wān n tōog n daool Wēnnaam nebā tvumďa yīnga?

Gvls-y yāmb leokdsā yāmb sebrā zug n lebgd n get wakat-wakate.

3. Tū-y yāmb tvumďa gāngre. Yāmb tog n tuma ne yāmb pālā wā mosā. Woto rat n yeelame ti yāmb togd n kēnga taoor n tum ne nao-kēndr ning yāmb sēn yidgā. Yāmb sā n tūud yāmb pālā wā n kēnda, yāmb data wakat fāa n geelg la y leb n le geel yāmb sēn kēng taoor to-to. Sēn yaa sōma, yāmb tog n lebg n gesa yāmb pālā wā n manes būmb kēer ti yī sōma n paase.

Ra yīm-y ti yāmb ka tōe n paam tōogr beoog sēn vēeg fāa ye. Bōn-kāng na n dika weere, la zu-loees sā n wa lingi, yāmb tog n yalsa kān-kāe. Yāmb sā n maan bōn-kānga, ne wakatā, yāmb wēn-dooġā na n sung n tekame. A na n lebga Wēn-dooġ sēn tar pāng wa a Kiris sēn dat t'a yī to-to wā. Bas-y ti Tum-tumda goam paas yāmb raodo: «Tōnd da ye ne tvum-sōma maaneg ye, ti bōe, wakat sā n ta, tōnd na n tigsame, tōnd sā n ka base» (Gal 6: 9).

Pasteer fāa sēn be Afirik tog n tonga sēn yaa tlae ne a tvumda wēengē, ne a Zeezi ne Tum-tumbā rēndā. Bāmb segd n basame ti sēn yaa tlae kāensā tae tvumďa. Ba nao-kēndr kāngā sēn yaa toogā, a segda ne maanego. A Kiris nonglem yīnga, la kō-n-meng ti maan Wēnnaam daaba yīnga, la Sug-Sōng vuma pāng yīnga, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng na n tōog n pidsa a tvumďa tūsem.

~ Sapitr a 6 soaba ~

Bũmb nins sẽn yaa tilae ne fo meng yĩnga

Mma-bi-raopã sũy yika ne maam ti b kut ti m kẽng b putẽ n ti tũme. Mam ka tũm m meng pũgẽ ye» (A Salmo Yula 1: 6). Yaa Silamit bi-pugla sũ-sãoong goama. A rika a weerã n ges neb a taabã nasaar-sĩb pũto, n bas bãmb dẽndã. Yẽnda, a yaool n da pa gomd yĩng pũgẽ nasaar-sĩ-pũt gũudb yelle ye; a ra gomda a menga vum yelle. Yẽnda rika weer n ges neb a taab vum yelle, t'a menga vumã yaool n pid ne mo-wẽense.

Zu-bũko, yel-kãngã tõe n duk n bilga Pasteer dãmb sẽn kẽnd ne Sug-Sõng vum sẽn be Afirik rũndã. B rika b weerã n ges tũmdã yell la leok neb a taaba ratem, n yaool n bas b menga yelle. Sẽn yaa yella yaa ti b yiiba fãa paama namsgo. Bãmb mens Suga vumã yaame, ti wẽn-dotã b sẽn zãdã pãng booge.

A Poll yãka a Tumote t'a ges Efẽes wẽn-dooğã yelle. Kaoosg zugẽ, b gvlsa a tũmd-n-ta bi-bugã n keoog-a: «Gũus f menga la ne zãmsg ning fo zãmsdã. La f ges bõn-kãng n da bas ye, bala, yaa woto la fo na n fãag f menga, la neb nins sẽn kelgd foomã» (1 Tı 4: 16). A Poll sagla a Tumote, t'a tog n gesa tũmda neba svk yelle, la a mengã me vum yelle. Pasteer sẽn tar yõk-n-meng ka na n duk weer n ges yell wa d gom bõn-kãng yell sapitr a 5 wã zĩigẽ wã, la a na n duka a weerã me n ges a menga yelle. Sapitr kãnga na n gesa bũmb a yoob sẽn yaa tilae ne Pasteer meng sẽn kẽnd Sug-Sõngo.

SẼN YAA TILAE TÌ BẰNG A KIRIS

Sẽn zvvg bũmb fãa, Pasteer sẽn kẽnd ne Sug-Sõng tog n yãka yam ti paam lagem-n-taar ne a Kirist, yaa bũmb sẽn yaa tilae ne-a. Sẽn deng Pasteer sẽn na n kit ti neb a taaba bång Bãmba, Bãmb meng tog n deng n bång-B-la sõma. Wãn-wãn la d na n wilg ned f sẽn pa mi sõma ned a to?

Yãmb sẽn yaa Pasteer sẽn kẽnd ne Sug-Sõngã, yãmb tog n bång Bãmb bångr baaob pugẽ la ne bũmb ning y sẽn vum d a pugẽ wã me. D tõe n le yeelame, ti yãmb tog n bång a Zeezi sẽn yaa ned ninga, la a sẽn tum bũmb ningã. La yãmb meng tog n sega Bãmb y toore, n tall lagem-n-ta sõng ne Bãmba.

N bång Bãmb sẽn yaa ned ninga

Ti bång Kiris ne bångr wængẽ, yaa ti bång sidã Bãmb zugu. A yaa ti wum Wẽnnaam sebra sẽn yeel bũmb ninga Bãmb zugã võore, la boe yĩng la B wa dũniyã zugu. Wẽnnaam Sebra zãmsda wa sẽn pugdã a Kiris sẽn ya a soaba:

- Bãmb yaa Wẽnnaam Sẽn-Ka-Sẽeb gomdã, bũmb fãa Naanda (Zã 1: 1-4).
- Bãmb yaa Wẽnnaam sẽn dik yĩnga (1 Tı 3: 16).
- Bãmb yaa «Mest, Wẽnnaam sẽn vı» (Mat 16: 16).
- Bãmb yaa «Sore la Sıda la Vum», So-yend sẽn digd Ba wã nengẽ (Zã 14: 6).

Wẽnnaam Sebra togsda bõe yĩng la Kiris wa dũniyã zugu:

- Bãmb waame «ti bao la fãag bũmb nins sẽn menem» (Luk19: 10; ges 1 Tı 1: 15).
- Bãmb waame «ti bao la kō b vum n yao neb wvsg yĩnga» (Mar 10: 45; Zã 12: 27; Tit 2: 13-14).
- Bãmb «waame ti sãam Svtãana pãnga» (1 Zã 3: 8; Ebr 2: 14).
- Bãmba waame «ti tõnd na paam vum, la ti d paam-a hal wvsgo» (Zã 10: 10).

Tı bång Bãmb f meng yĩnga

A sã n segdame ti Pasteer sẽn kẽnd ne Sug-Sõngbång a Zeezi sẽn yaa ned ninga, la bõe yĩng la Bãmb wa dũniyã zugu, woto bal ka sek ye. Yãmb sẽn yaa Pasteer sẽn kẽnd ne Sug-Sõngã, yãmb tog yãmb tog n sega Zu-soaba y toore, n tall lagem-n-taar wakat fãa ne Bãmba.

A Poll goma bôn-kãng sên yaa tilae yê menga vum pugê wã yelle. Yênda gulsa tēedbã sên be Filipã: «Mam dat n bãng a Kiris, n yêe, n bãng Bãmb vuvgra pãng la naag ne Bãmb namsgã, n lebg wa Bãmb B kũumã pugê» (Filp-rãmbã 3: 10). A Poll ratem ti bãngã ra yaa kasenga, la a ra segl n seeme, pa ti tōog ne Bãmba bal ye la yaa ti lagem Bãmb n namse. A ra segl n seeme ti ki Bãmb yinga. Pasteer sên kënd ne Sug-Sông tog n naaga ne a Poll ratmã n dat ti n bãng Kiris.

Zãms ti bãng Bãmb n paase

Yãmb tõe n kenga taoor ne sên yaa tilae ti bãng Kiris nens a tãabo:

1. *F meng ne a Kiris sek pugê.* D tõe n deng n zãmsame ti bãng Kiris foo ne Bãmb sek pugê nanda. Woto gila neba fãa, baa ne Pasteer sên kēnde Sug-Sôngo. A Soll sên yit Tars ra mii Kiris; Yê meng a toor rag n ka mi Bãmba, hal n wa tãag yê sên na n seg Bãmb Damaas sora zugã (Tvm 9: 1-9). Be, A Soll kelname n yeel yaa» Yãmb yaa ãnda m Zu-soaba? A Zeezi leokame: «Mam yaa a Zeezi fo sên namsd a soabã» (v. 5). Tekr n wa a Poll vuma puga. Yê bãng a Kiris wa a Zu-soaba la a Fãagda. Ziig pugê bala, Wên-dooga namsd meng-meng lebga wên-doogã moon-kaseng soaba.

A sên tagsd bũmb ning a sên vumdã, a Poll gulsame: «Ned sã n be Kiris pugê, a lebga nin-paalga, bôn-kvdgã loogame, bũmb fãa lebga paalga!» (2 Ko 5: 17). Ned ning fãa sên tar bolg ti yı Pasteeertog n sunga ka. A Zeezi yeelame: «Sida, Mam yeta yãmb ti ned sã n ka paam dogem-paalga, a ka tõe n yã Wēnnaam Soolem ye» (Zã 3: 3).

2. *Ne Wēnnaam gomdã.* Pasteer sên kēnd ne Sug-Sông sên tõe n maan bũmb a yuib soab n bãng Bãmb sōma yaa ti seg Bãmb Wēnnaam sebra pugê, koe-noodã ne epitre dãmba pusê toor zalle. Koe-noodã gomda B vumã, B tvvmã la zãmsgã yelle. Epitr dãmbã, bãmb bilgda b vōyã. Yãmb sã n kaeremd Koe-noodã, yãmb tõe n tũu Galile soaya sên yaa wubsgã ne a Zeezi.

Yãmb tõe n zĩnda B naoê wã n kelg Bãmb zãmsgã. Yãmb tõe n yasa yingr n get a Zeezi ti B kiid da-pika zugu. Yãmb tõe n gesa yãmb Zu-soaba yaoogã sên yaa vuvgã, n vvm maleekã sên goam ne koe-kasengã: «Bãmb ka be ka ye. Bãmb vuvgame!»

Pasteer bi-bug sên kēnd ne Sug-Sông yeela a meng daar a yembr yaa: «A Zeezi karen-biisa rika yvvm a tãab n zĩnd ne Bãmb n zãms ne Bãmba. Bãmb vumã tekame, mame na n maana woto. Mam na n duka yvvm a tãab sên watã, n karem Koe-noodã a naasã, la m le lebg n karem-b n yulme.» A sên kō-a a meng ne stdã,

koe-moon bi-bugã rika yvum a tãab sĕn pvgdã n karem Koe-noodã. A rika wakats ka-tek n sulgd a Zeezi kibara zugu. Bõn-kãng poore, a vumã ne a tvumdã ka leb n yĩ yembr abada.

3. *Ne pvvsgo.* Neng a tãab soab Pasteer sĕn kĕnd ne Sug-Sõng sĕn tōen zãms ti bãng Bãmb yaa ne pvvsgo. Wĕnnaam Sebra gomda pvvsg buud toay-toaya, sĕn naag ne kosdo, sugr kosgo, se-yõkre, bark-pvvsgo, la pvvsg ne Sug-Sõng pãnga. Wakat kãnga, pvvsg ning sĕn na n sõng Pasteeert'a tōog n bãng a Zeezi sōma yaa lagem-n-taar pvvsgo. A Zak goma pvvsga a woto yelle. «Bĩ yãmb kolg Wĕnnaam» a sagla woto, «la Bãmb na kolg yãmba» (Zak 4: 8). A Moyiiz me maana lagem-n-taar pvvsgo. Wĕnnaam Sebra yeelame t'a goma ne wĕnnaam «neng ne nenga, wa ned sĕn gomd ne a zoa» (Yik 33: 11).

A Maari sĕn yaa Mart tão wã, yaa mams-sõng sĕn kĕed ne pvvsg a woto buudu. A Zeezi sĕn sig bãmb zakĕ wã, a ti zĩnda a Zeezi naoĕ wã, n na n kelg Bãmb gom-biisa ne maag-n-menga. Yĕnda tão wã bi-puglã yĕgmame, n dõd-a ne kvungo. Wakat kãnga a Zeezi pĕga a Maari n yeele: «Yĕnda yãka pvi-sõngã sĕn na n pa ne yĕnda wã» (Luk 10: 38-42) Zãms ti bãng a Zeezi tog n lebga Pasteer sĕn kĕnd ne Sug-Sõng fãa tilae bũmbu. Tvum-kãng na n teka a menga vum la a tvuma wa a sĕn na n zi n maane.

SĔN YAA TILAE, TI KĔN NE SIIG-SÕNGO

Pasteerka tog n yãk ti bãng a Kiristã yĩ tilae ne-a wã bal ye, a tog n yãkame me, ti kĕn la vumd ne Sug-Sõng lebgt tilae ne-a. A Poll sagla Galat tĕedba: «Tõnd sĕn vi ne Sug-Sõngã, bi d kĕn wa sĕn zems Sug-Sõng me» (Gal 5: 25).

Kĕn ne Sug-Sõng sĕn dat n yeel ti bũmb ninga

Kĕn ne Sug-Sõng rat n yeela sĕn tat bũmb a tãabo:

1. *Ti pid ne Sug-Sõngo.* Pipi, ti kĕn ne Sug-Sõng rat n yeelme ti pid ne Sug-sõngo (Tvum 1: 4-8). D tōe n le yeelame ti sĕn deng ti f tōog n kĕn ne Sug-Sõngo, rĕndame ti f reng n pid ne Sug-Sõngo, wa Tvum-tvumbã sĕn pid pãntekotã daarã (Tvuma 2: 1-4). Bãmb sĕn pid ne Sug-sõngã poore, karen-biisa sungame n vumd la b tvum Sugã pãng pvgĕ. Tvuma sebra togsda bãmb tvumd sĕn pid ne Suga pãng kibare. Pasteer fãa tog n vumd bõn-kãnga.

2. *Sug-Sõng taebo:* Yiiib soaba, kĕn ne Sug-Sõngo, yaa ti sak Sug-Sõng taebo. Pasteer sĕn kĕnd ne Sug-Sõng tog n kulla a tvbr n kelg Sug-Sõng koĕegã. Dĕ, Sug-Sõng sã n wa gomda, a tog n sakame. Yaa a Zeezi sĕn maan bũmb ningã

la woto. Pipi, Bāmb deng n pida ne Sug-Sōngo. Rē poore, Sug-Sōng n tae Bāmba (Luk 3: 21-22 à 4: 1). A Poll ne a koe-moonegā sullā yu Sug-Sōng n tae-ba (Tvvma 16: 6-10). A tog n kēna woto me ründā ne Pasteer dāmb sên kēndne Sug-Sōng ründā. Wa a Zeezi ne a Polle, Sug-Sōng n tog n tae bāmba.

3. *Tvm ne Sug-Sōngo.* Baasgo, tu kēn ne Sug-Sōngo, yaa tu tvm Sug-Sōng pāngā pvgē. A Zeezi kāabame: «Sug-Sōng sã n wa, yāmb na n deega pāng sên yit yīngri; la yāmb na n yu mam kaset rāmb Zeruzalem, la Zude soolem la Samaari ne dūniyā tek fāa» (Tvm 1: 8). Yaa būmb ning sên wa a Zeezi ne Tvm-tvmdba zutu. Bāmb fāa pida ne Sug-Sōngo, la bāmb sungame n tvm Sug-Sōng pvgē.

Sug-Sōng pānga (Makre, Luk 3: 21-22 ne 4: 14; Tvm 4: 31-33). Yāmb sã n kēnd ne Sug-Sōngo, Yāmb me tōe n yals n gūume tu Sug-Sōngpaas yāmb tvvmda pānga.

D na n kēna ne Sug-Sōng wān-wāna?

Sukre, yāmb sên yaa Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb na n maan wān n tōog n bāng yāmb sã n kēndame, la y vu ne Sug-Sōngo? Nanda, wa tōnd sên sōs a zugā, yāmb tog n deng n bānga yāmb sã n sid pida ne Sug-Sōngo. Yāmb sã n pid ne Sug-sōngo yāmb tog n paama bān a yiib Wēnaam Sebrā sên kōte: pipi soaba yaa tu yāmb gom gom-zēna wa Sug-Sōng sên kō yāmbā (Tvm 2: 4; 10: 44-46; 19: 6). Yiib soaba yaa tu reeg Sug-Sōng pāng n tōog n kis Kiris kaseto (Tvm 1: 8; 4: 31).

Yāmb sã n dag n pid Sug-Sōng vūgr bal n sa, yāmb tog n gūusa y sūurā ne yēgemsā kelgre. Yaa woto la Tvm-tvmdba maane tvvma sebra puga. Zeruzalem tigs-kasenga wakato, Tvm-tvmdbā, kasem-dāmbā, yāka yam tu bu-zēmsa naag ne tēdbā Wēn-dooğā pvgē. Bāmb sunga b sebra gvlsng n yeele: «Yāo wā taa Sug-Sōngo, la tōnd yam» (Tvm 15: 28). Bāmb da ratame tu sên na n karem-bā bāng tu bāmb kelga Sug-Sōngo, n yaool n yāk yamā. Tvvm sên tōe n sōng yāmb tu y kēn la y vumd ne Sug-sōngo, yaa tu rik weer daar fāa n pvvs ne Sug-Sōngo (Rom 8: 26-27; Efē 6: 18).¹

¹ Sên na yil tu d paam vēenem sPasteer rēn tēed Sug-Sōng pvvsng vum, d ges Sapitr 8 pvgē: “Pvvsğā pipi tvvmdē.”

BŪMB NINS SEN YAA TILAE NE F MENG BIUNGO, LA F YIDGRI

Sẽn le paasde bāng a Kiris la kẽn ne Sug-sõngo, Pasteer sẽn kẽn ne Sug-Sõng tog n yāka buvngã, la meng yidgrã ti yi tilae bũmb ne yẽnda. Rao bi pag fãa tog n nanga pāng n ta Zu-soaba yam.

A Poll rika vuma n mams ne zoeese, n sagend Korẽnt tẽedbã ti b bao sẽn yaa sõma n yuda. A tẽega bāmba: «Yāmb ka mi ti zoees pugẽ zoetba zoetame, la yaa ned a yembr n deegd kūuni?» A sagenda bāmb ti: «Bi yāmb zoe zoees sẽn na ti paam kūuni» (1 Ko 9: 24). A sagla Koloos rāmbã me woto: «Yāmb sẽn maand bũmb ning fãa, bi y maan wa yāmb sẽn maand Zu-soaba yĩnga» (Kol 3: 23).

Ti kẽng taoor n bao sẽn yaa sõma n yudã ka paamd ne yaab-rāmb bi ne nus tikr ye. Ti tõog n ta sẽn yaa sõma zāng n yud rata kō-n-menga, yam-yākre, la sakre. Ti bao n maan sẽn yaa sõma n yud ka ti mak ti yi sõma n yud ned a to ye. La yaa ti yi sõma n tõog n maan Zu-soaba tũmde.

Weeng ning Pasteer sẽn kẽn ne Sug-Sõng sẽn tog n bao ti yi sõma n yud yaa zāmsgã. Zu-bvko, wakat kānga, Pasteer dāmb sẽn kẽn ne Sug-Sõng kẽer tara manesem sẽn paooqd zāmsgã. Bāmb nanda bāngr ning b sẽn taas bāmbã wusgo, n yaool n faagd ti kell n kẽng taoor ne bāngr ning bāmb sẽn paama bao n paase. Wẽnnaam sebraã, wakat kānga, zāmsdame ti «Nin-yẽeseng paamda bāngre, yam soab kelgdame n baood bāngre» (Ylb 18: 15).

Sẽn yaa yella yaa ti yāmb sẽn yaa Pasteer sẽn kẽn ne Sug-Sõngã, yāmb tog n baome ti bus Gvlg-sõmyã bāngr n paase. La wakat kāng me, yāmb tog n modgame n kelgd mosã nin-buiidã yõgneg sẽn yaa to-to. Yāmb tõe n lagma b yiiba taaba, n togsd Wẽnnaam sebra bāngr goam sıda zug rũada zamaana pugẽ. Sẽn le paase, yāmb tog n minimame, ti karemd seb-sõma gvlsdb yvy sẽn yi seba. Tũm-kāngã na n weka yāmb taogsga pãn-tõogo. Bao ti maan zāmsg sẽn yaa sõma n yud sõngdame ti d maan sẽn yaa sõma n yud tũmda pugẽ.

YAA TILAE TI GES F MENG YELLE

Wakat a yembre, Pasteer sẽn kẽn ne Sug-Sõng n wa n tar yaams wusg ne toog a yĩnga pugẽ. A kẽng n ti yã logtore, a sẽn da tẽed ti bã-kvvdg n yõk-a yĩnga. Wakat kānga, logtorã sẽn ges-a wã, a yeel-a lame ti tooga yẽgr yaa bāmb sẽn ka vvusdã yĩnga. Logtorã gvlsa sebr t'a tog n vvusame la a rit ri-sõma. Bõn-kāng tõogame! Tao-tao bala, pasteerã leb n paama a pāng tũmda pugẽ.

Vũk a 2 soaba: Pasteer sên kēnd ne Sug-sōng pipi tvvma

B mii Pasteer dāmb dāmb nins sên be Afirikā wa tv̄m-tv̄mdb sên tv̄md n ka v̄v̄sdē. Yaa sōma. Wakat kānga, b tog n gūusame, n da rat n yī fāa neba fāa yīng ye. Pasteer pāng sên se tōe n yu komslem pasteerā zak rāmb yīnga, la a wēn-dooḡā yīnga. Yaamsa tōe n komsa pasteerā t'a pa tōe n v̄v̄use, n zāms la moone. Bōn-kāng tōe n teka a yel-manesmā kv̄v̄nga taoore, n kutdē t'a lebg faoog la sên ya ne nebā. Woto, a tōe n wēneg n waa ne sū-pa-noaang neba sv̄ka, n maneg n paas pasteerā yaams pānga.

Pasteer dāmb nins sên kēnd ne Sug-Sōngā ginda v̄v̄v̄sga wakat kēere. Bāmb tagsdame ti bāmb sā n duk weer n na n v̄v̄use, bāmb ka maand turg ne b boolga ye. A Zeezi wakat kānga, bānga v̄v̄v̄sgā yōodo. Bāmb yeela B karen-biisa daar a yembre: «Wa-y ti d Kēng zīig b̄rg sên ka be, ti yāmb tōe n v̄v̄use» (Mar 6: 31).

Pasteer sên kaeed tog n tēegame ti ba Wēnnaam mengā v̄v̄v̄sa naanegā rasem a yopoe daarā (Sun 2: 2). Bāmb maana bōn-kānga, ka Bāmb sên ya yīnga, la yaa sên na n kō ninsaalbā mamsgo. A Zeezi yeelame: «B maana v̄v̄v̄sg daarā ninsaal yīnga, la b ka naan ninsaal v̄v̄v̄sg daarā» (Mar 2: 27). Wēnnaam pīnd n beoola v̄v̄v̄sg daarā wa sor Bāmb nebā yīng ti b tōe n waoog Bāmba wa b Naanda, la weer b sên tōe n paam pāng n tōog n maan vumā tvv̄ma. V̄v̄v̄sg daarā nao-kēndr sā n sāame, bōn-kāng tōe n waa ne keoosg tv̄v̄mda pugē.

Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng tog n yaka daar a yembr rasem a yopoe wā pug v̄v̄v̄sg yīnga. Yēnda tog n wilga nebā ti yaa pasteerā v̄v̄v̄sg daare, yē Sabat. Pasteerā tog n talla a pagā ne a koambā n ti noog a yōore.

F MENGĀ SŌMLEM YAA TILAE

Afirik wīndg sên yitē k̄bae k̄sg sebr pug la gom-zug yi n togsdē ti Pasteer kaseng a yembr n dig a paga a sên tar yel-manesem sên yaa yoob yīnga. A zāgsame t'a kōn kō-a sugri, la a yāk yam ti lebg n kē k̄adem yēsa. B sên yā pasteerā sên maan woto wā, rao a yembr n yeel a paga: «Sā n yaa ti pasteerā riga a pagā, fo tēedame ti fo yaa ānda?» Yē me basa a pagā n le rika a to. Yāmb sên yaa pasteerā, yāmb tvv̄ma na n longa neba yāmb sên taetā, sā n yaa tv̄v̄m-sōma, wala tv̄v̄m-wēense.

Yāmb sên yaa Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōngā, Wēnnaam boola yāmb ti y paam vum sên kōt mams-sōngo. A Ptyeer gulsame ti: «Dē, sên boola yāmbā sên yaa Sōngā, bī yāmb me zīnd sōmblem ne b̄mb nins yāmb sên maanda fāa; ti bōe, a gulsame: ‘ Bī y zīnd sōmblem, ti bōe Mam yaa sōngo» (1 Pty 1: 15-16). A Poll gulsame ti gūud tog n yu ned vum sên «ka tar rōadga, n yaa paga a yembr sida, la

a tōoga menga, n gūus t'a yel-manesem zemse, n tar waoogre,... a ka tog n yī rā-yūud ye» (1 Tī 3: 2-3). A leb n paasame ti gūud «tog paama kaset sōma ne neb nins sēn ka Wēnnaama soka» (v. 7). Tūm-tūmda yeela a Tute, ti kasem «tog n yu ned sēn ka tar rōadga...ned ning sēn nong sēn yaa sōma, n yaa tōog-m-meng soaba, la nin-turga, la nin-sōngo la sakda» (Tit 1: 7-8).

Pasteer dāmba tara naneb wūsg Afirik pūgē. B tūnugda būmb wūsgo bi b mens n takd neba turga. B takda neba turga ne b gom-biisā, ne b sēn yet būmb ninsā. B takda neba ne b vumā, ne b sēn maand būmb ninsā. Būmb nins Pasteer dāmbā sēn maandā takda nebā n yud b sēn yet būmb ninsā. Karen-biig a yembr n yeel a Pasteer daar a yembre: «Yāmb sēn gomd mam yīnga yaa zisg wūsg ne maam ti mam ka tōe n wūm būmb nins yāmb sēn yet maama vōor ye». Sēn yaa yella yaa ti yāmb sēn yaa Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n talla vum ne sōmblem ti yī tilae n yuda.

YAA TILAE TI WAKATĀ ZĀAB YI SŌMA

Sēn kēnd-b ne Sug-Sōngā nonga sīda la gom-m-toor kaorenga pūgē. B nonga Sug-Sōng belmā pukri ne lingrā. Bōn-kāensa fāa yaa sōma ti d ka segd n bas-b ye. Wakat kānga, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng ka tog n tik bōn-kāens wa tūm n ka zāad weerā sōma ye. A wa yāmb sēn yaa ligd-gūud ne ligd ning Wēnnaam sēn ning yāmb nusē wā, yāmb yaa weer gūud ne weer ning Wēnnaam sēn ning yāmb nugē wā. Yāmb tog n kōo y meng ne weerā zā-sōngo.

Pasteer dāmb kēer ka sakdb ne b weera ye, la bāmb segsā ne yā-taab rāmbā yaa retaare. Pasteer dāmb kāens viginda mamsg sēn ka sōma wēn-dota bāmb sēn taeta yīnga. Bāmb yel-manesema sēn yaa pa-nandma woogda bāmb nedemda kūvnga taore. Bōn-kāng lebгда wēn-doogā minung sēn gidgd a taor kēnde.

Ziig a to, weerā zā-sōng na n sōnga yāmb ti y tōog n tae wēn-dooga ne sōmblem. Yāmb tōe n yāka weer n kō zāmsga yīnga, tūma yīnga, gesg yīnga, saglsā ne zaka yel yīnga. Weera zā-sōng yaa tūm nins sēn yaa daar fāa tūma yīnga, tūm nins sēn tog n maana gānegr sebre, tūma maaneg pūgd-pūgd wa sēn zems b yōodā, la sēn yaa yāgb n yud taaba, la yāk tūmd fāa seeb n gānege.

Yāmb sã n yaa Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōngã, yāmb tog n yāka yam ne yāmb sên na n vumda to-to, la yāmb sên na n maan y tvvmda to-to. Yāmb tog n yāka sên yaa tlayã y toore. Yāmb tog n tōog n maana sên yaa tilae kãensa. Yāmb sã n maan bōn-kãensã, yāmb na n paama barka, la neb nins yāmb sên taetã me na n paama barka.

Sapitr a 6 soaba: Bũmb nins sẽn yaa tilae ne fo meng yĩnga

~ Saputra 7 soaba ~

Zakã tilae tvuma

A firik wîndg sên yitê galen-têngê Pastêer a yembr n togs yênda ma yaab-raoogã kıbar sên sâamd sūuri. Yvum wusgo, yê yaab-raoogã yu wên-doog a yembr pasteere. La wakat kânga, daar n wa n zînd t'a bas-a a zakã ne a tēebã n nog pagb a tãabo n maan a pagba. Ne kongr kângã sên yaa wēngã, a biig ba a yembr ka tû Zu-soaba ye. Ned ba a yembre, sên dat n yeel ti pasteerã ma wã sên ka naage. Pasteerã kita kaset moasã: «Mam ya m ma wã tēebã biisi». Yaa yênda maasem yîng la tû Zu-soabã. Rûndã, Pastêer kânga b mi-a-la a zãmsgã ne a koe-moonegã zagsa yel wēngê.

Sid sên sâamd sūurã yaa ti baa Pastêer dâmb sên kēnd ne Sug-Sōng n tar zu-loees ne b kãadmã pugê, la ne b koambã sũka. Bôn-kângã yînga b segd n baoo weer tilae lagem-n-taar ne b zaka rãmba, la b zaka yell gesg yînga. Ne pasteere, f sã n tōog ne f zaka, yaa tōogr sên yaa sōma n yuda; ti konge, yaa kong zãnga. Saputr a yib nins sên loogã goma Pastêer sên kēnd ne Sug-Sōngo la sên yaa tilae f meng yînga. Saputr kãngã na n goma sên yaa tilae ne zagsã.

LAGEM-N-TAAR ZAK PUGÊ

Wēnnaam sebra gomda Pastêer lagem-n-taar ne zak yelle. A Poll gulsa sên kēed ne Pastêer wēngê: «A tog n gesa a zaka yell neere, la a kit t'a koamba yu kom-sakdse, la a tog n maana woto ne waoogre». «Tvum-tvmda leb n sukame: «Ti ned sã n ka tōe n ges a meng zak rãmb yelle, yê na n maana wãn n ges Wēnnaam

doogã yelle? (1 T1 3: 4-5). Wënaam Sebrã zãmsg toay-toay raopa, pagba ne koamba yĩngã, naaga ne pasteerã zaka (Sun 2: 24; Mar 10: 6-9; 1 Ko11: 3; Efe 5: 22-33; 6: 1-4; Kol 3: 18-21; 1 P1y 3: 1-7).

Wënaam sebra noore

Yãmb sã n yaa Pasteer sën kënd ne Sug-Sõngã, yãmb zak vum segd n zemsa ne Gvls-g-sõmyã. Minungã sã n wa kUSD Gvls-g-sõamyã, yãmb tog n saka Gvls-g-sõamyã, n tar pel-kegeng ti yãmb ne y zĩnd-n-taagã, ne y koamba tar lagem-n-taar sën zemsd Wënaam gomdã zãmsgo.

Makre, Afirik minund wusg gelgda sid wa zaka taoor soab ti no-koeemd kae ye. A gomde, ba a sën ya a soaba fãa, ka tog n kus ye. A Zeezi, wakat kãnga, kõ kaset ne taoor soab buud a to. Bãmb sën gom b meng yelle, B yeelame» T1 bõe, Ninsaal Biiga ka wa ti B sõng-B ye, la B waame n na n sõng nebã, la kõ Bãmb vum n yao neb wusg yĩnga» (Mar 10: 45).

Zu-soaba kõ taoor soab buud ning b sën gvud ne yãmb sën yaa sid fãa sën yaa tēda. Yãmb taoor-sobenda tvvmd zaka pvğ tog n wilga ne sik-n-menga, ne maan neer yãmb paga ne y koamba yĩnga. A Poll bilga tvv-tvvdmbã taoor sobenda koe-zugu, n sagend sidbã: «Nong-y yãmb pagbã, wa a Kiris sën nong Bãmb tēdbã, n kõ B Meng bãmb yĩngã» (Efe 5: 25).

A Poll bilga tēed zak sën tog n tũ to-to: «T1 bõe, sid yaa pag zu-soaba wa Kiris sën yaa Wën-doogã zugã, sën yaa Bãmb yĩngã, la sën yaa Fãagda» (Efe 5: 23). Zĩig a to, Tvvm-tvmda gvlsame: «Raopa, nong-y yãmb pagbã, la y ra maan gãgs ne bãmb ye. Koamba, bi yãmb sak-y ba-rãmba, ti bõe, bõn-kãng tata Zu-soaba yam. Ba-rãmba, bi y ramaan bũmb sën yikd yãmb kamba sũy ye» (Kol 3: 19-21). Zĩig sën yaa sõma pvğē, yãmb yi-kãadmã tõe n bu sõma, ti yãmb kamba tõe n yidgir.

Sak taaba

Wënaam sebra zãmsdame ti sid ne pag lagem-n-taarã tog n yu sak-taaba. A Poll gvlsame ti sidba ne pagba tog n «saka taab Kiris yĩnga» (Efēs-rãmbã 5: 21). Ba ne rao sën yaa pag zu-soaba, wa a Zeezi, a tog n saka ne yamleog n maan a sën dat ne sik-n-menga. Paga me tog n maana woto me ne rao wã. Woto pa woogd yãmb sën yaa pasteerã ye, sik-n-meng tvv-m-kãngã yãmb sën maand zaka yĩnga na n manega yãmb zĩgã wën-doogã la nin-buiida svka.

Nonglem la nanebo

Sên paase, yāmb lagem-n-taarā ne y zaka tog n tall nonglem la waoog taab yalē. A Poll sagenda sīdbā: «Nong-y yāmb pagbā, wa a Kiris sên nong Bāmb tēedbā, n kō B meng a yīnga» (Efe 5: 25). Kaoosg zugē, a leb n paasame: «Bı yāmb ned fāa nong a pag wa a sên nong a mengā yīngā, la bı pag fāa sak a sīda» (v. 33). A sīd yaa woto me ne paga; la pag tog n nonga a sīda la rao fāa sak a paga. Yāmb sā n maand woto, pasterā zak na n yu mak-sōng neb a taaba yīng.

Sên yaa sīda

Sên paase, yāmb lagem-n-taarā ne y zakā tog n talla sīda yalē. Bōn-kāng rat n yeelame ti yāmb sên yaa soab zakē wā, kuvnga taoor yāmb tog n yu woto. Yāmb tog n wilgame ti būmb nins fāa sên puvgd la sên maand yāmb paga ne y kamba vumā pugā tara yōod ne yāmba. Bāmb sā n be yirā, kamba tog n wumda b ba wā bı b ma wā koēga, la pa koe-moaand koēg sên zār ne bāmb vumā ye.

PASTER DĀMB SĒN YAA PAGBA SĒN TOG N MAANE

Gomd a yembr sên yaa yaa tlae Paster dāmb nins sên yaa pagbā ne b zaka rāmb n be ka. Paster dāmb nins sên yaa pagb n kē kāadem Afirikā bee zīg a yembre. Wēnaam boola bāmb ti b zā wēn-doogo; wakat kānga, sên kēed ne zaka yelle, Bāmb boola bāmb ti b tog n waooga b sīdba, la b sak-b noore. Bōn-kānga tōe n yu yell sên yaa toog ti zā.

Sên paase, Afirik mininda kēer zagsda pag taoor sobendā, ti zu-noogā, zīs wvsgo, manesem kāngā rat n tekame. Sên yaa yellā yaa ti wēn-dot neb n sām̄bd ti tū pag sên yaa pasterē, n kō-a noor t'a maan a pasterenda tvv̄mde.

A yaa sōma toor zall ti pag ning sên yaa pasterā sīdā tebem̄d a pagā a tvv̄mda pugē. Naor wvsgo, a tog n segl n saame ti sik a meng n tebend a pagā ne būmb nins fāa sên yaa tulumd ne minungā. Makre, naor wvsgo, a tvv̄mda maaneg yīnga, sīda tog n sika a meng n naag-a la a sōng-a naor wvsgo, sā n tōe. Paster sên yaa pag me ka tog n tik a tvv̄mda sên yaa pasterā ti yaa bvv̄m ne-a t'a ka maand a zak tvv̄ma, a sīdā ne a kamba yīng ye.

Bōn-kāng yaa tlae ne bvv̄ng toor zall la sulg-m-meng ne Paster sên yaa paga a sīdā yīnga. Bāmb tog n maana bōn-kāng t'a yı tlae ne bāmb lagem-n-taarā n yud fāa, n zāms ti yēs ne taaba.

TU GES ZAKA YELLE NEERE

Pasteer sên kënd ne Sug-Sõng pa tog n ya a wên-doogã yel bal la a get bal ye, a togame me n ges a zaka yell me neer. Wa sên wilg zugê wã, A Poll tēega a Timote, ti gũud «tog n gesa a zak rãmb yell neere» (1 Ti 3: 4). A gũlsa a Tit rê zugê: «Kasem ka tog n tall yell ye, n yaa paga a yembr sıda, t'a koamba tar tēebo, n pa kom-tõtse ye» (Tit 1: 6).

Tvum-kasen-kãngã sên tar yōodã naaga ne nao-kēndrã, gũudma ne paga yella gesgo, ne koamba yell gesgo. Wēnnaam sebra zãmsdame ti rao tog n zãa a paga, wa a Kiris sên zãad wên-doogã (Efe 5: 25-27). Sên paase, a tog n ges a koamba yell n tall nonglem wa Arzãn Ba sên tar yēnda yĩngã. Yam soaba saglame, «Zãms-y koamba sor ning b sên tog n tũ wã, ti b sã n wa lebg nin-kēemba b ka na n bas-b ye» (Ylb 22: 6).

Yãmb sên yaa Pasteer sên kënd ne Sug-Sõngo, yãmb zaka zãaba:

Suga yidgri

Pipi, yãmb zaka sug yigdr yell tog n loee yãmb zugu. Wa a Zoobe, yãmb segd n gesa y zaka sug pvgê yelã ne yamleoogo (Zbe 1: 4-5). Sor yãmb sên tōe n tũ yaa yãmb sên na n yōgneg kaoreng wakat fãa ne yãmb zakã. Kaoren-kãng wakate, yãmb tog n zãmsa y koamba ti b pvvse, ti karem la bĩng Gvlg-sōamyã b zutê. Yãmb leb n tog n bãnga yãmb kamba sã n mii Kiris wa b Zũ-soaba, la b sã n paama Sug-Sõng pidbu.

Meng yidgri

Yiib soaba, yãmb tog n gũusdame n get yãmb zaka yidgr yelle. Yãmb ne y zĩnd-n-taagã tog n maome ti wub yãmb koambã ti b yĩ kasemb sên bi, tēedb sên kō b mense, la neb sên tvmda. Sên le paase, yãmb tog n zãmsa y koambã ti b yĩ neb sên mi arzek zãabo. Yãmb koamba sã n lebgd bed n butê n paasdê yãmb tog n kitame ti b sõng yãmb ti y zã zaka. Woto, b na n zãmsame ti bãng n bak ratema ne tilae yã n bake.

Nebã svk yidgri

Baasgo, Yãmb ne y zĩnd-n-taagã tog n gesa yãmb koamba ne taabã svk yidgr yelle. B zakê wã vum zaka pvgã tog n kōo kaomba zĩig sên zems ti tōog n yidg b naag-n-taarã pãn-tōodo. Yãmb tog n zãms-b lame ti b bãng tũud-n-ta-sõng la tũud-

n-ta-wēeng n bake. Yāmb tog n zāms-b lame, ti viglg lagem-n-taar ne neb a taabā, nin-buiidā yel toay-toay pvsē.

SĒN YAA TILAE NE F ZĪND-N-TAAGA

Wēnnaam sebra gomda vēnega, tvvm nins sid sên tog n maana a pag yīnga. Pasteer sên kënd ne Sug-Sông naaga tvvm-kāens pvsē. Yāmb sên yaa Tēedā, yāmb tvvma y paga yīnga gūbga sên pvgdā:

N wilg y nonglem

A Poll gulsame ti sid tog n «nonga [a] paga wa Kiris sên nong tēedbā» (Efe 5: 25). A Kiris nonglmā ra yaa maoong ne yamleoogo. Yāmb nonglmā ne y paga me tog n yu woto. Yāmb tog n togsa y nonglmā ne y pagā sā n yaa yāmb ne yēnda wala sā n yaa kvvnga taore. Yāmb sā n mi n be ne yēnda a yembre, yāmb tog n mi yeel-a lame: «Mam nonga foom». Kvvnga taore, yāmb tog n puka y nonglmā vēeneg ne yāmb paga. Makre, yāmb tōe n togsa wēn-dooḡā: «Mam paama barka, mam sên paaam mam paga t'a be ne maam ka dūndā wā. Yaa pvg-neer sên ka to, n yaa ma-sông tōnd kaomba yīnga. Mam nong-a-la wvsḡo».

Tvvm-kāensa ne tvvm a taab sên wēnd woto na n loee yāmb ne y paga la ne yāmb wēn-dooḡā. Yāmb tog n le n wilga yāmb nonglma ne y pagā, ne yāmb tvvma, sên dat n yeel ti y gomd ne-a ne waoogre, n nong-a n yud y mengā, n sōngd-a a tvvma pvsē.

Ti kō sōngre

Būmb a yiib soaba sên yaa tvvmd ne yāmb sên yaa Pasteer sên kënd ne Sug-Sôngā, yaa ti y tog n nana y pagā ne y koambā la y kō-b naneb ne teblg ning sên segd ne-bā. A Pvyer gulsu sidbā n yeele: «Woto me, raopa, bī y zīnd ne yāmb pagbā n bāng ti bāmb ka pāng wa yāmb ye, la y maan bāmb sên zemse» (1 Pvy 3: 7). Yāmb sên yaa rao sên yaa tēedā, a bee ne yāmb ti y sōng yāmb paga ne y koambā ti b paam teedo, ro-gāaga, rubo, la fut wa sên zemse. Ba ne yāmb paga ne y koamb sā n wa tōe n sōng yāmb ween-kānga, yāmb sên ya a soabā, a bee yāmb zugu ti maan tvvm kānga.

Manesma a to yāmb sên tōe n maan n sōng y paga yaa sōng-a t'a tōog n pids a boolgā tvvmda pvgē. Yāmb tagsg togd n yaa: «Mam sā n ka tōe n sōng m paga t'a paam pān-tōogo, wān-wān la mam na n tōog n sōng m wēn-dooḡā t'a tōog n maan woto?» Ti tōog n maan bōn-kānga, yāmb tog n bānga ne yamleoogo, ti Wēnnaam boolg n be yāmb zug wa Wēnnaam boolg sên be yāmb vumā pvgā.

Yãmb tog n kêna ne yẽnda puvsg la sagls puvẽ, n sõng-a t'a bãng la a tũ Wẽnnaam daabã a vumã yĩnga.

Ti kô gũudum

Tvum̄d a tãabẽ soab yãmb sãn tar ne y pagã, yaa ti gũ-a ne yĩngã pugẽ poglo, a taogsga pugẽ, ne Suga pugẽ magsa. Yell sãn yaa faag n ti yuda, yãmb tog n gũ-a-la yĩng pugẽ. «Wẽnnaam boonda paga ti magd-n-taag sãn ka tar pãng n yud» yi-kãadmã lagem-n-taar pugẽ (1 Pty 3: 7). Yãmb sãn yaa magd-n-taar sãn tar pãng yĩng pugẽ wã, yãmb tog n gũu yãmb pagã wakat fãa, n seglg n se ti kogl-a ne bũmb nins fãa sãn tõe n paam-a yĩng pugẽ. A sã n bãng bõn-kãngã, a na n zĩnda ne bãane n tall yõodo.

Sãn le paase, yãmb tog n kogla y pagã ne tagsd sãn sãamd sũuri. Zu-buko, Pasteer pag mi n yaa wudsã tìkr zĩnga. Reem-dãmbã ne wẽn-doogã nin-yood wita yẽ ne a koambã. Kẽer ka wilgd bõn-sõme nins a sãn maan ye. Bõn-kãng tõe n pogl-a lame. Yãmb tog n bãnga yell wẽn-dooga puga, la yãmb kogl yãmb pagã, n sõng-a t'a paam sũ-noog ning a sãn tog n paama.

Sãn na n baase, pasteerã pag sãn yaa zĩng Svtãanã sãn gẽendẽ n yudã, Yãmb tog n kogla yãmb pagã n me puvsg yãgr n gũbg-a. Sãn le paase, sãn yaa sõma, yãmb tog n yalsa wuvsg ning sãn be-a yẽ ne beya sukã (Eze 22: 30).

SËN YAA TILAE NE KOAMBÃ

Pasteer sãn kẽnd ne Sug-Sõng tog n dika a koamba yell ti yĩ tilae ne-a. Tvum̄d ning sãn yaa ti nongẽ la ges a paga yell poore, bee yẽ zug ti nongẽ la ges a koamba yell neere. A tog n gesa b yell wa Arzãn Ba wã sãn get yẽ yell to-to wã. Yẽnda tog n «wuba bãmb ne Zu-soaba zãmsg la B saglgo» (Efe 6: 4).

Yãmb sãn yaa rao sãn tẽedã, la ba sãn yaa Kiris tẽedã, yãmb tara tvum-tìgs a tãabo, yãmb koamba yĩnga:

Wẽnnaam nonglmã mamsgo

Pipi, yãmb tog n dika Wẽnnaam nonglem makr yãmb koamba yĩnga. Koamb wvsg rukda b yãabã Wẽnnaam weengẽ, b geta b ba wã. Bãmb tẽng-zug ba wã sã n yaa nin-sõng n tar nonglem, bãmb gelgda b Arzãn Ba wã me wa nin-sõng sãn tar nonglem. La bãmb tẽng-zug ba wã sã n yaa wõrda, koamba na n gesa Wẽnnaam me woto. La yãmb sã n dıkd Wẽnnaam yalẽ dãmb wala nonglem, waogre, n

tvmdē la tar kis-sida, yāmb koambā na n sak n deega yāmb zāmsga ne y remsgā zakē. Wēnnaam sebra bilgda nonglem sidā yalē:

«Nonglem maanda sū-mare, la a pida ne nerlem. Nonglem ka maand sū-kīir, a ka pēgd a meng ye, a ka maand wēng ye. A ka paogd neb a taaba ye, a ka maand zoe-bōne ye, a ka yikda a sūur ye, a maanda sugr ne bumb fāa. Nonglem ka sū-noog ne wēng ye, la maanda sū-noog ne sida. A gūuda bumb fāa, a tēeda wakat fāa, a nangda pāng wakat fāa. Nonglem ka set abada.» (1 Ko 13: 4-8). Yaa nonglmā a woto buud la yāmb tog n wilg y koambā.

Tall-b n kēng a Kiris nengē

Sēn paas ti wilg-b Wēnnaam nonglmā, yāmb tog talla yāmb koamba ti ned fāa paam lagem-n-taar ne a Zeezi Kiris. Wakat sōng sēn tōe n maan bōn-kānga yaa zakē kaorenga wakate. Karen-kāens pvšē, yāmb tōe n wilga yāmb koamba Wēnnaam fāagrā saagre. Rē poore, wakat sā n wa ta, yāmb tōe n pvša bāmb yīng ti b reeg a Kiris wa b fāagda. Bōn-kāngā poore, yaa sōma ti koamba kis kaset kvvnga taoor ti bāmb kō-m-meng ne a Kiris ne koom lisg kaseto. Yāmb tog n baoosoy n tall yāmb koamba ti b reeg Sug-Sōng pidbu. Yāmb tog n paas-b-la raood ti b pvī b tēebā ne b zo-rāmbā.¹

Ti wub-b zog-sōng pvḡē

Yāmb tog n talla gānegr sēn yaa vēeneg n tōog n nan yāmb koamba yalē wā. Yāmb ne y zīnd-n-taaga tog n zāmsa y koambā ti bāng sēn yaa sōma ne wēnga la wān-wān «la b tōe n kus sēn yaa wēng buud fāa» (1 Tes 5: 22). Yāmb tog n zāmsa y koamba ti yī kom-sōmse, kom-yēesense, n sakd noore, n le paas pv-peelem ne tvvma. Zāmsg kānga na n sōng-b la wvsg ti b tōog b vumā pvḡē.

Yāmb tōe n maana bōn-kāense, n mak vī-sōng zaka pvḡē, la yēsd ne tags-zulums sēn kēed ne tags-sōms ne yāmb koambā. Yāmb koambā sā n yā ti bāmb roagdbā tūuda tvvlem, b na n yāka woto bal ti rik yāmb mamsgo. Naoor kēere, yāmb tog n tvvma ne nonglem, sēn na yil n tall koambā ti wēnemd n bas tvvma, la sēn tōe n wa ne pogelgo (Ylb 29: 15).

¹ Sēn kēed ne yam-dāmb nins d sēn tōe n tū n tvvma, Dges Sapitr 20 pvḡē: “Ti tae tēedbā n kēes Sug-Sōng pidb pvḡē.”

ZAG-YAOLENG SÖNGRE

Yãm tog n wilga y nonglem ne zag-yaoolengã, ne yãmb ne y zĩnd-n-taagã zaka. D tõe n naaga roagdbã, kẽem-kom-dibli la kom-pugli, yagen-kom-dibli la kom-pugli, la neb a taaba. A Poll gũsame: «Ned sã n ka ges a zak-rãmb yelle, la sãn yudã a meng zak-rãmba, yẽ soab yi tẽeb pugẽ, la ned ning sãn ka tẽed n são yẽnda» (1 Tĩ 5: 8).

Wakat kãnga, sasa kẽer beeme, ti zag-yaoolenga neb kosg kUSD Gvlg-sõamyã. Makre, yãmb zagsa tõe n dat n modga yãmb zaka ti maan tvvm sãn ka zemsd ne Wẽnnaam sebrã, wala bãong minungu, wala biig yvvr pvdbõ. Ne yel-kãensã, yãmb toga ne nonglem, n yals kãn-kãe, n kus kos kãensã.

Manesem a to b sãn tõe modg yãmb ne y zakã rãmb ti b maane, yaa tagsd sãn ka sid maanego, ti yãmb rik wakat wok n maneg y zakã. Sãn yaa yellã yaa ti b lebgda yãmb zaka arzekã la a yelã vaeesdbã. Modg kasemsa sãn dogã fãa yaa pasteerã pag zugu. B tõe n pẽdg-a lame hal n wa sa a pãngã. Yel-kãngã pugẽ, yãmb sãn yaa zaka soabã, yãmb tog gesa yellã n ning tods wa sãn zemse.

Yãmb tog n tẽega a Poll sãn sagl a Timote wa a sãn wilg zugẽ wã, sãn yaa ti ges f neb yelle, «*la sãn yud fãa a meng zak rãmb yelle.*» Yãmb sãn yaa tẽedã, yãmb tvvmda yẽgr pa ti ges zag-yaoolenga ye, la yaa ti ges yãmb paga ne y koamba yelle. Yaa sõma ti d tẽeg roagdb nins sãn pa maand b tvvma wa Wẽnnaam sebra noyã «ti welg ne tẽed fãa sãn yaa saad la rãmbda» (2 Tes 3: 6), la ti «ned ning sãn ka rat n tvme, bi a ra ri ye» (v. 10).

Sãn na n yul n da kus yãmb zag-yaoolenga neba kosgo, yãmb ne y zĩnd-n-taagã tog yãka sõngr buud ning yãmb sãn tõe n kõ-bã. Tĩ tõog n maan woto, yãmb tog n zemsa taab ne nao-kẽnda wã, sãn yaa: ãnd n tog n yãk zag-yaoolenga pvga, ãnd la d na n sõnge? La, wakat a wãn la d na n sõng-a?

Yãmb tvlsmã meng ne y zag-yaoolenga yaa ti yĩ yamsem ne vẽnem b yĩnga. A yaa naana ti lebg n sulg ne minugã ti tvvmd pugẽ keoose. Yãmb tog n baooome ti zemsg zĩnd n sõnge, la sõngre wẽengẽ. Baasgo, yãmb zaka tog n baooome ti yĩ zag-yaoolenga kaset soaba.

Yãmb sên yaa Pasteer sên kënd ne Sug-Sôngã, Wẽnnaam boola yãmb ti y zã wẽn-doogã, Wẽnnaam misõ wã pidsg pvgẽ. Wakat kãnga, ti maan woto me, yãmb ka tog n yĩm y menga zak rãmb yell ye. Yãmb ka togd n wa togs ti: «Mam paama sên menem-bã n kō a Kirisi; ti mam menga zak yaool n menem ye».

Sapitr a 7 soaba: Zakã tilae tvvma

~ Saptra 8 soaba ~

Pvvsugã yaa tilae

Wa bũmb sēn lebg miningu, a Moyiis ra yita sik zīga pv̄g n kēngd sek rooga pv̄g n pv̄vsdē. Wakat ning fāa neba sēn wat n ne t'a maand bōn kāngā, b basda bũmb nins fāa b sēn da maandā la b ges-a hal t'a tu kē sek rooga pv̄gē. A Moyiis sēn wat n be sek rooga pv̄g n pv̄vsdē wā wakate, sawad-taok n sigd n be rooga noore. Ninbuiidā sēn yā bōn-kāngā, a yu sū-noog ne lingr kv̄vngā yīng tu b wōgemd tēng n na n waoog Wēnnaam. B paama raood n paase, b sēn bāng tu b taoor soaba ra mii n sōsda ne Wēnnaama yīnga. A Moyiis tv̄vmd kāng susa bi-biig ning sēn da pv̄gd n sōngd-a wā, sēn yuda fāa, a Zooze. A ra mi n tūu a Moyiis n kēngd sek rooga pv̄gē, la a paada be a yembr n kaoos a Moyiis loogra poore. A ra tara ratem tu yu wa a taoor soabā. (Yik 33: 8-11).

Bũmb ka be n tōe n zēk Wēn-doog n le ta Pasteer sēn pv̄vsd ye. Sv̄tāana ka zoet tōnd bāngr kaset sēba ye. A leb n pa zoet tōnd wēndooga ligda wall tōnd robed neeba ye. Bũmb ning sv̄tāana sēn zoete, yaa tōnd pv̄vsugā. Yē ne a zīndāmba sull rigda Wēnnaam neba sā n yīgimd b rūma zut pv̄vsug sēn pid ne Sug-Sōngkaam la ne tēbo.

Pāntekot Pasteer sā n wa n ka yēged zīg baa-a ye, yaa pag tu yaa raowa, a segd n yaa n yēega pv̄vsuga pv̄gē.

PUUSGA VIIM NAO-KĒNDRE.

Nin-kaseng ning sēn wa ne tekrā, a Martē Liter, yeela daar a yembre: «ned ka tōe n yu tēed t'a sã n ka loe ne puvsgo, wa ned sēn ka tōe n vumd t'a sã n ka paam pemsma ye. Būmb ning sēn yaa sid ne Kirist tēed fāa ne Pāntekot Pasteer buud fāa yaa ti vumd sid puga. Ned ka tōe n tum ti zems wa Pāntekot Pasteer tum t'a sã n ka tar vum la nao-kēndr sēn pid ne puvsg ye. A Zeezi zāmsa B karen-biisã ti b «segd n puvsa wakat fāa n da bas ye» (Luk 18: 1).

Yāmb sēn yaa Pāntekot Pasteerã yīnga, yāmb segd n duka a Zeezi mamsgo. Zu-soab a Zeezi vuma la B ministeerã zīnda puvsga zugu. A Luk gulsu woto «A Zeezi ra mi n baou yii kēeng n puvsd wakat-wakate» (Luk 5: 16). Wakat a yembre, B «siga tång a ye seegē n duk yunga tōr n na n puvss Wēnnaam» (6: 12). Wakat a to me, B talla a Pıyeere, a Zã ne-a Zak n «du tång zug n na n puvse» (9: 28). Woto, a Zeezi ra puvsa wakat fāa. Wa a Zeezi sēn da maandã, yāmb segd n yu rao wall pag sēn puvsd wakat fāa. Ned ka tōe n tum Suga pång t'a pa lagem ne puvsg minig wakat fāa ne pång ye.

Puvsgā la yāmb na n tūnug n tigl y ministeerã. Yāmb sã n gūud Puvsga puga, yāmb kolgda Wēnnaam (Zak 4: 8; Ebr 10: 22). Sēn paasde, yāmb paamda Wēnnaam Sug-Sōng pång ning yāmb sēn segd n paam a soab ning n yaool n tōog n vumd a Kirist yīngã, la pång ning yāmb sēn segd n paam a soab n yaool n tōog n maan y ministeerã sōma (Ezy 40: 31; Ysy 40: 1-3).

Wēnnaam sebra sagenda woto: «bi y kēn ne Sug-Sōngo, la yāmb kō sak yīnga ratem ye» (Gal 5: 16). Rē wã yīngã, yāmb segd n vumda lagem-n-tar pug ne Wēnnaam wakat fāa. Lagem-n-ta kång paamda puvsg puga. Puvsga tiginsa wakate, Suga na n goma ne yāmb la a paas yāmb raood la a wilg yāmb so-tuudsã. Puvsg sēn pid ne Suga kaam segenda yāmb sug pugē zaba yīnga (Efe 6: 12, 18).

PUUSGA TUUMDE

Yāmb meng vuma yidgra loogr poore, yāmb sēn yaa Pāntekot Pasteerã yīngã, yāmb segd n gelga puvsga wa sor yāmb sēn na n tūnug n tum neb a taaba yīnga. Puvsga so-tuuds-a tāab n be yāmb sēn tōe n tūnug n tum neb-a taaba yīnga:

Maam Tuvmdã ne puvsgo

Pipi, yāmb tōe n sōnga neb a taaba ne yāmb meng puvsgã. A Zeezi boola puvsg kång ti zī-soalgdē puvsgo. B zāmsa neba woto: «Fo sã n puvsdē, kē f roogē, n pag kvilengã, n puv fo Ba sēn be zīig sēn solge» (Mat 6: 6). Zī-kångã, sēn yaa

zĩg sên solgã, yãmb segd n dika weer n yõk s̄eeg neb a taaba bõn-daaba yĩnga. Yãmb sên wat n p̄v̄sd̄e wakate, yãmb tõe n kosa Wẽnnaam ti sãmb̄s kač̄, n mi n ti Wẽnnaam nee yãmb nonglma tv̄v̄mdã la B na n leoka yãmb p̄v̄v̄sgã. Sebra zĩ-kãngã, a Zeezi kãaba woto: «Yãmb Ba, sên ne bũmb ning sên solgã, na n keoka yãmba.» Yãmb zĩ-solgds̄e p̄v̄v̄sga tõe n dika nao-kẽndsã tãabo:

1. *Yembr p̄v̄v̄sgo.* Pipi bũmbu, yãmb segd n p̄v̄v̄sa ne ratem kasenga. Neng a to, yãmb segd n dika weer n p̄n̄eg Wẽnnaam ne p̄v̄v̄sgo. Nao-kẽnd kãng na n paasa yãmb lagem-n-taara ne Zu-soaba pãnga. Yãmb sã n p̄v̄v̄sd̄ ne Sug-Sôngo, yãmb tẽebã yidgdame ti yãmb paamd koglg sên tũ ne Wẽnnaam nonglmã (Zv̄v̄ 20-21; Rom 5: 5). Lagem-ta kãng ne Wẽnnaama p̄v̄ḡe, yãmb tõe n pidsa y ministeerã tv̄v̄mda ne tõogre.¹

2. *Se-yõkr p̄v̄v̄sgo.* Sên paasde, wa d sên da zoe n gom zugẽ wã, yãmb sên yaa Pãntekot Pastera yĩngã, yãmb segd n dika weer Wẽnnaam taor n p̄v̄v̄s neb a taaba kosd yĩnga, sên yud fãa neb nins sên tar tõkr ne yãmb Wẽndooga yĩnga. A Zeezi ra nong n p̄v̄v̄sda B karen-biisa yĩnga (Zã 17: 9). Makre, B p̄v̄v̄sa b yĩng sên na n yilẽ ti b tẽeba k̄i yẽga (Luk 22: 32). B leb n p̄v̄v̄same ti Wẽnnaam kogl-ba (Zã 17: 11,12, 15) la b paam sũ-noogo (v. 13). B leb n p̄v̄v̄sa b yulg-n-mensa yĩnga (v. 17-19) la ti b tõe n pa n loe ne taaba (v. 21: 23).

A woto me, tẽn-tumd a Poll ra p̄v̄v̄sda wakat fãa Wẽnnaam neba yĩnga. A gv̄lsa Rom tẽedbã n yeele: «Mam tẽegda yãmb yell mam p̄v̄v̄sg p̄v̄ḡe wakat fãa n ka basd̄e ye» (Rom 1: 9-10). A yeela Ef̄es-rãmba: «Mam p̄v̄v̄sda Wẽnnaam bark yãmb yĩng n ka basd̄e ye» (Ef̄e 1: 16; Kol 1: 9). Tõnd sên yaa Pãntekot Pastera yĩnga, tõnd segd n dika a Zeezi ne a Poll mamsg la d rikd weer wv̄sg p̄v̄v̄sg p̄v̄ḡe, n yõkd Wẽnnaam s̄eeg neb a taaba yĩnga.²

3. *P̄v̄v̄sg la no-loeere.* T̄i baase, yãmb sên yaa Pãntekot Pastera yĩngã, yãmb segd n mi n loeya noor n p̄v̄v̄se. P̄v̄v̄sga ne no-loeya na n sõnga yãmb ti y paam yam-sông sên loe ne Wẽnnaam Suga ratem. Yãmb sã n dukd weer p̄v̄v̄sga la no-loeya p̄v̄s bilf-bilfu, yamb yĩnga na n tũu Suga ratem ti yãmb yama zãms ti bãng Suga kōeeg n welge (Gal 5: 16-17).

¹ Sên na yilẽ ti bãng soay nins d sên tõe n tũ n p̄n̄eg Wẽnnaama, d ges saptr 15 wã p̄v̄ḡe: “A yaa mining sên tar pang p̄v̄v̄sgã yĩnga.”

Maan-y tuvmdā taab yīng puvsg pugē

Sēn paasde, yāmb segd n mi n maana puvsg taab yīnga. Taab yīng puvsga maanda yāmb sēn wat n be ne ned wakate. Puvsg-kāng buuda mi n maana wēndoogē wā puvsg wakate, wēndooga taoore. A tōe n yu zaka pug wall logtor-yiir Pastēer dāmb kaagr wakate. A leb n tōe n yu raag pug meng koe-mooneg wakate. Puvsg a woto buud mi n tūnuga ne nug tigr wall kaam sōogre. (Tvm 19: 6; Zak 5: 14). Bōn-kāng lagemda ne tēeb puvsg wakat fāa (Zak: 5: 15).

Mamsg a naas sēn kēed ne taab yīng puvsgā, puvsg ne neb sēn na yl n paam fāagre, puvsg ne neb sēn na yl n paam maagre, puvsg ne neb sēn na yl n paam lokr ne zīn-dāmba yemdo, puvsg ne neb sēn na yl n paam Sug-Sōng pidbu. Yāmb segd n talla pāng ministēerā neng kāens a naasa pug svk a yembre. Yell fāa taoore, yāmb segd n wilgame ti yāmb kisa Wēnnaam Goama sīda, gom-y tēeb la raood paasg goama, la y kit ti ned ning yāmb sēn puvsgd ne wā zu-loeeg yi yāmb me zu-loega. Maan-y tuvmdā kuvng svk puvsgo.³

Puvsgā tuvmd kuvngā svka

Wakat kēere, yāmb segd n maana kuvng svk puvsgo. Pastēer dāmb kēer maanda puvsg dumaas yibeog fāa b tigingā neba yīnga. Sēn paasde, a yaa tilae ne Pāntekot Pastēer t'a maan puvsg tigsig buud toay-toay wa ned sā n maan kaalem wall yikāadem kōom wakate. B sā n wa n kos yāmb ti y maan puvsg zī kāensa puvsg buudu, yāmb segd n maana puvsga ne naneb la lohorem. La yāmb puvsga neba svka yaool n pa maan ti neba yā bal yā ye. Yāmb segd n puvsga wakat buud fāa ne y sūura fāa la ne sīda. A Zeezi maana keog kānga, «Yāmb sēn puvsgd wakate, bi yāmb da yi wa zāmb dāmba sēn nong ti yals karen-dotē la so-tiisē n puvsg ti neba ges bāmbā ye» (Mat 6: 5).

³ Sēn kēed ne vēnem buud toor toor nebā yembr yembr puvsg yīnga, d ges sapitr 20: “Tae tēedbā n kēes Sug-Sōng pidb pugē”; Sapitr 21: “Wēnnaam tuvmdā maaneg Sug-Sōng panga pugē”; la Sapitr 22: “Ti yāk yam ti kē sug pugē zabrā pugē.” Wall, d ges seber, *Pang segb: Ministering in the Power and Anointing of the Holy Spirit*, a Denzil R. Miller sēn gulse, sēn kōt sagl-sōms puvsgā yīng ti puvsg n maag neba (PDF) sēn be ēntegnet pug ka DecadeofPentecost.org.

TA-Y WĒN-DOOGA NE PUUSGO

Yaa ti Pāntekot Pasteer segd n yu ned sên pvvude, la a segd n yidga ministeer sên lugl pvvsg sên tar pāng vum zug me Wēndoog ning pug a sên maand pasteerēnda tvvmdā.

Koe-mooneg la zāmsg pvvsga zugu

Kōlen-bil sên tar pāng wvsg ti tvvsv pvvsg ministeer sên tar pāng wvsg wēndooga pvsg yaa ti y mi n moonde la y maand zāmsg koe zu-kāens zutu. Yāmb sã n maand woto, yāmb leb n dikda a Zeezi mamsgo, Bāmb menga B toor ra zāmsda nebã wvsg sên kēed ne pvvsga wēngē (Luk 18, 1; Mat 6, 5-15).

Yāmb tōe n tūnuga Wēnnaam sên leok pvvsg wakat sên loog kaset kūun n pvvse, n paas neba raood ti b pvvse. Kaset kāens tōe n yu Wēnnaam sebra pvge, kibay wal tōnd rūnda zāmaana vum pvge yeelã pvse. Sên paasde yāmb segd n dika weer n kō zāmsg sên kēed ne pvvsga la pvvsga yōodo.⁴

Wilgi neba pvvsgã

Pipi yaa ti yāmb segd n kōo zāmsg pvvsga zugu, la y segd n wilga tēedba pvvsga sên maand to-to me. Neng-a to sên le paase, yaa woto la a Zeezi zāms B karen-biisã. A pa kōb zāmsga ne noor gom-biis bal ye, B zāms-b la ne B menga vuma nao-kēndrã. B talla pvvsg vum mamsg b taore. A Zeezi karen-biisa ra yāta a Zeezi sên da kēnd ne lagem-n-tar ninga ne B Ba sên be saasē wã sên da yaa neng ninga. Wakat a yembre, b sên wa n yã B pvvsg pug loogr poore, b kos-b-la woto: «Zu-soaba, zāms-y tōnd pvvsgo, wa a Zã sên da zāmsd-b karen-biisã» (Luk 11: 1). Yāmb sên yaa Pāntekot Pasteera yīngã, yāmb segd n vumda pvvsg vum a woto buud pvge yāmb karen-biisa sã n wa n kos yāmb ti-y wilg-b būmbu: «Pastere, wa-a Zeezi sên zāms-B karen-biisã pvvsgã, zāms-y tōnd pvvsgo.»

Sigl-y pvvsgo

Sên paasde, yāmb segd n yōgna y wēndoogã t'a kē pvvsg pvge. Yāmb tōe n tūnuga pvvsg sul la y lugl pvvsg wakat wa sên pvgdã:

Lugl-y pvvsg sula. Yāmb na n paasa neba raood sên kēed ne pvvsg sula lugl wēndooga pvge. Sull kāens tōe n luglame ti b yu ministeer nins sên yaa raopã,

⁴ Koe-moonegã ne zāmsgã so-kasemsã bee sebr ning b sên boond ti, *Interceding for the Nations: 100 Sermon Outlines on Missional Prayer* pvge, b sên tōe n paam ēntegnetã zug n yāk (PDF) ne liyē kāngã DecadeofPentecost.org.

pagbā la kom-biisā ministēer dāmb a taabā sēn da zoē n beē wā sōngdba. Sul-kāens tōe n paama luglg me sēn na n yul n manes yell toay-toay sēn welg tor Wēn-dooga pvgē, saka pvgē, tēnga wall dūniyā fāa. Bōn-daab kāens tōe n yu Sug pvgē wall yīng pvgē, yāmb sēn be zīg ningā wall zāmaana fāa yīnga. Makre, Wēndooga neb kēer tōe n dat n pvvsa wēndooga nekr yīnga, tu neb a taab rat n pvvv tēnga laaft yīnga. Ratem a woto buud a taab bee wvsg sēn tōe n dat tu b ning-a pvvsg pvgē.

Yāk-y pvvsg raya. Yām segd n lagma pvvsg ray yāmb Wēn-dooga pvg tvvma svka. Yāmb segdame n yōgen pvvsg tvvmd wēndooga yīnga, baa yaa vvr rasem a yopoe wā pvgā. Yāmb segdame n lugl semend de priyēer dāmb la y yit-n kēngd zī-solgdē n pvvsdē.

Makre, Pāntekot Pastēer a ye n da segl semend de priyēer la no-loe kēeng pvvsg naoor a yib yvmda pvgā, zāviye wā ne ziye wā kiuug pvgā. Tvvm kāng seglga wakate, a paasa a neba raood tu b tigs wēn-dooga neb zak fāa ne a kosd kaseto, zo-rāmbā, yagsa la tvmd-n-taasā kosd kasetse, n gvls n wa ne wēn-doogē wā. B ra lebg n dika kosd kāens n gvls seb zut n pvt wēn-dooga neba tu b pvvsd b yīng yibeog la zaabr tigīnsa wakate. Bark kaseng n wa Wēn-dooga la saka pvg nao-kēnd kāng yīnga.

Wēn-dot nins sēn tēed Sug-Sōngā wvsg maanda pvvsg yvmd fāa rasem a yopoe wā singr tu tāag Pāntekota dumaas daare (semend a yopoe n be Pāntekota dumaas ne Paka dumaas svka). Tigeng kāens sēn welg toaya pvse, wēndooga neb kota Wēnnaam tu b pvdg B Suga Wēndooga pvgā. B leb n pvvsdame tu, Pāntekota kibs kideng daare, bi tēedb wvsg paam Sug-Sōngtodengo (Tvvm 1: 8; 2: 4). La b pvvsdame tu neb wvsg tōe n dik-b mens n kō Wēnnaam wa būmb ning sēn pvvsg Pāntekota pipi daarā (2: 41).

Yāmb tōe me n maan retret ne yvmd fāa ne yāmb tvmdēn-taasā wal ne wēn-dooga taoor dāmba. Yāmb segdame n bao Zu-soaba sagles ne yam sēn ne pvvsga wakat raar yāgsug weengē.

Pvvv-y Wēnnaam tvvmda yīnga

Sombame tu d kel n paas pvvsga pāng Afirik tēns pāntekot Wēndoog fāa pvgē. Pāntekot Pastēer segd n modgame t'a wēn-dooga pvvsd wakat fāa Wēnnaam tvvmda na kēng taoor dūniyā zug yīnga. A Zeezi kosg sēn kēed ne pvvsga weengē ra yaa woto, la d pa segd n dik-a ne reem ye (Mat 9: 37-38). Yāmb segd n taya y wēndooga ne pvvsg sēn tar pāng Wēnnaam soolma yalgr yīng yāmb sakā, y soolma, y tēnga la dūniyā tek fāa yīnga. Yāmb segd n lviya taoor tu y pvvv misōnēer

dāmb nins yāmb tēnga sēn tvv tēn-taasa yīnga, la yāmb Wēndooga sēn tvvd sōngr b rāmb nins zuta me yīnga. La yāmb segd n mi n pvvsa neb sulla tus-kēema nins gomda sēn na n pa ta-b rāmb ninsa dūniyā we-vunsa naasa pvv yīng me.⁵

PUUSG TAEBO

Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā segd n banga pvvsg taeab soma. Ad so-tūuds yāmb sēn na n tū n tae pvvsg wa sēn segda.

Reng-y n sigl-y menga

Wa tvv nins fāa sēn tar yōod wēndooga pvvge wā, yāmb segd n deng n sigla pvvsg t'a tall pānga. Yāmb segd n deng n yāka wakatā la zīng ning pvvsga sēn na n zīndē wā. Sēn paasde, yāmb segd n talla tīginga vōor la a yōodo, la yāmb sēn na n tik būmb ning yell n tvv yudā. Yāmb segd n talla koe-zug fāa ne a pvvsg sēn na n maan pvvsga wakatā. Yāmb tōeeme n kels la-y bao tvv wv koe-zut nins yāmb sēn na n pvvsa vōore. Sēn pvvda, yāmb na n pvvya kaset kāens ne neb nins sēn wa pvvsga yīng tvv y naag taab n pvvse.

Tū-y wakatā-Pa-y yōk-n-meng pvvga

Yāmb sān wa n taet pvvsgo, yāmb segd n tūu wakatā la y pa yōk-n-meng pvvga. Neng-a to, yāmb segd n singame la y baas wa yāmb sēn da kō wakat nīnga wā. Neb kēer n tar tvv a taab n segd n tvv maan la b sūur na n yu noog ne yāmb sēn tūud wakatā. Woto, b na n talla ratem tvv zīnd wakat fāa.

Sēn paasde, yāmb sā n taet pvvsgo, yāmb segd n talla yōk-n-menga. Bōn-kāng rat n wilgame tvv yāmb ka segd n bas pvvsga t'a ken yuusg pvv ye, la yāmb segd n paa koe-zuga pvv turga. A zemsame tvv kō-n-meng la yul zīnd wakat bilf pvvge pvvsga singr wakate. La, tīgunga yōod segd n zomba pvvsga zugu.

Pak-y sūurā n kō Sug-sōngo

Pvvsga sēn segd n paam yōgneg sōma la a tik būmb zug yīngā, pvvsga taet segd n paka a sūurā n kō Sug-sōngo. Yāmb segd n paasa neba raood tvv b pvv ne Suga (Rom 8: 26-27; 1 Ko 14: 15; Efe 6: 18) la y bas y meng Sug-Sōng la B kūuna taeab pvvge (1Ko 14: 26).

⁵ Y tōe n paama neb sul sēn pa paam koe-noogā ēntegnetā zug ka (UPGs) www.JoshuaProject.net.

PUUSG TIGING MAMSGO

Ned tõe n sukame: «Pāntekot tiging puvsg segd n yu wāna?» Sok kānga leokr bee Wēnnaam sebra puga. Tuvma sebra kōta tōnd pipi Wēndooga puvsg mamsg sēn zemse. Puvš kāng zīnda Pāntekota raar loogr poore.

Wēndooga ra bee rāmbg kaseng pugē. Zuvf rāmba taor dāmb ra yōka a Piyēer ne a Zā. B bugs-b lame la b kō-b noor ti b ra le moon koēega ne a Zeezi yuvr ye. B sēn wa n bas tēn-tvmdba ti b loogā, b lebg-n leba Wēndoogē wā n ti taas neba būmb nins bāmb sēn puvsgā. Tēedba sungame ti na n kē puvsg pugā. B puvsga la b puvsga leokr bee Tuvma 4: 23-31. Sēn tū ne tiging kāng puvsgā, tōnd paamda zāmsg bugs-a tāab tōnd sēn na n tūnug n maan tōnd puvsgā rūnda-rūnda:

Tōnd puvsga yalē

Pipi būmbu, yaa ti tōnd zāms tōnd sēn segd n puvš to-to, *wan wān to la d segd n puvse*. Wēnnaam sebra wilgdame ti pipi tēedbā ra «lagemda taab n zenkd b koes n puvsd Wēnnaam» (Tvm 4: 24). Woto, b puvsga ra kaeedame («b zēka b koeese») la b ra loeya taaba («b lagma taab n zēk b koeese»). Tōnd sā n wa n tigim taab n na n puvse, tōnd me segd n baoa Wēnnaam ne kaebe la d puvš lagem-n-taar puga. Sēn paasde, tōnd segd n maana d puvsga ne tēebo (Mar 11: 24). Neb nins sēn puvš raar-n-kāng Zerizalema ra gūuda zāng ti Wēnnaam wum la B leok b puvsgā. La tōnd segd n maana woto me rūndā.

Tōnd puvsgā gom-biisi

Sēn pugdā, tōnd segd n zāmsa puvsga gom-biisi, *wal būmb nins yīng tōnd sēn puvsdā*. Pipi tēedba ra ka rik b puvsgā n tik b mensa yell zut ye, baa ti b sā n tara zu-loees wvsgo. B ra tika Wēnnaam pānga la b kasengā zugu (Tvm 4: 24-25). La b puvš ti Wēnnaam daabā maan (v. 26-28). B leb n kosa Wēnnaam ti B kō b bāng-minim la raood ti b moon koēegā, baa ne rāmbga sēn da yaa wvsgā (v. 29-30). B sēn da kot Wēnnaam ti b «tēeg B nugā» b ra kot-B lame ti B Suga tum ne pānga. (Eze 37: 1; Luk 11: 20 ne Mat 12: 28; Tvm 11: 21).

Tōnd puvsga biisi

Ti baase, tōnd segd n baome ti bāng būmb ning tōnd sēn paam tōnd puvsga loogr poore. Tōnd sā n puvsd wa pipi tēedbā, tōnd me segd n gūume ti Wēnnaam puk B belma tōnd sūyā tigingā pugē. Wēnnaam sebra yetame ti: «La bāmb sēn puvš n sa, roog ning bāmb sēn tigmā rigimdame. Ti bāmb fāa pid ne Sug-sōngo. La bāmb moona Wēnnaam koēega ne raoodo «(Tvm 4: 31). Tōnd sā n puvsd wa

Vũk a 2 soaba: Pasteer sên kēnd ne Sug-sōng pipi tvvma

bāmba, tōnd tōe n gūume ti Wēnnaam leok tōnd pvs̄sgā wa B sēn leok bāmb pvs̄sgā. Tōnd tōe n gūume ti B pid tōnd ne bāmb Sugā la B kō tōnd pāng ti d yu Kirist kaset soab menemdba taoore.

Sapitr a 8 soaba: Pvvsgā yaa pipi tvvmdē

~ VŪK A 3 SOABA ~

PASTĚER DĀMB NINS SĔN
TĔED SŪG-SŌNGĀ
TĔEBĀ TIKRI

~ Sapitr a 9 soaba~

Tě Wēnnaam sebrã

Sull ning b sēn boond ti Africa's Hope na-zakã sēn be ‘‘Springfield, Missouri, États-Unis’’, tēnga pugē, d yāta Afirik tēnga naand sēn be lalsa zut taoor bed beda. Afirik naanda zugu, d yāta rao sēn tēeg a nuga taoor naand sēn be be. Raoa nug pugē, Wēnnaam sebr n be be. A moonda koe-noogã. Naanda mamsda Pāntekot koe-moondb tus-kēema sēn be Afirik tēensa ween-vus a naasã n moond Wēnnaam koēega wa sēn segdã neb nins fãa sēn na n wōma zutu. A leb n mamsda lagem-n-taar toor zall sēn be Pāntekot pastēera ne a Wēnnaam sebra svkã.

Wēnnaam sebra ka wēnd sebr a to dūni kãnga zug ye. Baa ne a sēn kit kibayã ne vēenema, a yuda dūniyã seb a taabã. Ba ne a sēn kōt zãms-sōngã, a yuda nao-kēnd sōng tigr zãmsg sebre. Bãng-beda rãmb sūur nooma ne yãab zulung ning sēn be a pugē wã, la Wēnnaam sebra yuda bãng-bed tagsg sebre. Wēnnaam sebra tara «Wēnnaam menga goama» (Rom 3: 2). A pukda nimbuiida yel-wēna la a wilgd Kirist sēn yaa fãagra sorã. Sapitr kãnga na n goma lagem-n-taar ning sēn be Pāntekot Pastēer ne Wēnnaam sebra svka wēngē yelle.

PASTĒER DĀMB NINS SĒN TĒED SUG-SŌNGĀ GETA WĒNNAAM SEBRĀ WĀN WĀNA

Pastēer damba nins sēn tēed Sug-Sōngã tara naneb ne Wēnnaam sebrã wusgo. B tēedame ti yaa Wēnnaam koēeg B sēn kō zãmaana, Wēnnaam sēn yaa Sēn-Ka-Sēeb koēega. Sã n yaa ne Pāntekot Pastēere, Wēnnaam sebrã n yaa ministēer buud fãa yēbgr la a tūdum sore. Sebra pipi nug-tigr sēn kō «dūniyã ween-vus a naasã

Asāmbale De Diye», b sēn bool ti «Gvls-sōmyā tikrā», gīnda Pāntekot Pastēer yāab sēn kēed ne Wēnnaam sebrā sēn yaa neng ningā: «Gvls-g-sōmyā, sēn be Kāab-Paalga la Kāab-Kvdga pugē wā, tika Wēnnaam menga sēn yaag b noor n gom a zugu, la yaa Wēnnaam menga sēn puk b meng ne ninsaala, tēeba so-tūudum sēn ka tudgd la a tar pāng la nao-kēndr pugē (2 Tim 3: 15-17; 1 Tes 2: 13; 2 Pty 1: 21).»¹ Sēn na n yulē ti d paam yāab sēn kēed ne bōn-kānga vōore, d welg-b-la zīis-a naase:

Wēnnaam menga sēn yaag B noor n gome

Pipi, Pastēer dāmba nins sēn tēed Sug-Sōngā tēedame ti «Gvls-sōmyā, Kāab-Paalga la Kāab-Kvdgā fāa, yaa Wēnnaam menga noor goama». Tōnd sā n yet ti Gvls-g-sōmyā yii *Wēnnaam nengē*, d yetame ti Wēnnaam mengā n so b no-rēesdbā la B tēn-tumdb nins sēn loogā, n tae-b ti b gvls tagsg la yam-yākr nins bāmb sēn datā. A Poll kōo sid ne gom-kānga a sēn wa n gvlsdē: «Gvls-g-sōmyā zāng yaa Wēnnaam n kō tōndo» (2 Tim 3: 16). A Ptyēer gvlsa Wēnnaam nao-kēndr kāngā vēeneg woto: «La sēn yuda, b y bāng ti bāngr gomd ba a ye ka be Gvls-sōmyā pugē ned sēn tōe n bilg ti zems a meng tagsg ye. Bal bāngr goama ka yī ne ned yam ye, la yaa Sug-Sōng sēn tvm neb nins pvsē wā n togs Wēnnaam yīngā» (2 Pty 1: 20-21).

Tōnd sā n yetē ti Wēnnaam sebra yaa Wēnnaam goama, tōnd dat n wilgame ti gom-biisa fāa yii Wēnnaam nengē. Wēnnaam pa gelg goama yell bal ye, B gesame ti gvls-ga nao-kēndr tū taaba, n yāgsg gom-biis nins sēn zemsd ne Bāmb meng tagsgā. A Zeezi kisa sid ne bōn-kāng B sēn wa n yeel ti: «A yaa nana ti yīngr la tēngā loog n yud ti tōog kargr a yembr sāame» (Luk 16: 17). Wēnnaam gom-biisā rat n wilgame ti gomd bil fāa sēn be Gvls-sōmyā pug yita Sug-Sōng nengē. Gomda bee be bala Wēnnaam n dat t'a zīnd be.

Wēnnaam sebrā sēn yaa Wēnnaam tagsga yīngā, b boond-a lame ti Wēnnaam goama. Rat n bilgame ti, Wēnnaam sebrā boonda a meng ti «Wēnnaam Goam» wall «Zu-soaba gomd» sēn yud naoor pis-naase.

Wēnnaam vēnegre

Pastēer-dāmba nins sēn tēed Sug-Sōngā leb n tara tēeb ti Wēnnaam sebrā yaa «Wēnnaam vēnegr ninsaala sēn deege.» Bōn-kāng rat n wilgame ti Wēnnaam

¹ D ges pipi seb-toangā 1: “Sēn yaa A sāmble Diye sēn dik noor tēebā yīng dūni wā fāa yīngā.”

tūnuga Gvls-sōmyā goama n puk B raabā dūniyā gilli. B puka B raabā Wēnnaam Sebra pug sēn na n yulē ti nimbuiida tūnug n bāng Bāmba, n bāng B tvmma la B Soyā. B sēn kō tōnd Wēnnaam sebrā, Wēnnaam wilgame ti B yaa Wēnnaam sēn pukd B menga. Wēnnaam sebra raab yaa vēeneg ti Wēnnaam ratame ti rao buud fāa la pag buud fāa sēn be dūniyā tek fāa pugē tōe n bāng Bāmba, la b bāng B fāagra sorā.

Tudgr kae ye

Sēn paasde, Pāntekot Pasteer tēedame ti Wēnnaam sebra ka tar tudgr ye. Yeel ti Wēnnaam sebrā ka tar tudgri, yaa sēn dat n yeel ti sēn ka zems ka a pugē ye. Gvls-sōmyā goama sēn yit Wēnnaam nengē wā yīngā, a yāaba yaa sīda, la a goama zemsame. Yun-yunda yeela woto: «Wēnnaam soeyā zemsa zānga» (Yul-Sōmyā 18: 30). A Zeezi kisa sīd kānga kaset n yeele: «Yīngr la tēng na n loogame, la mam goama paada wakat fāa» (Mat 24: 35).

Yaa sōma ti Pasteer dāmba nins sēn tēed Sug-Sōngā bāng ti tōnd sēn yeel ti Wēnnaam sebra ka tudgdā, tōnd ka tik Wēnnaam sebra lebgr buk ba a yembr ye. Tōnd tika Gvls-Sōmyā b sēn gvls ne nus hal sīgra wakatā zugu. Neb nins sēn lebgrd Wēnnaam sebrā ne buuda goam toay-toaya tvmma ne b pānga fāa sēn na n yul n kō sīd ti b lebgra zemsa sōma. Baasgo, b sēn yaa ninsaalba yīngā, yaa tlae ti remsg zīs zīndi. La naor wusgo, rems-kāens yaa bāoones bala. Rūnda-rūndā, tōnd tōe n kōo sīd ti tōnd Wēnnaam sebā mamsda Wēnnaam goama b sēn vēneg denem gvlsdbā.

Tēeba so-tūudg la nao-kēndr sēn tar noore

Ti baase, Pāntekot Pasteer tēedame ti Wēnnaam sebra yaa tēeda «tēeba so-tūudg la nao-kēndr sor sēn tar noore.» Wēnnaam sebra yeta rao wall pag sēn yaa Wēnnaam biiga, b sēn segd n tē būmb nins la b sēn segd n vumd neng ninsi. Wēnnaam sebra sēn yaa Wēnnaam goama yīngā, a tara noore. Bōn-kāng rat n bilgame ti d segd n saka zāmsg la tōod nins sēn be a pugē wā. Rīm a Davud bānga sīd kānga. A boola Wēnnaam Goama ti «Yāmb Goama yaa mam naoā fitla, la m sor vēnem» (Ysy 119: 105).

WĀN TO LA PĀNTEKOT PASTĒER GELGD WĒNNAAM GOAMA

Wān to la Pāntekot Pasteer segd n gelg Wēnnaam sebrā? Nao-kēndr bug la tags-bug la a segd n tall sēn kēed ne Gvls-sōmyā? A sēn tēed ti Wēnnaam sebrā

yaa Wēnnaam Goama yīngā, Pāntekot Pateer segd n gelga Wēnnaam sebra ne nao-kēnd a tāabo:

Waoogr sēn sēn zemse

Gvls-sōmyā sēn yit Wēnnaam sēn yaa yulgemd sūurē wā yīngā, kitame ti Wēnnaam sebrā meng yaa yilemde. Gvls-sōmyā sēn yit Wēnnaam sēn yaa yilemda sūur pvgē wā yīngā, Wēnnaam sebra meng a toor yaa yilemde. La Wēnnaam sebrā sēn yaa Yilemda yīngā, Pāntekot Pastēera segd n talla gelgr wvsg ne-a. Pag wall rao buud fāa segd n nana Wēnnaam Goama la a kō-a waoogr kasenga. A Poll pēga tesalonisē tēdbā nao-kēndr a woto yīngā: «Yāmb sēn deeg Wēnnaam koeegāyāmb ka reeg-a wa ninsaal koeeg ye, la yāmb deeg-a la wa Wēnnaam koeeg sēn tumd yāmb sēn tēda pvse» (1 Tes 2: 13). Pāntekot Pastēera sēn waoogd Wēnnaam sebra wa Wēnd hakuk gomda yīngā, a segd n gūusa a meng n da wēnems a zāmsgā n da kut ti sebra yeel yē sēn dat t' a togs būmb ninsa ye. A Ptvēer keogdame ti neb nins sēn maand woto wā maanda la ‘ b mens sāoong yīngā» (2 Ptv 3: 16).

Nonglem sēn zulum sid sīda

Pipi yaa ti Pāntekot Pastēer segd n waooga Wēnnaam sebrā, la a segd n talla nonglem sēn yaa sid sēn kēed ne a zāmsgo. Yun-sōmyā gvlsda wilgda sapitr 119 pvgē, nonglem sēn kēed ne Wēnnaam Goama yelle. Ne verse rāmb sōor sēn tat 176, b gelgda yun-kāng wa Wēnnaam sabra pvg sapitr wok sēn yud a taaba fāa. Yaa pvvs wok sēn duk n tees Wēnnaam.

Pvvs-kānga sā n pid ne gom-noodā pvga, gvlsdā wilga naoor wvsg a Nonglem sēn kēed ne Wēnnaam Goama wēngē. Makre, a yeela Wēnnaam: «Mam sūur yaa noog ne yāmb tōodā, bala mam nonga bāmba» (v. 47). La a tēeg Wēnnaam wān to la gom kāens tek yē vuma: «Yāmb tōoda ratem n tar maam daar fāa hal ti sū-toog tar-ma.... La yāmb kasetā me yaa noog ne maam; b sagenda maam» (v. 20, 24). Wa yun-yundā, Pāntekot Pastēer segd n baome tall ti paam nonglem sid-sīd sēn kēed ne Wēnnaam Goamā.

Sīd-kiseng sēn tar pānga

Sēn paasde, Pāntekot Pastēer sēn tēed ti Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam goamā yīngā, a gomd a yell ne sīd-kiseng sēn tar pāng wvsgo. B miime ti b tōe n tēe būmb nins sēn be a pvgē wā, la b kīs sid ne kāabs nins sēn be a pvgē wā. Pāntekot Pastēer sēn tar kīs sid zāng ne Wēnnaam sebrā yīngā, wa a Abrahaam, a kōo sid včeneg ti Wēnnaam sēn kāab būmb ninsā fāa, na n sīd paama pīsdgu (Rom 4: 21).

Pipi yaa tu Pāntekot Paster tēedame tu Wēnnaam sebra yaa Sida, la sēn paasde, a leb n miime t'a tara pānga. Yu ne Wēnnaam Goama la B naan būmb faā (Zā 1: 1-3). Wēnnaam sebra kōta a meng kaseto: «Wēnnaam Goama vume la a tar pānga. [A] ritame n yud svvg sēn tar noy a yiibu» (Ebr 4: 12). A Poll bilga koe-nooga vōor wa «Wēnnaam pāngā, sēn kōt ned ning fāa sēn tēeda fāagre» (Rom 1: 16). Wēnnaam sebra zī-kāensā la zīs a taab gomda Wēnnaam Goama pāng yelle. Makre, sēn tū ne no-rēs a Ezayi noore, Wēnnaam goma B Gomda yell t'a yaa: «wa saag sēn niid la sapilem sēn yit yīngr n sigd la a ka lebd be t'a ka zāgs tēngā ne koom n kut tu bōn-biis bul n yi,... woto me gomd ning sēn yit mam noorē wā: ka na n le wa mam nengē zaalem ye, a na n maana būmb ning Mam sēn datā, la a na n tōoga būmb ning ying Mam sēn tvm-a t'a tu maanā» (Ezy 55: 10-11).

Sēn paasde, Wēnnaam sebra wildga tōnd tu Wēnnaam Gomdā yaa sor vēnem (Ysy 119: 105), a fāagda Sugā (Zak 1: 21), a wata ne tēbo (Rom 10: 17), a manegdame (1 Piy 1: 23), a soogdame (Zā 17: 17), a paasda tēbo (Tvm 20: 32), a maagdame la a fāagdē (Ysy 107: 20), a yilgdame (Zā 15: 3), a kōta tōogre (Zoz 1: 8), a kōta sū-noogo (Zer 15: 16), la būmbli a taab sēn yud woto. Sid kāensa sēn pid ne pāng yīngā, Pāntekot Paster tara kis-sideng sēn yaa kaseng ne Wēnnaam Goamā.

PASTER DĀMB NINS SĒN TĒED SUG-SŌNGĀ TUUM SĒN ZEMSD NE WĒNNAAM SEBRĀ

Yāmb sēn yaa Pāntekot Pasterā yīngā, yāmb tara tvm kēer sēn kēed ne Wēnnaam Goamā. Ad tvm kāens svk pugē tvm a yoobe:

Ti bāng Wēnnaam sebrā

Pipi, yāmb sedg n paama bāng-zulung sēn kēed ne Guls-somyā. Būmb ka kutd tu Pāntekot Paster tōog a tvmnda pug n leb n ta guls-somyā bāng-zulung ye. La būmb ka kutd t'a leb n kong n ta Guls-somyā bāngr baa t'a sā n paoodē ye. Yāmb sedg n kēesa y toog ne Guls-somyā vōor wmb wakat fāa. Yāmb tōe n tunuga naokendr a tāab n maan bon-kanga:

1. Daar fāa kaorengo. Yāmb tōe n paama Wēnnaam Goama bāngr sēn tū ne Wēnnaam sebra kaorong daar fāa pugē. Yāmb sedg n baowame tu kēes-y menga

minim ti karem Guls-somyã daar fãa pugê.² Yãmb sã n dik minit 15 ti karem Wënnam sebrã daar fãa, yvumd pugê yãmb seta lame. Yãmb sã n dik nao-kënd kãngã beoog-beoog fãa, yãmb bangrã sën këed ne Wënnam sebrã paasdame.

2. *Ti Zãmsg pvk pvka.* Yãmb tõe n paasa y Guls-somyã bangr sën tũ ne zamsg nao-kendr dikre. Wënnam sebrã gomda nao-kend kãnga buud sën da be Beere tēedb nins sën yaa zvuf rambã yelle. A yetame ti: «bãmb deega Wënnam koεegã [koe-noogã] ne b süyã fãa. La bãmb baoo Guls-somyã pugê daar fãa ti bãng bũmb nins ten-tumd a Poll sën yet bãmbã sã n yaa turga.» (Tvm 17: 11). Yaa sõma ti yãmb dik Beere neba mamsg n maag-y mens n vaesd Wënnam goamã ne yõk-n-meng n getê.

Yãmb segdame me n bao seb sën na n sõng yãmb y Guls-somyã kaoreng puga. Seb kãens pvse, yãmb segd n lagma Wënnam seb nins sën kõt Guls-somyã sapitr la verse rãmb yãab zĩisi, b bilsg zĩis la Wënnam sebrã zãmsg koe-zut a taab zĩisi. Yãmb segd n baoa zãmsg sebr sën yaa Wënnam seb-sõngo. Wënnam sebrã zãmsg seb-song Pãntekot seba suk yaa Wënnam sebr ning b sën boond a soab ti «Wënnam sebr zãmsg sën kēed ne vuma tōr zãnga», sull b sën boond ti «layuf» sën yiisi. Seb gvlsdba sën be «Springfield, Missouri, États-Unis» tēnga pugê.³

Sã n tõe, yãmb segd n paama zãmsg Pãntekot lekoll zãmsg zĩig pugê. Bõn-kãng na n paasa yãmb bãngra sën kēed ne Guls-somyã la yãmb ministēerã tvumd pãng sõma. Afirik Asãmble de Diye tara zĩ-bed sën kõt zãmsg sën kēed ne ministēerã weengê. Naoor wvsgo, karen-do kãens tara gãag zĩis sõma. D sã n ges Afirik tēns nins sën be Sahara wĩndg sën yitē nug rutg la Afirik tēns nins sën be wĩndg sën lvutē wã tēns pvšē, d yãta Asãmble de diye lekoll ba na n yu a yembre. Lekoll kãens kōta Asãmble de diye la sën ka asãmble de diye tēn-tvumdb zãmsgo.⁴

3. *Ti bĩng sũur puga.* Yãmb segdame me n zãms ti bĩng Guls-somyã y süyã pvšē. Yãab sën zems yaa ti yãmb modg n bĩng Guls-somyã pug gom-bi paal wall zĩ-paal rasem a yopoe fãa pugê. Sën paasde, yaa bõn-sõng ti yãmb zãms ti bĩng y sũura pug Guls-somyã zĩis nins yãmb sën segd n kō zãmsg wall y moon koεega

² Sën na yulê ti d paam vënem koe-zu-kãens pug n paase, d ges Sapitr 15: “A yaa pvvsg mining sën tar pãnga.”

³ Wënnam seb-kãng yvurã yaa, *Life in the Spirit Study Bible*. B boond-a lame ti “Bug-vileng sebre,” la b yiis-a-la sën ta buud goam pissoob dũni wã tōre. Y sã n dat vënem n paase, ges-y ka <https://www.firebible.org/>.

⁴ B sōdga Asãmble De Diye lekoll biblijsã l’Africa Theological Training Service sitã zug ka (ATTS) website: <https://africaatts.org/>.

zīs ninsa zutā. Nao-kēnd kāng na n paasa yāmb bas-yaard y koe-moonga wakate. Bōn-kāng na n paasa yāmb sū-bīngr koesa me pānga.

Vumd wa sēn zems a tōodā

Yiib soaba, yāmb sēn yaa Pāntekot pastera yīngā, yāmb segd n vumda wa sēn zems Wēnnaam Goama tōodo. Tı bāng Wēnnaam sebrā sēn zāmsda bal ka sek ye, yāmb segd n baome ti zāms-kāens tek yāmb vuma la yāmb ministērā. Wēnnaam sebra sagendame: «bı yāmb yı koe-sakdba, la y ra yı koe-kelgdb bala sēn belgd yāmb mens ne tagsg sēn ka sid ye. Bı y yı sakdba» (Zak 1: 22; ges Rom 2: 13). Ne yun-yundā, yāmb segd n tōog n pusa ne y sūura fāa,» «Mam yāka sid sor n get yāmb tōodo. Mam gāta Yāmb tōogā kāenkāe, Zu-soaba» (Ysy 119: 30-31).

Lebg-y Sid Gomda vēnega

Tāab soaba, yāmb sēn yaa Pāntekot Pasterā yīngā, yāmb segd n yāka yam ti tall gomda wegsg bāngr sōma» (2 Tı 2: 15). Yāmb sēn tēed ti Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam gomd sēn ka saabā yīngā, yāmb segd n gūusa y meng sōma n da wa mak ti wēn Guls-sōmyā goam n tees yāmb meng yam tagsg ye.

Yāmb segd n talla gelgr ne a Pteer keogrā «neb nins sēn ka tar yam vēnegre la b yam sēn yuusda» tekda Guls-sōmyā vōeyā, t' a lebg bāmb mens la neb a taab sāoongo (2 Pıy 3: 16). La yāmb segd n saka guls-sōmyā tōodā wa sēn segda «zāms-y neba wa sēn zems sid-koeegā» (Tit 2: 1).

Bı misō wā tvumda kēngd taor n yēegdē

Naasē soaba, yāmb segd n yāka yam n bao ti wum Wēnnaam tvumda yell vēnega la y nadg pāng ti Wēnnaam tvumda kēng taor wa sēn zems Guls-sōmyā sēn zāmsdā. Wēnnaam sebra wilgdame ti Wēnnaam yaa Tēn-tvumda, la B tvumda sēn na n yulē ti B tvumda dūniyā zugā na paam pidsgu. B nong n boola tvum-kānga ti «missio Dei». Tvumd ninga sēn dog Wēnnaam zuga yaa ti B fāag la B bool ninsaal buud fāa bāmb goam sēn yaa toor-toore, la b soolem sēn yaa toor-toor dūniyā zugu (Vēn 5: 9).⁵

⁵ Sēn na yulē n paam vēnem ne Wēnnaam misō wā, d kē vaeesg pugē seeri dekuvertā seb pugē sēn yaa Afirik fāagr sorā, sēn yaa *A Biblical Theology of Missions*, a Poll York sēn gulse.

Yāmb sēn yaa Pāntekot Pastēer hakuka yīnga, yāmb segd n taya wēndooga t'a kēes a toog Wēnnaam misō kānga yīnga (Mat 24: 14). Rē wā, yāmb segd n wuma Wēnnaam sebra sēn zāmsd būmb ning vēnega sēn kēed ne Wēnnaam misō wā weengē. La y kēes y toog n tall wēndoogā t'a maan a tūmd Wēnnaam misō wā pidsig yīnga.

Moon-y la y zāms Wēnnaam Gomdā

Nū soaba, yāmb sēn yaa Pāntekot pastēera yīngā, yāmb segd n mooname la y zāms nebā Wēnnaam Gomda wa sēn zemse. Yāmb sā n maan bōn-kānga yāmb na n sōng-b lame tī b «bī la b paam yam-vēnegr Zu-soaba puga» (2 Ptj 3: 18). La yāmb modg me tī Wēnnaam nebā «pid ne tūm sōmyā» (2 Tī 3: 17). Yaa būmb sēn tar yōod hal wusgo t'a Poll sagl a Tumōte, a sug pvgē biigā: «Bī f moon Wēnnaam koegā; la f nang pāng wakat fāa; wilg nebā b kongre, la f lenge, la f sagl ne sū-maasem wusgo, la f zāms nebā» (2 Tī 4: 2).

Pāntekot Pastēer ning sēn zāmsda Wēnnaam Goama wa sēn zems na n paama keore (Mat 24: 45-47). Ned ning sēn kong-a tūmda pvg būvd na n yu toogo (Zak 3: 1).

Tī wilg sebrā sēn pukda ne pānga

Tī baase, yāmb sēn yaa Pāntekot Pastēer hakuka yīngā, yāmb segd n segla y meng n gom n wilg sid ninga sēn be Guls-sōmyā pvg yelle. Wa a Polle, yāmb segd n welga toor «koe-nooga koglg yīnga» (Flp 1: 16). Sēn kēed ne tēn-tūmdā sēn bilgdā, yāmb «segd n talla sid koeg ning b sēn zāmsā kānkāe, sēn na n yilē tī [yāmb] tōe n zāms neb a taabā sidā la y tōog nin-kusdbā» (Tit 1: 9).

Yāmb sā n ning bōn-kāng y yama puga, yāmb segd n gūusa y mens ne piis nins Wēnnaam sēn kō yāmbā, la bī y rulg Zu-soaba tēedbā n fāag-b ne zāmb karen-saam dāmb la zāmb kaorendā (Tūm 20: 28-31). Yāmb tōe n tūnuga sid koegā zāmsg yāmb sēn na n duk n taas wēndoogā n maan bōn-kānga. La yāmb tōe n kogla piisā ne yāmb sēn na n welg y mens ne ziri-koes sēn ka zemsd ne Wēnnaam Goamā.⁶

⁶ Sēn na yilē n paam vēnem sēn kēed ne piisā gūubu, d ges sapitr 27: “Gū mam piisā.”

Paster dāmba nins sēn tēed Sug-Sōngā segd n yu rao wall pag sēn nong Wēnnaam Sebrā kaorengo. B segd n kōo sid tu Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam Goama. Rē wā yīngā, a segd n talla nonglem ne Wēnnaam sebrā la b nan-a hal wvsgo. B segd n bānga Wēnnaam sebrā n zāms-a la b moona Wēnnaam nebā ne gūus-n-menga.

Sapitr a 9 soaba: Tě Wěnaam sebrā

~ Sapitr 10 soaba ~

Pāntkotã sïd koεεgã koglgo

Pastεer-dāmb nins fāa sēn be Afirik n tēed Sug-Sōngā tog n modg n yalsa pāntekotã sïd pvg̃a wēn-doog ning a sēn be. Rē yīngā; b tog n gāda sïd ning sēn be Wēnnaam sebra pvg̃a pāntkotisma sulla rāmb sēn gādā. B tog n tōog n kīsa sïd kāng kaset.

Pa ti paam buum no-koεem wēeb pvg̃ē ye; a yaa ti Wēnnaam gomda paam pidsg bala. Tōnd sēn tēed Sug-Sōng tūmda tēedba vum pvg̃a na n tek-b lame ti b bāng a Kiris raabā sēn yaa ti maan dūniyā neba fāa ti yī bāmb karen-biisi (Mat 28: 18-20). B sã n pa bāng Sug-Sōng sēn ya a soaba; a tūma pidsg yaa toogo.

Siizo sã n beē t'a bogrã ka be; ba a noorã sã n dtē; a pa tar yōod ye. La a boag a yiibã sã n beē; a lebga tūm teogo. Yaa woto me la Wēnnaam sebrã zāmsd Sug-Sōng yellã. D sã n kengd Sug-Sōng yellã sēn tekd ninsaal (wa tum-tūmd a Poll seba) sēn gulšã n yīm a pāng ti maan bōn-bāna yell (wa Tūma sebr sēn gomdā); Sug-Sōng tūmda tēedba vum pvg̃ pang woogdame, la fāagrã tūmd sāamdame. La yela a yiiba fāa sã n beē; nebã tōogd n wūma Sug-Sōng tūmda vōore. A yōodo, Wēnnaam nebã vu sugã vum wa b sēn wūmd-a wã. La b tara tōog ti Wēnnaam soolma yalgr dūniyã zugu.

Sapitr-kāngã gomda tūmd ning sēn be pāntekot karen-saamb fāa zug t'a pa sïd pvg̃ wēn-doogē pvg̃a. Sïd kāng yaa sïd ning sēn be-a Wēnnaam sebra pvg̃ã ti pāntekot sullã gād la b tēedã. Sïd-kāens gomda Sug-Sōng tūm tēedba vum pvg̃a.

Afirik pāntekot sulla sã n dat n pa b suda la misonereendã tũmd pũga tu Wēnnaam soolma yalge, pāntekot karen-saam-dãmb tog n paa pāntekot sullã tēeb la b minungã pũg b wēnd-dotē wã. B sã n pa tōog yel-kãngã, sulla pãng na n boogame t'a kill wa karend sul a taabã sēn looge. B wēnd dotã tōe n ket n tara sulla yũur bala, la b pãngã la b raooda Wēnnaam tũmda pũg tōe n boogame. B tōe n lebga wēn-do-kud sēn da vı n tall kaset sōng sēn looge n yaool n pa tar pãng rũndã ye. (2 Tum 3: 5).

D BÃNG YĒBGRÃ VÕORE

Pāntekot rãmba bãngdba tika Wēnnaam goama fãa wa bãmb zãmsgã yēbgre. Bãmb pipi tigr sēn kēed ne Sug-Sōng pãngã kũun tũmdã yĩng vōor wumb yaa Tũma sebr sēn be Kãab-Paalga pũgč. Seb kãng pũga, b yãta Sug-Sōng pidbã, la a tũmd ne neb tu b maand Wēnnaam soolem tũma.

Tēeb yēbgr ning sēn welg pāntekota bãngdb ne sēn pa-b pāntkotã bãngdb sũka, yaa Tũma sebr sēn gomd bũmb ningã vōor wũmbo. Sēn pa be-b pāntekotã pũg gelgda Tũma sebrã wa Wēnnaam yell kibar. Sã n yaa ne bãmba, Tũma sebra gomda yel sēn loog yelle, wēn-doogã sēn yēbg to-to Zeruzalem n tall n ta Rome dãmba soolem, sēn pa-b pāntekot rãmba gelgda Tũma sebrã wa sebr sēn gomd kudemd yel sēn looge.

La Pāntekotist-rãmbã yãabã ne Tũma sebrã yaa toore; b sakda ne tēedb a taabã tu Tũma sebra gomda pipi wēn-dooga yelle; la sēn paase, b geta Tũma sebrã wa sebr sēn yud kibay kũsg bala. Pāntkot rãmba tēedame t'a Luk n guls Tũma sebrã n na n wilg tēedba sēn segd n vumnd to-to n paam tōogr n gu a Zezi waoongo. Tũma sebrã kōta tōnd mamsg toay toaya, a Kiris tēedbã sēn tog n vumnd la b maan tũmdã *wakat kãng la rũndã*. (Tum 1: 8)

Tōnd zãmsda Tũma sebrã pũga t'a Kiris wēn-doogã beeme tu yelg Sug-Sōng pãng n kis a Kiris kaset b zagsē hal n tãag dũni wã teka. A wilgda karen-biisã sēn paam tekr ne Sug-Sōng pãnga tu bãn yãagd-ba. (5: 12-16; 6: 8; 15: 12). Tũma sebrã pũga Sug-Sōng yãkda b tũm-tũmdba, la A yãagd-b ne pãnga zĩis toay-toay tu b moonnd koe-noogã. B sēn sakd Sug-Sōngã, a taet-b-la b sora zug b sēn togd n kēngı fãa. B koe-nooga moonneg paamda Sug-Sōng yãagre ne pãnga. (2: 4; 4: 31).

Sug-Sōng sēn yãagd koe-nooga tosg Tũma sebr pũg wilgda pāntekot karen-saam dãmbã, pāntekot wēn-doog sēn tog n yı to-to rũndã zãmaana.

D ZĒK PĀNTKOTĀ KŌBGO

Pāntekotist-rāmbā tēedame ti Tṽṽma sebr wilgda vēnega tēedba sēn tog n deeg Sug-Sōng to-to. F tog n paama rogem-paalga n yaool n deeg Sug-Sōngo; la a reegra bānd yaa gom-zēna. pāntekotist rāmba sēn tika la woto:

Sug-Sōng pidb zāmsgo.

Sug-Sōng pidbā zāmsg wilgdame «ti sugrā kosg ne Sug-Sōng pidbā pa naagd taab ye.»¹ sēn pa tēed-b Sug-Sōngā yetame ti ned sugr koosg wakat la a paamd Sug-Sōng pidbu. La pāntkotist rāmbā tēedame ti b yaa toor-toore. La bāmb me tika zīs a tāab Tṽṽma sebra puga:

1. *Sug-Sōng reegr Samari tēnga* Tṽṽm 8: 4-17). Zi-kāngā, a Filip kēnga Samari n ti gom a Kiris fāagra yelle. Neba kelga koεεgā, n tē n paam lokr svtāana nugē, la b paama koom lisgu (v a 5-8; 12). Yel-kāng rasem a wān loogr poore, a Piyēr ne a Zā waame, n pṽṽs-b n tik-b ne-b nus ti-b yaool n paam Sug-Sōng pidbu (v 14-17).

2. *A Soll (Poll) reega Sug-Sōng pidbu.* (Tṽṽm 9: 1-19). A Soll sega a Zezi Damaas sora zugu; a tēe a Zezi n bool-B t'a «Zu-soaba» naoor a yiibu.(v 5; 22: 8-10). Poll kāng n wa n guls n yeel ti ned pa tōe yell «t'a Zezi yaa Zu-soab» a sā n pa pid Sug-Sōng ye.(1Ko 12: 3). A Soll sak n deega a Kiris zīg pvgē ti b bas-a t'a kē tēnga puga.(verse a 6-9). Be, a Ananiyaas sega a Poll n bool-a ti m «ba-biig a Soll» (v 17; 22: 13). Rasem a tāab loogr poore, a Ananiyaas tik-a-la ne a nus la a Soll reega Sug-Sōng. (v 17-18).

3. *Efeesē karen-biis piig la a yiibā reega Sug-sōngo* (Tṽṽm 19: 1-7). Nin-bāmba ra tog n yaa Efeesē karen-do-paalga karen-biisi (18: 27). B tēe a Zā sēn gom Zu-soab a Zezi sēn yaa fāagda yelle. La a Poll lis-b-la koom (v.5). Yaa rē loogr poor la a Poll tik-b ne a nus ti b paam Sug-Sōng n gom gom-zēna (v. 6).

Zīs a tāaba fāa, d yātame ti sugrā kosg ne Sug-Sōng pidbā zāagda taaba. Sug-Sōng waoonga vōor sēn yaa ninsaal tekr sūd-sūda ktame ti sugra kosg ne Suga pidb zāagd taaba. (Tṽṽm 1: 8)

¹ Gom-kāngā yii Asāmbale De Diye noy nins b sēn dikā pvgē, sēn yaa no-rīkr a 9 soaba: “sēn yaa līs Sug-Sōng pvgē” (Ges-y seb-toang a 2 soabā).

Sug-Sōng pidb kaset yaa gom-zēna

Pāntekotist rāmbā zāmsdame ti Sug-Sōng pidba reegda ne tēebo; la yaa gom-zēna n ya a kaseto.»² Tōnd tēeba tika Tṽṽma sebr. Tṽṽma sebr gomda naoor a nu neb sēn pid Sug-Sōng yelle. Ziis a tāabo, sebra gomda neb sēn pid Sug-Sōng n gomd gom zēn yelle.

Naoor a nu sebrā gomda neb sēn pidi wall b lis Sug-Sōng pvgē yelle. Naoor a tā, sebrā wilgda tōnd vēeneg ti neb nins paam Sug-Sōng pidbā goma gom-zen wa kaset sēn wilgd ti b paama Sug-Sōng pidbu. Pipi soabā yaa pāntekota raare, karen-biis sēn ta koabg la pisi (120) «sēn paam Sug-Sōng pidb n gomd gom-zēna wa Sug-Sōng sēn kōtā(Tṽṽm 2: 3)». Yiib soaba yaa a Korneye zakē wā, a Sezare tēnga pṽga. Wēnnaam sebra gomda a yell n yetē ti «yu lingr ne neb nins sēn da be-b be wā ti b yā ti nin-sōmyā mens paam Sug-Sōng pidbu bala, b ra wumda b sēn gomd gom-zēna la b yundē n pēgd Wēnnaam» 10: 45-46). Tāab soaba yu Efæes a Poll sēn seg karen-biis piig la yiibā; Wēnnaam sebra yeelame, ti «wakat ning a Poll sēn tik-b ne a nusā, b ra gomda gom-zēn la b togsd bāngr goama.» (19: 6)

Ziis a yiibā sēn kell ti b gomd Tṽṽma sebr pvgā, yeelame ti nebā sēn paam-b Sug-Sōng pidbā ra gomda gom-zēna. Tṽṽma 8: 17 pṽga, a Piyæer ne a Zā tika b nus Samari tēed paalsā zut la b reega Sug-Sōngo. La a Luk pa togs vēeneg ti b ra gomda gom-zēn ye, la sebrā vēnegdame ti būmb sēn yaa vēeneg la kit kaset n zīndi. Ra liga bag a Simo hal t'a yāk a ligd n dat n da kūunā. Wēnnaam sebrā bāngdb naaga taab n sak t'a Simo sēn yā wā ra yaa tēed-paalsā sēn da gomd gom-zēna. Bala sēn sung wakat kānga, yaa bān-kāng n da be Sug-Sōng kūuna tṽṽma sebr pvgā.

Yaoolem ned a ye b sēn ye gomd a yell Tṽṽma sebr pvg a sēn pid Sug-Sōng ya a Poll sēn yit Tarse, a Ananiyaas sēn tik ne a nusi. (Tṽṽma 9: 17-18). Ba ti sebrā pa sā n gomd vēeneg t'a Poll goma gom-zēna, a Poll mengā kisa kaset ti yē ra pṽṽsda ne gom-zēna (1 Kor 14: 18). La tōe ti ya a sēn nan sung goam la wakat kāngā.

Yel-kāens fāa yinga, Pāntekotā bāngdbā tika bōn-kāens n yetē ti ned ning fāa sēn pṽṽsdē n baood Sug-Sōng pānga tog n goma gom-zēn a pidbā paalem.

² Gom-kāngā yii Asāmbale De Diye noy nins b sēn dukā pvgē, sēn yaa no-rukr a 9 soaba: “sēn yaa lig Sug-Sōng pvgē” (Ges-y seb-toang a 2 soabā).

KOE-NOOGA ZĀNG TOGSGO

Būmb sēn tar pāng ne Pāntekot karen-saamb yaa a sēn na n togsd Wēnnaam sebra turga a koe-mooneg wala a zāmsga puga.

Koe-nooga togs tar yēbgr a naase: pipi, a Zezi fāagdame; yiib soaba, a Zezi maagdame; tāab soaba a Zezi lisa Sug-Sōng puga; naas soaba, a Zezi le watame. Pipi pāntekotist rāmbā ra tagsdame ti wēnd-dotā ra pa tolg n ningd tēeba yēg a naasa b nao-kēndr zug ye. Būmb sēn tar pāng tēeb kāng puga, yaa ti ya a Zezi yell la tōnd gomd tōnd zāmsga wala tōnd koe-moonega puga. Wakat kāngā sēn yaa wa Afrik pāntekotist wēnd-dota tudga sorā, Yaa sōama ti pāntekotist rāmbā lebg n wa kaorengā yāg a naasa zugu:

A Zezi fāagdame

Koe-moonega pipi yēgr yaa ti togs neba t'a Zezi fāagdame. Yē bal n ya Wēnnaam biiga la dūniyā fāagda (Zā 20: 31; 1 Zā 4: 14). Pāntekotist karen-biisa tēedame ti dūniyā fāagr yita a Zezi zīma pug sēn daag kūum-dapika zugā. (Tvm 4: 12; Kol 1: 20). Pāntekotist karen-saamb fāa sēn tvm d a tvm d sōama tog n goma wakat, wakat, būmb ning sēn maan kūum-dapika zug, n kit ti nebā tek yam n kos sugr n tē Wēnnaam gomdā. (Mar 1: 15).

A Zezi maagdame

Wēnnaam goama yiibē yēgr yaa t'a Zezi maagdame; la Pāntekotist rāmba tēeda bōn-kāng. B tēedame ti yel-wēna sugr kūuni la bāasa maagr yita a Zezi zīma puga. Bāasa maagr yaa lohorem b sēn kō tēedbā. (Ezy 53: 4-5; Mat 8: 16-17). Ya rē ti Wēnnaam sebra yetē, t'a «Zezi yaa yembr zaame, rūnda la wakat sēn ka seta.» (Ebr 13: 8). Wa b sēn maag neba pīndā Wēnnaam sebra pugā, b ket n fāagdame la b maagd rūnda me.

A Zezi lisa Sug-Sōng pugē

Koe-noogā yāgre a tāabo, a Zezi lisa tēedbā Sug-Sōng puga, n kōt-b pānga ti b lebg bāmb kaset rāmba dūniyā puga. (Tvm 1: 8). Pāntekotist rāmbā tēedame t'a Kiris ned fāa togame, la a tar noor ti reeg Sug-Sōngo wa Wēnnaam goama sēn yeela. (v. 1: 4-5; Luk 24: 49).

Wa d sēn gom poorē wā, yel-kāngā welga toor ne sugrā kosgo. La gom-zēna goam n wilgd Suga pidbu. (Tvm 2: 4). Pāntekotist karen-saamb fāa segd n zāmsa a wēn-doog rāmb wakat wakat Sug-Sōng yellā, la a pvvsd-b yīnga.³

A Zezi na n le waame

Yēgr a naas soabā, Wēnnaam sebrā sēn gomde, yaa t'a Zezi na n le watame. A Zezi kāabame ti-b na n yii saasē n lebg n wa reeg b nebā (Zā 14: 3). B sā n na n wa, sēn ki-bā tēeb puga n na n deng n vvvge; n lagem ne sēn ket n vi-bā n zēk n seg bāmba. (1 Tes 4: 16-17; 1 Ko 15: 51-52). Tēedbā tara tēeb ne sū-no-kāng (Tit 2: 13).

Neb nins sēn vi-b ne a Kiris, n mi ti yē la b fāagda, n be sakr pvgā reegda Zu-soaba yiiβē waoongā ne sū-nooga. La sēn pa tēed-b a Zezi reegda koe kānga ne rabeem. Pāntekot karen-saamb fāa tog n togsa neba fāa a Kiris yiiβē waoongā ne raoodo ti rabeem kae ye. A tog n togsame ti neba bas yel-wēna n vumnd turlem puga. Bāng t'a Kiris watame tog n yika pāntekot tēedbā ti-b tvvm n mao ti neb nins sēn da menema lebg n wa a Kiris puga.

PĀNTEKOTĀ WĒNNAAM TUUMDE.

Pāntekotā karen-saamb sēn tar yam miime ti pāntkotā vum la a Wēnnaam tvvmdā maaneg loee ne pāntkotā sīda. A tog n bāngame ti neba kis-sīda pa tik ninsaal yam ye, la yaa Wēnnaam zugu (1 Ko 2: 4-5). Tēeb sēn yaa sōama segd n waa ne kaset sēn yaa sōama; tēeb sēn yaa sōama segd n waa ne na-kēndr sēn yaa sōama. D na n yāa vum kaset vūgs a nu sēn wilgd ti b bee pāntekot rāmbā sid puga.

Vumnd ne Sug-Sōngo

Vumnd ne Sug-Sōng yaa pāntekotist rāmbā sēn tēed būmb ninga pidgu. Yāmb sā n moond Wēnnaam koēega la y pvvsd ne Sug-Sōng pāng ne tēedba, a na n teka wēn-dooga gill vum. B na n lebga a Kiris kaset rāmba; la a bee ne yāmb ti y wenemd nebā n tees nen-kānga.⁴

³ Vēenem sēn kēed ne pvvs ne nebā ti b paam Sug-Sōng pidbu, Ges-y Sapitr 20: “Tae nebā Sug-Sōng pidb pvgē.”

⁴ Sebr ning b sēn boond ti, *In Step with the Spirit*, sēn yaa a Denzil R. Miller n gulsā, d tōe n paam-a-la ēntegnetā zug ka www.decadeofpentecost.org.

Sug-Sōng taebo Sug-Sōng pugē

Rtk pāntekotist rāmba sēn tēed būmb ningā n zāms karen-biisā; na n kitame ti Sug-Sōng tae nebā. Yāmb sā n tae yāmb wēn-dooğa neb ti b kē Sug-Sōng belma pugā, b pvsğa na n tekame n lebg ne pānga. Tvm-tvmd a Poll gomda pvs kāng yell (Rome-dāmba 8: 26-27; 1 Ko, 14: 14-15; Efē 6: 18).⁵

Kaset sēn tar pānga

A Zezi kāabame: «La Sug-Sōng sā n wa yāmb zugu; yāmb na reeg pānga; la yāmb na yī mam kaset rāmba» (Tvm 1: 8). Nebā sā n deeg Sug-Sōngā, ti b nensa wēnemd n tees Wēnnaam tvmda, b na n kisa a Kiris kasetā n yud pīnda. Yāmb na n yāag-b la koe-moonesa pug la wēn-dot pagsgo.

Sug-Sōng kūuni

Wēnnaam gomda togsg turg wēn-dooğē wā na n Sōngame ti karen-biisā ti reeg Sug-Sōng kūuna. Yāmb sēn yaa pāntekot karen-saambā tog n kenga wēn-dooğa neb raood ti b kēng taore la y kō-b zāmsgo.⁶ Sēn paase, yāmb segd n kō-b-la Sug-Sōng weer wēn-dooğē wā. A yōdā yaa ti neb wsg na n paama lokre, maagre la Suga pidbu.

Yāab ne misō wā tvmd

Yāmb sēn wat n zāmsd y karen-biisā pāntekotist rāmba sēn tikā, koe-moonega togsg ratem n yikd wēn-dooğē wā. Wakat ning karen-biisā sēn na n pid ne Sug-Sōngā, n paam zāmsg ti bee bāmb zug ti maan buuda fāa ti yī Kiris karen-biisā, b sūiyā na n pida ne ratem kasenga ti togs koe-noogā zīg fāa n fāag suse. Yāmb tog n kenga wēn-dooğa raood ne yel-kāngā.⁷

⁵ Sēn na yī ti d paam vēem ne nebā zāmsg pvsğā wēngē, d ges Sapitr a 8 wā: “Pvsğā pipi tvmd.”

⁶ Ges-y seb-toang a 2 soabā: “Kūuna toor toor pukr sēn be 1 Korentē 12: 8-10.”

⁷ Sēn na yī ti d paam vēnem n paas koe-zu-kāng pugē, ges-y Sapitr 40 soabā pugē: “Sigl-y misō wā tvmd wēn-dooğā pugē.”

Rūnda Pāntekot wēn-dooga gelgda Tuuma sebr sēn gomd wēn-doog ningā yell ti yaa mams sōngo bāmb yāaba pvg bala, a yaa Sug-Sōng n taeta. A tara ratem ne koēega moonego. Tōnd sēn be yaoleem wakat sēn deng a Zezi waoongā, pāntekot karen-saam dāmbā segd n yu pāntekotist rāmba b yāaba puga, b tēeba puga la b minunga puga. B segd n zāmsa b karen-biisā ti b yī a woto.

~ Sapitr 11 soaba~

Keng ne pãntkotã Sugã vum la a tũma

Pãntekotã pasteer a yembr sên tar yam n yeele: «tũ yũ pãntekotã koe-mooned yaa toore, ne tũ moon pãntekotã menga.» Welgr ning pasteerã sên dat n goma yaa tũ koe-moaand tõe n yaa pãntekotist ne yuur n yaool n pa pãntekotist ne a tũma ye. Pasteer tõe n yeelame tũ yẽ bee pãntekot kaorengã sull puga n yaool n pa mi pãntekotist tũma la a yel-manesem. La Pasteer sên yaa pãntekotist karen-saamb sũd-sũda na n wilga a bãngre la a yel-manesem sõng wẽn-doog ning a sên be wã puga.

Yaoleem sapitra puga, tõnd yãa pãntekot karen-saamb sên segd n maan to-to n pa pãntekotist rãmbã sên tẽed bũmb ningã puga. Sapitr kãngã puga, d na n yãa tũudma na-kẽndũ a sên segd n tũ.

KENG NE PÃNTEKOTÃ VUM

Pãntekotã tẽedb fãa tẽedame tũ tall tẽeb ne Wẽnnaama yaa sõama la pa sek ye. B tika a Zak goama sên yetã: «yãmb tẽedame tũ Wẽnnaam a ye bal n be; yãmb maanda neere. Zĩn-dãmba me tẽedame n digd ne dabeem.» (Zak 2: 19)

Pãntekotist rãmbã zãmsdame n yetẽ tũ sên yaa kaseng n yud m tara tẽeb ne Wẽnnaama rënd f reng n tar lagem-n-taar n loe ne Wẽnnaam. Lagem-n-ta kãng kaoosdame n yuda. Lagem-n-ta kãng tũuda ne yel a tãabo: tekre Sug-Sõng pidbu la loe-n-meng daar fãa ne a Kiris. D na n gesa yel-bãmbã a tãabã, la d ges pãntekot Pasteer sên segd n tũum to-to wẽn-doog ning Wẽnnaam sên ning-a t'a tũma.

Rogem-paalga

Pipi yãmb tog n kenga ne rogem-paalga zãmsg yelle. Yãmb segd n wilga wën-doogã, ti yaa tilae t'a b paam rogem-paalga. Yãmb tog n baooome ti bãng yãmb wën-dooga rãmb fãa sã n deega a Kiris ti ya b fãagda. Yaa woto la a Zezi maan ne a Nikodem. B yeela diin taoor-soaba ya: «yaa tilae ti yãmb paam rogem-paalga» (Zã 3: 7). A Zezi gom-kãensa tog n bee yãmb noorẽ, wakat ning yãmb sën moond Kiris koεegã.

Paam rogem-paalga rat n yeelame ti f lebga Wënnaam biiga. (Zã 1: 13; Zã 3: 5; Zã 3: 8). Ned sën paam rogem-paalga, yaa ned sën yãk yam ne yamleooogo n deega a Kiris, n sak ti Bãmb la a Zu-soaba la a fãagda, n kos a yel-wëna sugr, la a ruk a sidã fãa n kô Bãmba. Wakat kãnga, Sug pvgẽ tekr na n zïnda a vuma puga. Kiris na n deega a vuma, ti Sug-Sõng kē n teka. Tum-tvmd a Poll gvlsame: «Ned sã n tũud Kiris, yē yaa nin-paalga; bõn-kvda fãa loogame. Gese, bũmb fãa lebga paalse» (2 Ko 5: 17).

Sug-Sõng pidbu

Tall nebã ti b kos sugra loogr poore, yãmb sã n yaa pãntkot sulla Pastēere, yãmb tog n maooome ti sug-kot-paalsã leb n paam Sug-Sõng pidbu. Woto yaa pipi wën-dooga sën da maande. Zeruzalem tum-tvmdba sã n da wvm ti neb n kos sugr Samari, b lebd n tvma a Piyeer ne a Zã ti b ti maan pvvsg ne-ba ti b paam Sug-Sõng pidbu. (Tvm 8: 14-17). Yvvm a wãn loogr poore, a Poll kēnga Efeezẽ tēnga; pipi svkr a sën svk karen-biisã, yaa: «yãmb sën tē wã, yãmb reega Sug-Sõng b? (Tvm 19: 2). A Poll sën wvm ti b pa reeg Sug-Sõngã, a leb n tik-b-la ne a nus, la Sug-Sõng waa b zut ti b gomd gom-zēna la b togsd bãngr goam. (Tvm 19: 6)

Yãmb sën yaa pãntkot karen-saambã, y tog n duka a Zezi karen-biisã mamsg n tvm ti sug-kot paalg fãa paam Sug-Sõng pidbu. Karen-saambã segd n maooome n bãng karen-biisã sën paam Sug-Sõngã sã n wvmda a vōore. Wënnaam kōta b Suga ti neb nins sën na n deega paam pãng n tōog n yt a Kiris kaset rãmba. (Tvm 1: 8). Yãmb tog n zãmsa sug-kot paalsã ti b gom a Kiris fãagra yell ne b roagdbã la b zo-rãmba.

Yãmb sã n dat n bus wën-doogã, n kut t'a vı ne Sug-Sõngo; karen-saamba segd n zãmsa karen-biisã ti b bao Sug-Sõngo. Yãmb zãmsgã tog n pvu zïis a tãabo: pipi

Sug-Sōng pidb yaa bōe? Yiibu, bōe ti tēed fāa segd n bao Sug-Sōng pidbu? Tāab soaba, wān-wān la ned tōe n paam Sug-Sōng pidbu? ¹

Yāmb tog n paama weer neba sēn tōe n bao Wēnnaam Sugā. Wilgdame ti yāmb porgarma puga, yāmb tog n baoo weer ti wēn-dooga neb tōe n puvv n bao Wēnnaam Sugā pidbu. (Luk 11: 13). Sēn paasde yāmb tog n maome ti laafi zīnd wēn-dotā tuum puvv sēn na yul ti nebā tōog n deeg Sug-Sōngo. Vum sēn yaa sōma laafi pvg woto na n kitame ti Wēnnaam belma puk tēeb pvg ne kideng Wēnnaam nebā svka.²

Daar fāa lagem-n-taare

Yāmb tog n bao n bānga yāmb wēn-dooga karen-biis sā n vu lagem-n-taar wakat fāa ne a Kiris. A Zezi gelga bōn-kāng wa ned sēn be ne a Kiris. (Zā 15: 4-7). A Poll boond-a lame ti ned sēn kēnd ne a Kiris lagem-n-taar puga. (Galat-rāmba 5: 25). Yāmb segd n zāmsa nebā ti pa sugrā kosgo, bi pid ne Suga bal ye, tēedbā tog n duka sard ti vumd lagem-n-taar ne a Kiris n ka bas Sug-Sōng puga ye. (Zā 14: 16-18; 23; 1 Zā 1: 3)

Ne Wēnnaam gomdā la mams-sōngo yāmb tog n zāms-b la sēn pvgdā:

- «kēn ne Sug-Sōngo» (Gal 5: 25)
- «vumd ne Sug-Sōng» ti f tagsga fāa loe ne Sug-Sōng sēn datā. (Rom 8: 5-6).
- Reeg Wēnnaam Sugā t'A kēn ne yāmb n yaa yāmb avoka, y Sōngd la y belsda. (Zā 14: 16).
- «Bi y maan puvvg la kosg wakat fāa ne Sug-Sōng pānga n da bas ye» (Efe 6: 18; Rom 8: 26; Zvv 20).
- Paam-y lagem-n-taar ne Sug-Sōngo, n sus neba sūyā, b sēn kelgd Wēnnaam goama wakate. (Zā 16: 13).
- Wom Sug-Sōng biis b vuma puga. (Gal 5: 22-23)

¹ Sēn kēed ne koe-mooneg kvmsg koe-zu-kāng pvgē, ges-y seb-kāngā pvgē, *Proclaiming Pentecost: 100 Sermon Outlines on the Power of the Holy Spirit*, koe-mooneg a yiib soaba 2: “Lisg Sug-Sōng pvgē.” D tōe n paama seb-kāng ēntegnetā zug (PDF) ka www.DecadeofPentecost.org.

² Sēn na yul n tōog n zāms nebā ti b ti b segl n deeg Sug-Sōngo, ges-y seb-kāngā, *Mobilizing for Mission*, Saptr a 7 wā pvgē: “Sug-Sōngā pidb koe-mooneg sēn moond to.” D paam-a-la ka www.DecadeofPentecost.org.

Yāmb sã n dat tu yāmb raaba pidi, yāmb tog n zāmsa karen-biisã Wēnnaam goama Sug-Sōng yellã. Yāmb meng vuma tog n yu mamsg la kō kaset Sōng y Wēnnaam tvumda puga.

KENG NE PANTEKOTĀ TUUMA

Sēn paas yāmb sēn zāad Wēnnaam neba, yāmb sēn ya pāntekot Pasteerã tog n talla tēedba pāntekota minung la b sēn tēeda puga. Rē yīnga, yāmb tog n kēesa y meng yell piig pvgē sēn ya pāntekotist rāmba sēn tēed yāmb wēn-dooḡē wã:

Moon ne Sug-Sōng pānga

Pipi, yāmb sēn yaa pāntkot pasteerã, yāmb segd n deega Sug-Sōng pāngã n togsd Wēnnaam goama. Ōḡsō wã yaa Wēnnaam pāng sēn tvmd tēed vumē ne bōn-bān a Sug-Sōng pidb loogr poore. A Sōngd-a lame t'a tvmd ne pānga, raodo la bōn-bāna. yāmb sã n baood ōḡsō wã, yāmb rikda a Zezi ne a karen-biisa mamesgo. A Zezi goma B menga yell n yeele: «Wēnnaam Suga bee ne maam bala B yelg-la maam tu m togs koe-noogã». (Luk 4: 18). A Zezi karen-biisã me moona koēega ne Sug-Sōng pānga. (Tvm 2: 14-18; 4: 8; 13: 8-12).

Yāmb tōe n boola Wēnnaam Suga pāng t'a wa yāmb zug yāmb sēn moond koēega wakate. A sã n wa, yāmb deegd-a-la ne tēeb n tōog n togs Wēnnaam goama ne pānga. (Tvm 4: 31). A Zezi kāabame tu bāmb na n yāaga b nebã Wēnnaam tvumda pvg ne bāna la bōn-bāna. (Mar 16: 15-18).

Pvvsḡ bāad rāmb yīnga

Yiibē soaba, yāmb sēn yaa pāntekot Pasteer sid-sidã, yāmb tog n kēesa y meng bāad rāmba pvvsḡ yīnga. A Zezi tuma b karen-biis pig la yiibã ne tō-kāngã: «Maag-y bāad rāmba, pvvsḡ-y kūum, la y maag wāooba, la y rig zīn-dāmba. Yāmb reega zaalem bī yāmb me kō zaalem.» (Mat 10: 8). A Zak yeela kaorenga taoor dāmb yaa; «Ned bee yāmb svk n ka laafi bu? Bī a bool Wēnnaam tēedba kasem dāmba, la bī bāmb tik a soab ne kaam ne Zu-soaba yvvr n pvvs Wēnnaam a yīnga. Tēeb pvvsḡ na n maaga bāadã. La Zu-soaba na yik-a t'a paam laafi» (Zak 5: 14-15).³

³ Sēn na yil tu d paam vēnem koe-zu-kāens pvgē, d ges Africa's Hope seeri dekuvertã seb pvgē, *Ministeer sēn tar pānga: soay nins d sēn na n tū tu ministeerã tall pānga*, Sapitr 11: "Bāasã maagr soaya."

Kō-n-meng misō tuvmd yīnga

Tāabē soaba, yāmb sēn yaa pāntekot karen-saamb mengā, segd n bāngame tu kō-n-meng tuvmda yīng n yaa bōn-kasenga. Yāmb sēn yaa pāntekotist sid-sudā, yāmb tuvmd yaa kō-n-meng zāng ne y sūur fāa Wēnnaam tuvmdā. A Zezi rika Sug-Sōng pāngā n yāagd Wēnnaam tuvmdā. Rē la B sēn yeele: «Sug-Sōng sā n wa yāmb zugu, yāmb na yī mam kaset rāmb Zeruzalem, Zude la Samaari hall n tu tāag dūniyā tek fāa» (Tvm 1: 8).

Wēn-doog pa tōe n yeel tu yē yaa pāntekot wēn-doog t'a pa maand tuvmd kāeesa ye. Yāmb sā n yaa pāntekot karen-saamba, yī n moon neba koeegā tog n zīnda yāmb wēn-dooga porgarem puga.

Rē yīnga, yāmb tog n mooname la y zāms Wēnnaam daabā. Wēnnaam raaba yaa tu bool la b fāag buud fāa, ned fāa, tēng fāa sēn deng a Kiris yīibē waoogā. (Mat 24: 14; Vēn 5: 9). Yāmb tog n baoo n bānga wēn-dogā neb sā n mii b sēn segd n maan n pids Wēnnaam tulsā.

Yāmb tog n maana sore, neba fāa sēn na n kēes b toogo susa fāagr yīnga. Yāmb tōe n Sōng-b lame tu b kēnd koe-moonese, kroazaad rāmba, zak-zak koe-moonego. Pāntekot wēn-doog fāa tog n ninga koe-moonegā tuvmd a yuvmda porgarem puga. karen-biisa segd n maanda ligd-loab, puvsgo misioneer tuvmda yīnga.⁴

Wēnnaam boolgo

Naasē soab, yāmb sēn yaa pāntekot pasteerā, segd n goma Wēnnaam boolga yelle; Wēnnaam boolga yaa toor-toore. Yaa Wēnnaam n tum a Zezi, t'a Zezi me tuvmd neb tu b tu bao neb n wa. (Mat 4: 19; Zā 20: 21). B yeela a karen-biisa yaa: «pa yāmb n yāk maam ye; yaa maam n yāk yāmb, n kō-y tuvmd yeel tu y kēng n wom biisi.» (Zā 15: 16).

Pāntekot wēn-dogā sā n na yalg wa Wēnnaam sēn datā, a tog n paama wēn-do-pagsdba, Pasteer dāmba, Misioneer dāmba, la koe-moondba. Rē wā, yāmb tog

⁴ Sēn na yil tu d paam vēnem koe-zu-kāens pvgē, D ges Sapitr 40 pvgē: “Wēn-doogā misō wā porgarem maanego.”

n kenga y neba pelse ti b kelg Wënaam boolg ti B sã n wa gom bala, wa tum-tumdbã sën zïnd pïndã, bi b leok «ad maam, tum-y maam» (Ezy 6: 8).⁵

Sug zabre

Nu soaba, fo sã n yaa pãntekot karen-saamba, f tog n segla f meng Sug zabr yïnga. Fo tog n segla f meng wakat fãa n zab ne lik-pãnsaoadb sën yikda. Yaa woto la a Zezi ne tvvum-tvvdmba maan-yã. (Mar 1: 21-28; Tvum 16: 16-18). Yãmb me tog n segla y karen-biisã zab kãng yïnga.⁶

Waoogr sën tar pãnga

Yoob soaba, Yãmb tog n maome ti y wën-doo gã waoogd Wënaam ne Sug-Sõng pãnga. Woto yaa kaoreng sën zemsd ne pãntekotist rãmba yalẽ. neba mii pãntekotist rãmbã ti b kôta b mens zãng b kaorenga puga. B yunda ne sũ-noogo waoogra wakate, n pãbd nus-pogse, saogga la nus zëgsgo n waoogd Wënaam. Waoogra tog n yu ne Sug-Sõng taeab la ne sïda. A Zezi yeela b karen-biisa ya: «Wënaam yaa Suga; yaa rë ti b waoogdba tog n waoog Bãmb ne Sug la ne sïda.» (Zã 4: 24) A Poll paasame n yeele: «Sug-Sõng sën be zïig ning fãa, lohorem bee be.» (2 Ko 3: 17).

Wënaam waoogrã wakate, yãmb tog n paasa yun-yudbã raodo ti b waoog Wënaam b zïira yïnga ne b sũiyã fãa; wakat kãnga, wën-doo ga neb gill tog n paka b sũiyã n kô Wënaam.⁷

Kaset kũgo

Yopoe soaba, yãmb tog n sagla y karen-biisã ti b pvut b kaset rãmba ne neb a taabã. Wënaam neba segd n minima me ti kisd kaset wakat fãa Wënaam sën maan-b neere. (1Ptı 3: 15). Wënaam sebra yetame: «Wënaam sën fãag-b rãmbã kis kaseto.» (Ysy 107: 2)

⁵ Sën na yil ti d paam vëenem ministeerã boolg pugë, D ges pipi Sapitrã: “Ned sën tar tvvumdã minim.” Soay piig koe-mooneg pug sën wilgd Wënaam boolgã d sën tõe n yã seb-kãngã pugë, *Moon Buudã Fãa A Kirist Koe-Noogã: Koe-moones 100 Sug-Sõng pangã pvg Misõ wã yïnga*, Sak a 5 soaba: “Wënaam Boolgo.” D tõe paama seb-kãngã ka www.DecadeofPentecost.org.

⁶ Sën na yil ti d paam vëenem koe-zu-kãngã pugë, D ges Sapitr 20 wã pugë: “Kõ-n-meng sugã zabr pugë.” D la ges Africa’s Hope seeri dekuveertã pugë, *Ministeer sën tar pãnga: soay nins d sën na n tũ ti ministeerã tall pãnga*, Sapitr 12 soaba: “Zin-dãmb digbu.”

⁷ Sën na yil ti d paam vëenem koe-zu-kãngã pugë, ges-y Sapitr 18 pugë: “Wën-doo gã taeab kaorengã maaneg pugë.”

Kaset rāmba kɨsg wilgdame ti yāmb yaa Kiris kaset rāmba. Ya bōn-bil sēn tar pānga ne tēedbā ti b pvt kaset rāmb ne neb nins sēn na n ka paam fāagrā. yāmb segd n paasa karen-biisa raood ne bōn-kāngā. Yāmb tog n baoa weer kaset rāmba kɨsg yīnga wēn-doogē wā ti neba bāng Wēnnaam Suga sēn tumd to-to b vuma puga.

Sug-Sōng kūuna

Nii soaba, yāmb sēn ya pāntekot karen-saambā, yāmb tog n mao me ti Sug-Sōng tuma puk pvsuga wakat ti neba reeg kūun dāmbā. Woto la Kiris pipi wēn-dooga ra maanda, laa a segd n yii rūnda-rūnda pāntekot wēn-dooga me manesem. Makre: (Tum 11: 28-30; 13: 1-2; 21: 10-14). 1 Ko 12: 8-10 a Poll gomda Sug-Sōng kūun a wae wā yelle.

«Sug-Sōng kōta yembr yam goam la a to yam-vēnegr goama, la yaa Sug a yembre; la bāmb kōta ned a to tēebo, la a to maagr kūuni; la yaa Sug a yembre. La bāmb kōta ned a to pāng ti maan bōn-bāna, la a to bāngr goama, la a to sus buud bāngre, la a to gom-zēna, la a to gom-zēn reesgo. La yaa Sug-Sōng a yembre bal n maand bōn-kāees n kōt ned kaam fāa wa sēn zems bāmb meng raaba.»⁸

Yāmb sā n zāmsd neba ti b bao kūun bāmbā, wēn-dooga na n buume, Wēnnaam yvtr na n paama waoogre la a soolem na n yalgame.

La yāmb tog n bāngame ti Sug-Sōng kūunsā pa zīg pugē ye; a tūuda ne yam-yākre la raood ti bao (1 Ko 12: 31; 14: 1). Yāmb tog n baoa Sug-Sōng kūunsā yāmb menga vum puga ti yik neb a taab me ratem ti bao-a. A baooba tūuda ne zāmsgo. Yāmb segd n zāmsa karen-biisā kūuna sēn segd n zā to-to. Yāmb tōe n yānga kūuna y sā n kōt kūuna weer t'a tumd wēn-dooga puga. (1 Ko 14: 26) la b gūus ti ra yt yaar ye. (1 Ko 14: 39-40).⁹

Se-yōkr pvsogo

Wae soaba, yāmb tog n tae-ya y wēn-dooga se-yōkr puga. Wa wēn-dooga sēn da yaa to-to Tuma sebr pugā, pāntekot wēn-doog ninsabls tēng tog n yu wēn-do-vug sēn pvsde. (Tuma 1: 14; 4: 23-32; 12: 5; 13: 2). Wa a Zezi sēn zāms B karen-biisā pvsugā, yāmb me tog n zāmsa y karen-biisā pvsogo. (Luk 11: 1-13) Yāmb tōe n maana zāmsg wakat wakate n wilgd-b pvsog la pvsog vum nao-kēndre

⁸ Ges-y sebtang a 2 soaba pugē: “Kūuna pukur 1 Korentē 12: 8-10.”

⁹ Sēn na yil ti d paam vēnem koe-zu-kāngā pugē, ges-y Sapitr 21 pugē: “ministeerā maaneg Sug-Sōng pānga pugē.”

wēn-dooga pvgā. Karen-saamba sā n vī ne pvvsgo, karen-biisā na n paama raodo la b rik mamsg n pvvsdē. (Luk 11: 1; Yik 33: 10).¹⁰

Turlem vum

Yāmb sēn yaa pāntekot karen-saambā, y segd n modgame ti karen-biisa vumd turlem vum sēn waoogd Wēnnaam yvvre. (1 Zā 2: 6). Vī-Sōng yaa Wēnnaam goama sakre sēn wilgd ti yāmb yaa pāntekot tēedba. (1 Piyēer 1: 16). Wa tēeba sēn dat būmb ningā, a Kiris karen-biisa me segd n maooome n vumd wa bāmba. B tog n yu pv-peelem dāmba bala, bāmb sēn tūuda a soabā yaa pv-peelem soabā. A Poll ra gomda ne Filipē dāmba woto: «Bī y maan būmb fāa ti yēgōng ne yam-yuusg ra zīnd ye, ti yāmb na yī neb sēn ka tar yell ye, la sēn tar pv-peelem, la sēn yaa Wēnnaam kamb sēn ka tar dōdb nin-kudsba ne nin-wēensa svk ye, neb nins yāmb sēn yāgd b svk wa futel dāmb dūniyā pvgē n talld vum koēega kān-kāe wā.» (Flp 2: 15).

Yāmb tog n wilga y neba, ne zāmsgo b sēn segd n yī a Kiris mamsg ne vum sēn yaa turga la sōama la yulgemde. Karen-saamba meng vuma tog n kōo mams-sōngo. A Poll yeela Filipē tēedba ya: «Yāmb yaa kaset rāmba, la Wēnnaam me yaa kaset soaba, ti tōnd da kēnda ne pv-peelem la turlem yāmb tēedba svk ti rōdb kaē ye.» A ye yeela tēedbā ti yaa: «Bī yāmb yī mam togs-n-taas wa ma me sēn yaa Kiris togs-n-taagā.» (1 Ko 11: 1). Yāmb a karen-saamba segd n tōog n yeela woto y karen-biisa taooore.

Pāntekotist sid-sidā pa tog n yaa tēeb kalem-kalem soab ye. Pāntekotisem ha-laal yaa ti bao turlem n vumd wa tōnd tēeb yaab rāmbā b sēn gom b yell Tvvma sebr pvgā, la karen-biisā seb pusā. Pāntekot Pasteer fāa segd n talla a wēn-doogā neb n kēn turlem sor zug, la kaset Sōng zug wa pāntekot tēeda.

¹⁰ Sēn na yīl ti d paam vēenem koe-zu-kāngā pvgē, ges-y sapitr a 8 saoba pvgē: “Pvvsgā pipi tvvmdē.”

~ Sapitr 12 soaba ~

Pëg bumb ning pãntkotã sën bas ne tõndã

A Leila McKinney rag n yu pipi misõneer sën tum ne Afrik soolem kamba. Yë areega Sug-Sõng pidb wakat ning Sug-Sõng sën sig-b sën zïnd yvum 1906 ti ta yvum 1908 Azusa Street Los Angeles ne Kalifornie sën be Amerik soolema. Nekra ra pida ne ratem ti maan tvumda, la a Leila ne a pvugdba a Julia Hutchins paama ratem ti këng Afrik soolem n moon koe-nooga. A Leila gvlsa zvgnal ning sën boond ti *The Apostolic Faith* sën yaa misõ wã zvgnala pvug n yeele: «Mam kõta Bãmb sid hal ti ta Afrik soolem. Mam miime ti Zusoaba ratame ti mam këng be. Mam na n kõo kaset neba taore la mam zãms kamba ti Wënnaam ningda barka, la mam na n tvuma Zusoaba yïnga. Mam segl n saame ti bas mam pëtsa fãa Bãmb yïnga.» Pãntkota nekr Afrik soolma pvuga, neb tus këema kibar n ya waa a Leila kïbara.

A ya bõn-kasënga ti pãntkot pastëer wum la a pëg pãntkota kibar sën tũ sor ning n wa Afirik soolma pvuga. Daar a yembre, Afirik soolem pastëer a yembr yeelame ti: «Tõnd sã n ka mi tõnd sën yi zïig ninga, tõnd ka mi d sën ya eb rãmb ye, la d leb n ka mi d sën dabd zïig ninga ye.» Tõnd sã n ka wvmd tõnd kvdemda võore, tõnd ya wa koom kogleg sën ka tar peel ye. Tõnd tõe n wa n këndame n ka mi d sën dabd zïig ninga wala d sën baod bumb ning ye. La tõnd sã n tõnd sën yi zïig ninga, la bumb ning sën kit ti d be ka wã, tõnd na n tõog këna ne raodo n mi ti beoog na n yu neere.

Sapitr kānga na n kōo leoka sukds wuſg sēn kēed ne pāntkota tūmd singr Afrik soolem: Pāntkota tūmd sēn be rūna rūnda wā sunga yey? Yaa wakat bogo, la sor bog la a tūu n ta Afrik soolem? Yaa wān wān la pāntkota sāeg n kē Afrik soolma? Ya bōe zuloes n be pāntkot Wēndooga sēn be Afrik soolema taoor rūnda rūnda? Pāntkota tūmd beoog vum na n yu wān wāna Afrik soolem?

SULLĀ SINGRE

Desāmbr kiuug kūum yuum 1900, lekoll bibliik sēn yaa bilf n be Topeka, Kānsas, Etazini soolem, a Sarl Fogs Param kōo a karen-biisa tūmd ti b maan vaesgo. A yeelame ti bāmb vaes Gulsg Sōmyā n bao «būmb sēn wilgd» Sug-Sōng pidba kibare. La karen-biisa rika weer n bao ne b sūur fāa, la bāmb wilga a Parham bāmb sēn yā būmb ninsā. Bāmb yeelame ti bānd sēn wilgd Sug Sōng pidba yaa gom-zēna Sug Sōng sēn kōta.

Rē bāmb dika rasem wuſg n na n kē puuſg puſga. Zānviye kiuug pipi daare, yuum 1901, yun-suk sēn loog bilf bala, Sug Sōng siga pag yuur sēn boond t'a Agnes Ozman zug ne pānga. A yu bōn-bānde, bala yē sungame ti gom gom-zēna wa sēn zems Sig Sōng sēn kōt yē ta gom. Rasm bilf puſgē bala, neb wuſg, hal baa a Parham reega Sug Sōng pidbu, n gom gom-zēna. A Parham ne a karen-biisa sēn deeg Sug Sōng pidba poore, bāmb sungame n moond koe-nooga ne pāng la noore a wa tēedba sēn da maand būmb ning Tuuma sebra puſga. Ratm kasēng ti maan misō tūmd pida bāmb sūyā. A Parham ra tēedame ti Wēnnaam puſga Eb Suga n na n sōng Wēndooga ta tōog ti koe-nooga ta neba buud fāa sēn deng a Kirist yiibē waonga.

Yuum 1905, a Parham viiga a lekola n kēng Houston, Texas tēnga sēn be Etazini soolem, la yē kēnga taoor n zāms neba Sug Sōng pidbu. La taotao bala, a Lucy Farrow naaga bāmb tūmda puſga. La yē sōnga a Parham ta bānga William J. Seymuur, sēn ya metiis(Amerik la Afrik neda) n ya koe-moond sēn zāmsd neba yilg-m-menga yella. A Seymuur kelga a Parham zāmsga n deeg pāntkota kwēega.

Wakat bilf sēn paase, wēndo bil a yembr sēn ya yilg-m-menga tēedb wēndoog n be Los Angeles sēn ya Californie tēnga boola a Seymuur ta wa yu bāmb pastēere. A Seymuur saka bāmb kosga, n kēng Los Ānzeles. La yē pipi koe-mooneg wēndooga puſga, yē yē moona Sug Sōng pidba ne gom-zēna sēn ya Sug Sōng pidba bānda. A Julia Hutchins, sēn ya pastēera kusa yē koe-moonega, la a riga a Seymuur.

A Seymuur sungame ti maan pāntkota koe-mooneg tēedba kēer zags pvsē. Yē koe-moonega ne pvsga wakate, neb wvsg paama Sug Sōng pidbu. Neba lebga wvsgo, ti bāmb ra wēndo kvdre, sēn be Azusa. Wēnnaam kēnga taoor n pvdg Eb Suga la rē rika yvum a tāabo, sēn sung ne yvum 1906 ti ta yvum 1908. Neb tus kēwma yii dūniyā kirens fāa n wa n paam Sug Sōng pidbu. Bāmb leb n kula eb tēnsē ne koēeg sēn yaa ti pāntkota waame.

Misōneer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōng yii Azusa n kēng tēns pisi la nu, yvum a yuib pvgē. Bāmb kēnga Chine, Inde, Japon, Egipte, Liberya, Angola ne dAfrique du Sud. Negr kasēng ning sēn zīnda kutame ti Pāntkota sāeg dūniyā puga. Rūnda rūnda pāntkot denominasō rāmb sēn yud pisi la a yoob, n be ti b fāa yāgra yita Azusa. Asāmbale de Diye bee bāmb svka.¹

Yvum kāes pvse, Wēnnaam pvdga Eb Suga, tēnsa taab dūniyā puga. Tēnsa taab pāntkota sēn sig ya Peyi de Gall (yvummd 1904), Inde (yvummd 1905), Āngilentēer (yvummd 1907), Koore (yvummd 1907), Sili (yvummd 1909) la zīisa taaba. Wēnnaam ra pidsda kāabg ning Eb sēn da maan ne porfet a Zvwellā: «Yaoolem wakat sān ta, mam na n pvdga m Sug-sōng ninsaalbā buud fāa zutu» (Tvm 2: 17; ges Zow 2: 28).

PĀNTKOTA WAOONG AFRIK SOOLEM

Bi d ges mosā, yaa wān wān la pāntkota wa Afrik soolem, la tūu sor bog ta sāeg n pid Afrik soolema fāa.

Pāntkota taa Afrik soolem

Pipi misōner dāmba yii Azusa n wa Afrik soolem. Bāmb taa Liberya yvum 1907. Bāmb sulla ra yaa a e Lucy Farrow, a JW ne a Julia Hutchins, ne b pvdgeng a Leila McKinney, t'a Edward McCauley wa n paas bāmb yvum kānga. Yaa pagb ne raap piig la yuib n yi Azusa Amerik soolema pvgē n kēng Liberya yvum kānga sulla yuib pvgē. Semend bilf pvgē bala, palidisma(weooga bāaga) kvv neba yopoe bāmb svka. La bāmb yāame ti neb wvsg wa n deega a Zezi, la eb reeg Sug Sōng

¹ Sēn na yil ti d paam vēnem negr ning sēn zīnd Azusa sēn gom Afirik yellā, ges-y seb-kāngā pvgē, koēeg sēn yi *Azusa n kō Afirik buudā toor toor yīnga*, sēn yaa yuib a yuib soab, a Denzil R. Miller sēn gvlse, d tōe n paam-a-la ka zaalem www.DecadeofPentecost.org.

pidbu. Pipi pāntkot wēndoog vigla Monrovia yvumd 1907. Azusa misōneer dāmb n kēng Afrique du Sud ne Angola.

Wēnnaam leb n dika Afrik soolem neb n kut rī pāntkota koēeg sāege. A Elias Letwaba sēn yit Afrique du Sud ne a William Wadé Harris sēn yit Liberya kɪbara welga toore. Nin-kāesa sōngame tī eb maan tvumd sēn sus soolem toay toaya, Afrik nug goabga la wīndg sēn lvti, n kut tī neb tus-kobs wa a Zezi Kirist nengē.

Eb geelga a Elias Letwaba (yvum 1870 rī ta 1959) wa Afrique du Sud soolema fāa nin-sableg sēn yī pāntkot koemoond sēn yaa kasēng n yuda taabā. Sēn wa n zems yvum 1870, a Elias sēn da ket a ma pvgē wakate, a mawā paama Wēnnaam vēenegre. Sug Sōng yeela yē tī Wēnnaam na n wa n dika a bi-ribla ta pags wēndot wvsgo. Rē yīnga a Letwaba bunne ratm kasēng tī bāng Wēnnaam la tī maan Wēnnaam tvumde.

Yvumd 1908 soaba, yē sega a John G. Lake sēn ya Amerik misōneer sēn paam Sug Sōng pidb a Charles Parham nengē, sēn deng tī yē wa Afirik di Siid soolem. A Lake ra reng n zīnda Azusa nekra Los Angeles. A Letwaba ne a Lake tūu taab n maan so-togs misōwā tvumd pvga hal tī ta yvum 1913 soaba, wakat ning a Lake sēn sēn leb Etazini Amerik soolem.

A wa Wēnnaam sēn da vēenega a Letwaba mawā, yē lebga pāntkot koe-moonda la zāmsd kasēng sēn tayt neb wvsg tī eb paamd fāagre, la Sug Sōng pidbu.

Yē ministērā Afirik di Siid la Rodezi (zimbaboy) tēnsa pvse, neb tusa wvsgo n paam maagre tī kēer paam fāagre. A Letwaba ra bee sull ning eb sēn bond tī *Mission de Foi Apostolique* Afirik di Siid tēnga pvga. Ya yē n pak pipi semineer tī nin-sables yaa taor dāmba Afrique du sud tēnga pvga, ta yvur boond tī *Patmos Bible School*. A Letwaba moona koēega hal tī ta a kvum yvumd 1959.

A William Wadé Harris (yvumd 1860 tī ta yvumd 1929) yū ned Wēnnaam sēn dīk n kut tī koe-nooga saag Afrik wīndg sēn lvti. Neba ra boonda yē tī «Afrik soolem koe-moon kasēnga» Yē sēn wa sing tī lebg kasma wakate, a ra bee ne evēk rāmba ne *eglise metodiste* sulla pvga, sēn be Liberya. Yē zīnda Monroviya (Liberya soolem) wakat ning Azusa misōneer dāmba sēn da be bewā. Neb kēer tagsdame tī yaa misōneer kāes sēn ya metiis rāmba n yēbg a Harris pāntkota teoloji.

A Harris kōo kaset tī malek a Gabriyell puka a meng ne yē vēenegr pvgē n yeel yē tī yē Wēnnaam tvumdā na n kitame tī neb wvsg reeg a Kirist. Rē, a Harris saaga Liberya, Kodenvaare, Gāna la Seera Leyond, n togsd neba tī b bas b yel-

wēna la b wa a Kirist nengē. A maana a tūmda ne Sug Sōng pānga, n dig zīn dāmba, n maag bāad rāmba, la a gom gom-zēna. La a pēdga neba ti b bas b tēngkuga, n tē a Zezi la b gū ti nansaar dāmb n na n wa moon bāmb Wēnaam koēeg ne Wēnaam seba. Yaa neb sōor sēn ta tus koabg n kos sugr yē ministēera maasem yīnga.

A Letwaba ne a Harris yaa mamseg d sēn duk Afrik pasteer dāmb, koemoondba, zāmsdba, la misōneer dāmb wvsg svka, sēn moon koe-nooga soolem, n togs ta Zezi fāagdame, Eb maagdame, Eb lisdga Sug Sōng pvga, la Bāmb na n leb waame.

Pāntkota saagda Afrik soolma pvga.

Kibara sēn kēed ne Pāntkota saagr Afrik soolema sēn tū ne Asāmbale de Diye wilgda Sug Sōng sēn tūmd ne misōneer dāmb sēn ya nassaar dāmb la nin-sablese, ti Wēndooga vigl Afrik soolem. D miime ti Asāmbale de Diye ya pāntkot wēndoog a yembre sēn be pāntkot wēndot wvsg sēn be Afrik soolema pvga, la Wēnaam dika Asāmbale de Diye n tūm ne pānga sēn na n yulē ti a Kirist koe-nooga saage. D ges kibay a yiib sēn kēed ne bōn-kānga.

Liberya. Yvūmd 1908 a Jasper Klabioh Toe pvvsame: «Sā n yaa ti Wēnaam sēn ya naand n be, bi y sōng maam ti m yāall Wēnaam goma ne a Toe n yeel: «kēn n tees ko-kasēnga sēnē.» Wakat kānga, Wēnaam Suga ra tūmda ne Amerik misōneer yvvr sēn boond ti a John Moore Perkins. A Perkins ra paama Sug Sōng pidb Toronto sēn yaa Canada soolem, wakat a yembr pāntkot nekr sēn zīnd beene. Rē loogre poore, Wēnaam goma ne yē n yeel ti a kēng ne a Kirist koe-nooga Liberya soolem.

A Perkins sēn wa n kē koom koglg n kolg Liberya soolem, yē wvma Sug Sōn koēeg sēn yeel yē ti a yi kooma pvga n kēng zīga yembre. Koom koglg taor soab yeela yē ya u zīig ning fo sēn dat ti tōnd kēnga ka zī sōng yell. La a Perkins modga yē ti b kēng be. Yē ne a sulla loogame n kēng zīig ning Sug Sōng sēn da tall a Toe n kēnga. Ya Nowel daare yvūmd 1908. A Perkins moona a Toe koe-nooga, la taotao bala yē reega a Kirist. Tūvmd ninga a Toe ne a Perkins sēn suga kēnga taor n lebg Asāmbale de Diye Liberya soolema pvge. Rūnda rūnda, Asāmbale de Diye yaa pāntkot sull kasēng sēn yud sulla taaba fāa Liberya soolema pvge.

Nizeriya. Sēn sung ne yvūmd 1930, a Augustine Ehurieiwē Wogu sēn yit PortHarcourt, sēn be Nizeriya soolem yāa sebr yvvr sēn boond ti Sug-Sōng koe-noogā, Asāmbale de Diye sēn be Amerik soolem sēn gvlse. A Wogu karma sebra n

yā ti a gomda Wēnnaam maagre la Sug Sōng pidb yelle, la bōn-kāng susa yē wuṣgo. Rē kutame ti yē sung ti puṣs bāad rāmba tīnga, la tay neba ti b tōe n paam Sug Sōng pidbu. Yē sēn kēed wēndoog ninga wa n kusa yē zāmsga sēn kēed ne pāntkota, la yē ne neb kēere yiime n loog n ti pak wēndoogo n puda yuṣr ti a Zezi Kirist wēndoogo.

Yuṣm wuṣg loogr poore, yuṣmd 1939, a Wogu sega Asāmbles de Diye misōneer dāmb sēn yi Amerik soolem Port Harcourt. Bāmb da wa Nizeriya n na n gese Asāmbles de Diye sān tōe n wa tilga beene n sung tuṣmd. A Wogu kosa bāmb ti eb tum misōneer dāmb ti wa n sōng yēnda. Bāmb sakame n tum misōneer dāmb sull ti b taor soab yuṣr yaa W. Liyod Sireer ti b wa n tum ne a Wogu. La bāmb wuma taaba ti eb na n boola wēndooga yuṣr ti Nizeriya Asāmbles de Diye. Rūnda rūnda ya yē n ya Afrik soolema fāa Asāmbles de Diye wēndoog sēn ya kasēng n yud fāa. A tara tēedb sēn ta milyō a tāabo.

Kibay kāesa buuda yaa wuṣgo d sēn tōe n togse. La bāmb sōngdame ti d tōe n togs Wēnnaam Suga sēn saag Afrik soolma kibare, sēn tū ne tumd-n-taar ning sēn zīnd Afrik soolem neba la neb nins Sug Sōng sēn tum Afrik soolem puṣga suka. Kibaya taab beeme sēn wilgd pāntkot buṣg-vuleng sēn widg toto wēndoot a taab puṣē wala pāntkot wēndooga sēn be Ganā, la zīisa taaba Tēedba wēndoog Etiopi soolem.

Afrik soolem Asāmbles de Diye. Pāntkota koe-nooga sēn ta Liberya pipi yuṣmd 1906, rē ti pāntkot wēndoog wala tēed ba a yembr ra na n ka be Afrik soolem ye. La Wēnnaam sungame ti pudg Eb Suga Afrik soolem. Asāmbles de Diye fugra yaa maseg sēn wilgd Wēnnaam sēn ning soolema bark toto. Yuṣmd 1948, Afrik soolem Asāmbles de Diye tēedba sōor taa 40000 n be wēndot sēn ta 700 puṣē, Afrik tēns 11 puṣē.

Yuṣmd 1989, Asāmbles de Diye maana Asāmbles de Diye lagem-n-taar sull (AADA) sēn yaa Afrik soolem Asāmbles de Diye sulli, sēn tigim d tēns nins wēndot sēn yaa Asāmbles de Diye Afrik soolema puṣga. Yuṣmd ning sēn pogla (yuṣmd 1990) Afrik soolem Asāmbles de Diye sullā singa b sēn n bond ti «yuṣm piig tigi-sigā» ti tum kāng kēng taor yuṣmd 1991 ti ta yuṣmd 2000. Wakat kānga tuṣmdā tika wēn-dot pagsg la ti tum Sug-Sōng taeeb puṣē. Yuṣm piigā puṣga, wēn-dooga neba sōor sēn da yaa milyō a yiib la zak n be wēn-dot 11688 tēns 31 puṣa paasame n lebg neb milyō a yoob la zaka, wēn-dot 24019 tēns 39 puṣē. Tuṣmd nin sēn sung tigsug yuṣm piiga wakata kēnga taor yuṣm piiga sēn pogla. Yuṣmd 2010, Afrik

soolem Asāmbale de Diye sullā neba sōor ra yaa milyō piig la a yoob la zaka, wēndota sōor ra yaa 67827.

Zānviye kiuvug yuumd 2010, Afrik soolem Asāmbale de Diye sulla le suga yuum piig tuumd n puda yuur ti «Pāntkot yuum piiga» (sēn sung ne yuumd 2010 ti ta tuumd 2020). A wa tigsug yuum piiga, Pāntkot yuum piiga tuumd tika wēndot pagsgo, la misō tuumā. Sēn paase eb ra ratame ti tēedb sēn ta milyō piig paam Sug Sōng pidbu n yu neb sēn na na tik n ti Sug Sōng kaset rāmba. Yuumd 2019 saabo, Afrik soolem Asāmbale de Diye sulla neba sōor ra ya milyō piig la nii la zaka, wēndot 87 741 Afrik soolem biis-tēnsa la Ēnde ko-kasenga sēnē soolem tēnsa.

Zāaviye kiuvug yuum 2021, Afrik soolem Asāmbale de Diye sulla suga yuum piig tuumd sēn boond ti «yuum piigā tekre.» Yuum piiga puga, wēndooga na n kell n kēnga taoor ne koe-moonega, Sug Sōng pidbā, wēndota pagsego, la misō tuumā. Nekra yuum piiga bōn-kasēnga yaa ti a baodame ti tilg wēndot wusg Afrik nug rutgo ne Sug Sōng pānga.

PĀNTKOTA SĒN WA NE TEKR NINGA

Pāntkota waa ne tekre Afrik wēndooga puga nems wusg pugē. Tuumda yalgr yu kasēnga. Yuumd 2015, sebr yuur sēn boond ti Oxford Research Encyclopedia wilgame ti pāntkot tēedb (nekra tēedba), sēn be Afrik soolema yaa milyō kobesi la yiibu la bāmb yaa tēedba fāa sēn be Afrik soolema pistā la nu koabg pugē, la Afrik soolema neba fāa piig la yopoe koabg pugē. Tuumda sull toay toaya fāa sēn be Afrik soolema paama susg nems toor toore. Wēndot wusg sēn da zoe n be Afrik soolema rika pāntkot nao-kēnds toay toay wa *yul ne sūnogo*, *pvsug ne pānga*, la *kaorēng ne pānga*. Wēndot wusg etka pāntkot nao-kēnd kasēmse wala *rogm paalga*, *gom-zēna*, *minister sēn tar pānga*.

Pāntkota tēeb leb n susa Afrik minunda. Nenga yembre sēn wilgd tēedba sēn wa ne tekre minunda pug ya eb sēn boond ti «fāagre la zēkre». Neba sā n wa lebg tēedb sēn bi, eb vuma tekdame ti eb paam yolsg ne eb yelwēna la būmb ning sēn da sāmnd bāmb vuma. Rē kutdame ti eb lebg neb sēn ya sōma la eb tar yōod neba taaba yīnga. Eb sungdame, ti ges eb zagsa rāmb yell ne nonglem la waogre, ti rē kutdē ti bāmb kamba tar barka. Sēn le paase, tēedb nins sēn biwā nong n ka-remdame n zāagd zīiga, eb kengda eb mens ne eb tuumā, eb paamda tuum beda, la eb baodame ti maan sid ne eb paonga. Bāmb tēegda eb nus ne nīnbāanzoere n sōngd neb nins sēn ya naong rāmba. Sēn le paase pāntkota tēedb kēer kēesda eb

mens n sōng politika tum weengē, la bāmb welgda toore. Bōn-kāesa fāa sōng-dame ti neba vum kēng taoore. Ya sid ti ka tēedba fāa n tōogd n tat zīg ning a Kirist sên data ye, la neb nins sên modgd ti maan bōn-kānga wā vum tara yōod wusgo.

SĒN KĒED NE BEOOG YELLE

Rūnda rūnda, pântkot wēndooga sên be Afrik soolema bee wakat sên pa nana ye. A sã n tags sên looga yelle, a tōe n maana sūnoog ne bumb wusg nins a sên tōog n maana. La a sã n tags beoog yelle, zu-loes evsg n be a taoore. Yella tãab sên be zu-loesa suk yaa dogtrina sãongo, tēeba vum sên ka le rebd taora, la yaa maama(tu ning ef meng pipi zīgē bumb fāa puga).

Ti kō leokre, yāmb sên yaa pântkot pasteerā, yāmb segd n soka y mens sukds zulems kāesa:

- Mam na n kell n yalsa Gulsg Sōmyā pug bu, bi m na n taya m wēndooga n tū dogtrina tudgri?
- Mam na n taya m wēndooga ti a paam pântkot nekr sid sid bu, bi m na n basame ti a kē Sug gōem puga «n wēnd waa sakda Wēnnaam la a yaol n kUSD bāmb panga?» (2 Ti 3: 5).
- Mam na n taya neba ti eb bao neb nins sên menema ne Sug Sōng pāng bu, bi m na n taya neba ti eb bao bāmb mensa sōngr la yidgr bala?

Pântkot wēn-dooga sên be Afrik soolema beoog vum na yī neer tūuda ne leokr nins yāmb ne pântkot pasteer dāmb ka-tēka sên na n kō sukds kāesa.

Pântkot pasteer dāmba fāa sên be Afrik soolema sã n yāk yam n na n zã pântkota sên ya eb rogm pūra sōma, la bāmb mensa kell n pa pântkota dogtrina puga, la eb tum pântkota tum, beoog na n yu neere. La bāmb sã n bas bāmb rogm-pūra n lebg wa neb nins sên gubg bāmba, pântkota beoog vum pa na n yu neer ye. Rē a ya tlay ti Afrik soolem pântkot pasteer dāmba modg ne b sūr fāa n tū reng-taoor dāmba tēeb mamsego.

Pântkota rogm-puur kānga ya bumb sên welg toore. Pântkot nekr sid sid yaa dūniyā yaolem tēebo. Pântkota kūun sã n paam zāab sōma ti a bug-vilenga pa ki, a tōe n lebga bugm sên tar pāng sên na n yī Afrik n saag dūniyā soolem fāa. La bug-vilenga zāab sã n pa yī sōma, a rōe n zvngame n ki. Afrik soolem pântkot pasteer dāmba segd n geelga goam nins a Poll sên togs a Tūmotē sên ya yē tumd -n-taag n lebg ya Efesē wēn-dooga pasteerā: «Yaa woto n kit ti mam sagend foom ti

Vük a 3 soaba: Pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-sōngā tēebā tikri

f wung ne Wēnnaam kũun ning sēn be fo pugē, fo sēn deeg wakat ning mam sēn tik foo ne m nusā» (2 Tı 1: 5). A Poll leb n yeelame: «Bı fo tall bōn-sōng ning b sēn da kō foomā ne Sug-sōng sēn be tōnd pugē wā pānga.» (v. 14).

Tōnd sēn ya Afrik soolem pāntkot pasteer dāmba, tōnd me segd n talla Wēnnaam kũuna pāntkot reng-taoor dāmba sēn bas ne tōnda. A wa bāmba tōnd segd n talla būmb ning Sug Sōng sēn kō tōnd tı a be ne tōnd n kōt tōnd pānga ne pu-peelem.

Sapitr 12 soaba: Pēg būmb ning pāntkotā sēn bas ne tōnda

~ VŨK A 4 SOABA ~

PASTĚER SĚN KĚND
NE SŪG-SŌNG VŪM

~ Sapitr 13 soaba ~

Vum zāab sēn yaa sōma

Pasteer bi-bug a yembre, n dag n zī a biru pvgē n teeg a lemde. La Pasteermda tūumd waa n lebga kasēnga n yud yē pānga. La yē yāka yam n na n bas la a lebga n ti tūm yē sēn da tūmd tūumd ning pīnda. La Pasteer bi-buga ra ka mi ti yē ra ka a yembre, a zu-loeega pvg ye. Ziiga fāa Afrik soolma puga, pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā wvsg n be yell kāensā buud puga. Mam getame ti yaa wa bāmb ka le tōe n kēng taoor ne ministēera tūumde, zu-loeesā sēn yaa wvsg yīnga.

Būmb a yembr sēn kit ti pasteer kāees mi n pa le tōe tūmda, yaa ti bāmb pa zāms ti zā b vuma sōma ye. Bāmb vuma zāab sēn ka sōma wā kutame ti būmb wvsg lingd bāmb n yiisd bāmb eb sēn da be zīg ninga.

Yaa sid ti pasteer dāmb nins sēn tēed Sug-Sōngā ka tōe tags ti b tōe n pōsa vuma la ministēera yell fāa ye. La baoosgo, yē tōe n tēeme ti yē tōe n kenga a menga n paam tōogr ne yel nins fāa yē sēn na n segā. Sapitr kānga na n kōo sagls yāmb a pāntkot pasteerā sēn tōe n zā y vuma to-to ti yi sōma.

YŌOD NINS SĒN BE VUUMA ZĀ SŌNG PUGĒ

Wēnnam sebra kōo pasteera yvvr a yembre sēn boond ti gūuda (1 Tūm. 3: 1-2). A Poll yeela Efeesē kasem-dāmba ya: «Dē yīnga, bī y gūus y mens ne piis nins fāa Sug-sōng sēn kō yāmbā» (Tūm 20: 28). A wa gūuda, psateer «tayta Wēnnaam dooga» (Tit 1: 7). A bee pāntkot pasteer zug ti a zā wēndooga sōma. La sēn deng ti yē tōog n zā wēndooga sōma, yē segdame n tōog n zā a menga vum sōma.

Vum zāab sēn yaa sōma

Ya sīd rī vum zāab sēn yaa sōma ka rat n togs ti zu-loeg baa bilf ka tol n beē ye. La a leb ka segd me ti vuma pid ne zu-loes la zūndr ye. Yāmb vuma zāab sā n ya sōma, a na n kōo yāmb raodo ti yāmb tōog n kēng taoor ministeera tūmd puga. Yē na n kutame ti yāmb tūmda womd biisi, la ti tūmda leb n ka nams yāmb ti to loog ye. La rē na n kutame ti vilma yell nins sēn yaa tilaya puga, bi yāmb manesma zemse. Bi d ges būmb a naas sēn wilgd vum zā sōngo:

1. *Yāabo.* Vum zāab sēn yaa sōma tara būmb a sēn baode, ti ya vēenega. A Poll yeelame ti Wēnnaam daab «ya sōma, tata bāmb yam, la zems zānga.» (Rom 12: 2). Yāmb sā n bāng Wēnnaam daab vēenega, yāmb na n tōog n manega y vuma ti zems ne daab kāng.

Yāmb sēn ya pāntkot pasteera, yāmb maoda wa a Kirist karen-biis a taaba fāa, n dat ti yāmb vuma kō Wēnnaam waogre, la y maan Bāmb daabo. Yaa sīd ti yāmb tōe n saka sīd kānga, la bi y ra yals zī kāng bal ye. Yāmb segdame n kēng taoor n modg ti bāng Wēnnaam daab zāng fāa, sēn kēed ne yāmb vuma. Yāmb segd n bawame ti bāng bōe yīng la Wēnnaam sēn ning yāmb y wēndooga puga, wakat ning yāmb sēn be be wā. Yāmb segd n bawa Wēnnaam pūsg pug n suk bāmb ya: : «Zusoaba, yaa bōe yīng la Yāmb tall mam n wa ka?» «LaYa bōe la Yāmb dat ti mam maan ka Yāmb yūra waogr yīnga?»

2. *Pipi būmbu.* Yāmb sā n bāng Wēnnaam daab ne yāmb y wēndooga pug vēeneg fast, yāmb tōe n yāka būmb nins sēn na n deeg pipi zīgē yāmb vuma puga, la ministepra puga. Būmb nins sēn be pipi zīgē yāmb vuma puga ya būmbli yāmb sēn geelgd ti eb tara yōod n yud eb taaba. Ya yell nins yāmb sēn dukd y weer la y nangd pānga eb pūšē wā. A kirist goma būmb nins sēn ya pipi Bāmb vuma pug n yeele: «bala, mam ka yi arzān n na n wa maan m meng ratem ye, la yaa ti maan sēn tūm-a maama ratem» (Zā 6: 38).

Yāmb sēn ya pāntkot pasteerā, yāmb segd n dika y sēn mi Wēnnaam daaba ti rē sōng yāmb yam yāgsa wā sēn kēed ne ministeerā la ne yāmb vuma. Tūmd ning fāa yāmb sēn tagsd ti yāmb tōe maaname, yāmb segd n sukame: «Wān-wān la tūm kānga tōe n sōng mam ti m pids Wēnnaam daabā mam vuma puga?» Tūmd ning fāa sēn zemsd ne Wēnnaam daaba segd n maaname. Tūmd ning fāa sēn ka

zemsd ne Wēnnaam daaba, bi tōnd lak ne tvum kānga, sã n mik ti a zoe n sungame bi tōnd yalsa.¹

3. *Zemsgo.* Sēn le paase, vum zãab sēn yaa sōma yaa vum sēn maneg ti zemse. Vum sēn maneg ti zems, yaa vum sēn gelgd la magd weer la pāng ti zems bũmb ning fãa sēn dat n maanegã. Ned sã n dat n tũ loaleng n gāng koom, a segd n yalsa wila n da leng ye. Yē sã n kull wvsg goabg wala rutgo a na n lvi kooma puga. A ya woto me ne pãntkot paster. Yē sã n wēnemd a tagsga fãa n togl vuma wala ministeera neng a yembr wala a yiibu bala, zĩis a taaba tōe n sãmame, ti yē ka paam tōogr zĩ kães ye.

D sã n duk makre, yãmb sēn ya pastera y tōeme n duk weer wvsgo, ti ges wēndooga neba yelle, hal n yaool n yĩm yãmb menga zak yelle. Wala, yãmb tōe n kenga y meng ne koe-moonega seglgo, n yaol n yĩm pvvsga, wala ti sōng neb nins sēn menema. Yãmb sēn ya pãntkot paster sōnga, yãmb segd n modgame n maan bũmb fãa wa sēn zemse, vuma puga, wala:

- Zemsgo, manesem ne yalē svka. Yãmb sēn maand bũmb ninga zems ne yãmb sēn ya a soaba,
- Zemsgo, tvvma la vvsg svka. Ti zems zĩnd yãmb tvvmda la yãmb vvsga svka
- Zemsgo, ministeerã la zakã vum svka
- Zemsgo, yãmb sēn get menga yell to-to wã ne yãmb sēn get neb a taaba yell to-to wã.

Yaa zĩ kãnga la a Zezi sēn gom ne Fariisē dãmba. A zezi bugsa bãmb sēn kēed ne bãmb sēn gãad piig-pvura yell kãnkãe, n yaol n yĩm yel kasēms a taaba. A Zezi yeela bãmb: «Yaa bãmb la yãmb tog n maane, la y ra bas bũmb a taabã me ye.» (Luk 11: 42).

4. *Taebo.* Ti baase, ne pãntkot pastera, vum zãab sēn ya sōma, yaa vum Sug Sōng sēn tayte. Yãmb sã n Sug Sōng sore, yãmb vuma zãab yaa sōma.

A Poll paasa Galatē tēedba raodo n yeele: «Dē, mam yetame ti y kēn ne Sug-sōngo, la yãmb kōn sak yĩngã ratem ye.» (Gal 5: 16). La yē sōdga bũmb wvsg sēn

¹ Sēn na yil ti d paam vēnem Paster-pãntkotistã meng vuma la a ministeerã pugē, ges-y sapitr a 4 pugē: “nedã meng pipi bōn-dati,” Sapitr a 5 wã pugē: “Ministeerã pipi tvum tilae.”

ya «yīnga ratm tūma.» Bı y bāng ti tūm kāesa yembr yembr fāa yaa vum zāab sēn ka sōma biisi: «yoobo, nin-yoolom, raglem, bōn-naands pūvsgo, bagre, beam, mo-beedo, sū-kiiri, kisgri, no-koēema, welgre, tēeb toay-toaya, zoe-bōne, rā-tugre, yāo-beedo, la būmb sēn wēnd woto.» (Gal 5: 19-21).

Sēn le paase, ti paam Sug Sōng taebo, yaa ti vum vum sēn sakd Wēnnaam. Vum kāng baodame ti wom «Sug Sōng bila.» A Poll wilgame ti bil kāng ya non-blem, la sū-noogo, la laafti, la sū-mare, la maan-neere, la sū-maasem, la tēebo, la sū-bvgsem, la yōk-m-menga.» (Gal 5: 22-23). Bı y bān ti yalē kāesa yembr yembr fāa wilgda vum zāab sēn yaa sōma. Yaa kirist pvgē la tōnd tōe n paam yalē kāesa (Zā 15: 5) la leb n ya tōnd sēn na n kēn ne Sug Sōngo (Gal 5: 24-25).

Vum zāab sēn yaa sōma sēn yaa mamsg tōnd yīnga

A Zezi yaa tōnd vum sēn zems zāng mamsgo. A Zezi vuma zāab zemsa ne Bāmb Ba raabo. Rē kitame ti Bāmb tōog n yals kānkāe tūmda puga. A Zezi vuma wilgda yalē a naas nins tōnd sēn sōdg ti loog sēn kēed ne vum zāab sēn ya sōma wā:

- *Yāabo.* A Zezi ra mi B waonga sēn ya būmb ning yīnga, la B maana tūmda ne pupeelm. Ya rē n kit ti Bāmb tūmda sēn wa n dabd a saab zīgē, Eb pūvsa Eb Ba n yeele: «Mam waooga yāmb dūniyā zugu. Tūmd ning yāmb sēn kō maam ti m maanā, mam maaname n se.» (Zā 17: 4).
- *Pipi būmbu.* Wakat fāa a Zezi ra ningda yel kasēmsa pipi zīgē. D sā n dik mamgo, Bāmb reng n bawame ti lagm-n-taar sēn tar pāng zīnd Bāmb ne B Ba suka. A Mark gulsame n yeele: «A Zezi sāda beoog n kēng zīg neb sēn ka be n na n ti pūvse.» (Mar 1: 35).
- *Zemsgo* A Zezi vuma ra zemsa zānga. Bāmb vuma yalē ra tara zemsg ne B tūmda, la Bāmb ra tūmdame la B vūvsd wa sēn zemse (Mar 6: 31-32). Bāmb vuma sēn da zemsa yīng kitame ti būmb ka tol kēes Bāmb lengre wala zūndr pvg ye. Wakat fāa Bāmb da maanda būmb fāa wa sēn zemse, a wakate.
- *Taybo.* Ya Sug Sōng n da rayta a Zezi vuma. Bāmb ra pida ne Sug Sōngo (Luk 4: 18-19) la wakat fāa Bāmb tūmda wa sēn zems Sug Sōng sēn kōt noor ninga. (Matye 4: 1; Luk 4: 1). Bāmb goma Eb meng yell n yeele: «Mam yeta yāmb sid-sid ti Biigā ka tōe n maan būmb ne a meng pāng ye, Yaa a sēn yā ti a Ba maand būmb ning bal la a maanda. La būmb nins fāa Ba sēn maandā, biigā me maanda bōn-kāese.» (Zā 5: 19).

Yãmb sên ya pãntkot pasteerã, yãmb segd n yãk yam tu rik a Zezi mamsego (1 Zã 2: 6).

Yôod ning sên be vuma zã-sông pugê

Yaa sîd tu vuma zã sông ya keng-m-meng tũmd pãntkot pasteer yînga, la a tara yôod wusgo. Pasteer sã n zã a vum sôma, yê tũmda na n woma biis wusgo. Yê sên zãad a weera sôma wã yîng kitame ti yê maand tũm kasemse n ka namsed wusg ye.

Sên paasde, vum zãab sên yaa sôma kũdame t' a soaba yam gãe bãane. Vuma zã-sông kũdame ti bũmb fãa be a zîigê, la bũmb fãa sã n be a zîigê, rê wata ne bãane. A Zezi vuma fãa teka, Bãmb tagsga zînda bãane. Neb a taaba sã n wa n yayse, Bãmb pa yaysd ye. D sã n duk mamsego, sebga sên wa n kêes karen-biisa rabeem pugã wakate, Bãmb ra gôe ne bãane Kom koglega poorê (Matye 8: 23-27). A yu woto me ne a Poll a sên wa n dabd Rome tênga (Tũm 27: 27-38).

Vum zãab sên ya sôma leb n kũdame ti yãmb kaos ministêera pugã. Vuma zãab sã n ka sôma, a wata ne sũur zubo, la sũur zuba wata ne yaams tũmda yînga. La vuma zãab sã n ya sôma, rê wata ne bãane, la bãane wã sôngdame ri tũmda wogl n kaoose.

YALÊ A TÃAB SÊN BE VUM ZÃAB SÊN YAA SÔMA PUGÊ.

Yãmb sên yaa Pasteer sên têed Sug-Sôngã, bũmb a tãab n be ministêera vum pug ti yãmb segd n tóog n zã-b sôma:

Ligd Zãabo

Pipi, yãmb segd n zãmsame tu zã yãmb menga ligd sôma. Yãmb sefd n deng n bãngame ti bũmb ning fãa yãmb sên tara ya Wênnaam n so (Yul-Sômyã 24: 1; 1 Ko 4: 7). Yãmb segd n bãngame ti yãmb ya Wênnaam arzogs gũuda, la daar n wat ri yãmb na n wilg Wênnaam yãmb sên zã y ligda toto. (Luk 16: 2).

ULigd zãab sên ya sôma ya yãmb sên na n pu y paongo sag bed a tãab pusê: : pipi, yãmb kôta Wênnaam, yiib soaba, yãmb bîngda beoog yînga, la tu baase, yãmb dta ligda ne gũusgu. Bı d vayssag kãesa a tãaba n gese:

1. Pipi, yãmb kôta Wênnaam. Yãmb sên ya pãntkot pasteerã, ti kô neb nins sên dat sôngra yaa pipi nao-kêndr sên na n kit yãmb paonga tall bark la a kô yãmb sũnoogo. Gulsg Sômyã wilgda tønd zîis wusg ti rênem biisa tønd sên deegda ya Wênnaam n so. (Yik 13: 1; 34: 26; Mkr. 2: 14; Ylb 3: 9). Rê, pipi bũmb sên kêed

ne yāmb ligda zā sōng yaa ti maan sud ne yāmb piig pūra la nonglem kūuna. Yāmb leb n segdame n pids sard wala pulōng nins fāa yāmb sēn duk ne Wēnnaam wala wēndooga sēn kēed ne ligd wēngē. Sard kāes tōe ya wala ligd sēn na n maan tūm toay toaya wala ligd meeb yīng yāmb sēn pulm ti na n kōome. Wēnnaam kāabame ti Bāmb na n ninga neb nins sēn pūt eb paonga ne Bāmba zut barka. (Mal 3: 10-11; Luk 6: 38).

2. *Sēn le paase, yāmb bīngda beoog yīnga.* Yāmb sēn kō Wēnnaam loogr poore, yāmb sehd n bīnga ligd beoog yīnga wala yel sēn tōe n wa n ling yāmb n dat manegr tao tao yīnga. Yāmb tōeme n pak kōnt n kēngd semend fāa n bīngd ligd wa sēn zems yāmb sēn tōe. Ligd kāng na n fugame n sōng yāmb ne yel lingds, la ti yāmb tōe n yāk ligd be n maneg yel kasēmse.

3. *Ti baase, yāmb dita ligda ne gūusgu.* Yāmb sēn yāk n kō Wēnnaam la y yāk n bīnga poore, sēn keta tōe n dukame n ges zaka vum yelle, sēn kēed ne rubo, roto, la yell a taaba. Ligd kāng me sēn ya Wēnnaam n sowā yīnga, yāmb segd n dia-la ne gūusg wa sēn zemse. Sēn na n yulē ti y tōog n maan woto, y segdame n maan bidze, wala y ligd zāab nao-kēndre. Rē na n sōngame ti yāmb ti bāng n maan depāas rāmba ti zemse. Yāmb ligda zāab sān ya sōma, a wata ne laadi la baane zaka puga. La rē na n kutame ti yāmb tōog pids būmb nins yāmb sēn tar saagr n dat n maan y zaka puga.

Weera zāabo

Yiib soaba, yāmb sān dat ti y vuma zāab yī sōma, y segdame n zāms ti zā y weera sōma. Minunga kitame ti weera zāab ya toog ne Afrik pasteer dāmb wusgo. Weera yaol n ya arzēg kasēng ninsaal fāa yīnga. Ligd sā-n menme, tōnd tōe n baome n lebse, la weer ning sēn looga, tōnd pa tōe n le paam weer n ledga zīgē ye. Wēnnaam sebra zāmsda tōnd ti d zā weera sōma, la d n gāad zūnood nins wakata sēn pak tōnd taora. (Efe 5: 15-16; Kol 4: 5).

Yāmb sēn ya pāntkot pasteerā, a wa yāmb sēn segd n zāmb maan y ligda bidze-wā, y segdame me n maan y weera bidze me. Yāmb segd n zāmsame ti yāk weer y zaka yīnga, tūma yīnga, vusg yīnga, zāmsg yīnga, pūsg yīnga, neba gesg yīnga, la yella taab yīnga. Woto yīnga, yāmb segd n gūlsa y tūma n tong taaba, la y ges zīg ning yāmb sēn tūmda yelle, la y modg n minem ti maand tūm kēnr daar fāa wala semend fāa, la y gūus ne yam yuusg sēn kutd ti yāmb tagsd tūmd yell n yaol n ka tōe yik maan-a.

Ti ges y menga yelle

Tāab soaba, yāmb sã-n dat ti y vuma zāab yī sōma, bī y zāns rī ges y menga yelle. Tī ges y meng yell rat n yeelame ti y ges y yīnga la y suga bõn-dats yelle. Tõnd maanda woto, bala a zemsda ne Wēnnaam daabo, la a ka tõnd menga raab bal ye. Tõn d geta tõnd menga yelle, sēn na n yilē n tōog tvum Wēnnaam yīnga la-d ges neb-a taaba yelle.

Wēnnaam naana ninsaalba ti bāmb tar suga, yam, la yīnga (1 Tes 5: 23). Suga ya ninsaala will ning sēn tar lagm-n-taar ne Wēnnaama. Yama tagsdame, n tar yīn-sidga, la a maand yam-yākre. Yīnga ya tõnd nina sēn ne-a soaba. Ya yē pvgē la suga ne yama be. Tī ges y meng yell rat n togsame ti y ges bāmb eb tāaba fāa yelle.

Pvsg ne no-loeere, Wēnnaam sebra karēng ne tags zulunga, la waogra ya soay sēn tūud n tōog n ges suga ne yama yelle. Sēn le paase, yāmb segda n yōka y tagsga, yāmb yīn-sidga, la yāmb ratma ti eb sak Zusoaba sēn ya a Kirist raabo. Wēnnaam sebra zāmsda tōndo: «Bī y ra yī wae dūniyā rāmb ye, bī y bas ti Wēnnaam tek yāmb yamā, n maneg y zāng ti y bāng Wēnnaam daab sēn ya sōma, la sēn tat bāmb yam, la sēn zems zānga.» (Rom 12: 2). Wēnnaam sebra leb n zāmsda tōnd ti tōnd segd n zā d tagsga sōma:

«La koēeg sēn keta, m ba-biisi, būmb nins fāa sēn ya sīda, la būmb nins fāa sēn be waoogre, la būmb nins fāa sēn ya turse, la būmb nins fāa sēn be pūpeelem, la būmb nins fāa sēn zems nonglem, la būmb nins fāa sēn tar kaset sōma, la būmb nins sēn ya neer zāng n zems pēgre, bī y tags bāmb yelle.» (Filp 4: 8)

Tī ges tõnd yīnga yell tara yōod wvsgo bala tōnd yīnga ya Sudeg Sõng roogo. Woto yīnga tōng segdame n waog Wēnnaam ne tōnd yīnsa. (1 Ko 6: 19-20). Yīng sēn ya sōma sōngdame ti tōnd tōe n pids Wēnnaam daab tōnd vuma pvgā. Rē sōngda tōnd ti d vum d vum sēn pid zānga (Zā 10: 10). Woto yīnga, tōnd segd n du sōma, la d maand yīn-wisgr wakat fāa, d modg paam weer ti sek gōem yīnga, la d kēngd wakat wakat ti logtoemb ges d yīnsa sã-n tara laafi ti seke.

TI BAO TI TÕND VUUMA ZĀAB YĪ SÕMA

Tōe ti yāmb svka y menga: «Mam sēn yaa Paster sēn tēed Sug-Sõngā, mam na n maana wān n tōog n zā m vuma ti yī sōma?»

Ti yāk yam

Yāmb sã n dat n tall vum sēn yaa sōma, yāmb pipi tũmd yaa ti yāk yam. A Zezi goma bi-bug sēn menem kubar ne yel-bũndi. Kĩba-kāng puga, biig ning sēn yaa tōtrã, kosa a ba wã t'a kō yē a rogem-pũre ti yē yi n bas a ba wã zaka. La wakat bilf sēn paase yē vuma zāab sēn ka yı sōma yīnga, bi-buga lebga ned sēn gũud kurkuya. Wakat kānga, bi-buga yam lebg n waame t'a yeel a sũur pugē: «Mam na n yikame n kēng m ba nengē n yeel bāmb yaa: M ba, mam beega Wēnnaam ne yāmb me. 19 Mam ka le tog n bool ti yāmb biig ye. Bı y ges maam wa y tũmtũmd a yembre» (Luk 15: 18-19). A sēn yāk woto, a yikame n duk sor n na leb yiri.

A yaa woto me ne yāmb sēn na n yāk yam n dat vum vum sēn yaa sōma. Yam-yākra yaa pipi bũmb vuma zāab sēn yaa sōma wã puga. Yāmb segd n gesa yāmb vuma sēn ya a soab rũnda rũnda wã, la yāmb bāng ti vum sēn yaa sōma n yud woto n be, la tũmda tõe n yu sōma n yug a sēn yaa bũmb ning rũnda wã. Wakat kānga, yāmb segd n yāka yaam y sũur pugē n yeele: «Mam na n yikame n bao ti vum vum sēn yaa sōma n yud mam vuma sēn ya a soab rũnda rũnda wã.»

Bi y rik nao-kēndre

A yaa sōma ti paam yam-yākr ti bao ti zã f vuma sōma, la rē bal ka sek ye. Yam-yākra poore, yāmb segd n dika nao-kēndr sēn yaa vēeneg ti yāmb tõe n tũ-a. Nao-kēndr kāng segd n talla wil a tãab nins sēn pugda:

1. *Bi yāmb fees y menga.* Yāmb sēn baood n zã y vuma sōma wã, pipi bi yāmb fee-y menga n gese. Fees-kāng pugē, bi yāmb ges yāmb vuma sēn yaa to-to rũnda rũnda, n bāng zīg ning yāmb vuma sēn dat manegre. Bı y pelg y pug n leok sukds kãensã ti rē na n sōnga yāmb ti y tōog n maan woto:

- Wãn wãn lam mam zãad ligdã?
- Wãn wãn la mam zãada m weerã?
- Wãn wãn mam geta mam suga, ne mam yama, la m yīnga yell wãn wãna?
- La wãn wãn la mam tõe n kēng taor bõn-kãensã fãa puga?

Maag-y meng n leok sukds kãensa la y guls yāmb leokdsã sebr puga.

2. *Tall-y yābo.* Yāmb sã-n bāng zīs nins yāmb sēn segd n nang pāngã, bı y tall yāb ne yāmb sēn dat n kēn to-to wã. Yāmb tõe svka y meng sukds nins sēn pugdã la y tags sōma n leoke, ti rē na n sōnga yāmb ti y tōog n maan bõn-kānga:

- Yaa wān wān la mam dat n maneg m ligda zāab t'a yī sōma?
- Yaa wān, wān la mam dat n maneg m weera zāab t'a sōma?
- Yaa wān wān la mam dat n maneg mam suga, ne m yama la m yīnga zāab tī yī sōma?

Bī y leb n gvls yāmb leokdsā sebr puga. Bī yāmb nao-kēndrā yī vēeneg fast

3. *Rik-y nao-kēndre*. Yāmb sã-n paam yāab ne būmb nins yāmb sēn baoodã n se, bī yāmb rik nao-kēndr sēn na n sōng yāmb tī y tōog tī y yāabã pidi. Bī y rik tūma yembr yembr wall a yīib yīib bala, la y ra bao tī maan fāa wakat a yembr ye. Rik-y nao-kēndr tī yāmb sēn duk tūmd ning fāa bī y tōog tī y yāaba pidi. Yāmb nao-kēndra puga, yāmb segd n bānga soay nins fāa yāmb sēn na n tū n tōog tī y yāabã pidi. D sã n duk makre, sēn na yīlē n tōog tī yāmb ligd^q zāab yī sōma yāmb tōe n maana ligd saagre y zaka puga, n tū-a n zā y ligdã. Wall y sã n dat n maneg y weera zāab tī yī sōma, yāmb tōe n gvlsa būmb nins fāa yāmb sēn dat n maan daarã puga sebr zug yibeog fāa, la y n maan tūma saagr daara fāa.

Bī y ning nao-kēndr zugu

Yāmb sã n zīnig nao-kēndra n se, bī y tum wa sēn zems nao-kēndrā. Bī y tum wa sēn zems yāmb sēn gāneg nao-kēndr ningã. Bī y modge, la y tū y nao-kēndrā. La kiis a tāab wall a yoob loogr poore, bī y zīnd n gelg būmb nins yāmb sēn tōog n maan la y sēn ka tōog n maana. Rē poore, bī y ges tī būmb sã n dat manegr y nao-kēndra pug bī y maneg la y leb ye tum wa y sēn maan tī loogã. Yāmb tōe n kell n kēnga taor ne yāab kudga wala y tek a to.

Tī tōog n zā vum tī yī sōma, yaa tī nao-kēndr sēn sãn yaa sōma tōnd vuma tek fāa. A yaa būmb sēn yaa kaseng tī d segd n bao-a, bala a wata ne bark kaseng paster sēn tēed Sug-Sōng vum puga.

Sapitr 13 soaba: Vum zāab sēn ya sōma

~ Sapitr 14 soaba ~

Lagem-n-tay sēn yaa sōma

A Moyiis tōoga karen-saamb a yembr n da wa a Zezi nengē ne a sūkre. Yē sūkame yaa: «Karen-saamba,» tō-bug n yaa kaseng n yuda?» A Zezi leokame ti yaa: «Nong Zu-soabā, fo Wēnnaamā ne f sūur fāa, la ne f sug fāa, la ne f yam fāa.» Ada yaa pipi tōogo, la a yaa tōog sēn ya kaseng n yud tōodā fāa. La a yiib soabā sēn wēnd yēnda yaa: «Nong f yak wa f menga.» (Mat 22: 36-39). Woto, Ne a Zezi, Lagem-n-taar ne neb a taaba yaa būmb sēn yaa kaseng Wēnnaam tūmda puga.

A Kiris tūudma pa dīin bal ye, a yaa Lagem-n-taar ned fāa sēn tar ne Wēnnaam sēn tūud ne a Zezi. A ka rat n yeel bal ti yaa ti tē būmb kēere wala maan minind ye. A yaa ti nong Wēnnaam la ti nong neb a taabā. Yaa Lagem-n-taara ne Wēnnaam la ne nebā n kit t'a Kiris tūudma welg toor ne tūudum dāmb a taabā.

Pasteerenda tūumd segd n maana karen-biisā sēn be zīg ning fāa. A wa pekum sēn ka tōe n zīnd keeng n gū a piisa, pāntkot pasteer me ka tōe n zīnd keeng n ges karen-biisa yell sōma ye. Sēn na n yulē ti pasteer sēn tēed Sug-Sōng paam tōogr a tūmda puga, a segdame n bāng ti Lagem-n-taar sēn yaa sōma ne neb a taaba tara yōod wusgo. La yē segdame n bāng a sēn tōe n maan to-to n paam-a-la a zā Lagem-n-taar kāense.

TI WUM LAGEM-N-TAYA VÕORE

Lagem-n-taya yaa tōkr toor toor tōnd sên tar tōnd ne taab suka. A yaa tōnd ned fāa sên loe ne a to to-to. Lagem-n-taya tōe n yu sên pē wala sên zāre, sên tar pāng wala sên pa tar pānga, sid sīda wala faag faaga, sên yaa sōma wā n wat ne manegre, wala sên ka sōma wā sên wat ne sāoongā. Yāmb sên yaa pasteer sên tēed Sug-Sōngā yāmb segd n bāngame ti zīnig Lagem-n-taar sên yaa sōma ne yāmb zaka rāmba, ne wēn-dooga neba, ne yāmb zo-rāmba, la ne pasteer dāmb a taaba. La yāmb leb n segdame n tōog n zāms neb a taaba ti b maan woto me.

Lagem-n-tay sên yaa sōma sōngda Wēnnaam neba ti bāmb tōe n vumd ne taab ne bāane. Rē wata ne bark neba zutu, la paasd bāmb raodo. A leb kutdame ti neba sūy yaa kegense, la b tar waogr la b leb n mi ti b nanda bāmba. Lagem-n-tar sên yaa sōma tigimda Wēnnaam neba tvumd sên womd biis puga. A kutdame ti Wēn-doog paam yidgr la pānga. La Lagem-n-taar sên ka sōma wata ne no-koēema la sū-yikr neba suka. La rē komsda wēn-doog n kit t'a pa le tar pāng ye.

A Poll keoga pipi tēedba ti b tall Lagem-n-taar sên yaa sōma ne taaba. A gūlsa Efeesē tēedba n yeele: «Bī y mao ti fāa sak Sug-sōng ratem ti laafti zīndi.» (Efe 4: 3). A sagla Rome tēedba n yeele: yāb-y ne neb nins sên yābdā. Bī y sak taab ne yam sōma. Da sak-y ti yāmb yam zīnd ne dūniyā bōn-kāsems ye, la bī y sak ti bōn-tals sek yāmba. Da tags-y ti yāmb tara yam wūsg ye» (Rom 12: 16). A Poll bāngame ti ministeer tvumd sên tar pāng wēn-dooga puga la zīis a taab tikda Lagem-n-taar sên yaa sōma zugu.

LAGEM-N-TAR NENS TOAY TOAYA

Yāmb sên yaa pāntkot pasteerā, yaa sōma ti yāmb bāng Lagem-n-taara nens toay toaya yāmb sên segd vuma puga. Rē na n kutame ti yāmb tōog n gāneg Lagem-n-taay nins yāmb sên tara pogdr pogdre n bāng yāmb sên tog n nang pāng wūsg zīis ninsi.

Lagem-n-taar sên be pipi.

Lagem-n-taar ning sên yaa kaseng n yud fāa, yaa yāmb Lagem-n-taara ne Wēnnaama. Lagem-n-tay nins fāa sên keta segd n zomba yē zugu. Rē, yāmb segdame n ning yāmb Lagem-n-taara ne Wēnnaam pipi zīgē. Yāmb sā n tōog ti lagem-n-taar kāng yī sōma, Lagem-n-tay a taaba na n wa paasame. La yāmb sā n sām lagem-n-taar kāng Lagem-n-tay a taaba me na n sāmame.

Yāmb Lagem-n-taara ne Wēnnaama segd n yu nonglem sēn zulume (Mat 22: 37). Būmb nins sēn wilgd nonglem kāng yaa Wēnnaam tōoda sakre ne sūur fāa (Zā 14: 15, 21) la ti tags neb-a taaba yelle (Zā 15: 12).

Zaka pvg Lagem-n-taya

Yāmb Lagem-n-taara ne Wēnnaama loogr poore, yaa yāmb Lagem-n-taara ne yāmb paga wala y sīda n pogde. Wēnnaam sebra yeelame ti Wēnnaam (Sungr 2: 24). Rē, sīda segd n nonga a paga wa a sēn nong a menga yīnga, a wa Kiris sēn nong wēn-dooga. La paga segd n waooga a sīda, la a sik a meng n sak-a zaka pvgā (Efe 5: 21-33). Yāmb ne y paga wala y sīda segdame n zā Lagem-n-taar kanga sōma n yud Lagem-n-tay a taaba yāmb sēn tar ne neba. La yāmb segd n dika weer n modg ti Lagem-n-taar kānga paam pānga.

Lagem-n-tar a tāab soab sēn yaa kaseng yāmb yīng yaa yāmb ne y kamba svka. Yāmb segd n nonga y kamba ne y sūur fāa la y ges b yell ne nonglem. Wēnnaam sebra yetame ti ba-rāmba segd n wuba b kamba ne Zusoaba saglg la zāmsgo. (Efe 6: 4). Rē yīnga yāmb ka segd n ges y kamba yell yaal yaal ye, baa ti yāmb pasterenda tvumd sā n yaa wvsg ne yāmba. Yāmb segd n dika weer n yōg zood ne biig fāa. Rē na n kutame ti zaka vum tall yamleogo. La woto yāmb ministēera tvumd na n yu sōma, bāane pvgā. A na n leb n yu kaset sōng wēn-dooga neba la neb a taaba yīnga. Būmb sēn leb n yaa kaseng yaa ti yāmb segd n modgame ti sōng biig fāa t'a paam Lagem-n-taar ne Wēnnaam. Yāmb segd n modgame ti biig fāa paam Sug Sōng pidbu.

Sēn paasde yāmb segd n talla nonglem zaka neb a taaba fāa yīnga. Yāmb segd n wilga a Kiris nonglma la y waoog y roagdba, la y saam-biisā ne y buuda neb a taaba fāa. Yāmb segd n modgame ti būmb fāa zīnd a zīgē. Yāmb ka segd n dik y buuda ned n sāoog yāmb paga, wala y sīda, wala y kamba ye. A Poll gvlsa a Tūmotē n yeele: «Ned sā n ka ges a neb yelle, la sēn yuda, a meng zak rāmba, yē soab yii tēeb pvgē, la a yaa wēng n yud ned ning sēn ka be tēeb pvgē wā.» (1 Tt 5: 8).¹

Tvūmda pvg Lagem-n-taya

Sēn na n paas yāmb Lagem-n-taara ne Wēnnaam, la ne yāmb zaka la y buuda neba, yāmb sēn yaa paster sēn tēed Sug-Sōngā, y segd n paama Lagem-n-taar sēn yaa sōma ne neb toay toay tvūmda pvgā. Lagem-n-tay kāens yaa ne neb nins yīng

¹ Sēn na yil ti d paam vēnem koe-zu-kāngā pvgē, ges-y Sapitr a 7 wā pvgē: “Zakā pipi bōn-datt.”

yāmb sēn maand tūmda la ne neb nins sēn yaa yāmb tumd-n-taas tūmda puga. Bāmb yaa yāmb wēn-dooga neba, yāmb denominasō wā neba, wala yāmb tēnga fāa tēedba tingu. Lagem-n-tar ning yāmb sēn tar ne bāmb ned kam fāa wā welga toore. Yāmb tōogra tūmda pug tūda ne yāmb sēn zāad Lagem-n-tay kāens to-to.

Sēn paase, yāmb segd n talla Lagem-n-taar sēn yaa sōma ne yāmb pasteer taasā la yel-getba ne sōngdba sēn be yāmb wēn-dooga puga. A Zezi sēn yāk karen-biis piig la a yibā, b tuma bāmb ti b kēng n moon koēga la b rig zīn-dāmba. La a Zezi reng n yeela bāmb ti b yals n duk n weer ne Bāmba (Mar 3: 13-15). Tōnd Zu-soaba ra miime ti Lagem-n-taar ning Bāmb sēn da yēbgd ne karen-biisa ra na n yu b tūmda yēbgre wakat ning bāmb sēn na n welg taabā. A yaa woto me ne wēn-doog ning yāmb sēn zāada. Yāmb Lagem-n-taara ne y pasteer taasa la sōngdba yaa pipi yēbgr tūmd buud fāa yīng Wēn-dooga puga.²

Lagem-n-tay a tāab sēn tōe n wa ne zu-loeese

Lagem-n-tay kēer tōe n waa ne zu-loese. Lagem-n-tay kāens suka d tōe n sōdga a tāab sēn yaa yāmb Lagem-n-taara ne dūniyā, yāmb Lagem-n-taara ne pagba, sā n yaa ti yāmb ya raoa, wala ne rapa, sā n yaa ti yāmb yaa paga, la yāmb zo-pētsa. Yāmb sēn yaa pāntkot pasteerā, Lagem-n-tay kāensa puga, yāmb segd n kēna woto:

1. *Yāmb Lagem-n-taara ne dūniyā.* Yāmb segd n maana gūusg yāmb Lagem-n-taara ne dūniyā puga. Dūniyā pida ne yell wusg svtāana ne a tum-tūmda sēn taete. (1 Zā 5: 19). A Zezi yeela b karen-biisa ya: «Yāmb ka dūniyā rēnd ye, la mam tūusa yāmb dūniyā nebā svka.» (Zā 15: 19). Wēnnaam sebra wilgame ti yaa sid t'a Zezi Kiris karen-biig segd n vumda dūniyā puga, la a ka segd n bas ti dūniyā yell soog-a ye. (1 Ko 7: 31). b ka segd loe b mens ne dūniyā yel ye (1 Zā 2: 15). Bāmb ka segd n vumd wa dūniyā sēn ya a soaba ye (Rom 12: 2).

2. *Yāmb Lagem-n-taara ne pagba wala rapa.* Sēn paase, yāmb sēn yaa pāntkot pasteerā, yāmb segd n gūusa wusg ne Lagem-n-taar kānga. Pasteer dāmb kēer sēn ka tōog n gūus sōma ne Lagem-n-taar kānga lvu kongr puga, n paog Wēnnaam tūmdā. A Poll keooga a Tumotē n yeele: «Lak ne yāadem datem-wēnga, la f bao turlem» (2 Tt 2: 22). A Poll sagla a tēeb pugē biiga: «Sagl pug-yāans wa f marāmba, la f sagl pug-bi ne sōmlem fāa wa f tāopa.» (1 Tt 5: 2).

² Sēn na yul ti d paam vēnem koe-zu-kāngā pugē, ges-y Sap Sēn na yul ti d paam vēnem koe-zu-kāngā pugētr a 5 wā pugē: “Ministeerā pipi tūm-tlae.”

Yāmb segd n gūusa wuŋg ne pagba (yāmb sã n yaa raoa) wala roapa (yāmb sã n yaa paga). Yāmb ka segd n zīnd zīg yāmb y yembr ne paga wala rao a to ti sã n ka yāmb paga wala y sidã ye. Yāmb segdame n gūus ne y tagsgã. Yoob buud fãa sungda tagsga puga. Rē yīnga, yāmb ka segd n bas yāmb tagsgã t' a zvvg yāmb paga wala y sida n kēng neb a taab zut ye (Mat 5: 28). Wēnnaam sebra sagenda tōnd tu: «Bɪ f gūus ne f sūurã tagsd n yud būmbã fãa. Tɪ bala, ned vum yita a sūur pugē.» (Ylb 4: 23).

3. *Yāmb zoodã yōgbo.* Yāmb sēn yōkd zoodã to-to wã tōe n waa ne bark wala sãoong yāmb vuma puga. Rē yīnga, yāmb segdame n tall yam y zo-rãmba baoob puga. Wēnnaam sebra yeta tōnd tu: «Sēn maand-a trg yaa a meng zoa. La nin-wēns na n menemame.» (Ylb 12: 26). A Poll yeelame: «Da belg-y y mens ye, tūd-n-ta-wēns sãamda minin-sōmyã.» (1 Ko 15: 33). Yāmb sēn yaa pasterã, yāmb segd n modgame ti y sã n na yōk zoodo bɪ yɪ ne neb sēn na n sōng yāmb ti y pēneg Wēnnaam, la y vumd wa sēn zems Wēnnaam goama.

LAGEM-N-TA SŌMSÃ YALĒ

Afirik neba miime ti b vuma sōmblem loee ne bāmb zo-rãmba sēn yaa neb ninsi. La yaa so-bvg la pāntkot paster na n tū n tōog n vigl la a zã Lagem-n-tay sēn ya sōma a zaka puga, wēn-dooga puga, la neb nins yē sēn vu newã suka? Yāmb sēn yaa pāntkot pasterã, yāmb Lagem-n-taya segd n talla yalē a nu:

Nonglem

Pipi yalē sēn segd n zīnd yāmb Lagem-n-taya pugē yaa nonglem ne y sūur fãa. Yāmb segd n nonga y paga wala y sida, y kamba, la tēedba a wa a Kirist sēn nong yāmba. A Zezi kōo b karen-biisa tōog n yeele: «Nong-y taaba Nong taab wa mam sēn nong yāmbã.» (Zã 13: 34). A Zezi ra zãmsa B karen-biisa ti b Lagem-n-taara ne taab sukã segd n tika nonglem sid sid zugu. A Zezi ra sakdame ti kō B vum karen-biisa yīnga. Mosã karen-biisa me segd n sakame ti kō b vum taab yīnga (Zã 15: 12-13). A Piyer keogda tōndo: «Nong-y taab wuŋg ne yāmb sūyã fãa» (1 Pty 1: 22).

Tɪ yɪ vēeneg y goama pugē

Yalē a yīib soab sēn segd n zīnd yāmb Lagem-n-taara ne neb a taaba sok yaa goam sēn yaa vēenes la sida. A Poll sagla Efeesē tēedba ti b togs sida ne nonglem. Bāmb sã n maan woto, bāmb na n bume (Efe 4: 15). Tēn-tvmda keogda Koloosē

tēedbā n yeele: «Bɪ y kut ti yāmb goamā zīnd bark wakat fāa, n paam yamsem noom, la y bāng sēn zemse, n leok ned kam fāa.» (Kol 4: 6).

Yāmb sēn ya pāntkot pasteerā, yāmb segd n gūusa ne y goama la y tēegd Gulsg Sōmyā sēn yeta: «Ned sā tōe a noore, a gūuda a vum. La gom-to-ned sāmnda a vum.» (Ylb 13: 3). Yāmb goama segd n pida ne nonglem la sīda. Yāmb goama segd n yaa vēenes la ka gom kegemes ye. Yāmb goama leb n segdame n yɪ sīda la ka ne mo-toog. Yāmb segdame n zāms ti yōk y meng n kelg neb a taaba. Wēnnaam sebra pīnd n togsame: «Ned sā n leok t'a nan ka wome, a yaa yalma, la a na n paama yānde.» (Ylb 18: 13).

Kɪs taab sīda

Yalē a tāab soab sēn segd n zīnd yāmb Lagem-n-taara ne y zaka rāmba la wēndooga neba ya kɪs taab sīda. Kɪs sɪd yaa būmb ned sēn tar ne ned a to. La kɪs taab sīda yaa ti neba fāa tall sū-keelem Lagem-n-taar pɔgē b sēn mi ti ned kam fāa togsda sɪd la b na n kell n zāa Lagem-n-taara sōma wā yīnga. Sēn na n yulē ti kɪs taab sɪd zīndi, Lagem-n-taara pɔga ned kam fāa segd n wilgame t'a loec a meng ne a to.

Yāmb sēn yaa pāntkot pasteerā, yāmb segd n wilgame ti yāmb yaa ned neb a taaba sēn tōe n kɪs sɪd-ne. Tēedba segd n tara bas-m-yam ne b pasteerā. B segd n tara bas yard n tōe n pɪt b yel-soandt sēn be b sūyā pɪs ne b pasteerā. La b segd n mii fasti ti pasteerā pa na n duk yel-kāens n gom ne neb a taab ye.

Nanebo

Yalē a naas soab sēn segd n zīnd yāmb Lagem-n-taara ne neb a taaba svk yaa waoog-taaba. Waoogra yaa ti gelg la f nan neb a taaba tagsgo, b bōn-segdse, la b yalē. A Piyeer sagla tēedba woto: «Bɪ y waoog nebā fāa.» (1 Pty 2: 17). Pagba segd n waooga b sɪdba, la rapa me segd n waooga b pagba. Kamba segd n waooga b roagdba la roagdba me segd n waooga b kambā. Karen-biisa segd n waooga pasteerā, la pasteerā me segd n waooga karen-biisa.

Neba fāa sēn ya b Naandā wēnega yīnga, yāmb segdame n nan neba buud fāa. A Poll keooga Rome tēedba ti «Nong-y taab wɔsg ne ba-biis nonglem» la b «waoog taaba» (Rom 12: 10). A kēnga taoor n yeele: «Bɪ y sak taab ne yam sōma. Da sak-y ti yāmb yam zīnd ne dūniyā bōn-kāsens ye, la bɪ y sak ti bōn-tals sek yāmba. Da tags-y ti yāmb tara yam wɔsg ye.» (v. 16).

Sik-m-menga

Ti baase, yâmb Lagem-n-taar ne neb a taaba segd pida ne sik-n-menga. Sik-n-meng welga toor ne wuk-n-menga la yu-baore. Sik-n-meng yaa wuk-n-menga ne yu-baoor kaalem. Sik-n-meng yaa ti ned gelg a menga wa Wênnaam sên gelgd yê to-to wã. Ned sên yaa sik-n-meng soab gelgda a meng n zems a sên sid ya a soaba. Sik-n-meng yaa nonglem sid sid bânđe. A Poll gulsame: «Nonglem... ka pêgd a meng ye, la a ka wukd a meng ye. Nonglem ka maand sên ka zems ye, la a ka baood a meng sôngr bal ye» (1 Ko13: 4-5).

Wuk-n-menga kitdame ti Lagem-n-taar ka tõe n yí sôma la a kaoos ye. La sik-n-meng kitdame ti Lagem-n-taar yí sôma la a kaoose (Rom 12: 16). Yâmb sên yaa paster sên tar sik-n-mengã, yâmb na n yu neba neda. Neba fãa na n tōogame n pēneg yâmba. Woto yâmb maanda loaleng ti neba tõe n tũ n paam yâmb n ta, la a pa lalg la y met n gubg y meng ye.

TI ZÃ LAGEM-N-TA SÕMYÃ.

Ad manesem a tãab sên na n sōng yâmb ti y tōog n vigl la y zã Lagem-n-tay sên yaa sôma la loet Wênnaam yuvrã ne neb a taaba:

Tall-y yam yâkr sid sida

Pipi, yâmb segd n talla yam-yâkr sid sid ti vigl la zã Lagem-n-taar sên yaa sôma ne yâmb zaka rãmba, wên-dooga neba, la yâmb tẽn-tvmd taasã. Yâmb segd n yãka yam ti tvmd ti Lagem-n-taar kãensa yí sôma. Ya woto la a Zezi maan-yã. Bãmb yãka yam ti kên ne neba. Bãmb dika weer n kelg neba n wum b koesã. Neb nins sên da kis a Zezi wã yãa bôn-kãng n död bãmb ti b ya «yel-wêna rãmb la yoor yaood rægdba zoa» (Mat 11: 19). Yâmb sên yaa pântkot pasterã, yâmb segd n modgame n yí wa a Zezi n bao ti Lagem-n-taar sên yaa sôma zînd yâmb ne neb a taaba svka.

Ti zã Lagem-n-taya

Sên paasde, yâmb segd n lenga y meng n tvmd ti Lagem-n-taya yí sôma. Yâmb segdame n sak n dika weer la y nang pãng n tōog n vigl Lagem-n-taar sên yaa sôma ne yâmb zaka rãmba, wên-dooga neba, la yâmb tẽn-tvmd taasã. Rê yînga, yâmb segd n dika weer n zînd ne bãmba, n kelg b kíbaya, la ne bãmb b sũnoog puga, la y yãb ne bãmb b sũ-sãoong wakate (Rom 12: 15). Yâmb sã n dik weer n maan woto, nonglem kaseng n na puka yâmb ne y neba svka.

Ti ning sugrã a nao-kēndr zugu

Ti baase, yãmb sã n dat ti Lagem-n-taar sēn yaa sōma la tar pãng zīnd yãmb ne neb a taaba svka, yãmb segd n zãmsame ti kos sugri, la ti kō sugri. D miime ti ned ka tōe n ka beeg a to wakat ning ye. Wakat ninga neba na n beega taaba. Sēn na n yulē ti Lagem-n-taara kēng taoore, yaa tlae ti sugr zīndi.

Sugra tara nens a yiibu. Neng a yembra yaa ned ning sēn beegã n kot sugri. Neng a to wã, yaa b sēn beeg ned ninga n kōt sugri. Yãmb segd n sakame n maan a yiiba fãa (Mat 5: 22-26). Yãmb segd n sakame ti wakat ning fãa yãmb sēn beeg ned a-to, bɪ yãmb kēng tao-tao n kos sugri. La yãmb leb n segdame me n sak n kō sugr wakat fãa. Sugra yolsda ned ning sēn beega, la a leb n yolsda b sēn beeg ned ningã. A pakda sor ti neba tōe n leb n wɔm taaba, la b maneg Lagem-n-taarã sēn da sãame.

~ Sapitr 15 soaba~

Mining sên yaa sōma kaorengã la pυυsgã pugê

Bı y gelg bũmb fãα wa bõn-zaalga, mam sên bãng Kirist a Zezi wã, mam Zu-Zoab sên yud bũmb fãα wã yĩnga. (Filip rãmba 3: 8). Yaa tẽn-tũmd a Poll goam la woto. A Zezi loogrã poore, b gelga yê wa misõneer kaseng t'a to ka be ye. A moona koe-nooga ne pãnga, la a maan bõn-bãna, la a luglg wënd-dot Rom-dãmba tenga zĩiga fãα. Wẽnnaam duk-a lame n tũm t'a pak fãagrã kuleng n kō sakdbã (Tũm 14: 27). La ba ne rê fãα, a ra getame ti ne yê, tōogre ning sên yud bũmb fãα yê vuma pugã ya ti bãng a Zezi Kirist bala. A daar fãα pυυsg la woto: «mam bãnga Kirist.» (Flp 3: 10)

A wa a Poll sên yı Pasteer sên tēed Sug-Sōngã yãmb yaa taoor soaba. Rê yĩnga yãmb tara Tũm kaseng wυsgo. Yãmb boollã yaa ti kı ti tēedba lebg karenbiisi la y kut ti Wẽnnaam soolma kēng taoor dũni wã zugu. Yaa tũm kasens la yaa sōoma ti yãmb tũm ne pu-peelem. La haya, yãmb sã dat n kēng taoor tũmda pugê, wa a Polle, yãmb sên tog n maan bũmb yaa ti paam lagem-n-taar ne a Zezi Kirist. Yãmb segdame n kō y mensa zãmsg ti bang a Kirist la y zãms ti paam lagem-n-taar ne bãmb wakat fãα.

Rê, yãmb segdame n tall kō-n-meng mining sên tar pãnga. bũmb ka be, a waooglem wall a taglem, ba ne a sên yaa a soaba, n tõe deeg tōnd ne Wẽnnaam

lagem-n-taarã ye. Sapitr kãnga na n goma ne yãmb sên kêed ne Pastêer sên kënd ne Sug-Sông kô-n-menga mining yelle.

KÕ-N-MENG NE WËNNAM

Tônd vaeesga sên kêed Kô-n-menga yel-manesem na n sunga ne gom-bus wësgo.

D bãng gom-bilã vôore

Mining yaa bumb ned sên maand daar fãa. Yaa nao-këndre sên be ne ned wvsg wvsg hal t'a wa lebg yibê soab yalê. A yaa wa ned sên sedgd a yêna yibeoog fãa, mininga kuda yêgã bala a soaba maand-a lame n yulemdê. Sungrã, yaa sôma ti nedã maand a tvumdã. La wakat ninga, b segd n paama yel-manesem sên yaa sôma n tôog n maane. La d mikdame ti ne wakatã a lebgda miningu.

Kô-n-meng mining yaa boê? Kô-n-meng mining ya têed yel-manesem sên sôngd-a t'a toê tall lagem-n-taar wakat la daar fãa ne a Kirist. Yaa weer a Zezi Kirist têed sông sên tog n welg toor zall n tôog n paam lagem-n-ta sông ne Wëннаam. Yaa mining, bala wakatã sên kaosda yïnga, a lebgda wa mining sid sida. Yaa Ko-n-meng yell bala a yôoda yaa ti rulg d lagem-n-taarã ne Wëннаamã la d paas tônd yam-yãkrã ne bãmb la b tvuma.

Kô-n-meng vum yôodo:

Yãmb sã n bt la y talle y Kô-n-meng mining ne pv-peelem yôod wvsg la yãmb na n paam yãmb vuma la y ministeerã a pvga. Yôod a naas n be be.

1. *Ti bãng a Kiris.* Pipi yôodã yaa t'a na n busa yãmb lagem-n-taarã ne a Zezi Kirist. Ebre sebra n keoogda tônd «ti d kolg Wëннаam ne sûure sên pid ne sida» (Ebr 10: 22). T'a Zak le rik pvleng n pase tôogã, «Bt Yãmb kolg Wëннаam la Wëннаam na kolg Yãmba» (Zak 4: 8). Y sã n Pvvsdê la y karemd Wëннаam sebrã yãmb na n tôog n kêe zî-sôngã (Ebr 10: 19) pvğã. Bee, Wëннаam bee be, la a wa Moyiisi, pîndã yãmb na n zînda ne Wëннаam «neng ne nenga, a wa ned sên gomd ne a zoa» (Yik 33: 11).

2. *Ti bãng Wëннаam daabã.* Yiib soab yôod yaa ti yãmb na n le bãnga Wëннаam daabã n paas yãmb vuma pvga. Yãmb sã n Pvvsdê la y karemd Wëннаam sebrã, la y ningd-a zãmsga nao-këndre zug yãmb vuma pvga, yãmb suga na n paama tekre. Bôn-kãensã sã wa paam pidsgu yãmb sã n mak n gese «yãmb na n bãnga Wëннаam daaba sên yaa sôoma, sên yaa neer la sên zemse» (Rom 12: 2).

3. D paam yāab sên yit Wēnnaam nengē ne dūnyā gilli. Tāab soab yōod yaa ti minin kāngā na n kitame ti yāmb paam yāab sên yit Wēnnaam nengē ne dūniyā gilli. D sã maag d mens n gese Wēnnaam sebra sên gomd puvsgā yelle, yāmb na sungame ti ges dūni wā Wēnnaam sên get-a to-to wa. Yāmb na sungame ti bāng Wēnnaam tulsma ne dūni wā. La yāmb na n tōog n bānga yāmb zīga, Wēnnaam tulsma pidsg puga.

4. Pa-y Sug-Sông belma pvgē. Yōod a naas soab yals kân-kāe puvsgā mining pvg yaa ti yāmb na n zāmsame ti vumd vum sên yaa sōma ne Sug-Sôngo (2 Ko 13: 14). A Poll paasa tēedbā raood ti «kēn ne Sug-Sôngo» (Gal 5: 25). A le keoog-b lame ti: «bi y teg ne Sug-Sôngo» Efe 5: 18). Sug-Sông belem puvsg pvgē, Sug-Sông na n puka B pāng la B belem. A yaa wa kūrā fil sên sus āmpull. Fillā sã n be kūrāē wā bala, āmpullā witame bala. Puv-peelem tōkr sã n beē bala, yāmb paada ne tōk-sông pvgē. Yāmb pita Sug-Sôngo wakat.

YALĒ LA MININD SĒN YAA TILAE N YIUD KŌ-N-MENGA PUGA

Sukds a yiiib n be be: «a wān la yāmb tōe-yā, yāmb sên yaa pāntkot pasterā, n wa-ne mining Sug-Sôngā baoob pvgē?» la «a wān to la y na n maan n tōog n ti biis wom a tvumdā pvgē?»

Sok-kasens a tāabo

Sên na yulē n ning mining sên tar pāng a na-kēndr zugu, y tog n yidga zu-loees a tāab sên loe ne:

1. Yalē-dāmba podgr pogdre. Yāmb pipi na-kēndr kō-n-mengā vuma pvgē yaa ti yāmb bang būmb nins sên yaa tilae n welge pogdr pogdre. Yalē sên tog n tall yaa būmb ned sên gelgd sōma. A yaa būmb ned sên maand pipi. Yāmb tog n yāka yam ti yāmb ne y Wēnnaama yaa pipi būmb sên yaa tilae. La yāmb tog n baoo mining puvsg pvg sên na yl paas y lagem-n-taarā ne Wēnnaam. Dē yīnga, yāmb tog n segla y mens n seg tiisdbā. D tōe n yeelame me ti, yāmb pa tog n bas ti vuma tvum-yāgdem tiis būmb nins y sên maand ti tar yhōodā ye.

Yāmb sên yaa Paster sên ka sēkā, yāmb segda daar fāa yel sên yaa yel-yāgdem, yāmb na n segda daar fāa yel-tvulse, sên yaa yel sên yaa tilae ti y rik weere. A yaa sid ti yāmb pa toe n zāgd ti kēng ye, la y segd n bāngame ti ning -b pogdr podre. Yāmb segd n kogla y lagem-n-taarā ne Wēnnaam. La y segd n kogla-la yīngr sên yaa pipi y koglgā pvgē. A yu woto la a Zeezi maan-yā. B pa bas ti yelā

wvsg gidg-B ne B Ba wã ye. Wênnaam goama yeelame ti «B ra kêngdza kvreng n pvvsd B yembre» (Luk 5: 16). B ra miime ti B ra rata wakat a woto n ne B Ba wã ti B paas-B pãnga tvvmdã pvğê.

A Maari ne a Mart kibarã kôta mams-kãnga. A Maari yãkame t'a pipi bumb yaa ti zînd n pñeg a Zeezi n kelg B zãmsgã. Wakat kãng t'a Mart sên da pak yê yaa tvvm nins a sên da tog n maana. A Zeezi yeela a Mart ti: «Marte! Marte! Fo maanda yur n sidg ne bumb wvsgo. Bumb a yembr n ya tle, la a Maari yãka bôn-ne-kãnga sên na n pa ne-a wã.» (Luk 10: 41-42). Sên da pak a Martha yaa tvvm-yãgdma. Wakat kãnga, a Maari ra yãka sên tar yôod n yuda, sên yaa Zusoabã kelgre. Pãntkot Pasteer fãa tog n zãmsame ti maan woto.

Yãmb tõe n dat n yeelame ti: «mam pa tõe n karem la m pvvsv ründã ye. Mam tara tvvm wvsgo.» Wakat kãnga, yãmb sã n yeel woto ründã, beoog a to, daar a to sên pogd woto, yãmb na n lvu bok pvğ y yiib sên xat n lebg toogo. La yãmb sã n gelg y lagem-n-taarã ne Wênnaam wakatã ti yaa kôn-viig kôn-vaale, la y tũud wakatã sôma, yãmb paada Wênnaam ko-yũud pvğa. Yãmb na n vumda y pvvsgã vum ne sũ-noogo.

2. *Weerã zãabo.* Bumb a yiib soab pãntkot Pasteer sên tog n maan a pvvsgã mining pvğ yaa a weerã zãabo. Weerã zãab yaa ti yôgen dayã pvv weerã tvvma yîng sên na yl ti tvvmd fãa zînd a weerê. Pasteer dãmb nins sên mi b tvvma sôma wã miime ti weerã yaa Wênnaam n kôt la b tog n zã-a-la sôma. Daarã yôgne pvğê, y tog n gesame n bãng vëeneg y pvvsgã weer sã n bee vëenega.¹

Pasteer sên bi n gom n wilg yê sên yôngend a kô-n-menga weera to-to. «Maam yãkda wakat yibeoog fãa n pvvsv kô-n-menga la Wênnaam sebra kaoreng yînga» A yeelame. «Maam wilgda b rãmb nins sên mi maama maam sên zãad m wakata to-to. Rê wakat ti ned sã n bool maam n yelle, maam data n yãa yãmba», maam yeta a soaba ti maam ka le tar were ye. Wakat ning mam yitame n seg a soaba. Yaa sid ti yel sên yaa tlae n be ti maam sedgd n sak boaalã. La a yaa bumb nins sên welg toor zaalã. Nao-kendrã yaa ti maam ningda weer ning maam sên sôosd ne Wên-namã pipi zîgê.»

3. *Tôog-n-menga.* Tãab soab svkdg sên na n sông tønd ti kô-n-menga yidg yaa ti ned fãa paam yel-menesem sên zemse. A yôod bee yê ti Pantekot karen-saamb

¹ Sên na yl ti d paam vëenem Pasteer-pãntkotistã ne a weerã zãabã weengê, ges-y sapitr 13 pvğê: “Vum zãab sên yaa sôma.”

zîinig a bûmb nins sên yaa pipi wã n yôgen a weera n yaool n ka tar a meng yel-menesem sên zems n tôog n tû a nao-kendrã? Woto yînga, yâmb tog n paama yel-menesem sên zemse n tôog n sak yâmb ne Wênnaamã seg taabã daar fãa. Yâmb sên yaa pasterã, yâmb ka baood ti ned wilg yâmb ti y pvvs wall ti karem Wênnaam sebre ye. Rê ya sôoma ti yâmb meng zã y weerã sôma. A Poll yeela a Timote ti gûuda, wall pasteere, tog n zãa a meng sôma. (1 Tı 3: 2). La a leb n zãmsame n wilg ti yök-n-mengã, wall zã-n-mengã, yaa Sug-Sông bila (Gal 5: 23).

Na-kênda a yiib pvvsgã la kaorengã pvğẽ

A wa d sên zoe n gom sapitrã pvğẽ wã, minind a yiibã sên tar pãng wvsgã yaa pvvsg la Wênnaam sebr kaorengo. D vaees-b sôma n ges b sên maand to-to:

1. Weer pvvsg yînga. Pântkot Pasterra tog n kêesa a vuma pvğ pvvsg la weer tags-zulung pvğ Wênnaam yînga. Pvvsg la weer tags-zulung pvğ Wênnaam yînga welga toor ne kosg pvvsg la se-yôkre. Kosgã pvvsg pvğẽ, koatã kotame ti Zu-soabã leok a kosgo n kô-a vuma. Se-yôkrã pvvsg pvğẽ, raoa wall pagã pvvsda neb a taabã bôn-dats yînga. Wakat kãnga pvvs-zulungã pvğẽ, soab ning sên waoogdã wemdeda a nengã n tees Wênnaam, n baood ti pëneg bãnbã. A Davud da pvvsa ne a sũur fãa wakat ning a sên kos Wênnaam n yeel ti: «Zu-soaba, kit-y ti mam bãng yâmb soeya. Bı y zãms maam ti m tû yãmba.» (Ysy 25: 4).

Pvvsg tvvmd pvğẽ naaga ne yula, waoogr la bark pvvsgo. Wakat kêere, a naaga ne yulg-n-menga, a wa a Davud sên pvvsã: «Mam kongã ne yãmba, yaa yâmb bala. La mam maana bûmb sên ya wêng y nifê, la yâmb yaa trg ne y goamã. Yâmb tvvdã kaoob zemsame... Yiis-y mam kongrã ne izop ti m yı yulemde, la y pek maam ti m yı pœlg n yug neeze. Yiis-y mam kongrã ne izop ti m yı yulemde, la y pek maam ti m yı pœlg n yug neeze.» (Ysy 51: 4, 7). Wênnaam goama kãabdame: «Tõnd sãn vëneg n togs tõnd yel-wênã, bãmb yaa sid la trg ti kô tõnd sugr d yel-wênã yînga, la b pek tõnd n yiis tõnd tvvm-wënsã fãa» (1 Zã 1: 9).

Yâmb pvvsgã wakate, yâmb dat n pvvsa y zaka rãmb yînga, t'a zînd laafi yîng la sug pvğẽ. Yâmb dat n pvvsa y wën-doogã me yînga, ti Wênnaam Sugã tae la a zînd tvvma pvğẽ, ti b rãmb nins fãa sên be a pvğẽ pid ne Sug-Sôngo. Sên paase, yâmb dat n pvvsame ti wën-doogã pid ne Sug-Sôn kûuna la a biisã wën-doogã pvğẽ.

2. Weer Wênnaam sebrã zãmsg yînga. Pvvsgã wakat tog n naaga Wênnaam sebr kaorengo. A yaa sôma, ti yâmb bãng n welg Wênnaam sebr kaoreng la Wênnaam segb sên welg toor zall pvğẽ. Wênnaam sebrã kaoren-zulung pvğ yaa

kaoreng Pasteer sēn maand n segend a Wēnnaam tuvmdā. Kaoreng a woto buud maanda wakat ning a sēn maand n dat n segl a koe-mooneg wall a lesō bibliik. Sā n yaa ne Pasteerpāntkotist, Wēnnaam sebrā kaoreng yaa bāngr tuvmd la pipi būmbu. Wakat kānga, a pa kaoren-kāng la yāmb tog n maan y segbā ne Wēnnaam wakat ye.

Wēnnaam sebrā kaoreng maanda wakat ning yāmb sēn karemd y Wēnnaam sebrā y sugā busg yīnga. Yāmb daabā pa ti segl koe-mooneg ye la a yaa ti wum gomdā vōor n kō-a noor t'a tek y vuma. Sebrā kaoreng vōor yaa ti seg Wēnnaam ne B gomdā. A ratma yaa ti bāng Wēnnaam, n pēneg a Kiris n tuv n kō-B sōma. A Zoob goma ne a meng lō sēn kēed ne Wēnnaam goama n yeele: «Mam sakda bāmb tōodā n ka kUSD bāmb noorā ye. Mam bīnga b goamā m sūur pvgē. Mam sakda bāmb tōodā n ka kUSD bāmb noorā ye. Mam bīnga b goamā m sūur pvgē.» (Zbe 23: 12).

Neb kēere wilga na-kēnda a naas Wēnnaam sebrā zāmsg pvgē. Pipi yaa kaoreng sēn maand maasg maasg n tagsdē. A yiib soab yaa ti tagsg goama zugu, n svkd svkds wa: «yaa bōe la Wēnnaam gomd ne maam zī-kāngā?» la «mam tog n leoka Wēnnaam gomdā ka ti bōe?» a tāab soab yaa puvsgo: «Zu-soaba, yaa bōe la yāmb dat ti mam maane? Ti baasg soab yaa ti sak būmb ning Wēnnaam sēn gom B gomdā pvgā la ning-a na-kēndr zugu.

MINING SĒN PAASD PUUSGĀ NE WĒNNAAM SEBRĀ KAORENG VUUM PUGĒ

Ti baase, d tags būmb a tāab zug sēn tōe n sōng tōnd d miningā pvg ne puvsgā n paasd d lagem-n-taarā ne Wēnnaam.

D puvS Zu-soabā puvsg buudu

Wakat wakate, yāmb dat n dika Zu-soabā puvsg wa sor n tū. PuvS-kāng bee Mat 6: 913. A Zeezi zāmsa b karen-biisā ti yaa mamsgo, wall sore, sēn hyaa puvsg sēn leokde. D sā n tū puvS-kāngā wa sore, yāmb puvsgā na n kēna wato:

1. *Sing-y ne waoogre:* «Tōnd Ba sēn be arzāna, bī yāmb yvur paam waoogre,» (v. 9). rk-y wakat bilf n maan waoogrā. Waoog-y bāmb b sēn ya a saobā, la y puvS-B bark būmb nins B sēn maana yīnga.
2. *PuvS-y ti Wēnnaam daab maane:* «Bī yāmb soolem wa, Bī Yāmb daab maan dūni wā zugu» (v. 10). PuvS-y ti Wēnnaam daab maan nebā vum pvgē. PuvS-y ti b paam dogem-paalg la b tū a Kiris (Zā 3: 3-8). PuvS-y ti

- b paam maagr la baagr ne zĩn-dãmba (Mat 12: 28; Luc 11: 20). Puvus-y ti b paam Sug-Song pidbu (Mar 9: 1; Tum 1: 3-8). La y Puvus a Zezi Kirist waoonga yĩnga (Luk 22: 18; Vẽn 12: 10; 22: 20).
3. *Kos-y Wẽnnaam*: «bı y kō tōnd dub daare fãa» (v. 11). Kos-y Wẽnnaam ti b kō yãmb y sên data fãa «sên zems ne bãmb zĩir a Zezi Kirist pvgẽ» (Flp. 4: 19). Yök-y Wẽnnaam seeg neb a taaba yĩnga.
 4. *Bı y kos sugr la y kō sugr me*: «Bı y kō tōnd sugr d beegra yĩng wa tōnd sên kōt d beegdba sugar.» (v. 12). Sik-y y mens Wẽnnaam taoore, bı y kos bãmb sugri, la y kō neb a taaba me sugri.
 5. *Kos-y Wẽnnaam taeeb la b gũudum*. «Bı y ra bas ti tōnd kê makr pvg ye, la bı y fãag tōnd wẽng soaba nugẽ» (v. 13). Kos-y Wẽnnaam taeeb yãmb vuma la y ministeerã pvg ti svtãana ne zĩn-damba pãens ra tōog-y ye.

Puvus n da base

Sên leb n paasde daar fãa kō-n-mengã, Paster sên kënd ne Sug-Sông segdame n puvse n da bas ye (1 Thesalonik. 5: 17). Yaa sıda, yão wã ka rat n yell ti pag n meng rogẽ wã daara tōr ye. La a wilgdame ti yãmb ka segd puvsd n ka basd ye. Yãmb segd n n zãmsame ti vum ne puvsg Wẽnnaam belma puga. Yãmb daar fãa tũma zĩisi, Yãmb tog n bee puvsg pvg wakate fãa. (Yul-Sõmyã 34: 1; Ebre 13: 15). Yãmb na n mikame ti mining kãnga na n paama pãnga yãmb sã sing ne kō-n-menga. Puvsd n ka basdẽ wã yaa tulae, tōnd sã dat n paam vum sên zems ne Sug-Sôngo. (Gal 5: 25).

Gulsd n bĩngdẽ

Tı baase, a ya mining sên yaa sõoma Paster sên kënd ne Sug-Sông sên na n tar a daar fãa puvsg sebr. Puvsg sebr sên yaa sebr pasteerã sên gulsd a pvgẽ yẽ kō-n-menga ne Wẽnnaam wakate. Seb-kãang puga, yãmb na n gula kosdo, la Wẽnnaam sên leok yãmba fãa n bĩngi. Yãmb sã n gũus n ges Wẽnnaam sıda la b leokrã, yãmb tẽeba na n paama pãng n paase.

Yãmb le tõe n gulsa Sug-Sông sên gom ne yãmba wala b vẽnega B meng ne yãmb sebra puga. Vẽneg kãens tõe n yu sor sên na n sōng yãmb ti y bãng Wẽnnaam so-tũudsa yãmb vuma la y ministeerã puga. Yãmb le tõe n gulsa tagsg nins yãmb sên paamd Wẽnnaam sebra kaoreng wakatã. Tagsg kãense kêere, y tõe n dikame ti yı koe-mooneg wẽn-doogo puga. Wakat ninga yãmb na n talla ratem ti leb n ges bũmb ning yãmb sên guls sebra pvgẽ wã n kot Wẽnnaam ti b guls yãmb sũura puga bũmb ninga b sên dat ti yãmb tẽega.

Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, a daar fāa kō-n-meng tuma ka loe ne a menga raab ye, yaa būmb sēn yaa tlae. Mining a woto buud na n ninga yāmb vuma la y ministēera bark wvsgo. La yāoa na n kō-b-la sug-pvḡē pāng ning b sēn baood n na leok Wēnnaam bollā b vuma pvga.

~ VŨK A 5 SOABA~

PASTĚER SĚN KĚND NE
SŪG-SŌNG WĒNNAAM
TUUMD KUUNGĀ SUKA

~ Sapitr 16 soaba ~

Koe-mooneg sēn yit ne Sug-Sōng pānga

Pastēer a yembr n da sām̄bd ne Sug-Sōng pidbā (lisgā). A mii n gom-a a pān-komsemā sēn kēed ne bōn-kānga. La daar a yembre, a sēn wa n karemd Tvv̄ma 2 la a tagsd būmb nins sēn zīnd pāntekotā daarā, a kosame la a paama būmb ning sēn maan pāntekotā daarā. Kaoosg zugē a kisa kaseto: «Weer bilf ning pvg mam sēn deeg Sug-Sōngā, mam koe-moonegā woma biis n yud yv̄vm nins sēn loog poorē wā!»

Ne kibaya weengē, koe-mooneg sēn tar Sug-Sōng pāng yaa Sug-Sōng n tv̄vmde. Hal yv̄vm kob-gīn pisi wā sungrē, sull sēn kēnd ne Sug-Sōngā tigma koe-noogā moondb soda-kv̄vng sēn yeelg Sug-Sōngo, n togsd neba buud fāa fāagr koeggā ne kaebo.

Sapitr kānga na n goma koe-moond sēn kēnd ne Sug-Sōng yelle. A na n tika Sug-Sōng tv̄vmd koe-moonda pvgē yelle. A na n leb n kōo sagls sēn kēed ne koe-zutā seglg la b kūunā yelle.

KOE-MOONEG SIIG-SŌNG PUGA

A Zeezi kōo B karen-biisa noor tu: «Bt y kēng dūniyā tek fāa n moon neba fāa koe-noogā» (Mar 16: 15). Koe-mooneg yaa Wēnnaam gomda tosg ne ratem kasenga, t'a tv̄vsmā yaa tv̄ tall nebā tv̄ b tū a Kiris la tv̄ maan Bāmb raabā. Yaa koe-zug sēn yud koe-zuta fāa Kaab-Paalgā sebr pvg t'a gom-biisa kēer sēn moona puka sēn kolg naoor 150. Tv̄ moon koeggā ne Suga yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng tv̄vmd n yud fāa.

Tvuma sebra makre

Sên kēndb ne Sug-Sôngā tēedame ti Tvum-tvumdba ne neb a taab koe-mooneg tvuma sebr pugā yaa mamsg rūndā koe-moaandba yīnga. Tvuma sebra pugā, a Luk gūlsa koe-moond wvsg Tvum-tvumdba ne koe-moondb a taab sên moone (Makre, a Piyēere: Tvuma 2: 14-40; 3: 12-26; 10: 28-47; a Etiyend: Tvuma 7: 1-53; a Polle: Tvuma 13: 16-41; 17: 22-31). Zi-kaseng ning a Luk sên ning koe-moond kāensa Tvuma sebra pugā wilgda yōod nins a sên tar b yīngā. Yē da ratame ti sên na n karem-ba bāng Tvum-tvumdba sên da moonda to-to, ti bāmb me tōe n maan woto.

Tvuma sebr koe-moond gesg ne gūusg pukda yalē a nu sên tar yōod Tvum-tvumbā koe-mooneg pugē:

1. *Ning a Zeezi tēn-svka.* A Kiris nedengā ne tvumdā n yaa Tvuma sebrā koe-zugu. Kāab-Paalga koe-moaandba moona wakat fāa t'a Zeezi yaa Kāab-Kvdgā bāngr goam pidsgu, la ti B yaa sor a yeyn tāa sên fāagde (Tvuma 2: 22-24, 30-32; 3: 13-20; 4: 10-12; 5: 30-31; 8: 5; la zīis a taaba).
2. *Tik gvls-g-sōamyā.* Tvuma sebra koe-moaandba kēng taoor n tikd Gvls-g-sōamyā, n na n paas b goama pānga (Tvuma 2: 17-21; 3: 22-23; 4: 11, 25-26; la zīis a taaba).
3. *N pid ne Sug-Sōngo.* Tvuma sebra koe-moaandb ra pida ne Sug-sōngo, n paam bāmb kaamā (Tvuma 2: 4, 14; 4: 8; la zīis a taaba).
4. *N tūnug ne bāna.* Tvuma sebra pugē, bān ne bōn-yeeds n da yāagd koe-noogā moonego (Tvuma 3: 1-8; 8: 4-7; 14: 8-10; la zīis a taaba).
5. *Bool ti paam yam-tekr ne tēebo.* Tvuma sebr koe-moaandbā ra kumbda b koe-moondsā ne bool ti tek yam la ti tē (Tvum 2: 38; 3: 19; 8: 22; la zīisa a taaba).

Yalē-kāensā n tog n zīnd koēega mooneg ne Sug-Sông Afurk tēnga pugē rūndā. A yaa sōma ti yāmb bīng sōdgr kāngā y zugē, la y tik-a n tōog n mag yāmb meng koe-moonegā tvumde.

SUG-SÔNG PUDGRE

Kāab-Kvdga pugē, b ra pudgda no-rēesdbā, maan-kvudbā la rīm-dāmba zut kaam, b sā n dat n zīnig bāmb b tvuma pusē (Yik 28: 41; 1 Sa 9: 16; 16: 11-13; 1 Rī-dāmba 1: 34; 19: 16). Pudgr kāng yaa bāmb boolga bānde, la a mamsda noor ning Wēnnaam sên kō bāmb ti b tōog n maan b tvuma. Woto leb n mamsda Sug-Sông belem bāmb zutu, sên na n sōng bāmb ti b tōog n pids bāmb tvumda pugē tvuma (Ezy 61: 1-2).

Vük a 5 soaba: Pasteer sên kënd ne Sug-Sõng wëннаam tvvmd kvvngã svka

Wa sên gvls zugê wã, yalê a yembr Tvvma sebra pvga, yaa ti koe-moaandbã ra paama Sug-Sõng pvdgre. D kolg n ges tagsg-kãnga.

A Zeezi tvvmdã sên paam Sug-Sõngã pvdgre

A Zeezi sunga b tvvmdã n moon n yeele: «Zu-soaba Sug bee Mam zugu, bala B yãka Maam ti M togs koe-noogã» (Luk 4: 18). Bãmb bilga Sug-Sõng yãkrã wa a sên be Bãmb zugu. Bãmb talla gom-bi kãngã n a n bilg Sug-Sõng tvvum-kasenga Bãmb pvge, ti ne Bãmba, Bãmb na n tõog n maana B Mesiimda tvvmda.

Tvum-tvmdba tvvmd sên paam Sug-Sõng pvdgre

Bõn-kãng me waa karen-biis 120 wã zut pãntekotã daare. Pipi, Suga waa bãmb zutu (Tvum 2: 3). Rê poore, n pid-ba. La baasgo, Bãmb sungame ti gom goam bãmb pvse (v. 4, 14). Bõn-kãens fãa maaname, ti bumb ning a Zeezi sên kãaba paam pidsgu Tvvma 1: 8: «La Sug-Sõng sã n wa yãmb zutu, yãmb na reeg pãnga; la yãmb na n yu mam kaset rãmba... dũniyã tek fãa.»

Woto, ti paam pvdgre, yaa ti pid ne Sug-Sõngo la paam Sıg-Sõng pãnga. Wa Sug-Sõng sên wa a Zeezi ne pipi karen-biisa zutã, n pvdgd bãmb zut tvvmda yĩngã, Suga na n waa karen-biig ning sên sakd rũndã n pvgdg a zug tvvmda yĩnga.

Pvdgrã bilgri

Pvdgra yaa Sug-Sõng tvvmd ned ning sên sak n bas a meng zãng Wëннаam nugê zug la a pvge. Yaa Wëннаam belmã sên be karen-biig sên pid ne Sug-Sõng zugu, la B sõngd-a t'a tõe n tvum ne pãn-kãsenga.

Tvvma sebra pvga gom-bilã sên yet ti pidi la sên pid ne Sug-Sõngã yaa sên na n bilg Sug-Sõng pvdgrã. Gom-bil ning sên yet ti pidã bilga Sug waoongo, B sên pit ned n tvvmdê la B gomd ne pãng la noorã (Tvum 4: 8, 31; 13: 9-12). Gom-bil ning sên yet ti n pid ne Sug-Sõngã bilgda sên kẽngd taoor ne Sug-Sõng belmã (Tvum 6: 3, 5; 7: 55). Bõn-kãng tõe n yu «pvdgrã sên paad wa a Zã sên goma» (1 Zã 2: 27). B pvdgrã paada ne tõnd n kaos sã n yaa ti tõnd pa a Kiris pvge (Zã 15: 4-7). Welg ne yel-wëna yaa nao-kẽndr sên zems ti Bãmb belmã pa ne tõndo (Zã 14: 15-16). Belem kãng tog n yu tulae ne Pasteer fãa sên kënd ne Sug-Sugo.

Koe-mooneg sên tũnug Sugã pvdgre

D pa tog n dik koe-mooneg sên tar Sug belem n kalem ne taogsg bal bi sên tar pãn-tõogti yals kvvng taoor n gom n sis b taogsga ye. D pa tog n leb n kalem-a ne ko-mooneg sên moond ne minim ye. Yaa ti koe-mooneg sên tar Suga belem tõe

n wilga a yalē rāmba sên yud woto wvsgo. Koe-mooneg sên tar Sug-Sông belmā, yaa koe-moonego, tī Sug-Sôngbe a pvgē. Yaa koe-mooneg ning buud a Zeezi ne Tvm-tvmdbā sên maan mamsgā.

A Luk rika a A Polloos kibarā n mams sud kānga. A bilgame: «a A Polloos... ra yaa ned sên paama Gvlg-sōamyā zāms-zulunga. A ra paama zāmsg ne Zu-soaba sore, la a gomda ne waoogre, la a zāmsda a Zeezi yellā ne zemsgo» (Tvm 18: 24-25). A APolloos ra yaa koe-moaand sên tar yam ne pān-tōogo. Baa ne bōn-kāng fāa, «ra yaa a Zā lisga bal la a mi» (v. 25). Sug-Sông n da paoog-a. Wakat kānga, a Pirsill ne a Akilaas «sên bilg yēnda Wēnnaam sora neerā poore «, yē paama Sug-Sông pidbu. Yē yaool n kēnga Akayi soolem, la yē yu «sōngr kaseng ne neb nins sên tē bark koεgā» (v. 27).

A Zeezi yeelame tī Bāmb koεga mooneg ne B zāmsgā pida ne Suga belem: «Goam nins mam sên togs yāmbā pida ne Sug la vum» (Zā 6: 63). Wēnnaam Sebra bilga Tvm-tvmdba koe-moonego: «Ne pān-kasenga, Tvm-tvmdba kēnga taoor n kis Zu-soab a Zeezi vuvgrā kaseto.

La Wēnnaam barkā ra tvmda ne pān-kaseng bāmb pvsē» (Tvm 4: 33). Gomdā sên yet tī Wēnnaam tvmda ne pān-kaseng bāmb pvsē wā, bilgda Sug-Sông belmā. Tvuma sebra pvgā, Sug-Sông belmā koe-moaand pvsē susa neb nins sên kelgdā (Tvm 2: 4, 14 ne 1 Ko2: 4; Tvm 2: 37 ne 1 Ko 2: 5).

Epitr dāmbā puse, a Poll goma a mengā koe-moonegā sên tar Suga belmā. A leb n tēga Korēt tēdbā yē sên deng n yī wān n moon bāmb koe-noogā. «A gvlsame, la mam goama ne m koe-moonegā ka yī ne ninsaal yam goam sên tōe n tek ned taogsg ye, la yu ne Sug-Sông pāng wilgri» (1Ko 2: 4-5). A bilgda tēdbā a tvmdā Rom-dāmba sebr pvgē: «Ne bān la bōn-yeesdse, ne Wēnnaam Suga pānga ... mam moona Kiris koe-noogā zānga «(Rom-dāmba 15: 19). A tēga Tesalonik tēdba: «Tōnd Koe-noogā ka ta yāmb nengē ne goam bal ye, la a taa ne pānga, la ne Sug-sōngo, la ne tēeb wvsgo» (1 Tes 1: 5).

Sug-Sông seglg n saame tī pid tōnd koe-moonegā ne Bāmb belmā ründā, wa B sên pid a Zeezi ne Tvm-tvmdba hal sungrā. La Bāmb belmā yita ye, la ra maanda wān-wān n paam-a?

SIIG-SÔNGĀ PUDGRĀ SĒN YIT ZĪIG NINGA

Tī tōog n moon ne Suga belem, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sông tog n bāng-a a sên yitē. Belmā yaa Sug-Sông pidba belem sên be la sē paad neda pvgē. A yaa

Sug-Sõng sên be koe-moaanda zug la a pvgē (Zã 14: 17; Tv̄m 1: 8). Sug-Sõng pãn-kãng paamda d sã n deeg liss la Sug-Sõng pidbu (Tv̄m 2: 4). Belmã paadame, sã n yaa ti tønd kända «wa sên zems ne Sug-Sõngo» (Gal 5: 25). Sid kãng yaa vënega a Zeezi ne Tv̄m-tv̄mdbã tv̄vmd pvgē.

A Zeezi pudgrã sên yit züig ninga

A Zeezi yeelame ti Bãmb pãngã yita Zu-soaba Sug pvgē (Luk 4: 18). Ba ne Bãmb sên da yaa Wënaam Biig sên dik yĩngã, Bãmb yãka yam ti bas b pãngã, ne Zu-noog ning B sên da tar Arzãna, la b pids B tv̄vmdã Suga pãng pvgē (Filp-rãmbã 2: 5-8). A Zeezi tv̄vmdã sên pid ne Sugã belmã yaa mamsg neb nins sên da pogl Bãmba yĩnga.

A Zeezi ka sung B tv̄vmda ti ka B sên paam Sugã yãkr poor ye. Bãmb Suga pidb yu züig pvgē, a Zã sên lis Bãmb koome wã poore. Wënaam sebra yeelame: «[A Zeezi] sên pvvvd wakate, yĩngr pakame, la Sug-Sõng sên wënd wall siga Bãmb zugu» (Luk 3: 21-22). A Zeezi «yaool n suga B tv̄vmdã» (v. 23). Bãmb sungame ti kën la tv̄m Suga pãng pvgē (Luk 4: 1, 14). Bãmb mooname: «Zu-soaba Sug bee Mam zugu, ti bõe Bãmb yãka Maam ti M moon koe-noogã» (Luk 4: 18). Kaoosg zugē, nebã sên wum a Zeezi sên gomdã, a «linga Bãmb ti wum bark goama sên yit b noorē wã» (v. 22). La ra yaa lingr ne bãmba «ti bõe Bãmb ra gomda ne noore» (v. 32; ges Mat 7, 28-29).

Tv̄m-tv̄mdba Sug-Sõngã pudgrã sên yit züig ninga

A wa Sug-Sõng sên da ya a Zeezi tv̄vmda sên pid ne Suga belmã yëgrã, Bãmb leb n yaa Tv̄m-tv̄mdba tv̄vmd sên pid ne Suga belem yëgr me. Wa a Zeezi, Tv̄m-tv̄mdba reng n lisa ne Sug-sõngo. Bãmb yaool sungame ti moon ne pãnga.

Tõe t'a Piyëer n yaa mak-sõng n yud Suga tv̄vmd-kãng pvgē. Sên deng pãn-tekotã daare, yë ra zoeta rabeem ti kis a Zeezi kaset ne tv̄m-tv̄vmd-poaka a yembre (Mat 26: 69-72). Wakat kãnga, a sên paam Sug-Sõng pidb vugr bala, yë moona ne pãnga la a goama susa a kelgdba wvsgo (Tv̄m 2: 37). Sên wilgdĩ, neb tus a tãab n wa a Kiris nengē. Manesem kãngã yulma naoor wvsg tv̄vma sebra pvga (4: 8, 31-33).

Belem kãng ra bee ne a Zeezi ne Tv̄m-tv̄mdba zut n sõngd bãmb ti b moon ne pãngã be tønd nugē ründã.

TI VUMD PUDGRĀ

Sukds n be ka: «Wān-wān la d na n vumđ Sug-Sông belmā ründā? Wān-wān la d reegđ-a? A pukda tvmđda pvgē wān-wāna? D tōe n tall-a-la wān-wāna?»

Ti reeg pudgrā

D reegđa pāngā ründā, wa a Zeezi ne pipi Karen-biisā sên deeg-a to-to wā. Ya d sên na n deeg līg Sug-Sông pvg bal, la d reegđ-a. Wa sên bilg zugē wā, a Zeezi Sug-Sông b koomā līgē. Bāmb sungme tu maan tvmđđā ne pānga. A yu woto me ne Karen-biisā. Bāmb sên deng n deeg Sug-Sông pāntekotā daare, tu wa a Zeezi, bāmb sungame tu maan tvmđđā ne pānga.

A Zeezi kōo sagl-vēenes d sên tōe n deeg Sugā to-to. Bāmb yeela b Karen-biisā: «Yāmb Ba sên be Arzān [na n kōo] neb nins sen kot Bāmb Sug-Sôngo !» (Luk 11: 13). Bāmb bilgame: «Kos-y, la B na kō-yā; Bao-y la yāmb na yā; Wē-y kvlga, la b na pak n kō yāmba. Neba fāa sên kota reegđame; sên baooda yātame; la ned nig sên wēed kvlenga, b na pak n kō-a» (v. 9-10). Suga reegđa woto d sā n kot ne tēbo (v. 9), n deegđ ne tēbo (v. 10 ne Mar 11: 24) la n gomđ ne tēbo (Tvm 2: 4).¹

Sug-Sông pudgrā pukr tvmđđā pvgē

Pāngā d sên deegđ Sugā līgē wā, pukda tvmđda pvgē ne Sug-Sông kūunā tvmđ pvsē. Koe-mooneg sên sid tar Suga belem yaa bāngr goam kūun pukri. Yaa gomđ sên yi Suga nengē n taas ne Suga. Koe-mooneg sên tar Suga belem, d tōe n naaga vēnegr kūunā tvmđde wala bāngr goama la yam goama. Sên paase, koe-mooneg sên tar Suga belem, pāng tu maan bōn-bān kūun tvmđđ n mi n yāagđ-a, wa bōn-kāng sên maan ne a Poll Listrā (Tvm 14: 8-10).²

Yāmb tōe n paam belmā, yāmb sā n kotē la y wat ne tēb Sug-Sôngbelmā pvgē. Yāmb sā n wa kolgđ geerā, yāmb tog n pvsame: «O Sug-Sôngo, wa-Y-la Y pid maam tu m tōe n zā Yāmb goama.» Yāmb tog n kolga ne tēbo, n tē tu Wēnnaam wuma yāmb pvsgā. Yāmb sā n wa wumđ Suga belem rāamde, leok-y ne tēbo, bas-y t'a tae yāmba, n kis sid ne-a, t'a tōe n tae yāmb koe-moonegā.

¹ Yāmb tōe n paama vēnem sōma Sug-Sôngā pidb weengē Sapitr 20 wā pvgē: “Tae nebā Sug-Sông pidb pvgē.”

² Ges-y seb-toang a 2 soabā pvgē: “Sug-Sông kūuna pukr pvgē 1 Korentē12: 8-10.”

Tı tall Sug-Sōng pudgrā

D tōe talla belmā sã n yaa tı tōnd vume, la d kënd ne Sugā (Gal 5: 25). Kēn sēn pid ne Sugā, yaa vum sēn ne Wēnnaam ne B tvvmdā sakre. Pvvsgo, sēn naag pvvsg ne Sug-Sōng pānga yaa nao-kēndr sēn tōe n tall B belmā (Rom 8: 26-27; 1 Tes 5: 17).

SEGLG PUDGRĀ REEGR LA A TALL N TUM YĪNGA

Pasteer fāa sēn kēnd ne Sug-Sōng n dat n yı koe-moaand koe-mooneg sēn tar Suga belem togd n modga ne koe-moondsā seglg la b moonego. Rao bı pag fāa tog n kōo sid tı Sug-Sōng beeme, tı B belmā taet tvvmd fāa.

Koe-mooneg seglgo

Vaees ne gūusg koe-moonegā sēn be Tvvma sebr pvğā pukda sid a yiibu sēn tar yōodo: Tvvm-tvmdba koe-moones a pida ne Gvlg-sōmayā la b tara Sug-Sōng belem. Tvvma sebrā koe-moaandb kōo kaset ne b Gvlg-sōmyā bāng yaoolengo. B mi n togsa gvlg-sōamyā goam koe-moonesā pvsē. Makre, A Pıyeeer koe-moonega pāntekota zugā tara Kāab-Kvğdā goam zīs a naase (ges Tvvm 2: 16-21, 25-28, 31, 34-35). Yaa woto me, ne a Etiyend koe-moonegā ne Zvıf rāmbā, bukaodba tara Kāab-Kvğdā goam zīs a nii (ges Tvvm 7: 3, 6-7, 28, 32-35, 37, 40, 42-43, 49). Koe-moones a taab Tvvma sebra pvğ tūda mamsg kāngā. Pipi koe-moondb kāensā ra mii Gvlg-sōamyā, la b tika b koe-moondsā minin-kāng zugu.

Rūndā, Afirik Pasteer dāmb nins sēn kēnd ne Sug-Sōngā tog n maana woto. Wa tōnd tvmd-n-taasa sēn yaa Tvvm-tvmdbā, tōnd tog n yēbga koe-moonegā kānkāe Gvlg-sōamyā zugu. Tı tōog n maan bōn-kānga, tōnd tog n kōo d meng ne Wēnnaam sebra zāmsg sakre. Tōnd tog n baoo weer wvsg tı sek rasem a yopae wā pvğē, Wēnnaam sebra kaorengo, koe-moones a seglg yīnga. Tōnd sã n wa segend d menga, bı d wēneg n tees Sug-Sōngtı B tōe n pid la B tōe n taas tōnd taogsgā, n bāng tı Sug-Sōngbelmā ka ningd seglā keeng ye; ya a sēn manegd-a.

Sēn leb n paas Tvvma sebra pvğē, koe-moaandba rengd n beool n pvvsame tı Sug-Sōng pid-b ne Bāmb belmā. Tvvma sebra tongda Sug-Sōng waongā wakat fāa ne pvvsga. Makre, karen-biisa ra pvvsga sēn deng Sug-Sōng sigba pāntkotā daarā (Tvvm 1: 14; 2: 1-4); Zerizalem tēedbā ra pvvsga sēn deng Sug-Sōng sigb a yiib soab tēnga zugu (Tvvma 4: 23-31); a Poll ne a Ananiyaas ra pvvsga sēn deng t'a Poll reeg Sugā (Tvvm 9: 5, 10-15). D tōe n sōdga makr dāmba a taab n paase.

Tōndo, sên yaa Pasteer dāmb sên kēnd ne Sug-Sôngā, n dat ti Sug-Sôngbelmā pid koe-moonegā, tōnd tog n kōo d meng puvsg puga. Kō-m-meng puvsg a woto pvg na n talla Suga belem, la a na n kitame ti yāmb koεega seglg la a moonegegā tall zulum.

Koεegā moonego

Koe-moonegā ratem pa ti sus kelgdba bal ye, la yaa ti maneg koεega vōor wumb ne nebā. Būmb nins fāa sên yetā bī sên maandā tog n yu sore, sên na n tall nebā ti b ti seg Wēnnaam. Rabay buud fāa bī manesem sên sōngd ne tvlsem kāngā tog n paama vēnegre. Būmb ning fāa sên wēnemdid tulsema, d tog n lob-a-la kεenga.

Sên yaa yella, tōnd sên yaa koe-moaandb sên kēnd ne Sug-Sôngā, tōnd yel-manesmā tog n zemsame n da tal yell ye. Tōnd tog n gūusa ne yēgengo, ne d kelgrā, ti kēnd kēn sên ka tar vōor ne yel-manesem sên pa sōmbe. Sên yuda, nusā bilgrā tog n yu koεeg-koεega, la a ka tog n yulemdā ye. Tōnd yel-manesmā tog n pukda Suga tvm̄d tōnd koe-moonegā puga. Tōnd sā n kō d meng ne d sūur fāa, yel-manesem sên zemsa me tūuda woto bala.

Paam boolg ti yals geera taor yaa būmb sên tar yōod toor zalle. Koe-moonegā sag-kāngā sên tar widsa yīnga, a yaa sōma ti koe-moaandā bas ti Sug-Sông tae-a. Ti yaas geera taor ka wakat tōnd sên tog n yīs tags-paals koe-moonegā pvgē ye. Koe-manndā tog yalsa zīg a yembr n da wa bvgd ye. Raoa bī pag tog n yaasa zī-yend n kō zāmsg sên yaa vēneg būmb ning zug yē sên kot nebā ti b maana.

Pasteer dāmb nins sên kēnd ne Sug-Sôngā yaa yembre, koe-moaandba svk sên kēed ne tōnd sên pēgd la d baood Sug-Sông belmā tōnd koe-moonegā zugā. Tōnd sā n maand woto, a kōta a Zeezi, ne Kāab-Paalga koe-moaandb mamsgo. «Zu-soaba, pid-y maam ne Y belmā tvm̄dā.»

~ Sapitr 17 soaba ~

Zāmsg sēn tar pānga

Ne ba sām dāme, bāngr kaalem yīnga» (Ooz 4: 6). Wēnnaam gom-kāensa yaa no-rēes a Ooze n togs Israyell maan-kvudbā. Bala Sug pugē taor dāmb kāensā ka zāms Wēnnaam nebā sūd ye, bāmb tēe ziri. Sēn yaa yella yaa ti bāmb yeeba yel-wēnā pugē wuŋgo. No-rēesa bilga bāmb nin-bāanegā: «Pv-peelem kae, nonglem kae, Wēnnaam bāngr kae tēnga pugē ye. Yaa kāab-beedo, ziri, nin-kvure, zuubu la yoobo» (v. 1-2).

Zu-bvkā, tēedb sēn kēnd ne Sug-Sōng wuŋg Afirik n be yel-kānga buud pugē. Wēnnaam gomdā vōor wumb vēeneg n paooog-ba. Sēn yaa yella yaa ti bāmb Suga pug buvngā tadgame. Ti sēn yaa yellā, bāmb lebga zāmb karen-saam-dāmba dub nana-nana. Yāmb sēn yaa Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, Yāmb tog n kōo sūd ti wēn-dot nins b sēn bool yāmb ti yī pasteerā ba a yembr ka be yel-kānga pugē ye.

PASTEERĀ TUUMDE

Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng fāa tvka tuum-zuŋg sēn yaa ti riŋg Wēnnaam piisā. Yaoolem tigsgā ne Pasteer dāmbā Efees wēn-dooḡē wā, a Poll sagla bāmba: «Bı y gūus y mens ne piis nins fāa Sug-Sōng sēn kō yāmbā» (Tvm 20: 28). A leb n dogla Pasteerkāens zutu: «Bı y yī pe-kumba [wall «riŋg-y»] Zu-soaba tēedba bāmb sēn da ne B meng zumā. A Poll ra miimi ti b sā n zāms Wēnnaam nebā B gomdā, Efees Pasteer dāmbā sōngda bāmb ti b paam pāng Sug pugē. Bōn-kāng na n segla bāmb ti b tōog n kus «rigd-n-yīidsā» sēn kē wēn-dooḡā pugē tao-tao wā, n tek sūdā, la b baooddē ti zāag nebā ne Kiris (29-30).

Sapitr 17 soaba: Zāmsg sēn tar pānga

Zāmsgā n yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā sēn tog n vumd ne a sūur pvgē. A Poll gōlsa sēn kēed ne kūun a nu wā a Kiris sēn kō wēn-dooḡā wēngē: n me» (Efe 4: 11-12).

D gūus n ges gom-kāng pvgē, wān-wān la a Poll sēn naag baasg kūun a yībā zī-yende. Tı yeel ti «pastēer dāmb ne zāmsdba,» wa a sēn maan ne pipi kūun a tāabā, a Poll yeelame bala «Pastēer dāmba ne zāmsdbā.» Tagsg kāng yīnga, bāngdb n kō noor ne kūun-kāng «Pastēer-zāmsda.» Tikra la woto: Rao bi pag sā n dat n yı pateere, rēndame t' a yı zāmsd me. Ned ning b sēn boond ti pasteere, B kōt-a lame t' a zāmse.

Tı tōog n ges piisa yell sōma, yāmb tog n tōe n tōog n dulga Wēnnaam sebra neere, n dulg-b ne Wēnnaam gomdā. Wēnnaam sebra makda Wēnnaam Gomda wa bur sēn yaa rubo (Mat 4: 4), wa bīsim (1 Pty 2: 2) la rı-tagdo (Ebr 5: 12-14). Pastēer fāa sēn ka tōe n dulg a neb ne Wēnnaam Gomdā yaa pe-kium wēnga, la Wēnnaam na n dogl-a-la bōng-kāngā (Zak 3: 1; Eze 34: 1-6).

Wakat kānga, yāmb sā n zāmsd nebā Wēnnaam Gomda ne sīda, Wēnnaam na n waooga yāmba (Mat 24: 45-47). Sēn tar yōod n paase, Wēnnaam neba na n paama pānga. Bāmb «ka na n leb n yı koamb sēn ka pāng sēn lengde, la b pa na n le reeg zāmsg buud fāa seb yaa belgr ye. Tı būmb fāa zīnd a zīngē, d sā n togsd sīdā ne nonglem, [bāmb] na n bi ne būmb fāa ne soab ning sēn yaa zugā sēn dat n togs ti Kiris» (Efe 4: 14-15).

Maan nebā ti yı Karen-biisi

A Zeezi kōo B wēn-dooḡa noore: «Kēng-y n maan-y neba buud fāa ti b yı mamkaren-biisi» (Mat 28: 19). Bāmb ra yeta bāmba, ti b tog n maana neb a taabā, wa Bāmb mengā sēn maan ne bāmbā. A Zeezi ra kēnd ne B karen-biisā, n zāmsd bāmb sīdā la B wilg bāmb b sēn tog n vumd to-to. Tōnd sēn yaa Pastēer dāmb sēn kēnd ne Sug-Sōngā, tōnd tog n maana woto ne tōnd wēn-dooḡa neba. A pa ti tall nebā ti b wa kos sugr bal ye, la d tog n zāms-b lame ti b lebg karen-biisi. Karen-biiga, yaa ned sēn loe ne a Kiris. Yaa ned sēn zīndid a Zeezi naoē wā n deegd zāmsg ne Bāmba. Ka tōnd sēn tog n bool nebā ti b wa tū Kirista bal ye, la yaa ti tōnd «zāms bāmb ti b sak Bāmb tōoda fāa» (v. 20).

Koe-mooneg ne zāmsgo

Pastēer dāmb sēn kēnd ne Sug-Sōng wvsg Afirik geelḡda b mens wa koe-moaandba, la b ka gelḡd b mens wa zāmsdb ye. Yāmb sā n yaa pasteere, Wēnnaam yaool n boola yāmb ti y yı bi yība fāa. Yāmb tog n yu koe-moaand sēn tōe n moon

sõma la y yî zâmsd sên tõe n zâms sõma. Yâmb sã n dat n bãng Wëннаam neba zãab tvvmd, yâmb tog n bãnga moone ne zãmse.

Wëннаam Sebra baka tvvum a yiiã vëenega. Makre Wëннаam Sebra yeelame t' a Zeezi «ra gõoda Galile, n zâmsd karen-dot pvse, n moond Soolmã koe-noogã» (Mat 4: 23). B yeelame t' a Poll ne a Barnabaase, bãmb «zînda Æntiyose, be, bãmb ne neb a taab wvsg ra zâmsdame la b moond Zu-soaba koeëga» (Tvm 15: 35). A Poll sagla a Timote, sên da yaa Efëes wën-dooã pastëerã, «Hal ti mam wa, wung ne Gvls-g-Sõmyã kaoreng neba svka, koe-moonego la zãmsgo» (1 Tt 4: 13). Dë, yaa welg-bvg n be moone, ne zãms svka?

Tëegre, koe-moonega yaa koe-noogã togsq kvvnga taoore t' a tvlsmã yaa bool nebã ti b wa tẽ a Kiris. Tt zãmse, yaa bilg vumnd ne Kiris võore. Koe-moonegã togsdame; la zãmzgã yaa wubri. A Pesing gomame n yeele; tt zãmse yaa maan karen-biisi. Koe-moondã boond saadbã tt b wa tẽ a Kiris; Karen-saamba bilgda bãmb Zu-soaba soaya. Zãmzdã raab yaa tt wilg Wëннаam nebã wãn-wãn la b na n tõog n tũ Bãmb wa sên zemse. Yâmb sên yaa Pastëer-zãmzdã, yâmb tog n maaga y meng n bilg wilg Wëннаam nebã Gvls-g-sõamyã. Yâmb tog n kõ-b-la kvbay la tagsg sên zemsd ne-ba, n ning gomda b sên wvma a nao-këndr zugu.

Tt tũ a Zeezi mamsgo

Yâmb sên yaa Pastëer sên kënd ne Sug-Sõngo, yâmb tog n modga y meng n tũ a Zeezi mamsgo, sên yaa zãms-kaseng sên zt n zîndã. A Zeezi mi n boola B menga tt «Karen-saamba» (Mat 26: 18; Zã 13: 13-14). Neb a taab me maana woto (makre, Mat 8: 19; 12: 38; Luk 10: 25; Zã 11: 28). Koe-noodã gomda a Zeezi zãmzgã tvvmd yelle. (Makre, Mar 1: 21-22; Luk 4: 31-32). La gvls-g-sõamyã woglem gill pida ne Bãmb zãmzgã. Zi-kãens naaga Koe-moonegã Tãngã zugã (Mat 5-7), Oluv tus tãnga zug goama (Mat 24-25) ne B Koe-moonegã wën-dooã wã (Zã 14-16). A Zeezi sã n dka B zãmsga tvvmda ne sũuri, rũnda me tõnd tog n maana woto.

Bũmb wvsg bee sên na n gom a Zeezi sên maan n tõog n pids B zãmsga tvvmdã. Seb wvsg gvlsa zãmzg nao-kẽnda zugu. Bãmb zãmzgã nao-kẽnda a tãab n dat gesgo:

1. Bãmb da zãmzda ne noore. Wëннаam sebra goma a yelle: «la bãmb zãmzgã ra lingda nebã, bala Bãmb da zãmzda ne noore, la pa wa Tõog karen-saam-dãmbã ye» (Mar 1: 22). A Zeezi ra zãmzda ne noore, bala, yaa Wëннаam n tvum Bãmba, la Bãmb da togsda goam nins Wëннаam sên kõ bãmbã. B kisa kaseto: «Mam ka

Sapitr 17 soaba: Zāmsg sēn tar pānga

maand būmb ba a yembr ne m meng pāng ye, la Mam yeta būmb nins M Ba sēn zāms Maama» (Zā 8: 28). Tī zāms ne noor wa a Zeezi, yāmb tog n zāmsa Wēnnaam Goama ne sīda.

2. *Bāmb da zāmsda ne nonglem.* A Zeezi ra nonga B sēn zāmsdb rāmbā hal wusgo. Bāmb zāmsgā yaa Bāmb sēn tar nonglem ning neba zugā wilgri. Wakat a yembre, a Zeezi ti sēga kuvng sēn ya la kom sēn tara.

La Bāmb sēn yā-bā, «b ninbāaneg yōka Bāmbā, ti bōe, b ra yaa wa piis sēn ka tar kuma.» Rē poore, ne Bāmb nonglem kasenga Bāmb yīngā, «B sungame n na n zāms bāmb būmb wusgo» (Mar 6: 34). Kaoosg zugē, B rulga bāmb ne yīngā rubo (v. 35-44). La Bāmb deng n leoka bāmb ratmā, n dilg-b ne Wēnnaam Gomdā.

Wakat a to, a Zeezi sēga B karen-biisā yīngr dooga pugē. Wēnnaam yeelame: «A Zeezi sēn mi ti wakat taame ti B tog n bas Dūni kāngā n leb n leb B Ba nengē wā. Bāmb sēn nong B mengā rēnd sēn ket n be dūniyā zugā, B kell n talla nonglem kāng hal ti wakat ta» (Zā 13: 1). Sēn le paase, Bāmb nonglem kasenga bāmb yīnga, la bāmb sēn na n yōdg n tae taab tao-tao yīnga, B zāms-b-la Taor-dāmb tūmd sēn tar pānga.

Wakats a yīibā pugē, A Zeezi nonglmā tusa Bāmb ti B zāms-ba. Woto me, yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n nonga b sēn bool yāmb ti y tae b rāmbā. La nonglem kāng tog n tusa yāmb ti y zāms-b Wēnnaam Goamā ne sīda. Nonglem kāng sā n kaē, yāmb goama ne nebā tōe n lebga wa «yuum-teoog bi waag sēn wēed zaalem bala» (1 Ko13: 1).

3. *Bāmb zāmsa ne Sug-Sōng pānga.* A Zeezi bilga B karen-biisa daar a yembre, Bāmb zāmsga tūmd yalē. «Goam nins Mam sēn togsd yāmbā, b yeela woto, pida ne Suga la vum» (Zā 6: 63). A Zeezi goama ra pida ne Suga la vum, bala a Zeezi Mengā me pida ne Suga la vum. Bāmb sunga B tūmdā, B sēn paam Sug-Sōng yākrā (Luk 3: 21-22; 4: 18-19). Rē poore Bāmb maana B zāmsgā tūmd Sug-Sōng pānga pugē (Luk 4: 14-15).

A Zeezi zāmsame, pa ne noor goam bal ye la yaa ne Suga pāngā wilgri (Luk 5: 17). Bāmb goama ra pida ne Suga pāng ti Bāmb sēn zāmsda wakate, zīn-dāmba kelemdame: «Yāmb rata bōe ne tōndo, a Zeezi sēn yit Nazarete? Yāmb wa n na n sāama tōnd la? Mam mii Yāmb sēn yaa a soaba: Wēnnaam Sōng soaba ! (Mar 1: 24). A Zeezi riga zīnā t'a yi n bas raoā, la neba leokame: «Bōn-kānga vōor yaa bōe? Yaa zāms-paalga- la ne noore ! Bāmb kōta st-wēensa noor la b sakda Bāmba» (v. 27).

A Zeezi rika B zãmsga tvvmd n taas B Karen-biisa (Mat 28: 19-20). Bãmb sên da get-Bã bãmb zãmsame ti zãms neb a taabã. Yãmb sa n yaa Paster sên kënd ne Sug-Sõngã, yãmb me tog maana woto. Tõnd tog n baome ti mams a Zeezi zãmsgã tvvmd.

PASTER SËN YAA KAREN-SAAMB LA ZÃMSDA

Yãmb sã n yaa pasteere, yãmb tog gelga y meng wa «karen-saamb la zãmsd» wën-doog ning b sên bool yãmb ti y tae-yã. Sên leb n paase, a ka rat n yeel ti yãmb baodame ti yi Wënaam Gomda karen-saamb la zãmsd kasenga ye, la yaa ti zãms neb a taab tao-tao ti b maan a woto. Yaa bumb ning a Zeezi ne Tvum-tvmdba sên maane. Tõnd sã n yaa Karen-saam-zãmsdã, yãmb tara tvum-kasemsa a tãabo: (1) yãmb tog yidga y menga zãmsga tvvmd; (2) yãmb tog yidga neba a taaba bãngre; la (3) yãmb tog yõgna zãmsgã tvvmd wën-doogã pvga. D ges tvvmd fãa:

Ti yidg f mengã

Pipi, yãmb sên yaa Karen-saam-zãmsda wën-dooga pvga, yãmb tog modga y meng n paas y menga zãmsg tvvmd sõmblem. A Poll gulsa a Tumote n yeel-a ti gũuda, wall pasteere, yaa ned sên «tõe n zãmse» (1 Tt 3: 2). Wa minung a yembr sên yete, Pasteretog n «tõe zãmsgo.» A Poll sebr ning a sên guls n kō Rom tēdbã pugē, a yeelame ti b rãmb nins sên tar zãmsg kũunã tog n maana tvum-kãngã ne sıda (Rom-dãmba 12: 6-8). Ne kō-m-menga, b tog n modga y mens ne gũusg n yidg b pãn-tõod yãmb sên yaa zãmsda yĩnga. Ba ne zãmsg kũun sã n yaa Sugã n kōte, b tog n yidg-a-la wa pãn-toog f sên zãmse. Yãmb sên yaa Paster sên kënd ne Sug-Sõngã, yãmb tog n lebga Wënaam Gomdã karen-biig wakat fãa. Yãmb tog n tvma wusg n tōog n yidg yãmb zãmsgã pãn-tõod (2 Tt 2: 15).

Ned a yembr n gũus n ges ti zãmse, yuda ti gom bala, la ti zãmse a yuda ti kelg bala. Zãmsga tvlsem takı baasgē wã, yaa ti wa ne tekr zãmsdbã vum pvge. Zãmsg sên zems naagda ne sid nins b sên zãmsã tũub wakat fãa. Tõnd sã n mi bõn-kãngã, tõnd ka tog n maan sũ-noog ne tõnd karen-biisa sã n kelga tõnd goama bal ye. Tõnd sũ-noogã ka pita, ti sã n ka tõnd yã b vum sên paam tekr ye. Sên yaa yellã, tõnd pa tog n bilg Wënaam Gomda vōor bal ye, tõnd tog n sõnga tēdbã ti b rik Guls-g-sõamyã sid n ning a nao-kēndr zug b vuma pvga.

Sên paase, yãmb sên yaa Paster sên kënd ne Sug-Sõngã, tõnd tog n bãngame ti tõnd zãmsda ne tõnd yel-mansemã n yud tõnd no-goama. A Poll wuma sid-kãnga vōore. A boola Korënt tēdbã ti: «Yi-y mam togs-n-taaga, wa mam sên yaa Kirst togs-n-taagã» (1 Ko 11: 1). A Zeezi ra tũuda nao-kēndr kãng B sên yeel B Karen-

biisā: «Karen-biig ka yud a Karen-saamb ye, la a sã n paam zāmsgo, a yita wa a Karen-saamba» Luk 6: 40). Sēn yudā, tōnd sēn yaa mamsg Wēn-dooḡā yīngā, tōnd tog n ninga tōnd sēn zāmsd neb a taab būmb ningā a nao-kēndr zugu.

Tı yidg neb a taabā

Yiibu, yāmb sēn yaa Karen-saamb sēn yaa zāmsd wēn-dooḡā pvgā, yāmb to-game n tvm n tōog n yidg neb a taabā sēn maan tvm wēn-dooḡā pvg pān-tōodo. Wēn-dooḡā sã n but n dabda, yaa sōma ti paam taetb sēn na n tae tvm sēn welg toore. Tı tōog n tae, ned fāa tog n yidga a bāngr pān-tōodo. Yāmb tog n kōo sud ti taoor soab paalg fāa reega zāmsg ning a sēn togd n paama, n tōog n tae sōma.

Tı maan bōn-kānga, yāmb tog n zāmsa neb nins sēn taet tuma b sēn tog zāms to-to la b bilg Wēnnaam sebrā wa sēn segde. Yāmb tog n zāmsa bāmb Wēnnaam Gomda seglgo, la ruk-a n zāms neb a taabā. Yāmb sã n maan bōn-kāense, wēn-dooḡā na n paama zāmsdb sēn tar pān-tōod wakat fāa. Yāmb sã n pa tōog zāms sēn taet-b tuma ti bāng wān-wān la b tog n zāmse, wēn-dooḡā tvm sēn yaa maan nebā ti yı a Zeezi karen-biisā na n lengame, la tēedbā na n namsa ne yidgrā Sug pvgē.

TI YŌGEN WĒN-DOOGĀ N KŌ-B ZĀMSGO

Sēn na n baase, yāmb sēn yaa Karen-saam-zāmsdā, yāmb y yembr bal n tog n yı pipi kaset soab wēn-dooḡa pvg ne tēeba wubri. Yāmb toG n yōgna ne maag-m-menga, la y piuug ne ratem wēn-dooḡā zāmsg tuma. Yāmb tog n kōo sud ti Wēn-dooḡa zāmsg tvm naaga neba buud fāa la b yvm sēn ta to-to wēn-dooḡa pvgā. Wēn-dooḡā zāmsg tog n naaga ne bōn-kāensā:

Lekoll de dumaas

Wēn-dooḡā zāmsg porgarem ba a yembr ka be n tar pāng wa lekoll de dumaas ye. Lekoll de dumaas n yaa tvm a yembr bal wēn-dooḡa pvg sēn tat ned fāa, yvm sull fāa neba soka. Yāmb tog n tvmame n wa kōo sud ti wēn-dooḡā yāmb sēn taetā tara lekoll de dumaas sēn yōgen sōma, la sēn paamd ligd sōma. Yāmb tog n kōo sud ti lekoll de dumaasā depagtemā yaa ned sēn tar noor n zāad-a. Tvm kāngā

sēn tar yōod kasenga yīnga yāmb tog n wata lekollā zāmsg wakat fāa. Yāmb tog n gūusa a tvvma wakat fāa, la y modg y meng n tōog n maneg n paas a sōmblmā.¹

Zags pvšē sula

Sā n maan ti yaa sōma wā, zagsē sulā me yaa so-sōng sēn tōe zāms karen-biisi. Sul-kāens tigimda taab rasem a yopoe fāa, wēn-dooog neb kēer zags pvšē ne ba-biir nonglem, pvvsg la Wēnnaam Goamā zāmsgo. Yāmb sēn yaa Karen-saam-zāmsdā, yāmb tog n kōo sid zak pvš sull fāa, yaa ned sēn yaa sid soab la sēn paam zāmsgo. D tog n baoo weer tiging zak sull fāa yīnga, n leeb taab koe-zug sēn yāk Wēnnaam Goama pvšē. Yāmb bī ned a to, yāmb sēn yāke, tog n gūus n gesa zāmsg nins fāa sēn maan sull fāa pvšē. Yāmb tōe n dat n kōo porgarem ti b zāms Sula pvse.²

Sulā tvvma

Wēn-dooogā tvvum depagtma rāmba, b toe n geelg-b-la wa sor sēn tōe n tū n zāms karen-biisi. Depagtma kāens yaa raopā tvvumde, pagbā tvvumde, kom-busa tvvumde, koamba tvvumde la būmb a taaba.

Karen-dooog tvvumdā zāmsg yīnga

Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng fāa tog n paama yāab ti maan tvvumdā lekoll a Wēn-doooga pvšē. Tvvumda lekolle, yaa lekoll sēn tog n «kō nin-sōmyā tvvum-teed ti b maan tvvuma» (Efe 4: 12). A tvvsmā yaa ti zāms tvvum-tvvumdba tvvumda yīng wēndo-bila pvšē. Lekoll kāng pvšē, pasteerā zāmsg koe-zut sēn yaa vēeneg n gomd wala koe-moonego, zāmsgo, pvvsgo, susa baoobo, wēn-dot luglgu, pān-tōog ne taoor-sobend tvvumde, lsk. Zāmsg a woto na n sōngame ti ti b bāng ti maanda tvvum-sōng wakat fāa.

Wēn-dooogā sā n bit n kēngd taoor la a yidgdē, yāmb tog n bao neb a taab n kō yāmb zāmsga tvvumde. Wakat kānga yāmb sēn yaa wēn-dooogā Karen-saamb zāmsdā tog n kell n kōo a meng n maan nebā ti yt a Zeezi karen-biisā tvvumde pvšē wakat fāa.

¹ Africa's Hope *belma yaa ti kō zāmsg sid sid* sēn yaa kasem-dāmb dumaas kaoreng sēn yaa ti sōng karen-biisā ti b karem Wēnnaam sebrā yvuma yopoe pvšē. D tōe n paama zāmsgā ka <https://africaatts.org/resources/>.

² Africa's Hope *zāmsgā na-kēndr* yaa Wēnnaam sebrā porgarem d sēn tōe n paam-a ēntegnet zug ka <https://africaatts.org/resources/>.

A Zeezi svka a Pȳeēr naoor a tāabo: «Sumo, a Zā biiga, fo nonga Maam bi?» La a Pȳeēr leoka naoor a tāab tu: «N-yê! Zu-soaba, yāmb miime tu mam nonga Yāmba.» Wakat fāa a Zeezi leokame: «Gvvl Mam piisi» wall «Gvvl Mam pe-bi wā». (Zā 21: 15-18). Sā yaa t'a nonga a Zeezi sid sīda, a ra na n maana būmb ning a Zu-soabā sēn yeel-a t'a maan būmb ningā n dulg Wēnnaam piisa ne sīda.

Rūnda me a Zeezi svkda Afirik Pastēer dāmb nins sēn kēnd ne Sug-Sōngā: «Yāmb nonga Maam bi?» La Bāmb leb n kōta bāmb tōod nins B sēn kō a Pȳeērā: «Gvvl Mam piisā.» Nonglem kaset yīnga, a Zeezi kōta Pastēer dāmb kēens tu b maan sid ne tvvmd ning Wēnnaam sēn kō bāmbā, n ges Wēnnaam nebā yell neer n zāms-b Wēnnaam Gomdā ne sīda.

~ Sapitr 18 soaba ~

Kaoreng taebo

A firik sántral tēng a ye pvgē, bi-bug a ye sēn segend ti lebg Pasterla b tum Paster sēn yaa kasem nengē t'a ti zāms pasteerēndā tvumdā. Pasterā kosa bi-bugā t'a tae dumaas ning sēn pugla yibeog pvsngo. La bi-bugā, sūur yaool n da ka noom ye. Yē ra tvlgame ti b ra kos yē t'a moon wēnnaam goama. Bi-buga ra tagdam ti yibeooga pvsng taebo wata ne yē pasteerēnda zīir boogre. Sēn paase, a sēn paam su-sōng pidib lekolē wā yīnga, a ra pa le ne būmb sēn yaa tulae ne yē t'a pvs wal a sigl-a meng sēn kēed ne-a sēn segd n maan tvumd ninga wā ying ye.

Wa d sēn da tōe n zoē n magā, a yibeogā pvsngā taeobā wakatā, pēgra la waoogra tvumd ka kēn wa sēn zemse ye. Wēn-dooga Pasterkasma sān da pa lvisa toogo, pvsnga ra nan yi-n la yelbeedo. Sēn sung ne rē, pasteerā yākda neb niins sēn maand pēgra la waoogra tvumda ne gūus-m-mēng wvsngo. Mosā a yākda neb sēn bi la sēn paam zāmsg sōma ti-b taet pvsngā.

Ti tae wēn-doog pvsng hakuk pvgē yaa būmb sēn yaa Sug pvgē yell wvsngo. Yaa būmb sēn baood bāng-minim, siglg la meng basg sug pvgē. Rīm a Davud ra wvma bōn kmang vōore. Rē kitam t'a kō noor ti yāk neb nins sēn taet neba pēgra la waoogra Levit rāmba suk pug bala (1 kib 15: 16). Baa ti Pasterā n tara noor ti yāk neb ti tae pvsngā, a segd n bāngam ti yaa tulae ne-a t'a modg ti pvsngā nao-kēnder tū wa sēn zems wēnnaam sebrā la a yi ne Sug-Sōngtaebo.

WAOOGR SID SID SĔN YA A SOABA

Wĕnnaam sebrā puga, sã n yaa ne Ebre rãmba la grĕk rãmba gom-biisa puse, pĕgr rat n yeelam ti wōgemd n waoog Wĕnnaam. A bilgda zaame beoog puvsg sik-n-meng pvgĕ Wĕnnaam fulb B sombelma, b zĩira la b pãngã yĩnga (Ezayi 6: 1-3; Veng 7: 11-12).

Waoogr sĕn yaa ne Sug la ne Sida

A Zezi vĕng-n wilga puvsg hakuk vōor B sĕn wa n yeel Samari poaka ti: «wakat watam la a taame mosã ti waoogdb hakukã na n waoog Ba wã ne Sida la ne suga, bala yaa waoogdb a woto la ba wã rata. Wĕnnaam yaa Suga, la b waoogdba segd-n waooga bãmb ne Sida la ne suga» (Zã 4: 23-24). Kaorenga zĩ kãngã, a Zeezi vĕnga sid a naas sĕn yaa zulũng wvsg sĕn kĕed ne puvsg hakuka weengĕ:

1. *Wĕnnaam yaa suga:* B sĕn yaa Wĕnnaam Sug yĩnga; b pa tar toadg ne wakatã wall zĩig ye. B tōe n waoogb la wakat fãa ne zĩig fãa.
2. *Wĕnnaam baooda waoogdb hakuka.* B baooda waoogdb sĕn na n waoog bãmb ne b sũur fãa, n yud b sĕn na n waoog-B ti neb yã wall mining yelle (Mar 12: 33).
3. *Waoogr hakuka segd n yu ne sug la ne sida.* wĕnnaam sĕn yaa suga yĩngã, neb nins sĕn waoogd bãmbba segd n waooga Bãmb ne sida. B sĕn yaa sid zãnga yĩnga, b segd n waoog-b la wa sĕn zems sid nĩng b sĕn wilg gvls sōmyã pvgã.
4. *Moasã wakata taame.* yaa wakat kãnga la neba segd n waoog Wĕnnaam ne sida la ne Suga.

Waoogra yaa kilũng tvvmd sĕn kĕed ne wĕnnaam belma, wa kasem dãmb pisi la naasã sĕn maan Vĕngr 4 pvgã. Krist belma puga, b «wōgemda ned ning sĕn zaoa geera zug n waoogdba» (v. 10). Wĕnnaam neba sĕn watĕ n waoog Wĕnnaama; B pvkda B belma bãmb svk n paasdĕ, n nekd b ratem ti waoog Bãmbã n paasdĕ.

Pãntkotã gũudem

Yãmb sĕn yaa Pãntkot Pastĕer dãmba yĩngã, a yaa neer ti yãmb bãng ti pãntkot rãmba puvsg tara naokĕnd yenga. Puvsgã naokĕnd yenga bilgir yaa ti yaa lagmĕtar ned fãa sĕn tald ne Wĕnnaam Sug-Sōng maasem yĩnga. Sĕn tĕed-b Sug-Sōngã ned fãa kĕeda puvsgã pvg ne ratem sĕn welg toor ne sĕn pa tĕed-b Sug-Sōngã. Yãmb sĕn yaa Pastĕer sĕn tĕed Sug-Sōngã, a yaa sōma ti wvm Sug-Sōng kaorengã vōore. Sĕn pa pa tĕed-b Sug-Sōngã wvsg kĕeda puvsga pvg ne ratem ti pids diin tvvmd sĕn segd n maan wall diin minind tvvma. La Sĕn tĕed-a Sug-Sōngã hakukã, yĕ

kēda pvvsgā pvg ne yāab sēn welg-a woto. A ratma yaa t'a seg-a Kirist sēn vi wā, la ti seg-taab kāng loogr poore, bi-a paam teker ne Bāmb Sug Sōngre. (2 Ko 3: 17-18).

Tek kāng tōe n yu kaseng wal bilfu, pvgē wall yinga. Teker sēn yaa pvgē tōe n yaa ti, tēda sā n sig a Krist waoogra puga, a paamda pāng la sū-noog sēn todem ti tum n kō bāmba. Teker sēn yaa pvgē dēnda tōe n yaa ti waoogda sūga krist ninga sēn vvvgā n paam maagr bōnbānd pvgē wall a paam Sug-Sōng pidbu.

Tekra woto tumda ne soya yuib: ne Sug la ne sida (Zā 4, 23). Waoogda sā n wa n pēneg Wēnnaam, B pukda B belma. Bilif bilf t'a sā n pēnged Wēnnaam la a pukd tēeba Wēnnaam belma puga, (waoogr Sug pvgē), b paamda teker n duk a Krist mamsgo (2 Ko 3: 17-18). Sēn paase, b sēn wat n tik tēebā n deeg gomda sēn yi wā wakate (waoogr ne sidā), b paamda teker n yuda.

Ti sigli Wēn-doogā pvvsgā yīnga

Yāmb sā n yaa pastēere, a bee ne yāmb ti y sid sigl Wēn-dooga t'a kē Wēnnaam waoogra pvgē. Yāmb segdame n kō sid ti neba mii b sēn segd n waoog Wēnnaam ne sid la ne Sug neng ninga. Sēn paase, yāmb segdame n kō sid ti neba sid maanda pvvsg-a woto buudu. Yāmb tōe n tūnuga soy a tāab n bāng bōn kānga: zāmsg pvvsgā zugu

Sēn deng būmb fāa, yāmb tōe n zāmsa wēn-dooga pvg Wēnnaam sebrā sēn yet a soab waoogra zugā. Yāmb tōe n tūnuga keoogr goam, sagles la zāmsg n maan bōn kānga. Neng sōng-sēn yud fāa pāntkotā Pasteer sēn tōe n tū n kō a neba zāmsg b sēn segd n waoog Wēnnaam to-to ne sid la Sug yaa t'a wilg-b sēn segd n maan to-to. Neba segd n yāa b pastēerā ti-b waoogd Wēnnaamm, ne yēsem kasenga. Pastēera yembr sēn bi yeela karen-biis sēn segd n wa lebg Pastēer dāmb ti: «yāmb sā n waoogd Wēnnaam ne y sūyā fāa, yāmb buuda na n tūu bāmb la b waoog-ba. Yāmb sā n waoog Wēnnaam ne sida, yāmb waoogda Ba wā.»

Sēn leb n paase, yāmb segd n wilga nebā wān to la b segd n waoog Wēnnaam ne b vuma. Yāmb tōe n maana tvvmd kāng ne vum sēn yaa yilemd la-y yi Suga bark sor neb-a taaba yīnga.

Zāmsg sēn kēed ne waoogrā

Yuib-n-soaba, yāmb gesga tvvmd pvgē, yāmb segd n puga waoogra tvvmd n ges ne pvvsgo, n kō-y meng sid ti b tara nebā n kēesd Wēnnaam waoogr pvg hakuk ne sid la Suga. Yāmb segd n ktame, ti pvvsgā nensa fāa sēn maand Wēn-dooga

puḡa yī wa sēn «segd la tūud taaba» (1 Ko 14: 40). Neng a to, yāmb segd n gūus n gesa waoogra sã n tũmd sã n sid waoogda wēnnaam hakuk la a pēngd neba ne-a Krist (1 Ko 10: 31).

Waoogra taebo

Neng a tāab n soab yāmb sēn tōe n gūus n bāng wēn-dooga sã n waoogda Wēnnaam ne sid la ne Suga, yaa ti yāmb tae waoogra sulla nonglom puḡē. Yāmb segd n zāms'y lame ti b tũmda yaa ti-b tāll tigūngã ti-b kē pēgr la waoogr hakuk Sug-Sōng taeab puḡē. Yāmb segd n duka weer neb-a, n zāms-b ti b waoog Wēnnaam sid-sid la y wilg-b wãn to la b segd n tae neb a taaba ti b kē waoogr sid-sid puḡa.

Sēn paasde, yāmb segd n mii n puusa ne waoogra sull neba, n kō-y meng sid ti b paama Sug-Sōng pidb la ti b sakda Suga saglse. Yāmb segd n kōo sid me ti sulla tūusda yul sēn yaa Sug la Guls sōmyã puḡē rēnda. Yāmb sēn yaa pasteerã, yāmb segd n maana gūusg n da wa reng n pēg yun-paala fãa sēn deng b sēn na n yul-b wēn-dooga puḡē ye. Sēn paasde, yāmb sēn yaa pasteerã, yāmb segd n ninga y yama puḡ ti, Suga meng loogr poor bala, yāmb n yaa wēn-dooga waoogra taoor soaba. Bõn kãng ka rat n wilg ti yāmb na n yik n yalsa nimbuiida taoor ne miskoro n tay nebã pēgra la waoogra puḡ ye. Rat n yeelam ti yāmb segd n gūus ti puusgã yī sōma wakat fãa. Waoogra sull segd n bāngame ti yāmb sēn yaa pasteerã, yāmb tara noor ti kēes-y toog wall-y lvi puusgã taoor puḡ wakat fãa. Bõn kãng sã n wa n yaa tilae, waoogra sull segd n luisa yāmb waoogra taoor zīg puḡē.

Sã n wa n mik ti waoogra Sug puḡē la sida sã n bee me, bark kasmes n wat Wēn-dooga puḡē: Wēnnaam paamda waoogre, Suga belem pukdam ti Krist yīnga paam pānga.

WĒN-DOOGA TAEAB PUUSGA PUGA

Pāntkotã Pasteer sēn wũmd sid kãeesa vōor na n talla sūura puḡ ratem kaseng ti tall wēn-doogã n kēes waoogr sēn be Sug-Sōng taeab puḡē. Bõn kãng rat n yeelam ti, puusgã wakate, yāmb segd n kulla-y tuber n kelg Sug-Sōng koēegã, la-y swgl n sa ti tũ b saglsã. Wa a Moyiis we-raooga puḡa, yāmb segd n yu wisēng ti kit ti wēn-dooga yēreg wakat ning sawadgã sēn wat n sergã, la-y yals zī yeng sawadgã sēn wat n yals zī yeng wakate (ges. Yik 40: 34-38).

Paas-y neba raood ti b kēes b mens tvvmda pvga

Yāmb sên yaa sug pvge taor soaba yīnga, yāmb segd n paasa ned fāa raood t'a kēes a meng tvvum nins sên maand wēn-dooga pvga. Nek-y b ratma ti b rik waoogr n tees Wēnnaam n zēkd b nusi, n yundē, n kilisdē, n kut kaseto, n wēed nug-pogse, n yīgim-b rūma zut wall y maan waoogra bugs a taab Guls sōmyā sên sagle. Sên paasde, yāmb segd n zāmsa neba ti waoog Wēnnaam b sên wat n kōt b nonglom kūuna la b piig-pvurā. B sã n maand woto, b waoogda Wēnnaam ne-b paoongā la b kooda dēenem biisi. (Yelb 3: 9).

Ne koralles luglu

Sên paasde, pāntkot Pasteersegd n paasa neba raood ne koralsa la grup rāmbā sên yunda yalegr pvvsgā la koe-moonsa pvse. Sull sên yund fāa wall yun-yundeb sulla segd n sullg n saka pasteerā wall yula taor soaba. Yāmb segd n tvma ne syula sula wa yāmb sên tvmd ne neb nins sên get waoogra yellā, ti b bāng ti welgr n be yul neba yīng ne yul Sug-Sōng pvge svka.

Rilg-y Sug-Sōngkūuna

Yāmb sên yaa wēn-dooga Sug pvge taor soaba yīnga, pāntkot Pasteersegdam me n paas neba raood sên kēed ne Sug-Sōng kūuna waoogra tvvum pvge. Ra yaa tvvmd Kāab paalga wēn-dooga neb sên da maand wakat fāa, la bōn kāng ra segd n yu tvvmd waoogra pvgr rūnda rūnda me (ges Tvuma 11: 27-28; 13: 2).

A Poll sagla Korēnt rāmba wēn-dooga ti «bao-y Sug-Sōng kūuna ne-y sūyā fāa» (1 Ko 14: 1). A le togs-b lame n paas ti Il leur a en outre dit: «yāmb sã n tigem taaba, yāmb ned kam fāa tara yula la koeese la zāmsgo, la gom-zēna, la wilgri la gom-deesgo» (1 Ko 14: 26). La, yāmb sên yaa Pasteerā yīnga, yāmb segd n zāmsa wēn-dooga Sug-Sōng kūuna. La yāmb segd n kōo weer b pukr yīng wēn-dooga pvge. Wakat kāng pvga, yāmb segd n gūusa y mens ti kūuna ra wa lebg zūnglug (1 Ko 14: 26-33).¹

Yul sên tūud ne yvum teed yōodo

Yvum teeda la yula maanda tvvum sên tar yōod wvsg pvvsgā pvga. Yun-yunda sagēnda Wēnnaam nebā: «yul-y ne sūnoog Zu-soaba yīnga, a zemsame ti nin-tvrsa pēg Bāmba. Pēg-y Zu-soaba ne pēndga; b; yul n pēg Bāmb ne ruudg sên tar sus-

¹ Ges-y seb-toang a 2 soabā: “Sug-Sōng kūuna pukr 1 Korēntē 12: 8-10.”

piiga. Bt-y yul yun-paalg bāmb yīnga. La ne yāmb koeese, bt-y maan yuum ti yu noogo» (Ysy 33: 1-3).

Sā n yaa ne a Polle, yuum teeda wēebā la yulā pidsa sēn tat yel a naas pēgra tumd pugē: Wēnnaam waoogre, zaame beoog wilgri, guls sōmyā zāmsg la tēeba raood paasug ti b tōe vumd Bāmb yīnga. Tēn-tumda gulas a pipi seb-tumds a yiiba pug a sēn tum Efeesē dāmbā n wilg ti: «La y yul n pēg Zu-soabā ne y sūyā fāa, la y puus Wēnnaam sēn yaa tōnd Ba wā bark bumb fāa yīnga» (Efe 5: 19-20). A gom n yulm-a pipi gom-duls-a yiibā a seb-tmdg-a Koloss dāmba yīngā pug n yeel: «Bt y zāms taab la y sagl taab ne yam fāa la ne yun-sōmyā, la ne Wēnnaam yula, la y yul n pēg Wēnnaam y sūyā puse, yāmb sēn tar Bāmb barkā yīnga» (Kol 3: 16).

Keoogr sēn zems a wakate

Keoogr sēn wat ne sōngr n be ka. Naoor wusgo neba yam kēeda pāntkot Wēn-dotā b yun nooda yīnga. Yā wā yaa bōn-sōngo, d kēng ne naokēnd kānga taoore. La wakat kānga, yāmb ka segd n sak lay-lay ti Wēn-dooga tall «bug sāang» n wa Zu-soaba nengē ye (Maan-kūr. 10: 1). Sēn le paase, yāmb segd n gūusame ti yula ne saooḡā ra wa lebg mens wilgri, la bt-a yu ne sūr sēn paam ylgr ne Wēnnaam Sugā. La, yāmb sēn n yaa Pasteerā yīngā, yāmb ka segd n sak ti yuum teeda wēebā yu wusg n lebg burg n w alim waoogr hakuka tumd ye. Tēeg-y yā Pol keoogrā: «ninsaal ka segd n kō-a menga waoogr Wēnnaam belma pug ye» (1 Ko 1: 29, gomda lebgr nana bala). Bt Wēnnaam ra wa yeel yāmb Wēn-dooga ti: «Zāag-y maam ne y yula bvre ! Mam ka rat n kelg y kunda wēeb ye» (Amo 5: 23).

YEL-A YIIB PUUSGA SĒN SĒGD N MANEGE

Afirik yaa tēn-yaleng buud sōor sēn tat 3000 la neb sēn tar goam toay-toay sōor sēn yud 2100 sēn be a pugē. Afirik pāntkot wēn-dota ka waoog sēn pa tar neb sēn yaa buud toay-toay wusg ye. Sēn paasde, puusg sull fāa tara neb sulla sēn tar yuum toay-toaya. Waooglem kāng wata ne ratem toay-toay sēn kēed ne yuum teedā wēebā la pēesga meng nao-kēndre. Yam tumd sā n ka lagem wusgo, tōe n waa ne zab puusgā sul puse. Kal ti b wa ne lagm-n-taar Wēn-dooga pugā, puusgā wēn-dota pus tōe n wa lebga welsug soya.

Zu-loes-a yiib sēn yit waooglem kānga pug yaa zems-n-taar kaalem sēn kēed ne puusgā maanog nao-kēndr la buud goam nins b sēn na n tall n maan puusgā. Yāmb sēn yaa Pasteerā yīngā, yāmb segd n gesa zu-loe kāesa yiibā yel ne yam.

Yvum-teeda wēeb la waoogrā nao-kēndre

Afirik Sug-Sōngā tēedb wēn-dota wvsg tara neb sên pa wvmd taab sōma sên kēed ne yvum-teeda wēeb la pvvsgā maaneg nao-kēndr pvḡē. Makre, wēn-dooḡa kom-busā tōe n data pvvsg nao-kēndr sên yaa tvvlg la pānga, ti neb nins yvum sên vēsḡā rat pvvsg nao-kēndr sên yaa maasḡ la yōk-n-menga. Pipi rāmba rata rūnd-rūnda yun-paalā ti yībē dāmba rat kudem wēnd-n yulā. Yāmb sên yaa pasteerā, yāmb segd-n baoa yam sōma sên kēed ne zu-loe kānga tuma. La yāmb segd n bānga nooma ne sulem n welḡ waoogra tvvmd pvḡa.

Nooma yaa būmb sên gomd ned fāa ratem sên kēed ne pvvsgā yasrā nin sên ne wā wēngē; Sulma gomda pvvsgā pvḡē biisa yelle. Waoogra yaa Wēnnaam waoogr hakuka (Mar 7: 6-7). Sida yaa ti tēed tōe n waooga Wēnnaam nens kategs ne pvpeelem. Nao-kēndrā sên yaa neng ning fāa ka sām ye, a sā n yī ne sid la sug bala, Wēnnaam deegdame. Bōn kāng sā n pa maan ne sid la Suga, a pa reegd ye. Yāmb segd n zāmsa nebā ti b gelḡ ned fāa ne a to ratma pvvsgā maaneg nao-kēndr pvḡē. Yāmb segd n «tūu būmb nins sên sōngd taab ti tall bvvngā» (Rom 14: 19).

Pasteer sên pid ne yam na n zāms-a neb nins yvum sên vēsḡā ti b maan sūnoog b sā wa n yā kom-busā ti b waooged Wēnnaam ne nao-kēndr sên pakd-b sūyā n teesd Wēnnaam la b pēngd Bāmba. Nonglem kom-busa yīnga, b segd n sigl n saam ti lagm-b Wēnnaama waoogr pvḡē. A woto me, yāmb segd n zāmsa kom-busā ti b nan kasem-dāmba ratma la b yam-yāgsa wā, la b lagem kasem-dāmbā ne b sūyā fāa b pvvsgā nao-kēnda pvḡē. Yāmb na n zāmsa kom-busa me ti b pēḡ la b nong tēeba yun-kud nins sên loogā.

Pāntkot Pasteer sên pid ne yam na n modgam ti pvvsg buud fāa sên na n zīnd Wēn-dooḡa pvḡ pid ne yīin kud la yun paalse, wakat sên loog la rūnda zāmaana me rēnda. Pasteerkāng na n ḡād-a sūurē ti sên tar yōoda fāa yaa ti tēed fāa tōog n sig Wēnnaam Sugā waoogra pvḡ la a wilḡ-a ratem kaseng ne Kiristā.

Goam buud toay toaya

A d sên da zoe n gom zug-n wā, pāntkot wēn-dota wvsg sên pid Afirik tēesā pida ne neb sên gom goam buud toor toore. Sok kānga wata ne zu-loees pāntkot pasteerā sên segd n baow-a tum. Wēn-dooḡa sā n yāk yam ti maan pvvsgā ne buud gomd ning sên gomd-n yud tēnga pvḡē wā — n ka tol-n gelḡ buud goam-a taabā — a sā n pa ḡūsī a na wat n lebga pa wvmd taab zīiga. La, sā n miki, ti b maanda pvvsgā ne goam bugs toay-toaya, wēn-doga tōe n wa paama gom bāoones ne buud nins sên karg n ḡūbga n yaa tēedbā. Yāmb segd n manga yell kānga ne yam wvsgo.

Yāmb segd n gesam ti puvsgā maan ne buud gomd ning sēn gomd n yud fāa wā, la y tall gelgr ne buud-a taaba goam me.

Yāmb segd n baoa Wēnnaam ti B sōng yāmb ne yām sēn kēed ne zu-loe kānga yidgri. Yāmb ne-y sulla neb segd n duka zu-loees wa sēn pugdā n ning puvsg pugā:

- Bu-bog gomd n na n yī zu-raoog puvsg wakat wēn-dooga pugā?
- Bu-bog n na n puglge? Wakat bug la b na n gom gom bu-kāeese goama?
- Bu-bog goama la b tall n kō kibayā, nebā suk puvsg la koe-moonegā reesgo?
- Bu-bog goama la b tall n yul la wakat bug la wān to la gom kāees na n kē svka?
- Bu-bus goama n ka tar gelgr sōma wēn-dooga pugē wakat kāngā? Wān to la d tōe n sōng ti b kē svka?

Baa ne wēn-doog fāa sā n segd n baoa zu-loe-kānga tum wa sēn zemsd zu-loeesā, nao-kēnda wēn-dota fāa sēn tōe n tū ti sōng-b pa kong-d ye. Makre, puvsgā yōgneg wakate, yāmb segd-n baome ti bāng neb nins fāa sēn wa puvsgā sā n wumda goama vōor la b tūudē. Ratma yaa ti neb nins fāa sēn wa puvsgā na paam pāng n paase. Sēn paasde, puvsgā segd n waa ne lagm-n-taar n yud a sēn na n wa ne welgr wēn-dooga pugā. Yāmb sā n maan a woto, na n sōngame ti y bāng y sā n duka yam-yāk sōngo.

Tēnga pug wēn-dot kēere, a wa wēn-dot nins sēn deegd-b dūni ween-vus a naasa neb buud toor-toore, nong-n maana b puvsgā ne nasaar tēns buud goam b soolma neb fāa sēn wumde. La wēn-dot kēer nong-n maana puvsgā ne Afirik tēns soolma buud goama. Neb kēer lebgda puvsgā fāa ne buud goam toay-toaya. Neb kēer lebgda koe-moonga bala. Neb kēer maanda puvsg toay-toay dumaasa daare, puvsg fāa ne a buud gomde. Yāmb wēn-doogā sēn duk nao-kēndr ning fāa, yāmb yāabā segd n yaa ti y mao n bāng neb nins fāa sēn be puvsgā pug paam gelgr la nanebo.

Tuum-kaseng a yembr sēn dog Pasteer sēn tēed Sug-Sōng fāa zug yaa t' a tall a wēn-doogā n kēes puvsg hakuk pugē, sēn pid ne Sug-Sōngo. Ning-kāng soab tōe n tūnuga zāmsg n maan bōn kānga, n wilg neba ti b sid bāng Wēnnaam waoogr ne sid la Suga vōore, la a puk a menga vum nao-kēndr pugē, yel-manesem sēn yaa Wēnnaam waoogr hakuk vum.

~ Sapitr 19 soaba ~

Tall wěn-doog n kēes Sug-Sōngā nekr puga

Ned a ye n bilg Sug-Sōng pidbā pāntkotā raarā wa wěn-dooga pipi nekre. Yu daar n kōng la Wēnnaam pvdg-B Suga pipi wěn-dooga pugē, n pid-a ne vum la a kō-a pāng sēn sek a na n tōog n pids-a tumda dūniyā zugu. Zāmaan paalga pāntkotist rāmba yelmansma la a yvvrā yita būmb ning sēn maan ra kāng daarā.

Ti yī pāntkotist rat n yeelam ti d gāta pāntkot yāabā la b ratma. Pāntkotā yāaba yaa Sug pugē yāab sēn tar pāng ti Wēnnaam sebra gelegda wa koom lisgu, wall Sug pug n lisgu (Luk 3: 16; Actes 1: 5). Pāntkotā yāab yaa ti wa ne pāng zaka pug la dūniyā tek fāa kaset kūun yīnga (Tvm 1: 8).

Būmb nins sēn welgd pāntkot wěn-dotā ne a taaba yaa ti pāntkot wěn-doog ka tōe n pids a yāabā la a boolgā t'a pa paam Sug-Sōng pidb ye. A wa yīnga sēn kiid a sā n ka tar pemesma, pāntkot wěn-doog me kiida a sā n n ka tar Sug-Sōngo. Neng a to, ti kēn ne Sug-Sōngo, wěn-dooga segd n paama Sug-Sōng nekre. A Zeezi bilga woto: «Sugā n kōt vum; Yīngā ka yōod ye.» (Zā 6: 63). Sapitr kānga yīsda goam ti yāmb sēn yaa Pastēer sēn tēed Sug-Sōngā, tōe n tik n tall y wěn-doogā n kēes nekr woto buud pugē.

TI WUM NEKRĀ VÕORE

Sēn deng ti Pāntkot wēn-dooḡ Pastēertall a wēn-dooḡḡ n kēes nekr pvgē, a segd n deng n bāḡḡ a sūura pvg KĀAB PAALGA nekrā sēn yaa soab vēenega. La zu-bvkā, baasgo, pāntkot Pastēer dāmba wvsg ka tar nekrā wum-sōḡḡ ye. B ka yāk-b nekrā yāb Gvls Sōmyā pvg ye, yaa wēn-dooḡḡa mining la b rḡsgyā. Rē yīḡḡa, b ruka nekrā wa wēn-dooḡḡ sēn pid ne neb sēn yunde, n saoodē la b waoogd Wēnnaam ne sūnoogo. Wall b tagsdē ti nekrā yaa būmb Wēnnaam sēn pudged bark teed wēḡḡē la paong B neba yīḡḡa. Ba ti yel bāmba fāa sā n yaa būmb sēn tūud nekrā n watē, a pa bilgd nekrā sēn yaa soab wa Tvvma sebra sēn wilgda ye.

Ba ti gom-bil ning sēn yeta ti nekrā ka Kāab Paalga pvgē, b sēn boond-a soab ti Sug pvgē dogem paalga bilgd-a lame (ges Tvm 3: 19). Nēkrā gomda vum sēn lebḡ n todem paalem yell la a yaa būmb sēn lagemd ne yama todōḡḡo, keelem la pāḡḡa. Kāab Kvdga sēn boond a soab ti nekrā (Yul Sōmyā 85: 6; Hab. 3: 2), Kāab paalga bilgd-a la wa Sug pidbu (Tvvma 2: 17-18). Tvvma sebra pipi sapitr a yīibā pvgā, Wēnnaam sebra pukda Kāab Kvdga nekrā naokēnd-a tāabo:

- Pipi, Wēnnaam nebā paamda pidb Sug-Sōḡḡ pvgē, la b paamd pāḡḡ n paasdē ne Bāmba (Tvm 1: 8; 2: 1-4).
- Sēn pvgdā, Wēnnaam nebā sungdame ti kts menemdbā Kirist kaset ne Sug-Sōḡḡ pāḡḡa. (Tvm 2: 14-40; 4: 31).
- Ti baase, neb nins sēn menema tekda yam n kos sugri, n tē Kirist n paam fāagre (Tvm 2: 41, 47; 5: 12-16).

Būmb a taab sēn tūnugd ne Sug-Sōḡḡ pidb hakuk a wa Tvvma sebrā sēn gvlsā yaa maagr sēn tū ne yel-soalma, bān la bōn-bān wvsgo (Tvm 2: 43; 5: 12-16). Yel-soalem kāeesā sēn yud ninsaal tagsgā tūnugda ne sū-noog kasenga, wēn-dooḡḡa lagem-n-taar sēn tar pāḡḡ la a bvvng pvgē.

Baasgo, būmbli a tāab n be pāntkotā nekr hakuk pvgē: Sug pvgē lohorem, kaset sēn tar pāḡḡ la neb sēn wat Kirist nengē. Yel-kāensa b tāaba svka a yembr sā n ka be, pāntkotā nekr hakuk ka tōe n zīnd ye.

MAMSG SĒN YIT WĒNNAAM SEBRA PUGA

D kēḡḡ taoor ne d nekrā bilgr n ges būmb ning sēn maan Pāntkotā raarā. D maag d mens n ges Tvvma sapitr a yīibā:

Neba baooda Wënaam

Pipi bumb sên yaa tilae Kãab Paalga nekr hakuk pugê yaa ti Wënaam neba bao B nenga puvsg puga. Wënaam sebrã wilgdame ti sên deng Sug-Sõng waoonga Pãntkotã daarã, karen-biis 120 ‘n da be Wën-dooga pug wakat fãa, n da waoogd Wënaam» (Luk 24: 53). B wilgame me ti b ra lagma taab n puvdê» (Tvm 1: 14). Tvuma sebra loeta puvsgã ne Sug-Sõng pidba yell wakat fãa. A lagem-ntaarã yaa vëenega: Wën-doog sã n dat n kê pãntkot nekr pugê, karen-biisa segd n baoa Wënaam ne b sũyã fãa puvsg pugê.

Wënaam pudgda B Sugã

Kãab-Paalga pug nekr a yiib soab yaa Wënaam Suga pudgrã. Pãntkotã daarã, Wënaam pudga B Suga ne pãnga, ti yu B neba puvsg leokre. A yu woto:

«La pãntkotã daar sên ta, bãmb fãa ra bee zïig a yembre. La vugr bala, burg sên wënd sob-kaseng yii arzãn n wa pid roog ning bãmb sên be wã. La bãmb yãa zelma sên wënd bug-witim sên welg taab n zïnd ned kam fãa zugu. Bãmb fãa pida ne Sug-sõngo, la b sungame n gomd gom-zëna, sên zems wa Sug-Sõngsên kô-bã.» (Tvm 2: 1-4).

Tëedba reegda Sug-Sõngo

Kãab-Paalga pug nekrã tãab soab bumb yaa ti tãedba pita ne Sug-Sõngo. A bee ne Wënaam ti b kô B Sugã; la a bee ne-B nebã ti b reeg Sugã. Pãntkotã daare, Sug-Sõng pa sig karenbiig fãa zug bal ye, «b fãa pida ne Sug-Sõngo, la b gomd gom-zën wa sên zems Sug-Sõng sên kô ned fãa wã» (Tvm 2: 4). Woto, karen-biisa paama Sug-Sõng ligs wa a Zeezi sên da kãabã (Tvm 1: 4-5).

Wakat kãnga, b reega noor ti yu a Kirist kaset rãmb b tënza pus la dũniyã tek fãa (Tvm 1: 8). Wënaam neba sên deegd Sugã mamsda pãntkotã nekr hakuk sungre.

Sãamba yãame

Kãab-Paalga pug nekr a naas soaba bumb yaa ti sãamba yãta bumb nins Wënaam sên maand B neba sukã. Pãntkotã raarã, neb nins sên kıs-b kaset ne Suga waoong karen-biisa zutã la b ra wvmd-b sên gomd gom-zëna. Pãntekota daare, neb nins sên kıs kaset ne Sug-Sõngwaoonga karen-biisa zutã la b ra kelgd-b ti b gomd gaom b sên da pa reng n zãmsã «yeesame n sãmbdê.» La b sungame n sokd taaba «bon-kãnga vöor yaa bõe?» (Tvm 2: 12).

Koe-noogā moondame

Kāab-Paalga nu soab nekr hakuka būmb a yembr yaa Koe-noogā mooneg ne raood Sug-Sōngsēn kōtā. Yaa bōn kāng la sēn maan Pāntkota raarā. A Pȳeēr sēn pid ne Sug-sōngo, a yika ne raood kvunga taoore n togs-b Koe-noogā. A goma neb a Zeezi yell la wilg-b ti b tek yam n kos sugr n paam tēebo (Tvm 2: 14-40). Neb nins sēn da pid ne Sug n lagem a Pȳeēr n kis a Krist Kaseto (v. 47).

Neb wusg paama fāagre

Kāab-Paalga pvg nekrā yoob-n soab būmb yaa ti neb wusg sakda Koe-noogā n paamd fāagre. Pāntekota daarā, Sug-Sōngwaoonga yīng la Koe-noogā mooneg yīng-a Pȳeēr sēn da maan ne Suga pāngā, neb wusg teka yam n kos sugr la b reeg Zu-soabā. Wēnnaam sebra yeelame ti neb nins sēn da kelgdā «sūy paama susg» ti b kelem-n yeel a Pȳeēr: «Tōnd na n maana wāna?» A Pȳeēr leokame: «Tek-y yam n kos sugr n deeg koom lisgu, ned kam fāa yembr-yembre, ne-a Zeezi yvvr y yelwēna sugr paoong yīnga. La yāmb na n paam Suig-sōng kūuna» (Tvm 2: 37-38). Rē kitame, ti neb sōor sēn ta 3000 paam fāagre, n deeg koom lig n paas wēn-dooḡa puga (v. 41). Ray nins sēn pvglā, «Zu-soaba ra paasda neb nins sēn paamd fāagrā sōor daar fāa» (v. 47).

Wēn-dooga yalḡdame

Kāab Paalga pvg nekrā yopoe-n soab būmb yaa Wēn-dooga yalgrā. Pāntekota loogr poor la Suga waoonga loogr poore, Tvuma sebra pvg gilli, Wēn-dooga kēnga taoor n but ne neba sōor la wēn-dota sōyā (ges Tvm 2: 47; 4: 31-35; 5: 12-16; 9: 31).

Būmb a taab sēn tar yōod wusg nekrā yell b sēn puk Tvuma sapitr a yiiba pvgā yaa ratem kaseng sēn kēed ne Gvls sōmyā, pvvsgā la nonglom taab yīnga. Wēnnaam sēn da maan bōn-neeB neba svk wakate, b neba me ra vu sūur sēn pid ne Wēnnaam dabeem zoes sēn yaa ylgemde. Wēnnaam Suga belma waa ne sōng kūun b vuma pvse. Bōn kāeesa fāa sōnga ne Wēn-dooga buvngā (Tvm 2: 41, 47; 4: 4; 5: 14).

Ti baase, Pāntkotā nekr hakuk wata neba sēn tēed a Zeezi koēega wakate, b sēn wat n pit ne Sug-Sōngwakate, la b sēn yit n pvut Koe-noogā ne neb-a taaba wakate. Neb nins sēn deegd Koe-noogā paamda fāagr la b pit ne Sug-sōngo. Bāmb me lebgda Koe-noogā toagsd-b tēedbā. Tvum kāng sēn ket-n kēngd taoor Bilf-bilfā, nekrā me kēngda taoor n paasdē.

Pasteer tvvmd

Yãmb sên yaa Pãntekot pasteerã, yãmb yaa nekrã kvlê-bil yãmb wën-dooga pugã. Yãmb tõe n yu ko-sor sên sõngd ne Suga pidbã, wall gıdgr t'a pa tõe n tvvmd ye. Yãmb sên na n maan bũmb ning fãa wall y bas n ka maane, bõn-kãng n tõe n wilg yãmb wën-dooga sã n bee Sug-Sõngnekrã tvvmd pug wall ayo. Sên paasde, yãmb sên yaa wën-dooga taor soaba yĩnga, yãmb n na n maan tvvmd-kaseng sên yud fãa wën-dooga na n paam Sug-Sõngpidbã wëengê. Yãmb segd n gesa tvvmd-kãnga yell ne y sũyã fãa.

Naor wvsgo, Pãntekotã nekrã sungda ne ratem Pasteerã sũur pugê. Ratem ne Sug-Sõng tvvmdã na n kutam t'a bao ne-a sũura fãa ti Wëннаam Suga tõe n pid Wën-doogã. Rê poore, Pasteerã segd n kutam ti nekrã ratem pid ne wëннаam neba sũyã me. Ti maan bõn kãnga, yãmb tõe n tũniga ne koe-mooneg la zãmsgo.

Sên paasde, yãmb tõe n tallã nebã n kës pvvs kaseng pug ti wa ne-b ratma nekre. Sên kēed ne Sug-sõnga wëengê, a Zeezi goma neb karen-biisã woto: «Mam yeta yãmb: kos-y yã la b kō yãmba; bı w bao la b na n kō yãmba; bı y wã kvlēnga, la b na n pak n kō yãmba» (Luk 11, 9; ges v. 13). A Zeezi gomda rat n yeelam bal ti: «Mam yeta yãmba: ti y kose, la b na n kō yãmba. Bı y bao, la yãmb na n yã. Bı y wê, la b pak n kō yãmba.» Gomda yaa wënenega: tōnd sã n kēng taor n kos Sugã, õnd kēnga taor n paamd bũmb Wëннаam nengê. La, tōnd sã n bas ti kose, tōnd ka paamd ye. Woto, pãntekota nekr bug-vlēsã segd n paamaa widgr ne nidg-pãng pvvsogo.

Sên paasde, yãmb sên yaa pasteerã, yãmb segd n wilg-a y neba wãn b sên segd n pvvs ne tēeb neng ninga. Yãmb segd n kutam ti b tē ti b sã n bao Wëннаam ne sıda, B na na n pidsa B kãabgã n tvvmd nekrã (Mar 11: 24). Yaa neer ti yãmb tēegd nebã a Pıyęer bãngr goama wakat fãa: «Yaoolem wakatã, Wëннаam sên yete, Mam na n pudga M Suga neba buud fãa zutu» (Tvvm 2: 17,). Wën-dooga neba sã n gãd kãab kãnga, b na n paama raood ti tē a Zeezi kãabg ning a sên yet ti Ba sên be arzãn «na n kō neb nins sên kot bãmbã Sug-sõng!» (Luk 11: 13).

Wa Wën-dooga sên zoet n baood Pãntekot nekrã, a segd n maana pãntkotã misõ tvvmd me. Ra yaa Zeezi sên kō noor vëeneg ti b maan Tvvmã 1: 8 wã pugã. Pipi, B kãaba nekre: «La Sug-Sõngsãn wa yãmb zutu, yãmb na reeg pãnga.» Wakat kãnga, A kell n kōo tvvmd:

«La yãmb na n yu mam kaset-dãmba... dũniyã tek fãa.»

Woto, yāmb sēn yaa Pasteerā yīnga, tṽmd kaseng sēn dog yāmb zut yaa ti tall tēdbā n kēes Sug-Sōnglisga pṽga, sēn na n yl n tu-b kis kaset ne Sug-Sōngpānga. Yāmb segd n gāda y sūura pṽg ti būmb ning yīng sēn kuta ti Wēnnaam ning yāmb y Wēn-dooḡa pṽg-n ti yuda fāa yaa ti yāmb tōog n nek karen-biis a taab sēn pid ne Sug-SōngB sēn tōe n tik n bus B soolma (Efe 4: 11-12).

PAAS-Y PĀNTEKOTA NEKRĀ PĀNGA

Rasm a wān Sug-Sōngwaoonga pāntekota daar zerizaleema loogr poorā, Guls-sōmyā gomda Sug-Sōngpidb a to yell sēn zīnd Samari, kilometer pisnu (30 milles) Zerizaleem wīndig sēn yitē nug-goabga (Tṽm 8: 1-25). A filip n lvi taoor ne tēn-tṽmdēb a Pṽyer la Zā sōngr ti nekr kāng tōog n zīnd. Tōnd sān maag d yīng n ges ning kāesa tṽma, tōnd yāta nao-kēndr a yopoe tōnd sēn tōe n tū n paas nekrā raodo:

Bṽ y paam Sug-Sōngpidbu

Pipi neng yāmb sēn tōe n maane, yāmb sēn yaa Pāntkot pasteerā, ti paas nekrā tṽmd pāng yāmb wēn-dooḡa pṽg yaa ti yāmb bao Wēnnaam ne y sūyā fāa ti yāmb tōe n pid ne sug-sōngo. A Filip ra yaa neb a yopoe wā suk ned a ye sēn pid ne Sug-Sōng«Yel-getba» Zerizaleem Wēn-dooḡa pṽga» (Tṽm 6: 3-5). A segd n paama Sug-Sōngpidba Pāntekota daar wall-a loogr poor bilfu.B dig-a yiis tēnga loogr poor rāmbga wakatā, a kell n pa n pida ne sug-sōngo.. A sēn wa n ta Samari wā, a maana a tṽmdā Suga pāng pṽgē, n kit ti nekr kaseng puk ziiga pṽgē.

Yēnda, la Tēn-tṽmd-a Pṽyer ne-a Zā, sēn yi Zerizaleem n wa n na n sōng-a wā (8: 14-17), tōog-n waa ne nekr Samari bala bāmb menga ra pida ne sug-sōngo. Rē wā Pāntekot nekrā sungda ne yāmb sēn yaa pasteerā, ne neb a taabā, ne wēn-dooḡa taoor dāmb a taabā sēn pid ne Sug-Sōngwall sēn pid ne Sug-Sōngn yilem.¹

Wilg tēbo ne raodo

Yiibē soab d sēn tōe n tūu n paam nekrā wēn-dooḡa pṽg yaa ti d paam tēeb sēn pid ne raodo. A Filip sēn wa n ta Samari wā, a tṽma ne tēebo. Rē yīng kutam ti wēnnaam sōng t'a maan bōn-bān ti yṽ kaset t'a sēn moonda yaa Sida, la neb wṽsg kōo b mensā Zu-soabā (Tṽma 8: 5-8).

¹ Sēn na yṽlē ti d paam vēnem Pasteer-pāntkotist tṽmdā minim Sug-Sōng pṽgē, ges-y pipi sapitrā pṽgē 1: “Ned sēn tar tṽmdā minim.”

Wa a Filipu, yāmb segd n tēe me ti nekr tōe n paamame. Yāmb segd n pida ne pel-kegēng ti wēnnaam tōe n maana b sēn kāabā (ges Rom 4: 18-21). Yāmb segd n tuma ne raood Wēnnaam kāabsā zut ne kīs-sideng hakuk ti nekrā na n yu sūda. Yāmb sān maan wato, yāmb tēeba na n longa neb a taaba. Yāmb wēn-dooga neb sān yā ti b Pasteerā tvmd ne tēeb sēn pid ne raoodo, bāmb me na n paama raood ti tē ti Wēnnaam na n tuma nekrā.

Kīs-y a Krist kaseto

Tāab-n soab nao-kēndr yāmb sēn tōe n tū ti yāmb wēn-dooga kē pāntekot nekr pvḡē yaa ti kīs-a Krist kaset ne sūda. Wēnnaam sebra yeela tōnd: «A Filip kēnga Samari tēng-a yembr- n moon Mesi wā koēega» (Tvm 8: 5). Bōn kāng ra yaa tēedba tvvmd tvvma sebra gil sēn bilgi. B sēn da kēng zīg ninga fāa, b ra gomd-a Zeezi yell ne nebā (ges Tvm 2: 22; 3: 13; 4: 2, 33; 9: 22; 16: 31). Yāmb sān dat n kē Kāab-paalga nekr sēn yaa hakuk a pvḡ yāmb wēn-doogē wā, yāmb segd-n duk-a Filip ne Tēn-tvmdba mamsgo. Yāmb segd n togsa neba Krist Koe-noogā ne sūda. La-y zāms-y neba ti-b maan woto.²

Pvvs-y bāad rāmba yīng

Naas-n soaba, yāmb tōe n taya wēn-dooga n kēesKāab-paalga nekr hakuka pvḡ ne bāad rāmba la sūsāames rāmba yīng pvvs-go, n gūdē ti Wēnnaam pids-B Gomda ne bāna. Samari tēnga pvḡa, kvvngā sēn wa n kelgd-a Filip la b yā bōn-bān nins a sēn maandā, b yoka b tvb n da kelgd-a sēn yeta fāa (Tvm 8: 6). Bān kāes ra yaa logsvḡ la maagr bōn-bāna. Rē loogr zugē, kutam ti sūnoog kaseng wa neba vum pvse, la neb wsvḡ paama fāngr ti nekr wa tēnga pvḡē.³

D yulemdē Sug-Sōngpidba zugu

Nu soab yāmb sēn tōe n tū n paas pāntkotā nekr pāng yāmb wēn-dooga pvḡ yaa yāmb sēn nan gomd ne-y karen-biisā Sug-Sōngpidba yōod yell n yulemdē wakat fāa. Tēn-tvmdba sēn pa Zerizalēem n wvm ti Samari neba reega Koe-noogāā, b tvma a Pvyeer ne-a Zā tao-tao ne tvvlem ti b ti pvvs ne ni-n kāes ti b tōe

² Sēn na yil ti d paam vēnem koe-zu-kāng pvḡ koe-moonegā pvḡē, ges-y sapitr 16 pvḡē: “Koe-mooneg sēn pid ne Sug-Sōngo.”

³ Sēn na yil ti d paam vēnem ne ministeer ning sēn tvmd nin sēn pa ne wā pvḡē, ges-y seeri dekuvēertā seb pvḡē, *Ministeerā pāng: Soay nins d sēn na n tū ti ministeerā tall pāng sug pvḡē*, a Denzil R. Miller sēn gvlse, d tōe n paam-a-la Africa Theological (ATTS) zāmsgā zug ka, <https://africaatts.org/>.

n paam Sug-Sōngpidbu (Tvm 8: 14-17). Pāntekot Pastēerbuud fāa sēn dat ta wēn-dooḡa kē pāntekot nekr hakuk pvgē segd n maan-a woto. B segd n zāmsam la-b moon Sug-Sōngpidba zug wakat wakate. B segd n pvvsa ne b nebā ti b reeg Sug-Sōngpidbā. Bōn-kāng nan sōngame ti-y seḡl wēn-dooḡā t-a lagem nekrā pvg sōma la a kit ti Koe-nooḡā saag menemdba svka.⁴

Ta-y neba ne kaset kvsḡo

Naoor a yoobē soab neng yāmb sēn tōe n tū n paas pāntekot nekrā pāng yaa ti y tae y wēn-dooḡa t'a kvs kaset menemdba svka. A Filip tvsā Samari tēnga nekr ne kaset sēn pid ne raood Sug-Sōngsēn tall n taas Samari tēnga neb sēn da be meneng pvgē wā. Woto, a lebga mams sōng Wēn-dooḡa yīnga. Tōnd miim ti tēed-paalsā sēn da be Samari wā rika yē mamsg sēn kēed ne kaseta kvsḡo, bala wakat bilif pvg-n bala «Wēn-dooḡa sēn be zide tēnga pvgē wā, Galile la Samari tēnga pvg zīnda laaft pvg sēn kel-n kēng taooore. Wēn-dooḡa sēn da vī Zu-soaba dabeem zoes pvg la Sug-Sōngraoḡ paasvḡ pvgē, a sōora ra paasdamē» (Tvm 9: 31).

Yāmb sēn yaa Pāntekot Pastēere, n baood Sug-Sōngnekr hakuka, yāmb segd n dik-a Filip mamsgo. Yāmb pa segd bal n yeel yāmb karen-biisa ti-b kvs kaset bal ye, yāmb menga segd n yu mams sōng la kaset sōng sēn kēed ne pāntekot nekrā wēngē.⁵

Kēng-y taoor ne pvvsgo

Ti baase, yāmb tōe n taya y wēn-dooḡā n kēes pāntekot nekrā pvg ne pvvsg wilgri, wa tōnd sēn yā zugē wā.

Tēn-tvmd a Ptvēer ne-a Zā sēn wa n ta Samari wā, «b pvvsa tēed-paalsa yīng ti-b paam Sug-Sōngpidbu» (Tvm 8: 15). Yāmb sān dat n yānd Pāntekot nekr hakuk yāmb wēn-dooḡa pvgē, yāmb me segd n talla nebā n kē pvvsg pvgā. La yāmb segd n kēnga taoor ne pvvsgā hall ti leokrā wa, la-y tēeg t'a Poll yeelame, «d ra vaal ti maan neer ye, bala wakat sān ta tōnd na n deega keoor ti d sā n kēng taoor n ka bas ye» (Gal 6: 9 Kēng-y taoor ne pvvsgo)

⁴ Sēn na yul ti d paam vēnem sēn kēed ne pvv ti nebā reeg Sug-Sōngā, ges-y Sapitr 11 pvgē: “ti wvmd pāntkotā vium la a tvvma” Sapitr 20 soaba: “tae tēedbā ti paam Sug-Sōng pidbu.”

⁵ Sēn na yul ti d paam vēnem sēn kēed ne wēn-dooḡā zāab koe-moonegā pvg Sug-Sōng pvgē, ges-y sapitr 36 pvgē: “ti wvm Kāab-Pāalgā koe-mooneḡ vōore” Sapitr 37: “n moon sēn men-bā.”

Vūk a 5 soaba: Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng wēnnaam tvvmd kvvngā svka

Ti baase, yāmb tōe n taya y wēn-dooḡā n kēes pāntekot nekrā pvg ne pvsḡ wilgri, wa tōnd sēn yā zugē wā.

Tēn-tvmd a Ptvēer ne a Zā sēn wa n ta Samari wā, «b pvsā tēed-paalsa yīng ti b paam Sug-Sōngpidbu» (Tvm 8: 15). Yāmb sā n dat n yā Pāntekotā nekr hakuk yāmb wēn-dooḡa pvgē, yāmb me segd n talla nebā n kē pvsḡ pvgā. La yāmb segd n kēngā taor ne pvsḡgā hall ti leokr na wa, la-y tēeg t’a Poll yeelame, «d ra vaal ti maan neer ye, bala wakat sān ta tōnd nan deega keor ti-d sān kēng taor n ka bas ye» (Gal 6: 9).⁶

Pāntekot wēn-dooḡ ning fāa sēn data n kīs kaset sōng soolma pvg la dūniyā tek fāa pvg segd n paamda Sug-Sōngpidb n yulemd wakat fāa. Pāntekot Pastēersegd n dika nao-kēndr sēn kēed ne tvvm-kāngā. A segd n kōo mams-sōng ti bao nekrā ne pāngā, la a zāms neba ti-b maana woto me. B tōe n paama raood sēn tū ne Wēnnaam sēn kāab a Zoel a Ptvēer sēn wilg Pāntekota daarā:

«yaolem wakat sān ta, Wēnnaam yeelame, Mam nan pvdga M Sug-Sōngninsaalbā buud fāa zutu. Yāmb kom-dibli ne-y kom-pugli na n togsa bāngr goama, ti yāmb kom-bus yā bōn-makdse, ti yāmb nin-kēemb paam zāmsdo. Mam na n pvdga m Suga m tvvm-tvmd-daopā ne m tvvm-tvmd-pogsā zut ti b togs bāngr goama» (Tvm 2: 17-18)

⁶ Wēn-dooḡā taceb sug pvgē, ges-y sapitr a 8 soabā: “Pvsḡgā pipi ratem.”

Sapitr 19 soaba: Tall wěń-doog n kēes Sug-Sōngā Nēkr pvga

~ Sapitr 20 soaba ~

Tall-y tēedbã n kēes Sug-Sōng pidb pugē

A I Zeezi ra bee arzān lebre zugu. La B sēn da sung tʉʉmd ningã, B na n bas-a-la ne wēn-dooğa fãa n looge. B loogrã wakate, B tigma B karen-biisã tãng a yembr zug Zerizalem kirenga. Beene, B kō-b-la yaolem tōog la yaolem kãabgo.

B tōoga ra yaa zoto: «Ra yi-y Zerizalem ye, pa-y n gũ kũun ning m Ba sēn da kãabã... Bala a Zã lisa neba ne koom, la rasem bilf puga, yãmb na n deega Sug-Sōnglisgu» (Tʉm 1: 4-5). B kãabga ra yaa woto: «La yãmb na n reeg pãng Sug-Sōngsã n wa yãmb zutu; la yãmb na n yu mam kaset rãmb Zerizalem, Zide la Samaari la dũniyã tek fãa» (v. 8). A Zeezi sēn kō no-kãngã, B ra sagenda wēn-dooğã sēn da be buʉng pugã t'a pids tʉʉmd ning B sēn kō-a wã.

A woto me, Afrik tēng pãntkot Pasteerbuud fãa segd n neka wēn-dooğa ratem t'a lagem a meng Krist fãagra tʉʉmd puga. A wa Zeezi, b segd n kōo sid ti b wēn-dooğa neb paama Sug-Sōnglisgu la A pidbu, ti kʉs Krist kaset neb nins sen menemba yĩnga. Wēn-dooğ ba yembr ka tōe n kēes a toog zãng Wēnnaam tʉʉmda pug t'a taoor dãmba sã n ka reng n deeg yĩngr pãng ning b sēn kãaba ye (Luk 24: 49). Sapitr kãngã na n goma koe-zug kãngã sēn tar yōod wʉsgã yelle. Bõn-kãnga na n sōnga yãmb ti-y sigl-y meng n tae wēn-dooğa neb ti b kē Sug-Sōng pidba pugē.

SIIG-SŌNG PIDB YAA BŌE?

Su-Sōng līgā (ti boond n ti Sug līgā) yaa pān-pukr sēn wat ne ninsaal vuma tekre. Yaa seg-taab ne Wēnnaam ti B Sugā sigd a Zeezi karen-biig a ye zugu, n yelg-a la b pid-a ne B belma la B pāngā. Sug-Sōng līgā yaa būmb ning sēn paama karen-biis koabg la pisi (120) wā Pāntkotā daarā. Wēnnaam sebra bilga bōn-kāng wa sēn pvgdā:

«Pāntkotā daar sēn ta, bāmb fāa bee zīg a yembre. La vugr bala, burg sēn wēnd sob-kaseng yii arzān n wa pid roog ning bāmb sēn be wā. La bāmb yā zelma sēn wēnd bug-witim sēn welg taab n zīnd ned kam fāa zugu. Bāmb fāa pida ne Sug-sōngo, la b sungame n gom gom-gēna, sēn zems wa Sug-Sōngsēn kō-ba.» (Tvm 2: 1-4)

Tags-y būmb ning sēn paam karen-biisa wakat kāngā. Pipi, Sug-Sōngwaa bāmb zutu, wa a Zeezi sēn da kāab bāmb Tvuma 1: 8 wā pvgā. Rē loogr poore, Suga kēe bāmb pusē, n pid bāmb ne b pān-kasengā la b belma. Rē yīngā, b sungame n gomd gom-zēn wa Sug-Sōngsēn kō bāmba. Baasgo, b sungame ti kīs kaset ne pāng la sīda (Tvm 2: 14-41). Nao-kēnd kāng kell n kēnga taoor Tvuma sebra pvg zānga. La d tōe n kell n gūume ti bōn-kāng kell n kēng taoor hall ne rūndā.

Ne bōn-kāeese, tōnd tōe n kōo sid ne būmb a tāab sēn kēed ne Sug-Sōngpidbā wēngē:

1. *Yaa būmb sēn tar pānga.* A Zeezi bilga Sug-Sōngpidbā wa «pāng sēn yit arzān yelgre» (Luk 24: 49). B kāabame: «Yāmb na reeg pāng Sug-Sōngsā n wa yāmb zutu» (Tvm 1: 8). Ned sā n pid ne Suga, a segda Wēnnaam pāng kasengā.

2. *Yaa kāabg sēn yaa tēdba fāa yīnga.* A Zeezi yeelame ti Ba sēn be Arzān na n kōo Sug-SōngB biig buud fāa sēn kos Bāmb ne tēbo (Luk 11: 13; Mar 11: 24). A Ptyeer sēn wa n kōt zāmsg Pāntkotā zugā, B bilga bōn-kāng n yeel: «kāab kānga yaa yāmb ne y kamba yīng la neb nins sēn zāra, wall neb nins Zu-soaba sēn yaa tōnd Wēnnaama sēn na n boolā» (Tvm 2: 39).

3. *Yaa noor Wēnnaam sēn kō.* A Zeezi kōo b karen-biisa noor: «Ra yi-y Zerizalem ye, pa-y n gū kāabg ning m Ba sēn da kāabā» (Tvm 1: 4). Woto me, a Poll kosa tēdba sēn be Efēsā ti b «Pid ne Suga» (Efe 5: 18). Bala b kosa tēed buud fāa t'a yi Krist kaset soaba, tēed buud fāa segd n paama Sug-Sōng pān-paasgo (Luk 24: 48-49; Tvm 1: 8; 5: 32).

Sug pvgē līgā kōta tēeda tōog t'a tōe n vumd vum sēn tat Wēnnaam yam (Gal 5: 16). Bōn-kāng paasda tēed pvusg pānga (Rom 8: 26-27). La sēn tū ne Sug-

Sông pidbã, d tõe n kōo sid hakuk ne Sug-Sông kũuna tvvmd pukri (1 Ko 12: 710). Sên paasde, a nekda Wënaam yela ratem kasemse (Zã 16: 8; 1 Ko 2: 12), tōog sên wat ne Sug pugẽ yela vōor wumb wvsgo (Zã 3: 8; 1 Ko 2: 14), nonglem ne Wënaam (Rom 5: 5), la kō-n-meng sên yaa kaseng B tvvmda yĩnga (Tvm 4: 20; 5: 29). Tēed buud fãa segd n paama Sug-Sông pidbu.

YIK-Y NEBA RATEM NE SIIG-SÔNG PIDBU

Bõn-kãensa sên yaa sida yĩngã, Pãntkot Pastẽersẽgd n tuma ne a pãnga fãa n nek a wën-dooga neba ratem sên kēed ne Sug-Sông pidbã wëngẽ. Ad na-këndi a nu yãmb sên tõe n tũ n paas neba raood la y sōng y nebã tu b kēes b mensa Sug-Sông pidbã pugã:

1. *Sông-b ti b wvm a vōore.* Pipi, yãmb tõe n paasa y neba raood ti b bao Sug-Sôngpidbã n wilg-b ti b bãng a yalẽ wã, a vōora la a yōodã sên yaa neng ninga. Yãmb tõe n paasa b raoodã sên tũ ne koe-mooneg la zãmsgo. Bilf-Bilf tu tēedbã sã n bãngd Sugã n paasdẽ, b na n sigla b mens n bao tu paam a pidbã.¹

2. *Ning-y ratma b pvsẽ.* Sên kēed ne sug-sônga wëngẽ, a Zeezi goma woto: «Ned ning fãa ko-yuud sên tar-a soaba, bi a wa reeg koom n yu» (Zã 7: 37). Wakat a to pugẽ, B le maana kãabgo: «bark bee neb nins zut turlen kom la ko-yũud sên tar-b rãmba, bala bãmb na n tĩgame» (Mat 5: 6). Woto, Wënaam kom la ko-yuud yaa pipi bũmb sên yaa tulae sên deng Sug-Sông pidbã.

Yãmb sên mi bõn-kãngã yĩnga, yãmb na n zãmsa y neba ti b paam ratem ti paam Wënaam Sug-Sônga pãnga. Neng a to sên yaa ti b tōog ti bõn-kãng paam pidsg yaa ti y kut ti neba paam vëenem sên kēed ne Sug-Sôngpidba yōod sên ta neng ning b vuma pvsẽ. Bark kãens lagma ne pãng sên yaa ti kũs kaseto, sên yaa nao-këndr sên pẽ ne Krist hall wvsgo. Sõngr pvsuga wëngẽ, sõngr makr wëngẽ, la bũmbli a taaba.

Yãmb tõeeme n nek ratem ti pid ne Suga neba sũy pvs ne yãmb sên na n vı vum sên pid ne Sug-Sông b taore. Tēedba sên wat n ne ti Sug-Sông kũuna la b biisa pukda b pasteera vum pugã, nekda Sug-Sông pidb ratem b sũyã pvse.

3. *Nek-y b tēebã.* Sên kēed ne Sug-sônga wëngẽ, a Zeezi yeelame: «Ned ning sên tēed maam... vum ko-bũndem na n zoeya b pvsẽ» (Zã 7: 38). A Poll bilga

¹ Seb sên yaa memoaar pugẽ seba, *Pãntkotã koe-moonego: koe-moones 100 sên yaa kvmsg sên gomd* Sug-Sông pãngã yelle, d sên tõe n paam zaalem ka: DecadeofPentecost.org website. D tõe n paam-a-la buud goam wvsg pugẽ.

woto: «Ne tēbo, tōnd... reegda Sug-Sōng kāabsā» (Gal 3: 14). Sugā sēn deegd ne tēbā yīngā, sēn pvgd yaa ti yāmb seḡl y nebā n paas b tēbā ti b tōe n deeg Sugā Wēnnaam kāabsa puse.

Makre, yāmb tōe n tēeg-b-la Krist goama sēn be Luk 11 pvgē. Be, a Zeezi kāabame: «Mam yeta yāmb: Bḡ y kose, la yāmb na paame... ti bōe ned ninga sēn kota paamdame...» (v. 9-10; v. 13.). Tēeg-y ti b bāng ti zī-kāngā, *neba fāa wā* rat n bilgame ti Wēnnaam biḡ fāa, sēn lagem ne bāmb mensā. Kāabs a taab yāmb sēn tōe n pvi ne y karen-biisā bee Mar 11: 24 la Tvm 2: 39. Sēn paasde, yāmb tōe n paasa nebā tēb pāng ne neb nins Sēn pid ne Wēnnaam Suga la b tar-a n tumd Wēnnaam yvura waoogr yīngā kaset kūuni.

4. *Wa-y ne pems-sōngo*. Neng a to sēn tar yōod hall wvsg yāmb sēn tōe n tū n sōng y neba ti b pid ne Sug-sōnga yaa ti y modgd ti pems-sōng sēn zems ne tēeba tvuma zīndi. Sug-Sōng pidba tara pāng pem-sem ning tēebā sēn zēk la Suga belma sēn tar pāng pvgē. D tōe n yeelame ti tēeba zēkda Wēnnaam neba sēn wat n deng n seḡl-b mens ne yēesem kaseng n gūud Sug-Sōng pidba wakate. B gūudame ti Wēnnaam pids B kāabgā ne tvulem. D tōe n yeelame ti Wēnnaam Suga belma tara pāng neba sēn wat n kō sid ne b Wēnnaama pēnegr wakatā. Wa a Zakooobe, neba fāa tōe n kōo kaseto: «Sid-sūdā, Sēn-ka-saab bee zī-kānga» (Sun 28: 16).

Tēeg-y ti Pāntkota daare, Sug-Sōng reng n pida zīgā; La B yaool n pid nin-buiidā (Tvm 2: 3-4). Pipi, b wvmda belma rāamde; ti Sug-Sōng pidba pvgle. D tōe n neka Sug-Sōng belma ne pvsḡ sēn tar pānga, Wēnnaam goama sakre, kaoreng sēn pid ne kaam la Sug-Sōng weer kūuni.

5. *Pags-y zu-nood soya*. Tḡ baase, yāmb sā n gūud ti yāmb neba paam Sug-Sōng pidbu, yāmb seḡd n kō-b-la zu-noog wakat fāa ti b tōe n paam-a. Pvs n deeg Sug-Sōnga seḡd n lebga wakat fāa yell pvsḡ tigins buud fāa sēn na n zīnd yāmb wēn-dooga pvgē. Sēn paasde, yāmb seḡd n boonda neba wakat-wakat ti b wa piputra taoor Sug-Sōng pidba pvsḡ yīnga.

Yāmb wēn-dooga dumaas pvsḡ yōgneg puga, yāmb seḡd n seḡla weer sōma pvsḡ yīng kaorenga saab wakate. Bōn-kāng rat n bilgame ti y kvsg yula la koe-moonga koeḡga. Sēn paasde, yāmb seḡd n yāka neb ti b tay neba Sug-Sōng pidba pvsḡ wēngē. Sēn paasde, yāmb tōe n lugla pvsḡ sula, la zags pvs selill dāmb ti tēdba tōe n kḡ yēḡ Sug-Sōng pvgē.

PUUS-Y NE TĒEDBA TI B REEG SIIG-SŌNGO

Yāmb maana y koe-moongā, ti tēedba wilg ti b rata Su-Sōng pidbā. Sēn pvgdā yāmb segd n maana bōe? Wān to la yāmb tōe n sōng neb nins sēn dat Sug-Sōng pidbā sōma?

Pipi, yaa sōma ti yāmb bāng Sug-Sōng sēn dat n tum neng ning tēedba vum pvg b Sug-Sōng pidba wakatā. Wa Pāntkota daarā, Sug-Sōng na n deng n waa bāmb zutu (Tvm 2: 3). B na n waa tao-tao bāmb zutu, n pid-b ne bāmb pānga la b belma (v. 4). Ti baase, Sug-Sōng belma na n puka b pvšē ne Koes Sug-Sōng menga sēn kōt-ba (v. 4). Yāmb segd n baoa Sug-Sōng pidba nen-kāng tēedba vum pvš sēn kēed ne b Sug-Sōng pidbā.

Sē pvgdā yāmb segd n gāda y sūura pvg ti, tvvmdā wakato, sēn baood-b Suga pidba segd n paama tēeb sēn pid ne raodo (Gal 3: 2, 5, 14). Tēeg-y ti yaa tēebā n na n segl b sūyā ti b paam Sug-Sōng pidbā; yaa tēebā n na n kit ti B belma puki; la yaa tēebā n tūnugd Sug pvğē koes n wat ne Sug-Sōngpāngā. Yāmb sā n tar yell-kāensā y tagsga pvše, d ges wān to la yāmb sēn yaa Pāntkot pasterā, na n maan n ti sōng neb nins sēn dat Sug-Sōngpidbā.

Tēebā na-kēndi a tāabo

Luk 11: 9-13, a Zeezi zāmsda B karen-biisā wān to ti b tōe n kos n paam Sug-Sōngpidbā. Zī-kāngā, la būmb ning sēn pvvsg-a neb koabg la pisi (120) wā zut Pāntkotā daarā (Tvm 2: 1-4), pukda Sug-Sōng pidbā nao-kēnda a tāabo. Nao-kēnda a tāabā yaa kos ne tēebo, n deeg ne tēebo, la gom ne tēebo. Ad yāmb sēn tōe n tū soay nins n sōng neb nins sēn dat Sug-Sōng pidbā:

Pipi nao-kēndre: kos-y ne tēebo. Sēn deng būmb fāa, tae-y neb nins sēn dat Sug-Sōng pidbā ti b kos Sugā. Tēeg-y-yā a Zeezi sēn da kāabā: «bī y kos la b na kō yāmba» (Luk 11: 9). Wa yāmb sēn yāagd yel-wēna soab t'ā kē yel-wēna sugr kosg pvvsg pvğā, yāmb tōe n yāaga neb nins sēn baood Sug-Sōngpidba me ti b paam Sug-Sōngā. Wilg-y-b ti, b sēn wat n pvvšdē wā wakate, b segd n bānga hakuk ti Wēnnaam wumda b pvvsgā la B tvvmdame ti leok b pvvsgā. Pvvsga tōe n kēna wa sēn pvgdā, ti neba tūnugd gom-dulg fāa.

«Zu-soaba, m wat n datame ti y pidem ne yāmb Sugā... Yāmb kāabame ti y na n kōo maam pāng Sug-Sōng sā n wa mam zugu... Mam datame ti pāng kāng yī kaset mosā...yāmb leb n kāabame ti ned ning fāa sēn kos-a na n paamame... M kota Yāmb; Rē yīngā, m gūuda yāmba... M sā n deege, m na n goma ne tēebo... m ka na n zoe rabeem ye... M na n sungame ti gom gom-

zēn wa sēn zems yāmb Sugā sēn kōt ti m gom goam ninsā... Sug-sōngo, wa-
yug mosā.»

Yāmb sā n pvs n sā, kit-y ti neba bāng ti Wēnnaam sid wma b pvsḡā la b
seglame n sa mosā ti pid-b ne bāmb Sugā. Paas-y neba raood ti b tall ratem yīn-
sidg ne Suga waoong b zutu. B segd n wma A belma. Yāmb segd n dika wakat
Bilf n lagem taab n kō Zu-soaba waoogre, n beel Sug-Sōng ne b waoongo.

Na-kēndre a yīb soaba: Reeg ne tēbo. Mosā, yāag-y tēdbā ti b kē b tēba
vum na-kēndr pvgē. A Zeezi yeelame: «ned ning fāa sēn kos-a na n paamame»
(Luk 11: 10,). A Zeezi gomda būmb sēn yaa vēeneg la sēn yaa zīg pvgē yelle. B
yeelame: «Ned ning fāa sēn kos-a segd n tēega a nug n deeg. A zeezi wilga tōnd
bōn-kāng sēn segd n maan to-to. Bōn-kāng tūuda ne tēebā tvumde. B yeelame
«Būmb ning fāa yāmb sēn na n kos ne pvsḡo» «tē-y ti y reeg-a lame, la y na n
paame.» (Mar 11: 24,).

Sēn na yil n sōng neb nins sēn be Sug-Sōngā baoob na-kēndrā zug ti b paam
tēbo, kos-y ti b zēk b nusa n tees yīngr la a yī ne tēbo, n maane pvsḡ ninga sēn
pvgdā: «Zu-soaba, wakat kānga, ne a Zeezi yvre, mam deegda Sug-sōngo. Pvs
kāng na n kitame ti b tall būmb b sēn tōe n tik n paam tēeb ti reeg Sug-Sōngpidbā.
Wakat kānga, b segd n talla tēeb ti b reegame!» B sēn wat n tēedā wakate, Suga
wata b zut tao-tao n wa pidba. Wilg-y-b ti b wum Suga belem rāamd b sū-zulunga
pvgē.

Na-kēndre a tāab soaba: Gom-y ne tēbo. Mosā, paas-y neba raood ti b maan
tēbo, la b sung n gomd ne raoodo, sēn pa zug tagsg goama, la yaa goam sēn yit b
sū-zulunsa pusē, zīg ning b sēn wumd Wēnnaam belma rāamde (Zā 7: 38). B sēn
wat n bas-b mensa Sug-Sōng nugē Sug-Sōng sēn be b pvsē wā, b sungdame ti gom
goam b sēn ka wumd a vōore (Tvm 2: 4; 10: 46; 19: 6). B goama tōe n dik n maka
ne a Pȳeēr tēba na-kēndr a sēn wa n, sak a Zeezi nōorā, a yīi koom koglgā pug n
sung ti kēn kooma zugā. A tēba na-kēndra sēn da pid ne raoodā waa ne bōn-bānde
(Mar 14: 28-29). La sēn kēed ne bāmb me nengē ! Paas-y b raood ti b ra zoe rabeem
la ti-b tōe n paam lageme-n-taar zāng ne Sugā n kell n kēng taoor ti gom ne tēbo.

Gomē gom-zēna

A yaa sōma ti d gom gom-zēna yell wvsḡ ka, bala naoor wvsḡo, a yaa būmb
sēn yaa bōn-paalḡ la a mi n yaa yel-soalem ne neb nins sēn na n ka vumd-a wā.
Yaa sōma ti d bāng ti tēed sēn pid ne Sug-Sōngsā n gomd gom-zēna, goam nins a
sēn gomdā ka yit a menga tagsg pug wa ninsaal sēn minim n maandē wā ye. Gom-

biisa yita b mensa pusē, b susā mens nengē. A Zeezi yeelame: «Ned ning sēn tēed maam, ko-vus na n yii a pugē wa gulsg-sōng sēn yetā» (Zā 7: 38,). A Poll yeelame: «ned ning sēn gomd gom-zēna, a ka gomd ne nebā ye, yaa ne Wēnnaam. Bala, ned ka wvmd ye, la ne Sug-Sōng pānga a togsda yel-soalma» (1 Ko 14: 2). Tēeg-y sēn dat-b Sug-Sōngpidba ti gaoma wata b toor ti ka tū ne modgr ye. Na n yu gom-biis sēn yit yīngri. B segd n sakame ti bōn-kāng maane, n lagem ne Sug-Sōng sōngre, sēn tū ne tēeb pvvsg ne pāng pugē.

Pvvsḡā loogr poor saglse

Yaa sōma ti zāmsg zīnd neb nins sēn baood Sug-Sōngpidba yīnga, b sēn wat n pvvs b yīnga loogr poore. B sān paama Sug-Sōngpidbā, bī yāmb kō b zāmsg wa sēn zems bōn kānga; la sān mik ti b pa paam Sug-Sōngpidbā, bī y kō b zāmsg-a to.

Neb nins sēn paam Sug-Sōng pidbā la b gomd gom-zēna, kō-y-b zāmsg ning sēn pvgdā: Wilg-y-b ti Sug-Sōng pidbā ka būmb sēn taa tek ye; yaa so-tūudg sēn na n dik n kēng taoor buvng yīnga. B Sug-Sōnga reegr vōora yaa ti b na paam pāng n tōog n vumd Wēnnaam yīng la b yī Krist kaset rāmb ne Sug-Sōngpānga. Yāmb segd n leb n paas-b-la raood ti b rikd weer daar fāa n pvvsd ne Suga, sēn dat n yeel ti b pvvsd ne gom-zēna. Tvvm-kāng na n paas-b-la pāng sug pvḡē la a tēeg-b Sug-Sōng belma b pusē wā yelle (1 Ko14: 4).

Neb nins sēn ket na n ka paam Sug-Sōnga pidbā, kō-y b saglg ning sēn pvgdā: Wilg-y-b ti b ra boog b raood ye, kut-y ti b bāng hakuk t'a Zeezi kāabga yaa Std wakat fāa: «bī y kos ti b na kō-yā» (Luk 11: 9,). Wilg-y-b ti b bāng ti b segd n kell n kēnga taoor n kotē, n baoodē la b wēed kulengā wa a Zeezi sēn da zāmsā. Woto, b segd n bīnga a Zeezi kāabgā b sūyā pusē: «Ned ning fāa sēn kota, a paamdame» (v. 10,). Yāmb segd n svkame n bāng b sā n dat n le pvvsame n paase. B sā n na le pvvsame, bī y maan wa d sēn gom ti loogā, n paas-b raood ti b tōe n tall tēeb sēn tar pānga.

Yōg-y sēn deegd Sug-Sōngā

Yāmb sēn yaa pāntkot pasterā, yāzmb pa segd n ya ne nebā gesg sēn yaa būmb ning yīng sēn kut t'a Zeezi lis B karen-biisā Sug-Sōng pvḡē wā. B lis-b-la sēn na yul ti b paam Sug-Sōng pidbu. B lis-b-la sēn na yul ti kō-b pāng ti b yī B kaset rāmba. Yāmb segd n paasa sēn pidg-b Sug-Sōngā raood ti b kō kasetā zīng pvḡē ne b zo-rāmb la b zags-rāmba. Yāmb tog n le tae-b-la koe-mooneg sēn tar

pāng pvgē, sēn yaa wēn-dot luglg la koe-mooneg misō wā pvgē. A yu woto la a Zeezi ne B karen-biisā maan Tuumā sebrā pvgē.²

A Zeezi sēn deeg Sug-Sōngā pidbā, B sunga B tuumdā ne pānga (Luk 3: 22-23; 4: 8; 14, 18-19; 5: 17). B sēn deeg Sug-Sōng pāntkotā daarā, a Piyēer yika yīngr n moon ne pāng tu neb tus a tāab kos sugri (Tum 2: 14-41). Neb nins sēn kō b mens Wēnnaama me kisa kaset ne raodo. B kasetā kisg yīnga, «Zu-soaba paasda neb nins sēn paam fāagrā sōor daar fāar fāa» (v. 47). Rasem a wān loogr poore, Wēnnaam sēn pvdg b Sugā karen-biisā zug Zerizalema, «b fāa pida ne Sug-Sōng n gomd ne pēl-kēgenga» (4: 31). A yu woto Tuumā sebrā woglem tōre, a tog n yu woto n kēng taoor tōnd wēn-dotā sēn yaa pāntkot wēn-dotā pvsē dūna.

² Sēn na yil tu d paam vēnem koe-zu-kāensā zugu, ges-y sapitr 37 pvgā: “moon sēn menem-bā” sapitr 39: “wēn-do-paal luglgu.”

~ Sapitr 21 soaba ~

Ti tum ne Sug-Sõng pānga

A Æari ne a pag a Rut ra yaa misõneer dāmb sēn da be tēn-bil yuvr sēn boond ti ‘Glofaken’, neb sēn yaa wēn-naands puvvdb svk Liberya wīndg sēn yitē nug-rutg soolma pugē. Wakat sēn wogle, a Aari zāmsa nebā ti b bas wēn-naandsā puvvg la b wēnems b nens n tees a Zeezi, la neb bilf bal n sake.

Daar a yembre, tēnga naab ne a kug-zīidba wa n kaaga a Æari. Naaba yeela a Æari: «yāmb yeela tōnd ti d bas d yaab rāmba wēn-naandsā la d wēnemd d nensā n tees yāmb Wēnnaama. Yāmb yetame ti y Wēnnaama tara pāng n yud wēnaandsā, la tōnd yaool n na n ka tar kaset ne Wēnnaam ning yāmb sēn kilsd a soaba yell ye. Yāmb sā n tōe n wilg tōnd b pāngā, d tōe n yāka yam n bas d wēnaandsā la d tum n kō Bāmba.»

A Æari ra miime ti naaba rat n maka yē n ges bala; a rat n geesa a meng ne Wēnnaam ! Woto, a Æari puvvame n yeele: «Zu-soaba, bi yāmb pānga puk ‘Golofaken’ tēnga ninbuiida zugu.» Wēnnaam leoka a Æari puvvgā, n sung tao-tao ti tūnug a Æari tuvvdā n pukd B pāngā.

Daar a ye yibeoogo, naaba biig kosa a Æari t’a puvv-a yīng t’a tōe n paam maagr ne nin bāag sēn tar-a t’a ka tōe n yā vēeneg ye. A Æari rika a nug n tik raoā zug n puvve, n kos Wēnnaam bōn-bānde. Wēnnaam leoka a puvvgā tao-tao ti nina bāag sēn da tar raoā menem la bas-a !

Rē loogr poore, Wēnnaam kell n kēnga taor ti maan bōn-bāna Golofaken tēnga ninbuiid svka. Wakat a yembre, Wēnnaam goma ne a Æari n yeela t’a ruk a

nug n tik pag a ye sēn da ki ti neba ra segl ti na n mum-a. A yu lingr ninbuiida fāa taoore, ti paga puk a nin t'a vuma lebg n wa. Bõn-bān kēens la a bumbli a taab yīnga, naaba ne a kug-zīdbā wēnemda b nensā n tees Wēnnaam la b rik b tēebā fāa n kīs a Zeezi, ne Golofaken tēnga neb wvsg a taab me. Wēn-dooq sēn tar pāng la pid ne Sug-Sõngpaama viglgu. Tvum̄d kaseng ning B sēn basā, a Zeezi kōo B wēn-dooḡā tōog kāngā: «B1 y saag dūniyā tek fāa n moon neba fāa koe-noogā. Ned ninga sēn na tē n sak lisgu, a na paam fāagre, la ned ninga fāa sēn kō tē, a na kong bvv̄m «Tōog kāng loogr poore, B paasa kāabgo: «Ad bān sēn na n tū neb nins sēn na n tē wā: Ne mam yv̄ore, b na n diga zīndāmba; b na n goma gom-zēna; b na n gāda wiis ne b nusi; la b sā n yūu zēnem, bumb kō tol n maan-b ye; b na n dika b nus n tik bāad rāmba, la b na n paama maagre» (Mar 16: 15-18). Wēn-dooḡa kibara zāng puga, neba ruka b tēebā n kō a Zeezi b sēn wat n wv̄m koe-noogā la b kīs kaset ne Sug-Sõng pānga tvum wakate.

Sapitr kānga na n goma Pāntkot Pasteer sēn maand a tvum̄dā ne Sug-Sõngpānga yelle. Rē wā, d na n gesa kūun nins b sēn sōdg 1 Korēt dāmbā 12: 8-10 pvḡē wā yelle, la tvum̄da yāab la a saagr me yelle. Sēn paasde d na n kōo Wēnnaam sebrā pvḡ na-kēnda sēn wilgd Sug-Sõng kūuna tvum̄ so-tūuds wēn-dooḡa pvḡ yelle.

WĒNNAAM TUUMDĀ SIIG-SÕNG PĀNGA PUGA

Pāntkot Pasteerbuud fāa segd n bānga a sēn na n tum ne Sug-Sõng pānga to-to ti bān pogl a tvuma. Ministeer a woto buud n da yaa Kāab-Paalga pvḡē tikri, la a kell n pa n yaa rūndā ministeera me tikri.

Pānga ministeerā yita Wēnnaam Suga pvḡē. A yaa woto ti ned ninga fāa sēn tar-a ratem ti tum ne Sug-Sõng pānga paam Sug-Sõng pidbu. A Zeezi bānga bõn-kāngā. Yaa rē n so ti sēn deng ti B loog saasē, B basa b karen-biisa ne yaolem tōogo: «Ra yi-y Zerizalem ye, yals-y n gū-y kūun ning M Ba sēn kāabā, ti yāmb wv̄m ti Mam gom a yellā. Bal a Zā lisa ne koom, la rasem a wān puga yāmb na n paama Sug-Sõnglisgu» (Tum 1: 4-5). Rē a Zeezi kāab-b lame: «La yāmb na reeg pāng Sug-Sõng sā n wa yāmb zutu; la yāmb na y1 mam kaset rāmb Zerizalem, la Zide ne Samaari la dūniyā tek fāa» (v. 8).

Zu-bvko, Afirik tēns Pasteer dāmba wvsg ka reeg Sug-Sõngpānga rūnda-rūnda ye. Nin-kāensa sēn yaa raop la pagb sēn ka pid ne Sug-sõnga yīnga, b ka ne Sug-Sõngpānga pukr ba a yembr b ministeerā pvḡ ye. Yaa sū-sāamse. Yāmb sā n ka paam Sug-Sõngpidbu, yāmb segd n baoo Wēnnaam hal ti yāmb na “ yelg pāng

Vūk a 5 soaba: Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng wēnnaam tvvmd kvvngā svka

sēn yit yīngri ‘‘ (Luk 24: 49). Wēnnaam na n pida yāmb ne Sugā la B kō yāmb pāng ministēerā yīnga, wa B sēn maan n kō pipi tēn-tumbdbā Pāntkota daarā (Tvm 2: 1-4).¹

Sēn paasde, Pāntkot Pasteer dāmb kēere, ba ne b sēn pid ne Sug-sōngā, Sug-Sōngpānga ka pukd wvsg b ministēera pvg ye. Pastēerkāens svk neb wvsg tagsdame ti Sug-Sōng pidba yōod bal yaa ti sōng bāmb ti b gom gom-zēn bala. B yaa wa tēn-bil tāoos sēn gēesd a bug-raoog yibeoog fāa, n wē yīngr naoor a wāna, n lebg n suy-a la a guud t’a paga rvg weoog nemd sēn yaa noog sōma n kō-a. B maanda bvr̄g wvsgo, ti biisa yaool n ka waooḡ ye.

Baa ti sā n yaa sūd ti gom-zēna yaa Sug-Sōng pukra bān-kasenga, ka Sug-Sōng pidba pipi yōod ye. Sug-Sōngpidba bōn-kaseng n ti yud fāa wā yaa ti paam pāng tvvmda yīnga (Tvm 1: 8). Tōnd sēn yaa Pāntkot pastēerā yīnga, tōnd segd n zvvgā zīig ning sēn yaa ti gom gom-zēna n ta zīig ning sēn yaa ti paam ministēer sēn pukd Sug-Sōngpāngā. Tōnd segd n zāmsame ti tv̄m Sug-Sōng pāng pv̄g ne bān la bōn-bāna. Ministēer a woto wata ne bark Wēnnaam neba zut la a tak yel-wē-maandbā n wa a Zeezi nengē.

AMSG NE WĒNNAAM TUUMD SĒN PAAM SII-SŌNG PĀNGA YĀAGRE

Awān to la Pastēertōe n yi zāmsd sēn yaa sōma la a tv̄m ne Sug-Sōng pāngā sēn tū ne a Zeezi ministēerā sēn be koe-nooga pv̄ga la pipi karen-biisa yell kībar sēn be Tv̄vma sebra pv̄g na-kēndr rīkr la a zāmsgo.

A Zeezi tvvmdā

Ba ne a Zeezi sēn da yaa Wēnnaam sēn dīk yīngā, B yāka yam ti maan b tvvmdā wa ninsaal sēn pid ne Sug-Sōngo. Wēnnaam sebra yetame «B basa B mengā, n dīk tēn-tv̄md yīnga, b sēn lebg wa ninsaala yīnga» (Flp. 2: 7). Woto a Zeezi lebga ministēer sēn pid ne Sug-Sōng pipi mamsgo.

Vtv̄m-kobs sēn deng a Zeezi rogma, A Ezayi reng n wilgame ti Mesi wā na n pidsa a boolga ne Sug-Sōng pānga (Ezy 61: 1-2). Profet a Ezayi bāngr gomda pidsg pv̄gē, a Zeezi sunga B dūniyā zug ministēerā n moondē: «Zu-soaba Sug bee

¹ Sēn na yil ti d paam v̄enem koe-zu-kāensā zugu, ges-ya sap Sēn na yil ti d paam v̄enem koe-zu-kāensā zugutr a 2 pv̄ga: “Ned sēn v̄i ne Sug-Sōng” Sapitr 20: “Tac nebā n kēes Sug-Sōng pidb pv̄gē.”

mam zugu, bala Bāmb kōo maam pāng ti m moon koe-noogā» (Luk 4: 18). A Pıyēer bilga a Zeezi ministēerā sēn pid ne Sug-Sōng pānga woto: «Wēnnaam kōo a Zeezi sēn yi Nazareta Sug-Sōng pāng ti b ra kēnd zīg-zīg n maand neer la b maanegd neb nins fāa sēn da be svāana yembd pugē wā, bala Wēnnaam ra bee ne bāmba» (Tvm 10: 38). Seb-kāensa la Kāab-Paalga pugē seb a taab wilgdame t'a Zeezi maana b ministēerā Sug-Sōng pānga pugē Luk 4: 1, 14; 5: 17). Bōn-bāna la bāna sēn yāag a Zeezi ministēerā sōngame ti b keng nebā pelg ti b tū Bāmba (Mat 4: 23-25 ; 9: 35-36; Zā 2: 11).

Tōnd Zu-soaba sēn yāk-b yam ti bas b menga Sug-Sōngpānga pug ministēera pugā kōta tōnd mams sōng sēn ti yud fāa. Wa a Zeezi, tōnd segd n moona neba fāa Koe-nooga ne kaebo. Wakat kāng me, tōnd segd n kisa Wēnnaam sid sēn na n yil n wilg gomda sēn yi wā pāng ne bān la bōn yaeesdes sēn paam pidsug Sug-Sōngpānga pugē.

Tēn-tvmdba tvma

Sēn tū ne a Zeezi Wēnnaam tvmdā, tēn-tvmdba tvma la karen-biis a taabā tvma sēn be tvma sebra pug kōta ministēer mamsg sēn tar pāng wvsg sēn kēed ne Sug-Sōng pānga pug tvvm wēngē. Pipi karen-bi kāensa zāmsame ti maan b ministēerā Sug-Sōng pānga pugā, n gūsudē la b rikd a Zeezi ministēerā sēn pid ne Sug-Sōng pānga mamsgo. D sã n gese, karen-biisa bōn-bān nins fāa b sēn maan Tvma Sebra pugā rikda yēgr bōn-bānd a Zeezi sēn maan Koe-nooda pusē.

Tēn-tvmdba ruka a Zeezi mamsg sēn yaa ti pid ne Sug-Sōngā. B miime ti sēn deng ti b tōog n tvm wa B sēn maana, b ra segd n paamame ti Sug-Sōng paas-b pāng wa B sēn da yaa to-to wā. La wa a Zeezi, b modgame ti neb nins fāa sēn wat a Krist nengē wā paam Sug-Sōng taeab la b paam nekr sēn kēed ne ministēer sēn paam yāab ne Sug-Sōngpānga. (Tvm 2: 38-39; 8: 14-17; 9: 17; 19: 1-7).

Mamsed kāesa zāmsda tōnd ti Kāab-paalga ministēer hakuk zvuga bāng-minim, minim la tōogo. Sug-Sōng kaama pugē, a Zeezi ne Tēn-tvmdba moona fāagra koεεg ne bāna.

BĀNA LA YEL-SOALMA TUUMDE

Woto bāna la bōn-yaeesdsā tvmd rūnda zāmaana koe-nooga ministēer pug yaa bōe? Bāna, bōn-yaeesdsā la bōn-bāna wilgda Wēnnaam ninbāan-zoerā nonglem b sēn tar ninbuiida sēn lvt kongrā pug yīngā. Bōn-kāeesa wilgdame ti koe-moonega tara pāng ti tek vuma. Wa sor-zut palak rāmba, b teesda neb a Zeezi

wa b maagda, b yolsd la b Zu-soaba. A Zā yeelame tu: «Neb kvvng wvsg tūu [a Zeezi] bāmb sēn yā bōn-bāna b sēn maan ne bāad-rāmba yīngā» (Zā 6: 2; d ges Zā 20: 30-31 me; Tvvm 3: 1-10). Wěnaam datame ti būmb a woto me maan tōnd ministeerē wā me rūndā-rūndā.

Sēn pvgle, a Zeezi wilgame ti kum-kulg ka na n tōog-a ye (Mat 16: 18). B Riga Zīndāmb ti n naong rāmb la B wilg B soolma tōog svtāana soolem zugu (Mat 12: 28-29; Luk 11: 20-22). A zeezi kōo tō-kāng la no-kāng neb nins fāa sēn na n deeg sugā la b sak Bāmb tōodā (Mat 10: 1; Mar 3: 14-15; Luk 9: 1-2; Tvvm 1: 8).

Sēn paase, Pāntkot Pasteersegd n bāngame ti Sug-Sōngpānga bee wēn-dooga ned buud fāa yīnga (Tvvm 2: 39). Wěnaam datame n pid ned kām fāa ne B Sug-Sōngā, n kō-b tōog ti b kīs kaset la B kō-b Suga kūun buud toor-toore. Wěnaam maanda woto wēn-dooga «fāa Sōngr» yīnga (1 Korēnt-dāmba 12: 7) la B soolma yalgr yīng dūniyā zugu (Mar 16: 20).²

SIIG-SŌNG KŪUNA

Sug-Sōng pāng ning sēn deegd Sug-Sōng lisga wakatā pukda ministeera pvge ne Sug-Sōng kūuna. 1 Korēnt-dāmba 12: 8-10 wā pvge, a Poll gomda Sug-Sōng kūun a wae sēn segd n zīnd wēn-doog fāa pvge yelle. Naoor wvsgo, b boonda kūun a wae kās ti Sug-Sōng tvvma, bala, verse a yopoe wā pvge, a Poll boond-b lame ti «Sug-Sōng tvvma.» B gelg a Kūun kāsens wa Wěnaam kaam Sug-Sōng sēn tūnugd karen-biis sēn pid ne Sug-Sōng n kōtē, Ba wā raab pidsg yīnga. Sug-Sōng kūun a wae-yā tōe n gila sul a tāabo: pipi sullā yaa vēnegr kūun sēn yiisd yam vēngr-goama, yam goam la sus buud bāngre. Yiib sullā yaa no-reesg kūun sēn yaa no-reesg tvvmdē, gom-zēn la gom-zēn deesgo. Tāab sullā yaa pāng kūun sēn yaa maagr kūuni, tēeb la pān-tōog ti maan bōn-bāna. Yaa sēn tū ne pāng kūuna bal la bān la bōn-bāna tvvmdā.³

Sug-Sōngkūuna yōodo

Suga kōta kūuna būmb a tāab yīnga: pipi, A kōta kūuna ti paas wēn-dooga pānga (1 Ko 12: 7; 14: 12, 26).

² Y tōe n paama vēnem ne sōng nebā ti b paam Sug-Sōng pidbā sapitr 20 wā pvge: “Tae nebā n kēes Sug-Sōng pidb pvge.”

³ Kūuna toor toor ne b bilgr la b ratem, ges-y seb-toang a 2 soabā: “Kūuna sēn pukd to-to 1 Korēntē 12: 8-10.”

Pānga paasg loogr poore, wēn-dooga tōe n segla neba sōma ti b maan tvmma (Efe 4: 11-12).

Yiib soaba, suga kōta kũuna sēn na n yil n sōng wēn-dooga t'a taas menemdbā Koe-nooga wa sēn zemse. D yāta kũuna tvmmd kāng Tvmma sebra puga, ti kũuna sid tvmmd koe-moonga la pipi tvm sēn tar yōod n ti yud fāa wā pvsē.

Tı baase, Sug-Sōng kōta kũuna sēn na n yil n sōng wēn-dooga t'a yalg la b tōog n yēbg wēn-dot a taab sēn pid ne Sug-Sōngo. Yaa nana wusg ti lugl wēn-doog koe-nooga sēn paam mooneg ne bān n yud zīg ning Wēnnaam pānga sēn ka tol n tvmmd baa bilfā. A Āari ne a Rut kibarā, d sēn kō sungra wakatā, wilgdame ti bōn-kāng yaa vēnega.

Sug-Sōngkũuna sēn tvmmd to-to

Tı wēn-dooga kēn wa sēn segda, Sug-Sōng pānga yaa tlae. La zu-bvko, Sug-Sōnga pāng yell mi n wa looga toogo. A wa goof-neera tēn-tvmmd sēn tōe tūnug ne Politikā n maan ti loogā, Pāntkot tēed me tōe n maaname ti loog sēn kēed ne Sug-Sōng pānga wēngē wā me. Sēn na n yilē n maan gūusg ne bōn-kānga, 1 Korēnt-dāmba 12-14, a Poll lugla so-tūuds Sug-Sōng kũuna nao-kēnd-sōng wēn-dooga pvg yīnga.

Sapitr 13 puga, tēn-tvmmd a Poll wilgame ti kũuna mamsda nonglma Wēnnaam sēn tar tēedba yīngā. Tēedba a taaba na yı neer segd n yu Sug-Sōng yalē sēn taet tēed buud fāa.

Sēn pvgda, Sapitr 14 pvgē, a Poll lugla nao-kēnda sēn segd ne wēn-doog buud fāa sēn kēed ne kũuna wēngē, sēn yudā bāngr goam kũuna, gom-zēn la gom-zēn deesg kũuna. A wilgame ti bāngr goama ka segd n wa ne zūnglg wēn-dooga pvg ye. A segd n sōnga ne Wēnnaam neba raood la pāng paasgo, la b keoogre (v. 3). Sēn paase, bāngr goam kũuna segd n yu ne nao-kēnda sēn tūud soya (v. 27-32). Tı baase, gomdā tagsg a la vōorā segd n paama «vaeesg sōma» sēn deng ti b reeg-a wa gomd sēn yit Wēnnaam nengē. (v. 29).

Rūnda-rūndā, Afirik ween-vusa fāa puga, maan ti loog yell n be sēn kēed ne bāngr goam kũuna wēngē wa sēn kēed ne pāng ti maan bōn-bāna wēngē. zāmb no-rēesdb la zāmb tēn-tvmdb rika tvmmdā ti lebg ligd baoob zīga. Nin-kāeens sēn yaa raop la pagb sēn pid ne belgr koosda b bān la b bōn-bāna kũuna pv-yagb zu-looes pvs n baood b yela tum. La gvls-g-sōmyā pvgē, mamsg ka be zīg ba a yembr b sēn koos bōn-bānd ye.

Yāmb sên yaa Pāntkot Pasteer hakukā, yāmb segd n modgame ti yāmb wēn-dooga ra wa kēes a meng yel-be kāens pvs ye. Sēn yudā, yāmb segd n kisa Wēnnaam sid ne sik-n-menga n tōe n maan bān la bōn-bān yāmb ministēera pvg. La yāmb segd n tumame n da wa lvi Wēnnaam bōn-bāna leebg pvg ye. A Zeezi kōo B karen-biisa noor n yeele: «maag-y bāad rāmba, vvvv-y kūum, yilg-y wāooba, digi zīndāmba: «b kōo yāmb zaalem; bi yāmb me kō zaalem» (Mat 10: 8). Pāntkot Pasteer sên yaa trg segd n tēega wakat fāa ti Sug-Sōng kūuna ka yē bal n so-a la a segd n tall-a lame n tvv wa b sēn wvmd-a neng ningā. Yaa būmb sēn yaa Sug-Sōng kūun la b pa segd n tvv ne-b ti sā n ka «wa b sēn segd n tū sor ninsā ye» (1 Ko12: 11).

Yāmb tōe n maga Sug-Sōng kūuna wēn-doog pvg ne sukds nins sēn pvgdā:

1. *Manesma zemsda ne Wēnnaam goama bu?* Yel-manesma sā n ka zemsd ne Gvls-sōmyā vēnega, bōn kāes ka segd n tall gelgr ye. Wēnnaam Suga ka na n kus Wēnnaam Goama ye.

2. *Rē yīnga kūuna manesma kōta Wēnnaam yvvr waoogr bu?* Sug-Sōng kūuna ka kō tēn-tvmda yvvr zēkr yīng ye; B kōo kūuna Wēnnaam yvvr waoogr yīng la ti tall nebā n wa a Zeezi nengē (Mat 15: 31; Mar 2: 12). Sug-Sōng kūun sā n wa n zēkd ned a to ti ka Wēnnaam, bi d maan gūusgu (Zā 16: 13-15; 1 Ko 1: 29).

3. *Kūuna paasda wēn-dooga pāng bu?* Sug-Sōng kūuna yaa wēn-dooga pān-paasg yīnga. Kūuna sā n wat ne zunglg wall a neba tēeb boogr a Zeezi pvgē, b segd n kusa bōn-kāng.

4. *Rē yīnga kūuna wata ne Wēnnaam tvvmda na kēng taoore?* Sug-Sōng kūuna yaa tvvmd-teed sēn tar pāng hal wvsg koe-moonega la wēn-dota lugl yīnga. Woto yīngā, neb nins sēn tvvmd ne kūuna segd n lebga Krist kaset dāmb sēn tar pāens hakuka. Sā n wa n mik ti kūuna yubsda neba yam wall a wēnmesd neba nens n basd Wēnnaam tvvmdā, b segd n kusa bōn-kāng.

Paas-y neba raood ti b bao Sug-Sōng kūuna

Ba ne yāmb sēn yaa Pāntkot pasteerā, la y segd n gūusd y mens ti kūuna tvvmd ra wa yī yaarā, tvvmd-kāng ka segd n yī yāmb pipi zu-loeeg ye. Sēn segd n pak yāmb pipi yaa ti y paas neba raood ti b bao Sug-Sōng kūuna. Yāmb ka segd n tik bāna la yel-soalma yell zug bal n gomd ye. Sēn yaa sōma, yaa ti yāmb kos Wēnd ti B puk kūuna wakat fāa la zīiga fāa. Yāmb tōe n tūu so-bugs a naas n maan bōn-kānga:

Sapitr 21: Tı tvm ne Sug-Sōng pānga

Pipi, yāmb segd n zāmsa y nebā ti b bāng ti bao Wēnnaam nonglma, la b bāng wān to la b segd n kos Wēnnaam ti B tēeg B pāng nugā n sōng-ba, n ning b bark la B fāag-ba. Sēn pūgda, yāmb segd n zāmsa nebā Wēnnaam sēn dat n tall-b n tvm neng ning ne Sug-Sōng pānga Ministēera pūga, la bāmb meng sēn tōe n maan to-to n puk Sug-Sōng kūuna.

Yiib soaba, yāmb segd n puka Ministēer sēn pid ne Sug-Sōng mamsg ninbui-ida taoore. Nao-kēnd sōng sēn ti yud fāa yāmb sēn na n tū n paas neba raood sēn kēed ne Sug-Sōng pidba baoob yaa ti yāmb meng kō mames-sōng neba taoore. Nao-kēnd neer yāmb sēn na n tūnug n paas neba raood ti b tvm ne b kūuna yaa ti yāmb wilg-b sēn segd n maan neng ningā. Yaa woto la a Zeezi maan ne b karen-biisā.. A wilg-b-la wān to la b segd n tall Wēnnaam suga pāng n tvm ne zīn sēn da be ne rao a yembr B sēn digi (Luk 8: 26-39) la B maag pag sēn da yaa bāad ne bipugl sēn da ki ti B vvvvg-a (v. 40-56). Rē zugē A «tvm-b lame ti b saag n moon Wēnnaam koēeg la b maag bāad rāmba» (9: 2). Yāmb segd n sakame ti Wēnnaam pid yāmb B la pid yāmb ne B Sug-Sōngā. Sēn paasde, yāmb segd n kusa Wēnnaam sid ti b rik yāmb n tvm ti Sug-Sōng kūuna puk yāmb meng vuma la yāmb min-istēerā.

Tāab soaba, yāmb segd n paasa y neba raood ti b yeok-b tvb sēn kēed ne Sug-Sōng walengā la b tvm ne tēeb ti Sug-Sōng kūuna tōe n puki. Yāmb segd n kōo neba lohorem ti b tvm b kūuna tvvm pēgra la waoogrā la koe-moonega wakate.

Ti baase, yāmb segd n paasa neba raood sēn kēed ne Sug-Sōng kūuna pukrā Wēn-dooga pūgē n bao ti nek ratem sēn zems sēn kēed ne Wēnnaam tvvmda wēengē. Būmb a woto tūnugda ne Wēnnaam belma sēn yaa vēenegā la tēebā na paam pidsgu. Wēnnaam pukda b belma b neba sā n pak b sūyā n tees Bāmb pēgr la waoogr hakuk pūgē.

Sā n yaa ne tēebā sēn kēnd to-to wā, a wata wakat ninga b sēn wat n paasd Wēnnaam nebā raood ti b tēeg b nus n gūud ti Wēnnaam puk B belma ne bāna, bōn-yeesd la bōn-bān toay-toaya la ne Sug-Sōng kūuna n wilgd ti sēn gomdbā kaset yaa sīda» (Ebre 2: 4).

Pāntkot Pastēer hakuk segd-n modgame n yī rao wall pag sēn yaa Sug neda. B segd n talla yāab sēn yaa zāms ti tvm ne Sug-Sōng pāngā sēn tūnugd ne bāna, la b zāms b nebā ti b maan a woto me.

~ Sapitr 22 soaba ~

Kõ-n-meng suga zabre tumd pugē

A Zeezi ra miime tu naaga sug pugē zab-kaseng ning sēn be ne a Svtāan ne a poorē dāmba svka. B rag n diga rao a ye sēn yaa zoang ne muk zīni. La neba sēn yā tu raoa sungame n yātē la a gomdā b yeesame. Kēer svkame «ya a Davud biribla bu?» La kēer da walemdame n yetē: «Dao-kāng ka rigd zīn-dāmbā a sā n ka ne Beelzebulll sēn ya zīn-dāmbā naab pāng ye.» (Mat 12: 22-24).

A Zeezi sēn mi bāmb tagsdā, b yeela bāmb yaa: «Welgr sēn be soolem ning fāa na sāame, la welgr sēn kēed tēng ning bi yir ning fāa kōn yals ye.» A wilg-b-la būmb ning sēn zoe n maana: «La mam sā n digd zīn-dāmbā ne Wēnnaam Sug pānga, dē, Wēnnaam soolem waa yāmb nengē.» A yeela woto n paase: «La ned na n yu wān n kē pāng soab roogē n wvk a teedo, a sā n ka reng n sēb pāng soab kānga? A sā n sēb-a, a tōe n yaool n wvka a teedā.» (Mat 12: 25-29).

Bōn-kāng yaa sid rūnda rūnda; tōnd me bee zab-kaseng pugē ne wēnga tum-tumdba. Sēn deng t d tōog n yis neba yel-wēnā la a Svtān nugē, d togd n kēesa d meng sug pugē wakat fāa. D segd n loeya pānga soabā. Dē d yaool n tōe n fāa a zaka teedo. Sapit kānga na n goma Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng sēn dat būmb ning n yaool n tōog n zab la a paam tōogr ne sus-wēnsā.

TI WUM SIIGĀ PUGĒ ZABRĀ VOORE

Sēn deng t'a Zeezi leb saasē, B loog n basa wēn-doogā ne Tuum Kasenga. B yeela B karen-biisā tu: «Bt y kēng n maan nebā buud fāa tu b yu mam karen-biisi, n

lis bāmb ne Ba la Biiga, la Sug-sõngu yvure, la zāms bāmb ti b sak bumb nins fāa mam sēn da togs yāmbā.» (Mat 28: 19- 20). Tuvma sebrā n yaa pipi karen-biisā tēn-tvmdbā sēn sung n pids b tvmdā ne Sug-Sõng pānga kibar n be.

Tvm kasenga ket n bee rūnda rūndā, la a na n yu woto» hal ti ta wakat seebo (v. 20). Wēn-dooḡā ne a taoor dāmba sā n dat n tōog b tvmdā b togd n bāngame ti seg la b tōog a Svtān ne a pāens rāmba.

Būmb ning sēn be sug pvgē zabrā pvgē

Sug pvgē zabrā yaa vēnega. Be meng meng n be, la tōnd sēn yaa Pastēer dāmb sēn vi la sēn tvmd ne Sug-Sõḡā sug pvgē zabr n be ti d togd n zab n tōoge. Efees rāmba sebr pvgē a Poll gomda sug pvgē zabr yelle:

«Bala, tōnd zabr ka be ne ninsaal ye, la a yaa ne st-wēns buud fāa sēn be yīngri, la bāmb dīm-dāmba, la pāens rāmba, la lik soaadba sēn so pāng masā.» (Efees-rāmba 6: 12)

La tēn-tvmda kenga taoor n bilg a Kiris tēn-tvmdba sēn deeg sug pvgē zabteed sēn tar pāng b sēn tog n tall n zab ne wēngā: «Bala, zab-teed nins tōnd sēn tar n zabdē wā ka ninsaal dēnd ye, la b tara pāng Wēnnaam maasem yīng ti sik pāens rāmba» (2 Ko 10: 4).

Afirik neb sēn ta milyō wvsg n pa reeg koēega wa a sēn togd n yi to-to. Nin-kāensā vu zīs sēn pvg sēn yaa tūudum vum sēn zabd ne Kiris tūudma. La yel-manesem a woto yaa st-wēns n taete, ti so-tāana meng taet bāmb mensā sēn yaa «zīn-dāmba fāa naaba» n taetba (Mar 3: 22; ges 1 Zā 5: 19). D sā n dat n fāag ni-kaēnsā d togd n loeya pānga soaba n lobe (Mat 12: 28-29). Dē Wēn-dooḡa sā n dat n maan a Kiris tvmda ne tōogre, a segd n zāmsame ti kēn Sug-Sõng pāng pvgē. A segd n bānga a sēn na n kō-a meng to-to n tōog zīn-dāmba pāens rāmba.

A Zeezi zāmsa a karen-biisā b sēn togd n pvvs to-to: «bi yāmb soolem wa, bi yāmb daab maan tēng zug wa sēn maand arzānā.» (Mat 6: 10). A leb n yeela bāmb yaa: «Mam yeta yāmb sid ti neb kēer sēn be ka kōn ki ye, hal ti bāmb yā Wēnnaam soolem sēn wat ne pānga.» (Mar 9: 1). A Zeezi ra gomda pāntkot daara yelle wakat ning karen-biisā sēn na n «wa pid ne yīngr pāngā» (Lu 24: 49; Tvm 2: 4).

Rūnda rūnda ned sā n paam fāagre, maagre, yolsg bi a pid ne Sug-Sõngo. Wēnnaam soolma wata ne pānga. Pastēer sēn vi ne Sug-Sõngo segd n kitame t'a neba pvvs ti Wēnnaam soolem wa ne pānga.

Sug pvgē zabrā sēn ya to-to

Sug pvgē zabrā yaa sōma ne wēnga sēn zabd ne taaba, sēn yaa yulemd ne sēn yaa rēgdo. La tōnd zamaana, a yaa wakat fāa zabr so-tāana ne a zīn-dāmbā ne wēndoogā sēn yaa Wēnnaam meng n luglā zugu.

A Sv̄tān tigma bōn-kāens fāa n dat n sām Wēnnaam misō sēn yaa ti dūni wā fāa na paam fāagra. Yaa nin-kvvd la ziri yagda, la a baodame «ti zu la a sāame» (Zā 8: 44; 10: 10). Yē ne a zīn-dāmba n dat n lob neba sus zond sēn kēed ne sīda koe-noogā (2 Ko 4: 3-4). A kiswa Wēnnaam, la a tulgame n pogl Wēnnaam. La a mii vēeneg fası t’ a ka tōe n pogl Wēnnaam ye. A baodame n dat n pogl la a sām b rāmb nins Wēnnaam sēn nong sēn yaa nin-saalbā.

A Zeezi wilgame ti Wēnnaam soolem waame (Mar 1: 14-15; Luk 8: 1, 9: 11). La B yeta ne pāng t’ a waame n na n sām Sv̄tāna soolem n lebs Wēnnaam soolem dūni zugu. La Kiris karen-biisā koe-moonega yāgr me ra yaa Wēnnaam soolma (Tvm 8, 12; 19, 8). A Zeezi tuma bāmb ti b ti togs Wēnnaam soolem koeg la b wilg B pānga «be wā pāng zugu» (Luk 10: 19; ges Mat 10: 7; Luk 9: 1-2; Luk 9: 1-2; 10: 8-9).¹

SIIG PUGĚ ZABR SEGLGO

A wa Pasterpāntkotist fāa, yāmb tog n segl n saa wakat fāa ti zab ne sus-wēnsā. La yāmb tog n zāmsa y karen-biisā me woto. Ad soay yāmb sēn tog n tū n segl y mens sugā zabr pvgē:

SEGL F MENG SIIG PUGĚ ZABRĀ YĪNGA

Yāmb sēn ya Paster sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb segd n segla wakat fāa n se ti zab la tōog sus-wēnsā. La y togd n zāmsa y wēn-dooga karen-biis me ti b maan woto. Ad manesem kēer yāmb sēn tōe n maan sug pvgē zabrā seglg pvgē:

Pid-y ne Sug-Sōngo

Pipi, bāng-y yāmb sā n pida ne Sug-Sōngo (Tvm 2: 4; 4: 31) la y sā n ket kēndame la y vı «Sug-Sōng ratma pvgē». A Zeezi meng pida ne Sug-Sōngo (Luk

¹ Sēn na yil ti d paam vēnem ne Wēnnaam soolma waoongo, d ges Africa’s Hope seeri dekuveertā pvgē, *Wēnnaam soolem: A Pentecostal Interpretation* a Denzil R. Miller sēn gulse, Africa Theological Training Service sēn yiisi tv be ka (<https://africaatts.org/>).

3: 21-22), la a vumdame la a tv̄m ne Sug-Sōng pānga (Luk 4: 18-19; Tv̄m 10: 38). A Zeezi kisa kaset ti yaa ne Sug-Sōng pāng la yē ra rigd zīn-dāmba (Mat 12: 28). Tōnd me sã n dat n tōog sug zabrã pvgē, d segd n basame ti Sug-Sōng soog-do.

D bāng a Kiris sēn maana būmb ningã

Būmb ning sēn paas sug pvgē zabrã seglg pvgē, yāmb togd n bānga a Kiris sēn maan būmb nins fãa Kalveer tānga zugã. Be B yaoa andūni wã neba fãa fãagr yaoodo (Ezy 53: 6; 1 Zã 2: 2). Sēn paase B sãama dūniyã naabã weoogrã dūni wã zugu (Zã 12: 31). Wēnnaam sebra yeela tōnd (Koloos. 2: 15) t'a Kiris «Bāmb sãama rīm-dāmbã ne noyã pānga, la bāmb wilga nebã fãa ti b tōoga bāmb ne b kūum da-pūkã» masa a Kiris tōogra Kalveer tānga zuga maasem yīnga, a Svtāan ne a zīn-dāmba yaa bæb b sēn tōoge, wall pāens sēn se (Ebr 2: 14-15). Tōnd sã n kēn wa Suga sēn datã la d maan a Kiris ratma la B tv̄lsma sōma, B na n kōo tōnd pāng la noor ning tōnd sēn dat n paam n tōog Sutaana ne a zīn-dāmbã.

D tēeg tōnd sēn ya a soab a Kiris pvgē

Sēn paase, sug pvgē zabrã seglg pvgē, yāmb tog n tēega yāmb sēn ya a soab a Kiris pvgē wã. Ba yāmb sēn vt̄ tēng zug n yaa Wēnnaam koambã, yāmb yaa arzãn neda (Filip. 3: 20). Yāmb sã n tēer sid kãngã la y yãk yam n dat n vumd wa arzãn neda, Zu-soaba kōta yāmb būmb ning sēn togda fãa, noore la pānga. Yāmb sã n zãms ti tags wall y maan wa arzãn soolem neda, yāmb na n seglame n se ti togs Wēnnaam soolem koe-noogã b rāmb nins sēn menema. La y na n tōog n zaba sug pvgē zabrã.

Yelg-y Wēnnaam Zab-teeda fãa

Baasgo, a Poll keoogda sug pvgē zab-zabdbã ti b «y paam daood Zu-soabã tūudum pvgē n deeg bāmb pãn-kāsengã» (Efe 6: 10). D sã n dat n tōoge ya d sēn na n bob Wēnnaam zab teeda fãa. Dē wēnga wakate tōnd na n tōog n yalsa kãn-kãe (v. 11, 13).

A Poll sōdga zab-teed sēn tar pāng a yopoe a Kiris sēn kō a tēn-tv̄umbã. La a le wilgda zab-teeg fãa sēn tōe n tall n tum to-to n tōog suga zabr pvgē (Efe 6: 13-18). D ges sug pvgē zab-te-kāens a yopoe wã:

1. *sidã ti yi sēbdga*. Pípi tōnd segd n sēba «sidã sēbdga» (Efe 6: 14). Tí sēb sidã sēbdg rat n yeela būmb a yiibu: rat n yeelame ti tōnd bobda sidã sēn yaa Wēnnaam gomdã (Zã 17: 17). La a le rat n yeelame ti tōnd luta d meng ne sidã,

sên dat n togs ti sid la burkĩnd meng menga. Ne zab-te kãnga tõnd na n tõog n zaba ne Svtãana zir-n-beedo (Zã 8: 44).

2. *Turlmã ti yi gãntika*. Sên paase, tõnd segd n segla d meng sug pugẽ ne «turlmã ti yi gãntika» (Efe 6: 14). Tõnd maanda bõn-kãng ne pel-kegeng bala d miime ti d tara lag-m-ta Sõng ne Wënnam, la ti tõnd vu ne a Kiris wakat fãa (Zã 15: 5). Lagem-n-taar kãng yĩng kitame ti d tõe n kën vum sên yaa yilemd la sõma (Tit 2: 11-12).

3. *Tãabẽ soaba*. Tõnd tog n paama zab-teoog a ye sên yaa «yik tao-tao» (Efe 6: 15). A Bilg n paas yaa ti tõnd tog n gũusa d meng la d zab ne be wã (1 Piy 5: 8). Sên deng seglgã, koe-moonega sakr n tog n deng n zĩndi. A wa a Poll sên maan ne Efees kasem dãmba, tõnd sên yaa Wënnam piisã gũudbã d segd n segla Wënnam neba b sên na n zab ne be wã to-to (Tvm 20: 28-31).

4. *Tall tẽebã ti yi gãongo*. Naasẽ soaba tõnd togd n «talla tẽebã ti yi gãongo» (Efe 6: 16). Tõnd tõe n talla sug pugẽ zab-te kãngã ti yi wa zab-teoog n Sõng d meng sên «tõe n kok wëng soabã peemã fãa sên ya wa bugmã.» (v. 16). Wëng soaba peema naaga ne be wa makr buud wvsgo sên yaa tagsg yĩng ratem, la Wënnam tõoga kusgo. Yaa Wënnam goama kelgr la a kaorengã, la pvvsg ne Sug-Sõng n tõe n kut ti tõnd tẽeba yi sõma (Rom 10: 17; Jude 20)..

5. *fõgen fãagrã me ti yi kut pvvsla*. Zab-teoog a tãab soab b sên kõi tõnd yaa «fõgen fãagrã me ti yi kut pvvsla» (Efe 6: 17). Fãagr kãng yaa yel-wëna ne bug tẽnga fãagre, la yaa fãagr wall yolsg buud fãa sên yit Wënnam nengẽ, wa yolsg ne zĩn-dãmba, yela, bãaga, ne kũuma.

6. *Wënnam gomda*. Yoob soaba, tõnd segd n «boba Wënnam goamã Sug-sõng sên kõtã wa svvga.» (Efe 6: 17). Wënnam goama yaa zab-teoog a ye sên tar pãng Paster sên vu la a tvvmd ne Sug-Sõng yĩnga. Tõnd Tõe n duka Wënnam goama ti yi zab-teoog d sã n karemd-a la d bĩngda d zutẽ wã (Ysy 119: 11). Sên paase d tog n togsa Wënnam goama ne sid b rãmb nins sên dat n wvma (2 Ti 4: 2).²

D tõe n talla Wënnam goama n zab n sõng d meng la d tõog beyã. D tõe n duka Wënnam goama n zab n tõog beya pvvsga pugẽ, la yaa b sên na togs-a la b

² Sên na yil n sõngd ti d paam vënem ne Paster-pãntkotist vum ne Wënnam goama, ges-y sapitr a 9 wã: “Bĩ y tẽ Wënnam goama.”

zāms-a ne Sug-Sōng pānga. A wa a Zeezi sēn maan we-raooga pvgē wā b tōe tall-a lame t'a yu zab-teoog n zab ne a Svtāan pēema (Luk 4: 1-13).

«Wennaam gomda» b sēn gom zī-kānga wā tōe n yu ned sēn gom wall gomd sēn tar vōor a a Kiris karem biig sēn deeg Sugā nengē. A tōe n yu gomd toor zall Zu-soaba sēn yiis b sūurē. Bī a tōe n yu vēnegr sēn yī Zu-soaba nengē n na n leok būn-datēn toor zalle, wa bāngr wall yam goama (1 Kor.12: 8).

7. *Pvvsug Sug pvgē*. Tī baase tōnd togd n dīka pvvsug Sug pvgē wā zab-teoog. Pvvs-kāng buud yaa zab-teoog sēn tar pāng Sug pvgē. A Poll keoogda tēedba woto «Bī y maan pvvsug la kosg wakat fāa ne Sug-sōng pāng n da bas ye.» (Efēs 6: 18). Dat n yeelame tī wakat kēere tōnd tog n basame tī Sug-Sōng tae tōnd pvvsuga. Pvvs-kānga buuda naaga se-yōkr pvvsug ne gom-zēna (1 Ko14: 14; Rom 8: 26).

Zab-teed a taab sōor sēn ta a yopoe

Wēnnaam sebra gomda sug pvgē zab-teed sēn tar pāng a yopoe Pasteer sēn vī la a tvmd Sug-Sōng sēn dat sēn tōe n tall n tōog bē wā:

1. *No-loeera zab-teoogo*. No-loeera sā n naag ne pvvsugo a yaa zab-teoog sēn tar pānga (Mar 9: 29 KJV).

2. *Pēgra zab-teoogo*. Pēgr sēn maan ne Suga pāng tara sug pvgē pāng sēn yaa kasenga. Wēnnaam neba pēgr pvga lals n dvgde (Zozoe. 6: 16-20), b tōogda pāens rāmba (2 Kibay. 20: 1-26) bi-bees rota kvlēns pagsdame (Tvm 16: 25-26).

3. *Nongelma zab-teoogo*. Nonglem hakuk tara pāng sēn pa tōe n bilg n tōe tall n tae roapa la pagba (Rom 5: 5). B rāmb nins tōnd sēn pa tōe paam-b ne noora goama, bōn-bāna, nonglma pukrā tōe n kitame tī b kos sugri (12: 20-21).

4. *Suga pidb zab-teoogo*. Sug-Sōng sēn wa n sig a Zeezi karen-biisa zugā B kāab-b-la pānga (Tvm 1: 8). La a gomda būmb a sēn vumde tī b boondē tī Sug-Sōng pidbu (Luk 3: 16; Tvm 1: 5; 2: 4).³

5. *Zab teed sēn ya Suga kuuni*. Būmb ning sēn kit tī Suga kōt wēn-dooga kuuna yaa tī tēedba na paam zab teed suga zab yīnga(1 Kors. 12: 8-10).⁴

³ Sēn na yū tī d paam vēenem ne Sug-Sōng pidbā, ges-y Sapitr 20 wā: “Tae nebā tī b paam Sug-Sōng pidbu.”

⁴ Ges-y seb-toang a 2 soabā: “Kūuna pukr sēn be 1 Korentā 12: 8-10.”

Vük a 5 soaba: Pasteer sên kënd ne Sug-Sõng wënaam tvvmd kvvngã svka

6. *Zab-teoog ning sên ya a Zeezi yvura.* Yïngr pãnga faa yita a Zeezi yvura pugê (Filip. 2: 9-11). Tõnd sã n duk B yvura n tum wa b sên yeelã, yïngr pãens rãmba pãng setame (Zã 14: 13-14; Tvm 3: 6; 9: 27; 16: 18).

7. *Koe-noogã zab-teoogo.* A Poll boola koe-noogã ti «A yaa Wënaam pãnga, n kõt ned ning fãa sên tēedã fãagre» (Rom 1: 16). Koe-noogã yaa fãagr koëeg a Kiris pugê. Koe-noogã tara pãng n tõe n kut ti b rãmb nins fãa sên kelgdã wã tõe n paam tēebo (Rom 10: 17). D sên paam zu-noog fãa d tog n moonã a Kiris koe-noogã koëega (1 Ko 9: 16).

KË SUGÃ ZABR PUGË

Svkdg n be ka: «Maana a wãn ti Pasteer sên vi la a tvmd Suga tvvma (bı Karen-biig fãa sên pid ne Sug-Sõngo) tõe n seg la a rig zïn-dãmb sên wēgd bı?» Ad na kēnda a tãab yãmb sên tõe n tall n fãag ned sên be zïndãmb balgre pugê.⁵

Tı Kelge

Pipi tvvmd yaa ti moa ti b rãmb nins sên be yembdã pug paam fãagr sên tũud ne sõsg ne taaba. Wakat kãnga yãmb na n goma ne soab ning sên dat fãagra. Yãaba yaa ti bãng a soaba yellã sõma. Wakat kãnga sus buud bãngra kũun tõe n bãnga zïn-dãmb sã n bee a vuma pugê. Zi-kãnga Wënaam belma tõe n kutame ti zïna puk a meng n zabdê (Mar 1: 23; 5: 6-7).

Sã n tõe, yãmb togd n kitame t'a soaba kos sugr la a vëneg n togs a kongre. Yã wã tara yõod wusgo sug pugê wëoogra sã n loeya ne-a yel-wëna. Pvus-kãnga pugê zïn-dãmba sên tar a soaba segd n kusa sus wënsa manesem la yïng ratem buud fãa sên be a vuma pugê.

Yam-yãkr tvvmda yïngê

Yiibê soab na-kēndr sên togd n tu yolsga pugê yaa yam-yãkr tvvmda pugê. Yaa Wënaam pãngã ne sus wënsã seg-taaba. Yãmb tog n sunga yam-yãkra ne a Zeezi yvura la y boond Sug-Sõng ti B wa n puk B pãng la B belem. Yãmb sã n wa mi ti Wënaam pãnga yaa vënega yãmb tõe n dıga (zïna wall zïn-dãmba). Suga

⁵ Sên na yil ti d paam vënem ne zïn-dãmba rigbu, ges-y Africa's Hope seeri dekuveertã seb pugê, *Ministeer sên tar pãnga: Ministeer sên tvmd ne Sug-Sõng pãnga*, Sapitr 11: “zïn-dãmba sên digd to-to” Sapitr 12: “N dig soolma zïn-dãmba.”

sā n taet yāmba y tōe n talla na-kēnda wvsg sēn zemsd ne Wēnnaam sebrā n tvme, la bāmb la woto:

- Yāmb toe n loeya zīn-dāmba ne a Zeezi yvvre (Mat 16: 1719; 18: 18).
- Yāmb toē n kōo zīn-dāmba noor ti b yi n loog wall b bas soab ning bāmb sēn loeyā (Luk 4: 35).
- Yāmb tōe n yeela zīn-dāmba ti b ra kē a soaba ye (Mar 9: 25).

Wakat kēere, zīn-dāmba na n teeme la wakat kāng la maoor na n singe (Luk 8: 29; 11: 14). Sā n wa ya a woto, yāmb tog n kēnga taoor ne tēebo hal ti tōogr wa. Yolsga tūuda ne yīnga veoob wall maoose (Mar 7: 30; Luk 4: 33-35; 9: 42). Sā n wa n yaa woto, yāmb pa segd n zoe rabeem wall y reem ye. Yāmb segd n kēnga taoore ne Sug-Sōng pāng n yeel zīn-dāmba ti b sīndi (Mar 1: 25), la ne a Zeezi pāngā bī y kō-b noor ti b yi n pa yunga (Mar 9: 25).

Yolsga pvvsgā loogr poore

Saglgā ne pvvsgā n yaa yaoleem būmb yolsga pvvsg loogr poore. Na-kēnd kānga tara yōod wvsg ne soab ning zīn-dāmb sēn tarā. Rao bī pag yolsga loogre poore a baooda pvvsg la nonglem. A soaba sā n na n pa paam dogem-paalga, tao-tao bala yāmb togd n Sōnga a soaba t'a reeg a Kiris. Sēn paase yāmb segd n Sōnga b rāmb ti b paam Sug-Sōng pidbu. A Zeezi keooga neba sēn kēed ne b sēn pa gelgd koe-zut sēn tar yōodā (Mat 12: 43-45). Yāmb wall ned yāmb sēn kō noor t'a ges ned sēn tar zīn-damb togd n gesa a soab hal t'a wa paam yolsg ne a yembdā.

Tōnd sēn yaa Pasteer sēn vī la d tvmd Sugā tvvma, a Kiris kōo tōnd noor ti d kē sug pvgē zabrā pvgē (Mar 16: 15-16). Yaa ne kīs sīda, la d sēn na n bāng ti sēn be-a ne tōndā yuda sēn be-a ne dūni wā la tōnd na n tōog a Svtaan ne a pāens rāmba (1 Zā 4: 4).

~ VÛK A 6 SOABA ~

PASTĒER SĔN VI LA A
TUMD NE SIIG-SÕNG N
YAA PE-KIIMA

~ Sapitr 23 soaba ~

Ti wum karen-saamdima wēnnaam tuumd võore

Ned tõeeme n tuumd Wēnnaam tuumd ne a sūur fāa n kō a meng sōma ne tuumdā, la a soaba yaool pa mi a sēn maanda võor wall būmb ning sēn kit t'a maand-a wā ye. Wakat a yembre Suga teesa a Filip Etyopi balem naaba sēn yaa sid soab la sēn kō-a menga. Balem naaba ra karemda guls-g sōmyā ne a sūur fāa. La a yaool n da pa wum a sēn karemda võor ye (Tum 8: 29-31). Wakat a to yesa a Poll sega neb sēn yaa sid rāmb la sēn kō b mens sōma Aten. nin-kāensā ra waoogda «WENNAAM B SEN PA MI» Zu-bukā b ra pa wum b sēn Waoogd a soaba sēn ya a soab la b ka mi būmb ning sēn kit ti b Waoogd-a wā ye (Tum 17: 22-23). B ra ratame ti b bilg-ba.

Afirik Pasteer dāmb sēn tuumd ne Sug-Sōng wusg n be yell sēn wēnd woto pugē. B maanda pasteerenda tuumdā sōma la b kō b mens n maand Pasteer sēn tog n maane. La vēeneg fasti wā b pa wum b sēn maandā wall būmb ning sēn kit ti d maand-a wā ye. A wa balem naabā, b yetame: «mam na n maana wān n bāng ti ned pa wilg-ma?» Sapt kānga b guls-a lame n na n leok kos kānga. A na n Sōngame ti d wum karen-saamdima tuumdā sōma la yaa be la d tōe n yēbg tuumd sēn tar pānga.

PASTĒERĀ WĒNNAAM TUUMD SĒN YA A SOABA

Karen-saamlma tvumdā maanda wēn-doog pugē. Kāab-Paalga pugē Gerek gom-bila sēn yaa wēn-dooga yaa ekklesia, sēn dat n yeel ti b rāmb nins sēn welg toorā. Dē wēn-doogo yaa neb sull a Kiris sēn welg toor ti b tvm b yīng la B Waog-ba. Sullā nebā ya b rāmb nins sēn dog ne Wēnnaam Suga la sēn paam pekr ne a Zeezi zuma (Zā 3: 3-7; Tvm 20: 28).

Sēn kēed ne wēn-doogā būmb a tāab la d tōe n gome: Pipi wēn-doogā yaa Wēnnaam n so. A Zeezi yeelame ti wēn-dooga «yaa Bāmb wēn-doogo» (Mat 16: 18). A Poll ra boond-a lame ti «Wēnnaam doogo... Wēnnaam sēn vi roogo» (1 Tu 3: 15). Yiib soaba, wēn-doogā yaa Wēnnaam sek zīga.

A Poll gomda wēn-doogā yell wa» ro-sōng Zu-soabā «sēn lebg zīg Wēnnaam Suga sēn be» (Efe 2: 22). Ti baase, wēn-dooga yaa wa «sīd da-luk la a yēbgre» (1 Tu 3: 15). Bilgri yaa tēeba sēn yēbg to-to wā n zāad la a Sōngd sūdā. Wēn-doogā tvumd yaa a t'a gū la a togs sīda koēga (Mat 28: 19; 2 Ko 2: 14). Tōnd sēn yaa Pastēer dāmb sēn vi la sēn tvmd ne Sugā, d segd n bānga vēeneg fasti ti yāmb maanda y tvumda zī-kānga.

WĒNNAAM TUUMDĀ GOM-BIL BILGRI

Ya sōma ti yāmb bāng Wēnnaam sebrā sēn bilgd Wēnnaam tvumdā sēn yaa to-to. Gulsg sōmyā zāmsda tōnd ti ya a Zeezi n kōt neba tvumd wēn-dooga pugē sēn na n yulē ti yē tōog n pids tvumd ning Wēnnaam sēn kō-a wā. Wēn-dooga tvumd yaa ti togs koe-noogā ne Sug-Sōng pāng sēn deng a Kiris yiibē waongā (Mar 16: 15-16; Tvm 1: 8). Sēn paase yaa ti rtk b rāmb nins sēn tē wā n maan ti b lebg karen-biis sēn yaa sakdba, n maneg-b ti b wēneg b Zu-soabā (Mat 28: 19; Kol 3: 10). Gom-bil ning sēn ya Wēnnaam tvumdā gomda tvuma la tvumd b sēn kō ned yelle. A Poll gomda yalē dāmb nins sēn be Wēnnaam tvumdā pugē yelle, Efees –rāmba 4 a gomda Wēnnaam tvumd atāab yelle:

A Zeezi tvumdā

Pipi a Poll gomda a Zeezi sēn yaa Mesi wā tvumdā yelle (Efees 4: 8-10). A Zeezi fāagrā tvumd kūum-dapika zugā (B kūuma, B mumbā, B vuvgrā ne-B zēkrā), B ninga Kaool-Paalga barka. B sēn wa n be tēnga zugā, a Kiris tvma wa tēn-tvmda (Ebr 3: 1), no-rēesa (Luk 24: 19), koe-moonda (Luk 19: 10), pasteere (Zā 10: 11-16) la zāmsda (Zā 3: 2; 13: 13). Dē B lebga «wēn-dooga pāng kugri.» n Sōngd wēn-doogā t'a yals kān-kāe la wakat fāa (Efe 2: 20).

Tēedba tvm̄d

Yiib soaba a Poll gomda tēedba tvm̄d yelle (Efe 4: 11-16). A Zeezi basa B tvm̄dā ne wēn-dooga. Dē, boolg wall tvm̄d ning fāa sēn be wēn-doogē wā yaa Bāmb tvm̄dā wila. Tvm̄dā yāab yaa ti wēn-dooga ned fāa tōog n bᵛti tōnd bi zāng n zems wa Kiris sēn zems zāngā.» (Efe 4: 13). B rāmb nins sēn bi tēeb pvgē wā segd n wēnemd n paasa neb a taabā raood n kut ti wēn-doogā yidgdē.

Taoor soab tvm̄a

Tāab soaba a Poll gomda taoor sombend tvm̄d ning a Kiris sēn kō wēn-doogā. A gulsa: «La bāmb kōo kēer ti yi tēn-tvm̄dba, la kēer bāmb no-rēesdba, la kēer koe-moaandba, la kēer pe-kumba, la kēer karen-saam-dāmba,» (Efe 4: 11). Wa d sēn mi n yātē wā b ka togd n gelg Tvm̄-kāensā wa yv-bed b sēn kō ye. B ra togd n gelg-a-la wa tvm̄a. A pa biro rāmb ti yaa bāmb taoor dāmba n get n taet wen-dooga ye. Yaa tvm̄d b sēn kō Wēnnaam tēn-tvm̄dba ti b tōe «n kō [Wēnnaam neba] būmb ning b sēn tog n paam tvm̄da yīngā» (Efe 4: 12), la tvm̄a la woto:

- *Tēn-tvm̄dba tvm̄de*: tēn-tvm̄d maanda wēn-doogā la Wēnnaam daab n maood ne Wēnnaam soolma taoor kēnd ziis nins neba sēn na n pa wvm̄ a Zeezi kibarā ne Sug-Sōng pānga, la sēn wilgd neb a taabā ti b maan wa bāmba.
- *No-rēesga tvm̄de*: no-rēes tvm̄da wēn-dooga la Wēnnaam daaba pvgē la a togsda Wēnnaam koegā ne Sug-Sōng pānga, la a Sōngda neb a taabā ti bāmb me tōe n maan woto.
- *Koe-moaandba tvm̄de*: koe-mooand tvm̄da wēn-dooga la Wēnnaam daaba pvgē ti moon koegā b rāmb nins sēn menema ne Sug-Sōng pāng la zāms neb a taaba me ti b tōe n maan a woto.
- *Pasterā tvm̄de*: pasterā tvm̄d n kōta wēn-dooga la a maaod ti pids Wēnnaam daabā, la a tvm̄d n kōta Wēnnaam neba ne Sug-Sōng pāng la a zāmsda neb a taabā me ti b tōe n maan wa yē.
- *Zāmsga tvm̄de*: zāmsd tvm̄da Wēn-dooga yīng la a pidsd Wēnnaam daabā a sēn zāmsd nebā Wēnnaam goama ne Sug-Sōng pānga la a zāmsed neba taaba ti b maan wa yē.

Tvm̄d kāensā leta taab zīisē, nin-yang tōe n maana tvm̄d wusgo. Mamsgo ned tōe n yi tēn-tvm̄d la no-rēesa. Ti ned a to tōe n yi zāmsd la koe-moonda. Wa d sēn da gom ti loogā, a wa a Zeezi a Poll maana tvm̄d a nu wā fāa. A Poll sēn gom vers

11, yaa wa a Poll naagda pe-kuvngã ne zãmsgã taab ti yaa tvvmd a ye ti b boond ti pe-kum sën zãmsda.

Zi-kãngã a, Poll wilgda a meng wa» Maam a Poll sën yaa a Zezi-Kiris nonglem yãmba, b sën bool ti yi tvv-tvvdã n gvlsd seb-kãngã. Wëннаam welga maam Bãmb koe-noogã mooneg yĩnga (Rom 1, 1; Tit 1, 1). Dë a Piyeer me wilgda a meng wa «Maam a Sumo Piyeer sën ya a Zezi-Kiris nonglem yãmb la b tēn-tvvdã n tvvd seb-kãngã neb nins sën» (2 Pty 1: 1). D ges ti tēn-tvvd b a yibã reng n wilgame ti b yaa neb sën tvvd n kōtē. Yaa woto la b tōe n yi tēn-tvvd b a. A ra togd n yu woto rūnda rūnda ne ned ning fãa sën tvvd tvvd a yembr tvv a nu wã soka. Dë fãa loogr poore, b segd n gelga b mens wa Wëннаam ne B neba tēn-tvvd b a (Zã 21: 15-17; 1 Pty 5: 2-4).

A Kiris sën bas «kūun a nu wã B Zëkra zugē wã» wilgda a Kiris sën tar noor wēn-dooga pvğē. B yãbã yaa ti tae wēn-dooga n tees Wëннаam yãaba pvğē. A Poll zãmsame n wilg ti ministeer kãensã tara tvvma yibu, sele la zagse (1 Ko 3: 6). Selbã tvvmd tōe n naaga tēn-tvvd b a la koe-moond b a. La zagsga tvvmd sën yaa no-ræsd b a, pe-kumba, ne zãmsd b a tōe n naaga be. Send b a ne zagsd b a lagem-n-taara kutdamee ti tvvmda kēngd taore.

Sōngr tvvma

Taorã tvvmd loogr poore, Wëннаam lugla tvv a taab maaneg sull wēn-dooga pvğē. Tvvm-kãng pvğē kasem-dãmba, yel-get raopa la pagba naaga be (Tvvm 6: 1-6; 14: 23; 1 Tt 3: 1-10). Ne Ebre buudã gomde kasem dat n yeelame ti zaqen, sën dat n togs ti ned sën zoe n yã bũmb wvsgo la a tar noore (Sōdb 11: 16). Ne gerek gom-bila kasem ya peresbiteros (presbyteros), la a rat n yeela bũmb a ye. Kasem sën be wēn-doogē yaa ned sën tar noor ti tvv wa ned sën get yella, bi gvũsda (ne gerek gom-bila yaa episkopos) (Tvvm 20: 17, 28). Dë pe-kum yaa kasma, la a le yaa gvũd wall ned sën get yela (Tvvm 20: 17, 28; 1 Tt 3: 1-2; Tt 1: 5-7). Sën na n yilē n tōog n tae wēn-dooga karen-saamb sën vı la a tvvd ne Sug-Sōngã, segd n bu sug pvğē la a sã n yaa rao t'a yaa paga a togd n bãnga Wëннаam gomda sōma (1 Tt 3: 6; 2 Tt 4: 2).

Yel-get ne gerek gom-bil ya diakonos sën dat n yeel tv» soab ning sën tvvd n kōtē. «Tvuma 6, raop a yopoe sën pid ne Sug la b yãk tvvma yĩnga sën na n yilē ti tēn-tvvd b a» ges pvvsgã ne Wëннаam koegã togsg yelle.» (Tvuma 6: 2-4). Neb a yib bãmb soka a Etend ne a Filip lebga a Kiris kaset rãmb sën tar pãnga. Rom 16: 1, a Poll wilga a Feebe wa yel-get poak Rom wēn-dooga pvğē.

KAREN-SAAMB TUUMDE

Wênnaam sebrã gom-bil sên yaa «pasteerã» yaa gerek gom-bil sên ya «poimên, sên dat n yeel ti pe-kuma». Pasteerã tumd yaa ti kum wall a gã Wênnaam piisã (Tuma 20: 28). Yãmb sên yaa pe-kuma, yãmb tog n yu taor soaba sên gũud Wênnaam piisã (1 Pty 5: 1-4).

Tum sên zao karen-saamb zugu

Pasteer tuma soka, tumd a ye yaa ti ges piisã yel neere (Zã 21: 15-17; 1 Pty 5: 2-3), n paas b yinga pãnga (Efe 4: 11-12), sagl Wênnaam nebã (1 Tı 5: 14), n gã piisã (Tum 20: 28). Tum a taab sên paas yaa koe-moonegã (2 Tı 4: 2), zãmsgã (1 Tı 3: 2; Tit 2: 1), taor-sobendã (Ebre 13: 17), tumdã (Tum 20: 28), Karen-biisã zãmsgo (Mat 28: 19), n moon sên menembã (2 Tı 4: 5) n paas wên-dooga raod misõ wã tumd yinga (Tum 13: 1-4).¹

Wên-dooga sên wa n dog paalma, Sug-Sônga sên wa n loog sên pa kaoose, tên-tumdba ra maanda Pasteer tumde. B taya wên-dooga wa a Zeezi sên da tae bãmba, n naagd pãng ne sên tar yõod n yudã. A Luk sên wa n na n bilg wên-dooga kibar tuma sebra pugẽ wã a wilga bõn-kãense (Tum 2: 38-47).

Zi-kãnga la vers rãmb nins sên looga fãa gomda bumb piig sên yaa Pasteer tumd yell tên-tumdba sên maane. Yãmb sên yaa Pasteer sên vi la y tumd ne Sug-sôngã b keoogda yãmb ti y rik tên-tumdba mamsng n duk bumb piig ning tên-tumdba sên maana ti yı mams-sông yãmb runda runda tumda yinga.

1. *Koe-nooga togsgo.* Tao-tao bala a Pıyer sên paam Sug-Sôngo a yika ne raodo n togs koe-noongã. Koeg ning a sên yiis Sug-Sông waonga daarã ya a Kiris kũuma la B vuogra la a gom n yuda (Tum 2: 23-24, 32; 1 Ko 15: 1-4). A koegga baasgo a yeela neba ti b tek yam n kos sugr n tẽ Zu-soaba koegga (Tum 2: 36-40). La Tuma sebra pugẽ yaa yẽ yell la b gom n yuda (3: 19; 20: 21; 26: 20). A yaa woto me ne yãmb runda runda, Koe-moonegã tog n yu yãmb tumda zu-raoogo.²

2. *Sug-Sông pãn-paasgo.* A Pıyer leb n wilga Sug-Sônga pãng paong yõodo (Tum 2: 38-39; 2: 17-18). B rãmb nins sên deegd Kiris ra tog n paama Sug-Sông

¹ Sên na yil n paam vëenem Pasteer sên tẽed Sug-Sông tuma pugẽ, ges-y Spitr 23-27 pugã.

² Sên na yil n paam vëenem Pasteer sên tẽed Sug-Sông koe-mooneg pugẽ, ges-y sapitr 16 pugẽ: “Koe-mooneg sên yit ne Sug-Sông pãnga.”

zīg pvgē. A wa koe-nooga moonegā, Sug-Sōng pidbā yelle b goam-a-la Twuma sebra pvgē (8: 14-17; 9: 17-18; 10: 44-46; 19: 1-7). Tōnd sēn yaa Pastēer sēn vi la d twumd ne Sug-Sōng Afirikā d segd n maana woto. Wakat wakate y segd n mooname la y zāms sēn kēed ne Sug-Sōng pidbā sēn na n yilē ti tēed fāa tōe n kis kaset sēn menem-bā soka (1: 8).³

3. *Wënnam goama zāmsgo.* A Luk kēnga taoor n yeel tōnd ti Zeruzalem tēedba «ra kēngda taoor ne tēn-twumdba zāmsgo» (Tvm 2: 42). Tēn-twumdba goma Wënnam gomda zāmsg yell wvsgo. Wakat sēn wa n paase, a Poll n kis kaset woto «Yāmb miime ti mam ka kong ti togs yāmb būmb nins fāa sēn na n sōng yāmbā ye. La mam ka zoe rabeem ti moon koēga la ti zāms yāmb nebā soka la rot pusē ye.» (20: 20). A Poll sēn kēng zīg ning fāa ya woto la a maanda (11: 26-26; 15: 35; 28: 31). Yāmb me tog n bānga vēeneg fası ti zāms nebā Wënnam gomdā sā n yaa wēn-doog ning Wënnam sēn kō yāmb ti zā wā pvgē.⁴

4. *A Kiris kūum tēegr dubā maanego:* A Zeezi tōoda sakr yīnga (Mat 28: 19-20; Luk 22: 19), tēn-twumdba ra kēngda taoor ne kooma līg la tēegr duba maanego (Tvm 2: 38-41). Kooma līg wilgdame ti tēeda paama rogem-paalga. Tēegr duba wilgda b lagem-n-taarā ne aa Kiris sēn kēngd taoore. Yāmb sēn yaa Pastēer sēn vi la y kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n bānga vēeneg fası bōn-kāensā b yiiba b sā n maand-a-la wēn-doogē wā wa sēn segde.⁵

5. *Pvvsug taebo:* Tēn-twumdba goma pvvsuga yell wvsgo. A Luk yeela tōnd ti neba «ra kēngda taoor ne pvvsugā...» (Tvm 2: 42). Pvvsug sēn zems zāng yaa tēedā turlem yēbgr la a tēebā kaset kisgo. A pidsda Sug-Sōng belem la Sug-Sōng pāng wēn-doogā pvgē la tēedba vum pvgē (4: 31). Yāmb sēn yaa Pastēer sēn vi la y kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n taya nebā pvvsug la zāmsg la ne y menga kaseto.⁶

6. *Ti gū bāna la bōn-bāna.* Tēn-twumdba wilga Wënnam belem la B pāng wēn-dooga pvgē. A Luk gvlsa woto: «Dabeem yōka nebā fāa, bala, tēn-twumdbā

³ Sēn na yil n paam vēenem ne sugā vum, ges-y Saptr 20 wā pvgē: “Tae nebā n kēes Sug-Sōng pidb pvgē.”

⁴ Sēn na yil n paam vēenem ne Pastēer-pāntkotist sēn tog n kō zāmsg to-to, ges-y Saptr 17 wā pvgē: “Zāmsg sēn yaa sōma.”

⁵ Sēn na yil n paam vēenem ne kaorengā twuma, ges-y Saptr 42 pvgē: “Kaorengā twum maanego, tiginsā toay toaya, wall tilgr buud toor toore.”

⁶ Sēn na yil n paam vēenem ne Pastēer-pāntkotist vum ne pvvsugo, ges-y Saptr a 8 soabā: “Pvvsugā pipi twumde.”

maana yel-soalem ne bôn-bân wusgo» (Tvm 2: 43). Yâmb sên yaa rûnda rûnda Pasteer sên vi la y tumd ne Sug-Sôngã yâmb tũmdã ra tog n tunuga ne Wênnaam belem la B pãnga.⁷

7. *Ti mao ti lagem-n-taar zĩndi.* Tên-tũmdba kênga taoor n gom lagem-n-taar a Kiris yĩnga pugê yelle. A Luk gũlsa woto: «Neb nins fãa sên tê wã tigma taab zĩ-yende, la b rika b paongã fãa n naag taaba» (Tvm 2: 44). Lagem-n-taarã yell b sên gomd ka wã yaa yĩnga pugê. B sũyã ne b yãaba ra yaa yembre la yaa rê n Sông wên-doogã t'a kêng taoore ne misõ wã.

8. *Ti yik nebã ratem ti kô:* La tên-tũmdba ra kengda neba pelg sên kêed ne kũuna. Dê yĩng kitame ti wên-doogã neba «Bãmb koosa b paongã ne b sên tarã fãa n pvi ti zems ned kam fãa sên tog n paam sôngr to-to» (Tvm 2: 45). Yaa non-glem taab yĩnga la ne Wênnaam n wa ne paonga pũbo. A wa tên-tũmdbã, yãmb me tog n taya y neba ti b kô ne yamleog Wênnaam tũmda yĩnga.

9. *Pêgr la waoogr yôgnego:* A Luk gũlsa woto: «La daar fãa, bãmb bee ne taab Wênnaam doogã pugê, la bãmb lagemda taab b yiyã pũse, la b naag taag n di ne sũ-noogo, la bãmb sũyã nonga Wênnaam wusgo. Bãmb pêga Wênnaam, la b paama bark nebã fãa nifê. La daar fãa, Zu-soabã fãagda neb n paasdê.» (Tvm 2: 46-47). Tên-tũmdba ra mii yôod ning sên be lagem-taab n pũs sên yaa Wênnaam waoogre, la ti zãms la paas taab raoda pãng sên ta to-to).⁸

10. *N tigim taab n kis kaseto:* Baasgo tên-tũmdba kênga taoor ne kaseto kũgo. B tĩga neba tũmdã wã yĩnga, n paas-b raood ti b pvi a Kiris koœga ne neb a taaba. Dê yĩng kitame ti «La daar fãa, Zu-soabã fãagda neb n paasdê» (Tvm 2: 47).⁹

Mamsg piig nins tên-tũmdba sên tall Zerizalem wên-dooga pugê wã tõe n yu mams-Sông yãmb sên yaa Pasteer sên vi la y tumd ne Sug-Sôngã yĩng rũndã rũndã. B na n Sôngã yãmb ti y maan tũmda wa a Zeezi la tên-tũmdba. B na n Sôngame ti

⁷ Sên na yul n paam vênem ne nin sên pa ne wã tũm ministeerã pugê, ges-y Sapitr 21 wã pugê: “Ministeerã tũm pang sug pugê.”

⁸ Sên na yul n paam vênem ne keng nebã pelg ti b kis kaseto, ges-y Sapitr 37 pugê: “N moon sên menem-bã koœga.”

⁹ Sên na yul n paas nebã kaset kũsg pãng wên-doogã pugê, d ges Sapitr 37 pugê 37: “Moon-y sên menem-bã.”

yāmb wēn-doog ning yāmb sēn taetā tall pāng sug pvgē yāmb sullā la dūni wā pvgē.

Būmb nins sēn tusd pastēerā t'a tvvmdē la a tvvmdē

Yāmb sēn ya Pastēer sēn vī la y tvvmd ne Sug-Sōngā, yāmb sēn maanda tara yōodo; la bōe yīng n kut ti yāmb maand-a wā n tar yōod n yuda. A Pīyēer gvlsa būmb nins sēn kut ti pastēerā maand tvvmdā (1 Pīy 5: 2-3). Pastēer pa segd n maan tvvmda ne modgr, wall ligd bī yam ti paam neba n soog ye. B tog n gesa Wēnnaam neba yell neer n tum ne nonglem. Pastēer dāmb nins sēn tvvmd tvvmda ne yāab sēn yaa kasenga na n paama keoore. A Pīyēer paasa Pastēer dāmb nins sēn ya-b sūd rāmba ne kāabgo: «La pe-kumbā kāsmā sā n wa, yāmb na reeg naam maanf sēn ka sāamda.» (v. 4).

Yāmb sēn ya Pastēer sēn vī la y tvvmd ne Sug-Sōngā, yāmb pa tog n yīm ti yāmb na n wa yalsa a Kiris taoor n kīs kaset yāmb sēn maan tvvmda to-to. A Poll yeta tōnd: «Bala, yaa tle ti tōnd fāa yals Kiris bvvd geer taore, ti ned kam fāa reeg sēn zems a tvvma, a sēn da maan a yīngā pvgē, a sān ya sōma wall a sān ya wēnga.» (2 Ko 5: 10). Pastēer ning yaa sēn sūd soaba na n paama keoore (Mat 25: 23); Pastēer ning sēn pa maand sīda yell la b na n dogl-a (v. 26).

Gvls g sōmyā fāa pvgē, pe-kumb nins sēn pa get Wēnnaam neba fāa na n paama bvvd kaoobo. Makre Wēnnaam goma ne a Zeremi noor n yeele: «Kāab-wēng be neb nins zut sēn sāamd la sāeegd mam piisā!... Bala yāmb sāeega mam piisā. Yāmb dig-b lame la y pa rilg-b ye. Yāmb pa ges b yell ye L Mam na n kāab-y-la wēng wēng ning y sēn maana yīonga.» (Zer 23: 1-2; ges Eze 34: 1-10).

YALĒ NING TŌND SĒN SĒGD N TALL WĒNNAAM TVVMDĀ YĪNGA

Pastēerendā tvvmdā yaa sug pvgē tvvmd meng menga. Sēn na yulē n tōog n moon sēn menem-bā la f ges b yell neere, Pastēer sēn vī la a tvvmd ne Sug-Sōngā segd n zāmsame ti teeg kūun ning sēn yit Wēnnaam nengē wā. Pasterenda tvvmda yaa sug pvgē zabr sēn tog n zab ne sug zab teedo (Efe 6: 12; 2 Ko 10: 4-5).¹⁰

La zab te-kāens svka zab-teoog a ye yaa pāng ning yāmb sēn deeg Sug-Sōngā sēn na n pid yāmba daare. Sēn deng ta Zeezi zēnke B yeela b karen-biisā ti b pa

¹⁰ Sēn na yul n paam vēnem ne sug pvgē zabrā, ges-y Saptr 22 pvgē: “yāk yam ti kē sug pvgē zabr pvgē.”

Zerizalem n deeg Sug-Sông pãnga (Tvm 1: 4-8). B pa tog n sung b tumda ti b pa reeg yingr pãnga ye» (Luk 24: 49). B reega pã-kãng Sug-Sônga waoongã daare «Bãmb fãa pida ne Sug-sôngo, la b sungame n gom gom-zêna, sên zems wa Sug-sông sên kô-ba.» (Tvm 2: 4). A wa tên-tumdba, yãmb pa tõe n pids y karen-saamdla sōma ti sã n pa Wẽnnaam pãnga n yelg-y ye. A wa bãmba, d segd n bãnga vëeneg fasti ti b rãmb nins fãa sên deegd a Kiristã reegda Sug-Sông pidbu, la ti b lebga a Kiris kaset rãmba.¹¹

¹¹ Sên na yil n paam vëenem ne sug-kot-paalsã tall ti b paam Sug-Sông pidbu, ges-y Sapitr 20 wã pvgê: “Tae nebã n kêes Sug-Sông pidb pvgê.”

Saptr 23 soaba: Ti wvm karen-saamlma Wēnnaam twvmd vōore

~ Sapitr 24 soaba ~

Ti ges piisã yelle

Farisē dāmb kēere wida a Zeezi daara yembr B sēn mi n zī ne b rāmb nins sēn menema. B yāgemdame «ni-kānga reegda yel-wēnā rāmba.» «A rita ne-ba!» Sēn deng ti b yeel woto, a Zeezi suk-b lame yaa: «Nin-bug n be yāmb sukā n tar piis koabga, t'a yembr meneme?» A wilg-b-la pe-kuma sēn wa n mik t'a pesg a ye n menema ktbare. Pe-kum-sōnga basa piis pis-wē la a wē wā weoog pvgē n kēng n bao sēn menem-a wā. La a sēn yā-a, a na n palg-a-la a bāgdē n tall-a n wa a yirā. A sēn wa n kolg a tēnga, a kelma ne a zo-rāmba la a yagsā n yeel-b yaa: «Bt y maan sū-noog ne maam ti mam yāa m pesgā sēn da menemā!» (Luk 15: 4-6).

Sēn deng t'a Davud yī rīm ne yun-yunda, a ra yaa pe-kuma, n get a ba wā piis yelle. Piisā gūub pvgē a zāmsame ti paam nonglem pesg fāa yīnga. A bāngame ti yē sēn get a piisā to-to wā Wēnnaam nonga yē la B geta a yell woto me. A gulsa woto: «Zu-soabā yaa mam pe-kuma, mam kōn kong būmb ye. Bāmb gānegda maam yam-maas zīgē. Bāmb tallda maam n tat ko-bundem zīgē.» (Yun 23: 1-2).

A Zeezi yeelame ti Bāmb menga yaa pe-kuma. «Mam yaa pe-kum-sōngo. Mam mii mam piisā, la bāmb mii maam. A wa m Ba sēn mi maamā, mam me mii m Ba woto, la mam kōta m vum m piisā yīnga.» (Zā 10: 14-15). Ebre sebra gulsd boonda a Zeezi ti» pe-kum kasenga» (Ebr 13: 20). Bāmb karen-biisā ya b rāmb nins sēn yāk yam n na n tū Bāmba. A Zeezi yeelame ti yaa Bāmb n so piisā. A wa

wagda wã sên zoet n basd piisã katr sã n wa na n sãamba, pe-kum meng menga zabdame n dat n fãag piisã. B seglame n se ti kô B vuma B piisa yïnga.

Yãmb sên yaa Pasteer sên vi la y tumd ne Sug-Sõngã, yãmb tog n duka a Zeezi ti B yu mamsgo. Yãmb segd n gũu Wẽnnaam neba wa a Zeezi menga sên da maand-b wa B sên wa n be yïng pugê wã. Sapit kãnga na n goma Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sõng tumd sên yaa ti ges Wẽnnaam piisã neerã.

PE-KIIMA SÛURI

Yãmb sên sên yaa Wẽnnaam piisa gũudbã, Pasteer nins sên vi la b tumd ne Sug-sõngã tog n talla ninbãn-zoeere, sida, la b yaa neb b sên tõe n teege:

Ninbãn-zoeta

Sên kêed ne Wẽnnaama yellã, a Ezayi gũlsa woto: «Bãmb dulgda b nebã wa rûm-kum sên wãbend a rûmsi. Yê zãada a pe-bi wã ne a nusi, n mobg bãmb a yãoogê, la a tet b ma-rãmbã» (Ezy 40: 11). A wa b Zu-soabã, Pasteer nins sên vi la b tumd ne Sug-sõnga yaa ninbãn-zoetb hakuka. B sid nonga sên be-b wên-dooogê wã la sên pa be-b be wã. A Zeezi wilga B nonglem ne neba. Wẽnnaam sebra yeela a Zeezi weengê ti: «La a Zezi sên yã kuvngã, b nimbãaneg yõka bãmba, bala, b sũyã sãama wusgo, la b pãngã fãa seeme. Bãmb yaa wa piis sên ka tar kum ye.» (Mat 9: 36). Dê yãmb tog n nonga neb nins yãmb sên sõmb n tum n kô Wẽnnaam yïnga.

Maan sida

Yãmb sên yaa Pasteer sên vi la y tumd ne Sug-Sõngã, yãmb segd n wilgame ti y yaa sid soaba. Yãmb segd n seglame n se ti bas fãa n tũ yãmb Zu-soabã (Mat 19: 21; Mar 8: 34-35). A Kiris rika b neba n ning yãmb nusê wa bũmb sên tar yõod sõma. Yãmb tog n basa y meng bõn-datu wã fãa. La yãmb segd n tum n kôo b rãmb nins a Kiris sên kô tõnd ti d gũ wã yïng ne sida. Sên kêed ne koe-moondba a Poll gũlsa woto: «La sên paase, bi y bãng t'a bee yel-getbã zut ti b maan sid bala» (1 Ko 4: 2).

Ned b sên tõe n teege

Baasgo sên na n yulê n tõog n gũ piisã ne sida, yãmb segd n yu ned b sên tõe n teege. Yãmb pa togd n yu wa wagdr ti yell sã n wa pak bi yãmb bas piisã n zoe ye (Zã 10: 12-13). Yãmb segd n yalsa kãn-kãe n yu ned b sên tõe n teege. Wẽnnaam sên bool yãmba ne neb nins yãmb sên tumd n kõtê wã segd n tõe n teega yãmb n

minin ti sên yaa bũmb ning fãa b tõe n teega yãmb n yals n tōog n maan y sên tog n maan a soabã.

PEKUMA TUUMDE

Yãmb sên yaa Wẽnnaam pekuma, Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sông fãa tara tum kasens a yiiba zugu: pipi ti ges piisã yelle la a yōgen wẽn-dooga wa sull sên yaa neere. D ges tumma yiiibã:

Ti ges piisã yelle

Pipi, yãmb togd n gesa piisã yelle. Dẽ yĩnga yãmb segd n maana tumma yoobe wal tumma yoob n be yãmb zutu:

1. *Ti rilg piisã.* A Zeezi sên na n gom ne a Ptyeerã yu woto: «[fo nonga maam bi... Gvvl mam piisã.» (Zã 21: 17). Wẽnnaam pũlma Israyeel: «Mam na n kōo yãmb nanambs sên ta m yam ti b soog yãmb ne yam la bãngre» (Zer 3: 15). Woto yãmb tog n dilga Wẽnnaam neba. Yãmb togd n zãms-b-la Wẽnnaam goama ne sũda. Bõn-kãens na n sōnga neba ti b bi la b paam pãng tẽeba pugẽ. La woto na n kitame ti wẽn-dooga paam pãng la a bi a Kiris pugẽ (Efe 4: 11-16). Yaa rẽnda yĩng n kut ti sãmbg kaẽ ti yaa rẽ yĩng la a Poll sên paasd a Timotẽ «Bĩ f moon Wẽnnaam koegã, la f nang pãng wakat fãa, naana wall toog pugẽ. Wilg nebã b kongre, la f lenge, la f sagl ne sũ-maasem wvsgo, la f zãms nebã.» (2 Ti 4: 2).

Yãmb menga togd n mooname la y zãms Wẽnnaam goama ne sũda, la y le segd n talla zãmsg sên yaa sōma wakats me. Yãmb togd n bao wame ti neba fãa paama zãmsgo: koamba, kom-pogda ne kom-kasemsã.¹

2. *Kogl piisã.* A Poll sagenda Efees kasem-dãmba woto: «Dẽ yĩnga, bi y gũus y mens ne piis nins fãa Sug-sông sên kō yãmbã, la bi y rilg Zu-soabã tẽedbã bãmb sên da ne bãmb mengã zumã» (Tvm 20: 28). A keogd-b-la woto: «Mam miime ti mam loogr poore, we-baas sên ya wẽns na n kõe yãmb sukã n sãam piisã. La neb na n yika yãmb svk n zãms nebã sên ka sũda, n belg karen-biisã ti b tũ bãmba. Dẽ yĩnga, bi y gũus!» (v. 29-31).

Yãmb segd n gũusa y mens ne zãmb no-rẽesdba la zãmb karen-saam-dãmba sên baood n zab ne wẽn-dooga. Yãmb segd n baooome n bãng «rigd-n-yiids nins sên maan wa b yaa piisã» n segb ne raodo. Wẽn-dooga zãab wẽngẽ sã n yaa tlae

¹ Sên na yil n paam vẽnem ne Pasteer-pãntkotist taoor sobendã Wẽnnaam goama zãmsg pugẽ, ges-y Sapitr 17 wã pugẽ: “Zãmsg sên yaa sōma.”

ti y rig-a n yiis sulla pugē bi a yi woto. Yāmb segd n maana a woto ne b rāmb nins sēn wat ne rāmbga la welgra wēn-dooga pugē wā (Rom 16: 17).

Sēn paase, yāmb tog n gūu Wēnnaam neba ne zāmb zāmsga la zāmb karen-samb dāmba n wilg-b suda sore. B ka na n yi «Dē, tōnd kōn leb n yi wa kamb sēn ka yam sēn sakd kaoreng buud toor toor wa sobg sēn dukd būmbu, la nebā belgre, la b sulem-wēngā b sēn baood weer ti belg nebā ye. La yaa ti tōnd sēn togs sid ne nonglem, tōnd na bi ne būmb fāa ne sēn ya-a tēedbā zugā. Bāmb yaa Kirisā». (Efe 4: 14-15).²

3. *Ti sōng b rāmb nins sēn paam poglgā.* A Zeezi boola b rāmb nins sēn paam poglgā ne ninbān-zoeere (Mat 9: 36; 15: 32-38). Yāmb sēn yaa Pasteer sēn vi la y tumd ne Sug-Sōngā yāmb me segd n maana a woto. Yāmb segd n tēega y nug ne nonglem b rāmb nins sēn ka pāng la sēn be yāmb wēn-doogā la y sulla pugē n namsdē wā. Pog-kōpa ne kubsā tog n naaga be (Zak 1: 27). Bāad-rāmba, naong rāmba, la neb nins sēn be bi-bees roogā, ne sēn be-b būn-dati pugē fāa naaga be (Mat 25: 38). A Zeezi paasda tōnd raood woto: «Mam yeta yāmb sid ti wakat fāa yāmb sēn maand bōn-kāens ne yembr sēn ya yao-zvvg nin-kāens sēn ya mam ba-biisā svka, yaa maam la yāmb maanda.» (v. 40).

Yāmb tog n gesa b rāmb nins sēn yaa bāad-rāmba, sū-sāoongo, leb poorē dāmba bi zīn-dāmb sēn tar b rāmba. Dē kō ned fāa a sēn dat būmb ninsi. Yāmb tog n gesa yāmb wēn-dooga neb nins sēn yaa bāad-rāmba wall sēn be bi-bees roogo. Yāmb segd n duka weer n sōs ne-b la y pvvs b yīnga. Yāmb tōe n yāka weer toor zalle n deeg b rāmb nins sēn tar zu-loees wall sēn dat saglgo. Be yāmb tōe n paam n kelga zu-loeesa sōma, n pvvs ne bāmb la y sōng-b ti b paam b yelā tum Wēnnaam gomda pugē.³

4. *Paas-y ka-pāens rāmba pānga.* Sulla fāa pugē neb n be be n yaa ka-pāens rāmb sug pugē. Rē kutame ti b kēnda ne Zu-soabā lengdē. Neb kēer sēn pa bi sug pugē wā yīng wall yel a taab kutame ti zāagd ne Wēnnaam. La tōnd ka segd n yīm sēn be-b zu-loees pugē wā ye. Yāmb togd n paama soay wall būmbli sēn na n paas-b raood la pānga b kēnda ne Zu-soaba pugē. D sēn tōe n maan to-to ya d bao tēed

² Sēn na yil n paam vēnem ne wēn-doogā sēn kogend to-to, ges-y Sapitr 27 pugē: “Gū-y piisā.”

³ Sēn na yil n paam vēnem ne Pasteer-pāntkotist saglgā ministeere, ges-y Sapitr 26 pugē: “Ti sagl Wēnnaam nebā.”

sēn tar pāng t'a yōk zood ne-ba, la a paasd-b raodo. Būmb a to yaa ti bāng b sã n sūd pida ne Sug-Sōngo. Suga na n lebga b sōngda, b belsda ne b taeta.⁴

5. *Ti bao sēn menembã.* A Zeezi kisa kaset ti yē waame «ti bao b rāmb nins sēn menema» (Luk 19: 10). B yeela B karen-biisã ti b maan a woto (Mar 16: 15-16; Luk 14: 23). Yāmb sēn yaa Pasteer sēn vī la y tūmd ne Sug-Sōngã yāmb segd n dika Zu-soaba mamsgo. Yāmb togd n moona sēn menem-ba koεεga la y kit ti yāmb neba me maan woto. Sēn paase yāmb segd n yōgna y wēn-dooγã sēn kēed ne koe-moonega, wēn-dota viglgu, la misō wã tūvmd ne Sug-Sōng pānga.

Ti maan bōn-kōngo, yāmb tog n mooname la y zāms ti nebã tara ratem ti bāng a Kiris ti yī b fāagda. La wakat fāa yāmb tog n tēega bōn-kānga. Wēnnaam neba sēn tog n maan yaa ti tēeg koe-nooga n kō sēn menem-bã. Yāmb tog n paama yam yākr la na-kēndr sēn na yūlē n nek neba yam la y kō-b tūvm-teed ti b tōog n kis kasetã. Ned n yeel woto «Pasteer sēn tōe n maan to-to ta neba yī kaset kitb ya a ti yē menga yī kaset kita.» Neba sã n yã ti bāmb kaorensaamba talda neb n wat a Kiris pvgē ti b wat wēn-dooγē, bāmb menga na n talla ratem ti maan wa yē.⁵

6. *Ti rem sēn budg-bã ti b wa so-sōnga zugu.* Tōog ti rūng maan wa yāmb sēn data yaa būmb sēn tar yōod rūmsa zāab pvgē. Ti tall sēn menem-bã n wa b zagsē wã yaa būmb sēn guls Wēnnaam sebra pvgē. Neb sēn pa wūmd gomd sã n maan yel-wēnde, b segd n keog-b lame. B sã n kos-sugri yaa ba-bi raog bi ba-bi poak n lebγ n paam todeng a Kiris pvgē. B sã n pa sak n kos-sugri b segd n kō-b-la sibgre (Mat 18: 15-17). Bōn-kāng na n tōogame ti būmb a yīib yī. A na n tōo-game ti leb poorē soaba yīki, la a na n yu keoogr neb a taaba yīng wēn-dooγa pvgē.

D tēeg ti mao ti remsgã zīndã yaa fāagra yīnga. Yāmb tog n maan-a-la ne sik-n-meng la nonglem. A Poll guls a woto: «M ba-biisi, yāmb sãn wa n mik ti ned n beege, bi yāmb sēn sakd Sug-sōngã sagl yēnda ne sū-maasem t'a yī turga. La bi fo me gūus f meng n da wa paam makr ye.» (Gal 6: 1).

Lugl sull sēn maand neere

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn vī la y tūmd ne Sug-sōngã, yāmb tog n gesa nebã yell wa d sēn da togs ti loogã, la y segd n yika wēn-dooγã ratem ti yī wa yāmb sēn

⁴ Sēn na yīl n paam vēnem ne tae nebã n kēes Sug-Sōng baooab pvgē, ges-y Sapitr 20 wã: “Tae nebã n kēes Sug-Sōng pidb pvgē.”

⁵ Sēn na yīl n paam vēnem ne d na n maana a wãn n paam sēn menem-bã, ges-y Sapitr 37 wã pvgē: “Moon sēn menem-bã” Sapitr 39: “Wēn-dot luglgu.”

maanda. Yãmb segd n modgame n kut ti yãmb wën-dooḡã yɪ sull sën yaa maan neer sid sɪda zĩiga. Tɪ yɪ sull sën maand neer rat n yeelame ti wën-dooḡã neba fãa sũyã pida ne nin-bãan-zoeer b rãmb nins sën namsda yĩnga. B sën pid ne Wënnaam nongelma yĩng kutame ti b nuga tēegdē n sōngd sën baodb sōngra. B sã n yã ba-bi raog bɪ ba-bɪ poak sën paam poglgo, tao-tao bala b maanda ninbãan-zoeer tɔvmdē. A Zeezi sën seg neda wãooda sën tarã B maana woto. Rao wã yeela a Zeezi ya: «Yãmb sã n data, yãmb tōe n maaga maam ti m yɪ yilemde.» Wënnaam sebra yeela tōnd tɪ: «Yē ninbãaneg yōka a Zezi tɪ b tēeg b nug n tik-a n yeele: «Mam datame. Bɪ f paam f meng n yɪ yilemde.» (Mar 1: 40-42).

Bũmb ning sën toē n kut ti sullã yɪ maan-neer yaa ti ges sullã sã n pida ne Sug-Sōng la ti Sugã sã n tɔvmda b vuma pɔḡē. Nonglma n yaa Sugã bila (Gal 5: 22). Wënnaam sebra yetame tɪ: «La tēeb pidsg ḡũdum ka belgd ye, bala, Sug-sōng ning b sën kō tōndã pita tōnd sũyã ne Wënnaam nonglem» (Rom 5: 5). Neba sã n get ti pastēera beoog ne a daar fãa vuma yaa ninbãan-zoeere, bãmb me na n lebga ninbãan-zoetba.

Sën yaa Sug-Sōng n taet yãmbã, yãmb me tog n taya wën-dooga ne ninbãan-zoeer na-këndre. Rubã, ḡãaga zĩiga la tɔvmda a taab tōe n naaga be.⁶

TUUMD NING SËN BE PEKIIMA ZUGU

A wa sën da togs ti looga, Pastēer dãmb sën vɪ la b tɔvmd ne Suga tog n gelga b mens wa a Kiris rooga ḡũudb wall loag zãadba. B ka tog n toll n yĩm ti wën-dooga pa bãmb n so ye. Ya a Zeezi n so-a. Bãmb sën yaa wën-dooga ḡũudbã, b yaa taoor dãmba. B tog n maana b tɔvmda ne sɪda, bala daar n wat t'a Kiris sã n lebḡ n wa b na n kolḡ n togsa b sën zã paonga to-to (Luk 12: 42-43; 1 Ko 4: 2).

Pastēer dãmb nins sën get b mens yel bal n pa gelgd piisã na n paama stbgr bala b buvda kaoob na n yu toogo.

Kãab-kvḡḡã ne Kãab-Paalga pɔḡē Wënnaam sebra kaooda Pastēer kãens buvdo. Makre a Ezektyel togs bãngr goam pe-kumb nins sën get-b mens yell n basd piisã wēngē: «Yãmb ka paas ka-pãng rãmbã pãng ye, la yãmb ka tɪp bãad-dãmbã wall y loe b poglḡã ye. Yãmb ka bao piis nins sën lakã wall y ḡēes sën menem-bã ye. Yãmb soo bãmb ne pãng la pɔ-toogo.» (Eze. 34: 4). La Wënnaam tũnuga ne no-reesa noor n yeele: «la m kisa yãmba. Mam na n deega m piisã yãmb nengē, m ka na n le bas tɪ y ḡvɔl bãmb n sōng y mens bal ye. Mam na n fãaga m

⁶ B gom koe-zu-kãngã yell sapitr 38 wã pɔḡē: “Tɔvmd n kō nebã.”

Vũk a 6 soaba: Paster sên vi la a tumd ne Sug-Sõng n yaa pe-kuma

pe-bi wã y noorẽ, ti y ra le wãb bãmb ye.» (v. 10). Wakat a to Wẽnnaam kôo Israyel pe-kumba noor: «Yaa yãmb n kit ti m nebã sãeeg n looge. Yãmb ka ges b yell ye. La masã, mam na n gesa yãmb yell y tum-wẽnsã yĩnga.» (Zer 23: 2).

Kãab-Paalga pugẽ, a Zak keogdame n yet woto: «M ba-biisi, bi yãmb wusg ra bao ti yi karen-saam-dãmb ye. Bala, yãmb miime ti tõnd buvd na n yu toog n yuda.» (Zak 3: 1). Zãmb no-reesdba la belgr karen-saamb dãmba weengẽ a Piyer gulsa woto: «woto me, belgr karen-saam-dãmb na n zĩnda yãmb sukã, n zãms nebã zãmsg sên na n sãam bãmba. Bãmb na n kusa Zu-soabã sên dag n da bãmbã n sãam b mens tao-tao.» (2 Pty 2: 1).

Wẽnnaam na n buv Paster dãmb nins sên pa maand b tumda sõma wã, la B na n kewa b rãmb nins sên get piisa yell sõma wã. A Zeezi yeelame: «Dẽ, ãnda n ya tum-tumd sên tũud sida, la sên tar yam, t'a Zu-soabã kô-a noor t'a ges a zakã yelle, n moeneg a zakã wa sên zemse? Bark bee tum-tumd-kãng zugu, a zu-soabã sên na n wa n mik t'a maanda woto. Mam yeta yãmb sid ti yẽ na kô-a noor t'a yi a zakã fãa yel-geta.» (Mat 24: 45).

A Piyer gulsa wẽn-dooga kasem-dãmba n keog-b n yet ti: «Bi y rulg Wẽnnaam piisã sên be yãmb nusẽ wã. Ka modgr yĩng ye, la yaa ne yam-leoog sên zems Wẽnnaam yam. Ka ligd ye, la yaa nonglem yĩnga. Ka ti soog bãmb ne pãng ye, yaa ti yi mamsg bãmb yĩnga.» (1 Pty 5: 2-3). A paasb na raod n yeele: «La pe-kumbã kãsmã sã n wa, yãmb na reeg naam maanf sên ka sãamda» (v. 4).

Ti tum n kô a Kiris yaa zu-noogo la tum toogo. Paster dãmb nins fãa sên tumd b tumda ne sida tõe n yeelame ti wakat sên wate b na n paama sũ-noogo. Daar a ye b na n wuma b Zu-soaba koeg sên yeta: «Yaa neere, tum-tumd-sõng sên maand sida. Fo maana sid ne bũmb bilfu. Mam na n kôo foom ti f soog bũmb wusgo. Bi f paam pvur ne f zu-soabã sũ-noogo.» (Mat 25: 21).

Sapitr 24 soaba: Ti ges piisã yelle

~ Sapitr 25 soaba ~

Ti Paas yīnga pānga

Koe-moon-kaseng a ye n moon koεεg Afirik sāntralle. Neb tus-kēema n wa koe-moonega zīgē, la b reega a Zeezi wa b fāagda. Neba maana sū-noog galo-tēng ning koe-moonega sēn zīnda.

Tuum a tāab loogr poore b pogame n vaees n na n gese. Vaegā pugē b mi-kame ti neb tus kēema sēn sak n kos sugrā soka yaa neb bilf bal n wat wēn-dotē wā. Sēn deng vaeesgā wēn-doog taoor soaba ye n yeel woto: «mam sūura sāama ne vaeesga sēn wilg būmb ningā. Mam bānga m sūurā pugē ti Afirik wēn-dooga sēgd n lebg n gesa a Zeezi sēn da zāmsd to-to wā. Afirik wēn-doog sēn vī la a tumd ne Sug-Sōng tog n bāngame ti koe-nooga mooneg pugē zāms ti yī karen-biigā me naaga be.»

Afirik wēn-doog sēn tumd ne Sug-Sōng a koe-moonegā pugē wā maana tuumbēda. Masā b tog n bāng-a-la a zāmsgā sug-kot paalsa yīng ti lebgd a Zeezi karen-biisā. Koe-moonega ne zāmsga tūuda taaba. Pastēer sēn vī la a tumd ne Sug-Sōng tog n gesa wēn-doogā būng yelle la a tog n yāka yam ti paas b yīnga pānga. Sapit kānga pugē yāmb sēn yaa Pastēer sēn vī la y tumd ne Sug-Sōngā y tōe n paasa a Kiris yīnga sēn yaa tēedba pānga.

PASTĒER SĒN TUMD NE SUG-SŌNG TUUMDE

Pastēer sēn taet wēn-doog ning fāa yē pipi tuumd yaa ti paas la keng neba raodo. Pastēer sēn tumd ne Sug-Sōng tog baome ti loog n bas wēn-doog ning yē

sēn taeta ne pāng kaseng n yud yē sēn wa n mik a to-to wā. Ya ne karem-biisā zāmsga la Pasteer tōe n tu n tōog n maan bōn-kānga. Tumd kānga n ya tum-kaseng ning a Zeezi sēn bas ne b karen-biisa sū-yāagā yaa: «Bt y kēng n maan nebā buud fāa ti b yt mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga, la Sug-sōngv yvre,» (Mat 28: 19). B yeel-b lame ti b maan neb a taabā būmb ning Bāmb sēn maan ne bāmbā. Bāmb me segd n kenga b mens n dik b weera la b pāngā n lugl sull sēn na n sus dūni wā. A Poll kēnga taor ne a Zeezi na-kēnd kānga. Yaa rē t'a yeel a biig a Tumote woto: «La būmb ning mam sēn da zāms foom kaset-dāmb wvsg svkā, bt f zāms bāmb neb nins sēn tūud sda la sēn tōe n zāms neb a taab me.» (2 Ti 2: 2).

Paas Wēn-dooga panga

A Poll dika tōog ning a Zeezi sēn kō sēn yaa maan neba ti yt bāmb karen-biisā ne a sūur fāa. A tumda fāa pvi-svka a rika weer ti paas wēn-dot nins fāa yē sēn yēbga panga. Yaa rē t'a yāk Pasteer dāmb wēn-dota pvsē (Tvm 14: 23), a lebg n ti gesa wēn-dot nins fāa yē sēn yēbgā (15: 41) la a gvls-b seb n wilg-b ti b kēn Zu-soaba soay zugu. A Poll le kisa kaset ti Zu-soaba kōo yē noor t'a paas wēn-dota panga (2 Ko 10: 8; 13: 10). Yāmb sēn yaa Pasteer sēn vt la y tumd ne Sug-Sōngā yāmb tog n gesa y tumda me woto. Yāmb tog n gelga y meng wa soab ning sēn segd n maan neba fāa ti b yt karen-biis wēn-doog ning a Kiris sēn kō yāmba pugē.

A Poll sēn gvls Efēs tēedbā a yeelame ti Kiris kōo Pasteer dāmba (ne kūun a naasā sēn be Wēnnaam tumdā pugē wā) n na paas a Kiris yinga sēn yaa wēn-dooga panga (Efe 4: 11-16). Zī-kānga tēn-tumd a Poll wilgdame ti Wēnnaam tumd kāensā pipi tumda yaa ti «Wēnnaam nebā bub yinga, la Wēnnaam tumdā yinga, la Kiris yingā sōngr yinga,» (v. 12). B tog n tumame «ti tōnd bt zāng n zems wa Kiris sēn zems zāngā.» (v. 12- 13). Dē a Poll kēnga taor n na n bilg ti wēn-doogā «btvng n tongd yingā wilā fāa ne taab ti b yt neer n lebg būmb a yembre. La will fāa sān maand a tumd sōma, a sōngda yingā fāa ti bt» (v. 15).

Wēn-doog fāa sān dat n paam laafi tūda n zāmsg ning karen-biisā sēn na n deega. Wēn-dooga taor dāmb sā n pa tōog ti b yt karen-biisi b koe-moonega ne Wēn-dota yēbgr ya zaalems.

Gom-biisa vōor wumbo

Sēn na n yulē n tōog n bāng karen-biisa zāmsg sēn tog n kēn to-to; yaa sōma ti gom-biis kēer paam bilgri. D ges gom-bi kāensā svka gom-biis a tāabo:

1. *Karen-biiga.* Karen-biig yaa zāmsd sēn yāk yam ne-a sūur fāa. Yaa soab ning sēn zī su n kelgd Karen-saamba. A wa zāmsda, karen-biig zāmsda a tumda

ne soab sên mi tũmda sõma. A Kiris karen-biiga yaa soab ning sên duk a vuma n kõ a Zeezi-Kiris n tũud-B daar fãa n zãmsd la a kēngd taoor ne tũmdã.

2. *Karen-biilma.* Karen-biilma yaa ti lebg wa a Zeezi. A sungda wakat ning ned sên na n duk a vuma n kõ a Kiris n na n kēng taoor hal ti tãag a kũum. Gom-bil ning sên yaa karen-biiga yaa koe-zu kaseng Kãab-paalga pũgẽ. Gom-bil sên yaa Kiris-tẽedã n yãt-a-la naoor a tãab tũma sebra pũgẽ la gom-bil ning sên yaa tẽeda bee koe-noodã seb la Tũma sebrã pũg naoor pistã la a nu, la gom-bil ning sên yaa karen-biigã bee koe-noodã sebr pũgẽ sên ta naoor kobessi la pis-nii la a wae, la Tũma sebrã pũgẽ yaa naoor piig la a tãabo.

Karen-biilma yaa ti paam yam yãkr kaseng ne a Kiris la B tũmdã. A Zeezi keoogda neb nins sên da pogd-bã n yet woto: «La ned ning fãa sên ka rikd a dapuk n tũ maam, a ka tõe n yĩ mam karen-biig ye.» (Luk 14: 27). B yeel-b lame ti b tog n deng n gelgame n yaool n tũog n yĩ Bãmb karen-biisi. B yeelame ti b gũus b mense: «Woto yĩng me, yãmb ned ning fãa sên ka basd a sên tar fãa, a ka tõe n yĩ mam karen-biig ye.» (v. 33).

3. *Karen-biis maanda.* Soab ning sên maand ti neb a taab lebgd karen-biis ya a soab ning sên yãk yam t'a na n saka a Kiris tũodã «n maan neba buud fãa ti yĩ bãmb karen-biisi» (Mat 28: 19). Pag wall dao sên ya a Zeezi-Kiris karen-biig sên bi n yãk yam t'a na n tũu a Zu-soaba neere la a kit ti neb a taaba me maan a woto. Pasteer sên vi la a tũmd ne Sug-Sõng miime ti yẽ tũmda pa kit ti neba kos sugr bal ye. Tũmdã yaa ti maan tẽedba la karen-biis yam-yãkr ne a Kiris sên pid zãnga.

BÛMB NINS SEN TOE N PAAS WEN-DOOGA PÃNGA

A Kiris pa tol n dat ti Wẽnnaam soolma tũmda yĩ ned a ye bal n na n maana ye. B kũo tũum a nu wã wẽn-doogã ti b tõe n kit ti neba yĩ tẽedb sên yaa sõma b daar fãa vuma la soolma tũmd yĩnga. Tẽn-tũmdba, no-rẽesdba, keo-moondba, Pasteer dãmba, la zãmsdba yãaba yaa ti maan tẽedb sên yaa sus baoodba. La zãmsdb ti b ges taab yelle n tũog n bi n lebg a Kiris tẽn-tũmdb sên tar pãnga (Efes 4: 11-16).

Dẽ yãmb sên yaa Pasteer sên vi la y tũmd ne Sug-Sõngã y tog n maooome t'a Kiris karen-biig fãa b sên bool modg ti Wẽnnaam soolem yalg dũni zug ka. Yaa neb bilf la b bool ti b yĩ tẽn-tũmdba la b boola neba fãa ti b kões b toog misõ wã tũmd pũgẽ. Yaa neb bilf la b bool ti b yĩ no-rẽesdba la b boola neba fãa ti zab n sõng sên yaa turg la sõma. Yaa neb bilf la b bool ti b yĩ koe-moondba, la b boola neba fãa ti b pvi b tẽeba ne neb a taabã. Yaa neb bilf la b bool ti b yĩ karen-saam

damba, la b boola neba fãa ti b zãms neb a taabã b sãn na n maan to-to n tum n kō Kiris. Yaa neb bilf la b bool ti b yi Pasteer damba, la b boola neba fãa ti b ges piisa yell ne nonglem. Yãmb sãn yaa pasteerã y tumda yaa ti zãms bõn-kãens Wẽnnaam neba la y maan tumd na-kẽndr sãn yaa sõma sãn na n zãms karen-biisa wẽn-dooga pvgẽ.

D ges na-kẽnda a yoob yãmb sãn tõe n tall n paas yãmb wẽn-dooga panga:

N lebg n maneg Karen-biilma

Pipi, yãmb tõe paasa wẽn-dooga panga y sã wa ne na-kẽnd sõmse, rat n yeelame ti tum ti nebã yi a Kiris karen-biis meng menga. Ne yãmb meng vuma yalẽ y tõe n wilga karen-biig sid sida sãn ya to-to. Wẽn-doog neb sã n yã b karen-saamba sãn vi vi-sõng pvgẽ, b na n paama raood ti vumd wa yẽ. Bãmb me na n baodame n dat n lebg a Kiris karen-biiga. Dẽ wẽn-dooga na n paama pãng la a yidgi, la Wẽnnaam soolma na n kẽnga taoore. Na-kẽnd kãnga tara yõod wvsg wẽndo-paal sãn yẽbgd zīg ninga bi b sãn na n pa moone. Tẽed paalsa pa mi ti vumd a Kiris yingã rat n yeelame ti bõe. Mamsg ning b sãn ne sãn kẽed ne tẽeba vuma yaa pasteerã ne a zaka rãmb bala. A wa a Polle yãmb tog n seglame n se ti yeel neba: «Bı yãmb yi mam togs-n-taas wa mam me sãn ya Kiris togs-n-taagã. Sãn zems maaneg Wẽnnaam waogr wakate» (1 Ko 11: 1).

Koe-mooneg ne zãmsgo

Yiib-soaba, yãmb tõe paasa neba raood ne koe-mooneg la zãmsg sãn tik Wẽnnaam gomdã bala. Ti moon Wẽnnaam gomda ne ratem yaa ti segl n moon koe-moones sãn tar yãab sãn yaa vëeneg yãmb zugẽ wã. Dẽ sãn deng bumb fãa, yãmb tog n yãka pvvsg la Wẽnnaam gomda kaorengo zīg ning Sug-Sõng sãn n taet wẽn-dooga n dat n keng zīg ninga. Yãmb sãn wat n gũud pvvsga pvgẽ wã, Sug-Sõng na n goma ne yãmb sũurã n yeele: «ad sorã, kën ka» (Ezy 30: 21).¹

Yãmb sã n bãng Wẽnnaam sãn dat ti yãmb kẽng zīg ning ne wẽn-dooga, yãmb tog n sungame ti segl la y maan koe-moones sãn na n tõog n tae wẽn-dooga n tees sor ning Zu-soaba sãn data. La wakat kãnga yãmb togd bãnga «Wẽnnaam daabã» la Wẽnnaam goama sã n zãmsda wẽn-dooga pvgẽ» (Tvm 20: 27). Yel-

¹ Sãn na yil n paam vëenem koe-zu-kãngã pvgẽ, ges-y Sapitr 15 wã pvgẽ: “Mining sãn yaa sõma tẽebã pvgẽ.”

mansem kãng na n busa wen-dooğã. La Wẽnnaam neba na n bãnga Wẽnnaam goama la b raabã b vuma yĩnga.²

Sên paase, wakat fãa yãmb zãmgsa ne y koe-moonega segd n goma Wẽnnaam tumda yelle, la a bee ne wẽn-dooga t'a naag a meng tumda pvgẽ. Wẽnnaam tumdã b boond-a lame ti misõ Dei sên yaa Wẽnnaam yam-yãkr ti bool buudã fãa, buud goam fãa la dũni wã fãa (Vẽn 5: 9; 7: 9). A Zeezi tum-kasenga pvgẽ B wilga wẽn-dooga sên tog n maan bũmb ninga (Mat 28: 18-20; Mar 16: 15-18; Luk 24: 46-49; Zã 20: 21-22; Tum 1: 8).

Tı kô neba pãnga

Tãab soaba, yãmb tõe n paasa a Kiris rooga pãnga yãmb sã n mi ti kô wẽn-dooga neb noor ti b tume. yidg-kãng tumdã yĩnga yaa Sug pvgẽ la tagsga pvgẽ:

Sug pvgẽ pãn-paasgo. Yãmb tog n maana y sên tõe tek fãa ti ned sên be wẽn-dooga pvgẽ tōog n deeg Sug-Sôngo pãnga. Yaa yaoolem tōog a Zeezi sên kô wẽn-dooga. Sên deng ti B ru saasẽ B koo karen-biisã tōog kãnga: «Bı y ra yi Zerizalem ye, bı y yaas n gũ bũmb ning m Ba sên dag n kãabã. Yaa bũmb ning mam sên da togs yãmbã.» (Tum 1: 4-5). A Zeezi kãaba b karen-biisã bũn-lingdga: «La Sug-sông sãn wa yãmb zutu, yãmb na reeg pãnga. La yãmb na n yu mam kaset-dãmb Zerizalem, ne Zude la Samari ne dũniyã tek fãa.» (v. 8). Karen-biisa saka a Zeezi noorã, la a Zeezi pidsa B kãabgã. Wẽnnaam sebra wilgda tōnd woto,

«Pãntekot daar sên ta, bãmb fãa bee zĩg a yembre. La vugr bala, burg sên wënd sob-kãseng yi arzãn n wa n pid roog ning bãmb sên be wã. La bãmb yãa zelma sên wënd bug-witim sên welg taab n zĩnd ned kam fãa zugu. Bãmb fãa pida ne Sug-sôngo, la b sungame n gom gom-zẽna, sên zems wa Sug-sông sên kô-ba.» (Tum 2: 1-4)

Wẽnnaam no-kãng yaa kũlen-biig koe-moonega la misõ sên tar pãng wẽn-dooga pvgẽ. Wakat wakate yãmb tog n mooname la y pũvs koe zu-kãnga zug ne

² Sên na yil n paam vëenem koe-zu-kãngã pvgẽ, ges-y Sapitr 16 wã pvgẽ: “Koe-mooneg sên pid Sug-Sôngo” Sapitr 17: “Koe-mooneg sên yaa sõma.” Karen-biisã zãmgsa porgarem “Ti vumd sidã” la “Tẽebã yãgã” d tõe n paam-a-la zaalem ka: www.afri-caatts.org/resources.

yāmb neba ti b tōe n pid ne Sug-Sōngo.³ La yāmb le tog n zāms-b lame ti b vumd la b kēn ne Suga pānga. La y tog n paas-b-la raood ti b bao Suga bila, la b puk Suga biis b vuma la b tūmda pvgē (Gal 5: 22-23; 1 Ko 12: 8-10).⁴

Raood paasgo. Yāmb sēn yaa pasteerā y togd n maana y sēn tōe teka n bāng yāmb wēn-dooga neb sã n segla b tagsga pvgē n se tūmda yīnga. Neba sã n mi ti kuleng n pak ti b tōe n naag wēn-dooga tūmd pvgē b paamda pāng b tagsga pvgē. B kisa sid ti b tōe tōoga tūmd ning bāmb sēn yāk yam n na n maana pvgē. Yāmb sēn ya Pasteer sēn vi la y tumd ne Sug-Sōnga yaa yāmb n tog sōng neba ti b tōe n kis b mens sīda.

Yāmb sã n maan woto, y wēn-dooga neb na n paama raood ti kō b mens tūmda yīnga. La yāmb sã n ka maan woto b pa na n kō b meng tūmda yīng ye. Y tog n wilgame ti weer n be tūmda pvgē ned fāa yīnga. Yāmb togd n ninga neba sūy pusē ti b tōe n tum n kō a Kiris.

Tum-tūmda yōngego

Neba sã n paam noor n se, d segd n yōgen-b-la tūmda yīnga. Yaa na-kēndr a naasē soab d sēn tōe n paas wēn-dooga pānga. Tēn-tūmda yōgenega pvgē tūm-kāensa n togd n tume:

Ti bāng yāmb bōn-dati wā. Neba yōngeg pvgē yāmb togd n deng bānga yāmb sēn na n yōgen-b n maan būmb ninga. Wēn-dooga rat n paka tūm-paal koamba yīnga, n yēbg wēndo-paalga, n maneg wēn-dooga tūm ti kēng taoor wall y maan tūmd a to? Sēn deng ti yāmb yōgen nebã yāmb tog n bānga yāmb sēn dat n maan būmb ninga.

Maan soay tūm yīnga. Yāmb segd n bānga tūm noe nins sēn tōe n pak tūm paalla yīnga. Yāmb tog n gulsa tūm nins tēn-tūmd fāa sēn segd n maane. Tūm-noora yākr pvgē y segd n naaga bāngr ning tēn-tūmda sēn tog n paama.

Pvvsgo. Na-kēndra fāa pvgē, yāmb segd n pvusa Zu-soabã tigsgã yīng n kos ti B nek tigsdbã (Luk 10: 2).

³ Sebr ning sēn yaa, *Pāntkotā koe-moonegā: Koe-moones 100 Outlines on the Power of the Holy Spirit*, d tōe n paam-a-la zaalem PDF e-book sebr pvgē zī-kāngā: www.DecadeofPentecost.org website. Sōsg sēn yaa zulung ne pvus n deeg Sug-Sōngã, ges-y sapitr 20 wā pvgē: “Tae nebeã ti b paam Sug-Sōng pidbu.”

⁴ Sug-Sōng kūuna toor toor bilgri, ges-y seb-toang a 2 soabã: “Kūuna pukr toor toore 1 Korentē 12: 8-10.”

Yãab pvubo. Wakat sã n ta, yãmb tog n pviya y yãaba ne wên-dooga. Yãmb segđ n wilga neba tum-paalã n bilg a sên na n yı bark to-to wên-dooga yĩnga.

Tên-tvmdba rıkre. Yãmb tog n kosa neb sên tõe n kô b mens ne yamleoođo. Yãmb tog n togs-b-la tvmda sên dat bũmb ninsi. Yãmb tõe n dat n yãka neb toor zalle ti ne yãmba b tõe n maana tvmda sôma n boos-b ti b pvus n kô b mens ne yamleoođ tvmda yĩnga. Yãmb segđ n gesame ti neda kũuna ne tvmdã tũ taaba.

Zãmsgo. Yãmb tog n maana zãmsg wakat wakat neb nins sên kô b mens ne yamleoođ tvmda yĩnga yĩnga.

Ning ned fãa a zĩgê. Yãmb sã n yãk tên-tvmdba la y zãms-b sôma n se y segđ n ninga ned fãa a tvmd zĩgê. Yãmb pa segđ n zãag ne tên-tvmd paalsa ye, ges-y b sên kënd to-to la y paas-b raood tvmda pvgê. Wên-dooga tog n kôo tên-tvmdba tvmm-teed nins fãa b sên tođđ n paam n tōog n maan tvmda neere.

Zãmsg tvmda yĩnga

A wa mam sên da yeelã, yãmb sã n yōgen neba tvmda yĩnga, yãmb segđ n segđ n seeme ti kô-b rãmb nins sên kô b mens ne yamleoođã zãmsgo. Neba sã n mi ti b na n paama zãmsgo b kôta b mens ne yamleoođ tvmda yĩnga. Zãmsga na n paasa b tōogra pãnga. Zãms-kãng tõe n yu wa semineer wall ned sên zãmsđ tvmd zãmsgo. Zãmsga tog n leoka bõe yĩng la yaa wãn ti d segđ n maan tvmd. Tên-tvmd paalsa tođđ n zãmsame ti bãng bũmb ning yĩng tvmda sên maandã, la a sên dat ti bũmb ning yı. Zãms-y-b ti b maan tvmda sôma. Paster tõe n dat n paka lekol tvmda yĩng wên-dooga pvgê.⁵

Kogl neb sên pukđ b pvlengo

Yaolem na-këndr sên tõe n paas wên-dooga pãng yaa ti bãng la zã sôma b rãmb nins sên wënd wa b tõe n maanega yellã. Yãmb tođđ n gesa neb nins sên kô b meng n kēng taor toor zall Wēnnaam tvmda yĩnga. Yãmb tõe n yã Wēnnaam nug nin-kãensa zutu. Bôn-kãng sã n tōog n yı a wa Zeezi sên da ya b karen-biisa sagendã yãmb tõe n yu sagend bãmb yĩnga. Yãmb na n dıka weer ne nin-kãensã, n pvusđ b yĩng la y boond-b ti b wat n naagd yãmb tvmda pvgê wakat wakate.

Neb kēer yeelame t'a Zeezi karen-biilma na-këndra pvgê bũmb a tãab n be be: pipi, a Zeezi ra tvmd n kôta neba ti b karen-biisa getê. Wakat kēere B boond-b-la kēeng n bilg-b yê sên maana la bũmb ning sên kut ti B maana. Yiib n soaba,

⁵ B goma tvmm-kãngã yell Sapitr 17 wã pvgê: “Zãmsg sên yaa sôma.”

Sapitr 25 soaba: Ti Paas yinga pānga

karen-biisa maana tūmda a Zeezi nifē. La B gelga b tūmda n ges. Baasgo, a Zeezi tūma karen-biisā ti b tūm n kō b mens la b zāms neb a taabā wa Bāmb sēn da zāms bāmbā. B kāabame ti B na n tūma Sug-Sōng ti yelg-b ne pāng ti b tōog n maan tūmdā.

Neb nins yāmb sēn get-b yella suk tōe n paama booll tūmda pugē. Sā n wa yaa woto, yāmb tog n dulga boollā. La yāmb tog n taya a soab hal t'a boollā wa pid wall vēnege.

Wēnnaam sebrā zāmsda tōnd ti «La will fāa sā n maand a tūmd sōma, a sōngda yīngā fāa ti bi, la a sōngda a meng ne nonglem.» (Efe 4: 16). Pasteer sēn tūmd ne Sug-Sōng sā n dat n paas wēn-doog pānga ya a sēn na n ning karen-biilma zāmsg a na-kēndr zugu bala a yāabā yaa ti tek tēedbā ti lebg karen-biisi ti karen-biisa yi koe-nooga tēn-tūmdb sēn tar pānga.

~ Sapitr 26 soaba ~

Sagl Wēnnaam nebã

Wēn-dooḡã ned a ye sēn tar yam-yākr ti kao a yi-kāadem yvum wvsg wōrb poore. Bi-biig sūur sēn sām a pag sēn maan kaalem n bas-a. Bi-pugl sēn tar biig n yaool na n ka kē kāadem logtoεemb sēn vaees n togs-a ti kånseer bāag n be a yīnga pvḡē. Roagdb sēn makd n baood b sēn na n maam to-to n tōog n kogl b bi-pok sēn wεgme. Yaa yell a woto sēn yaa wvsg la wēn-dooḡã sēn kēnd ne Sug-Sōngã sēn be Afirikã tēedbã segda. Sēn le paase yaa zabr ning sēn be ne zīn-dāmba sēn wēoogd nebã, naoongã la bāasã, tvum-kaalgã, rã-toosã la dorgã, la yel a taab sēn wēnd a woto.

Wēnnaam naana roapã ne pagbã n wēneg B menga. B naana a Adam ne a Ève n kō-b yīngã, la Sugã. Rag n yaa bāmb la «Wēnnaam tūumdã taoor dāmba,» ti b vuma bumb fãa ra yōgna taab ti yaa sōma. La wakat ning b sēn beegã, Bāmb ne Wēnnaam lagem-n-taarã paama poglgo (Sun 3: 6-24; Rom 5: 12). Namsgã la sūsaamsã lebga bumb nin-saalbã sēn vı beoog sēn vεeg fãa.

Pasteer-dāmba saglg tvumd maanda b Wēnnaam tvumdã tōr wakat fãa. A Kiris boola B wēn-dooḡã ti b yı neb sēn vı ne nonglem la sēn yaa maan neer rāmba. Bāmb ratma yaa t'a yı zīig Wēnnaam nebã sēn naagd taab ne Bāmba ne Sug-Sōng sēn na n wa maag neb nins sēn sūi sēn paam poglgã. A tog n yu zīig ti sēn menembã paam sū-lebgr n tek yam, n lebḡ n wa. Yaa zems-n-taar la tēeb gūdum zīiga. (2 Ko 5: 18-19). Wēnnaam ninga tvum-kāng Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng pāngã zug t'a maane.

Sapitr kãngã na n goma Afirik Pasteer dãmba sën kënd ne Sug-Sõng pãngã sën maan b tigsã n gom bumb ningã yelle. B na n goma b tigsã wakat bumb sën welg toore, la b viglg yëbgr sën tik ne Wëннаam goama. B na n zïnd n goma Sug-Sõng tuvmã yell b sula pugë. Sën na n baase, b na n maana tagsg bilf pe-kuvngã tuumdã ne a nao-këndrã sën segd n yɪ a soaba.

PASTEERÃ SËN YAA SAGENDA

A Kiris boonda Pasteer sën vɪ la a kënd ne Sug-Sõngã t'a maan wën-dooğã misõ wã tuumde. B kō-a-la wën-dooğã sën na yulë tɪ tēedba tall pãng tuumdã pugë (Efe 4: 11-12). A Kiris kōo pasteera tuumd sën yaa tɪ sōng tēedba sën kēed ne yel-wēna kusgo, la a zãms-ba, la sōng tēedb nins sën sud baood tɪ tvm a Kiris yīng ne b sūyã fãa wã.

A yaa Wëннаam piisã gūuda

A Zezi tuumdã sën wa n kolg a baasgo, B yeela a Piyeer ya: «Ges M piisã yell neere» (Zã 21: 16). A Poll sën waa n na n pvs Efees wën-dooğã kasem-dãmba wënd na taasã, a basa koeg n yeel tɪ yaa tulae ne Pasteer dãmbã tɪ b» tall gesg ne... piis nins Sug-Sõng sën ning b zut tɪ b gū wã «. B togame «n yɪ Wëннаam doogã pe-kumb b sën da ne b mengã zumã» (Tvm 20: 28). Yaa woto me la tum-tumd a Piyeer me gom ne wën-dooğã kasem-dãmbã «tɪ b Wëннаam piisã gūudba» (1 Pt 5: 2). B ra tog n tibsã piis nins sën poglã, la sën tar-b zu-loees buud toor toorã.

Pasteer sën tumd ne Sug-Sõngã boolgã sën yaa sagendã ka dūni yãkr ye; yaa yãkre sën yit Wëннаam nengë. Wën-dooğã neb (wall wakat kēere, neb sën ka be wën-dooğã pug) tara yell sën sidgd yīnga, tōe tɪ yaa yīnga pug yel wall sug pugë, b tog n wēnema b neng n tees pasteerã n paam sōngre. Wa pe-kum tuvm sën yaa tɪ rilge, n yãag la gū piisã, Pasteer dãmb nins sën kënd ne Sug-Sõngã tog n gesa neb nins a Kiris sën ning bãmb nusë wã yell neere.

Lagem-n-ta yenga

A wa logtoemb nins sën get-b neb nins sën tar gãeemsa bãasã yellã, Pasteerã tuumd me ya a yembre. Neba geta Pasteerã t'a yaa Wëннаam no-rēesa. B get-a lame t'a yaa ned Wëннаam sën yãk n welg toore n ning a zug kaam, la ko-a tuumd teed sën kēed ne nebã maagrã wēngë. A sën welg ne logtoemb nins sën get-b gãeemsa yellã ya tɪ, Pasteerã ratma yaa t'a yã Wëннаam nebã «tɪ b but a Zu-soab la d Fãagd a Zezi Kiris bãngrã puga» (2 Pt 3: 18).

Sēn le paase, Pasteerā tara bas-m-yam kaseng sēn viglg yē ne a neba svka. Būmb nins fāa sēn kēed ne a karen-biisā vum wēngē sā n yaa, yell-tood bi noodo, būmb nins sēn be a pvgē wā n wa ne sōngre. B boond-b lame ti b loet yi-kāadem, koamb rik n kō Wēnnaam, sū-sāams yell fāa bee a pvgē. Lagem-n-taar kāng yīng pakda sor ti karen-biisā tōe pvi ne-b b yelā ti rabeem ka tar-b ti b na n wa rig-b ye.

Sēn le paasdē, yaa nana ti paam Pasteer dāmbā n yud gāeemsa logtoεemba. Neba wvsg ka tar sagend sēn kell n be b yīng ye. Ba ti neb sāa be t b tvvmd yaa saglgā yilē paam-b yaa toog wvsgo. Nebā sēn tōe n seg b rāmb nana nana wā yaa Pasteerā. A wa b Zu-soabā, Pasteerā tara ninbāan-zoeer ne «yelā sēn wēoog b rāmb ti b ka mi b sēn na n maana» (Mat 9: 36). B kell n duka saglgā ti yaa sore, ti b tōe n pvi Wēnnaam nonglma ne neb nins sēn namsdā.

Saglg sēn yit Pasteer dāmba nengē

Afirik gill fāa rūndā, sagls buud toor toor la nebā rukda. Ned fāa baoodame ti tibs nin-saalā yelā sēn ka yas zī-yengā. Ned fāa tara a yāab ne dūni wā, la a sēn tik ne tūudum ningā. Rēnda kutame ti yāabā ka tik ne diin ba a yembr tagsg ye, yaa yāab sēn tar tōkr ne rog-n-mikā, yaa yāab sēn tar tōkr me ne Kiris tēebā yāabo.

Sagls sēn kēed ne nin-saalā yalē la a zugā bāngrā sā ka zemsd ne gvlg sōmyā sid koεega ye. Yāab kāng tara so-tūuds wvsg b sēn tar n tipd neb nins sēn vi ne gāensa bāasa, b yīn-sidgā, b tvvm tumdse. Afirik tēns kēer pvga, bā-kāeesā sēn yaa nin-sabls tēnsē tibsga nao-kēndrā b sakame ti b tvmd-a tēnsa pvsē wa nasaar dāmbā logto yiyā. Rog-n-mikā mak kānga tika ninsabls tēnga yāab sēn yaa ti vuma la beoog neerā loee ne pāens sēn solg pvgē.

Pasteer sēn tumd ne Sug-Sōngā saglsā yaa toor zal ne rog-n-mikā la dīina toor toorā sēn naag taab n tar yāab ninsā. Pasteer sēn tumd ne Sug-Sōngā saglgā tikda ne Wēnnaam sebrā, sēn tik a Kiris la sēn yaa Sug-Sōng sēn taetā. Pe-kuma saglsā yaa gvlg sōmya noor zug la a tikda. A wilgdame ti Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam goam la a bee yōod «tōnd zāmsg yīnga, ti wilg ned a kongre, ti saglgle, la ti zāms turlēm» (2 Ti 3: 16). Ne Wēnnaam goama, Wēnnaam sebrā tara vuma zu-loεesa fāa tum.

WENNAAM SEBRA KOEE-TIKDIS PASTEERENDA SAGLG TUUMD YĪNGA

Pasteer sēn tumd ne Sug-Sōngā tēedame ti Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam goama sēn vēnege. Woto wā yīnga, yaa yē n yaa saglgā so-sōng sēn yud fāa. A

yaa tʉʉmd teog sēn yaa ti vaees n ges bāag sã n ka be, la Wēnnaam sebrã me pukda tōnd sūyã pusē yel-solgdsã fãa (Ebre 4: 12). A geta nin-saal vuma yāgen-toaagã sēn namsd-a wã la a wilgd a Zezi Kiris sēn yaa yela fãa tuma.

Woto rat n yeelame ti yãmb sēn yaa Pasteer sēn tʉʉmd ne Sug-Sōngã, yãmb tog n gesame la y bāng sid ning sēn be Wēnnaam goama pugã. Sēn le paase, Yãmb tog n sakame ti sid-kāng tae yãmb y saglga tʉʉmd pugã. Yãmb sã n dat n dik dūni wã saglg n naag sēn na n yil n sōng nebã, y togame gūus t'a zems ne Wēnnaam goama la a Kiris tēed sēn tog n yt bumb ningã.¹

Kāab-kvdgã taoor dāmba

Kāab-kvdgã tara taoor dāmb wʉsg mamsg sēn da kōt neba sagls sēn zemsd ne Wēnnaam sēn datã. Makre, a Moyiis ra rikda læer dāmb wʉsg n kaood neba bʉʉd la a kōt-b saglse. Wakat kēere yaa neb sēn tigem taaba wʉsgo. Naoor kēere yaa ned a yembr wall neb a yuib n wat wakat yende. (Yik.18: 13-27). Baasg, wakat n wa n ta ti b na n kō a Moyiis mengã saglgo. A rēemb a Zetro, wa n gesame t'a ka le tar sēk bala a tʉʉma ya wʉsgo. T'a na n kō a Moyiis sagls t'a bao neb sēn tōe n sōng-a. A Moyiis tūu a rēemb a Zetro saglsã ti tʉʉmdã kell n kēng taooe.

A Davud me yaa makr a to sēn kēed ne saglgã wēngē. A sagla neba sēn tūud ne Yun-Sōmyã. Zi-kāngã a wilga nebã so-tūusd sēn tōe n sōng-b yelã taoor ti b tōoge. Yaa woto me ne a Salmo Yel-būna la porfet rāmbã sēn gʉls sebã pugã.

A Zezi tʉʉmdã

B menga ra yaa sagenda. A Ezayi boonda bāmb ti «Sagend sēn yaa sōma» (Ezy 9: 6). Wakat kēere b kōo neb nins sēn tar sug pugē zu-loæesa Saglse. Mamsg a tãab sēn yaa vēeneg ya a Nikodem (Zã 3: 1-21), a Zaase (Luk 19: 1-9), la pag ning b sēn ling a yoob zīgē wã (Zã 8: 1-11). A Zezi mengã yeelame ti: «la mam waame ti piisã paam vum, la b paam hal wʉsgo» (Zã 10: 10).

Wakat kēere, a Zeezi menga ra sōngda neb nins sēn be yel-pakr pugē. A Maari ne a Mart tão a Lazaar sēn waa n maan kaalma, a Zeezi waa bāmb nengē. B zoe bāmb nin-bāaneg la B yāag bāmb b tooga pugē (Zã 11: 17-44). Bāmb dapikã kaab ket ti beoogo, bāmb rika weer ne B karen-biisã n seglg-b magsa nins b na n segã yīnga (Zã 14-16).

¹ Sēn na yil n paam vēenem ne Pasteer-pāntkotist vum ne Wēnnaam goma, ges-y Sapitr a 9 soabã: “Tē-y Wēnnaam goama.”

Vũk a 6 soaba: Pasteer sên vi la a tũmd ne Sug-Sõng n yaa pe-kuma

Saglg nins sên yit a Zezi Wẽnnaam tũmdã pũgẽ susa neba vum nens buud fãa. B sõnga neb nins sên kẽ kaorengã, sên ka kẽ kaorengã, neb nins sên be pãn-komsem pũga, la pãens rãmba, arzẽgs rãmba, naong rãmba, rap la pagba ne koamba. A Zezi nonglma kitame ti B zvũg n bas arzekã, vi-noogã n na n maan B tũmdã sên yaa ti fãag sên menem-bã. (Luk 19: 10).

A Poll tũmd

Seb wũsg tẽn-tũmd a Poll sên gulse d sã n karemd-a d yãtame ti yaa Saglse. A wilgd pe-kũvgã tũmd tẽn-tũmd a Poll sên dũk-a ti yaa a tũm-pakr Wẽnnaam neba sõngr yĩngã yelle. Ne rẽ, a sagenda neb nins sên be vuma zu-loees pũgẽ wã. Makre a gũlsa Filipẽ dãmbã n yeel-b ti: «ra maan-y yĩr ne bũmb ba a yembr ye. B sã da pũvũdẽ b ra na n bãnga Wẽnnaam laaft wã» (Flp 4: 6-7). Makr a to sên tõe n paas sên kẽed ne a saglgã tũmd, ya a sên wa n na n sõng a bi-nongr a Tumote to-to wã. Wakat ning a sên be namsg pũgã, la a menga sên da ka nand a mengã (2 Tũ 1: 314; 2: 15).

A sebrã a sên gũls n kũ Korentẽ tẽedbã, tũm-tũmd a Poll keooga tẽedb kẽer sên da tar manesem sên da tõe n sãam wẽn-doogã be. Sebr me a sên gũls n kũ a Filmo wã pũgẽ, tẽn-tũmda baoodame ti maneg lagem-n-taar ning sên sãam yẽ a yãmbã svkã, sên ya a Onesim sên lebg ba-biig Kiris pũgã. Vaeesg sên kẽed ne a Poll sebã a sên gũlsã, a saglsã mikame tika a Kiris zugu, ne Sug-Sõng yãagre, sên sagenda, n paasd raodo, sên kitd ti neb kot taab sugr la wakat kẽer me sên wat ne rãmbgo.

SUG-SÕNG TUUMD SAGLSÃ PUGË

Yãmb sên yaa Pasteer sên tũmd ne Sug-Sõngã, yãmb tara yãagd yãmb saglgã tũmd pũgẽ. Yãagda yaa Sug-Sõngo. Yãmb ka tog n ya ti teeg bãmb ye. Tags-y n ges sodaag sên na n kẽng zabr n ka tar zab-teoogo. Ba t'a sã n mi zabrã nao-kẽndr buud toor toore na n yu toog ne yẽ t'a pũs t'a zab-teoogã ka be ne-a. A yaa yel-beed ne Pasteer sên vi la tũmd ne Sug-Sõng t'a kẽ sug pũgẽ zabr n yaool n ka tar Wẽnnaam Suga pãnga.

Sõngda

Naor a naase, A Zezi boola Sug-Sõng ti Parakle, sên dat n togs ti «Sõngda» wala «Sagenda» ne gerek rãmbã goama (Zã 14: 16, 26; 15: 26; 16: 7). Bãmb sên yaa sagend sên yit yĩngrã, Sug-Sõng segl n saame ti sõng tũnd saglgã tũmd pũgẽ. B sã n bool bãmba, B na n yãagame, B na n paasa pãng la B yãag saglgã. La B na

n sōnga ned ning sēn deeg saglgā t'a tōog ne a toogā la namsgā fāa (Zā 14: 1; 16: 8).

Saglgā naoor kēere, sug pvgē zabr me n be a pvgē (Efe 6: 12). Yaa Sug-Sōng B yembr bala n tar pāng sēn tōe n «maag sūi nins sēn poglā «la «B yiis b sēn balg b rāmbā b bāeesē wā» (Ezy 61: 1; Luk 4: 17-18). Rē Wēnnaam goama paasda tōnd raodd t d «paam raodd Zu-soaba pvg la Bāmb pān-kāsengā pvgā» (Efe 6: 10).

Pvvsug sēn maand ne sūr fāa yaa būmb sēn yaa kaseng sēn yāagd saglgā tvvmd. Sug-Sōng na n sōnga tōnd zī-kāngā. Wēnnaam goama yeta tōnd t: «Sug-sōng sōngda tōnd d pvvsug pvgā. Tōnd ka mi d sēn na n kos būmb ning tū zems ye, la Suga wēeda sir ned sēn ka tōe bilgi, n yōkd Wēnnaam seeg tōnd yīnga» (Rom 8: 26). A Zezi yeelame tū B Ba sēn be Arzāna na n kōo Bāmb Sug-Sōngā neb nins sēn kotbā. (Luk 11: 9-10, 13).²

A Zezi yaa mamsg sēn zemse sagend ning sēn tvmd ne Sug-sōngā yīnga. Wēnnaam sebrā yetame tū b kōo bāmb Sug-Sōngpāngā tū b «[maag] neb nins sēn be sv-tāana balgr pvgā» (Tvm 10: 38). Ne tvvm-kāngā, B kōo neb nins sēn be naong pvgē wā koe-noogo, tilgr ne b nins sēn be balgr pvgē wā, la sēn be wēoogr pvgē wā yolsgo (Luk 4: 18). A Poll me yaa mamsg a to sēn yaa sōma sēn kēed ne sagend sēn tvmd ne Sug-sōngā. Ba ne a sēn paam wub-sōngā la a sēn maan būmb ninsā, a ra tikda Sug-Sōngpāngā (1 Ko 2: 4-5). Woto, Pasteer sēn tvmd ne Sug-Sōngā rata pāng sug pvgē n tōog n yī sagend sēn tvmd a tvvmd neere.

Sidā vēnegda

A Zezi leb n zāmsame n yeel tū Sug-Sōng sēn yaa sid Sugā vēnegda sida fāa (Zā 16: 13). B na n sōnga tōnd tū d wvm la B wēgs Wēnnaam goama tū d wvm a vōore. B na n sōnga tōnd tū d bāng Wēnnaam tagsg sēn ya a soaba la d bāng neb nins tōnd sēn sagenda tagsg sēn ya a soaba (1 Ko 2: 11-12). Būn-kāng tara yōodo tū bōe ned manesem yita a tagsga pvgē, la būmb ning a sēn ne la a vī wā pvgē. Ned ning sēn tēed tū yelā sēn gubg yē a vuma pvgē wā yita wēng maandba nengē, la yaab rāmbā sūyā sēn pvgā rat n bao tū yī a pvgē a meng yīngā tara zu-moeese. Sug-Sōngna n song-b lame tū b bāng sidā sēn na n kō bāmb lohormā (Zā 8: 32).

² Sēn na yīl n paam vēnem ne sōng nebā tū b paam Sug-Sōng pidbā, ges-y Sapitr 20 wā: “Tae nebā tū b paam Sug-Sōng pidbu.”

Kuvnā kōta

Zu-kaalgā bāag yaa toor toore, n ka nana wā, a tara loees ne rog-n-mikā. Yaa būmb sēn susd būmb ning d sēn tōe n yā wā la suga pvgē me.

Sug-Sōngkūuna yaa toor toor sēn kēed ne saglgā tvumdā pvgē. (1 Ko12: 8-10). Vēnegr kūuna yīnga, Sug-Sōng tōe n kōo saglg sēn zems ne ned ning sēn dat saglgā. Ne sus buud bāngrā, Suga tōe n vēnega sus wēensa belem la b tvuma. La bāngr goma kūun yīng me, sagenda tōe n togsa tēeb gūudum la maagr gomde. Pasteer sēn vi la a tumd ne Sug-sōngā tog n paa Sug-Sōng pidbā pvgē, n kelg B sēn gomda wakat fāa saglgā nao-kēndr pvgē.³

A Zezi yaa mamsg sēn zemse sagend ning sēn tumd ne Sug-sōngā yīnga. Wēnnaam sebrā yetame t b kōo bāmb Sug-Sōng pānga t b «[maag] neb nins sēn be sv-tāana balgr pvgē» (Tvm 10: 38). Ne tvum-kāngā, B kōo neb nins sēn be naong pvgē wā koe-noogo, tilgr ne b nins sēn be balgr pvgē wā, la sēn be wēoogr pvgē wā yolsgo (Luk 4: 18). A Poll me yaa mamsg a to sēn yaa sōma sēn kēed ne sagend sēn tumd ne Sug-sōngā. Ba ne a sēn paam wub-sōngā la a sēn maan būmb ninsā, a ra tikda Sug-Sōngpāngā (1 Ko 2: 4-5). Woto, Pasteer sēn tumd ne Sug-sōngā rata pāng sug pvgē n tōog n yī sagend sēn tumd a tvumd neere.

PASTEER DĀMBA SAGLS BUUD TOAY SOAYA

Pasteer sēn tumd ne Sug-sōngā tog yaa ned sēn segl n sa ti kō sagls-kāensā:

Sagls sēn kēed ne suga wēngē

Sagl-kāngā teesda ned ning b sēn sagendā lagem-n-taarā ne Wēnnaam la B raabā ne a vuma. Zi-kānga, Pasteer sēn tumd ne Sug-sōngā yel-pakrā yaa ti sōng ned ning b sēn sagendā t'a tall lagem-n-taar sēn vi ne a Kiris. Ratem a to yaa ti lagem-n-taar ning a sēn tar ne Wēnnaama yī sōma la paam bvvungo. Zu-loees a taab saglgā wēngē sēn wēnd rē la woto:

- A soabā miime ti Wēnnaam yaa Ba sēn yaa nonglem soab la ba sēn kelgda
- A soabā mii fāagr sid sīda vōor la a yalē wā sēn ya a soabā

³ Sēn na yīl n paam vēnem ne Sug-Sōng kūuna, ges-y seb-toang a 2 soabā: “Sug-Sōng kūuna pukri 1 Korentē 12: 8-10.”

- A soabā kēndā ne a Kiris sēn tog n kēng taor to-to
- Yembsā logsgo, sug pvgē maagr daabo
- Lebḡ n maneg tēebā daar fāa vuma.

Sā n yaa ne tōnd nin-sabls tēng nebā, sagendā tōe n sēga yel ti b sēn sagend b rāmbā tōe n wa rat n kalma b minungā wall lisaangā ne Kiris tēebā kēnde. Būn-kōng tōe n wa kitame ti kēer kē ne belgr yel n wa ne tit sēn na n gūnug b mens ne kāab-wēense.

Saglg kāadem la zagsā vum wēngē

Saglg sēn gomd kāadma la zagsā yelā yāab yaa sēn na yulē t'a Kiris tēebā yellā b bāng-a sōma, la zagsā pvgē vuma me tōe n yu sōma la neere. Sagls a woto, d tōe maan-a-la ned a yembr yembre, wall sula pvgē wa b sēn mi n maand semineer dāmbā. Būn-kāng tūda ne:

- Sagl neb nins dat n kē-b yi-kāadma yīnga
- Sagls yi-kāadbā yīng sēn na yul ti b tōog n paam vī-sōng na-kēnda ne taaba
- Sagl yi-kāadb nins sēn vī zu-looesā pvg yīnga
- Sagls roagdb sēn yaa Kiris tēedba yīnga
- Sagls zagsā sul yīng sēn na yul ti b tōog n sōng zaka nebā sēn tar zu-loees ne taaba yīnga
- Sagls sēn kēed ne buuda minung kēer wa yi-kāadem yela, rogem wēngē, kūum wall kvvr wēngē.

Sagls la raood paasg zu-loees wakate

Saglsā la raoodā paasg sōngdame ti nebā tōog n yi zu-looesā la yelā sēn namsd-bā pvsē. Yāabā yaa ti sōng būmb wvsg wa:

- Neb sēn gāe ne b kūum bāaga, wall b pētḡ sēn maan kaalem
- Ware, bā-logdem, wall sāang a taaba
- Ned nin-wēes sēn maan wēenga
- Tvvm-kaalg bī naongo.

Toogā wakat pvgē, b rat n paama ned sēn na n kelgd-b tooga pvgē. Pasteer sā n ka tar pāng bī tōog sēn na n seg yel sēn yaa kū-miir bī ned sēn ku a menga, a tog n baoo sagēnd sēn sid tōe a tvvmd n tees sēn be-a zu-looesā pvgē wā.

Saglg sên be busde

Saglg sên kēed ne b̄v̄v̄ngā weengē wā yāab ya sên na yul n sōng nebā ti b vuma yī sōma. A t̄v̄sma yaa sên na sōng nebā ti b yāk yam sên yaa sōma b sên na n tū. Yun-sōmyā ne yel-būna sebrā kōta saglgs goam (makre, Yun-sōmyā 32: 8; Yel-būna. 15: 22).

SAGLGĀ SO-TŪUDSI

Vaees-kaseng b sên maan sên kēed ne a Zezi sên seg Samari poakā Zā 4 pvgā, wilgda saglgā so-tūuds a naas sên tar yōod ti Pasteer sên tvm̄d ne Sug-sōngā tog n dike:

Ti zīnig sūda

A Zezi saglgā pvgē pagā kōo sid ne Bāmba. B puka waoogr yalē ne pagā ti b̄v̄-kaoor ka naag ye, B wilga nonglem hakuk ne yēnda. B le zv̄v̄ga miningā ḡvdgr nins sên da be sv̄kā n kolg-a (Zā 4: 7-9, 17-18).

Maag n meng n kelge

A Zezi baooome ti bāng pagā sên vi būmb ningā ne sv̄kds sên zulgi. La B le maaga B meng n kelg būmb ning a sên da tar n na n yeelā la B kō-a leokr sên zemse. B sên kō-a leokr ninsā kell n zemsa ne a sên da rat a suga sōngr yīngā. A Zezi leb n puka a yama sên da lud t'a ka tōe n sak sūdā n paam a menga lohorma (Zā 4: 9-16, 21-24).

Togs sūda ne nonglem

Sên wa n yaa ti wā, a Zezi sega la ne nonglem n togsa a sên ka b̄v̄v̄ma la b tika ne sid koegā (Zā 4: 16-18; ges Ef. 4: 15).

D pa būmb ning b sên tikā zugu

Sōsgā tōr fāa, A Zezi kell n paa B raabā sên yaa ti pagā bāng a dūni wā pug belma vōor hakūka (Zā 4: 10, 13-14, 16-18, 21-24). Pagā saka me t'a yaa yel-wēna soaba, la a sakame ti Bāmb yaa Mesi wā. Sên le paase, a zoeeme n ti togs neb a taabā Bāmb kibare (Zā 4: 28-29).

SAGLGĀ NAO-KĒND SŌNGO

Pasteer sēn tūmd ne Sug-sōgā sēn yaa Wēnnaam neba gūudā, tog n yu pagb la roap sēn pid ne burkīndlim. Yāmb tog n tūu saglgā nao-kēnd sōng kāeesā yāmb saglgā pugē. Būn-kōng na n sōnga yāmb la ned ning yāmb sēn sagendā:

Bāng f todse

Yāmb tog n bānga y pān-tōog la y toads saglsā wēngē, la y ka tog n maan ti zūvg yāmb tōogā la y minima ye. Tēns kēere, neb nins saglsā sēn ya b tūmdā, tara sebr ti goosneerā mi b tiiri.

Tall tikri

Yāmb tog n bāngame la y sak ti yāmb taa y tōoga teka. Yāmb ka paam zāmsg sēn kēed ne būmb saglgā wēngē, yāmb tog n segl n saame ti tees b rāmbā sagendb sēn yaa tēedb sēn tar bāngr rē wēngē. Yāmb togame n seglg n sa ti tees-a zīig a to sā n mikame ti zood sēn yaa teeg m to n sung wat yāmb ne ned ning yāmb sēn sagendā suka, walla ned ning b sēn sagendā sā n ka le paamd būmb sēn wēnd saglgā.

Burkīndā sēn kēed raolem wall puglem wēngē

Yāmb sēn yaa pasteerā, y togame n maan gūusg d sā n wa n sagend ned, pag wall raoa sēn ka yembr ne tōndo. La sā n wa mikame ti ratem sēn yaa yīng ratem n wa n dat n kē, yāmb ne ned ning yāmb sēn sagendā suka, saglgā tūmd segd n yalsame, la y tees a sagend a to.

Mao ti yel nins b sēn togsd foo wā pa ne-foo

Kt̄bay nins b sēn p̄vi ne yāmb solgr pugē wā, ka tog n dik n maan sōsg ne neb a taab ye.

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn tūmd ne Sug-sōngā, yāmb ka tog ba raar a ye n lak y meng ne y tūmdā sēn yaa ti Wēnnaam nebā saglg ye. Yāmb tog n dik a Zezi wa mamsgo, la Sug-Sōngt̄ B yaa sōngda. Yāmb tog n gāda tūm-kānga sēn wat ne vuma ne y sūyā fāa.

~ Sapitr 27 soaba ~

Gũ-y piisã

Kibarã woglma tõre, taoor dãmb nins sên yaa wêensã maana nin-kvvr tvvmd sên ka tõe n sõd n sa b zãmaana pvge. Tvvm-kãees yaa tẽn-kũum, yãk yam tu menes buud tõre, la zabr sên ka tar tikr zĩga. B balga kēer b sên tvv wõrb tvvm yĩnga; kēer sivrgrã yaa b sên ka maan bũmb sên na n gidg wēngã yĩng la balg-b buvdo. Zu-bvko, nin-sables tēng rãmba me paama a namsgo. Sã n yaa ne zãmaana rãmb sên boond tu tēng zã-sõngã, naab fãa geta a neb koglg yell tu wēng maandbã ra wa nams-b ye. Yaa woto me ne wēn-dogã. B rikda Wēnnaam nebã koglg yell tu yaa b zu-loeega, sên na n koglb ne Svutãana ne a sus-wēensã zabrã.

A Zezi keogda tēedbã sên kēed ne zãmb porfet rãmbã, B yeelame tu: «Bãmb wata yãmb svk wa piisi, la bãmb sũyã pvse, bãmb yaa rigd-n-yĩds kom sên tara.» B yeelame tu: «Yãmb na bãng bãmb ne b biisi» (Mat 7: 15-16). A Poll goma gomkãngã ne Efees kãsem dãmbã. A yeel-b lame tu: «We-baas sên yaa wēng na n kē yãmb svka n sãam piisã. La neb na n yika yãmb svka n zãms nebã sên ka sũda, n belg karen-biisã ti b tũ bãmba. Dē yĩnga, bi y gũusi !» (Tvvm 20: 29-31).

Sapitr kãngã pvge, tõnd na n goma Pasteer sên vı la a tvmd ne Sug-sõngã tvvm-kaseng b sên wilg tu neba fãa miē wã sên yaa koglg Wēnnaam piisã neer tu Svutãanza ne a poorē dãmbã ra tõog n sãam-b ye. Ad svkds nins a sên na kō leokre: «Wēnnaam Sebrã yetame tu bõe sên kēed ne Pasteer sên tvmd ne Sug-sõngã sên kēed ne piisã koglgã?» » la «A na n maana wãn n tõog n maan tvvm-kãnga sõma?»

PIISĀ YALĒ LA B YŌOD SĒN YAA TO-TO

Wēnnaam sebrā rkdā pe-kum ne pesgo n bilgd pasteerā ne a soolema. Sēn na yill n ti d wum Pasteer sēn vi la tūmd ne Sug-sōngā tūmdā ne tēedbā sōma, rallame ti a wum piisā yalē ne b yōodā sēn ta to-to.

Pesgā yalē sēn ya a soaba

Pasteer a ye n maan sū-sāames daar a ye: «Ges m nebā yelle, yaa wa b sēn na n yeel ned t'a gū yūusi!» Tū gū yūus yaa būmb sēn ka tōe. B yaa tōtba, n ka sakd n kēngd b sēn dat ti b kēng zīg ning b sēn datē wā ye. A ka woto ne piisā ye. Piisā yaa sakdba. B segl n saame ti tū pe-kuma n kēng zīg ning a sēn dat ti b kēng-y wā. Yaa sōma. Wakat kānga, na-kēndrā yalē tōe n yu yel-beed ne piisā mengā. Wakat kēere, b tūuda ned ning meng sēn yaa wēeng ne bāmbā. B yaool n datame ti b kogl-b la b ges b yelle neere.

Kiris tēedb sid sidā sulgda b mens sōma Pasteer sōngā taore. B segl n saame ti tū-a zīg ning fāa a sēn na n tall-b kēnge (Zā 10: 27). Wakat kānga, d tōe n yāame ti tēedb kēer ka bi, bala b vuma yaa wa piisā, b ka mi sug pvgē katā wā ne pe-kum sōme wā n bak ye. B tūuda ne zōndlem neb nins sēn yaa rap wall pagb sēn ka Wēnnaam neb sid sīda.

Sēn paase, piisā ka tar b toorē gūudum sēn tōe n song-b mensā ye. Yaa woto ti b yaa pān-komsem dāmba, rē kutame ti b tog n paam pe-kum-sōng sēn na n koglg-b la ges b yell neere. B vuma yaa ti b zāagda b mensā ne yō-koglgā, la b pe-kuma gesgo. B vuma sā n wa yaa būmb a woto, sāamdā tōe n paam-b la faag faaga. A yaa woto ne Kiris tēedb wusg me. B yaa neb sēn zāagd n basd b pasteerā gesg la gūudum ning sēn be wēn-dooḡ pvgē wā.

Pesgā yōodo

Wēnnaam sebrā wakatē dāmbā, piisā ra yaa būmb sēn tar yōod hal wusgo. Rag n yaa rē n yaa wakat kāng rāmbā arzeka. A ra kōt-b-la nemd ti b ritē, bīisim ti b yūuda, b kōbdā ti maand b futu, la b gānda ti b kogend b meng la b maand būmb a taab n sōngd b menga. Tēedba tara yōod wusg ne pasteer-sōmsā. Yaa vēeneg būmb a yiib yīnga:

Pipi, tēedbā tara yōod wusg a Kiris nifē ti bala, B yaoo yaood sēn yaa kaseng n yud fāa b fāagra yīnga. A Zezi goma B menga yell n yeel tu: «Mam yaa pe-kum sōngo. Pe-kum sōng kōt a vum a piisā yīnga» (Zā 10: 11). A Piyeer tēegda tōnd ti d tara yōod a Kiris nifē: «Yāmb bāngame ti ka ne bōn-sāamds sēn wēnd wanzūri

bı sānem la yāmb paam fāagr n bas yāmb minung sēn yaa zaalem yāmb sēn deeg y ba rāmbā nengē wā ye... la yaa Kiris zum sēn yaa sōma» (1 Pıy 1: 18-19).

Sēn le paasda, Kiris tēedbā tara yōod a Kiris yīnga, d sã n na n ges lagem-n-taar ning sēn be wā. Pīnd pīndā «Yāmb da ka be a Kiris pugē ye, la yāmb da yaa sāamb ne bōn-sōmyā, la yāmb da ka tar tēebo, la Wēnnaam dūni wā pugē ye. La masa, Kiris a Zezi pugē, yāmb sēn da zār wusgā «yāmb pēeme, Kiris zuma yīnga» (Efe 2: 12-13). A Piyer tēegda tōnd ti Wēnnaam nebā yaa «nin-tūsdsi, la naam maan-kvudba, la buud sēn yaa sōma, Wēnnaam mengā soolem sēn welg toore» (1 Pıy 2: 9). Sēn yaa piis Wēnnaam menga sēn yākā, a segdame ti b ges b yell neere

YEL-NINS SĒN TŌE N PAAM PIISĀ

Yāmb sēn yaa Paster sēn tumd ne Sug-sōngā, yāmb tog n gesa neer n tōog n kogl y soolma ne zāmb-porfet rāmb ne b karen-saamb dāmbā sēn wat n dat n sām-bā.

Tı bāng zāmb porfet rāmbā ne zāmb karen-saamb dāmbā n bake

Zāmb porfet yaa ned sēn yet ti yēnda gomda Wēnnaam yvur yīnga, la vēeneg fast wā, ya a menga yīnga wall wēn-naandg bı sus wēng yīng la a gomda (Zermi. 23: 16). Wēnnaam goama keogda tōnd ti Wēnnaam ka nong ti neb a woto zīnd Wēnnaam nebā svk ye (Ezekel 13: 9). A Zezi keogdame n yetē ti wakat kēere, zāmb porfet-rāmbā «maanda bōn-yeesdes la bōn-bān kāsense» la b baodame «ti hall t'a sã n tōe, b na n belga nin-tūsds mense «(Mat 24: 24). A Poll boond-b lame ti «We-baase» sēn «wēnems sidā n tak karen-biis n wa b nengē» (Tvm 20: 29-30). A gulsame ti b togsda soalem la togsd būmb ning neba sēn dat n wuma (2 Tı 4: 3-4).

Zāmb karen-saamb dāmbā wēnda zāmb-porfet rāmbā. Zāmb-porfetā yetame ti yēnda gomda Wēnnaam yvur yīnga, ti zāmb karen-saambā tekd Wēnnaam goama n togsd būmb a to sēn ka Wēnnaam sēn yeelā. B maanda woto bāmb mengā raab yīnga (Tit 1: 11). Wēnnaam sebrā yetame ti neb nins sēn ka tar yam sēn yuusdā tekda bōn-kāens vōeyā wa bāmb sēn maand ne guls-sōmyā a taabā, t'a lebg bāmb mens sāong. (2 Piyer 3: 16).

Būmb a yiib n be d sēn tōe n tik n bāng zāmb-porfet la zāmb karen-saamb dāmbā ründā wēn-dooğā pugā:

1. *D sã n ges b vuma.* A Zezi zãmsda b karen-biisã ti: «Gūus-y ne zãmb porfet rãmbã. B wata yãmb suk ne piis gãndo, la b sūyã pusē bãmb yaa rigd-n yĩdsi» (Mat 7: 15-16). B yetame ti bãmb yaa woto n yaool ka rēnda ye. B yelgda fut n maand b mens wa nin-sõmyã; b rikda dīina neb yel-manssem b puvsg goam n tudgd nebã. Kēer meng Tōe n maana bñn-bãna. Nif gesg pvgē, yaa nin-sõng sēn tar Wēnnaam Sug pãnga. Yaool n mik ti yaa zãmb dãmba, zīr-n-beed rãmba, la yoaadba. B vuma biis pukda b zãmbã. Rao wall pag sēn vi rēgd vum ka Wēnnaam porfet ye. A Zezi goma zãmb karen-saamb dãmbã yell b wakatē wã: «yãmb na paam toogo... zãmb dãmba ! Yãmb wēnda wa yaad sēn pelge, ti b yīng ya neere, la b pusã pida ne kūum kōaba, la bōn-dēgd fãa... Woto me yãmb wēnda turs nebã nifē, la yãmb sūyã pida ne zãmb la wēnga.» (Mat 23: 27-28). Rap kãens la pog kãens ka sakd Wēnnaam pãnga la b noorã la wēn-doogã rēnd me ye.

2. *B raabã la b nao-kēndrã la woto.* Būmb a yīib soab d sēn tōe n tū n bãng zãmb porfet rãmbã la zãmb karen-saamb rãmbã yaa b vuma nao-kēndr la būmb nins sēn tusdbã. B raabã yaa fãa ti gom b mens yelle la sēn na n naf bãmb b yembr bala. Sēn na n pids b raabã, b golemda Wēnnaam goama n zemsd bãmb mengã raabã. B sēn baood ne b sūur fãa wã yaa «ti tak karen-biisi n wa bãmb mensa nengē» (Tvm 20: 30). B ka tagsd b susa fãagr wall karen-biisã buvng a Kiris pvgē wã yell ye. Sēn pak bãmb yaa bãmb mensã paongã la waoogrã yell bala.

Zãmb zãmsg Afirik tēnga pvgē

Zu-bvko, wēn-dot nins sēn vi la tvmd ne Sug-Sõngã sēn be Afirikã tēnsã pvgē wã, wēnda wa rīri zãmsdba la zãmb porfet rãmbã zãmsg kēeda b pusē runda rëndã. B zãmsgã pvlemda neba barka n yaool n yīmd sū-lebgrã bi yel-wēna sugr kosg yelle. Sēn pak bãmb yaa yīnga buvng yell bala, sug nafr wall a buvngã barka pvgã ka pak-b ye. Rē ktame ti b kongd neb nins sēn menembã, la nin-tursã meng ka tōe n paam ti b sõng ne b tēeba vum ti b paam vum sēn ka seta ye. (Mar 8: 36). Wēnnaam keogda tēedbã ti b gūus ne zãms kãeesã (1 Tt 4: 1).

Ziri zãmsg a yīib n pid Afirik tēnga pvgã:

1. *Yidgr koe-noogã.* Pipi zãmsgã ya b sēn boond a soab ti «yidgr koe-noogã.» yidgr koe-noogã yaa zãmsg b sēn yet ti tēedba fãa tog n paama bark sēn kēed ne laaft wængē, paoong la yidgr wængē. Bark kãensã tōe n paama ne tēebo, f sēn na n gom gom-sōme n tees f menga la f bud «tēeb bñn-buudu.»

Sãa n yaa ti Wēnnaam ningda neb nins sēn tūud Bãmb ne sda barka, yidgr koe-noogã ka koe-noog ning a Zezi ne tum-tumdbã sēn moona ye. A Zezi kō neba

noor n yeel ti: «Bı y yulg y mens la y tē koe-noogā!» (Mar 1: 15). Piyeer a yeelame ti: «Woto yīnga, bı y tek yam n kos sugri, ti y yel-wēnā paam yiisgu» (Tvm 3: 19). A Poll keooga nebā n yeele : «Pīnda, nebā zulem wakate, Wēnnaam basa bāmb taale, la masā b togsda nebā fāa sên be zīigā fāa ti b tek yam n kos sugri.» (Tvm 17: 30).

Wēn-dooğ ning sên vi a la tumd ne Sug-Sôngā tog kusa yidgrā koe-noogā ti yaa yāo-beed tvumd la ka tik ne Kiris n tumdē ye. Bāmb raabā yaa nebā sên baood a soab n na n sōng yīnga yell ball n pake, la Wēnnaam fāagrā yell ka pak-b ye. Yidgrā koe-noogā sên gomd būmb ning yaa paongā yelle n yud tvumā. Ya koe-noog b sên golemd t'a yaa wēng ne tēdba. A Poll sên keoogd Galatē tēdbā n yetē ti b nang pānga: «A linga maam yāmb sên basd sên bool-a yāmb Kirist barkā pugē wā n sakd Koe-noog a to tao-tao woto wā.... La baa a sān ya tōndo, wall malek sên yi arzān sān togs yāmb Koe-noog a to, dē ka Koe-noog ning tōnd sên dag n moon yāmb svkā, bı kāab-wēng zīnd a zugu.! (Gal 1: 6-8).

2. *Kalem kalem.* Manesem a to sēns sāamd Afirik wēn-datā sên tēed Sug Sōngā yaa kalem kalem. Kalem kalma Yaa Kiris tēedbā tēebā sên dik n kalem ne rog-n-mikā tēebo. Zāmb porfet rāmbā ne zāmb karen-saam-dāmba rikda manesem-kāense a woto sên na tōog n tak nebā ti b wat n kēed bāmb wēn-dotē wā. Afirik tēnsā pusē manesem kāensa buud yaa wvsgo. Ad kaset-rāmb kēere sên yāt Afirik wīndig sên lvtē.

- Porfetā nonglem kūuni
- Fāagrā nonglem kūuni
- Maoongā nonglem kūuni
- Kaam b sên ning bark n Koosdē, būmb sên ka be Wēnnaam sebrā pugē
- Koom b sên ning bark n boondē ti ko-sōng n koosdē
- Sud la Bīisim b sên maan n tar n koosdē
- «Wēnnaam tēn-tvmdā» foto koosgo
- Saag b sên boond ti sa-sōngo (sên na n pus beebā n yiisi)
- Mog-kungā begd tall-n-tvme
- Zurdē kooma tall n tvme
- Porfetā gesg ligdi.

Tvum-kāensa yaa būmb b makd ti tek rog-n-mikā mining t'a lebg a Kiris tēebā manesem «tūudum sên boond ti Kiris tēebo» la kvdemdā tūudum maanego. B sên maand būmb ninsa fāa yaa ligdā yelle, yaa barkā yell la koglg ne neb nins

sên sakd gom-kãensa wã. B tog n kusa gom-kãensa wall yãab kãnga la b sak «síd koe-noogã» (Kol 1: 5-6).

Yãmb sên yaa Pasteer sên tũmd ne Sug-Sõngã, yãmb ka tog ba raar ba a ye n yĩm ti yãmb sên tũmd n kõt neb ninsã, vum sên ka setã yell bee yãmb nusẽ ye. Rẽ kitame ti, yãmb tog n gũus la y ges neer ne bũmb nins yãmb sên maanda la y zãmsd nebã. Yãmb sã n ka zãms neba sđdã la y bas zãmb wã zãmsgo, neba na n menemame, wẽn-doogã na n paama poglgo, la Wẽnnaam na n suka yãmba.

Zãmb zãmsgã, la zãmb-porfet rãmbã tũmd sên wat ne bũmb ningã

Zãmba zãmsgã sãamd wẽn-doogã nens a nu la:

1. *Zãmb zãmsgã wata ne wẽn-kusgo.* Sđdã yulgdame la a paasd tẽedbã pãng ti b vı wa sên zemsWẽnnaam daabo. (Zã 17: 17). Neng a to, zãmb dogtirĩnd rãmbã belgda sugã la sũyã, la a kõt nebã raood ti b vı rēgd pugẽ (1 Ko 15: 33).

2. *Zãmb zãmsgã wata ne taoor dãmb sên yaa wẽn-kusdba.* La sđda zãmsdbã wata ne taoor rãmb sên yaa nin-turse; wakat kãnga, zãmb wã zãmsdbã naanda taoor dãmb sên ka sõma, la sên word neba. Kiris tẽedba taoor soabã «b tog n talla sđd koeeg n tũog n zãms nebã la b kus kusdbã» (Tit 1: 9).

3. *Zãmb zãmsgã kẽesda neba yembdo.* Sđda kõta neba lohorm (Zã 8: 32). Kusdbã wakat kãnga, b namsda nebã. (Gal 4: 9). A Poll keogda galatẽ dãmbã ti «Kiris yiisa tũnd yembd pugẽ n kũ tũnd lohorem. Dẽ, bı-y yals kãen-kãe n da sak yembd yes ye.» (Gal 5: 1).

4. *Zãmb zãmsgã kutdame ti tẽedbã lebgd pãn-komsem dãmba.* Kiris tẽedb nins b sên zãmsd zãmb wã la kiişgã ka tõe n bı barkã pug ye. Bãmb paada kom-peels sug pugẽ. Ba ti wẽn-doogã nebã sã n lebgd wvsgo, b paada pãn-komsem pugẽ n yaa neb sên ka tõe n maan bũmbu.

5. *Zãmb zãmsgã, wata ne bv-kaoor la sãoongo.* Wẽnnaam sebrã yetame ti yaa «neb sên ka tar yam vẽnegre la yam sên yuusdã [sên] tekd... Gvls-sõmyã, t'a lebg bãmb mens sãongo» (2 Pty 3: 16).

GŨ PIISÃ

Yãmb sên yaa Wẽnnaam piisã gũudbã, yãmb toga wakat fãa n gũ piisã. Yãmb togame n segl n sa ti kũ hall ba yãmb vuma piisã yĩnga. (Zã 10: 11; 1 Sam. 17: 34-35). Ad nao-kẽndr a nu, yãmb sên yaa Pasteer sên tũmd ne Sug-Sõngã sên tog n dik n gũ ti bũmb da maan Wẽnnaam neba ye:

Tı pũvsđ piisã yĩnga

Pipi, yãmb toga wakat kēere n yĩgimđ y rũmã zut yãmb tigingã yĩnga. Yãmb sã n maand woto yãmb paamđa pãng la yam sên yaa bũmb ning yãmb sên dat n tũog n ges piisã yellã. Sên le paase, yãmb pũvsđgã na n kutame tı Wẽnnaam nug sên gũudã kell n pa B nebã zutu.

Tı tvm ne sus buud bãngre

Yiib soaba, yãmb tog n talla sus buud bãngre. Wẽnnaam sebrã lengđa «Belgr sus la zĩn-dãmb zãmsgã» (1 Tı 4: 1). Yãmb togame n kos Wẽnnaam tı B kũ yãmb sus buud bãngr sugã, tı yãmb tũog n bãng zãmsg la sus tvm nins sên ka yit Wẽnnaam nengẽ wã. Kũun kãnga na n sũnga yãmb tı y bãng neda sên maandã sã n yita Sug-Sõngnengẽ bt yaa svtãana nengẽ.¹

Tı zãms dogtirind sũng

Tãab soaba, yãmb togame n zãms nebã dogtirind sũngã (2 Tı 4: 2; Tit 1: 9). Tvm-kãng na n kũo piisã pãnga, la a koglg-b ne zãmb zãmsgã. A na n song-b lame tı b pa yulg-n-mengã sor zugu (Ysy 119: 9-11).

Tı tũog welg ziri porfet rãmbã la zãmb zãmsđbã

Naas soabã, yãmb tog n wilga wẽn-doogã ziri porfet rãmbã la ziri zãmsđbã. Wẽnnaam goama wilgđa bũmb a tãab d sên tũe n tall n bãng rigđ-n-yĩidsã sên yelg piisã gãndã:

1. *B porfeesi wã ka pit ye.* B porfeesi wã sã n ka pidsđẽ, rënd ka yi wẽnnaam nengẽ ye. Yaa zãmb porfet rãmba (Zermi 28: 9).

2. *B wẽnemsda nebã sıda sor zugu.* Ba tı b porfeesi wã sã n paamđ pidsgu, b wẽnemsda neba sıda koe-noog sor zugu, yaa ziri porfet rãmbã. (Tũod 13: 1-3; Gal 1: 6-9).

3. *B vu rēgd vum.* Ba tı b porfeesi wã sã n pidi, tı b maand bũn-bãna, tı b vuma sã n yaa rēgd vum, b yaa zãmb porfet rãmbã. (2 Piyer 2: 10-15). A Zezi wilgame tı: «B tvmã biisã pogẽ la b na n bãng ba» (Mat 7: 15-16; 22-23).

¹ Sên na yil n paam vẽnem ne Sug-Sông kũuna, ges-y seb-toang a 2 soabã: “Sug-Sông kũuna pukri 1 Korentẽ 12: 8-10.”

Yāmb sēn yaa pe-kum sēn sēn vī sid pvgā, yāmb tog n kogla piisā ne b beebā, wa Zu-soabā sēn maand yāmb yīngā, yāmb tog n yāaga nebā sidā sor zugu (Ysy 23: 3).

Tī vēneg neba zāmba zāmsgā

Sēn na n baase, yāmb tog n kogla Wēnnaam piisā, n wilg-b tudgrā zāmg n bak la y remsd-b, la y wilg neba porfesi wā yoodā wēn-dotā pvs sēn yaa to-to. A Poll gulsame n yeele tī, «Bī y ra paoog bāngr goam ye» wakat kāngā, a kell n paasa koeg n yeele: «bī y mak bāmb fāa; la sēn yaa neere, bī y gād kān-kāe; la bī y lak ne būn-wēns buud fāa» (1 Tes 5: 20-22). Sēn le paase, yāmb sēn yaa Wēnnaam piisā gūudbā, yāmb tog n gesa ne gūus-n-meng ne zāmsg ning sēn kōt wēn-doogā pvgā. Soay a tāab n be d sēn tōe tū n maan bōnkōngo:

1. *Tī gūusd zāmsg ning sēn maandā wēn-doogā pvgē.* Wakat kēere zāmb zāmsgā tōe n tūu sul-bāoonegā n kē wēn-doogā pvgā, wall Wēnnaam sebrā zāmsgō. Sull taoor soab ning tōe n sungame n zāms būmb ning yē sēn wum wall a sēn karem n yā. Wakat bilf pvgē bala, ziri zāmsgā pida wēn-dooga fāa. Rē kitame tī yāmb tog n ges ne gūusg zāmsg nins b sēn zāmsd lekoll de dumaas rāmbē wā, lisgā kaoreng zāmsgā zīisē wā, selill rāmbā pvse, zagsā neba sēn naagd taab n pvusdē wā y togame tī zāmsg nins b sēn kōt nebā yī sda koegga.

2. *Yāmb tog n gūusa būmb nins nebā sēn kelgdā.* Rūndā zāmaana, zīig fāa pida ne zāmsdb la koe-moondba. Ninbuidā kelgda nin-kāensā sēn yaa roap la pagbā. Sēn yaa raadyo rāmbā la tele rāmba yīisda koees wakat fāa sēn yaa sid koese, la kēer me yaa belgr koees la b togda. Yāmb tog n bānga nebā sēn kelgdā n tōog tees b Wēnnaam gomdā sēn yaa sidā.

3. *Tī yī «rignoorā gūudā»* Yāmb sēn yaa pasteerā, yāmb tog n yu wēn-doogā noor gūuda. Neng a to yāmb tog n gūusa neb nins yāmb sēn kōt noor tī b gomd tigengā pvgā. Ka yell koe-moondā sēn yitē wall a sēn yaa ned ning ye, a sā n zāaga ne sda koeg bala, yāmb ka tog n bas-a t'a yals geera zug n moon ye.

Pasteer sēn tūmd ne Sug-Sōng n get Wēnnaam piisā yell ne sidā na wa ne bark wēn-doogā la yē mengā yīnga. Piisā na n paama bark pe-kuma koglg pvgē, la b na lebga tēedb sēn paam buvng a Kiris pvgē. Pe-kuma me na n paama barka. Raoā wall pagā na n paama yaood a sēn yī tēn-tūmd-sōng sēn maand sda yīnga.

Vũk a 6 soaba: Paster sēn vi la a tvmd ne Sug-Sōng n yaa pe-kuma

A Piyeer goma pe-kum-sōngā yaood yelle: «Bı y rılg Wēnaam piisā sēn be yāmb nusē wā. Ka modgr yīng ye, la yaa ne yam-leoog sēn zems Wēnaam yam. Ka ligd ye, la ya a ratem tu maan tvumdā. Ka tu ya b rāmb nins yāmb sēn tvmd n kōtē yīng ye, la yaa tu yı mamsg bāmb mens yīnga. La pe-kumbā kāsmā sã n wa, yāmb na reeg naam maanf sēn ka sāmnda.» (1 Pty 5: 2-4).

Sapitr 27 soaba: Gũ-y piisã

~ VŨK A 7 SOABA ~

TAOOR SOABA SÊN YAA
PASTĒER SÊN KĒND
NE SIIG-SŌNGO

~ Sapitr 28 soaba ~

Pāntkotisma taoor sobendo

A Poll ne a sullā neb sēn yaa misōneer dāmbā yii Galasi n duk sor n tees Aazi porvēnsā sēn be wīndg sēn lūtē. Wakat kōngo, Sug-Sōng wilg-b lame tī b ra tees be ye. B yāka yam n na n teem sor n tees Bituni sēn be windg sēn yitē nug goabga. Naoor a yīib soaba Sug-Sōng gig-b lame. Tī b le teem sor n tees n wīndg sēn yitē nug rutgo. Tī baase b taa Taroas, yaa tēng sēn be wīndg sēn yit-y nug goabg sēn teesd ritg sēn be Ege mogrā sēne. Bee būmb sēn welg toor zall n maane.

Yvung wakate, Sug-Sōng kōo a Poll vēnegre. Vēnegrā pūga, tvm-tvmd a Poll yāa Masedoan dao sēn yas n bōosd-a n yetē tī: «Wa-y Masedoan soolem n wa sōng tōndo» (Tvm 16: 6). A Pool sēn pvi a vēnegrā ne a tvmd-n-taasā b fāa sakame tī būn-kāngā yita Zu-soabā nengē.

A Luk bilgame tī: «A Poll sēn paam vēnegrā n togsā poore, tōnd maana tao-tao n na n kēng Masedoan, tī bala Wēnnaam da boola tōnd tī d kēng n tī moon bāmb koe-noogā.» (v. 10). (Būmb a taab sēn wilg Sug-Sōng sēn tae a Pollā d tōe n yāa bōn-kāng Tvvma 13: 1-5, 15: 28 la 20: 22.)

A Poll yaa mams-sōng sā n yaa ne taoor soab sēn vī la a tvmd ne Sug-Sōngo. A taeta nebā la a basdame tī Sug-Sōng reng n tees-a yēndā. Rē, a ra rukda a Zezi mamsgo, tī bōe Bāmb mengā ra tvmda ne pāng la yaa Sug-Sōng taeab pūga (Luk 4: 1; Zā 5: 19; Tvm 10: 38).

Sapitr kāngã na n goma taoor soab sên vı la a tımd ne Sug-Sōng yelle. A na n wilga taoor soab makr sên tik ne a Zezi la tım-tımdbã tıım nao-kēndre. Pipi, a na n kōo bilgr sên kēed ne taoor soab sên vı la a tımd ne Sug-Sōng vōore. Sên paasde, a na n goma tııma taoor soab hakuk yalē la sên vı la a tımd ne Sug-Sōngo to-to.

TAOOR SOAB SÊN Vı LA TUMD NE SIIG-SÕNG SÊN YA A SOABA

Yaa sıd ti Pasteer dāmb nins sên vı la b tımd ne Sug-Sōngã la sên ka tımd-b ne Sug-Sōngã tıım mi n yaa wa a wēnda taaba, la welgr sên yaa kaseng n be a pvgē. Pasteer sên tımd ne Sug-Sōngã nao-kēndrã tika Sugã ratem. Sug-Sōng sên tımd ne bāmb la ne neb nins bāmb sên kelgda manegdã bāmb nebã zāab nao-kēndr ti yaa sōma.

Taoor soab sên tımd ne Sug-Sōngã sã n yaa rao wala paga, yaa ned Wēnaam sên bool n pid ne Bāmb Sugã, ti wakat fãa a baooda Bāmb yama la B Sug-Sōng taebo. A yāabã yaa ti sōng sull sên welg toor n yaa Wēnaam neb ti b tōog n maan tıımd ninga B sên ning b zugã dūni wã zugã. D na welga bilgrã gom-zutã zııs a naase.

Ned Wēnaam sên boole

Pipi, taoor soab sên tımd ne Sug-Sōng yaa ned Wēnaam sên yāk t'a tae bāmb nebã. Bün-kōng yıng kitame ti rao wall pag fãa tog n duka a Poll mamsg a sên yell ti yē yaa «a Zezi Kirist nonglem yāmb b sên bool ti yi tım-tımd sên welg toor Wēnaam koe-noogã yıngã» (Rom 1: 1).

Ned Sên pid ne Suga

Sên le paase, taoor soab sên tımd ne Sug-Sōng paama Suga pidbu la a baoodame t'a vuma zems «ne Sugã raabã» (Gal 5: 25). B saka Kirist tōogã B sên kō n yeel ti «pa-y tēngã pvg hal n deeg pāng sên yit yıngri» (Luk 24: 49), la a Poll sên yeel ti «pidi ne Sugã» (Efe 5: 18).

Ned sên baood Wēnaam taebo

Tāab soaba, taoor soab sên tımd ne Sug-Sōng baooda Suga vēnegr ne bumb ning fãa a sên maandã. B miime ti b tıım-pakrã yaa ti maan Wēnaam daabã wa sên guls b sebrã pvgã ne Sug-Sōng pāngã. Taoor soab sıd sıd sên tımd ne Sug-Sōngã rıkda weer wısg Wēnaam sebrã zāmsg la Wēnaam pıısg pııga.

Mams-sōng Wēnnaam nebã yīnga

Sên na n baase, taor soab sên tēed Sug-Sōng baodame ti yi mamsg Wēnnaam neba yīnga, tēnga pvgē, bi Wēn-dooga pvgē, ti tōog n maan ne sid tvm ning Wēnnaam mengã sên kō B tvmđã na kēng taorã yīnga.

TAOR SOAB SĒN TĒED SUG-SŌNG YALĒ

Bōe yalē la rao bi pag tog n tall n tōog n yi taor soab sên tvmđ ne Sug-Sōngo? Nanda, taor soab hakuk sēn tvmđ ne Sug-Sōng tog n yaa ned sēn paam dogem-paalg ne Sug-Sōngo, ned sēn tōe n tae neb a taabã Sugã taeab pvgē. B tog n bānga Sugã koēeg n welge, la b yi neb sēn tvmđ Sugã kũun tvm pvgē. B togame n yi neb sēn kō b meng zāng Wēnnaam boolgã pvgē. B tog n yu neb sēn segl n sa ti kō b vuma a Kirist tvmđã yīnga, sã n yaa ti maong kāng yaa tlae ne bāmba.

Yāmb sēn yaa taor soab sēn tvmđ ne Sug-Sōngã, yāmb tvmđã la y vuma tog n talla yalē kasēns a yoob sēn yaa:

A burkīndi

Sēn deng bũmb fãa, yāmb tog n talla vum manesem sēn yaa sōma sēn waogd a Kirist. Wēnnaam tvmđã pvgē, bũmb ka be sēn tar yōod n yud bōn-kāng ye. Zubuko, Wēn-dot wusgo, wall sulã kēer sēn tvmđ ne Sug-Sōngã pvgē, rap la pagb kēer n vi nebã tudgr pvgē, ti bala b rikda b yvvrã sēn yi wusgã n lvus taoore. Nin-kāeesa yaa «Rigd-n-yīds sēn yelg piis gāndo» b yaa wēn-doogã yānde (Mat 7: 15).

Wēnnaam Sebrã gomda nin-kusdb kāeesã yelle. Makre, a Poll keoga Efēs kāsēm-dāmbã ti b gũus ne «We-baasã «sēn tōe n wa kē n sām Wēnnaam piisã (Tvm 20: 29). Koe-kāng pvgē, a wilga a sēn tae nebã ne burkīndã. «Mam ka maan sũ-kĩir ne ned wanzuri bi a sānem, wall a fut ye» (Tvm 20: 33). Yu woto me la a tēeg Tesalonik rāmbã a na-kēnd sōngã a sēn wa n be ne bāmbã, a yeel-b lame ti: «Yāmb yaa kaset dāmba, la Wēnnaam me yaa kaset soaba, ti tōnd da kēnd ne p-peelem la turlēm yāmb tēedbã suka ti rōadg kaē ye» (1 Tes 2: 10). A Poll ra taeta nebã ne noor la a tvmđ ne pānga, la sēn yud fãa a ra vu Burkīnd puga. Tōnd tog n maana woto rũnda me.

Wumbo

Yiib soaba, yāmb sēn yaa Paster sēn tēed Sug-Sōngã tog n wuma tvmđ ning Wēnnaam sēn ning yāmb zugã vōor sōma. Yāmb togame n tvm a Kirist ne wēn-

doogā yīng ne pu-peelem, la y tae Wēnnaam nebā ti b tum misō wā taoor kēngr yīng ne Sug-Sōng pānga. Yāmb tōe n wuma būn-kāng vōore, la yaa būmb a yīib pvgē la a yita: Yaa Wēnnaam goama puga, la Wēnnaam Sugā pvg me. Yāmb sã n zāms Wēnnaam goama, yāmb na n bānga Wēnnaam tvmđã sēn yaa ti bao bāmb nebā. Yāmb sã n pvvsd la y kelgd Wēnnaam koεegã, yāmb na n wuma yāmb tvmđã sēn yaa ti maan bāmb daabã vōore.

A Zezi ra mii B tvmđã Wēnnaam sēn ning b zug sēn kēed ne fāagrã yellã. Wakat kēere b gomda b waoonga vōor yelle (Mar 10: 45; Zã 6: 38; 18: 37). B yeelame ti: «bala ninsaal biigã waame n na n bao la fāag būmb nins sēn menemã» (Luk 19: 10). Yaa woto ne a Poll me, bala b bool-a lame ti Wēnnaam tēn-tvmđã. A gulsame ti: «Yaa bōn-kāng yīng la Wēnnaam yāk maam n ning mam zug ti m yi koe-moaand la tēn-tvmđã, la bu-zēms karen-saamb ne tēeb la sđã» (1 Tı 2: 7).

Ne yāmb daar fãa pvvsgã, la y sebrã zāmsgã, wa a Zezi ne a Polle, yāmb na n wuma Wēnnaam boolgã vōor sōma la būmb ning B sēn dat ti yāmb pids B tvmđã pvgã.¹

Kō-m-menga

Tāab soaba, yāmb sēn yaa taoor soab sēn tvmđ ne Sug-Sōngã, ka ti wum Wēnnaam boolgã vōor ball ye, yāmb togame n kōo-y meng sēn na yilē n pids tvm-kānga. Wēnnaam tvmđã, a wa b sēn mi n boond ti misō Dei wã, n yaa yam-yākr la tvmđã meng dūni wã pvg sēn yaa tōkr ne Dūni sēn menema svka. Yaa wēn-doogã la b tvmđ ne n boond buud fãa la soolem dāmbã fãa sēn be dūni wã zugã ti b wa bāmb nengē (Vēnegre. 5: 9; 7: 9).

Neb a taabã tagsg tōe n zāaga ne tvmđã sēn yaa b boolgã, la yāmb tagsgã tog n kell n paa Wēnnaam daabã maaneg pvg bala. Yāmb sēn yaa taoor soab tvmđ ne Sug-Sōngã, yāmb tog n bānga y wēn-doogã yasn sēn ya a soaba, sēn kēed ne yāab kānga -Wēnnaam fāagrã saagr zāmaan-dāmba toor toor yīnga. Sēn paasde, yāmb tog n tae Wēn-doogã ne y sūur fãa n tees neng kānga.²

¹ Sēn na yul n paam vēnem ne Wēnnaam misō wã, ges-y Africa's Hope seeri dekuveertã seb pvgē, *Misō rāmba teoloji bibliik*, a Paul York sēn gvlse.

² Sēn na yul n paam vēnem ne tae nebã Wēnnaam misō wã pvgē, ges-y Sapitr 31: "Misōneerendã taoor sobendo."

Sug-Sōng pidbu

Naas soaba, yāmb sên yaa taor soab sên tūmd ne Sug-Sōngā, yāmb togame n dat Sugā pidbu la y modg n pa ne bāmb pūvsg pūgē, n vūmd yūmd la sik-n-meng pūgē. Yāmb togame n teeg Sug-Sōng ti B kō yāmb pānga, la B yāag yāmb y tūmdā pūgē. La yāmb tog n tēega karen-saabā yaolem goama ne a karem-biisā yelle, B sên yeel b ti b ra sing tūmdā ti b ka reeg pāng sên yit Sug-Sōng nengē wā ye. (Tūm 1: 4-5. Luk 24: 49).

Sik-n-menga

Nu soaba, yāmb sên yaa taor soab hakukā sên tūmd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n geelga y meng wa Wēnnaam la Bāmb neba tēn-tūmda. Yāmb tog n baome ti rik yāmb Zu-soabā mamsgo, Bāmb sên sik b meng n lebg neba tēn-tūmda, hal n sak n ki dapkā zugu (Filip-rāmba 2: 7-8). Ya a Zezi goama la yāmb tog n tiki: «la ned ning sên dat n yī kasem yāmb sukā bi a yī yāmb sōangda. La ned sā n dat n yī taor soab yāmb sukā, bi a yī yāmb fāa yamba. Bala, ninsaal biigā ka wa ti b sōng-b ye, b waame n na n sōng nebā, la b kō B vuma n yao neb wūsg yīnga» (Mar 10: 43-45).

Taor soab kāngā buudu b nong n boond-a lame ti taor soab sên yaa tēn-tūmda. A ne neb nins sên pa wūm a vōorā, baodame ti b ti b sōng-ba.

Wēnnaam nebā ka toll n tōe n geelg bāmb dāmb ti taor soab sên tūmd ne Sug-Sōng ye. B yaa rigd-n-yīdisi «sên maand b mens wa piisi» (Mat 7: 15-16; Tūm 20: 29-30). Wēnnaam Sebrā yeelame: «lak-y ne bāmba» (2 Tī 3: 5).³

Pān-tōgo

Sên na n baase, yāmb sên yaa taor soab sên tēed Sug-Sōngā, yāmb tog n baome ti tall tōog ti maan tūmdā. Yāmb tog n bāngame ti yī nin-sōngā ka sek ye. Neba miime ti Afirik nebā yaa neb sên yaa nin-sōmyā, sik-n-meng rāmbā, neb sên nong ti reeg sāamba. Tī yī taor soab sōngā, yāmb tog n yu ned sên tōe ne būmb wūsgo. Tōog ti maan būmb wūsg yaa ti tōog n kō zāmsgo, n tall saagr ne y tūma, n paas nebā raod la y sigl tūmdā.

Sên le paase, yāmb tog n bāngame ti būmba fāa baasg pūgē, taor soabā tōogrā yita Wēnnaam nengē. A Poll sên yaa ned sên mi wā, A wilga Korentē dāmbā ti:

³ Sên na yil n paam vēnem ne tēn-tūmd sên tar taor soab yalē, ges-y Sapitr 29 wā pūgē: “Tēn-tūmd sên yaa taor soaba.”

«a ka ti tōnd tōe n maana tūm-kāng ne tōnd meng pāng ye, la tōnd tōogrā yita Wēnnaam nengē. Bāmb maana tōnd me ti d zems ti yi kāab-paalgā karen-saamb-dāmba, ka tōogā rēnd ye, la yaa Sug-Sōng rēnda» (2 Ko 3: 5-6). Yāmb sēn yaa taoor soab sēn tūmd ne Sug-Sōngā, yāmb toga wakat fāa n wēnemd y nens n tees Wēnnaam n bao tōog kāngā.

TAOOR SOAB SĒN TĒED SUG-SŌNGĀ TUUMA

Pasteer sēn tūmd ne Sug-Sōngo, a ka tog n yi wa Pasteer b sēn yā ta zoet n pogd a tēedba la a kelemd n yetē: «Yals-y n gū-y-ma, mam yaa yāmb naaba ! A ka tog n yi woto ye, raa wall pagā tog n denga nebā taore, n yaool n yeel nebā ti b poge. B tog n yu wa a Zezi, sēn wilg b karen-biisā ti: «wa n tū-y maam ti m na n kutame ti y bao mam nebā.» Wēnnaam Sebrā yetame: «Tao-tao bala b basa b zīm-gāmba n tū bāmba» (Mar 1: 17-18).

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn tūmd ne Sug-Sōngā, a Kirist boola yāmb ti y maan tūmd nao-kēndr Suga sēn kōt wēn-dooḡā. Togame ti yāmb manesma kut ti Wēnnaam nebā tū yāmb y nao-kēndrā pugā. woto yīnga, yāmb sēn yaa taoor soab sōngā, yāmb tog n yi tēn-tūmd sēn tar raodo. Yāmb tog n tū Wēnnaam Suga sēn datā. Yāmb toga ne sik-n-meng n sak būmb ning Suga sēn ning yāmb pusē wā. Yāmb tog n tae yāmb wēn-dooḡā t'a maan tūm nins Wēnnaam sēn gūud ne yāmbā sēn yaa:

Pvi-y yāabā

Pipi, Yāmb tog n tae yāmb nebā ne yāab sēn yaa sōma wēn-dooḡā beoog neer yīnga. Neng a to, yāmb tog n sōng-b lame ti b paam būn-sōng ning Wēnnaam sēn seglg b yīngā. Sēn le paasde, yāmb tog n talla manesem ti nebā rik so-sōngo. Yāmb tog n talla y goama ti yi tūm teedo, ne y tūma la y manesma, rat n yeelame ti yāmb sēn gomd būmb ningā, yāmb sēn maandā la yāmb sēn wilgd y meng nebā to-to tog n kisa kaset vēeneg ne y raabā.

Yāabā Wēnnaam sēn kō yāmbā tog n sooga yāmb ti yāmb ka tōe n bas-a t'a loog ye. Būn-kōng na n kutame ti yāmb gomd yāabā yelle wakate fāa. Yāmb nonglma na n pid n puuga yāmb vuma fāa n sus nebā, la kut ti b naag yāmb yāabā tūmd pugē. Yāmb sēn yaa taoor soab hakuk sēn tūmd ne Sug-Sōngo, a ka tog n dik a beoog vuma saagr n lbus taoor ye. Togame ti yaa Wēnnaam sēn wilg yāab ninga B goama pugā ne Sug-Sōng pāngā bala n yaa yāab sēn taet yāmba.

Wēnnaam goama yetame tu: «Wēnnaam wilgr sã n kaē, būmb ka be sên gidgd nebã ne wēnga ye» (Ylb 29: 18). Ziig a to b bilga woto: «zīig ning porfeesi vēnegr sên ka be wã, nebã raood tara boogr bala.» Vēnegr sên paam bilgr Sōma sōngda nebã tu b bāng būmb a nu vōore:

1. *B yaa ānda rāmba.* Yaa Wēnnaam tēn-tumdba, Sug-Sōng sên tar n tumdē, a Kirist sên bool-b ti b maand bāmb daab dūniyã zugu.
2. *Ya ye la b tog n kēnge.* B tog n naaga taab n maan tum ning Wēnnaam sên ning b zutã sên yaa ti bao neb nins sên menem-bã, n ning wēn-dot la b tum tēn-tumdb soolem dāmbã fãa.
3. *B sên tog n maane.* B tog n yu neb sên tar Wēnnaam Sugã la sên yāk yam ti naag b meng Wēnnaam tumdã pidsg pvgē.
4. *B segd n maana wāna.* Pasteerã tog n maana tumd nao-kēndr sên welg toor n yaa vēneg la b sên na pids-a to-to. Raoã wall pagã tog n kēng n ti wilga nebã b sên tōe n kō b mens tumdã to-to.
5. *Wãn to la d tōe n sunge.* Pasteer sên tōe a tumd sōma tog n kōo ned fãa a tumd sên na n sōng ned kam fãa t'a n sung neere.

Bokã, saagr wvsg Wēnnaam sên kō wã kell n kii pasteerã sūura pvgē. Yāmba, y ka tog n bas ti bōn-kānga le maan yes ye. Yāmb tog n wilga nebã yāab sên yaa beoog rēnda ne sida wēn-dooğã yīnga. Yāmb tog n yika yīngr n yeel neba ne raood tu: «Ad sore, bi y tũ-a.» (Ezy 30: 21).⁴

Pog-n-gese

Yiib soaba, yaa ti yāmb bāng ye la Wēnnaam dat ti yāmb wēn-dooga ta. zī-kāngã, yaa sor la y tog n dike. Yāmb sên yaa Wēnnaam no-rēesã, y tog n yāaga wēn-dooğã so-kāng zugu. Yāmb tog n talla yāab ning sên yaa Wēnnaam sên nongã, yāmb tog n gesa neer ti yāabã paam pidsgu.

Yaa woto la a Zezi sên maana. B togsa yāabã, la B maan tum nins sên kut t'a pidã. B nao-kēndrã ra yaa ti B bool raop la pagb n pēneg b menga, n kō b zāmsgo, la B kō-b sor ti b kēng n ti tum n wilg yāabã. Yāmb sên yaa taoor soab sên tumd ne Sug-Sōngã, yāmb tog n dika mams-kānga. Yāmb tōe n maana tumd nao-kēndre, n paas nebã raood la y ges b yell ne Sug-Sōng yāagre.

Woto, yāmb sên yaa Pasteer sên tumd ne Sug-Sōngã, neba ka tog n get yāmb y sên tumdã ball ye, yāmb tog n pog n gesa neba tum ti yī sōma la neere (1 Tt 3:

⁴ Sên na yil n paam vēnem ne, ges-y Saptr 30 wã pvgē: “Taoor soab sên tar yāabo.”

1-2; Tit 1: 7). Yāmb sēn yaa tʉʉmdā getā, yāmb tog n manega wēn-dooḡā n tilg t'a tʉʉma yɪ ne Wēnnaam Suga pānga. Yāmb tog n gesa nao-kēnda wā fāa, la tʉʉm nins fāa sēn be yāabā pʉḡā ti yɪ sōama. Tʉʉm kāees yaa neba baoobo, tʉʉmdā nao-kēndrā siglgu, nebā zāmsgo, n yaool kut ti b kē tʉʉmdā.

Tʉʉmdā taoor kēnde

Sēn na n baase, yāmb sēn yaa Wēnnaam neba taoor soabā, yāmb tara tʉʉmd sēn ya ti ḡū, la y kut ti wēn-dooḡā misō wā tʉʉmd kell n kēng taoor wakat fāa. Nao-kēndr sēn tōe t'a yɪ woto, yaa ti nek neb wʉsg ratem ti b yɪ taoor dāmb sēn tʉʉmd ne Sug-Sōngo, la sēn pid ne yāabo. Sā n ka woto, yāabā na n kell n kiime ti misō wā tʉʉmd yɪ kongre. A na n yu sū-sāams ti b mik ti tʉʉmd sēn yaa Wēnnaam menga sēn kō ki, ti bala sēn deng-b taoorā sā n yaa pagb wall raop ka tōog n sōng ti yāaba ta sēn poglbā wa sēn zemse ye.

A Zezi, ra rata ne B svʉr fāa n duk b tʉʉmdā n bas ne neb a taabā. Wakat bilf ball b sēn sung b tʉʉmdā, B boola B karen-biisā.

Wēnnaam sebrā yetame ti: «B yāka piig la yibā ti b pa ne bāmba, sēn na yɪ n tʉʉm-b ti b moon koegā» (Mar 3: 14; ges 1: 16-17; 2: 13-14; 3: 13-19). Nin-kāensa kell n kēnga taoor ne tʉʉmdā bāmb loogrā poore. B zāmsa bāmba, n kō-b pānga, la B tʉʉm-b ti b kēnge.» (Mat 28: 19). Neng a to, d tōe yeelame t'a Zezi ḡūdame ti bāmb me maan neb a taabā wa B sen maan ne bāmbā.

A Poll me rika a Zezi mamsgo. A ka maan a misō wā tʉʉmd a yembr ye, a boola neb a taab ti b wa naag yēnda. A kēnga taoor n koglb la a zāms wa a Zezi sēn maan ne B karen-biisā. A Poll karen-biisā ra ya a Zā-Marke, a Tumote, a Tit, a Luk ne neb a taaba. A Poll yeela a Tumote t'a maan neba wa yē sēn zā-b to-to wā. «La bumb ning mam sēn da zāms foo kaset dāmb wʉsg svkā, bɪ f zāms bāmb neb nins sēn tūud sūdā la sēn tōe n zāms neb a taaba me» (2 Tɪ 2: 2). Tōnd sā n dat ti yāabā ra menem neb a taabā nusē, tōnd tog n duka a Zezi ne a Poll mamsgo.

A Pool keooga Tesalonik rāmbā: «yāmb mensā mii yāmb sēn na n maan to-to n yɪ tōnd togs-n-taase», ti bōe, a yeelame ti, «tōnd da ra n kōo yāmb mamsgo, ti y maan togs-n-taar ne tōndo» (2 Tes 3: 7, 9). Tōnd sā n dat ti misō wā sēn yaa tʉʉmd sēn vi la tʉʉmd ne Sug-Sōngā pa wakat fāa, d segd n maana wa a Polle, la tōnd tog n yu neb ti neb a taab rat n duk d mamsgo. D tōe n leb n yeelame ti tōnd tog n yu neb sēn tar waoare, neb sēn yaa burkɪnb la neb sēn tar yāabo.

Yāmb sên yaa taor dāmb Wēnnaam sên yāk tı be wēn-doog pvgē wā, yāmb toga ne y sūr fāa n yı taor soab sōngo. Yāmb sên yaa Pasteer sên tumd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n sid tuma ne y sūr fāa n yı taor soab sid sıda, n tōog n maan tumd kānga.

Sapitr 28: Pāntkotisma taor sobendo

~ Sapitr 29 soaba ~

Taoor soab sēn yaa tum-tumda

Daar a yembre, karen-biis sull a ye n kolg a Zezi ne svkre. B svka me ti: «Ānda la kaseng n yud Arzān soolem pvgē?» (Mat 18: 1). Tī karen-biisā sung n na kus taaba (Mat 20: 20-28; Mar 9: 33-37; 10: 35-45; Luk 22: 24-27). Neb kēer karen-biisā svk ra tara ratem ti yī taoor dāmba.

B sēn mi bāmb sūyā tagsgā yīnga, a Zezi boola bi-bilf t'a wa bāmb svk n yeele: «mam yeta yāmb sud ti yāmb yam sã n tek ti yāmb lebg wa kom-bāoonego, yāmb kō n kē Arzān soolmē ye. Yaa woto yīnga, ned ning sēn na n sik a meng wa bi-kāngā, n na n yī kaseng n yud Arzān soolem pvgē.» (Mat 18: 3-4). Wakat a to, a Zezi kōo bilgri n yeel ti: «Yāmb miime ti soolem toε-toeyā na-nambs maanda bāmb pānga, la ti nin-kasens soo bāmba. A kōbn yī woto yāmb svk ye. La ned ning sēn dat n yī nin-kasenga, bu a yī yāmb sōngda. La ned ning fāa sēn dat n yī yāmb kasma, bu yē yī yāmb yamba.» (Mat 20: 25-27).

A Zezi ra gomda taoor dāmb nins Bāmb sēn dat wēn-do paalga pvgē yelle. D gūudame ti taoor soab kāng tae nebā, tī ra yī wa dūni wā taoor dāmbā sēn taet neba to-to wā ye. Ka ti b tum n kō bāmb ye, la yaa ti taoor dāmb paalsā tum n kō nebā. Neb nins sēn tumd woto wā b boond-b lame ti taoor soab sēn yaa tēn-tumda. Yaa Pastēer dāmb sēn yaa taoor dāmb a woto sēn tumd ne Sug-Sōng la Wēnnaam dat ne Afirik wēn-doogā rūndā.

TAOOR SOAB SÊN YAA TËN-TUMD BILGRI

Taoor soab yaa ned sên tõe ne a manesem n kit ti neb nao-këndre teke, wall kit ti b rik sor n këng zīga. Sā n yaa ne Pasteer sên tumd ne Sug-Sōngo, taoor soaba yaa soab sên tar pāng Wēnnaam sên kō, t'a tõe n kit ti Bāmb nebā reng n bao Wēnnaam soolmā (Mat 6: 33). Yaa pāng sên kitd ti Wēnnaam nebā tar ratem ti maan tum nins Bāmb mengā sên kō b misō wā na këng taoor dūni wā zugā.

Wa taoor dāmbā fāa, taoor dāmb nins sên yaa tēn-tumdbā, misō wā tumd bee b zutu. Wakat kānga, taoor dāmb nins sên yaa tēn-tumdbā yaa neb ti b sên zāad b rāmbā buringā, la b beog vuma neer pak-b lame. B tumd n kōta Wēnnaam nebā ne sik-n-menga, nonglem, la b modg b mens ne b nao-kēndrā, la ka ti modg nebā ye.

Taoor dāmb nins sên yaa tēn-tumdbā yāab ka zemsd ne «dūni naam nao-kēndr ye» wa d sên tar tagg ning nin-sables tēns pusē wā ye. Naoor wusgo, na-nambs kēer sên ka tar Wēnnaam dabeem zoesā zāada nebā ne wēoogre; la taoor soab ning sên yaa tēn-tumdā taeta nebā ne nonglem la nin-bāan-zoeere. Naaba modgda nebā ti b sak-a ne pānga; taoor soab sên yaa tēn-tumdā kōta nebā raodo. Naabā baodame n wōr nebā n paam a sên datā; la taoor soab sên yaa tēn-tumdā baodame ti ning nebā barka.

A Zezi ra tõe n du naam wa naaba; la wakat kānga, B yāka yam ti tae nebā wa tēn-tumda (Mat 20: 28). Naoor wusgo, a Zezi ra tõe n kitame ti maleg-kung wa maan bāmb daabā (26: 53). La baasgo, B kell n yāka yam ne sik-n-meng n sak B ba wā raabo (26: 39, 42). B maongā dapikā zugā yaa mams-sōng n kōt taoor soab ning sên yaa tēn-tumdā. Wa zu-soabā, Pasteer dāmb nins sên tumd ne Sug-Sōngā, yaa taoor dāmb sên yaa tēn-tumdba. La ka neb sên zāmbd b poorē dāmbā ye. B zāad-b-la ne sū-noog la ne nonglem.

Wēnnaam soolma b bilgd-a-la wa «soolem sên yaa lebende». Yaa ti Wēnnaam soolma taoor dāmb nao-kēndr ka yembr ne dūni wā taoor dāmb nao-kēndrā ye. Sā n yaa ne dūni wā nao-këndre, d yātame ti taoor soab yaa ned sên be yīngr zānga. Raoa wall pagā yaa ned sên get neba yell la a rit a naam la reegda a waoogrā. La sā n ya ne Wēnnaam soolma nebā, taoor soabā yaa ned sên be tēngre. Raoa bi pagā tog n modg n tuma me n kō nebā, la a ning-b barka.

TAOOR SOAB SĒN YAA TĒN-TUMD YALĒ

Yalē a yoob la d tog n yā Pasteer dāmd nins sēn tūmd ne Sug-Sōngā, sēn dat n yu taor dāmb sēn yaa tēn-tūmdbā vuma pvgē:

Sik-n-menga

Pipi, yāmb sēn yaa taor soab sēn yaa tēn-tūmda, Pasteer sēn tūmd ne Sug-Sōngā tog n zāa nebā ne sik-n-menga. Rao wall pag ka tog n duk a weer n bao a meng bāngr wall a meng tōogr ye. A tog n dika a Zānbatiis mamsg a sēn yeel ti: «a yaa tilae ti bāmb yu kaseng ti mam yu bilfu» (Zā 3: 30). B tog n tēega Zu-soaba sēn goma: «ned ning sēn yaa yāmb nin-kasengā, yē na n yu yāmb sōangda. Ned sã n waoog a menga, a na n paama paogre, la ned sã n sik a menga, a na n paama waoogre» (Mat 23: 11-12).

Manesem sēn belgd neb n be nin-sables tēngē Pasteer dāmb kēer sēn baood yv-bed n kōt b mense, sēn na yul n paam ti b waoog-ba. A Zezi keogda nebā yel-kāng wēngē. B yeela b karen-biisā ti: «la bi yāmb da bao ti neba bool yāmb ti «karen-saamb ye,» bala yāmb karen-saamb ya a ye bala, la yāmb fāa yaa ba-biisi. Bt y ra bool ned dūni zug ti yāmb ‘ba ye’, bala yāmb ba ya a ye bala, n be arzāna. Bt yāmb da bao ti b bool yāmb ti karen-saamb dāmb ye. Bala yāmb karen-saamb ya a yembr bal sēn yaa Kiristā. Ned ning sēn yaa yāmb nin-kasenga, yē na n yu yāmb sōangda» (Mat 23: 8-11). Raop la pagb nins yam sēn paodā baooda yv-beda. Taor dāmb hakukā, saktame ti b gelg-b wa Kirst tēn-tūmdba.

Yvong ning sēn deng b sēn na n ka a Zezi dapika zugā, B tigma b karen-biisā yīngr doogā zug Zerizalem. Bee b kōo B karen-biisā zāmsg sēn kēed ne taor soab sēn yaa tēn-tūmdā wēngē. B sēn wa n dī Pakā n sa wakate, Fāagda yikame n pidg b zugē fuugu, n duk peend n sēbg b sēega. La bāmb pvdga koom ne wamd n sung n waas b karen-biisa naoā n yēes ne peend ning sēn sēbg b sēegā. B sēn maan bōn-kāng n sa, b soka bāmb ya: «yāmb wūmda būmb ning mam sēn maana wōor bu?»

A Zezi bilga bāmb ti: «Yāmb boonda maam ti 'Karen-saamba' la 'zu-soaba', yāmb yeela sūda, bala, mam yaa woto. Mam sēn yaa yāmb zu-soabā la y karen-saambā sēn waas yāmb naoā, yāmb me tog n waasa taab naoā. Mam kōo yāmb mamsg ti y maan wa ma me sēn maan yāmbā» (Zā 13: 13-15). A Zezi ra zāmsda b karen-biisā ti neb nins sēn yaa bāmb soolma nin-kasensā, yaa neb nins sēn sakt tūm bāooneg bāmb doogā pvgē wā.

Yâmb sên yaa Pasteer sên tumd ne Sug-Sôngã, yâmb toga ne y sûur fâa n kus wegdo, naam la waoog-n-meng buud fâa. Yâmb sên yaa taoor soab hakukã, yâmb ka tog n bao ti wêg Wênnaam nebã ye. Yâmb togame n tum n kô-ba la y ning b barka.

Ninbâan-zoeere

Yiib soaba, yâmb sên yaa taoor soab sên yaa tèn-tumd hakukã, Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sông tog n talla ninbâan-zoeer ne neb nins b sên bool yê t'a ges b yellã. Bâng ned yalê, yaa ti ruk f meng n mams ne a soaba, la f ruk a yell ti ya f yelle. Sã n yaa noogo wala toogo. Wênnaam Sebrã yeta tønd t'a Zezi yaa Maankuudbã kasem sên tõe n «zoe tønd ninbâaneg d pân-komsma pugê» (Ebre 4: 15). B zoe a Maari ne a Mart ninbâaneg b sên lagem bãmb n yâb a Lazaar yaooğê wã (Zã 11: 35). Wa a Zezi, yâmb sên yaa taoor soab sên yaa tèn-tumdã, yâmb togame n zãms ti «maan sũnoog ne neb nins sên maand sũ-noogã» la y «yâb ne neb nins sên yãbdã» (Rom 12: 15).

Pv-peelem

Tãab soaba, yâmb sên yaa taoor soab sên yaa tèn-tumdã, Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sông tog n maana a sên tõe fâa n y1 vëeneg ne neba fâa a tumma pugê. Rat n yeelame t'a ka baood n solg yê sên ya a soabã ne ned a ye n yaool n vënega ne ned a to ye. B ka tog n yeel nebã ti bãmb yaa woto n yaool n ka woto ye. A Poll tēega Korentê dãmbã yê pv-peelma «tønd lagem-n-taarã ne yãmbã, [tønd talla nao-kêndr sên yaa] sômblem la pv-peelem» (2 Ko 1: 12). A kēnga taoor n paas tu: «Korent neba, tønd goma ne yãmba, tønd pelga d pvs ne yãmba» (2 Ko 6: 11).

Pv-peelm a woto na n paka yësd-n-taar sor yâmb ne y wên-doogã neb soka. Nebã na n singame n yã ti yâmb yaa nin-turg b sên tõe n tiki. Bün-kông na n kô-b-la raood ti b kıs sid ne yãmba. B sûur na n yu noog ti paam ti yâmb y1 b taoor soab b sên tõe n pugge.

Kıs-sida

Naas soaba, yâmb sên yaa taoor soab sên yaa tèn-tumdã, Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sôngo, a na kisa Wênnaam nebã sida. Rao wall pag sên tēed Sug-Sông kông sên be bãmb pusê wã n yãagd bãmb la a taet bãmbã, na n kell n zında bãmb pusê, n yãag bãmb la a tae bãmb wên-doogã tēedbã. Rê kitame ti Pasteer sên vi la a tumd ne Sug-Sôngo, a tõe n kisa Wênnaam nebã sida, la paga walla raoã segl n saame ti tõe n dik tumdã n ning a nusê. Yaa woto la a Zezi maan ne b

karen-biisā (Zā 20: 21). La yaa woto la a Poll maan ne Tumote (2 T1 2: 2). Pasteer sên mi a tvm̄d ka tvm̄d tvm̄d piig yē a ye ye, a kōta neb piig ti b tme.

Yaa woto ti, yāmb sên yaa taor soab sên yaa tēn-tvm̄d hakukā, yāmb tog n duka Wēnnaam kuvna mamsg ne tēn-tvm̄db a taabā. La yāmb tog n duka weer ne bāmba, n kō bāmb tōogo, la y zāms-b ti b maan tvm̄dā. La bilf bilfā, taor dāmb kāeesa sên bit b wumbā la b sên tōe n maana pvgā, yāmb yaound n sung-b-la tuma kūun ti b maandē. Yaa wakat kāng la y kōt-b tōog ning b sên tog n paam b tvm̄-paalgā yīnga.

Taor soab kaseng ka maand sū-kīir a sên get ti neb a taabā tōogdame ti yē yaa koangd ye. A maanda sū-noog ne a sên yāt ti neb a taabā kēesda b toog sên na yulē ti misō wā tvm̄d paam pidsgā yīnga.

Yēsgo

Nu soaba, yāmb sên yaa taor soab sên yaa tēn-tvm̄dā, Pasteer sên v1 la a tēed ne Sug-Sōng tog zāmsame ti gom ne neb nins yē sên taetā. Gomd sên siglg sōma wilgda goam sên yaa yam goama t'a kelgr kēed svvrē. Wēnnaam goama keoogda tōnd ti: «B1 y kut ti yāmb goamā zīnd bark wakat fāa, n paam yamsem noom» (Kol 4: 6). B1 ned kam fāa «wung ne [wall seglg n sa] ti kelge» (Zak 1: 19). Rē kutame, ti yāmb sên yaa taor soab sên yaa tēn-tvm̄d sōngā, yāmb tog n duka weer la y kō yāmb meng n lebg ned sên gomd goam sên tar biis sên yaa sōma.

Sug-Sōng pānga

Baasgo, yāmb sên yaa taor soab sên yaa tēn-tvm̄dā, Pasteer sên v1 la a tvm̄d ne Sug-Sōngā, a tog n baooome ti Sug-Sōng tvm̄ a pvgē. Raoā wall pagā tog n gesame ti y1 vēeneg ti taor dāmb nins sên be ne yē tvm̄dā pvgā maanda wa yēnda. Pānga paamda wakat ning yāmb sên paam Sug-Sōng pidbā wa karen-biisā sên paama pāntekotā daarā. (Tvm̄ 2: 4). B kell n yalsa kān-kāe n kēnd wa sên zems Sug-Sōngo (Gal 5: 25).

A Zezi yaa mams-sōng sên yud fāa taor soab sên yaa tēn-tvm̄d Sug-Sōng sên yāk nao-kēndr sên tog n y1 a soaba. B tvm̄dā singrē, a Zezi wilgame ti Sug-Sōng kōo bāmb pāng ti B tvm̄ neb a taabā yīng n sōng b ratmā pvgē. (Luk 4: 18-19). A Piyēer bilga a Zezi tvm̄dā n yell ti: «yāmb bānga Wēnnaam sên y1 wān n kō a Zezi sên yi Nazaretā Sug-Sōng la pānga. La bāmb saaga zīig zīig n maan neere, n maag neb nins fāa sên be svtāanā yembd pvgē wā. Bala, Wēnnaam bee ne bāmba» (Tvm̄ 10: 38).

Wa a Zezi, tōnd ka tog n mak ba raar a yembr n tu maan Wēnnaam tumdā ne tōnd meng yam wall d pāng ye. D tog n teega pāng sên yit Sug-Sōng nengē wā. (Luk 24: 49; Tum 1: 8).

TAOOR SOAB SĒN YAA TĒN-TUMDB MAMSGO

Wēnnaam Sebrā wilgda tōnd neb wusg sên yaa taoor dāmb sên yaa tēn-tumdb mamsgo. D na n dika neb a naas mamsg bala. A yiiibā bee kāab kudgā pugē ta yiiibā kāab paalgā pugē.

A moyiis: ti toog neb a taab tumde

A Moyiis yaa taoor soab sên yaa tēn-tumda, sik-n-meng soab sên yaa mams-sōng sên duk a tumdā n bas ne neb a taaba. Wēnnaam kōo a Moyiis noor kaseng n yāk-a t'a tae Bāmb nebā (Yik 3: 1-10). Wēnnaam da gomda ne a Moyiis «neng ne neng wa ned sên gomd ne a zoa» (33: 11). La Wēnnaam dika a Moyiis n tall n maan bān la bōn-yeesdes Bāmb neba sukā (4: 21; Tum 7: 36). Wakat kānga, a Moyiis ka maan sū-noog ne rē ye. D yātame t'a kell n tae Wēnnaam nebā ne sik-m-menga (Sdb 12: 3).

Wēnnaam Sebrā wilgda tōnd a Moyiis rēembā sên sagl-a t'a tōog n maan a tumdā (Yik 18: 13-27). A Zetoro sên yā t'a Moyiis maanda tumdā a ye, a yeelame ya: «Fo sên maamd būmb ningā ka neer ye... tumdā yiida fo pānga; foom f ye ka na tōog n maan yō wā ye» (v. 17-18). A Moyiis tūu a Zetoro saglsā n yāk nin-yēesens neba suk la sên zoet Wēnnaam n kō bāmb tumdā bek a yembre. Būn-kāng yīnga, a Moyiis paama weer tu tumdā kēng taore tu nebā me paam barka.

A Davud: sōng neb a taab ti b lebg neba

Taoor soab sên yaa tēn-tumd a to sên yaa mams-sōng d sên tōe n duk yaa rīm a Davud. Wēnnaam meng goma a yell n yeel t'a yaa «rao sên ta mam yam» (Tum 13: 22; 1 Sa 13: 14). Bala a Davud ra bee a riungā zug la yaa Wēnnaam nebā tēn-tumda, a rika a weerā la a pāngā neb a taabā pāng paasg yīnga.

Yē sên yaa taoor soab sên yaa sik-n-meng soaba yīngā, a ra ka tar rabeem ne neb a taabā sēn kēngd taorā ye, makr wa sēn deng-a yē taorā sēn yaa a Sayullā. A Davud ra gubga a meng ne neb ti b tōogrā zabrā pugā ra geesd ne yē tōogrā (1 Ki 11: 10-47). La a waooga neb nins sēn pog-b yē wā, n paas b raood ti b tōoge (v. 17-19, 25). Wēnnaam rika Davud sēn da tar ratem tu paas nebā raoodā n kut tu yē mengā tōoge, la b ning neb nins sēn na n pug yē poorē n tuma.

A Poll: taor soab sên yaa Wēn-zoeta

Mamsg a tāab soabā sên yaa taor soab sên yaa tēn-tumdā yaa tēn-tumd a Polle. Ba ne Wēnnaam sên bool yē t'a yī tēn-tumdā, a kell n gelga a meng ne sik-n-meng wa Kirist yamba (Rom 1: 1; Tut 1: 1). A Poll boola a meng wa «tēn-tumdbā yao-zuvga» (1 Ko 15: 9). Yē mengā ya a Barnabaas n yāag-a (Tvm 9: 26-27; 11: 25-26). Rē poore, yē me yāaga neb a taabā. A sebā a sên da gulsd n toondē wā ya a sên da baood ti paas neb a taabā pānga.

Neb a yīib a poll zāmsgā sên wom biis n yud neb a taabā ya a Tumote ne a Tut. A zāmsa a Tumote (Tvm 16: 1-5), la wakat sên wa n paase, a kōo sid a «tēb pugē biigā «t'a tae Efēs wēn-dooḡā» (1 Tt 1: 2-3). A zāa a Tit n kō a noor t'a ges Kert wēn-dooḡā yelle (Tit 1: 5). Tēn-tumdā sā n da ka maan a sên tōe fāa n zāms a Tumote, a Tut la neb a taabā, a tumdā ne a piugā fāa ra na n booga wusgo.

A Zezi Kirst: mamsg sên yud fāa

Zu-soab a Zezi Kirist yaa taor soab sên yaa tēn-tumd sên yaa mams-sōng sên yud fāa. B zāmsa nebā ti Wēnnaam soolma taor soab sid sid tumd n kōta neb a taabā n ka geld a meng ye (Luk 22: 24-27). Sên paase, B maana bün-kōng ne Bāmb menga vumā la B tumdā dūniyā zugu. B goma b mengā yelle, a Zezi menga yeelame ti: «Bala, ninsaal biigā ka wa ti b sōng-b meng ye, b waame n na n sōng nebā, la b kō bāmb vum n yao neb wusg yīnga.» (Mar 10: 45). A Poll bilga a Zezi sên yaa taor soab sên yaa tēn-tumdā ne mamsg sên yaa:

«Bt y paam yam ning Kirist a Zezi sên da tarā. Bāmb sên wēnd Wēnnaamā, bāmb ka tags ti bāmb sên zem ne Wēnnaamā yaa būmb sên na n gād kānkāe ye. La bāmb basa b naam n lebg wa yamba, n duk yīng wa ninsaala. La b sên lebg wa ninsaalā, b sika b meng n sak n ki, hal n ki da-pikā zugu!» (Flp 2: 5-8)

A Poll keooga tēedbā ne tēedba taor dāmba n yeel ti: «Da maan-y būmb ba a yembr ne zabr wall wilg-n-meng ye, la bt ned kam fāa tē ne sik-n-meng yam ti nebā fāa yuda yēnda. Bt yāmb ned kam fāa da ges a meng yell bal ye, bt y ges taab yell me» (Flp 2: 3-4).

TAOOR-SOABA SĒN YAA TUM-TUMDA TUUM SAGS

Taor soab sên yaa tēn-tumdā manesem tog n zīnda Pasteer sên vī la a tumd ne Sug-Sōng vuma pug nens a tāab pug sên yaa: a kāadma vumē, a wēn-dooḡā pugē, la soolem ning yē sên vī wā pugē.

Taoor soab sēn yaa tēn-tvmd a zak pvgē

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn vɪ la y tvmd ne Sug-Sōngā, yāmb pipi tvvmd zīg yaa yāmb zaka pvgē. Sēn deng ti yāmb tvv tigingā yīnga, yāmb tog n tuma yāmb sōngda la y kambā yīnga. A yeta gūuda wall pasteerā tu: «A tog n gesa a meng yir dāmb yell ti zemse, la a kut t’a kambā yɪ kom-sakds n maan sēn zems waoogre.» (1 Tɪ 3: 4). A Poll le paasa me: «bala, ned sã n ka tõe n ges a meng yir yelle, yē na n maana wān n tall Wēnnaam tēdbã?» (v. 5).

Woto, yāmb sēn yaa Pasteer sēn vɪ la a tvmd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n bānga vēeneg ti pipi, taoor soab sēn yaa tēn-tvmda tvvmd zīg yaa yāmb zakā pvgē, yāmb tog n segl n saame ti sik y meng n tvv yāmb sōngda ne y kambā yīnga. Neng a to, yāmb zakā yaa yāmb «pipi wēn-doogo,» tu wēn-doog ning yāmb sēn zāada yaa «wēn-do-pvgdga.» Yāmb sēn tar nao-kēndr ning n zāad yāmb zakā na n kell n yu woto me la y na n zã wēn-doogā. Yāmb tog n yu b yībã fāa taoor soaba.

Taoor soab sēn yaa tēn-tvmd Wēn-doogā pvgā

Zīg a yīb soab yāmb sēn yaa taoor soab sēn yaa tēn-tvmdā tvvmd zīg ya wēn-doogā. Yāmb tog n gelga y meng wa kūun a Kirst sēn kōn wēn-doogā (Efes 4: 11-12). Sēn paasde, yāmb tog n bāngame t’a Kirst boola yāmb ti y gū Wēnnaam nebã. A Piyeer gvlsa kasem-dāmba n yeel tu: «Bɪ y rɪlg Wēnnaam piisã sēn be yāmb nusē wã. Ka modgr yīng ye, la yaa ne yam-leoog sēn zems Wēnnaam yam. Ka ligd ye, la yaa nonglem yīnga. Ka tu soog bāmb ne pāng ye, yaa ti yɪ mamsg bāmb yīnga» (1 Pɪy 5: 2-3).

Yāmb sēn yaa taoor soab sēn yaa tēn-tvmd hakukã, yāmb tog n gūu Wēnnaam piisã n dɪlg-b ne Wēnnaam goama, n paas ka-pāng rāmba pānga, la pvvv neb nins sēn yaa bāad rāmbã la sēn be b namsg pvgē wã yīnga. Yāmb togame n kogɪ piisã ne we-baasã. (Tvum 20: 28-31). Sēn le paasde, yāmb tog n kōo mams-sōng ne Wēnnaam tvvmdã, n wilg nebã b sēn tõe n maan to-to n sōng taaba, la y yeel-b ti b maan wa yāmba.¹

Taoor soab sēn yaa tēn-tvmd neba svka

Yāmb sēn yaa taoor soab sēn vɪ la y tvmd ne Sug-Sōngā, yāmb tāab-n-soab tvvmdã zīg yaa yāmb sēn vɪ zīg ning ne nebã. Yāmb ka tog n yeel tu, yāmb yaa y

¹ Sēn na yɪɪ tu d paam vēenem ne Wēnnaam nebã zāabo, d ges sapitr 24 soabã: “Ges-y pusã yelle” ne sapitr 27 soabã: “Gū-y pusã”.

Vük a 7 soaba: Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng sên yaa taor soaba

zakā ne yāmb wēn-dooḡā ball la y yaa Pasteer ye, y tog n gelga yāmb sakā bī y tēngā wall zīḡ ning yāmb sēn vī wā me n naage. A Zezi zāmsa B karen-biisā n yeel tī b tog n yū «dūni wā yamsem» la «dūni wā vēnem» (Mat 5: 13-16). Woto kitame, tī yāmb tog n tall vī-sōng ne yāmb zāmaana neba, n pūvs b yīnga, la y pūv a Kirst nonglma ne bāmbā.²

A Zezi wilga taor soab sēn tog n nao-kēndr sēn tog n yī a soab wēn-dooḡā pugē. B yeela karen-biisā ya: «Bala ninsaal biigā ka wa tī b sōng-b ye, b waame n na n sōng nebā, la kō bāmb vum n yao neb wusg yīnga.» (Mar 10: 45). Pasteer sēn vī la a tumd ne Sug-Sōng tog n tūu Zu-soabā nao-kēndrā. La a tog n tēega B goama wakat fāa: «Ned sā n dat n yī kasenga, bī a yī neba fāa poorē soaba, la bī a sōng nebā fāa» (9: 35).

² Sēn na yīl tī d paam vēnem ne nebā zāabo, d ges sapitr 38 soabā: “Tum n kō nebā”.

Sapitr 29: Taoor soab sên yaa tum-tvmda

~ Sapitr 30 soaba ~

Taoor soab sēn tar yāabo

Puvsug ne tagsg yāab puḡē poore, Pasteer Emanwell bāngame ti Wēnnaam boonda yē t'a yi n bas a wēndo-bedrā sēn be galen-tēngē wā, ne a zaka rāmb n ti zīnd tēngā zīng ning sēn yaa weoogo. Be, a tog n vigla sull sēn yaa wēn-dot viglg Sulli. Pasteerā ket n tērame: «Ra yaa mam tēngā porvēens ning sēn da na n ka paam koe-noogā moonego, la yaa be la Wēnnaam da rat ti maam ne m zaka rāmb kēnge.» A mi vēeneg ti Wēnnaam ninga yāab a sūura puḡē.

Sug-Sōng tae PasteerEmanwell n kēng tēng a yembr puḡē. Baa ne sēn yaa zīng sēn wilg vēenegā, b ra miime ti zīgā ra pida ne sōod yela. Bāmb sēn ta be wā bala, pasteerā ne a pagā paama magsa ne tēngā sōoba. La neb a yīibā, baasgo, b kēnga taoor n togsd koe-noogā ne sida, b rāmb fāa sēn kelgd bāmb yīnga. Neba paama fāagre, n deeg Suga pidbu, ti wēn-doogā sung n yalgdē, la a bitē.

Pasteer Emanwell mi n puu a yāabā sēn yaa ti luglg wēn-dot sēn kēnd ne Sugā ne a wēn-doogā neba. Tao-tao bala, kēer singame ti gād yāabā, ti ne wakatā, tum-tumdb n sung n zīndi, Pasteer Emanwell sēn zāms tumda yīnga. A mi n talla yē sēn zāms taoor dāmb ninsā n moonde la a vigind wēn-dot sēn pē bāmba. Yuuma sēn puḡdā, b tōog vigla wēn-dot wvsgo. Bāmb meng zāmsa misōneer dāmb la b tum-b ti pags wēn-dot koe-noogā sēn na n ka ta wā suka, sēn yaa wīndg sēn yitē wā goabga.

Ründā, Pasteer Emanwell wên-doogā yēega sōma. Nebā gāda b tɔlsmā n kō b mens ne pasteerā yāabā, n ket n kēngd taoor ne wēndo-paals viglgu, soolmā pvgē. Pasteer Emanwell sid yaa mamsgo, ne sên kēed ne taoor soab sên tar yāabo.

Tɪ tōog n tae Wēn-doog tvumd sên zems pvgē, Pasteer sên kēnd ne Sug-Sōng tog n bānga vēenega, Wēnnaam daab ne wēn-doogā. Rao bi pag tog n bānga vēenega, wān-wān la m tog n kēes a meng tɔlsem kāng pidsga pvgē. Pasteerā sā n wilg yāab sên yaa vēeneg wēn-doogā sên tog n kēng zīg ninga, nebā tara ratem ti pvgē. Rao bi pag sā n wa pa tōog n wilg yāab a woto, wēn-doogā na n lisame (Yel-būnā. 29: 18). Sapitr kāngā na n goma yāab sên yaa ti tae tēedb sull yōodo.

TAOOR SOAB SĒN TAR YĀAB BILGRI

Taoor soab sên tar yāab yaa rao bi pag sên taet Wēnnaam nebā a sên be zīg ningā, la a be zīg ning Wēnnaam sên dat t'a zīndā. Taoor dāmb kāens tara tōog ti ne Sug-Sōng taebo, b tōe n yā sên wat yelle. B tara tōog ti mag n bāng vēenega, wēn-doogā sên ya a soab ründā, n bāng a pāng la a pān-komsem. B leb n tara tōog ti yā wēn-doogā sên tōe, la a sên na n wa leb g bumb ninga. Sên le paas yesa, b le tara tōog ti tuk sor n kō wēn-doogā t'a tū, n tōog n pids tɔlsem nins Wēnnaam sên kō-a wā. Sên na n baase, taoor soab sên kēnd ne Sug-Sōng n tar yāab tara tōog ti tus wēn-dooga t'a kēng taoor ne ratem, a tɔlsem dāmbā pidsg yīnga.

TAOOR DĀMB SĒN TAR YĀAB YALĒ

D ges yalē dāmb a nii taoor dāmb sên tar yāab sên tog n tall wa sên puk Gvlg-sōmyā pvgē:

Suga sên taete

Pipi, taoor soab sên tar yāabo, yaa Sugā n taet-a. Sên deng Pasteer sên na n tae a wēn-doogā Wēnnaam daaba pvgē, yē meng tog n pida ne Sug-Sōngo, la a a tar tōog n tōe n tū Suga wilgri (Gal 5: 25). Bāmb tog n segl n seeme ti bas bāmb mensā saagre, la b tū ne ratem kasenga, Wēnnaam saagrā.

Sên pid ne tēebo

Yiib soaba, taoor dāmb nins sên tar yāabā pida ne tēebo. Bāmb tara pān-tōod ti tē la kts Wēnnaam sid zu-loeesā la yela taore (Ebre 11: 1-37).

Pv-peelem soaba

Tāab soaba, taoor dāmb sên tar yāab kōta wēn-doogā mamsg sên yaa turg t'a tū (Filip. 3: 17). Bāmb tara tvm̄dā sebre, b sên paam sên tū ne gelgr, sên wilgd t b tara noor ti tae wēn-doogo. B pukda b nedengā ne Wēnnaam sên gūud ne wēn-doogā t'a leok yāab ning Wēnnaam sên kō-a wā.

Sên tar yāabo ne taoor yelle

Naasē soaba, taoor dāmb sên tar yāab wēnemdame n get sên be taoore. Bāmb taogsga loeeme, la pa būmb ning sên maan zaame wā ye, la yaa zu-nood nins sên be beoogā. A Poll bilga yalē-kāngā a sên kīs kaset ti: «Mam maanda būmb a yembre: mam yīmda sên loogā, la m dat n paam būmb ning sên be taorā» (Flp 3: 13).

Yāabo, la zu-loeesā yidgri

Nu soaba, taoor dāmb sên tar yāab yaa neb sên ne beoog yelle, la b tvm̄d rūndā me, ti bōe, bāmb nee būmb sên tōe n pidsi. Bāmb tvm̄dame, ti bōe, bāmb maanda būmb ning sên tog n maan n tōog n pids tulsmā. A sên saagd beoogā yīnga, taoor soab sên tar yāab tog n tōog n tae wēn-doogā ti b tōog zu-loees nins b sên segdā.

Kīs-sid soaba

Yoob soaba, taoor dāmb sên tar yāabā tog n yu neb b kīs-sida. B wilgda b zemsg ne b kīs-sida ne sên looge. Bōn-kāng yīnga, Wēnnaam nebā segl n sēeme ti tū-ba, sên wata pvgē.

Sên tekd neba

Yopoe soaba, taoor dāmb sên tar yāabā yaa neb vum sên tekd neb a taabā. Bāmb tara Wēnnaam pāng ti tus neb a taabā ti b maan būmbu. Bāmb tara kūun la yam sên sek ti tek neb a taabā yel-manesem, yam-yāgsa la b tom wa sên zemse.

N tar daodo

Sên na n baase, taoor dāmb sên tar yāab tara raodo. Bāmb tara raood ti kēn beoog yell d sên ka mi soma pvgē. PasteerEmanwell sên wa n bas a zo-rāmbā la galen-tēngā v̄i-noogā, a ra pa mi būmb ning sên da gūud-a ye. Wakat kānga, a taeē a zaka rāmb n ka mi a sên dabdē, n kīs ne Wēnnaam sên leok bāmb ratmā sida.

TAOOR DĀMB SĒN TAR YĀAB MAMSGO

Naoor wvsgo, Wēnnaam sebrā yaa raop la pagb Wēnnaam sēn yāk la B ning- b kaam wa taoor dāmb sēn tar yāabo. Taoor dāmb kāens kōta vēnem ne yalē nins sēn sōdg zugē wā. Neb a yoobā sēn pvgdā yaa taoor dāmb kāens buudu:

A Abrahaam: yāab sēn pid ne tēbo

A Abrahaam ra yaa taoor soab sēn tar yāab n pid ne tēbo. Ne tēbo, a gesa taoor n yā «tēng ne a yēbgr sēn be taoore, tī Wēnnaam mengā la yēbgd la a tān- meta» (Ebr 11: 10). Rē poore, ne tēbo, yē talla a zaka rāmb n kēng tēng a sēn ka mi, n tē tī Wēnnaam na n pidsa B kāabgā ne yēnda.

(Ebr 11: 8). Yē sēn maan woto wā, yē lebga «b rāmb nins sēn tēedā» (Rom 4: 11).

A Zozef: Yel-solgds bāngre

A Zozef tae yel-solgds bāngre. Wēnnaam kōo yē a Farawō zāmsdā vōore (Sun 41: 15-24). A Zozef leb n kōo rīmā sagls a sēn tog n leok yel-soalgd kāngā (. 25-36). La sēn paase, wvsg pōsa ne komā. A Farawō yāa Wēnnaam Sugā a Zozef pvgē, n kō-a taoor soab zī-kasenga, tī yē n pvgd Farawō wā (37-44).

A Zozoe ne a Kalēb: raood yāabo

A Zozoe ne a Kalēb raooda yāab sōng-b lame tī b kēng ne tēbo, tī kēer lebq rabeem yīnga (Sōdbo 14: 6-9). Tī ra bas b mens n kō rabeemā, a Zozoe ne a Kalēb yāka yam tī maan tēb ne Wēnnaam. Nebā sēn wa n zāgs tī tū bāmb mamsgā, bāmb kell n kōo sid ne b yam-yākrā, n tall yāab sēn vī wā yvum pis-naase, n segend zamaan ning sēn wata tī na n kē Kāabg-tēngā.

A Neemi: yāab sēn pa lebd poorē

A Neemi tae Wēnnaam nebā tī b lebq n me Zeruzalem lalsā ne tolsem a yem- bre. A sēga gudgr kasenga. A yāabā n da teb-a ne būmb ning sēn da tog n pidsā, sā n yaa tī Wēnnaam nebā sā n tigima taab tvvmd ning Wēnnaam sēn kō-bā.

A Aaze: Tī tvvmd Wēnnaam yīnga

A Aaze yel-mansēm-sōmyā tusa Wēnnaam nebā, tī b wēneg n bas b mens sū- kīra tvvma, n ning Wēnnaam tvvmdā pipi zīgē. A boola nebā, tī b bas tī rik b arzēgsā tī met bāmb mens rotā. Sēn yudā, bāmb tog n dika b arzēgsā n tvvmd

Wēnnaam doogā tʉumde. No-rēesa yeela bāmb ti b sã n naag taab ne tʉlsem a yembre, tʉumda na n seeme.

A Zeezi: tōnd mams-kasenga

Tōnd Zu-soaba a Zeezi, n yaa mamsg sên kēed ne taor soab sên tar yābo. Bāmb ra mii vēeneg būmb ning yīng Bāmb sên wa wã, Bāmb sên na n tũ zīng ninga, la B sên na n maan būmb ning n tōog n ta. B yaa mamsg sên zems zāng sên yaa sor sên tog n tũ, la Bāmb meng yāka yam ti tũ so-kānga (Ebr 12: 2). B leb n kōo mamsg ne b tʉuma, B zāmsame la B bool neb a taab ti b naag ne Bāmb tʉumdã pʉgē.

A Polle: Misoneer tʉumdã yābo

A Zeezi loogrã poore, a Poll yu taor soab sên tar yāab kaseng zamaana fãa. A Poll paama yākr sên yi Wēnnaam nengē ti moon bu-zēmsa koe-noogã. A rika a yābã n taas neb a taaba, la a leb n kō-b-la mamsg ne koe-noogã togsg sên womd biis weengē, wēn-dot vilgu, la misō wã tʉuma. A tʉumdã baasg wakate, a Poll tōog n kōo kaseto: «Mam ka kus arzān boolg kũunã ye» (Tʉuma 26: 19).

TAOOR-SOBENDÃ TUUMD PÃNGA

Ti tōog n yu taor soab sên tar sên n yāabo sɪd-sɪda, rēndame ti y bāng taor-sobenda yāab pānga. La yāmb tog n bāng vēenega, taor sên tar yābã tʉumda vēenega.

Misō wã, la a yābo

Ti sunge, yāmb tog n bānga lagem-n-taar ning sên be misō wã ne yābã suka. Wēnnaam soolem pʉgē, yāab n tũud tʉumdã, la a ka lebend ye. Yaa Wēnnaam n deng n yāk yam ne Wēn-dooḡã misō wã. Wēnnaam misō wã b sên mi n boondē ti misō Dei wã, yaa ti ra buud neb ne soolem dāmb toay-toay sên be dũniyã zugã n kō Bāmb sên deng a Kiris waoongã. A Zeezi goma a yell B tʉum-kasenga pʉgē: «Kēng-y n maan-y neba buud fãa ti b yu Mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga la Sug-Sōng yʉure, la y zāms bāmb ti b sak būmb nins Mam sên da togs yāmbã» (Mat 28: 18-20; Mar 16: 15-18; Luk 24: 49; Zã 20: 21; Tum 1: 8). Wēn-dooḡã tʉumd yaa ti pids Wēnnaam misō wã.¹

¹ Sên na yil paam vēenem ne misō wã yābo, ges-y Sapitr 31 wã pʉgē: “Taor soab sên tar yābo.”

A Kiris rogla Pasteer fāa, la wên-doog fāa sên kēnd ne Sug-Sōng ti b kēes b toog zāng Bāmb misō wā pugē. B kōo noor ti wên-doog fāa lebg wên-doog sên tumd misōneerend tūma. Sā n yaa woto, a tog n kōo a meng koe-moonegā, karenbiisa zāmsgo, la wên-dotā viglgu. Sên paase wên-doog fāa sên kēnd ne Sug-Sōng tog n paama yāab ti yāk la tum misōneer dāmba, la tum-tumdb a taab sên yaa tēedba. A tog n yāka yam ti teband tum-tumdb kāens ne a puvsgo la ne ligdi.²

Yāabā n yaa sullā tumde, Sug-Sōng sên wilgi, sên ya B tumd ti pids Wēnnaam misō wā. A yaa bāngr gomd sên pa tik ründā tumā bal ye, la yaa sên kēed ne zu-nood nins sên be beooga n watē wā zutu.

Yāmb ne wên-doog ning yāmb sên zāadā sā n sung ti maan Wēnnaam misō wā, Wēnnaam na n kōo yāmb yāab ti maan būmb ning B sên dat ti y maana. Yāab kāng sên yit Wēnnaam nengē wā yāagda misō wā tumd wa sên guls yīngrā. A yaa rē n kut ti y tog n paam vēnem sōma ne Wēnnaam misō wā tumde, tummdā sên loe wên-doogā to-to la mosō tumde sên tog maan to-to. Misō wā pugē la yāaba yita, ti yāaba pugē la tulsmā yita, ti tulsmā pugē la tūma yita.

Ti bus yāabā

A wa b sên tog n ko puvsg n tōog n paam bi-sōme wā, d tog n koo yāab me n tōog n tigs bi-sōma ne so-tūuds sên yit Wēnnaam nengē. Yāmb tōe n koo yāabā yāmb mengā sūurā pugē, wên-dooga pugē, yāmb sên yaa pasteerā, n tūnug ne so-tūuds a tāabo, wa sên pugdā:

1. Wēnnaam sebrā kaoreng la tags-zulung pugē. Pipi, yāmb tōe n koo yāabā yāmb sūura pugē sên tūnugd ne Wēnnaam sebrā kaoreng la taogsgo. Yāmb tōe n karma puvsg pugē, nin-kasmes Wēnnaam sên duk n tum ti b soolmā kēng taoor Guls-g-sōmyā pugē. Yāmb sā n karemdē, bi y svk y meng Svks nins sên pugdā:

- Yāab bug la Wēnnaam ning taoor soab kāngā sūurē wā?
- Wān-wān la taoor soab kāng bāng yāabā?
- Wān-wān la a tōog n pids yāabā?
- Wēnnaam yeta maam ti bōe kiba-kānga puvse?

Guls-y yāmb leo wā sebr zugu, n lebg n tags b yell y sūurā pug puvsg pugē. Sā n beē, yāmb na n wa rat n segla koe-mooneg ne tags-kāense, n pui-b ne yāmb

² Sên na yil paam vēnem ne kēng wên-doogā pelg misō wā yāab pugē, ges-y Sapitr 40 wā pugē: “Sigl-y misō porgarem wên-doogā pugē.”

Vük a 7 soaba: Paster sên kënd ne Sug-Sōng sên yaa taor soaba

sullā. Ne nen-kānga, yāmb ne y nebā na n naaga taab n bi Wēnnaam misō wā pugē, la tūmd ning yāmb wēn-dooḡā sên tog n pids misō kāng pugē wā.

2. *Yals n gū Wēnnaam.* Yiibu, yāmb tōe n kōo yāabā yāmb sūurā pugē, n gūud Wēnnaam pūsg pugē. Sung-y ti kolg bāmb ne bark pūsdō, la waoogre (Zak 4: 8). Yāmb sā n wa wūmd Wēnnaam belmā rāamde, yāmb tog n pūsame: «Zu-soaba, wilg-y maam y raabo. Bas-y ti m yā yāmb sūurā. Yāmb tog n paa Wēnnaam belmā pugē, n pūsd ne Sug la kelgd Bāmb koegā» (Rom 8: 26-27; Efe 6: 18).

Yāmb sā n wa pūsd woto, yāmb tog n gūlda tagsd nins Sug-Sōng sên ningd yāmb tagsgē wā wall yāmb yamē wā. Sā n beē, tagsd kāens wat n lebgda vēnega. B tōe wa lebga zubo. Zubā pugē yamb na n bānga zīg ning Wēnnaam sên tae wēn-dooḡā n teesd zīg ningā (Ezy 30: 21). Yāmb dat n kell n tae nebā wakat ning yāmb sên baood Wēnnaam sorā wilgrā.

3. *Ges-y ratmā.* Sên na n baase, yāmb tōe n koo yāabā, n pūsd yāmb sullā neb kosd yīng wall zīg a to sên yāke (Zā 4: 35). Yāmb sên get wakatā, kos-y pūsg pugē, ti Wēnnaam kō yāmb vēnem: «Zu-soaba, kit-y ti m yā nebā ratem sên yaa zulung pugē sên be b pūse wā» (2 Ko 4: 18). Yāmb le tog n pūsd n paasame: «Zu-soaba, yaa tūm-buse la Yāmb dat ti wēn-dooḡā leoke?» Yāmb sā n pūsd n sa, bi y yals su... n kelg Wēnnaam leokrā.

Sug-Sōng tūmde

Tōnd vu yaolem wakate, Wēnnaam sên pudg B Sugā neba fāa zutu (Tūm 2: 17-18). Wēnnaam kōo tōnd Bāmb Sugā ti pid tōnd la tae tōnd tūmdā pugē. Tōnd sā n sud yaa taor soab sên kënd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n teega Sugā taeabā wakat fāa. Ba ne ne rūndā taor-sobendā rabay la wēn-dooḡā būng so-tūuds sên sên ket n tūmdā, yāmb pa tog n teeg zāms-kāens sên yaa ninsaal dēndā bal ye. Yāmb sên yaa Sug pugē taor soab sên tar yāabā, yāmb tog n bao Sug-Sōng taeab wakat fāa la y tū-a, n sak no-reesa goama: «'A ka ne pānga wala noor ye, la yaa ne Mam Sugā', Zu-soabā sên yaa sên-Ka-Seeb n yeele» (Zkr 4: 6).

Yāabā pūbo

Baa ne nin-yend yāab sên yaa sōma wā, a pa sek ti yāmb paam yāabo, n gād-a yāmb y yembr ye. Yāmb tog dika yāab kāng n gom ne wēn-dooḡā. La yāmb tog n tumame ti yik Wēnnaam neba ratem ti b tū. Nao-kēndr kāng boondame ti yāab fāa yagbo. A Zeezi ne B karen-biisa tūmdā pūi-suk fāa ra naaga yāabā pūbē. Bāmb ra pūta B yāabā wakat fāa ne bāmba, n yaool n kutdē ti b tūudē. Woto me,

yaa sōma ti gom yāmb yaabā ne wēn-doogā la y bool nebā ti «tū [yāmb] mamsgā, wala [yāmb] sên tūud Kiris mamsgā» (1 Ko 11: 1).

Sên na yil ti bōn-kāng tōog n yī, yāabā tog n susa nebā tagsgā. A tog n yaa sên tōe n gāde, wall sên tōe n maane. D tōe le yeelame, ti yāab ka tog n yī yaooleng n lim nebā yē. A le ka tog n yī bilfu, bilf ti loog n ka susd nebā ye. Yāabā sā n yaa yaooleng wvsg ti nebā ka tōe n gād-a, pasteerā tog n pas-a-la bāooneg-bāoonego, ne tulsem dāmb sên tōe n tūme, wakat koεeg bi wok pugē.

A yaa sōma wakat kēere ti wilg yāaba vūk-vūka. Nanda, yāmb dat n pvi yāmb ne y zīnd-n-taagā wall y zo-rāmb sul-bil sên zemse la taoor dāmb yāmb sên kīs sīda. Yāmb tōe n sōsa ne taab n pvs koe-zugā yīng n paam wilgr sên yit Sug-Sōng nengē yāmb sên tog n kēng taoor ne tūmdā to-to. Sên pogde yāmb tog n pvi y yāabā ne Wēn-doogā taoor dāmba, sên na yulē ti b kēes b toogo. D zīnig sull sên na n ning yāabā a na-kēndr zugu. Yaa sōma ti sulā neba fāa kēes b mense.

Wakat sā n ta ti yāmb tog n pvi y yāabā ne wēn-doogā, tōe ti yāmb dat n yāka «dumaas a yembr yāaba yīnga.» Wakat kāng na n kōo yāmb weer ti y bilg nebā yāmb yāabā vēenega. Yāmb tog n gomda yāaba yell wakat-wakat la y moond a zug wakat fāa. Zāmsg kāng na n sōngame ti yāabā viglg nebā sūyā puse.

Sên paase, yāmb togame n tum n wa miē ti wēn-doogā fāa yikame n na n pids yāabā. Yāmb tog n paasa neba raood ti b kō, la b kēnge, ti b tūme, ti tum la b kō b mens ti yā yāabā pidsgu. Sora zugu, yāmb tōe n dat n boola neb a taab ti b wa pvi kaset rāmb yāabā sên na n pids to-to. Kaset kāens na n sōngame la sus nebā ne wēn-doogā ti b pas so-sōnga zugu.

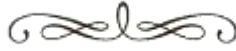
Ti gang zu-loeesā

A ka tog n yī lingr ne yāmb yāabā pidsg sā n wa n seg makr ye. Wēn-doogā sên baood ti kēng taoor ne Wēnnaam yāabā na n paama gidgre, ne zīn-dāmba. A Poll gvlsa Tesalonik tēedbā n bilg-ba: «Ti bōe tōnd dat n waa yāmb nengē... la Svāana gīda tōnd sore» (1 Tes 2: 18).

Gidgr kāensā ka tol n tōe n yals wēn-doog taoor kēnd zāng ye. A yaa sōma wakat kāng ti yāmb ne wēn-doogā yals kān-kāe yāabā pugē. Yāmb sā n yals kān-kāe yāab ning Wēnnaam sên kō yāmba zugu, a na n pidsame. A Zeezi kāabame: «Mam na n me m kaorenga, la kum-kulg ka na n tōog-a ye» (Mat 16: 18).

Sapitr kãngã sungrê wã b sên togs kibarã, Pasteer Emanwell maana sid ne Wēnnaam sên kō-a wã. Ne sakr la tēbo, a nanga pãnga, la yãabã pidsame. A tõe sid yu woto me ne yãmba. Yãmb sã n paam Wēnnaam yãab ne yãmb wēn-doogã, la yãmb sã n nang pãng ne wakat tooga puga, yãmb me tõe n yãa yãmb yãabã pidsgu. Yãmb tõe n kosa ne tēbo, Wēnnaam kãabgã ne a Abakukã: «Tı bõe, vënegrã [yãabã] gũuda wakat sên yãke... Ba a sã n kaoosdê, bı y gũ-a; bõn-kãng na n waame n ka kaoos ye «(Hbk 2: 3).

Sapitr 30: Taoor soab sēn tar yāabo

~ Sapitr 31 soaba ~

Misõneerendã taoor-sobendo

Daar kãnga, a Zeezi ra gõoda Galile mogrã noore. Be, B sega a Pɽyɽer ne a Änder sên lobd b zîm-gãmba mogrã pugê. B yeela bãmba,

«Wa-y n tũ-y Maam, la Mam na n kitame tt yãmb lebg Mam nebã baoodba.» Wënnam sebra yeelame: «La tao-tao bala, bãmb basa b zîm-gãmba wã n tũ Bãmba» (Mar 1: 16-18). Nebã nong n sakda taoor dãmb nins sên tar misõ yãabã. B tagsga tUSD-b lame tt tũ-ba, wa a Pɽyɽer ne a Änder sên tũ a Zeezi wã.

Sapitr kãngã na n goma Pastɽer sên kënd ne Sug-Sõng sên yaa misõ wã taoor soabã tUSD n yuda. A na n goma a tUSD sên yaa tt tae wën-doto, n tõog n maan Wënnam misõ wã têng-zugã. A na n goma ball-balle, wãn to-to la b na n tõog n tak neb a taaba tt tũ-ba, tUSD kãnga pugê.

PASTɽER SÊN YAA MISONEEER

A Zeezi meng ra yaa taoor soab sên yaa misonere, la B boonda Pastɽer sên kënd ne Sug-Sõng t'a yɽ woto. B baooda raop ne pagb tagsg sên yaa sõma, kõ-n-meng la ne tēeb sên yaa sõmã, sên na yɽ n tae B nebã misõ wã pugã (2 Ki 16: 9).

Yalē rãmb sên yaa tilae

Taoor dãmb sên yaa misoner dãmba mii bãmb sên debd zīg ningã, la zīg ning b sên dat n ta wã. B leb n tõe n taka neb a taaba, tt b tũ bãmb so-toa kãng pugê. Pastɽer dãmb sên yaa misoner dãmb tara yalē-rãmb a tãab sên yaa tilae:

1. *Wumbo*. Pasteer dāmb nins sēn yaa misoneer dāmba wumda Wēnnaam misõ wā võore. Bāmb miime ti Wēnnaam yaa soab ning sēn yaa Misoneeere, la ti B tūmdā yaa ti ra la bool neba buud fāa ti wa Bāmb nengē (Mat 24: 14; Vēnegre 5: 9; 7: 9). Yāab kāng yvvr yaa missõ Dei, t'a võorā ne latē yaa «Wēnnaam Misõ.» Pasteer sēn yaa misoneer miime ti wēn-dooga belem yaa ti pids Wēnnaam misõ wā tēnga zugu. Raopā la pagbā miime ti yāmb sēn yaa pasteerā y tūmd a yembr me yaa ti kibl wēn-doogā n tōog n pids Wēnnaam Misõ wā.¹

2. *Kō-m-menga*. Sēn zvvg Wēnnaam Misõ wā võor wumbo, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng tog n kōa a meng zāng ti tae a wēn-doogā t'a kēes a meng zāng yāab kāng pidsga pvv ne Sug-Sōng pānga. A tog n maana a sēn tōe tek n tōog n maan tūm-kāngā.

3. *Pān-tōogo*. Sēn na n baase, Pasteer sēn kēnd ne Sug-sōng tog n kōo a meng ti yidg a yel-manesmā ne a pān-tōog sēn zemse, n tōog n yogneg wēn-doogā t'a tōog n pog Wēnnaam misõ wā. Pasteer sēn sid kēnd ne Sug-Sōng tog n bāngame ti baasg zānga, a pān-tōogā tūmd yita Wēnnaam nengē ne Sug-Sōng pānga (Tum 1: 8; 2 Ko 3: 5-6).

A Zeezi mamsgo

A Zeezi yaa taoor soab sēn yaa misoneer sid sīda. Bāmb ra mii būmb ning yīng B sēn be dūniyā zugā. B mooname «Ti bōe Ninsaal Biiga waame ti bao la ti fāag sēn menem-bā» (Luk 19: 10). Zīiga a to, B yeelame: «Mam yii yīngr n wa, la ka ti maan mam daabo, la yaa ti maan sēn tūm-a Maamā raabo» (Zā 6: 38). A Zeezi rika B misõ wā n mak ne B «rubo» (Zā 4: 34). A wa rub sēn kōt yīngā keelem la a rilgd-a wā, a Zeezi paama keelem la rub B sēn maand B Ba raabā yīnga. Kō-m-meng kāng n tall Bāmb ti B ru kūm-dapka zugu (Mat 20: 28).

Sēn deng Bāmb sēn na n lebg n leb saasē wā, a Zeezi rika B misõ wā n kō B wēn-doogā. Bāmb yeela B karen-biisā: «A wa Ba sēn tum Maamā, Ma me tumda yāmba» (Zā 20: 21). A wa a Zeezi sēn yā B Misõ wā Wēnnaam raabā pvv, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng yāta a misõ wā a Kiris raabā pvv. A wa a Zeezi kō-m-meng ti maan Ba raabā sēn tebl B Misõ wā pvv, bōn-kāng me na n tebla Pasteer

¹ Sēn na yul n paam vēnem Wēnnaam misõ wā yāab pvv, ges-y Africa's Hope seeri dekuveertā seb pvv, *Misõ wā teoloji bibliik*, a Paul York sēn gvlse, d tōe n paam-a-la Africa Theological Training Service ēntegnet zugu: (ATTS), www.africaatts.org.

sên kênd ne Sug-Sôngo, a misô wã pugê (Mat 26: 36-44; Mat 28: 19-20; Zã14: 16).

Ti yi, n yaool n maane

Yãmb sên yaa Paster sên kênd ne Sug-Sôngo, yaa sôma ti y bãng ti taor soab sên yaa misoner tog n yume, n yud ti maane. Têeg-y t'a Zeezi kãaba a Peyer ne a Ændere: «Tũ-y Maam la Mam na n kitame ti yãmb lebg Mam nebã baoodba» (Mar 1: 17. Bãmb sên tũ a Zeezi la b pid ne Bãmb Sugã, karen-biisa mens paama tedgre. B na n lebga wa b Karen-saambã (Luk 6: 40; Tvm 4: 13).

Ka Sugã sên da kutd ti bãmb tumd ne pãngã bal ye, la B ra taasda bãmb Kiris nonglema yĩngã. Sug-Sông tek-b lame ti b komã ne b ratmã, la b talã rãmba lut a Kirst Zu-sobenda têngre. Bãmb ti naaga a Kiris Wẽnnaam Misô wã pidsg pugê. Vum sên tar pãng ti b boond ti Sug-Sông lisgã n yaa yêbgr ne bãmb sên na n wa lebg taor dãmb sên yaa misoner dãmbã (Luk 3: 16; Tvm 1: 4-5).²

Woto buud tõe n paama tønd me ründã. Tønd sã n kô Wẽnnaam Sugã weer ti B pid tønd la B tum tønd pusê, Bãmb tekda tønd ti d lebg Kiris wênego (2 Ko 3: 18). La Bãmb na ninig ratem kãng tønd zug a Kiris tigsgã yĩnga.

Ti lebg misonere

Zu-soaba a Zeezi boola raop la pagb ti b kell n kêng taor ne tumd ning Bãmb sên da sungã. B lebg n duka B weer ne B pãng n zãms la maan-b ti yi misoner dãmba. Nao-kêndr a yembr a Zeezi sên da maand yaa ti tum bãmb misô wakat koeg yĩnga. Bãmb zãms-b lame, n kô-b tum-teed n yaool n tum-ba (Luk 9: 1-6; 10: 1-16). Bãmb sên lebg n wa wã, B togsa bãmb tumdã sên yi to-to (10: 17-20).

A Zeezi Karen-biis piig la yibã ka rog n yaa taor dãmb ye. B ka neb sên da yôgen misô rãmbã yĩng ye. B ra yaa neb sên be nebã suk n tumdê. Wakat kãnga, b ra seglg n saame ti bas b vumã a Zeezi nusê, ti Bãmb tõe n maneg bãmba. Ne Bãmb vuma la b zãmsgã, a Zeezi kô bãmb B yãabã. B kô bãmb noore: «Kêng-y n maan-y neba buud fãa ti b yi karen-biisi» (Mat 28: 19). Bãmb kengame, la b paama Sug-Sông pãnga, wa Bãmb meng sên da paama (Luk 4: 18-19; Tvm 1: 8).

Bãmb segbã sek a yembr pug a Peyer ne Zu-soabã, yê ninga a meng keeng wa a pa zems ti yi taor soab ye. Yênda kosa a Zeezi: «Zãag-y ne maam Zu-soaba; Mam yaa yel-wênã soaba ! (Luk 5: 8). A Peyer ra tēedame t'a pa zems ne yē

² Sên na yil n paam vënem SugSông lisgã pugê, ges-y Sapitr 10, 11, la 20 wã pugê.

menḡā sēn yaa a soaba ye. Wakat kānga, a Zeezi ra mii a Pɽyēer pāngā. Dē, Bāmb leoka a Pɽyēere: «Ra zoe rabeem ye; mosā fo na n yu mam nebā baooda» (v. 10). A Pɽyēer sēn kēnd ne a Zeezi wā, a paama tekr n lebg misō sēn tar pāng taoor soab tōnd sēn wumd ti b gomd a yell Tuumā sebra pvgā.

Wēnnaam sebra yeelame: «A Zeezi yāka tum-tumdb piig la yiib ti b zīnd ne Bāmb ti Bāmb tōe n tum bāmb ti b moon koεεgā» (Mar 3: 14). Bāmb sēn zīnd ne a Zeezi wā, n kelgd Bāmb zāmsgā la b get B tuumā, karen-biisa lebga wa b Zu-soabā. A Zeezi maana bāmb ned fāa t'a yu taoor soab sēn yaa misoneer toor zalle, tuumd toor zall yīnga. Bāmb sēn maan bōn-kāngā yīngā, wēn-doogā Bāmb sēn yēbgā ket n kēngda hal ti ta rūndā. Tōnd sēn paam boolg ti yu Pastēer dāmb sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yaa sōma ti rik weer n zīnd ne taoor dāmb sēn yaa misōneer dāmb sēn maan b tuumd neere. Tōnd sā n pēdg n tū a Zeezi, la d naag ne neb a taabā n maan woto, tōnd na n paama tekre.

Yaa tōnd la b taas taoor-sobendā tuumde. Tōnd me tog n nanga pāng n tōog lebg taoor dāmb sēn yaa misōneer dāmb sēn mense. Wa a Zeezi ne tum-tumdbā, tōnd tog n tumame ti yidg neb a taabā. A Poll gɽlsa a Tumote: «Dē yīnga m biiga, nang pāng Kiris Zeezi barka pvgē. La būmb nins mam sēn da zāms foom kaset dāmb wusg sukā, bi f zāms bāmb neb nins sēn tūud sidā, la sēn tōe n zāms neb a taab me» (2 Tɽ 2: 2).

MISONEEREND KO-YŪUDU

Misō wā tuumd rogda misoneerenda ko-yūuda pvgē. Ko-yūudā yaa ratem kaseng ti pids būmb sēn tar yōodo. Yul-soaba goma Wēnnaam noglem B Biigā ne soolem dāmbā yīnga. «kos Maam», Ba wā yeela Biigā, «la Mam na n kōo Foom dūniyā soolem fāa ti F sooge, la F soolmā na n taa dūniyā tek fāa» (Ysy 2: 8). Tōnd sēn yaa Wēnnaam kom-dibli la kom-pugli, tōnd tōe n naaga Biigā n maan misō wā pɽvs-kāngā. Ti maan woto na n waa ne ratem kaseng ti yā tōnd zo-rāmb la d yags sēn wa a Zeezi nengē. Wakat kāng bala, bōn-kāng na n waa ne ratem kaseng tōnd pvgē, ti yā t'a Kiris fāagrā koe-noogā taa soolem dāmbā fāa. Yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n paama Wēnnaam nonglmā. A Abrahaam maana woto. Baa ne a sēn kɽvl n ka tar biigā, Wēnnaam yeela yēnda: «Nak n ges yīngr la f sōd ādsā... Fo yagensā sōor na n yu woto» (Stn 15: 5). A Abrahaam tēe Wēnnaam n pɽv a nonglmā. A sakra poore, a lebga neb nins fāa sēn tēeda ba (Rom-dāmba 4: 11). Kos-y Wēnnaam ti B kō yāmb Bāmb noglem soolem dāmb a taaba yīnga. Rē poor bi y bas ti nonglem kāng tus yāmb ti y yōgen y wēn-doogā t'a kēes a toog Wēnnaam Misō wā pvgē.

MISŌ WĀ TUUMDE

Misō wā nonglem sã n yaa tulae, yē a yembr bal ka sek ye. Yāmb sên yaa Pasteer sên kënd ne Sug-Sōngã, yāmb tog n tumame ti tek nonglmã t'a lebg vëenega. A Poll yaa sid kãng mamsgo. A ra tara ratem ti yã yel-wëna rãmbã sên wënemd n wa Kiris nengē (Tum 22: 21; Rom 10: 1). Nonglem kãng ra modgd-a lame t'a tumdē n ka basdē, bāmb fāagrã yīnga. A kōo kaseto: «Mam tumame n yud bāmb fāa, la ka maam, la yaa Wënnaam barkã sên be mam pugē wã yīnga» (1 Ko 15: 10). Woto me, yāmb me tog n teka yāmb misō wā nonglem ti lebg misō tumde. Yāmb tog n modgame, ti yidg yāmb wën-dooğã t'a lebg misō wën-dooğ sida.

Tı zāms misō wā yāabo

Pasteer fāa sên kënd ne Sug-Sōng tumd sên bi yaa ti pids Wënnaam nebã sūy ne sên menem-bã nonglem. Nebã tog n bānga sōma ti neb nins sên be wën-dooğã lalsã poorã menemame. Buud nins koe-noogã sên ka ta wã, n vı zıis sên be Afirik soolem la dūniyã pugã. Sên na yil n tōog n pids bōn-kãense yāmb tog n moona koegã, n kō zāmsg la kō kaset sên yaa misō wā kaseto. La yāmb tog n nanga pãng hal ti ned fāa wa bāng a tumd ti kēs a meng misō Dei wã pugē.

Misō wā yāaba yaa ti pog Wënnaam nebã sūy pusē na-këndr a yiib pugē: ne Wënnaam Sugã la ne Wënnaam Goamã. Yaa ne Sug-Sōng la Zu-soaba gom n tek a Pıyer yel-manesmã sên kēed ne yel-wëna rãmbã (Tum 10: 9-16, 19-20). Tōnd sên yaa misō wā taor dāmbã, yāmb tog kōo sid ti yāmb wën-dooğã pugē, raood a woto buud n be be. Yāmb tog n kōo sid ti Sugã tumda ne pãng yāmb tumma pusē, la yāmb tog n maooome ti ned fāa sid paam Sugã pidbu. Yāmb tog duka weer n bilg nebã, bōe yīng ti Wënnaam Suga tumdē. Misō wā sug yāab pugē, B segend-b-la sên na yil ti b tōog n kēs b mens Wënnaam misō tumd pugē.

Wakat kãng bala, yāmb tog n zāmsa nebã Wënnaam sebrã sên yet bumb ning sên kēed ne Wënnaam Misō wā. La yāmb tog n wilg-b-la wãn-wãn la bāmb tog n leok Sugã ne Wënnaam Gomdã. Bāmb tog n kō b mense, n wung n pıus sên menem-bã yīnga, ti kō sōngr misō wā yīng la pıı koe-noogã ne neb nins sên gūbg-b tōndã. Sên na n baase, yāmb tog n kēs-b-la a pugē, ti kō b mens Wënnaam Misō wa yīnga.

Yāmb sã n yaa misō taor soaba, yāmb tog n maana yāmb sên tōe tek ti yāmb wën-dooğã ra le ges a meng yell bal ye, la a ges neb a taabã, ti ra ges a meng ratem la bōn-dati bal ye, la a ges dūni wã sên gūbg yēnda sên menema. So-tog kãngã rata

yāmb kō-m-meng zānga. A yaa sōma ti y maneg y wēn-dooḡā porgarem, la y maneg y seg-taab rāmbā ratem-dāmba.

Pvi-y misõneerā kibaya

Nao-kēndr sēn yaa vēeneg ti tōog n yidg wēn-dooḡ sēn dīk misō wā sor yaa ti pvi misō wā kibay ne yāmb nebā. Yāmb tōe n maana bōn-kānga ne yāmb koe-moonegā ne y zāmsgā. Kība-kāens wusg bee Wēnnaam sebra pūḡē. A Zeezi kibarā n yaa misō wā kība-kaseng b sēn gom a yell yuda. La Tuvma sebrā pida ne misō wā kība-noodo. Yāmb leb n tōe n yiisa kibay a taab ne misõneer dāmb seb kaorengo, la d kelgd misõneer dāmb sēn gomde. Sēn paase, yāmb ka tog n tiis y meng ti pvi yāmb meng misō wā kibay ne y sulla neb ye.

Tuvma ne Misō rāmbā yōgnego

Yāmd datame yes n porgaremd misõneer dāmb wakat fāa ti b gomd ne yāmb wēn-dooḡā. Yāmb tōe n bool-b lame ti b wat n maan misō wā tuvmd toor zalle, bi nebā yam nekr tuvmdā kēesg semende. Misõneer dāmbā sā n watē, yāmb ka tog n yīm ti ges bāmb so-toakā yaood yell ye. La yāmb tog n kōo sullā zug-noog ti kēes a meng misō wā tuvmd pūḡē n deegd nonglem kūun tuvmdā yīnga. Wēn-dooḡā tog n paama yāab ti tebend misoneerā wakat fāa.³

Ti Lugl «tōogr wakatse»

Nao-kēndr a to sēn zemse, sēn yaa ti pids misō wā yāab neba sūy pvsē yaa ti tall «tōogre wakats.» Tags-kāng yita a Davud kībara pūḡē. Sēn deng ti yē lebḡ Israyell rīmā, a lvi zab taore n zab n paam tōogre. Nebā waooga a Davud n yeele: «Yaa yāmb n lvi Israyell taoor n tall-a t' a tōog zaba pūḡē» (2 Sa 5: 2). Wall vēeneg vēenega «yaa yāmb n lvi taoor n yiis la y kēes Israyell». Gom-bil ning sē yet ti «lvi taore n yiis n ti kēesā» gomda wakats sēn yaa tōogr wakatse, la a wilgda tagsg sēn yaa tae misō rāmb sēn tōe n maan wakat koēeg yīnga. Tōogr fāa na n susa nebā ti b yāk tūsem toor toor sēn pid ne ratem kasense.

Makre, pipi, yāmb tōe n gānega tuvmdē «sēn yaa ti pvs yāmb yagsa yīnga». Paam-y y yagsa yvy la y bas ti yāmb wēn-dooḡā neb pvs b yīnga. Bilf-bilfā, nebā na n sung n lemba tōogrā, bāmb na n paama raood ti yi wēn-dooḡā lalsa poore.

³ Sēn na yil n paam vēenem ne keng wēn-dooḡā pēlg ne misō wā tuvma, ges-y Sapitr 40 pūḡē: “Ti sigl misō wā porgarem wēn-dooḡā pūḡē.”

Töogr ning b sên paam bilfã na n sông-b lame ti b paam yam n paase. B na n paama raood n tum yõgneg pvg sên tar pãng wakat fãa.

Töogr kãens tõe n kitame depãeens rãmb paas sên misõ wã la zãmsgã yĩnga. Ne wakatã, Wẽn-dooğã tõe n tuma misõ sul wakat koes yĩng tẽn-bed la tẽn-bãoones pusẽ, ti b maan koe-mooneg la b viglg wẽn-doto. D tõe n yõgna kээр meng ti maan so-togs tẽn-taas pusẽ, n ti sõng misõneer dãmba wall b viglg wẽn-dot be. Bilf-bilfu, sul-kãens na n togsda wẽn-dooğã tumdã kũbaya, la na n susa nebã ti b maneg n kees b mens misõ wã tum pvg n paase.

WËN-DOTÃ MISÕ RÃMB SULA

Tëeg-y Afirik yel-bũn-kvdr a yembre: «Fo sã n dat n kên taot-tao, bi f kên f ye; yãmb sã n dat n kên n zãage, bi y tũ taaba.» Yãmb sã n dat n lugla sul-bil bi misõ rãmb sula, ti sõng yãmb tumda pvgẽ. Raop ne pvg-kãens sên tar yãabã na n sõnga yãmb ti y yõgneg wẽn-dooğã misõ rãmba yĩnga.

D tõe n dka wẽn-dooğ sên yaa misõneer n mak ne ball tãoob sulli. Bõn-kãngã pvgẽ, b pa gelgd pasteerã wala taood-kãag ye, la wa ball karen-saamba (ãntern-eere). Ti misõ rãmbã sull n yaa yẽ sull a sên zãmsd-ba. Wẽn-dooğã nebã ka bãmb n mi n yud ye; yaa tãoodbã sên be zĩga pvgã. Pasteerã ne misõ wã tumd yaa ti bao tẽn-tumdba, n zãms-ba, n kees-b ratem la b tum-b ti b ti tum n yi tõogdba.

Sên deng ti b yã piig la a yiibã, a Zeezi pũusa yvungã tõr Wẽnnaam taore (Luk 6: 12). A woto me, yãmb tõg n yãka y sullã neb pũvsg pvgẽ.

Yãmb tog n baoo neb sên pid ne tẽeb la la ne Sug-Sõngo, neb sên tar yel-manesem sên yaa sõma la tum-minim tumdã yĩnga. Yãmb leb n tog n segda misõ wã sull wakat fãa n pũsd b yĩng la y maand tumdã saagre. Y sã n tigim taaba, y tog n maana koe-mooneg porgarem, wẽn-dot luglgũ, la wẽn-dotã tuma. Y na n maana tuma sên tog n pog taab to-to ball ball la b ligdã saagr wẽn-dooğã misõ rãmb yĩnga.

A Zeezi sên wa n lebd saasẽ wã wakate, B basa ne B kõo B wẽn-dooğã B yaolem tõog la B yaolem kãabgo. B yaolem tõogã la woto: B kãabgã la woto: «Bi y ra yi Zerizalem ye, bi y yaas n gũ bũmb ning m Ba sên dag n kãabã. Yaa bũmb ning mam sên da togs yãmbã.»

Bala, a Zā ra lisa nebā koom pvgē, a k la dasem bilf bala, yāmb na n paama lisg Sug-sōng pvgē.» (Tvm 1: 4-5). B kāabgā la woto: «La Sug-sōng sān wa yāmb zutu, yāmb na reeg pānga. La yāmb na n yu mam kaset-dāmb Zerizalem, ne Zude la Samari ne dūniyā tek fāa.»

Ne gom-kāensā, a Zeezi ra tēgda B karen-biisā ti būmb ning b sēn na n vumnd pāntekotā daarā tara loees ne misō wā sēn yaa soolem-dāmbā fāagrā. Woto, tvumdā yalgr pvgē, ti kēnd ne Sug-Sōng rat n yeeleame ti yu misõneere. Ti yu Pastēer sēn sid kēnd ne Sug-Sōng poore, rēnd ti f yu misō taor soab sēn wungd ne f tvumde. Tōnd sēn yaa misō taor soabā, a Kiris yāka Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōng t'a tae B roogā misō wā Sug-Sōng taeab pvgē, la hal ti ta dūniyā tek fāa.

~ VŨK A 8 SOABA ~

PASTĒER SĒN TĒED
SIIG-SŌNG SĒN YAA
TUUM-NOORE
TAOOR SOABA

~ Sapitr 32 soaba ~

Wëndogã zãab seba, arzekã la laogã zãabo

La a Zezi yeela b karen-biisã me woto: «Arzek soab a yembr n da tar a tum-tumda, la neba togsa yēnda t'a tum-tumda sãamda a paoongã zaalem. La yē boola tum-tumdã n yeel-a: Yaa bōe ti b gomd fo yell woto ti mam wumdē? Togs maam f tumda yell fãa; ti bōe, fo ka na n le yu mam tum-tumd yes ye.» (Luk: 16: 1-2).

Wēnnaam sebrã zãmsda tōnd t'a Kiris karen-biig fãa yaa Wēnnaam paoong zãada. Bala a sēn tara fãa yaa Wēnnaam n so. (Ysy 24: 1; Zak 1: 17). Wēnnaam sebra zãmsda tōnd ti nindaare Wēnnaam na n svka tōnd bãmb laoga zãab yelle. A Poll keogdame: «Ti bōe, yaa tulae ti tōnd fãa yals Kiris buvd geera taoore, ti ned kam fãa reeg sēn zems a tumma a sēn da maan a yīnga pugē, a sã n ya sōama, wala a sã n yaa wēnga.» (2 Ko 5: 10).

Tō-kāng bee Pastēer dāmb nins sēn tēed Sı-Sōngã fãa zugu. B tog n bāngame ti wēn-doog nins b sēn be b taorã yaa Wēnnaam n so. B yãka yē t'a lvi a taoore, la a pa so-a ye; b na n svk-a-la wēn-doogã zãab kibare.

KAREN-SAAMB SËN TËED SUG-SÖNG SËN YAA NEB ZÃDA

A poll gulsa tēedba sēn be Korēnta n yeel-b yaa: «Māsa, yaa tulae ti b sēn kɪs b rāmb sūdā yɪ pʊ-peelem dāmba» (1 Ko 4: 2). Wēnnaam sēn yāk yāmb ti yāmb get wēn-dooḡã yella, pāntekot karen-saamb fāa segd n zā-a lame ne turlem la pʊ-peelem. Sā n ya Sug pʊga la yīnga pʊga. Karen-saambā tog n gesa neba sus yelle la wēn-dooḡa sēn so wā gilli.

B kōo neb kēer noor ti b yɪ tʊm-tʊmɔmba, kēer karen-saam dāmba, kēer profet rāmba, kēer bon-bān maanego; la b kōo wēn-dooḡa t'a yɪ mams-sōng yīnga la Suga pʊga. (1 Ko 12: 28). A Poll yeelame ti «gūuda, a gūuda Wēnnaam doogã» (Tit 1: 7). A bee karen-saamba zug t'a zā wēn-dooḡã, zā Sōngo. A Poll yeela a Tit ti «gūud tog n yu turga; n tar kaset sōngo, la a sakd noore» (Tit 1: 8) Tʊm-tʊmd Sōng zʊgd yaa a woto.

Neb kēer na n sām̄bame ti b sēn gomd būmb ning yellā pa karen-saamb tʊmɔmb ye, la a yaool n yaa turga. Pasteersā n pa tōog yel-bāmba zāab sōama, a na n dēgma a karen-saamɔmba tʊmɔmb. Pāntekot karen-saamb dāmb nins sēn pa na n tōog n zā yell bāmbā pa na n paam tōogr ye. A Piyɛɛr yeelame: «Bɪ ned kam fāa rik Wēnnaam barka kūuna yē sēn deegã, n yɪ tʊm-tʊmɔmb sēn yaa sōama, n Sōng a taaba wa sēn zems Wēnnaam kūun toa-toaya.» (1Pɪy 4: 10).

Wēn-dooḡ yaa wa tʊm-noor la a yuda tʊm-noore; la tʊm-noor sã n dat n tall pānga, bee ne a tʊmɔmba yōgneg la a zāabā. Neb kēer tagsdame ti wēn-dooḡ yaa wēn-dooḡ bala, la a pa tulae t'a tall sul sēn gesd tʊmɔmba ye. A pa segd n yɪ woto ye; tʊmɔmb buud fāa, sēn dat t'a yɪ neere, tog n tara yōgneg sēn na n tilg tʊmɔmbā ti yɪ sōama. Wa ninsaal yīngã sēn sūg to-to ti būmb fāa tar a zīgã, zug tara a zīgã, yāoogã, karsã, nusã la būmb a taabã, b naaga taab ti yaa yīng a yembre.

Mobill sēn sag goeels yaa sōama, la a pa tar yōod b sã n bas-a be ye; a yōoda yaa b sēn na n sik-a n maneg n dēgl roogē ti tōe n zombe. Yaa woto me ne wēn-dooḡo.

Pāntekot karen-saamb fāa tog n yu a wēn-dooḡ tʊm-yōgenda. Wēn-dooḡ sã n bitē, t'a tʊm̄ma kēnd sōama, yita a tʊmɔmba yōgenegē. Tʊm sags a t̄aab la pāntekot karen-saamb fāa segd n gese: (1) Wēn-dooḡã seb yōgenego, (2) Wēn-dooḡã ligd zāabo, (3) Wēn-dooḡã laog zāab. Rē, d na n yāa karen-saamba tʊmɔmb yel bāmb fāa pʊgē:

WĒN-DOOGĀ SEB ZĀAB

karen-saamb sên tēed Sug-Sōng maanda a sên na n maaneg ti wēn-doogā seb zāab yī sōama. Seba zāab sã n yaa sōama, a na n sōnga karen-saambã ne wēn-doogā neb sōma:

Pipi, seba zāab sã n yaa sōama, a na n sōnga karen-saamba t'a sã n dat bũmb sên loog kaset bi yaa nana. seba sã n maneg n bĩngdame, wēn-dooga ne tēedbã kaset kũun yaa nana.

Yiibē soaba, seba sã n zāad sōama, sōngda pasteerã ti wēn-dooga paoong zāab yī nana. Seba sên bĩngã yaa kaset bũmb sên wilgd ligd sên kē la sên yī. Makre, ned sã n wa ne gomd wēn-dooga zĩg weengē, karen-saambã tog n wilga zĩga seb ti yaa kaseto.

Tāabē soaba, wēn-dooga seb sã n maneg n bĩng sōama, a sōngda Pasteerã t'a tōe n maan bũmb wvsg wēn-dooga yĩnga. A tōe n gesa neba sōor yvum sên looge, la la ges rũnda neba sōor n bāng wēn-dooga sã n bitame; a sōngdame ti b tōe n zoe n segend beoog wēn-dooga sên na n me to-to ne tvm-tvmdb sōor sên segd n bao. D sã n ges yikāadem dāmb sên maan yvum sên looge, karen-saamba tōe n magame n bāng n gāneg yikāadem dāmb sōor sên na n maan yvum sên wate. Yel nins fāa sên maanda sã n gvls seb zutu, a yaa tēesg la kaset bũmbu.

Naasē soaba, yāmb sã n tar seb sên tēegd b sên gvls n bĩng (rezistr dāmba), a Sōngda Pasteerã ne yel sên looge t'a tōe n tēegdē. B sōnda Pasteerã ne wēn-doogā neb gill ti b tēeg yel-kuda sên deng bāmba. Seb-tēegdi (rezistr dāmba) sōngdame ti yāmb paam raodo la ti yāmb bāng sên deng-b yāmbã sên tvm to-to.

Wēn-dooga seb sên zāad to-to

Wakat watame ti Pasteer fāa tōe n toeem zĩg ti ned a to reeg zĩgã. karen-saamb sên tēed Sug-Sōng fāa tog n segla a meng bōn-kāng yĩnga. Rē yĩnga, a tog n zã a wēn-doogā rezistr dāmb sōama n kō a letgã. Ad soey a nu sên wilgd sebã sên tog n yī to-to:

1. *Vēnega*: koeesa fāa ne sebã fāa gvlsog tog n yu vēnega, n wilgd yela sên looga fāa.
2. *N yōngen sōama*. Wēn-dooga seb pa gvnd yaar ye, tog n yōgename. Gvba ray tog n pvga taaba vũk-vũka ti f sã n na n bao sebr bi yaa nana.
3. *N maan a wakat*. Seba gvlb tog n yu a wakate la pa tog n bas ti nindaare m na wa n maneg ye. Ligda yiib la a kōom segd n gvlsa sebã zut. Yela a

taab wa kam rik n kô Wënnaam, koom lisp la yikãadem seb tog n maana a wakate

4. *N pid zãnga.* Wën-dooã rezitr dãmb fãa tog pida zãnga. Bũmb nins fãa sën maan wall sën yi segd n gulsame.
5. *N bĩng zĩ-Sõngẽ.* Wën-dooã seb fãa segd n bĩnga zĩ-Sõngẽ tu ra sãam wala menem ye. N zãag-a ne koom, bugum, sebgõ, mogdo wala wagda.

Noy nins b sën dik tu yaa vëenegã

Karen-saamb fãa sën tãed Sug-Sõng segd n bao n bãnga noy nins fãa b sën dik wën-dooã tinging pugẽ sã n yu vëeneg tu b guls-b seb zutu. Tõe n yaa yvũmd-yvũmd tiggins rapoaar dãmba, kiuug-kiuug tiggins rapoaar dãmba wala tigin-zẽms rapoaar dãmba. Tiging fãa seb-gvnd ning b sën yãka n gulsde, la a rengd n karma yaolem tigingã sën looga rapoaar tu neba sak tu sid yu woto, tu b yaool n sung tigin-paalgã. Sebrã tẽngre, wën-dooã karen-saamb ne seb-gvndã n tikd b nus tu b rik n bĩng wën-dooã seb bĩng zĩigẽ.

Yel toay toay sebre:

Karen-saamb fãa sën tãed Sug-Sõng fãa segd n tara wën-dooã yel toey-toeyã sebre. seb kãens yaa wën-dooã neb yvya; sën paam-b koom lisgu; sën kẽ b kãadem; kamb sën dik n kô Wënnaam la sug-kot paales wa woto:

Wën-dooã neba. Wën-dooã yel toey-toey sebr pugã, wën-dooã neb yvy bee be. Sug-kot paalsã yvy tog n paasa wën-dooã neb yvy; b tog n ninga b reegra raare la ned fãa tẽeba kaset. Wën-dooã ned sã n maan kaalem wala a toeema wën-dooã, yel bãmb fãa tog n gulsame. Ya sõama tu ninsãang reegr daare bi b kô-a kart sën wilgd t'a lebga yãmb wën-dooã ned. Kart rãmba tog n maana a yiibu, n kô-a a ye tu wën-dooã me bing a ye.

Koom lisgu. Tvũma sebr pugã, neb nins sën paam koom lisgu, b yvya, b yvũma la lispã daar segd n gulsame tu b wa maan lisp seb n kô-ba.

Yikãadem. Wën-dooã yel toey-toey sebr pugã, neb nins fãa sën maan yikãadem wën-dooã wã yvy tog n zĩnda be. Seb kãng zugu, yikãadema raar segd n zĩnda be, kãadema rãmb yvy la b soãnda, karen-saamb ning sën loe yã, la neb nins fãa sën soogb tvũma. Karen-saamba tõe n ninga daar ning pogsadã ne biriblã sën sak taaba daare (fiyãnsay). Kãadma sã n loe n sa, karen-saamb kõt-b la sertfika sën ya kaset sebre. Karen-saamb segd n tũa yikãadema fãa nao-kẽndre (pogpvũsem, mẽeri la wën-dooã wã.)

Kamb rik n kō Wēnnaam. Pāntekot karen-saamb segd n gulsa kamb nins fāa yvy b sēn dik n kō Wēnnaam wēn-doogē wā. Pāntekot wēn-dot pa lisd kom-kids ye, la b rikda kamb n kōt Wēnnaam. A Ann ne a biiga a Samwel kōta kaset (1 Samwel 1: 21-28). Lisga poore, Pasterā tog n gulsa biiga yvvre, a rogem yvumde, a rogem tēnga la lisga daare. Biiga saamb ne a ma yvvre, b bāens limoy la b kō biiga roagedb sertfika.

Kaoreng waoong sebre. Karen-saamb segd n tara sebr sēn wilgd karen-biisā kaoreng kaset. Seb kāng pvga, daarā bee be, neb sōor sēn zīnd lesō wā, neb sōor sēn zīnd dimaasā la kamb sōor sēn zīnd kamba sula pvse. Kom-busa sōore, pagb la nin-kēemba. Karen-saamb tog n zāa seb kāng wala wēn-doogā seb-gvndā.

Koe-moones sebre

Koe-moonesā la zāmsg buud fāa sēn maand wēn-dooga pvv fāa segd n gvla seb zut n bīng ne a daayā, kaorengā zīiga, koe-zugā, verse rāmba fāa la neba svkdse. Tvvm-kāng na n Sōnga yāmb ti yāmb tōog n pvvd yāmb sēn gomd la y zāmsd būmb ningā.

Wēn-doogā sebā sēn yāk b toogo, yāmb na n dat n zāada y meng sebr y koe-moonesā sēn be a pvvē ti y tar n moonde. Wakat ning fāa yāmb sēn moon koeega, ti ya y sēn kō zāmsg wall y goma zāma svk tiging buud wakate, yāmb tog n gulsa tigingā sēn yī a soab y sebrā pvvē. La būmb ning fāa yāmb sēn na n gvlse sebrā pvvē y tog n gulsa daarā, sēn yaa būmb ning yīng la b maan tigsgā, la zīig ning b sēn dik koeegā. Sēn yaa zīig ning la y karem-y la y koe-zugā fāa tog n gulsame. Y tōeeme n gvls būmb a taab me y sēn yā ti tar yōodo, wala nebā sēn gelg koe-moonegā pāng sēn ta to-to. Seb-kāng na n sōnga yāmb ti y bīng y koe-moonesā sēn loogā, la y tōog n maan geel y koe-moonsā porgarem pvvē. Yāmb na n datame me n bīng y koe-moonesā zīig sēn tar koglg pvvē sēn na yulē n tōog n yā-b wakat ning y sēn wat n tar b raabo.

WĒN-DOOGĀ LIGDĀ ZĀAB SEBRE

Pasterā tog n modgame n kut ti wēn-dooga ligd sēn yit wala sēn kēed be seb zut ti yaa vēenega. Seb-kāens Sōngda Karen-saamba ne taoor dāmbā ti b pōs yel sēn yaa rōdse, sāmbgo.

Piig-puur la nonglem-kũuni

Ninsables tẽmsẽ wẽn-doota wusg fãa teelg yita piig-pvũir la nonglem-kũun dãmb pvuse b sẽn deegd dimaas daare; karen-saamb tog n pogame n ges ti ligda zãab zems wa Wẽnnaam goama sẽn yetã. Ne pv-peelem la trulem.

A tog n gesame ti ligda reegr ne a sõdg yi neb sẽn taa a yuib bi yiid sẽn ya sũd rãmba. B sã n sõd ligdã n sa, b gvlsda seb zut ti ya vẽnega. B tog n yãa ligda sore, daarã la neb nins yvy sẽn deeg ligdã. Makre: Wẽnnaam pvũirã sebr ya toore, nonglem-kũuni, mẽebo, tvvma a taaba ti ketẽ.

Neb nins sẽn get ligdã yell tog n maome ti ligd fãa tu-a a sore. Ligda seb tog n maana a yuibu, a yembr paada ligd-naab nengẽ t'a ye kẽng karen-saamb nengẽ. Ligd-guuda segd n ti bĩnga ligdã bãnk pvuga; rẽ sã n ya toogo, a tog n bĩnga la zĩ-Sõng zĩigẽ. Ligd-guudã zãada ligdã resu rãmbã.

Ligdã seb zãabo

Ligdã seb-bĩngda korg pvug wall ordinateer pvuga. Ordinateer dãmba sẽn sãamda yĩnga, b tog n maana seb zut me n bĩngi.

Karen-saamb fãa tog n bao n bãngame ti karem ligda koom la a yuib sebr n tõog n tar yela fãa kaseto. Kaset kãens na n Sõnga karen-saamb ne taoor dãmbã b yam-yãgsã wã pvuga.

Wẽn-dooga ligd yĩisgu

B sã n maan nonglem-kũun bũmb yĩnga, b pa segd n duk-a n maan bũmb a to ti pa tvvum-kãng yĩng ye. Makre, wẽn-dooga meeb ligd pa tõe n duk n da mobil n na n kõ karen-saamba ye. Bũmba fãa sẽn maand wẽn-doogẽ wã tog n tara kaset ligd-naab nengẽ.

Ligd rapoaar dãmb

Kiuug sã n ki, ligd-naab maanda wẽn-doogã ligd rapoaar zĩis a yi, n yãk a ye n kõ Karen-saamba la a yãk a ye n kõ wẽn-doogã sull. Rapoaar kãng pvuga, kiuug ning sẽn loog-a wã ligdã koom la a yuib tog n yu vẽneg ti sãmbg kaẽ ye.

Kiuug-kiuug rapoaarã sẽn yãk a toogo, yvũmd sã n se, b maanda rapoaar n kõ sull wã ne karen-saambã la wẽn-dooga neb gilli.

Yvumda ligd kōom la yiisg tvvm saagre

A yaa wēn-dooḡā laog gelgr yvumd ning sēn pvgdā yīng la a rub saoya. Yvumdā moand saag-sōng mamsda misō wā tvumd la la wēn-dooḡā ti yela maanego. Makre wēn-dooḡā pipi būmb sēn tog n maan sā n yaa misō wā la wēn-dot luglgu, maondā wamd tog n teesa bōn-kāng pvgā. Yvumdā tvuma saagr tog n gulsa sebr zugu.

Karen-saamb ne sull wā sā n wa na n maan Yvumdā tvuma saagre, b geta yvum a taaba sēn loogā, n duk yam n da sām ligdā ne bōn-yaalse, n bas yel-turs ye. La ne kibay nins b sēn paamdā b tog n duka noy ligdā rub weengē. Bōn-kāng na n sōngame ti kēn wa sēn segd tvuma zāab weengē.

Tvum-gānegdema pviya zīis a yiibu: ligd sēn tog n kē yvumda pvgā la ligd sēn na n yiis n tvvm yvumda pvgā.

Ligd sēn tog n kē yvumda pvgā yaa piig-pviirā, nonglem-kūun toey-toeya, la kūun teesdem. Ligd sēn na n yiis yaa tvvm-tvumdba (kiis ligdi, tvvm nins sēn yaa tilae ne maanego, tvvm teed raabo, lesō raab ligdi, rooga zāabo, kivrā la koom yaobo). B tog yāka ligd n bīng yel-lingds yīngā. sungrā paalem maondā wamd saagr maaneg yaa toogo, la yvum a yiib ne a tāab zugē tvumdā pv-peelem zāab loogr poore, tvumdā lebgda nana. Dē a lebgda bōn-kaseng wēn-dooḡā zāab yīnga.

WĒN-DOOGĀ LAOG ZĀABO

Wēn-dooḡā karen-saamb tog n pog n gesame ti wēn-dooḡā laog zāab yv sōama. Laogā yaa wēn-dooga sebā, roogā, zīigā la paongā a taabā.

Seb sēn tar yōod koglgo

Karen-saamb segd n pogd n getame wēn-dooga la zīisa seba b sā n zāada sōama. Wēn-dooḡā seb tursā tōe n bīnga bānk pvgā wala kofr-fooor pvgā. Seb nins fāa b sēn bīngā b tog n sōdg-b-la sebr zug n bīngi

Wēn-dooḡā laog zāabo

A bee karen-saaamb zug t'a ges la a kogl wēn-dooḡā laog sōama: rotā, zīisā; a tōe n baoba neb n kō tvvm kāng ti b zā ti Wēnnaam yvura paam waogre. Rooga pusgo, a yolgemde, fenetr dāmb manesgo la bā rāmbā, goeelse, biru rāmbā, mizik teedo ti būmb fāa ya sōama. Tvuma tog n pvume.

Sapitr 32 soaba: Wëndogã zãab seba, arzekã la laogã zãabo

Pasteer pãntkotist togame n mao ti wën-doogã ne wën-doogã zak paam koglg sōma. A tōceme n lugl sull ti get tūm kãens ne zīsã gesg yelle. Sul-kãng tūmd ya a mao ti tēedã la bũmb nins wën-doogã sën so wã fãa paam zãab sōma sën zemsd ne Wënnam doogo. Tëngã ne zīsã fãa tog n paama pusg n yiis sagdã buud fãa. Lalsã tog n ningã pëntiir la b paamd pekre. Feneta wã tog n paama gesg sōma la b yı yoalem n yaa sōma. Wën-doogã ligdã saagr pvgẽ b tog n naaga depãens nins sën sōmb n ges rotã ne zīsã zãab yelle.

A yaa woto me ne wën-doogã pvgẽ teedã buud fãa. Wën-doogã teedo, sã n yaa pipitrã, sees-rãmba, biro-rãmba, biro-rãmba pusẽ tēed la mikro-rãmba ne b te-tūudsi, b tog n paama zãab n yaa yilem n yaa sōma. Sã n wa n yaa ti zīs n be sën sōmb ne manesgo, b tog n paama manesg b sën wat n dat manesgã wakate.

~ Sapitr 33 soaba ~

Kēes layik-rāmba taoor dāmb suka

Nin-sabls tēnsē, d mi n yāa kamb sēn tāood ball vuvga puga. Kēer tāood ne ball menga, kēer ne kvds ball. F sã n yã-b ti b zoetē, n laadē, n modg ne b sūiyã fãa n dat ti b sulla tōoge, a kōta sū-noogo.

Kamb kēer paama zu-noog n tāood ekip bed puse: bee, b zāmsda lagem-n-taar yelle la bas-taal yelle. Ned fãa bāngdame t'a tara yōodo sulla yīnga. Sulla sã n dat n tōoge, ned fãa tog n kō-a a menga. Ba kongr puga, b pa boogd raood ye, b paasda taab raoodo. Kambã gill zāmsdame ti tōogra yaa neba fãa yelle; sēn be-b teerē wã zugã la siportēer dāmbã sēn kilsd n paasd b raodã. Ball tãoog yaa mams-sōng wēn-dooğã sēn tōe n dik n sōng a menga.

Ned a yembr rika mamsg wa ball tāoodb 22 sēn be teerē zug, n maoodē n dat n tōog la b vuvse; la neb tus-piig n be yung n ko n get-ba. Zu bvko, mams kãngã yaa wēn-dot wusg yalē nin-sabls tēngē rūnda-rūnda. Wakat ning neb kēer sēn tuk zubã n pa tōe-yã, tēedba wusg pa kēesd b meng sōama ye. Wēn-do-kāens yaa zī n getē ti yaa tvvm-tvmdb bilf ball la b wēed nus-pogse. Manesem a woto pa tēed tvvmd ye, la a gumbda wēn-dooğa t'a pa tōe n tvvm a tvvmda ye. Sēn na n yilē ti wēn-dooğa kēng taoare, karen-saambã segd n yōgna tēedba gill ti b kēes b meng Wēnnaam tvvmda puga.

Sapitr ning tōnd sēn na n yã wã gomda yell-kāng yelle; pipi, a na n wilga tēedbã tvvmd Wēnnaam dooga puga, la a kō sagls karen-saambã sēn na n maan to-to n yōgen wēn-dooğã.

WĒNNAAM SEBRĀ YETAME TĪ BŌE?

Hall wēn-dooga yēbgr wakate, karen-biisa gesame tġ ya sōama la neere tġ b lagem neba fāa taab Wēnnaam tġmda yīnga. Rē poore, a Zezi kāabame tġ: «la Sug-Sōng sġ n wa yāmb zugu, yāmb na reeg pānga, la yāmb na yġ mam kaset rāmb Zerizalem, Samari, Zude la dūniyā tek fāa.» (Tġm 1: 8). Kāab-kāngā pa tġm-tġmda yīng bal ye, yaa tēedba fāa yīnga; taoor dāmbā la poorē dāmbā. A Zezi saagra yaa tġ tēedba fāa pid ne Sug-Sōngo tġ neba fāa kēes b meng Wēnnaam tġmda pġga.

Pipi wēn-doogā

Karen-biisā sēn deeg Sug-Sōng pāntekota daarā, pipi wēn-dooga sungame tġ yōgen koe-mooneg tġm la lagem-n-taare. Wēnnaam sebrā yeelame: «La bāmb saka tġm-tġmda sēn zāms tġ b lagem taaba la b naag taab n dġ la b pġvs neere.» (Tġm 2: 42). A le paasame n yeel «Neb nins fāa sēn tē wā tigma taab zġ yende, la b rġka b paongā fāa n naag taaba...la daar fāa, bāmb be ne taab Wēnnaam dooga pġgē, la bāmb lagemda taab b yiyā puse, la b naagda taab n dġt ne sū-noogo, la bāmb sūiyā nonga Wēnnaam wġsgo. Bāmb pēga Wēnnaam, la b paama bark neba fāa nifē. La daar fāa, Zu-soaba fāagda neb n paasdē.» Ra yaa tġlae tġ b bao neb sēn na n ges sug-kot paalsa yelle la Wēnnaam tġmda yelle.

Wēn-doogā sēn bitā, b baoga pagb la rap sēn na n yġ taoor dāmbā, n be tġm-tġmda tēngr n Sōngd ne tġmdā. Rūnda-rūnda, b boondb lame tġ yel-getba. Tġm-tġmda yeelame tġ yaa tġlae tġ nin-bāmbā pid ne Sug-Sōng la yam. B tġmd yaa pġg-kōpa rub pġvb wēn-doogē wā. (Tġm 6: 1-7). La tġm a taab n wa paas b pipi tġmda. Bāmb svka, neb a yiib n yġ koemoondb kasemse; yaa a Filip ne a Etend.

Yġma a wān loogr poorē tġ wēn-doogā tar buvngo, A Poll wilga Efeesē dāmba, wēn-dooga zāadba: B kō kēer noor tġ b yġ tġm-tġmda, kēer no-reesdba, kēer koe-moondba, kēer pekumba, kēer karen-saamb dāmba. (Efe 4: 11). La yaa Wēnnaam neba bub yīnga la Wēnnaam tġmda yīng la Kiris yīnga Sōngr yīnga, hall tġ tōnd fāa paam tēeb a yembre, la yam vēnegre, n bāng Wēnnaam biigā tġ tond bġ zāng n zems wa Kiris sēn zems zāngā.

Tēedba buud fāa maan-kvvrā la no-reesgo tēedba fāa yīnga

Wēnnaam sebra zāmsda tēedba buud fāa «maan-kvvrā tġmda» yelle. Yā wā wilgdame t'a Kiris tēed fāa yaa maan-kvvd Wēnnaam taore; a sēn yaa maan-kvvdā yīnga, a tara noor tġ karem Wēnnaam goama la a pvi-a ne neb a taaba. (1

piyeer 2: 5,9) Wēnnaam sebrā le zāmsdame «tēedba fāa no-reesgā tvvmd» yelle. Yaōa wilgdame Kiris tēed fāa sēn paam rogem-paalg la Sug-Sōng pidbā lebga yaoolem wakatā tēedba sulli. (Sdb 11: 29; Zow 2: 28-29; Tv̄m 2: 17-18). Wēnnaam sēn kō bāmb Sugā, B kō-b-la pang ti b lebga bāmb kaset rāmba, «Zeruzalem, Zude, Samari la dūniyā tek fāa». (Tv̄m 1: 8).

Pāntekota daare, a Piyeer yika bāmb svk n yeele: «La yōwa yaa būmb ninga Wēnnaam no-rēes a Zowell sēn da togsā: Wēnnaam yeelame ti yaoolem wakat sā n ta, mam na n pvdga m Sug-Sōng nin-saalba buud fāa zutu. La yāmb komdibli ne y kompugli na n togsa bāngr goam» (Tv̄m 2: 16-17). A Piyeer baasame n yeele: «Bī y tek yam n kos sugr ti ned kam fāa sak koom lisgu ne a Zezi Kiris yvure y yel-wēna sugr yīnga; la y reeg Wēnnaam kūuna sēn yaa Sug-Sōngā; ti bōe, kāabg kāng yaa yāmb ne y kamba yīng la neb nins fāa sēn zāra yīnga la neb nins fāa Zu-soaba tōnd Wēnnaam sēn na n boola yīnga.»

Wēnnaam pānga bee ne neba fāa nin-talse la naong rāmba ti gom la ti tv̄m Wēnnaam yīnga. Pāntekot karen-saamb fāa tog n bānga bōn-kāng n paasd neba raoodo ti ned fāa kō-a a menga Wēnnaam tvvmdā.

WĒN-DOOGA RATA LAYIK-RĀMB SĒN YAA TAOOR DĀMBA

Sēn na n yilē ti wēn-doog bi n tar laaft wa Wēnnaam sēn datā, a tog n tara taoor dāmb sēn mi b tvvmdē. Yell ning sēn be-a Afirik tēns wēn-dota zut yaa ti tēedba wvsg pa sakdb ye. Kitame ti wēn-dooga pāng booge. Bala neba pa paam zāmsg sōama ti karen-saamb dāmba tv̄md tv̄m sēn pa segd n ya bāmb tvvmdē. Kitame ti karen-saamb dāmba tv̄md tv̄m a taaba n ye pa tar weer n maand b sēn da tog n maana ye.

A Moyiis ne a Zetro kibara yaa mamsgo (Yik 18: 13-26). A Moyiis ra yiisa Israyell kamba Ezipt yemda pvga. Neba ra wata yē nēngē, n bvv̄d b bvv̄d rāmbā. A Moyiis ra kaooda bvv̄dā yibeoog hall n ti tāag zaabre. Ra yaa woto woo woto hall t'a Moyiis meng wa ye pa tar weer n maand būmb a to ye.

A Moyiis rēemba a Zetro sēn yā būmb ning sēn maandā, a sagla a Moyiis: «Fo sēn maand būmb ninga ka neer ye; foo ne neb nins sēn be b ne foo wā na n gimbame. Tī bōe, tvvmda yuda fo pānga; foo f yeyn ka tōe n maan yōwā ye, kelg mam koēega masā: «Bī fo yī neba no-rēes Wēnnaam taore, la f tall bāmb yelā n kēng Wēnnaam nēngē. Zāms bāmb Wēnnaam daabā ne b tōodā la f wilg bāmb sor ning bāmb sēn tog n tū la būmb nins bāmb sēn tog n maanā. La bi f yāk nin-

yēesense neba suk sēn zoet Wēnnaam la sēn yaa sūd rāmba la sēn kis būmb sēn ka zemse n kō bāmb noor ti b yī nanamse n soog neb tusir tusiri, la neb koag koabga, la neb pisnu nu la piig piiga. Bī bāmb kao neba būvd daar fāa. La sā n yaa yelkasense, bī b tall n wa fo nengē la bī b mens kao yel-bōonega būvd. Sak ti b Sōng foo n boog f zubā.»

A Moyiis reega a rēemba saglgā n maan būmb nins fāa yē sēn yeelā. Dē, a Moyiis tōoga tūmdā, la neba me lebga n kuiisa ne laafi.

Yāmb sēn yaa karen-saamb sēn tar yama, yāmb me tog n maana woto. Yāmb me tog n yāka roap la pog yēesense ti Sōng yāmb ne tūmda. Yāmb tog n kō-b la zāmsgo. Rē yāmb paamda weer n maan wēn-dooga tūm sēn be yāmb zugā. Woto, wēn-dooga na n kēnga taore n butē.

Tūmda na-kēndre tekre

Woto yīnga, tūmda na-kēndre tekame. Yāmb ye pa be tūma fāa taoor n maood y yembr ye; yāmb pa le yaa ball tāood ye, yāmb lebga ball karen-saamb n wilgdē. Yāmb tūmd lebga pogd n getē la kōt saglese. (Yik 18: 21-22). Yāmb tūmd ye pa pvg-kōap rub pūb ye, la yaa ti pog n bāng ned fāa sā n paama wa sēn segde la Wēnnaam koēega togsgo. (Tūm 6: 1-3). Yāmb a karen-saamba tūmd lebga zāmsgo ti ned fāa bāng a tūmd. (Efe 4: 11-12). Tūmd fāa sungre, yaa wēn-dooga neb zāmsgo ti ned fāa bāng a tūmd.

Layik-rāmba sēn yaa taoor dāmb yōgengo

Yāmb sēn yaa wēn-dooga karen-saambā, yāmb tog n yāka neb wēn-doogē wā, n zāms-ba la y kō-b tūma. Yāmb tog n bāngame ti wēn-dooga ned fāa tara a kūuni. La ned fāa tōe n tūmame ti wēn-dooga kēng taore. Taoor dāmba yaa yel-getba, nin-kēemba, tūm-yōgendba; lesō karen-saamb dāmba, kom-biis taoor dāmba, roap taoor dāmba, pagb taoor dāmba, kamb moniteer dāmba, korall taoor dāmba, yun-yundba, wēn-dooga sull taoor dāmba, ti ketē...

LAYIK-RĀMBĀ SĒN YAA TAOOR DĀMB ZOGDO

Ba ti wēn-dooga neb fāa tōe n tūma wēn-dooga tūma, pa b fāa n tar noor ye. Yulen n paam noor wēn-dooga pvg n yī tūmd taoor soaba, rēnd t'a soaba vum zemsd wa Wēnnaam sebra sēn yetā. A Poll goma yel-getba yell n yeele: «A zemsame ti reng n ges bāmb sā n tūda turga ti rōdb kaē ye. Dē, bī b yaol n kē yel-getba tūmd» (1Tī 3: 10).

Tvuma sebr puga, tvm-tvmdba tika yel a yuib n yākd taoor dāmbā: «neb sên pid ne Sug-Sōng la yam» (Tvm 6: 3). Dēenem Timote 3 ne Tut 1, a Poll sōdgdā zugd toor-toor taoor soab sên tog n tall. Baa ne zugd kāes wvsg teesa karen-saamb dāmbā ne yel-getbā b sên sōdg ne taoor dāmba yākrā. Sên kēed ne yākrā, yela a nu n kēed a puga: pipi, a soaba turlem; yuib soaba, a tēeba bvvngo; tāab soaba, a yōk-n-mengā; naas soaba, a soaba na-kēndre; nu soaba, a kasetā neba svka. Karen-saamba tog n yāka neb sên pid ne Sug-Sōngo, t'a tēeb yaa sōama, neb sên kō b mense, neb sên sakd zāmsgo la b reegd zāmsgo, ned sên yaa sik-n-meng soaba n tōe n tvvm karen-saamba tēngre.

LAYIK RRĀMBA SĒN YAA TAOOR DĀMB RIKR LA LA B ZĀMSGO

Wa ball karen-saamb sên dat pagb b roap sên yaa turs n dat ti b tǎo yē ekip pvgā, wēn-dooga taoor soab me yaa woto. Neb sên yaa bāngdb n tōe tvvmda sǎ n ka be, yāmb tog n maane-b la zāmsgo. A Zezi maana woto ne B karen-biisā, a Poll me maana woto ne a Timote, a Tut la neb a taaba. D na n yāa tvvm a yuib sên kēed ne wēn-doog taoor dāmb yākre: Tvvm-tvmdb yākre la taoor dāmb yākre.

Tvm-tvmdba yākre

Yāmb sǎ n dat n yāk neb n kō tvvmd wēn-doogē wā, yaa tlae ti yāmb paam sōasg ne taoor dāmbā. A rata pvvsgo ti Wēnnaam lvi taoor yākra puga. A Zezi maana woto; B tvvma fāa puga, B baoa Wēnnaam taebo. (Luk 5: 16). Makre, B sên wa n na n yāk B karen-biis piig la yuibā, «a Zezi kēnga tāng zug n na ti pvvse la bāmb paa be yvnga tōre n na n pvvse Wēnnaam.» (Luk 6: 12).

Yāmb sǎ n paam Wēnnaam nug-teesgo, yāmb tōe n yāka neb nins sên na n tvvmdā. Yāmb tōe n yaole n pvvya y tagsgā ne wēn-doogā n deng n suk neb sǎ n dat n kō-b mens ne yamleogo. Yāmb sǎ n paam nebā, yāmb maand-b la zāmsgo. Neb nins sên kō-b mensā tara pāng n yud yāmb sên na n modg a soaba. Yāmb tog n gēesa bāmb svka n yāk taoor soaba. Yāmb tōe n pēnega neb kēer yembr yembr n sōs ne-ba.

Zāmsg taoor dāmba yīnga

Yāmb sǎ n paam taoor dāmbā n yāgse, yāmb tog n maane-b la zāmsgo la tvvmd kāng bee karen-saamba zugu. Wa sên loog poorē wā, A Poll wilgame t'a bee karen-saamba zug t'a yāk la a kō neba zāmsgo ti b tōog n maan Wēnnaam tvvmdā (Efe 4: 12). Yāmb tōe n tika būmb a tāabo n maan bōn-kāng:

1. Sēn kēed ne tvvmda zāmsgā, karen-saamb segd n dika ned nin-paalgā b sēn yākā t'a zīnd ned sēn mi tvvmda tēngre n tvvme, t'a soaba paam Sōngre.

2. *Seminer dāmba* Yāmb tōe n maana semineer dāmba, la zāmsg buud toor-toor taoor dāmb paalsa yīnga.

3. *yāagre* Yāmb tōe n yāka ned t'a pēnegd yāmb n dīkd yāmb mamsgo. A sā n pēnegd yāmba, a na n paama zāmsgo sēn kēed ne Wēnnaam tvvmda. A Zezi maana woto ne a karen-biisā (Zā 3: 22). B ra pēnegda a Zezi wvsgo la bilf bilfā, b rika a Zezi mamsgo. (Tvm 4: 13). A Zezi yeelame ti karen-biig sā n paam zāmsgo, a na n yii wa a Zu-soaba. (Luk 6: 40).

YŌGNEG LAGEM-N-TAAR TUUM PUGA

Sēn na yilē ti wēn-dooga kēn sōama, rēnd ti neba tum lagem-n-taar puga, ti ratma yaa ye. B tog n bāngame ti wēn-dooga ya zaka ti ned fāa tog n mao n tum zaka tvvmd ti yi neere.

Sēn na yilen ti b tōog ne b tvvmdā, rēnd ti b bāng ti b pa b yembr ye, b bee sull puga n tar ratma a yembre. Yāmb sēn ya karen-saamba tog n modgame ti b tum lagem-n-taar puga.

Tall ti yāaba yī yembre

Yāmb sēn yaa wēn-dooga karen-saambā, yāmb tog n gesame ti taoor dāmba fāa yāab yī yembre. Yāaba tog n yu vēenega la turga ti neba tōog n sak n poge. A Zezi yāaba yu vēenega, yaa woto t'a Piyeere, a Āndere, a Zak ne a Zā ti b sak n na n pug-ba. (Matye 4: 18-22).

Yāmb tog n wilga yāmb yāaba ti yaa vēenega la segda. Yāmb tog n wilga sora vēenega «ad sora tōnd sēn segd n tū wā» (Ezy 30: 21). Wa ko-sor ti kooma kēnd nen-yendā, Yāaba sēn yaa vēenegā na n waa ne neba fāa so-kāng zugu.¹

Bao-y ti yōg zoodo

Sēn le paasde tall-y lagem-n-taar yāab ne taoor dāmb nins sēn pa tar tvvminma, yāmb tog n baome ti maan zood ne nin-kāense. Sēn na yil ti nebā tum lagem-n-taar pugē, yaa sōma ti b nan taab sōma la b bao ti tum ne taaba. Wēnnaam sebrā wilgdame t'a Zeezi sā n yāka karen-biis a nu wā, a yaa ti «B ra ratame ti b

¹ Sēn na yil ti d paam vēenem ne yāabā pugē, ges-y Sapitr 28 wā pugē: “Taoor soab sēn tar yāabo.”

zīnd ne bāmba» (Mar 3: 14). La d tōe n yeelame ti B yāk-b lame ti b zīnd ne taaba. Karen-biis piig la yībā sēn wa n be ne a Zeezi wā, b zāmsame ti nong taaba. Lagem-n-taar pvgē, b lebga pāng dūni wā zugu.

Woto me, yāmb sēn yaa Pasteerpāntkotistā, yāmb tog n maome ti tall zood lagem-n-taar ne taaba, yāmb tēn-tvmdbā ne layik rāmbā. Bōn-kāng ka tōe n maan ti yāmb pa ri weer sōma ne taab ye. Yāmb tōe n dika weerā ne taab sēn ta na-kēnda a tāab pvgē:

1. *Rik weer n pa pvvsg pvg ne taaba.* pipi, yāmb ne y taoor dāmb nins sēn yaa layik rāmbā tog n dika weer n pa pvvsg pvg ne taaba. Yāmb tog n yāka weer semend pvgē yāmb ne y taoor dāmb sēn yaa layik rāmbā sēn tog n tigimd taab pvvsg pvgē. Wakat-kāens tog n zīnda a wakatā ti būmb d a tiis ye. La a yaa sōma ti b pvvs ratem a taab me yīnga, la wēerā wvsg pvgē b tog n dik n pvvsa yāabā ne ministēerā yīnga.

2. *Ti rik weer ne taab Wēnnaam tvvmda pvgē.* Sēn le paase, yāmb ne y taoor dāmb nins yaa layik rāmbā tog n dika weer ne taab minintēerā pvgē. Dumaas yibe-oog fāa, bool-y yāmb pvvsgā sull neb la y tēeg-b ti y tvmda ne taaba wa sulli. Nakēndr a to layik rāmba sull yīng sēn yaa maan tvvmdā ne taab yaa ti zāms sullā nebā wēn-dot luglgu. Yvvm d fāa, b tōe n tūu taab n ti lugl wēn-dot zīis nins ratma sēn be wā.

3. *zood lageng weere.* A tāab soaba, yāmb ne y taoor dāmb nins sēn yaa layikā tog n zīnda ne taaba. Yāmb taoor dāmb nins sēn yaa layikā tog n paama raood paasg ti kēnd n get taab zagsē. Lagem-n-taar dub tōe n yu sor n loe nebā ne taab nonglem, zagsā la sulā ne. B sēn dik weerā ne tāabā, a Zeezi yeel-b lame: «Mam ka le boond yāmb yes ti tēn-tvmdb ye....., la yaa M zo-rāmba» (Zā 15: 15). A wot me, yāmb ne y taoor dāmb nins sēn yaa layikā tog n boola taab ti zo-rāmba.

Wēn-doog sēn yidgdi, a tog n tara taoor dāmb sēn tar pāng sēn yaa layik rāmb sēn kō b mens ti mao ti misō wā tvvm kēn la wēn-doogā tall yāabo. Pasteer sēn paam keogr tog n maome n silgl sull sēn yaa layik rāmb sēn tar pānga. A tog n baoo weer la yam ti bao neb sēn na n tvvm ne yē Wēnnaam soolma yalgr yīnga.

Sapitr 33 soaba: Kēes layik-rāmba taoor dāmb svka

~ Sapitr 34 soaba ~

Wẽn-doogã sulã zãabo

Awa biig sên be a ma pvgê n bit daar fãa wã, beoog sên vëeg fãa yelã me

paasdame. A sungra wakate nin-paalga yalê wilgda ned a ye yalê sên puki. La baasgo, ligr pvgê, a ninsaalma yalê fãa pida zãnga. Daar a ye pvgê gella sungdame n pvt zïis wusgo. Rasem pisi la a yembr sã n ta giina sungdame. Rasem pisi la a yembr poore ba ne biiga sên yaa sãtimetr 10 (nu-raog woglem a naase), a yïnga wila fãa sungame n beê. La sên na n yilê ti bi-pæelga lebg ned n tōog n vumd a sã n wa yi a ma wã pvgê, yïnga wil-kãens tog n bume. Kiis a yoob sã n paase biigã segla me n se ti yi dūni zugu. Yaa bi-sōng ning paga ne rao wã sên na n zã b nusê wakat bilf sã n paasã. La a pa lingr t'a Davud yeelame ti: «Mam wênda bôn-bãnde, yãmb tvmã yaa bôn-bãnã. Yãmb mii maam sōama!» (Ysy 139: 14).

D tõe n dika wẽn-do paalg n mak wa gell sên nan lobe. Zoe n yaa wẽn-doogo; la a tog n tumame ti na-kênda wusg kêng taoore sên na n yilê t'a tōog n yï yïng sên vt la a tumd sōma.

Na-kênda kãens kêere b boond-b-lame ti tūudma sula. Sapit-kãnga na n goma Pastëer sên tumd ne Sug-Sōng sên tog n maan to-to sên yaa sulã yidgr la b zãab wëengê.

WËNDOOGA SULA YÃAB LA B TUUMDE

Wẽn-doogã sula yaa tvm sul b sên lugl wẽn-doogã pvgê n na n tōog n yidg zu-loees sên welg toor zalle. B yãaba ~~yãab~~ ti sōng ti wẽn-dooga maan a tumd sên

yaa ti sus karen-biis nins sēn menem-bā ne a Kiris mamsga. D tōe n gelga sulā wa zān-da lugs sēn sōngd wēn-doogā t'a kēngd taoore. Sul a taab sā n wa paasd wēn-dooga pugē wēn-dooga Wēnnaam tūmda me paasdame.

Sulā tūma

D sā n dat n wum wēn-dooga sulā yāab la b tūmda sōma, Pastēer sēn tumd ne Suga togd n deng n bānga wēn-dooga misō. Wēn-dooga sēn be wā yaa ti maan tūm kēng sōma la a pids a Kiris tōog kasengā. A Kiris tō-kasenga ya «Bt y kēng n maan nebā buud fāa ti b yt mam karen-biisi» (Mat 28: 19). Tōog kasenga ya Zu-soaba ya bō datma «Nong Zu-soabā, fo Wēnnaamā ne f sūr fāa, la ne f sug fāa, la ne f yam fāa.» la f «Nong f yak wa f menga.» (Mat 22: 37-39).

Pastēerā wall neb nins sēn tumd ne pastēerā pa tumd yaood yīng ye. Tūmda rata nus wusgo. Wēn-doogā sula sēn be wā yaa ti sōng wēn-dooga t'a maan a tūmd ning sēn yaa ti zīnig Wēnnaam soolem dūni zugā neere.

Tūm a yopoe sulā sēn togd n maane

Wēn-dooga sulā sōngda wēn-dooga t'a tōog n maan a tūm a yopoe wā sōma:

1. *Ti fāag sus ēn menem-bā.* Pipi sullā belma yaa ti sōng wēn-dooga t'a pids a Kiris tōoga sēn yaa «kēng zīga fāa n moon neba fāa a Kiris koe-noogā» (Mar 16: 15). Sull sēn be wēn-dooga pugē fāa tog n maana a sēn tōe tek n yōgen neba tum-kāng yīnga. B togd n paasa neba raood ti b tōe n pui koe-nooga ne neb a taab n kēng b pelg ti b tōe n wat wēn-dooga koe-moonega la a misō wā tūma.

2. *Ti maan karen-biisi.* A Zeezi yeela wēn-doogā woto «Bt y kēng n maan nebā buud fāa ti b yt mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga, la Sug-sōng yūvre, la zāms bāmb ti b sak būmb nins fāa mam sēn da togs yāmbā.» (Mat 28: 19-20). Zāmsga yaa karen-biisa tūmd yāgre. Zāmsga sōngda ne Wēnnaam neba sug buvng ne wēn-dooga taoor kēnde. Sullā sōngdame ti yāba pidi.

3. *Paas nebā raood ti b pēgr la waoogr weengē.* Wēn-doogā yaa zīg Wēnnaam neba sēn tōe n tīgim taaba la b waoog «ne sid la suga» (Zā 4: 23). Wēnnaam pēgr la waoogr sull sēn yōgen sōma tōe n sōnga ne tum-kānga.

4. *Paas neba raood pvvsga weengē.* Sēn paase Wēn-dooga belma yaa ti zāms la a keng Wēnnaam neba pelg ti b pvvre (Tūm 2: 42). A Zeezi yeta woto: «B na n boola mam doogā ti pvvsg roog buud fāa yīnga» (Mar 11: 17). Wēn-dooga tog n yu zīg ning tēedba sēn naagd taab n zēkd b koes n boond Wēnnaam n gūud ti b leok b pvvsgo (Mat 18.19-20; Tūm 4.24). Sulā sōngda wēn-doogā t'a maand tūm-

kōngo. Wēn-dooga sull sēn tigim taab wakat ning fāa b tog n ninga puvsgā pipi zīgē.

5. *Lagem-n-taar vum.* Sēn paase wēn-dooga belma yaa ti puk a Kiris nonglem ba-bi raop ne ba-bi-poak suka. Sullā sōngda wēn-dooga t'a tōog n pids a yāabā. Wakat ning fāa sullā sēn wat n tigime b nongelma ne taaba kēngda taoore. Dē kutame ti ratem ti sōng taab la b ges taab yelle. Bōn-kāng lagemda neba la a paasd b pānga. La a le sōngdame ti nin-paals a taab rat n wa wēn-dooga pugē.

6. *Yōgen taab misō wā tvvmd yīnga.* Wēn-doogā sēn be wā yaa ti pids Wēnnaam tvvmdā. A belma yaa ti moon a kiris koe-nooga «Wēnnaam soolem koe-no-kāngā na n moona dūniyā tek fāaa ti yī kaset buud fāa yīnga. Dē, dūniyā seeb na yaool n ta. (Mat 24: 14; Wilgr. 5: 9). Sullā sōngda wēn-dooga t'a yōgen neba koe-moonega, wēn-dotā viglg la misō rāmba yīnga.

7. *Ti zīnig taoor dāmb.* Baasgo a Zeezi yeela wēn-dooga t'a zāms taoor dāmbā. B kōo B karen-biisa noor ti kēng n maan karen-biis a taaba (Mat 28: 19). B sēn wa n zēkd n debd saasē wā B kōo wēn-dooga kūun wvsgo sēn yaa «Wēnnaam nebā bub yīnga, la Wēnnaam tvvmdā yīnga, la Kiris yīngā sōngr yīnga» (Efe 4: 11). A Poll kōo a Tumotē zāms-kānga: «La būmb ning mam sēn da zāms foom kaset-dāmb wvsg sukā, bu f zāms bāmb neb nins sēn tūud sda la sēn tōe n zāms neb a taab me.» (2 Ti 2: 2). Sulā sōngda wēn-dooga t'a maan a tvvmda neere.

WĒN-DOOGĀ SULA

Wēn-dooga sā n bit n yidgdē, yāmb ne neb nins sēn get ministēerā yellā segd n kēe puvsg pugē n tōog n pvi sulā. Yāmb na n sungame n deng n pvi sull a yembr wall a yiibu. Ne Sugā taebo y zīnigda sull ne tvvm a taab y sēn na n maane. Sulā ne tvvm nins sēn tōe n maana la woto:

Tēedba wubri

Tēedbā wubra sull yaa wēn-dooga ra-luk zāmsga wēngē. Sul-kāng belma yaa ti kit ti ne Wēnnaam gomda zāmsgo tēedba lebg karen-biisi n ningd zāmsgā a na-kēndr zugu. Wēn-dot sēn vī la b tvmd ne Sug-Sōng wvsg pugē yaa lekoll de dumaasa n yaa tēedba wubra ne b zāms ti yī karen-biiga ra-luka. Vēnega yaa sul-kāng a ye bal n get neba fāa, kom-baoonegā ne nin-kasensā yelle.

Dē Pasteer sēn tvmd ne Sug-Sōng tog n dika sul-kāng na-kēng taoor ti yī a zu-loeega. A tog n yī wēn-do-paal fāa pipi sulli. Wēn-dooga tōe n dat n maana zags

pvḡē zīg ning neba sēn na n paam Wēnnaam goama zāmsgo. Sēn paase sull fāa tog n ninga a toog wubrā wēngē.¹

Pagbā Wēnnaam tvmde

Naoor wusgo Pagbā sulā tara pāng wēn-dot nins sēn vī la b tvmde ne Sug-Sōnga pvḡē. A yāaba yaa ti tōog n sus pagba n maan zu-noog n kō-b ti b tōe n lagem-taaba la b maan tvmde. Tum-kāng maasem yīnga pagba paamda raod ti ning b nug b zagsē wā, b zo-rāmba, b yagsā yīnga ti b tōe n duk b vuma n kō a Kiris. B paasda pagba raod ti b tōe n ning b toog karen-biilma zāmsgo, wēn-dotā yēbgrē, tvuma ne būmbli a taab pvḡē.

Raopa sulli

Raopa sull belma yaa ti sus roap a Kiris yīnga, ti maan tēeb lagem-n-taar ne bāmba, la ti b tōog n yī taoor dāmb hakuk b zagsa la zīg ning bāmb sēn vī wā. A belma yaa ti yōgen raop ti b tum ne Suga pānga. Tum-kāng maasem yīnga raopa tog n kēesa b toog koe-moonega, wēn-dotā yēbgrē, la misōneer tvmde sēn tar yōod ne wēn-dooga pvḡē.

Kom-busā sulli

Sul-kānga ratma yaa ti sus kom-bus a Kiris yīnga n tek-b ti b lebg kom-kasmes sēn bi tēeb pvḡē n pid ne Suga. A belma yaa ti zāms-b ti b vumde vum sēn yaa sōma n waogd a Kiris, la y yōgen-b ti b maan tvmde sēn tar yōod ne kom-bus a taabā.

Koamba sulli

Koamba sulla ratem yaa ti sus koamb a Kiris yīng n kut ti b kēn vum sēn pid ne Sug-Sōng la y zāms-b ti b kēn Zu-soaba soaya zutu. A pa tog n deeg roagdba zīg ye. Zīg ning b sēn tōe n pids yel-kāens yaa koamba kaoreng zīg la zāmsg zīs a taab koamba yīng wa zāmsg sēn yaa kom-dibli yīng la kom-pugli yīnga.

¹ Africa’s Hope (sebrā guldā) tilga yel a tāab sēn tar pang Afirk wēn-dot nins sēn tēed Sug-Sōngā yīnga. Pipi soabā yaa *Vumde sidā*, sēn yaa dumaas kaoreng zāmsg sēn na n sōng karen-biisā ti b karem Wēnnaam sebrā n sa yvum a yopoe pvḡē. Sēn pogd-a wā yaa *Tēebā yāga* sebre. A yaa porgarem sēn gomd koe-zut yell sēn kēed ne tēebā vuma wēngē, makre wa “pipi na-yakma: Yāmb vī-paalgā a Kiris pvḡē,” “Wēnnaam goama dogtrind,” “Sug pvḡē vum,” la yel a taaba. Seb-kāensā b yiis-b-la Afirik buud goam wusg pvḡē. Y sā n dat vēenem n paas bi ges ētegnētā zug ka: <https://africaatts.org/resources/>.

Waoogrā ne mizikā

Waoogrā ne mizikā sulā yāaba yaa ti naag sên maand-b mizikā la sōng-b ti b kēng taore. Waoogr ne korall taoor dāmb sên na n tae neba waoogr sên pid ne Sug-Sōngo (Zā 4: 23). Sullā tvmda ne sull ning sên get-a koe-mooneg wēn-dotā luglgā tvvmde. Waoogrā sull segd n naaga taab n pvvs wakat wakate n zāms ti sak Sugā belem b svk n tvvm ne-A pāngā.

Pvvsuga tvvmde

Sul sên get pvvsuga yell sã n yōgen sōma a tara yōod wēn-dooq ning a sên vi la a tvmd ne Suga pugē. Sul-kāng sên yōkd sēeg neba yīngā wata ne Sug pugē sōngr wēn-dooqa yīnga. B zagsē wā b yōkda sēega b rāmb nins sên na n ka paam fāagr Afirik la dūni wā fāa yīnga. Tvvm-kānga d tōe n gelg-a-la nens wvsg wa tigim taab n pvvs wakat fāa, n yi n kēng zīig n to n pvvse, n kēnd la pvvsdē, pvvsug sulli, la pvvs-gāndaad rāmb sên pvvsd ned fāa a zīigē.²

Misō rāmba sulla

Misō rāmba sul tvvmdā yaa ti tae wēn-dooḡā t’a taas koe-moonega neba buud fāa sên be zīiga fāa. A sên togd n maan būmb ninsā yaa ti mag la a maan na-kēndr koe-moonega la wēn-dota luglg yīnga. Koe-moonda tōe n waa ne nekre, tigim neb wvsg n moone, kis kaset zak zaka, n pvi seba, la koe-mooneg na-kēnda buud toor toore.

B tvvmd yes yaa ti maan la b kut ti wēn-dooqa misōneerenda tvvmdā kēng taore. Ne tvvmd sên vi woto, wēn-dooqa naagda taab n sōngd misōneer dāmba ne pvvsug la ligdi.

Tvvm-kāng yaa ti zāms nebā Wēnnaam tvvmda la tōk-b ne misoneer dāmbā. Wēn-dot kēere dat n talla koe-mooneg sul sên welg taaba, sul sên yaa wēn-dota luglgu, ne misō wā yīnga.³

Ninbān-zoeer tvvmde

A Zeezi ra gelgda nebā bō-dati yīnga ne-B sūur fāa. Wēn-dooq sên vi la a tvvmd ne Sug-Sōng hakuk me maanda a woto. A Zak gvlsa woto: «Tēeb sên ya

² Sên na yil n paam vēnem ne pvvsḡā ministēere, ges-y Sapitr a 8 wā pvḡē: “Pvvsḡā pipi tvvmdē.”

³ Sên na yil n paam vēnem ne misō wā tvvm siglg wēn-dooḡā pvḡē, ges-y Sapitr 40 wā pvḡē: “Ti sigl misō wā tvvmd wēn-dooḡā pvḡē.”

sōma, sēn ka tar yell tōnd Ba Wēnnaam nifē yaa ti kēng n sōng kubs ne pug-kōap bāmb toog pugē, la y gūus ne dūniyā wēnga.» (Zak 1: 27). B ninbāan-zoeerā tūmdā maasem yīnga, wēn-doog sēn vi la a tūmd ne Sug-Sōng tēegda a Kiris nugā b rāmb nins sēn dat sōngr la sēn poglā yīnga.⁴

Kom-kasmes sēn pa kē kāadem

Kom-kasmes sēn na n pa kē b kāadma tūmd maasem yīnga, sēn pa kē-b kāadem n yaa tēebā paama pāng n paas b tēebā pugē n na n tōog n maan tūm vi wēn-dooga pugē. Tum-kānga sōngda wēn-dooga t'a bāng kom-kasmes nins sēn na n pa kē kāadma sēn naag b toog wēn-dooga tūmda pugē ziir sēn ta to-to. A baodame ti maan tūm-kasens sēn solg ti ned pa mi wā.

Kolēes-rāmba la Karen-biisā Ministēere

Yāmb wēn-dooga sã n pē ne karen-bi beda kaoreng roogo, ne puvsgo y tog n yāka yam ti lugl ministēer karen-bi beda yīnga. Ministēer kāng ratma yaa ti tōog n paam tōkr ne karen-bi beda karen-doogo n bao ti paam n Sus-b ti b wa a Zeezi nengē. Ministēer kāng na n zāmsame la a yōgen karen-bi beda taaba ti b tōog n sus neb wvsg ne koe-noongā. Yāmb wēn-dooga sã n tara ministēer sēn tūmd ne karen-bi beda yāmb tōe n tuma ne taab sul kāng pugē.⁵

Kibayā kug rot ne zāmaana tūm te-paala

Sull ning sēn get kibaya la zāmaana tūm te-paalā sēn get tūmd buud fāa sēn kēed ne bōn-kāng wēn-dooga pugē. Yē n ningd teedā a la zāad porzegtēer la wēn-dooga vidyo rāmba. Yē n wilgd la a zāad wēn-dooga sēn be ēntegneta zuga. Sul-kāng n wilgd wēn-doogā tūm ēntegrneta, radyo, la televizō rāmba pugē.

Sāmba reegr la b sāand maanego

Sull ning sēn deegd-a nebā yaa ti sōng b rāmb nins sēn kēesd b toog wēn-doogā tūma yīnga. Ministēer kāng maanda a sēn tōe tek ti neba fāa tōe n paam gesg la zīg wēn-dooga pugē. B reegda b rāmb nins sēn watā, tall-b n wilg-b b zīisi, n pvit sebā la b reegd nonglem kuunā. B geta neba yō-koglg yell la gidg buvrā.

⁴ Sēn na yul n paam vēnem ne ninbāan-zoeerā tūma Min isteere, ges-y Sapitr 38 wā pugē: “Tūm n kō nebā.”

⁵ Soay d sēn tōe n tū n maan ministēer karen-biisā yīng bee ka ēntegnet pugē <https://chialpha.com/resources/>.

Rotā la zīisā

Sull ning sên get-a rotā la zīisā tvvmdā yaa ti ges būmb ning fāa wēn-dooga sên so wā yelle. A getame ti rotā la zīisā fāa tōe n yī yulemd la a yī neer n da sām ye.

SUL NING SĒN GET-A YIDGRĀ YELLĀ

Svkdgā la woto: «Pasteer sên tvmd ne Sug-Sug tōe n waa ne sula ne ministeer a taab bu?» Vēeneg ti sull nins fāa sên sōdg ti looga fāa ka tōe n lugl wakat a yembr ye. La baasgo pvsug pvġē d tōe n ninga sul-paal na-kēndr zug ne yam. La sung ti lugl sul-paalā tog n yu būmb sên kēngd taoor wakat fāa la vük vük n yaool n dīkd yvvm wvsgo.

Ti sung sull-paall bi ministeer rēnd ti pasteerā ne wēn-dooga sull tall tēeb kasenga. Sug-Sōng n tog n tus-b ti b yēbg ministeer paallā ne tēebo.

Tvvdā sung la a vīlg na-kēndre

Yāmb ne y wēn-dooga sull tog n sunga na-kēndrā ne Wēnnaam baobo. Yāmb sēgd n svkame: «Zu-soaba, yaa ministeer paal-bvs la wēn-dooga rat rūnda rūnda?» Yāmb tōe n gvlsa ministeer dāmb nins yāmb sên tēed ti Suga n tusd yāmb ti y sungā sebr zugu. Yāmb sā n gvls n se y tog n sungā ne sēn ya-b tulae nandā, ti pogd taab wa sēn sēgd n tāag baasgo.

Yāmb sā n gvls tvvma sbrā zugu, y sēgdame n ges sēn yaa tulae wā, n tvmd n pogd taab pogdr pogdre:

- Yaa na-kēnd bog la d togd n dīk n tōog n sung sul-paal kānga?
- Yaa ne bōe ne bōe la d na n tall n maan tvvmdā?
- Yaa ānda soab n na n lvi tvvmdā taoore?
- Tvvmda na n sunga wakat bvgo?

Yāmb tog n gvlsa y yam-yāgsa wā fāa la y kēng taoor n pa pvs pvġē. La wakat sā n ta, yāmb tōe n ninga y yam-yākrā a na-kēndr zugu. Saglg yaa ti sung ne būmb ning yāmb sēn tarā. Makre tōnd sā n yaa ti lugl lekoll de dumaas paalga, yāmb dat n sunga ne karen- dot a tāabo: kom-kasensā, kom-busā, koamba. Yāmb tōe n dat n yāka ned t'a yī lekoll de dumaasa taoor soab wall y rat n maana tvvm-kāng yāmb y toore bi maan-a sungā wakat bala. Tvvmda sā n kēngd taoor n paasdē y tōe n paka karen-do paal la y yāk nin-paales ti b lvi tvvmda taoore.

Taoor dāmba yākre

Tvum-d-paalḡ tōogr kvlen-biig bee ne b sēn na n yāk b rāmb ti lvi taoor n ges tvumda la b zāmsga sēn na n yī sōma. Yāmb sā n wa yāk taoor dāmba y tog n bao wa neb sēn tar bāngr neb taeab kūuni. B rāmba tog n «pida ne Sug la yam» (Tvm 6: 3). Sēn paase b tog n talla tēeb la b yāabā ne wēn-dooḡā yī yāab a yembre.

Taoor dāmba zāmsgo

Wakat kēere taoor dāmb nins sēn tar bāngr wall sēn tōe tvumdā pa tar vuvng ye. Dē kitame ti Pastēer sēn yaa yēeseng fāa maoodame ti paam neb sēn tōe n maan tvumdā. A Zeezi me ra maana woto. Ne pvvsḡo, B yāka neb piig la a yiib n na n tek-b ti b lebg tēn-tvumdba (Luk 6: 12-13). Ba b sā n yaa nin-saalb wa tōndo, a Zeezi mikame ti b tōe n lviya neb taoore. A yeel-b-la woto: «Tū-y maam, la mam na maan yāmb ti y yī mam nebā baoodba.» (Mat 4: 19). B sēn pogd-Bā B tek-b lame ti b lebg taoor dāmba.

Yāmb sā n yāk tvum-no-paalḡ taoor dāmba, a yaa sōma ti b paam zāmsg me. Yeel-y nebā ya: «tōnd kēnda yāmb seegē la d na n zāmsa yāmb y sēn na n maan y tvumda to-to.» Zāmsg ministēera yīng tōe n maana nens wvsḡo: ne semineer dāmba, sēn yaa taoor dāmb zāmsg la ne soay a taaba. Wēn-dooḡ sā n tog n bao taoor dāmba, pastēerā tog n yāka yam ti b paam zāmsg ne taoor soab sēn sōmb n yī to-to.⁶

Kit ti nebā tall lagm-n-taar yam sull pvgē

Sēn na n yilē ti sulā wēn-dooḡa pvgē kēng taoore, yāmb togd n bānga y sēn data, la nebā sēn tōe n paam lagem-n-taar ning taoor dāmba la tēn-tvumdba sūka. Lagem-n-taarā sula pvgē na n paas-b-la raood ti b tvum ne taab la b kō b mens ti maan tvumda neere. Yāmb tog maoo me n zā lagem-n-taarā sōma la y tēegd-b wēn-dooḡā yāab wakat fāa n wilgd-b tvumdā yōod sēn ta to-to.

Wakat wakate d tog n sega tvum-noyā taoor dāmb ne tēn-tvumdba n paas-b raood la y pvi ne-b tōogrā la yāaba. Yāmb tog n kewa tēn-tvumdb nins sēn tvumdb sōma wā neba taoore n Waoog-b būmb nins b sēn maana yīnga (Rom 13: 7).

⁶ Sēn na yīl n paam vēnem ne zāmsdb wēn-dooḡā yīnga, ges-y Sapitr 33 pvgē: “Ti bao zāmsdb sēn yaa layik rāmba.”

Bũmb ning sên tõe n sõng wẽn-doog sên vı la a tvmd ne Suga t'a maan a Kiris tvvm kasenga ne B tõe-kasengã yaa sulã n tog n ning b toogo. Pasteer sên vı la a tvmd ne Sug-Sõng tog n tvmmame tı sulã wẽn-dooga pvge tall pãnga.

Sapitr 34 soaba: Wēn-doogā sulā zāabo

~ Sapitr 35 soaba~

Wẽn-doog sën yaa gũud karen-biisi

Tags-y lekoll sën yaa neb fãa lekoll b sën pa mi vëeneg fasti änd soab la karen-biig t'a ända soab n pa karen-biiga. A na yı toog ne lekol-käng t'a tōog a sã n pa tar sebr n maand gælg tũm a karen-biisã zugu. La a yaa woto me ne wẽn-doogo. Wẽn-doog sën pa mi änd soab n yaa wẽn-dooga ned la änd soab n pa wẽn-dooga neda, la d get b sug pugē buvngã, yaa toog tu yı wẽn-doog sën tar pãnga.

Yãmb sën yaa Pasteer sën tũmd ne Sug-Sōngã yãmb tog n mii vëeneg fasti tu wẽn-doog ning yell yãmb sën getã y geta a yell sōma. Zãabã wængē wẽn-dooga neba yvya gvlsg yaa sōma. Nebã yvya zãab sã n yı sōma a sōngda wẽn-dooga t'a tōog n maan tũmd ning Wẽnnaam sën kō-a wã t'a ges piisa yell neer la a moon sën menem-bã. Sapit-kãnga na n goma yãmb sën tog n ges wẽn-dooga neba yvya sebr to-to.

WËNNAAM SEBRÃ YÃAB NE WËN-DOTÃ KAREN-BIISI

Ba Wẽnnaam sebra sã n pa gomd tu wẽn-do-kãngã n so nin-kãngã wall a yaa tōnd wẽn-dooga ned wa sën yaa to-to rũnda rũnda wã; a pa kUSD tags-kãngã ye.

Wẽnnaam gomdã sën kōt vëenem ne wẽn-doog karen-biiga

Yı wẽn-doog karen-biigã gom-bila yãgr bee Kãab-Kudga pugē. Zi-kãngã Wẽnnaam pvyã lagem-n-taar a yembr tãa ne Israyell buudã. B ra yaa bãmb neba, tu Bãmb da yaa bãmb Wẽnnaam. We raooga pugē Wẽnnaam dika na-kēndr sën na n yōgen bãmb neba. A yeela a Moyiis ya: «Bı y sōd Israyell nebã fãa wa sën zems

b buudu la b roto.» (Sdb 1: 2). A Moyiis ne a Aarō talla sōd käng n na n tōog n yāk taor dāmba sên na n tvm la b zab Wẽnnaam neba yīnga.

Kāab-Paalga pvgē, a Etiyen gomda Israyell yel wa «gerək buud neb [grec: ekklesia] sên be we oraoga pvgē». Kāab-Paalga pvgē gom-bil ning sên yaa ekklesia b lebg-a lame ti yaa «Wẽnnaam doogo.» A gomda neb b sên bool ti b welg toor a Kiris yīng n tōog n kut ti tvmnda kēng taor dūni zug yelle.

A Zeezi yeela woto: «la mam na n vigla m kaorengā» (Mat 16: 18). B sunga bōn-kānga n boond neba ti b wa pog Bāmba (Mat 4: 19). Sā n yaa ne B karen-biisā, a Zeezi yāka kēer ti b yī tēn-tvmdba (Mar 3: 13-14). La tēn-tvmdba yāka yelgetba ti b tvm bāmb sēegē. B yōgna wẽn-dooga sên na yilē t'a tōoge. Dē kutame ti tao-tao bala «karen-biisa sōor da paasda Zeruzalem» (Tvm 6: 1-7).

Sên na n yilē ti wẽn-doog kēn wa sên zemse yaa neer ti bāng soab ning sên ya wẽn-dooga ned la sên pa wẽn-dooga ned n welge. Pipi wẽn-dooga ra wuma bōn-kānga vōore. Sā n ya ne bāmba zīnd «pogē» la zīnd «yunga» n be n tōe n wilg y sā n yaa wẽn-dooga neda. Mākre daar a ye a Poll kosa Korent wẽn-dooga ti b rig yelwẽn maand a ye n yāk a yvura wẽn-dooga neb yvı pvgē (1 Ko 5: 5, 13). Wẽn-dooga neb yvya zāab sā n yī sōma a sōngda Pasteer sên tvm ne Sug-Sōng t'a tōe n paas tēdba pāng la a tōog ti wẽn-dooga tvm kēng taore.

Wẽnnaam sebrā bilgr sên kēed ne karen-biiga

Ra tags-y ti yī wẽn-dooga karen-biig yaa yembre ne dūniyā rāmb lagem-ntaar sul ye. A Poll makda wẽn-dooga wa ninsaal yīng n boond-a ti «a Kiris yīnga» (1 Ko 12: 27). Soab ning sên yaa wẽn-dooga ned fāa ya a Kiris yīngā «la tōnd fāa yaa will ne taab yīng a yembr pvgē.» (Rom 12: 5). A ya yīnga willā, will fāa tara tvmde. A yaa woto me ne Wẽn-doogā sên ya a Kiris yīngā.

YALĒ NINS SĒN TOG N TALL N YAOOL N TŌOG N YI WĒN-DOOGĀ KAREN-BIIGA

Kāab-Kvdga pvgē Wẽnnaam vigla tōod sên na n yilē ti b neba tōog n vumde. Tōod kāens be tōod piiga pvgē (Yik 20: 1-17). A yaa woto me pipi wẽn-dooga sên wa n bitē la sāeegd zīis wvsg sên pa Zeruzalema, la yaa Sug-Sōng n taet tēn-tvmdba ti b wilgd yel-wēna rāmba sên tog n yī to-to n yaool n naag wẽn-dooga pvgē (Tvm 15: 19-20, 28-29). Yāmb sên yaa Pasteer sên tvm ne Sug-Sōngā y tog n bānga vēeneg fasti ti ned ning fāa y sên deegd wẽn-doogē wā t'a naag sulā paama būmb kēere sên yaa:

Rogem-paalga

Wēn-doogā tog n yu dūni wā fāa vēnem. Dūni wā fāa wēn-dooga neba fāa sēn be zīga fāa ruka b teegrā n teeg a Zeezi-Kiris la b paama fāagre. La yaa b rāmb nins sēn dog ne Sug-Sōnga (1 Ko 12: 13). Dē sēn deng tu ned tōog n lebg wēn-doog neda, a tog n deng n lebga dūni wā fāa wēn-doog neda. Yaa Zu-soaba meng ning-b Wēn-dooga puga (Tvm 2: 47). Dat n yeelame ti f sā n dat n lebg eglis lokall neda f togd n sid paama rogem-paalg hakuka (Zā 3: 3-7).

Kom lisgu

Būmb a yiib soab sēn tog n paam n yaool n naag sula pugē yaa kom lisgu bōrb pugē. A Zeezi yeela B wēn-dooga ya «Bı y kēng n maan nebā buud fāa ti b yı mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga, la Sug-sōngv yvre» (Mat 28.19; Tvm 2, 38). Kooma lisg n ya kaset neba fāa nifē ti f yii kūum pugē n wa vumē (Rom 6: 4).¹

Tı sak wēn-doogā tagsg la a yāabo

Baasg būmb sēn tōe n sōng ti f tōe n paam n naag wēn-dooga neb yaa sak wēn-dooga zāmsg la a sēn kēnd to-to wall a Pollentika (. 1 Ko 1: 10). Woto wilgdame ti wēn-dooga vu lagem-n-taar pugē la a maanda tvmd ning Wēnnaam sēn kō-a wā. Koe-zu kāensā yaa neb sēn nan kos sugr paalem karen-doogē la b togd n zāmsa.

NIN-PAALSĀ REEGRE

Yāmb sēn yaA pasteerā yāmb tog n mii vēneg fası ti wēn-dooga tara na-kēndr n deegd b rāmb nins sēn wa paalma. La na-kēnd-kāng rukda vūk a tāabo:

Paas-y nin-paalsā raoodo

Wakat fāa yāmb tog n paasa teed-paalsa raood ti b wa naag wēn-doogā. Dē yīnga, yāmb tog n dika weer kaorenga wakat n bilg neba yōod ning sēn be b sā n wa naag wēn-dooga la y bool teed-paalsa ti b wa naag sullā. Yāmb tōe n goma ne b rāmb nins sēn tog n wa wā. Woto na n kitame ti nin-paales wat n paasd wēn-dooga neba. (Woto yaa wēn-dooga sēn na n moon koēga ti neb wa n kos sugri).

¹ Sēn na yil n paam vēnem ne koom lisgā, ges-y Sapitr 42: “Kaorengā tvvma, tiging buud toor toore, zīnigr bı silgl buud toor toore.”

Naagrã seglgo

Yaa sōma ti yāmb wẽn-dooga paam būmb nins sên tōe n sōng ned t'a segl a meng n naag sullã. Y sên tōe n maan to-to yaa ti maan karen-doog nin-paalsa yīnga. Karen-do kāng zāmsgã yaa wakat fãa. B zāmsga tōe n yu dumaas yibeoog lesō de dumaasa wakat wall wakat a to. Karen-do kāng pvgē, b na n zāmsa bāmb sên dat n yi wẽn-dooga neda yōodo la tũmd ning b sên tog n maane. Koe-zut wvsg fãa tōnd sên gom sapit-kānga pvgē wã tōe n tall n zāmsa karen-doog pvgē.

Neba reegre

Wẽn-doogã taoor dāmba fãa sã n sake b segd n maana tigr n deeg nin-paalsa ne sũ-noog dumaas yibeogo neba fãa taoore. Neb nins b sên na n deega tog n tigma wẽn-dooga noore. Y tōe n deeg-b-la neba fãa taoore wa neb sên lebq wẽn-dooga neba n pvvb b yīnga. Dē wẽn-dooga na n «tēega a lagem-n-taar nug ritga» (Gal 2: 9). Wakat kānga yāmb tog n tēega sebr sên wilgd ti ned fãa lebga wẽn-dooga neda. Dē loogr poore yāmb ningda b yvya wẽn-dooga neb yvı sebr zugu.

La na n yu sōama Pasteer dāmba svk ned a ye sã n tōog n ti ges nin-kāensã b zagsa pvšē. A na n song-b lame ti b bāng ti wẽn-dooga gelgda b yam-yākrã. Baasgo, yāmb segd n wilga nin-paal-kāensã wẽn-dooga tũmd sên ya selill-dāmba, pagba, roapa tumde, kom-busa sul la būmbli a taaba.

TUUM NINS SULÃ NEB SĔN TOG N MAANE

Yāmb sên yaa wẽn-dooga karēn-samba y tog n bānga vēeneg fast nin-paalsa sã n mii b sên tog n maan la yōod ning sên be bāmb sên yāk yam n naag sullã.

Sulã neb sên tog n maan būmb nins n kō wẽn-dooga

Sulla naagr loogr poore ya f sên togd n maan būmb ninga n wate. Būmb nins sên togd n maana la woto:

1. *N wat wẽn-doogē wã wakat fãa.* Ebre sebra gulsd keoogda tēedb ti b ka tog n vaal ti tigem taab ye. B togd n tigma taaba n paasd taab raodo wakat fãa. D sã n gelg bōn-kāng ne a Zeezi yīb-n-waoongã d mikdame t'a tara yōodo (Ebre 10: 25). Rūnda rūnda tēedba me tog n maana sud ne b wẽn-doogē wã kēnd n debd wakat fãa. Be b na n paas-b la raodo, b na n Waooga Wẽnnaam, la b pvvb ne taab, la b reeg zāmsgo, la b na n kōo Wẽnnaam tũmda yīnga, b na n yōga zood ne tēedb a taab sên tũud Wẽnnaam sōma.

2. *Kēn Suga belem pvga.* Wēn-doog sēn vī la a tvmd ne Sug-Sōng fāa ned tog n kēna ne Suga (Gal 5: 25). B sã n na pa pid ne Sug-Sōngo b segd n paama yam-yāk kaseng ti bao-a (Tvm 1: 4-5; Efe 5: 18). B sã n pid ne Sug-sōngo, b tog n yāka yam ti kēng taoor n kēn ne Sug-Sōngo (Gal 5: 16, 25).²

3. *Kaset sēn yaa sōma.* B sēn gūud ne tēed fāa yaa t'a yī a Kiris kaset soaba (Tvm 1: 8). B segd n goma a Kiris yell ne b zaka rāmba, b zo-rāmba, b yagse, la b tvmd-n-taase. A Zeezi yeela tōnd woto: «Bī yāmb vēnem yāg woto nebã svka, ti bāmb tōe n yā yāmb tvvm-sōamã la b waooq yāmb Ba sēn be arzānã.» (Mat 5: 16).

4. *Vum sēn yaa sōama.* Na-kēndr a to tēed sēn vī la a tvmd ne Sug-Sōng sēn tōe n maan n kis a Kiris kaset yaa vī sōngo (1 Pty 1: 15; 2: 9). Woto b wilgda b nonglom Wēnnaam yīnga. Wakat kānga b kuta kaset b rāmb nins sēn menema taoor yī a Kiris karen-biig sēn dat n yet ti būmb ninga (Flp. 2: 15).

5. *Ti kō b kūuna ne sida.* Wēn-doog ned fāa segd n sōnga wēn-dooga ligd weengē ne sida (1 Ko 16: 2). B sã n kōt b piig pvurã la b nonglem kūuna, a paasda a Kiris yīnga pāng la b le sōngdame ti Wēnnaam soolem kēngd taoor dūni zugu. Tī kō ne sū-noog nooma Wēnnaam sūr la a pakda bark kvlen-paal b vuma yīnga (2 Ko 9: 7-8; Luk 6: 38).

6. *Tvvm sēn tvmd wakat fāa.* Tēed fāa tog n talla tvmd wēn-dooga pvgē. Ned fāa sēn maand a tvmdã, wēn-dooga pāng paasdame. Yāmb sēn yaa pasteerã y segd n modgame ti ned fāa bāng a kāuna la a yāk yam n tvm n kō a Kiris la wēn-dooga ne a kūuna.

7. *Pvvs n dat bas ye.* Wēn-doog sēn vī la a tvmd ne Sug-Sōng yalē meng meng hakuk ya pvvsd n ka basdē ye. Wēn-dooga ned fāa tog n pvusa pasteerã, wēn-doogã, sulã fāa, la wēn-doogã neb a taaba yīnga. Yāmb segd n paasa kēer raood ti b kēng n ti naag se-yōkdb sēn paam zāmsg sull n pvvse.

8. *yel-manesem sēn wat ne lagem-n-taare.* Baasgo b sēn gūud ne neba yaa ti b tall yel-manesem sēn wat ne lagem-n-taaba. Yel(manesem a woto buud kutdame ti wēn-dooga vī lagem-n-taar pvgē (Efe 4: 3). Woto sōngdame ti wēn-dooga ka na

² Sēn na yīl n paam vēnem ne tae nebã ti b kēn Sug-Sōng pvgē, ges-y Sapitr 11: “Tī kēn pānkotã tvvma la a na-kēndr zug ningr pvgē “ Sapitr 20: “Tae nebã Sug-Sōng pidb pvgē.”

n yas ne zab sên pa tar vōore, la a na n yalsa tvumnd ning Wẽnnaam sên kō-a wā zugu.

Wẽn-dooga sên togd n maan būmb nins n kō a neba

Wẽn-dooga neba tara b sên tog n maan būmb nins n kō wẽn-dooga, la pasteera ne wẽn-dooga tara b sên tog n maan neba yīnga. B sên togd n maana la woto:

1. *Ti reeg neba ne nonglem.* Pipi yāmb segd n bānga vēeneg fasti nin-paalsā b sā n deeg-b-la ne nonglem la b sā n naaga wẽn-dooga vum pugē. Neb kēer bāmb soka basa neb wall būmbli b sên minim b poorē, tōeeme ti b bee dūni paalg pugē b sên pa mi sōama. Yāmb segd n bānga b sā n sōngda nin-paal-kāensā ti b tōe n minim zīig ning b sên be masā wā. Yāmb tog n maana y sên tōe fāa ti b bāng ti b lebga Wẽnnaam zaka neba.

2. *N ges ti waoogrā yi sōama.* Yiib soaba, yāmb sên yaa pasteerā yāmb yaa wẽn-dooga neba fāa taor soaba, tēng-n-dāmb la sên na n wa-bā, ti kō-b kaset sōng la vēenem būmb fāa pugē. Yāmb tog n bānga vēeneg kaorenga sên maand wẽn-doogē wā sā n yaa sōma la a sā n tara pānga. Dē wā yāmb tog n maana y sên tōe tek n segl la y moon koeg sên tik Wẽnnaam sebra ne Suga pānga. Y segd n bānga vēeneg būmb nins fāa sên maand kaorengā wakatā sā n yaa sōma la a sā n maanda ne tvum-minim. Rat n yeel ti kaorengā, kūuna, koesā, la būmb a taaba sên maand kaorenga wakatā. Sên paase yāmb ne y tvumd-n-taasā yāmb tog n pvusa tvumda fāa yīng n bāng vēeneg sā n yaa ne Sug-Sōng pānga.³

3. *Karen-saamdelfma tvumde.* Yāmb sên yaa piisa pe-kuma yaa tlae ti y ges wẽn-dooga ned fāa yelle. Yāmb tog n maana togs-n-taar ne a Zeezi sên bool B meng ti «pe-kum-sōng [sên] kōt a vum a piisa yīnga» (Zā 10: 11). Yāmb tog n seglame n se ti tvum n kō soab ning sên yaa yāmb wẽn-doog fāa sik-n-meng soaba (Luk 15: 1-7).⁴

4. *Pvvs ne sūur fāa.* Sên paase, yāmb sên yaa Pasteer sên tvumd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n pvusa ne y sūur fāa wẽn-dooga neba yīnga. Ya sōma ti paam b fāa yuya sên na n sōng ti pvvsga yi nana. Yāmb tōe n talla yuya n pvvsd daar fāa. B sā n wa

³ Ti paam vēenem kaorengā tvuma gānegr pugē, ges-y Sapitr 18: “Kaorengā taeabo.”

⁴ Ges-y Sapitr 24: “Ges-y piisā yelle.”

be yell pvgē yāmb ne y sulā segd n seglame n se ti kēng b rāmb nins sên paam poglgā nengē n paas-b raood la y pvvv b yīnga.⁵

5. *Wēnnaam sebra zāmsgo.* Yāmb sên yaa Pasteeertvmd ne Sug-Sōngā, yāmb tog n maana y sên tōe tek ti wēn-dooḡā neba tōe n paam zāmsg sên tar pānga n yit Wēnnaam sebra pvgē. Zāms-kāng tog n yu vēenega la a tall yōod b vuma yīnga. Yāo wā na n sōng-b lam ti b bi n lebḡ tēedb sên bi. Yāmb tog n gesa zāmsgā lekoll de dumaas rāmba pvs la sulā pvse n bāng zāmsgā sā n zemsda ne Wēnnaam gomda la a sā n paasda pānga.⁶

6. *Gūudum ne zāmb no-reesdba.* Yāmb sên yaa pasteerā, yaa tlae ti yāmb ges Wēnnaam piisā n gu-b ne zāmb no-reesdba la zāmsdba (Tom 20: 28-29). Sên tōe n sōng tōng ti d tōog yaa ti zāms sid gomda sên ya Wēnnaam goama wakat fāa. Sor a to yaa ti wilg-b zāmb-no-reesdbā la d wilg-b tūdgr ning b sên zāmsdā. Dē, yāmb tōe n gūu yāmb neba ne zāmb no-reesdb la zāmsdb yāmb sā n pa bas ti «rigd-n-yīds nins sên maan b mens wa piisā» zīnd yāmb wēn-dooḡa geer zugu» (Mat 7: 15).⁷

7. *Kō neba lohorem ti b tvme.* Yāmb tog n kōo nin-paalsā zu-noog ti b tom wēn-dooḡa pvgē. Yāmb segd n bool-b lame ti b wa sōng yāmb yel-bāoonegā pvgē. Woto na n sōngd-b lame ti b loe b meng ne wēn-dooḡa. Woto na n le kitame ti b bāng sungrā ti tom Wēnnaam yīnga, ti pa ti yaa būmb sen be wēn-dooḡā pvgē bal la b wat ye. Yaa ti tom wakat fāa.

8. *Yi-kāadem loees la kūum mumbu.* Yāmb sên yaa pasteerā, yaa tlae ne yāmb ti y kēn ne yāmb neba vuma yel wakate. Yāmb tog n kō-b-la saglg b kāadma vum yīng la y maan yi-kāadem dāmb n kō-ba. Yāmb tog n maana kuya la y kō y sōngr la pān-paasḡ goam zak ning sên be sū-sāoonga pvgē yīnga.

⁵ Ti paam vēenem Pasteer-pāntkotist ne pvvsgā vum yelle, ges-y Sapitr 8: “Pvvsgā pipi tvvmdē.”

⁶ Sên na yil n paam vēenem ne Pasteer-pāntkotist sên yaa zāmsdā, ges-y Sapitr 17: “Zāmsg sên yaa sōma.” Porgarem dāmb nins sên yaa vumnd sidā ne tēebā yāḡā yaa so-sōms pāntkot tēedbā yīnga. B tōe n paam-a-la Africa Theological Training Service (ATTS) ēntegnetā zug ka: <https://africaatts.org/resources/>.

⁷ Sên na yil n paam vēenem ne wēn-dooḡā koglg ne zāmb porfet rāmbā, ges-y Sapitr 27: “Gū-y piisā.”

NEBA TINGU

Nebã seg-taab yaa bũmb sên tar yõod wẽn-doog sên vı la a tumd ne Stug-Sõng vum pugẽ. Seg-taab kãens pvse, neba tigimda taab n gomd ne taab bũmb nins sên yaa wẽn-dooga zu-loeese yelle. Zi-kãnga pasteera ne taoor dãmb kēer pvta ne neba tvvma sên kēnd to-to, zu-loeese, la wẽn-dooga bõn-dati. Neba fãa tiging tog n zĩnda yvumd fãa vugri. La tigen-lingds tõe n zĩndame.

Neba fãa sã n wa tigim taaba yaa wakat sên yaa sõma ti gom wẽn-dooga beoog vum yell la y pvi a yãabã. La a kõta wẽn-doogã neb zu-noog ti gom bũmb bãmb sên tēed la b sên dat ti neba yı to-to. yãmb sã n na n wa maan-a y tog n segla y meng sõma. Tigingã pugẽ yãmb togd n mii tigingã sên na n kēn to-to la y wilg tvvmdã sên looga sên yı to-to vēeneg fast.

Neba fãa tiginga loogr poore, yãmb tõe n baooame ti seg sull ning sên be-a taoorã (kasem-dãmba ne yel-getba) kiuung fãa vugr n sõs ne taab wẽn-dooga vum yelle. Tiging kãng wakate yãmb na n pvvsa ne y sulla neba. Y tõe n naaga taab n ges wẽn-dooga yela, n paam yãab la y bao na-kēnda buud toor-toore wẽn-dooga bvvng yĩnga.

Sên paase yãmb tõe n sega b rãmb nins sên get tvvmã yell wẽn-dooga pvga, a wa b rãmb nins sên get lekoll de dumaasa, zagsē pvvsgã, raopa ne paga tvvmã, kom-busã tvvmdē, sull ning sên get-a misõ wã yellã, sull ning sên get-a wẽn-dota vılg yelle, koe-moonēga sullã, se-yõkrã sulli, la sull a taaba.

N KIT TI NEB NINS SÊN KEOOSDBÃ KĒN SAKR PUGĒ

Wakat tõe n taame ti yaa sõma ti y rems ned sên maan kongre. Bõn-kãng yaa wẽn-doog n tog n maane la a tũuda ne Wẽnnaam gomdã (Mat 18: 15-20; Luk 17: 3; Zã 20: 23; 1 Ko 5: 1-5; Efe 5: 11; 1 Ti 5: 19-20). Yãmb sên yaa wẽn-doog pasteerã yãmb pa tog n lvi tvvm-kãnga taoor ye. Yel-kãnga buud sã n wa puki y togd maana ne raood la ninbãn-zoeere, bala yalē sên tar yõod a yıib n be be sên yaa ti yılg wẽn-doogã (Tvm 5: 9-11) la maneg soab ning sên maan kongrã (Galat-rãmbã 6: 1).

Yãmb ne y sullã rãmb sã n yãk yam ti saglgã yaa sõma, yãmb tog n tũu nakēndr ning a Zeezi sên tũ Mat 18: 15-20. Na-kēnd kãng tara vũgs a tãabo. Pipi pasteera wall taoor soab a ye b sên yãk n kēngd sên maan-a yellã zakē n ti sõs ne-a n kelg-la la ybõos-a t' a tek yam. Na-kēn-kãng sã n pa tõog ti yellã manēge, a tog n sega pasteerã ne wẽn-dooga sull wã. Soab ning sên maan-a yel-wēndã sã n pa

Vũk a 8 soaba: Pasteer sên tẽed Siig-Sõng sên yaa tvvm-noore taoor soaba

sak n tek yam yellã tall dame n kẽng wẽn-dooga neb taore. La yaa neb nins sên yaa wẽn-dooga neb sên welg tvvm-kãng yĩng bal n tõe n zĩnd tiging kãngã. Wẽn-doogã n na n yãk yam moasã. B sã n ges ti neda sũd beegame b tog n dig-a-la wẽn-dooga pvgẽ (Mat 18: 17). La wakat kẽere y tõe n duka na-kẽndr a taabã.

Sapitr 35 soaba: Wě̄n-doog sēn yaa gūud karen-biisi

~ VŨK A 9 SOABA~

PASTƎƎR SƎN V1 LA A
TUMD NE S11G-SƆNG
MISƆ WƆ TUUMD PUGA

~ Sapitr 36 soaba~

Ti bãng Kãab Paalga na-kendre

Wënnaam sebrã wilgda tõnd Wënnaam tũmd sên yaa ti ra dũni wã sên menema. A wilgda a sên kot b rãmb nins sên tũud-Bã wã ti b wa naag Bãmb a tũmdã pũgẽ. Pasteer sên vi la a tũmd ne Sug-Sõng fãa togd n kēesa a meng tum-kãnga sên yaa kasenga pũgẽ. Ned fãa segd n sũka a meng woto: «mam na n maana a wãna, la sên yuda mam wên-dooga sên maan tũmd ning Wënnaam sên ning tõnd zutã Afirik la dũni wã fãa?» Leokra yaa ti tõnd segd n tũu na-kendr ning a Zeezi ne tẽn-tũmdba sên maan n basã.

A Zeezi vuma la B tũmda pũgẽ, B wilga na-kendr ning Wên-dooga sên tõe n tũ n maan Wënnaam tũmda. Tẽn-tũmdba wuma bõn-kãng võor la b tũ a Zeezi mamsgo. Tõnd sên yaa Pasteer dãmb sên vi la tũmd ne Sugã n taar rogem-pũur ne a Kiris tũmda me togd n maana a woto. Wakat kēere b boonda na-kend kãng ti «Suga so tũuds Kãab-Paalga pũgẽ.» Sapit kãnga na n gesa so-tũuds kãens yelle. La a na n le wilga yãmb sên yaa Pasteer dãmb sên vi la y tũmd ne Sugã n be Afirikã y sên tõe n ning na-kendra to-to yãmb wên-dooga pũgẽ.

TUUMA SEBRA YÃAB MISÕ WA WEENGË

A Luk yãaba a sên wa n gũlsd Tũuma sebrã yaa misõ wã tũmda. A gũlsame n na n tēeg yē wakatē Wên-dooga — la wên-dot nins fãa sên na n pogel yē poorē wã — Pãntkota yãga ne misõ wã. A Luk wilgda sên karemd-b yē sebra Wên-dooga sên sung to-to la ba a ne to-kasensa pũgẽ b tõoga ne Suga pãnga. Yaa rē la a Luk da rat n paas-b raood ti bãmb me maan woto. A Luk gũlsa Tũuma sebrã n dat n

wilg misōneer tʉmda na-kendr sēn tōe n tall n tʉm ne buuda fāa mining la wakatsa fāa hal ti tāag a Zeezi waoongo.

A Luk sēn tik bũmb ning ne gʉlsmā n pukā bee Tʉuma 1: 8, a Zeezi sēn yet B karen-biisa tu: «La Sug-sōng sān wa yāmb zutu, yāmb na reeg pānga. La yāmb na n yu mam kaset-dāmb Zerizalem, ne Zude la Samari ne dũniyā tek fāa.» A Zeezi gom-kāensā yaa sor d sēn tōe n tũ n bāng misōneerend ning B sēn wilg Tʉuma sebra pʉgē wā. B wilga na-kendr sēn pukd sebra zīis fāa:

Sug-Sōng pānga
— wata ne wakat fāa —
Kaset soab sēn pid ne sug pānga.

A Luk boonda na-kēnd kāng ti «bũmb ning sēn na n sōng kaset soaba t'a tōog n sek a menga.» Bōn-kāng yaa gom-biisā goam-bilgr la yel sēn maan n yulem sebr pʉgē. Tʉuma sebra pʉgē na-kēnd kāng yulemdame. Wakat ning fāa Suga sēn wa, a biisa yaa kaset sēn kit ne Suga. Bũmb sēn lingd ka be ye.¹

Tʉuma 1: 8 ket n bee rũnda rũnda. A wa pipi karen-biisā, tōnd me tōe n deega pānga Sug-Sōng sā n wa d zutu. Dē a wa bāmba, tōnd me tōe n yu a Kirist kaset rāmb sēn pid ne Suga tōnd yirā la hal ti ta dũniyā teka.

KĀAB-PAALGA NA-KENDRE

D ges a Poll sēn ning Tʉuma 1: 8 a na-kendr zug Efees sēn ya Rom tēng a ye wā pʉgē (Tʉm 19: 1-11). Dē d na n mikame ti na-kendr ning a Poll sēn talla ne a Zeezi sēn tall n tigim B Wēn-dooḡā welgr ka be ye. Tōnd sēn yaa Pastēer dāmb sēn vı la tʉmd Sug-Sōngā tʉuma ya na-kēnd kāng la d togd n duk rũnda rũnda n paas neba raood koe-moonegā, wēn-dota viglgu, la ne misō rāmbā.

Wēnnaam sēn yaa mamsg Efeesē tengā

A Luk sēn wa n bilgd a Poll tʉmda Efeesā a wilgda a Poll mamsga fāa a sēn tall n tʉm a misō wā tʉumd pʉgē. A yaa na-kendr sēn tōe n tall n tʉm n kaoos wēn-dota viglg la misō wā tʉumd pʉgē.

¹ Y sā n dat vēnem koe-zutā zugu, ges-y Africa's Hope seeri dekuvēertā seb pʉgē, *Tʉuma: Wēnnaam Sugā misō wā tʉumd pʉga*, a Denzil R. Miller sēn gulse.

D ges a Poll sên tall Suga na-kënd käng n vigl wên-dooga Efeesā ne Azi Mineer fāa.

Efeesē dāmbā Sug-sōng pidbu (Tvvma 19: 1-7)

A Poll sên wa n tat Efeesā t'a ra zoe n tara a yāab sên yaa vēnega. Yaa vers 10 pv̄g la a yāabā puk yā. Be a Luk yeelamee ti yv̄vm a yiīb loogr poore «hal ti Zv̄uf-rāmbā ne Gerk-rāmbā fāa sên be Azi soolmā wv̄m Zu-soabā koēegā.» A Poll yāaba ya a t'a Kiris koēega tōog n saag Efees la Azi Mineer zānga. La sên na n yulē t'a yāaba tōog n pidi a Poll ra tara na-kendr sên yaa fasti n tūudē. La na-kënd käng lebga vēnēg fasti a sên wa n vaees a tvvmdā n ges Tvvma 19: 1-11 yā. Ne yāab kānga d ges a Poll sên maan būmb ning Efeesā.

A Poll sên wa n ta tēn-käng pv̄gē wā a yāa karen-biis Piig la a yiību. Yaa bāmb n da yaa taoor dāmb Efees wên-do paalga pv̄gē (Tvvma 18: 24-27). Tao-tao bala a Poll sv̄ka bāmb yaa: «Yāmb sên tē wān yāmb deega Sug-sōng bu?» (19: 2). Tēn-tv̄mda sv̄ka a neba sv̄k kāensā n dat n bāng b sā n segla sug pv̄gē n na n sōng ti koe-nooga tōog n ta Efees ne Aazi. A ra ningda a Zeezi zāmsga sên be Tvvma 1: 4-8 (Luk 24: 49) a na-kendr zugu.

B sên sōs ne taab bilf loogr poore, a Poll sên tik bāmb ne a nusi, «Sug-sōng siga bāmb zut ti bāmb gom gom-zēna, n togs bāngr goama» (Tvm̄ 19: 6). Gom bil ning sên yaa «Sug-sōng siga bāmb zutā» tēgda tōnd a Zeezi kāabga sên be Tvvma 1: 8 a sên yet ti: «La Sug-sōng sān wa yāmb zutu, yāmb na reeg pānga. La yāmb na n yu mam kaset-dāmb.» bō-kāens sōngda tōnd ti d bāng gomda vōore. Sug-Sōngā «waa nin-kāensā zut» wa a sên da wa kaoren-biisā zut pāntkot daarā n wa kō-b pānga ti b tōe n kis kaset «Zeruzalem zude, Samari la dūni wā tek fāa.»

Sug-Sōngsên wa n wa bāmb piig la a yiībā Efeesā n pidba, «b ra gomda gom zēn la b togsd bāngr goam,» n yetē ta Kiris kōo bāmb noor ti b gom ne bāmb yv̄vre.

Koe-moonega Efeesē (Tvvma 19: 8-11)

Neb piig la a yiībā sên deeg Sug-Sōngā, a Poll kēnga taoor n maan koe-moonega la b yēbg wên-doto. Koe-moon käng rika yv̄vm a yiību «hal ti Zv̄uf-rāmbā ne Gerk-rāmbā fāa sên be Azi soolmāf wv̄m Zu-soabā koēegā.» (v. 10). Ad yaa tvv̄m-kaseng meng menga! Yv̄vm a yiīb pv̄gē bala, neba fāa sên be Azi wā wv̄ma Wēnnaam koēega ba r rāmb nins mininga la b buuda sên yaa toor toorā. Sên paase, wên-dot wv̄sg n yēbge. Bāmb sv̄ka Wēn-dot a yopoe nins yell b sên gom wilgr 2-3 n be Azi wā ra naaga be.

Sug-Sōng na-kendre

A Luk wilgame t'a Poll sēn maan tūmd ning Efēsā kibar yaa mamsg tēn-tūmdba misōneerenda na-kendr pvgē. A misōneerenda pipi la a yiiib soab so-toaka puga a wilgda na-kendr ning a sēn tu wā. Yaa na-kēnd kāng la tōnd rūnda rūnda Pasteer dāmb sēn tēed la vı la d maand Sug-Sōng raaba togd n duk d koe-moonega la wēn-dota yēbgre. D ges Suga na-kendra sēn be tōnd sēegē wā. A Poll na-kendra ra tara ralugs a tāab sēn ya:

1. *Pipi raluka*: noore. A Poll pipi misōneerenda tūmd ra yaa noor kūuni. Bōn-kāng yaa nens a yiiibu. Pipi a yaa misōneerā lohorem a tūmdā pvgē. La wēn-doogo, wall wēn-dot lohorem ti pags wēn-dot a taaba. D ges yel-kāens vūk vūka:

A Poll sēn wa n tat Efēsā t'a pida ne Sug-Sōngo. A wa a Zeezi sēn guls Tūma 1: 8 wā, a Poll tika zi-kānga n maana tūmdā. A sēn tik piig la a yiiiba n paasd-b raod ti b modg n pid ne Sug-Sōnga wilgdame ti yē menga ra zoe n pida ne Suga. La sēn paase Tūma sebra pvgē a Luk wilgda mamsg wusg Suga sēn tūmd a Poll Wēnaam tūmdā pvgē (Tūma 9: 17-20; 13: 4-5, 9-11; 14: 8-10; 15: 12).

Ba ne rē a Poll bāngame ti yē a yembr Sug-Sōnga pidb pa sek ye. A ra miime ti tūmd sā n dat ti kēng taoore, Efēs wēn-dooga ra togd n paama Sug-Sōng pānga. Dē yīng kitame t'a Poll sēn wa n kēed galēn tēn-kāngā pvgē a pipi tūmd yaa ti ra bāng tēedba sā n da paama lısg Sug-Sōng pvgē. Yaa rē t'a suk karen-biis piig la a yiiibā: «yāmb sēn tē wā y paama Sug-Sōng bu?» Ya rē n kut ti tao-tao bala a leb n pūsa neba ti b reeg Sug-Sōngā. Dē a Poll būmb a yiiib sēn yaa na-kendra ra-lugdsā yaa misōneera sēn togd n maan būmb ning ne wēn-dooga sēn tog n maan būmb ningā.

Dē Efēsē wēn-dooga sēn paam Sug-Sōng pidbā, a lebga zıig sēn tar pāng misōneerēnda tūmda yīng ti koēga tōe n ta galēn-tēnsa fāa. Būmb a yiiiba pasteera ne Wēn-dooga sēn togd n maana tog n yu rūnda rūnda wēn-dooga na-kendr misō wā tūmd pvgē. A Poll na-kendra ne Suga la a woto:

«SIIGA NA-KENDRE» KÃAB-PAALGA PUGA

(Tvvma 19: 1-11)

Pipi raluka: Noore: Raluk a 2 soaba: Kaset kvsgo: Raluk a 3 soaba: tigim neba:

- Misōneer
 - Togsgo
 - Zāmsgo
 - Wēn-dooga
 - Wiligiri
 - Tvm̄ ti keng
-

2. *Raluk a yib soaba:* kaset kvsgo. A Poll yibē raluk na-kendr misōneerēnda pvḡē wā ra yaa kasetā. Yaa woto bala Suga sã n pid-fu f kuta kasetā ne su-keglem (Tvvma 1: 8; 4: 31). A wa sek-n-menga, kasetā tara sags a yibu: kasetā ne wilg-n-pānga (d ges pipi naandã 1).

Pipi a Poll kisa a Kiris kaset ne koe-nooga sên tar pānga togsgo. Koe-nooga togsga sunga wakat ning piig la a yibã sên wa n «sung gom-zēna ne porfesti wã.» D sã n duk Tvvma 1: 8 wa kvlê-bila d bāngdame ti b bāngr goama yaa wa b sên moond koεεg b rāmb nins sên menema. La Suga paas-b-la pānga wa a Piyēer sên da togsd bāngr goam pāntkota daarã (2: 14).

A Luk yeta tōnd ti «Dē poore, a Poll kēe roogē, la yē goma ne raood be, la kiis a tãabo, yē moona Wēnnaam soolem koεεgã n wilg neb nins sên kelgã ti sid yaa sida» (Tvm̄ 19: 8). Tvvma sebra pvḡē, ti gom Wēnnaam soolma yell yaa wa f sên togs a Kiris koe-nooga (8: 12; 28: 23, 31). A Poll moona a Kiris koεεga karendot pvse, la a leb n zāmsa neb wvsg la zak zaka...» Mam kisa kaset ne Zvif-rāmb la Ger̄k rāmb ti b tek yam n kos sugr n tũ Wēnnaam, n tē tōnd Zu-soab a Zezi.» (20: 20 -21). A Poll sên kus kaset ning Efeesã tūnuga ne soolma bōn-bāna (19: 11-20).

Dē a wa pipi soaba, raluk a yib soab a Poll sên tall ne Suga yāagra ra tara nayakemd a yibu. Koe-nooga togsg ne raood ne soolma pāng pukri sên tūnugd ne bōn-bāna. A pa sambg t'a Poll tvm̄d-n-taasa sên na n pid ne Suga kasetā ra tara bōn-kāensã a yiba sên yaa moon la puk n wilg vēeneg vēeneg ye. Rūnda rūnda Afirik wēn-doog sên tēed Sug-Sōng fãa togd n talla kaset kãngã.

3. *raluk a tāab n soaba*: tigim nebā. A Poll misōneerēndā raluk a tāab soab na-kendra pugē yaa tigim neba. Wēn-dooga sã n deeg Sugã n se — la ti koe-moonega sēn moonde wã a Poll sungame n na n tigim Wēn-dooga misō wã tũmd rezō wã pugē. Tũma 19: 10 b wilga Bõn-kānga: «A Poll maana woto ti ta yũm a yiibu, hal ti zvuf-rāmbã ne Gerk-rāmbã fãa sēn be Azi soolmã wũm Zu-soabã koeegã.» A Poll ka yi Efēs ye, la a tōoga yũm a yiiba pugē ti koeega ta Azi porvēns rāmba fãa. A sã n da bool karen-biisa fãa sēn da be Efēsã ti b wa, Bõn-kānga ra ka na n tōog n pid ye.

Gomda wilgda tōnd t'a Poll rika na-kendr a yiib zāmsgã, ne tum ti kengã, n na n tōog n tigim Efēs wēn-dooga (d ges pipi mamsgã 1). A Poll reng n zāmsa tēn-tũmdba la neb sēn na n vigl wēn-dot Tiranus Lekollã ti paam zāmasgo (Tũm 19: 9).

A Poll sēn paam neba taeeba zāmsg n kit ti yũm a yiib pugē ti Azi soolma fãa wũm Zu-soaba koeega. Lekoll kāng zāmsga wũsg fãa ra tikda koe-moonega la wēn-dota viglu. La sēn paase Suga belem ra pida zīga fãa Lekolla pugē.

La a Poll zāmsga pugē wēnda wa a naaga ba tũmde, rat n yell ti sōng ned t'a yi bũmb wall sagēngda. Tũma 19: 8-9 wilgda Bõn-kānga la be a Poll naaga b rāmb nins sēn nan pid Sug paalem a koe-moonega tũmd pugē. (v. 9; 20: 1, 17-18) wilgda a sēn maan baanda tũmd ne lagem-n-taar ning a sēn paam ne Efēs karen-biisã. A Poll misōneerēnda tũmda pugē a zãa a karen-biisa sōma. La a wa n gvlsa a Tumotē n yeel-a ti: «La bũmb ning mam sēn da zāms foom kaset-dāmb wũsg sukã, bi f zāms bāmb neb nins sēn tũud sda la sēn tõe n zāms neb a taab me. La karen-biisa sēn pid ne Suga la b sēn paam zāmsga wall b sēn wa n zāmsdbã a Poll tũma b fãa tēnga krensa fãa ti b ti moon koeeg la b yēbg misōneerēnd wēn-dot ne Suga pānga.» La sãmbg ka be ti yaa b taor soaba misōneerēnd na-kendr la b rik-y ye. Na-kēnd kāng kutame ti wēn-dota sōor paas reezō wã pugē (Tũm 19: 10). La leb n yaa vēneg t'a Poll na-kendra yaa ti paam mining la buud toor-toor neb bala a Luk yeelame ti «zvuf rāmba ne Gerek rāmba» sēn deeg Koe-nooga.

A Zeezi mamsgo

Yaa sōma ti d bāng t'a Poll na-kendra Efēs ne Azi Mineerã ra pa yit yē menga nengē ye. Ya a Zeezi sēn wa n tũm-B wēn-dooga dũni wã zuga mamsg la a rik-yã.

A Zeezi tigma b karen-biisã n zāms-b la B tum-ba (Mar 3: 13-15). La b ra togd n moona koeega la b maan bõn-bãn nins sēn be (Mar 16: 15-18). Sēn deng ti b maan bũmb fãa, b ra togd n yalsa Zeruzalem n deeg Suga pānga (Luk 24: 49;

Vũk a 9 soaba: Pasteer sên vi la a tvm̄d ne Sug-Sông misō wā tvvmd pvg̃a

Tvm̄ 1: 4-8) a wa a Zeezi me sên da reeg Suga pānga (Luk 4: 18- 19; Tvuma 10: 38). Karen-biisa sek-n-menga wall b tōog n maan bũmb b toorā yu pāntkota daar la wakats a taab Tvuma sebra pvg̃ē. A Poll sên maan tvvmd ning Efēsā a rika a Zeezi sên tvm̄ B Wên-dooga dūni wā zuga na-kendre.

ZĀMSG RUNDĀ ZĀMAANA YĪNGA

Tōnd sên yaa Pasteer dāmb sên tēed la d tvm̄d wa Suga sên datā d tōe n dika zāmsg sên tar yōod wusgo ne Suga sên tae a Poll t'a maan bũmb nins Efēsā. D ges zāmsg a tāab sên be be:

Pid-y ne Sug-Sōngo

Pipi b zāmsda tōnd ti d pa segd n maan Wēnnaam tvvmda ne tōnd menga yīng pāng ye. la wa a Poll la a Zeezi d segd n tvm̄a ne Sug-Sông pānga. Sā n yaa ne sên zemsd ne Tvuma sebrā yaa d sên na n bas ti Wēnnaam Suga palem tōnd la pān-kāng wata. Tōnd sā n kēnd ne Sugā yaa wakat kāng la a paad ne tōnd wakat fāa.

D leb n yātame ti tōnd wēn-dota sā n dat n leb̄g koe-mooneg sāntr dāmba, wēn-dot yēbgr̄e, la misō sên tar pāng a segd n paama sug pvg̃ē pāng sên vi. Rē, a na n tōoga ne a sên dat n maana. Dē tōnd sên yaa Pasteer dāmb sên vi la d maan Suga raabā bũmb ning sên togd n pak tōnd pipi yaa ti d mao ti wēn-dota tōog n pid ne Sug-Sōngo. Yaa d sên na n maoodē ti b rāmb nins fāa sên deegd a Kiristā paamd Suga pidb la b vumded wa ned sên pid-A la d tōe n pids d yāabā. La d togd n talla nin-kāens ti b kasetā yī wa ned sên tar Sugā.²

D tal na-kendr sên zemsd ne Wēnnaam gomdā

Yiib soaba d bāngdame ti yaa sōma ti d rik na-kendr sên zemsd ne Wēnnaam sebrā la d bas ti Suga tae-d koe-moonegā, wēn-dot yēbgr̄ ne misō wā pvg̃ē. Yaa na-kend kāngā n da taet a Poll Efēsē. Yaa na-kendr sên tik Wēnnaam, la ka ninsaal yam ye. A Poll ra tūuda na-kendr ning a Zeezi sên tall n tigim B Wên-dooga dūni wā fāa misō wā yīngā.

² Sên na yil n paam vēnem ne kēng nebā pelg ti b bao Sug-Sōngā, ges-y sapitr 19 soabā pvg̃ē: “Tall wēn-doog n kēes Sug-Sōngā Negr pvg̃a.” Sên na yil n paam vēnem ne Tall nebā ti b vum̄d Sug-Sōng vum, ges-y sapitr 20 soabā pvg̃ē: “Tall-y tēedbā n kēes Sug-Sōng līs̄g pvg̃ē.”

A Poll yāaba yaa ti sāeeg misōneerēnda sull nins fāa sēn pid ne Suga Azi Mineer soolma fāa. Sull fāa na n paama yāab la sug pāng a sēn da rat n paam n tōog n yēbg misō wā wēn-dot a taaba ne Suga pānga. Woto wēn-dota sōor na n paasa Azi soolma la koēega na n moona ne pānga b rāmb nins fāa sēn vı n be zuuf rāmb la nintursā.

Rūnda rūnda Tōnd sēn yaa Pasteer dāmb sēn vı la d tūmd ne Sug-Sōngā d segd n maana woto. Yaa sid ti d segd n modgame n fāag neba. La d segd n bāngame ti koe-moonega ba a sēn yaa to-to a pa sek ye. D tog n yēbgame la d kēng taoor ne misōneerēnd wēn-dot sēn vı ne Suga, wēn-dog sug-kot paala sēn pid ne Suga. Neb sēn paam zāmsg Kiris soaya pvgē n tōe n kēng ne Wēnnaam soolem taoor la b tōe n tigim neb la b tum-b zıis sēn pē la sēn zār tūmda yīnga.

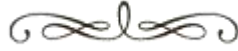
Tum ne yam-yākre

Baasgo, d sēn na n maan būmb ning fāa, d togd n maana ne yam-yākre. Wēn-dota pvs tūm wvsgo b maandame la b ka mi b sēn maand būmb ning fası ye. yaa magb bala. D pa tog n mag bal ti neba na n waa tōnd wēn-dooga pvgē bala dumaas fāa tōnd pakda wēn-dooga ye. D pa togd n mag d zugē wā bal ti neba na n paama rogem paalg bala b «kosa sugr b yel-wēnā» yīng ye. tōnd pa tōe n mag ti tēedba sēn tar yīnga pānga bala Suga sid bee ne-b ye, d sēn ne yīnga pa sek ye. Tōnd pa tōe n yeel ti tōnd yaa Pasteer sēn pid ne Suga pānga d sēn be sull sēn tēed Sug-sōnga pvgē wā yīng sekame ye. D pa tōe n yeel wall d mag ti tōnd wēn-dooga paama yāab la misōneerēnda tūmd ratem kēngd taoor ne tōnd denominastō wā sēn tēed bōn-kāensā yīng ye. D togd n bānga d sēn na n maan būmb ninga vēeneg fası la d bāng d sēn na n tū sor ning n pids-a.

Yam yākr la bumd ning tōnd sēn maand fāa togd n tara a sēn dat būmb ninga. Tōnd tog n baoa Wēnnaam nengā, la yāaba yaa ti lebg n pid ne Sug-Sōngo. D segd n moona koēegā, la yāaba yaa ti sēn menem-ba na kos sugr n paam rogem-paalga. Tōnd pvsğā ne tēedba yaa ti b sid na paam Sug todengo. D segd n yēbga wēn-dot ne yāab sēn yaa ti b na n lebg misōneerēnd wēn-dot sēn pid ne Suga.

La d segd n wilga tōnd yāabā la d na-kendra b rāmb nins fāa Wēnnaam sēn kit ti b yaa taoor dāmba wēn-dooga pvgē wā. D segd n paasa neba raood ne yāab ti tōnd galēn-tēnga, d tēnga, d rezō wā la tēns a taaba fāa koēega tōe n ta be.

Yaa woto la a Zeezi maan-yā. A Poll me maana woto n na n tōog ti koēega ta Azi soolma fāa yūm a yıib pvgē. Rūnda rūnda tōnd tog n maana woto.

~ Sapitr 37 soaba~

Tl Moon b rāmb nins sēn menema koεεga

Tl tall ned a ye t'a bāng a Kiris yōod yaa bōe? sā n yaa ne nin-kānga yaa yōod sēn be wakat fāa. A wa kibar ning tōnd sēn na n togsa nonglem kānga tōe n talla yōod wakat fāa neb a taab yīng me.

A Edoard Kimball ra ya ned sēn tvmd Magazē pvgē bal n yaa komē n be Detroit, Michigan, USA. A wēn-dooḡē wā me a ra yaa Lekoll de dumaas karēn-saamba. Yvum 1854, a Kimball sega bi-ribl sēn zems yvum piig la a yopoe yvur sēn boond t'a Dwight n tall'a t'a bāng a Kiris. Bi-ribla bume n lebg Koe-moonkaseng sēn boond t'a D. L. Moody. A Moody yu tōagd a kibarā pvgē neba fāagr yīnga. A Moody yel-manesma n tus a FB Meyer t'a kē koe-moonega ne misō wā tvumdē, la yē yel-manesma susa a J. Wilbur Chapman la yaa yē n ges a Billy Sunday sēn yaa Koe-moonda yelle. Soab ning sēn paam-a zāmsg ne wēn-dooḡa kibar miime tl nin-kāensā ra yu koe-moon kasens rāmba. B naaga taab n paam neb milyō rāmb tl b wa a Kiris pvgē. La kibara pa tekd ka bal ye.

A Mordecai Ham sēn yaa koe-moond rka mamsg ne a Billy Sunday tvumdā. La yvumd 1934, a Ham moona koεεg t'a Billy Graham rik a vuma n kō a Kiris. La Billy Graham n yaool n moon neba koεεga n yud neba fāa. Tags-y tl bōn-kāens fāa tūu ne Lekoll karen-saamb sēn paam biig sēn vī sor zug t'a rik a vum n kō a Kiris. A Edward Kimball kibara wilgdame tl ya sōma tl Pastēer sēn vī la a maand

Sug-Sōng raab fāa tae a wēn-dooga t'a maan koe-mooneg sēn tar pāng tūmde. Sapit-kānga wilgd a sēn tōe n maan to-to t'a yī neere.

GOM BIIS BILGRI

Y sēn yaa Pastēer dāmb sēn tēed la y maand Suga ratma, y togd n bānga vēenēg fast koe-moonega sēn yaa būmb ning la a loeya wēn-wēn ne wēn-dota yēbgr la misō wā tūmde. Ba tum-kāens a tāaba fāa sēn naag taab n ya a Kiris Tum-kasengā (Mat 28: 18-20; Mar 16: 15-16), welgr sēn yaa kaseng n be b svka.

Koe-moonego

Koe-moonega yaa yam ti pvi koe-nooga ne b rāmb nins sēn menema sēn na n yilē ti b wa a Kiris pugē. Bōn-kāng yaa ti gom a Zeezi la B fāagra tūmde kūum dapika zuga n bool-b ti b tē ba (Tum 16: 31). Koe-moonega su-yāag pugē a Zeezi kūuma la B vuugra kibar bee be (1 Ko 15: 1-4). Koe-moonega pa tūmde wēn-dooga sēn maand bal ye. Wēn-dooga sēn be wā yaa tum-kāng yīnga. La a bee tēed fāa zugu.

Wēn-doog yēbgre

Ba koe-moonega sā n naaga wēn-dota yēbgr pugē, wēn-dota yēbgr yaa b rāmb nins sēn paam fāagra n lebg tēedba n na n yōgn-a. Tēed kāens tigimda taab wakat fāa ba-biid lagem-n-taare, ti pvvs la ti karem Wēnnaam sebra. Taoor dāmb la b yākd sēn na n sōng ti tēed kāensa lebg karen-biisi la a tūda ne zāmsg ti b yī wa a Kiris. Tēed paalsa zāmsdame ti bas b yel-wēna vi kudga la b vumde wa Wēnnaam gomda la b gom a Zeezi yell ne neb a taabā.

Misō wā

Misō rāmba mi n yaa koe-moonega ne wēn-dota yēbgr sēn naag taaba. La welgr kaseng n yaool n be b svka. Misō wā yaa ti paam b rāmb nins sēn menema ti b wa a Kiris pugē n tūnug ne b miningā n yēbg wēn-doogo. Bōn-kāng pa tōe n yī ti misōneera pa yik n bas a sēn be zīg ning n keng zi-paallē n zāms b buuda gomd la a minim b vuma na-kendre ye. Zi-kāngā, a na n paama b rāmb nins sēn menema ti b wa a Zeezi nengē la a yēbg wēn-do-paala.

A Poll yaa misōneer sēn yaa mamsgo. A kēnga zīs wvsg la minind wvsg svk n moon sēn menem-ba a Kiris Koēega. Dē a yēbga wēn-dot la a get ti b bi n kēng taoore. Sēn na n yilē n ges wēn-dota yidgr yelle, a Poll kutame ti neb lebg ānsē rāmb la pastēer dāmb n tae tēedbā. Pastēer dāmba tūmde da yaa ti tae b wēn-dota ti b moon sēn menem-ba koēega la bāmb menga tum misōneer dāmba. Bōn-kāng

kitame ti koe-moonega, la wên-dota yêbgr, la misô wã tumd kêng taoore (1 Tesalonik. 1: 8).

PASTER SÊN TUMDE

A Poll gulsa a Timotê sên ya a têeb biig la Efees pasterã, n yeel-a t'a maan «Koe-moond tumde» (2 Tt 4: 5). Koe-moond tumd yaa ti paam sus nins sên menem-bã ti b wa a Kiris nengê la a zâms neb a taaba ti b maan woto (Efe 4: 11-12). Yâmb sên yaa Paster sên vi la y tumd Suga sên datã, tum-kâng bee yâmb zugu. Yâmb tog n maana y sên tõe tek ti yâmb wên-dooga tigim taab n maan koe-mooneg sên tar pãnga. Neba tigingã tog n duka na-kendr a tãabo: raood paasgo, zãmsgo la kut ti b kêng:

Raood paasgo

Yâmb sên yaa Paster sên têed la y vi wa Sug-Sônga, yâmb pipi tumd neba yôgneg y wên-dooga pugê koe-moonega wengê yaa ti neba paam sũur datem hakuk b rãmb nins sên menema yĩnga. Sên tõe n maan to-to n tōog yaa ti zãms-b Wênnaam sebra sên yet bũmb ning sên kêed ne dũni wã sên menema. A Kiris fãagra sã n yãk a toogo, neba fãa pa tar tũudum la menenga yaa wakat fãa yĩnga. B Têeb dũni kãnga vuma la vum ning sên wata pugê yaa ti bãng a Kiris. Yâmb segd n ninga neba suurê la b yama pugê sid kãensã. Tt têeg sên menem-bã koe-noogã yaa tulae.

Dê yĩnga, yâmb togd n teega Wênnaam Suga sên yaa misôneera zugu. Y tog n bãnga vëeneg fast wên-dooga neba fãa sã n pida ne Sug-Sông n ya a Kiris kaset rãmba (Tum 1: 8). La y y tog n bãnga vëeneg fast Sug-Sông belma sã n yaa vëeneg bũmb ning yâmb sên maanda fãa pugê (têeba wengê). Weer sã n beeme Sug-Sônga a na n kêe neba sũy pusê n nom-b la a tal-b n tees tigsgã sên be zĩg ningã.

Zãmsgã

Na-kendr a to yâmb sên tõe n keng y wên-doog pëlg yaa zãmsgã. A Zeezi maana woto. B zãmsa B Karen-biisã, A Zezi yeela bãmb yaa: «Wa n tũ-y maam ti m na n kitame ti y bao mam neba.» (Mar 1: 17). A Zeezi karen-biisa sên tu b karen-sambã, n kelg b zãmsgã, la b rik B na-kendrã b lebga Koe-moon kasens-rãmba.

A tog n yu woto me ne tōnd wên-dota sên têed Sug-Sônga. Tōnd tog n zãmsa d Wên-dooga neb sên menem-bã koe-moong sên maand to-to wa a Zeezi ne B tẽntumdba sên maan to-to wã. Dê d tog n zãms-b lame ti b kên wa Suga sên dat la b bãng Suga koeg b sên wat n kit kasetã wakate (Tum 8: 29). Tōnd sên yaa Paster

dāmb sēn tēed la d vī wa Suga sēn datā d tog n zāmsa d neba b sēn tog n bas ti Suga tae-b to-to n kīs sid ne-A.

D segd n bānga vēeneg fast neba sā n mii Koe-nooga la b sā n tōe n togs-a-la neb a taabā ti b wum sōma. La b leb n bāng neba sēn tog n kos sugr to-to. D sā n dat n tōog d tog n maana koe-moonega zāmsg ne Suga pāng yvumd fāa.

Tvm ti kēnge

Wēnnaam neba sā n paam zāmsg la b yik b ratma n sē, sēn ket yaa ti b kēng mosā. Yaa woto la a Zeezi maan-yā. B zāmsga na-kendr pvgē, B tvma B karen-biisā ti b ti moon koēega. B lebg n wa wilga tvmda sēn tvm to-to(Luk 9: 6; 10: 1-20). La rē fāa loogr zugē B tvmda dūni zug sēn wa n dEbd a seeb wakate, B kitame ti B karen-biisā kīs kasetā wakat fāa «Zerizalem, ne Zude la Samari ne dūniyā tek fāa.» (Tvm 1: 8). Pastēer sēn tēed la a vī wa Suga sēn dat me tog n maana a woto. Yāmb togd n talla koe-moonega mamsg y neba taoore. Yāmb segd n zāms-b lame la y kit ti b kēng tvumdē wā.

KOE-MOONEGĀ SO-TŪUDSI

Yāmb sēn yaa Pastēer sēn tēed la y vī wa Suga sēn datā, yāmb pa tog n yi yalem n zīnd n kalem d y nus n tēed ti neba na n waa yāmb wēn-doo gē wā ye. Y pa tog n mag me ti yāmb wēn-dooga neb na n lebga b zo-rāmba la b yagsa kaset rāmb zīg pvgē bal ye. yāmb sēn yaa pastēerā y tog n kōo mamsg n tall nebā n tees tigsga sēn be zīng ninga. Yāmb tog n baoa na-kēnda wvsgo la y keng wēn-dooga neba pelg ti b tōe n maan koe-mooneg sēn tar pānga.

Y tōe n maana tvm-kāng ne koe-mooneg na-kendr buud too-toore. Sor ning sēn na n tū n moon koēega bee ne zīg ning d sēn be wā, neb d sēn gomd ne wā, la ne Sug-Sōng taebo. A koe-moones buud too-toor d sēn tōe n tall n maan la woto:

Wēn-doo gā wakat fāa tvma

Koe-mooneg yell tog n paama weer wēn-dooga pvgē dumaas fāa. Sug pvgē y pa tog n yīm sēn menem-bā yell wēn-doo gē wā ye. La y segd n moon-b-la Koe-nooga ne sīda. A wa a Polle yāmb tog n yāka yam ti moon «a Kiris a b sēn ka wā bala» (1 Ko 2: 1-2). A wa sēn yaa sū-sāoong ne ned t'a tall a zoa sēn pa mi a Zeezi n wa wēn-doo g sēn pa moond koēega pvgē. Koe-moonega b sēn maand fāa fāagrā yīng la ti bool a soab ning fāa t'a wa reeg a Zeezi wā tog n naaga be.

Koe-moonego

Ba d sên tog n moon koεega Wênnaam gomda wakat wên-dooga pugē wā, d segd n bānga vēeneg fasti yāmb wên-dooga neb sã n tõe n moona b rāmb nins sên pa be wên-doogē wā Koe-nooga. Koe-moon kāng boondame ti ned kam fāa koe-moonego. Yāmb sên yaa Pasteer dāmbā y tog n paasa neba raood koe-moon kānga wεengē.

Zak zak koe-moonego. Tū zak zak n kīs kasetā, wên-dooga neb paamda zāmsg ti b yaool n tum-ba, ti b kēngd neba nengē n wilgd b wên-dooga ratem ne bāmb sên yaa to-to. B tog n bōosame n pvvs b zu-loesa yīng la b segl n sε ti pvi koe-nooga ne b rāmb nins sên datā.

Zood zood koe-moonego. Yāmb tog n kōo wên-dooga neba būmb ning b sên tog n paam tvvmda yīng la y paas b raood ti b pvvs b zo-rāmba fāagr yīnga. b tog n kosa Wênnaam ti b pak b sūyā la b kō-b zu-noog ti b tõe n pvi koe-nooga ne bāmba. B sã n paas Wên-dooga neb raood ti b bool b zo-rāmba, wên-dooga na n paama ratem ti maan «zo-rāmb daare». Daar kōngo zo-rāmb nins fāa sên tōog n wa wā na n paama waogre. Yāmb na n moona yam-tekr koe-mooneg n yaool n kō b zu-noog ti b reeg a Kiris wa b Fāagda.

Vum kaset Koe-mooneg. Yāmb tõe n zāmsa nebā, ti koe-moonega ka maan bvvr ti neba wvm bal ye. D vuma kaset me yaa koe-moonego. Yāmb tõe n paas-b-la raood ti b kīs kaset ne b menga vum la būmb nins bāmb sên pvvgā kaseto. D tog n seglame n sε ti pvi d daar fāa vuma kaset d sên paam zu-noog zīg ning fāa.

Koe-moon kasenga

Tigim neb wvsg n maan koe-moonega b boond-a-la wakat kēere ti (nekr tigungu) sên yaa sor a to sên yaa sōma neb sên tūud n bāngd a Kiristā. Koe-mooneg sên tigimd neb wvsg tõe n maana woto: yāmb ne neb nins sên get wên-dooga yellā tõe n magame ti wakat sã n wa n ta ti bī y sung n ti togs neba fāa sên be wên-dooga la tēnga neba. Tvvmda sã n wa kolge wên-dooga sungdame n ningd tvvmda pvvsg pugē. B paasda neba raood ti b bool zaka, b zo-rāmba, la b yagsa ti b wa tigungā. Yāmb sên yaa pasteerā y tog n bānga vēeneg fasti ti soab ning yāmb sên bool t'a na n wa moon koεega yaa ned sên tar ko-yūud sên menem-bā yīng la a tõe n moona koεega sōma. Y tog n bāng vēeneg Hakuk Koe-moonda sã n togsda koεega wakat fāa la a kōt neba zu-noog ti b tõe n paam fāagre.

Kuvng svk koe-moonego

Yāmb tōe n moona koεega me soya zutu. Y tōe n puya neba sul sul ti b kēng raasē wā wall zīis a taab neb wvsg sēn tōe n tigde.

Zī-kānga b na n maana tvvmda nebā sēn sēgd taab zīig ning wvsg wakat bilf pvḡē ne pānga. Y tog maana yul sēn na n yulē n tigim neba, la neb sēn tōe n kīs Wēnaam lohorma kaset sēn maane, la koe-mooneg koεeg n yaool bool-b ti b wa reeg a Kiris.

Sēb pvubo

Sor a to sēn tōe n tū n moon koεega yaa seba pvubo. Yāmb sēgd n baoa daar a ye n tvv m neb zīis sēn tōe n yals n maan neb ti b ti pvi koe-mooneg seba. Y tog n gesa Sēb nins yāmb sēn yāk yam n na n pvyā ti ra yī seb yaar bal ye. Nif gesg pvḡē a sēgd n talla ratem la a gvlsma tog n yu fasti n wilg fāagrā sēn yaa to-to. Sebra zugu y tog n wilga wēn-dooga zīig la y ning limor vēenega. Wēn-dooga sā n bee ēntēneta zug bī y wilg sēn tōe n maan to-to n paam-a.

Kēn ne pvvsgo

Kēn ne pvvsga tōe n yu sor n pak Koe-nooga kaset paalg sore. A tōe n yu sor me ti tēedba paam ratem kaseng ti sus Kiris sēn datā. Wēn-dooga tōe n puya neba sul sula, yīib yīib ti b yāk sags n kē. Dē b na n kosa Sug-Sōng ti b sus neba sūyā ti b reeg koe-nooga. B tōe n datame n maan sug pvḡē zabre n loe zīn-dāmba sēn gād neba ti b be sug ne yīng pvḡē yemnda.

Sulā sā n wa be saka pvḡē n pvvsdē, b sā n paam zu-noog n na n pvv s la b pvi koe-nooga b tōe n maana tvv mame. Kēn ne pvvsga yaa so-sōng sēn tōe n tū n sēgl wēn-do-paal yēbgre.

Radyo la tele-rāmba pvs koe-moonego

Yāmb wēn-dooga sā n tara ligd sōma y tōe n yāka yam n kēng zīig ning neb wvsg sēn get wall b kelgdē wā n ti pvi koe-nooga. Yaa radyo la televizō rāmbā. Entēneta me tōe n tall n togsa koe-nooga neere. Y sā n maan tvv m-kānga y sēgd n bānga vēeneg fasti t'a sā n pa yī sōma a tōe n talla neba n zāag ne wēn-dooga.

Wēn-doog yēbgre

Vaesgā wilgame ti wēn-doog yēbgr pa sor sēn tōe n tū n maan koe-mooneg sēn tar pāng ye. Neb wvsg kota sugr wēn-do paalē n yud wēn-do kvdē wā. Wēn-

Vũk a 9 soaba: Pasteer sên vi la a tvm̄d ne Sug-Sõng misõ wã tvvmd pvga

dota yēbgr pvḡē, pa ti yaa wēn-dotã sōor n paasd bal y. la a yaa zīg ning b sên ning wēn-doogã me tara wēn-doogo.¹

So-tũuds a taaba

Yãmb sên yaa Pasteer dãmb sên vi la y kēnd wa Suga sên datã, y sã n dat n paam koe-moonega so-tũuds a taab n paase,wakat fãa y tog n basame ti Suga tae yãmb ne tv̄m paala.

ZU-NOOG SÊN TÕE N TÛ N MOON KOËËGA

A Poll sagla Efees tēedba ti b rik zu-noog fãa n tv̄m la b ra bas ti loog ye «(Efe 5: 16). Yela la wakatã sên tekda koe-nooga zu-no-paal me n pukdame. Yãmb sên yaa Pasteer sên tēed Sug-Sõngã yaa Suga n tog n tae yãmb la y segl n se ti leok wa a sên datã. A rika mamsg ne zu-nood a naasã:

Manesem zu-loeesã wakate

Dũni wã sên sãama, wa zabã, koma, bãasã, warã, tēn-digimdgã, sv̄i nins sên dt̄ koodã la zu-loees a taaba kōta wēn-dooga zu-noog t'a pv̄i a Kiris Koe-nooga. Zũnglgã sên be wakat kãngã neba baooda b yela tum. Dē kitame ti b sũyã pak ti b rat Zu-soaba. Wakat kãnga tēedba nonglem koes kōta b rãmb nins sên poglã raodo. Wakat kãnga yãmb ne y wēn-dooga fãa segd n gãda taab nug ne nug nimbãanzoeer pvḡē. Yãmb tog n baoa soay nins yãmb sên na n tũ ti neba yel paam manegre. Dē gãd-y wakat sõng ning sên tõe n tu n togs Koe-nooga ta ra loog ye.

Ti sus moemba sulli

Afirik ka Moemba sulla tara yalgre bala. Moemba sull sên yaa wēnga reegda zīs wvsg ãndũni wã pvḡē. Dē kitame ti moemb wvsg suur pa noom ne b tũudma ye. yãmb wēn-dooga tõe n bãnga a sên maanega n wog misõneerēndr na-kendr sên na n tōog n moon moemb kãense.

Tik ninsaal ne a to lagem-n-taarã

Ninsaal ne a to sên wēnd zaka rãmba, zo-rãmba, yagsa la tv̄md-n-taasã n tõe yu sor n tũ n togs koe-noogã. A yaa bũmb sên yaa vēeneg fast̄ ne Afirik tēn-kurensã. Bee neba vu ne taab lagem-n-taar pvḡē n pv̄it bũmba fãa ne taaba. Dē sull

¹ Wēn-dotã luglgu b goma a yell sapitr 39 soabã pvḡē: “Wēn-do-paal luglgu.”

taoor soab a ye sã n kos sugri a sulla neb a taab me tõe n kosa sugri. Koe-moon kãnga tara pãng wvsg Afirik ka.

Pak-n-taar na-kēndre

Tī paam zood ne wēn-dot bī sullã sēn tar tōnd yāaba buud tõe n yu sor a to sēn yaa sōma b rāmb nins sēn menema koe-mooneg yīnga. woto yaa sid neba sã n naag taab n maan tvvmd a ye ne yamleoogo. Yāmb wēn-dooga tõe n naaga ne wēn-dot a taab la sull a taab sēn pa be tēeba pugē n maan tvvmd t'a yāaba yaa ti sus b rāmb nins sēn wēnd wa b basa bāmba, kubsã, koamb nins sēn be sora zugã, wall zu-loees sēn tar b rāmba (koom sēn sãam b rāmba).

BŪMBLI SĒN TAR YŌODO

Ba so-tūuds wvsg sã n bee koe-moonega yīng Pastēer sēn tēed Sug-Sōngsēn tõe n tū n moon koēegã, būmb a tãab n be n yaa ra lugds n tog n zīndi: Koe-nooga togsgo, Sug-Sōng pãng la pvvsgo.

Koe-nooga togsgo

Tī tōog n togs sēn menem-bã koēega, Koe-nooga togd n mooname (Mar 16: 15; 1 Ko 9: 16). A Poll gvlsame: «Bala, yaa ne sūur la ned tēed n paamd tīrlem, la a yaa ne noor la a kit kaset n paamd fāagre» (Rom 10: 13). A kēnga taoor ne svkds sēn tar pãnga: «Dē, b na n yu wãn n pvvsv ne b sēn nan ka tē-a soabã yvvre, La b na n yu wãn n tē soab ning b sēn nan ka wvm a kibare? La b na n yu wãn n wvm ti ned ka togs koēega? (v. 14). Ned sã n pa wvm la a tē Fāagr kae ye. Yāmb sēn yaa Pastēer sēn tēed la a vī ne Sug-Sōnga y tog n seglame n se ti moon koēega b rāmb nins sēn menema (Rom 1: 15-16). La yāmb tog n sōnga y neba me ti b maan a woto.

Sug-Sōng pãnga

Koe-mooneg sull ba a ye pa tog n sung ti Sug-Sōng pãng kaē ye. A Zeezi yeela B karen-biisa: «Bī y kēng n maan nebã buud fãa ti b yī mam karen-biisi» (Mat 28: 19). La sēn deng rē «Bī yāmb pa Zerizalem hal n deeg pãng sēn yit yīngri.» (Luk 24: 49; ges Tvvm 1: 4-8). Na-kēnd kãnga buud ket n bee rūnda rūnda pipi tōog n tum m toorã, la koēega togsug pugē.

Kāab-Paalga koe-mooneg na-kendr tūuda ne banã la bōn-bāna (Mat 10: 7-8; Mar 16: 17). Dē Koe-nooga tog n togsame la a pãnga me togd n pukame. La Bōn-kāng yaa vēeneg Afirik ka. Afirik neba wvsg fãa yita maan-kvvdv svka, ti-saoodba, la lik tēn-tvmdba. B baooda tūudum sēn tar lik tēn-tvmdba.

Vũk a 9 soaba: Paster sên vi la a tvmđ ne Sug-Sông misō wã tvmđ pvgã

Yãmb sên yaa Paster dãmb sên tēed Sug-Sôngã y segđ n goma Sug-Sông pidba yelle, a pãnga la kũuna pukr yell sōma koe-moonega pvgē. La y tog n gũusa y meng a da ruk koe-moonegã n tek ne bõn-bãna maaneg ye.

Pvvs ne suur fãa

Ti baase koe-mooneg tvmđ sên be wēn-doogē wã fãa tog n tũu ne pvvsg sōma. Pvvs-kãng yaa koe-moonega tōogr kũlen-biiga. Koe-moonega tvmđ fãa tũuda ne pvvsgo. Pvvsã pvgē tōnd kota Wēnnaam ti B yelg neba ne pãnga, n tae-ba, n kit ti b koe-moonega tall pãnga, n maan bãn la bõn-yaeesds la b pak b rãmb nins sên na n wvmđ Koe-nooga sũyã (Tvmđ 4, 29-30).

Wēn-dooga sên be wã yaa koe-moonega yĩnga. Wēn-doog ba a ye ka tōe n yeel t'a tēeda Sug-sôngo n yaool n ka tōe n sus neba ne Sug-Sông pãng ye. Dē yãmb sên yaa Paster sên tēed Sug-Sông sid sidã yãmb tog n talla y wēn-dooga t'a tōog n bao sên menem-bã ti b wa a Kiris pvgē.

Sapitr 37 soaba: Tl Moon b rãmb nins sãn menema koεεga

~ Sapitr 38 soaba~

Tum n kō nebuidā

Sug-Sōng tusa Afirik wīndg sēn yitē Wēn-do bil a ye Pastēer t'a pak kom-bāooneg lekoll a wēn-doog pvgē. A kisa kaset n yeel ti: «tōnd datame n sōng saka koamb ti b paam wub-sōngo. Tōnd dat n maana d sēn tōe n zab ne bāngra kaalem la zūlma tōnd sulla pvgē.» Ba ye sēn pa tar ligd la m ka tar bāngr lekoll zāab wēngē wā, pastēera ra tēedame ti yaa Wēnnaam n gom ne-a. Dē yaa ne tēeb la a ning a tumda a na-kendr zugu.

Pastēera sēn wa n mik ti lekolla rata armoar sēn na n ning kaorenga teedā a ti rika yē menga rēnd n wa-ne. La a koosa a menga paong n ti ra pupitre, seba, la meeb teedo. A kēnga taor n na n tum sēn na n yūlē t'a yāaba pidi. Lekolla sēn pa tar ligd n tōe n yao gardyē wā yīng ktame ti yē menga kō a meng n maan tum-kōngo. Wakat kēnsa fāa a kisa sid ne Wēnnaam ti B tae-a la B sōng-a. Bilf bilfā lekollā yidgame la a kēnga taore.

Neba sēn ges pastēera kō-n-menga la a sēn maood ne bāmb na yī neerā sus-b lame. B singame n kōt ligd lekolla sōngr yīnga. Dē Wēnnaam wa n maana sor ti wēn-dooga tōog n me karen-dot a taab n paase. La ro-kāens meeba tūu nao wa guvernema wā sēn datā. Lekolla ye paama zī-paal n paas be, la a le tōe n kēnga taore. Pastēera yeelame: «tōnd datame n me kaoren-dot a taab la koamba reem zīg n paase. Tōnd na n pa ta zīg ning Wēnnaam sēn dat ti tōnd ta wā ye. La Wēnnaam yaa sid soab la B na n sōnga tōnd ti d kēng taore. Tōnd lekolla bee reezō wā lekoll sōmsa suka.»

Būmb ning sēn maana fāa pugē pasteera ne neb nins sēn tūmd lekolla pugē yalsa sud ning zug sēn yaa ti togs a Kirist koe-nooga b rāmb nins sēn menema. Dē yīng kutame ti kaoren-biis wʊsg lebg tēedba. Yam tags-sōng ning lekolla sēn talla paka roagdb wʊsg sūyā ti b rik b vuma n kō a Zeezi. Wēnnaam talla lekolla n pak kaset kuleng meeb nins sēn pē be wā yīnga.

Yaa mamsg a ye yāmb sēn yaa Pasteer sēn vɪ la y tūmd wa Sug-Sōng sēn data sēn tōe n dik n tōog n sōng zīg ning a sēn be wā neba. Sapit kāngā na n goma koe-zu kāng yelle. A na n sigla Wēnnaam tʊʊmd vuma kurensa fāa sēn zemsd ne Sebra. Tʊʊmd sēn get ninsaal vuma nensa fāa yaa tʊʊmd sēn get Suga, yam, la a yīngā yelle. Sapit kānga na n wilga tōnd so-tūuds sēn vēneg-a yāmb wēn-dooga sēn tōe n tū n tōog n ning a toog neb nins yāmb vɪ ne wā na yɪ neerā wēngē.

TUUMD WĒNNAAM SEBERĀ SĒN TOOGE

Gom-n-kus taab misō wā wēngē d mi n sukda suk-kāngā: «yaa bog n yaa tulae wall tar yōod n yuda, ti moon sēn menem-ba koēega bɪ sōng b rāmb nins sēn dat sōngre?» leokrā la woto: Būmb sā n ka be t'a yōodā ta tall yel-wēnā soab t'a wa a Kiris pugē, wēn-dooga tog n kēesa toog koe-moonega pugē la a tog n gesa neb nins yē sēn be ne wā yelle. Gom-biis a yiiba fāa gomda Wēnnaam soolem waoong tōnd sukā. Ba Afirik wēn-dooga sā n talla neb wʊsg n wa a Kiris nengē la a lugl wēn-do paala a pa tōog n ges neb nins sēn be zu-loesa pugē wā wa sēn segd ye.

Yāmb sēn yaa Pasteer sēn tēed la y vɪ wa Sug-Sōng sēn datā yāmb tog n gūusa y meng ne Būmb a yiibu. Pipi yāmb pa tog n moon koēegā n yīm b rāmb nins sēn pē yāmb n namsd yīng pugē wā ye. La y tog n gūusa y meng me n da wa ges neba yīng yell n yīm koe-nooga togsg ye. Dē, ned n yet tu: «tōnd sā n pa wilg a Kiris nonglma yaa wa tōnd sēn na pa moon koe-nooga, la tōnd sā n pa moon koēegā yaa wa tōnd sēn pa wilg a Kiris nonglma.» D ges Wēnnaam sebra sēn yet Būmb sēn kēed ne koe-zu kānga.

D rik a Zeezi mamsgo

A Zeezi yaa mamsg tōnd yīng tʊʊmda pugē. A gesa ninsaal nensa fāa yelle, Suga, yama, la yīnga. A Zeezi sēn wa n singd b tʊʊmdā, a togsa a yāabā. «Zu-soabā Sug bee mam zugu, bala, bāmb kōo maam pāng ti m moon Koe-noogā na-ong rāmb sukā. Bāmb tʊma maam ti m bels sū-sāoong rāmba, la m moon koēegā ti yembs paam fāagre, ti zōens paam b nini, la m kō namsdbā lohorem, la m moon Zu-soabā bark wakat koēega. «r» (Luk 4: 18-19). Dē a Zeezi tʊʊmda da yaa ti togs

koe-nooga la B ges neba zu-loees yelle. Tvuma sebrã pvğê wên-dooga rika a Zeezi mamsgo. B moona koe-nooga, n maag bāase, n dig zĩn-dāmba la B sōng sên dat-b sōngre. B sên ges Gerk pog-kōapa Zeruzalema yaa mamsg t b geta neb nins sên dat sōngra yelle (Tvm 6.1). Antiyos wên-dooga sên ges b rāmb nins sên da be Zeruzalem ti kom tar-bā yellā yu mamsgo. B sên wvm bāngr gomđ a Agabus sên kō wã loogr poore, «Dê, karen-biisā yeelame ti ned kam fāa yāk a sên tara, sên zems yê pāng teka n tvm sōngr ba-biisā sên be Zude soolmā nengê. La bāmb ninga bōn-kāng a Barnabaas ne a Soll nusê ti b kıs kāsem-dāmbā.» (Tvm 11, 29-30)

Tvum kasens a yiibu

A Zeezi basa B wên-dooga ne tvum kasens a yiibu. A ye wã b boonda yê ti Komisô Kasenga (Mat» 28: 18-20); la ye wã b boonda yê ti tōog Kasenga (Mat 22: 34-40). Yāmb sên yaa Pasteer sên vi la y maand Sug-Sōngraabā y tog n kutame ti wên-dota maan bōn-kasēns b yiibā. Tvum kasenga pvğê a Zeezi yeela tōnd ti d «keng dūni wã tek fāa n maan neba ti b yĩ bāmb kaoren-biisi». Tōog kasenga pvğê, b yeela tōnd ti d nong Wēnnaam n yud fāa la d nong d yak wa d menga. Samaritê wã yel-bünd pvğê a Zeezi rat n zāmsa tōnd ti tōnd yak yaa soab ning tōnd sên na n seg t'a rat tōnd sōngre ba a sên yaa buud ning la tūudum ninga. Samaritê wã sên yals n sōng nedā sên pogla wilgame t'a ra yaa yag-sōngo. A Zeezi yeta tōnd: «Bĩ yāmb me kēng n maan woto.» (Luk 10: 37).

Yāab a taab sên yit Wēnnaam sebrã pvğê

Ziis wvsg Wēnnaam sebra pvğê b yeta tōnd ti d ges b rāmb nins sên be zu-loees pvga yelle. Makre a Zak gvlsame ti: «Têeb sên ya sōma, sên ka tar yell tōnd Ba Wēnnaam nifê yaa ti kēng n sōng kubs ne pvğ-kōap bāmb toog pvğê, la y gvus ne dūniyā wēnga.» (Zak 1: 27). A Zeezi zāmsame ti d sã n tvm n kō b rāmb nins sên dat sōngrā (sên dat n yeel ti kom, ko-yūudu, sên ya-b beela, bāad rāmba, sên pa tar-b rot n gāyā, la sên be bi-bees roto), ya a Kiris la tōnd maanda (Matye 25: 31-40). D sã n pa ges b yelle, ya a Kiris la tōnd paogđa (v. 41-46). Yāmb sã n ges neba yĩng bōn-datu yelle y pa tog n yĩm ti ned kam fāa tara Sug sên na n vumđ wakat fāa arzān wall bugtēnga yell ye. Yāmb pa tog n yĩm ti pvv koe-nooga la y kō-b zu-noog ti b tõe n paam fāagre ye.

TUUM N KŌ NEB NINS YĀMB SĔN VI NE WĀ YŌODO

Wēndoog sên vi la a tvmđ wa Sug-Sōngsên data sã n n tvm n kō neb nins a sên vi ne wã yaa yōod Kaseng n be be. D ges yōod a yiibu:

Woto nooma Wēnaam

Wēnaam sūura nooma B koamba sā n tumd n kōt b rāmb nins bāmb sēn vi ne wā n maand ninbāanzoeer ne b rāmb nins sēn gubg bāmbā. Tōnd sā n maand woto d pukda Wēnaam nonglma la d rkd a Zeezi mamsg sēn maagd bāad rāmb nins sēn wat b nengē wā wakat kēere (Mat 8: 16). A Zeezi yeela b tānga zug zāmsg tu: «Yāmb wumame ti b rag n yeelame yaa: «Nong f yaka, la ksig f beya. «La mam yeta yāmb ti y nong yāmb bēeba, [la y ning neb nins sēn tūsd yāmbā zut barka, la y maan neb nins sēn kis yāmbā neere,] la y pūss neb nins sēn maand-b yāmb wēngā, la sēn namsd-b yāmbā yīnga, ti yāmb tōe n yī yāmb Ba sēn be arzānā kamba. Bala, bāmb ktdame ti bāmb wīntoog zēk nin-wēns la nin-turs yīnga, la bāmb tūmda saag nin-turs la nin-wēns yīnga.» (Mat 5: 43-45). A Zeezi yeelame ti d tog n nongame la d bao ti ning neba fāa bark ba ne tōnd bēeba fāa. D sā n maan a woto d na n yu wa tōnd ba wā la tōnd tūma na n taa Wēnaam yam

A pagda kvlensē

Sōngra tūmd pa Wēnaam bal sūur n noom ye, la sūuri, ktdame me, ti ratem sōng be neb nins tōnd sēn vi ne wā ne wēn-dooga svka. Wēnaam neba sā n maand neba neere neba getame la b sungdame n gelgd wēn-dooga la b nand-a. Daar a ye a Zeezi maaga wūng la muka. Neba sēn wum ti b gomd ti ninbāanzoeer tum kānga: «Bāmb yēesa hal wūsg n yeele: «Bāmb maanda tūmā fāa neere, bāmb ktdame ti baa wūms wum ti mugsā gome.» (Mar 7: 37). Yāmb wēn-dooga sā n wa sung n tum la a ning neb nins yē sēn vi ne wā barka neba na n yeelame: «yaa neb sēn yaa sōma.» Kēng neba sā n sung n get yāmb wēn-dooga ne ne-sōngo, koe-moonega kvlens na n pakame.

BĀNG B SĒN DAT BŪMB NINSĀ

Ti tum n kō neb nins yāmb sēn vi ne wā sungda ne bāng b sēn dat būmb ninsā n yaool n maane. Ad yāmb sēn tum n kō neb nins yāmb sēn vi ne wā to-to:

Tēedb lekollse

Tēedba lekollisā yaa sor sēn tōe n tū n tum n kō neb nins tōnd sēn be ne wā la d kit ti koe-nooga kēnga taoore. Afirik pāntkot wēn-dota wūsg ningda neb nins b sēn vi ne wā bark b sēn pakd lekoll dāmba yīnga. Kēere pakd-b lame n na n sōng ne wubrā yelle zīis nins sēn wēnd wa b bas-b lame wā. Kēer me pakame n na n wilg tēed mamsg wubra wēngē wall zīis nins moeemda sēn tar pāngā. Lekollsa tara yōod zīis nins neba sēn pa rat koe-nooga n wūma svka. Wēn-doog sēn pa mi

a sên na n maan to-to n pak lekoll tõe n sungame n bao neb sên be bāmb svka n tõe n sōng kaoren-biisā zaalem ti b wa sōng kaoren-biisā b kaorenga wεngē.

Porze sên tõe n sōng neb sulli

Pāntkot wēn-dot kēer ningda neb nins b sên vi ne wā bark ne porze rāmb tvvma. B yāta bōn-datem sulla svk n yaool n bao sor n tōog n sōnge. Makre wēn-doog tõe n yāka yam n ti ning logtoor yir roog pēntiir. A leb n tõe n ti manega lekoll vtr rāmb sên sāame. A le tõe n ti manega pog-kōor roog sên yūndi. Wēn-doog a ye pvge raopa maana sull a yembr sên boond ti sibr samaritē rāmba. Daar fāa sibri wēn-dooga neb kēngđ n sōngđa pog-kōap la neb a taab sên dat sōngr tvvm buud toor toor pvge. Wēn-dooga tõe n talla na-kenda wvsg sên tūud ne porze n sōng neb nins yē sên vi ne wā.

Tıpgā laaft wā wεngē

Afirik tēns wvsg pa tar tıp-rot sên yaa sōma ye. Sên na n yulē maneg bōn-kānga wēn-doog tõe n yāka yam n me loog-tor yir n kō neb nins yē sên vi ne wā. A tõe n maana a sên tõe fāa n paam laaft tēn-tvvdmb log-toor yira yīnga. la sên deng rē y tõe n paasa y neba raood ti b yı neb sên kelgda sōma. B tõe n kēe sakā n bao neb sên pa tar laaft, b tõe n pvvsame n paas-b raood la b kō-b ligdi.

Ko-yulgemde

Yāmb wēn-dooga pāng sên ta to-to ligđ wεngē y tõe n baoa ko-yulemd n kō nebā, y le tõe n manega bulg sên sām n kō-ba.

Rubo, la koamba yelle gesgo

Kom-yōbdā yell ya zu-loe-kaseng Afirik tēns wvsg pvge. A zabda ne koamb ne kom-pogđ milyō rāmb yīng la b kalkōta wall b yama pvğ la bōn-kāng paada ne- b b vuma teka. Wēn-dot kēer rika na-kendr ti rasem a yopoe fāa daar a ye b boonda koambā n tigim n kō-b rubo. Kēere yāka yam n na n gū koamba. Bōn-kāng sōng-dame ti b roagđba tõe n tvm ti b yam gāe bala b miime ti b geta b koamba yelle neere. Wēn-doog sên kōt koambā rub la b gūud-b sōngđ-b lame ti b paam n pvı koe-nooga ne koamba la roagđbā. La bōn-kāens kōta wēn-doog zu-noog t'a zāms koamba vum sên yaa sōma.

Ges koamba kaoreng yell yaood wεngē

Koamb la kom pogđ wvsg afirik ka tara bāngr sōma la b tar ratem ti karem la b roagđba pa tar pāng ti ges b yaoda yel ye. yāmb wēndooga tõe n yāka yam ti ges

kom kāens kaorēnga yaob yelle. Yāwā na n sōngam ti b pidis b yāaba la b paam b sēn tog n paam Būmb n tōog ning n keng taoorā la a kit ti kominote wā keng taoore.

Kom-biisā yidgri

Afirik kom-biisā n so b beoog na yi neerā. La zu-bukā wvsg fāa basdame ti tab-toaagā yūub la yel-manesem sēn pa sōma soog-ba. Yāmb wēn-dooga tōe n maana tvvm sēn yaa sōma b yīnga. Tvvm kāens tōe n naaga koralle, yīn-wvsgs sull la tvvm a taaba sēn yaa sōma. Tēn-tvmdba tōe n tūnuga ne sull kāens n zāms-b vum sēn yaa sōma. A le kōta tēn-tvmdba zu-noog ti moon koēega n tall kom-biisā n wa a Kiris nengē.

Kom-kasensā wubri

Kom-kasemsā wvsg n be Afirik n pa paam zu-noog b yāadem wakat b karen-do-bāoneg la b bēd zīisē n paam wubr sēn yaa sōma ye. Yāmb wēn-dooga tōe manega zu-loe kānga. A tōe n maana tum-kāensā:

Kaoreng zāmsgo. Wēn-dooga tōe n maana kom-kasmes karen-doog ti b tōe n zāms ti karem la b gvlse. B zāmsga na n kutame ti b paam yam la a song-b ti b paam tvvm-sōmyā. Yāoa na n kutame ti kominote wā fāa kēng taoore. A na le sōngame ti b tōog n karem Wēnnaam sebra la seb a taab wēn-dooga sēn na n kō-ba. Wēn-doogā le tōe n maana karen-dooga sēn tōe n sōng ti b zāms buud goam a yiib soab sēn yaa gilemdu, farēnde, wall portuge.

Kit-y ti kāadma tall noosem. Afirik yi-kāadem wvsg fāa ra pa sōma la kāadma kaoob lebga wvsgo. Sēn kē-b kāadma tog n bānga na-kendr ning Wēnnaam sēn dat yi-kāadma wēngē. Bōn-kāng yaa sīda wēn-dooga pugē la yīng pugē me. Sēn na n yūlē n tōog n maneg yel-kānga yāmb wēn-dooga tōe n maana semineer n kō neba lohorem ti b wa sēn na n zāms yi-kāadma vum. Yāmb wēn-dooga neb tōe n boola b zo-rāmb sēn na n ka paam fāagre ti b wa. Woto b na n bānga Wēnnaam daab ne bāmb vuma la b yi-kāadma. La zāmsga wakate koēega tog n mooname la y kō zagsa rāmb zu-noog ti b reeg a Zeezi wa b fāagda.

Tvvm noyā na-kēng taoor zāmsgo. Sā n tōe yāmb wēn-dooga tōe n maana zāmsg n kō nin-beda b sēn na n maan to-to n tōog n pak tvvmd la a sēn na maan to-to t'a kēng taoore. Y tōe zāms-b-la Wēnnaam sebra tags sēn kēed afēer dāmba la laogā zāab la tvvm sēn tog n zā to-to ti yi sōma.

Vūk a 9 soaba: *Pasteer sēn vi la a tvmd ne Sug-Sōng misō wā tvvmd pvga*

Sēn na n maan to-to ti kooda yi sōma. Kurenga, wēn-dooga tōe n maana semineer yvumd fāa n wilg neba b sēn tōe n maan to-to ti kooda yi sōma. Y tōe n baoa ned sēn mi kooba yell sōma t'a wa maan zāmsgā.

Yāab a taaba

Yaa na-kenda bilf bal wēn-dooga sēn tōe n tū n sōng neb nins yē sēn vi ne wā. Sug-Sōng tōe n wilga tōnd tvvm a taab sēn pa sōdg ka n yaool n tōe n sōnge.

D YŌGEN WĒN-DOOGA

Yāmb tōe n sukda y mens ti: «mam sēn yaa Pasteer sēn tēed la m vi wa Sug-Sōng sēn datā m na n maana wān n ning tvvm kāensā a na-kendr zugu?» Yāmb sēn yaa Wēnnaam n yāk ti y yaa taoor soaba, yāmb tog n luya taoor n wa ne yāabo, a sēn na n kēn to-to la y ges t'a tōog n yi. Yāmb sā n dat n vigl tvvm na-kendr sēn yaa sōma bi y ges gom-duls nins sēn pogda:

D yā bōn-datgā

A Zeezi reng n yāa bōn-datgā. A yāa neb nins sēn da be Bāmb seegē wā namsgo ti B zoe b ninbāaneg bala b ra yaa pe-bi sēn pa tar gūud ye» (Matye 9: 36). La B kēnga taoor n ning B tvvmdā a na-kendr zugu. B sagla B kaoren-biisā: «kos-y tigsgā taoor soab t'a wa ne tigsdb pvga pvge (v. 38). Wakat a to a Zeezi yeelame ya: «puk-y y nin n ges pvā ! B pelgame n dat kēebgo» (Zā 4: 35).

Yāmb sā n ning y tvvmdā a na-kendr zug wa a Zeezi, yāmb tog n deng n bānga sullā sēn dat būmb ningā. Yāmb sā n maan woto n se y tōe n sōnga y wēn-dooga neb me ti b maan woto.

Bāng Wēnnaam daabo

Yāmb sā n wa mik ti yāmb sēn be zīg ning rāmba tara bōn-dati wusgo, y tog n suka Wēnnaam: «bōn-dati kāens svka yaa bog la yāmb dat ti tōnd wēn-doogā maane?» Yāmb sā n pak y sūyā n kō Sug-sōngo b na n taya yāmb. B na n ninga sūur zub kaseng yāmb pvge la a wilg yāmb Būmb ning yāmb wēn-dooga sēn tog n maane.

Ra keng-y Būmb ba a yeyn ye

Yāmb sā n sung y tvvmdā a sēn na n kēn to-to wā viglgu a yaa sōma ti y ra keng būmb ye. Yaa sōma ti y maan ti neba wvm yāmb naana naana sungra wakate. Togame ti y sing ne porze yāmb sēn na n maane. Wēn-dooga neba sā n yā porze kānga sēn yaa sōma wā, b na n paama yāab ti maan porze beda.

Sug tʊmda mosā

Sug-Sōngsā n wa yeel tōnd ti wakatā taame, yāmb tog n yii tao-tao n kō tʊmdā na-kendre sēn na n yī to-to la y kīs Wēnnaam sid ti B tae yāmba.

Lʊus Suga taoore

Yāmb sēn wat n taet nebā ti b na n maneg zīnd-n-taasa bōn-datma yīng pʊgē wā d tog n gesa vēeneg fast d sā n ka yīm Sugā yelle. Tʊmd fāa pʊgē a Kiris n tog n yī pipi. Yāmb ne y tʊmd-n-taasa tog n naagda taab n pʊvsd wakat wakat n miē ti Sug-Sōng ket n pita yāmba.

D keng wēn-doogā ti b kēes b meng wʊsgo

Yāmb pa tog n mak ti maan tʊmd a yembre ye. Y tog wilga y wēn-dooga neb ti b naage. Neba fāa tōe n kēesa b toogo ne Būmb ning a sēn tara. Yāmb sēn yaa pasteerā y tog n paasa neba raood ti b kō ne b sūur fāa, la y tog n yika b ratma ti b kō b weera la b pānga. Yāmb sēn Pasteer sēn vī la y kēnd wa Sug-Sōng sēn datā y tog n bānga wēn-dooga ned fāa ne a kūun n paas-b raood ti ned fāa tōe n dik a kūuna n tʊm ti Wēnnaam tʊmda keng taoore.

Kis-y sid ne Wēnnaam Būmb ning y sēn na n tall n tʊma wēngē

Baasgo, yāmb tog n kisa Wēnnaam sid ti b tōe n leok y sēn data fāa. Yāmb pa tog n gū ti būmba fāa pid ti y yaool n sung ye. Yāmb sā n maan woto yāmb sā n pa gūusi y pā na n tol n sung ye. A wa pasteera sēn maan to-to sapitra sungrā yāmb tog n maana yāmb sēn tōe ne yāmb sēn tara la sēn keta Wēnnaam n na n maane. Yāmb sā n sak Wēnnaam n yals yāab ning zug B sēn wilg yāmbā B na n leoka yāmb sēn data fāa (Filip. 4: 19).

~ Sapitr 39 soaba~

Wënd-do paal luglu

ASarle ra ya karen-biig lekoll bibliik ninsables tēng wīndg sēn yitē. Daar a yembre, a yeela a karen-saamba yaa: «Sēn deng mam kūum, m na n lugla wend-dot koabg m tēngē wā.» Tags kāngā sunga m sūura pvg wakat ning tōnd sēn wa n be sor zug n togd sor ne m karen-bi-taase. Tōnd sulla ra zoē lugla wend-dot wvsg tēn-zārs pvsē la koēega sēn na n pa ta zīis ninsa.

Asāmbale de Die sulla sēn ta mam tēngē wā, b sunga b tūumdā neba sūka; la baasg zānga, ne sēn kaoosā, yaa wēn-dot a wān bala la b tōog n lugli. Yvum piig la a yoob rōanda, a Sarle sēn paam a bāngr kaset sebr lekoll biblike, la rūnda rūnda, a Sarl tōog n lugla wēnd-do sēn yud pis-tā. A modgra yīnga, la a sēn da yaa Asāmbale De Diye taor soab yīng me, a tōog n sōngame ti b pags wēn-dot piis-nu n paas ti fāa lebg wen-dot sēn yud piis-nii. Rūnda, a Sarl lebg n teema a yābā t n yeele: «yvum piig sēn wata puga, m dat n pagsa wen-do-paal kobessi.»

Wa pagb sēn tar laaft kamb sēn yaa sōma wā, woto me wen-dot sēn tar laaft pagsda wen-dot a taaba. Wēn-doog fāa segd n pagsa wen-doto. Tōnd sēn na n gom būmb ning yella na n goma karen-saamb sēn yēbgd wen-doog to-to.

LUIIS WĒNNAAM GOAMA TAOORE

A Zeezi yeelame: «mam na n vigla m kaorenga» (Mat 16: 18). B yeelame: «Bı y kēng n maan neba buud fāa ti b yı mam karen-biisi» (Mat 28: 19). Ned a yembr yeelame: «a Zezi pa yeel tōnd ti d pags wen-dot ye; B yeelame ti d kēng n

maan neba buud fãa ti b yu mam karen-biisi. «La yãmb sã n gese, a Zezi goam a yibã pa kUSD taab ye, b loeya taaba. Wãn-wãn la d tõe n bao karen-biis n pa pak wen-dooq wala pak wen-dooq ti karen-biis kaẽ?» Tı bao karen-biis n pa tilg wënd-dooq, yaa wa fo sën paam bi-pælg n bas-a weoogẽ. Wënd-dooq pakr yaa tlae susa fãagr la tẽdba buwng yĩnga.

Kãab-Paalga tum-tumdb ra pa reemd ne wen-dota pagsg ye. A Piyẽere, a Zã, a Filip, Sıpr la Siren neb wa a Barnabas, a Poll, a Zã-Mark, a Silaas, a Luk, a Tumote, a Prisill, a Akila, a Gayuus, a Aritark, a Erast ne a Tut nengẽ lsk, fãa ra yaa neb sën pagsd wen-doto. A Titus me ne neb a taabã ra yaa neb sën kës b toog wend-dota pagsg puga. Pog-kãens ne rao-kãens ra sakda K-ris koegã n moond n baood karen-biisi la b pagsed wend-doto. Tõnd sën ya Sug-Sõng karen-saam dãmba tog n maana woto.

WËND-DOT PAGSG NENS TOAY TOAYA

Karen-saamb bil a yembr goma ne a taor-soab a sën dat n pak wend-dooq tẽng a yembre. A taor-soaba leok-a lame: «Wënnaam pa yeel maam ti m ning wënd-dooq tẽn-kanga pvg ye, la f sã n dat n pake, bi f kẽng taoore. Sã n zemse, d na bang ti yaa Wënnaam daab; la sã n pa zemse, d na bang ti ra pa Wënnaam daab ye.» Wënnaam suga sën taet karen-saamb bila, a kẽnga zĩgẽ wã n ti lugl a pipi wend-doogã. Sën sung wakat kãng ti ta rũndã, a pagsa wend-dot sën yud pisi.

Ninsabls tẽmsẽ, pagb la roap wvsg Wënnaam sën ning b sũyẽ ti b pags wend-dot maana woto. B pagsa wend-dot ne bãmb meng tõogo, n pa paam sõngr sën yit keeng ye. D tõe n boola manesem kãng ti «rugbu» Yaa wa biig baaba sën dat n zãms a biig koom rugb, n dik-a n lob ko-zulenga pvg n ye t'a tẽb n põse. Baa ti wend-dot wvsg luglg sã n yu woto, a pa a nen-sõngã ye.

Wënd-do tilgdã kuta kaset n yetẽ «t'a paama zãmsg wvsgo yel kãnga puga: «zãmsg ning mam sën paama yaa ti m kõ la tilg wënd-dooq m yembr n pa bao neb a taab sõngr ye.»

Tilg wënd-dooq ne neb a taab sõngr tara yõod wvsgo. Neba sã n ta piig bi yud woto yaa sõama n yud nin-yend bi neb a yiibu. Neb nins sën tõe n zĩnd be wã tõe n yu karen-saamb paalg ne a paga, korall naaba, bi-kaseng ne a pag sën tõe n wa ne saglse, la neb a taab sën tõe n tom ne kambã la kom-biisã. Sull a woto tõe n paasa tum-tumdba raoodo la b sõng ne b nug bũmbu.

Vūk a 9 soaba: *Pasteer sēn vi la a tvmd ne Sug-Sōng misō wā tvvmd pvga*

Wēnd-doog luglg sull sã n beē, a sōngda wēnd-dooga t' a bi tao tao la a na n kōo wēnd-dooga minung ti pagsd wend-doto.

Wēnd-dotã luglg sul yaa nens ka teka. Wēn-do-ma tōe n paka wēnd-doog n tvvmd a karen-saamb bil ne wend-dooga neb kēer be. Sull kãng na n sōngda ne tvvmdã, la sagles t' a wa tōog n tilg sōama. A Poll ne missōneer dãmba sēn da gilgd n moond koe-nooga nin-zēms svka ya mams sōngo ti koēega tōe n ta a sēn nan pa taē wã.

Neb kēer yãka yam n sōngd ne b nug bũmb koe-moondbã la wend-do pagsd bã yvum tore wala yvuma a yiibu. Wēnd-dooga luglg poore, b teelgã boogdame, n wa yals wakat ning wen-do paalga karen-biis sēn na n bi, n bãng ti yãk piig-pvur tvvmda teelg yīnga. Wēnd-doog pakr nens toē-toey la woto:

- *Wēnd-do ma sēn dog a biiga:* Yē yaa wen-do ma sēn ti yēbg a biig wa sēn gom yīngrã.
- *Sungdba:* pipi wēn-doogã tvmda neb zī-paalē ti b tog n pages
- *Welgre:* Yē yaa tēedb sēn yit tēng a to n wat n kēed tēn-taaga. Tēedbã tōe n kosa wēnd-dooga noor n pa b sēn beē wã ti b pak wend-do paalg n kō-ba.
- *Pvvsug sula:* Sags nins sēn zãr ne wend-doogã tōe n maana pvvsug zīis n pvvsd bilf bilf ti wa lebg wēnd-doogo.
- *Wend-doog lagem-n-taar:* Wēnd-dot toey-toeya, su-reezō rãmb toey-toeya, soolem dãmb toey-toeya tōe n naaga taab n pak wēnd-doogo.
- *Ekoll bibliik:* Ekoll bibliik rãmba tōe n yōgna Karen-biisa ti b ti pags wēnd-doto.
- *Soey a taaba:* Soey a taab bee yãmb sēn tōe n tags n pags wēnd-doto.

Yãmb sēn na n tũ sor ning fãa, ya y bãng ti wēnd-dot pagsg pa nana ye. Karen-saamba, a zaka rãmba, a wēnd-dooga rãmb segd n kōo b menga. Wēng-soaba pa rat ti b lugl wen-do paals ye, bala a sãamda yē soolem. (Mat 12: 29). A na n zaba me ti yãmb ka tōog ye. (Efe 6: 12). La bũmb n be wēnd-do pagsd sũur pvga t' a tōogdē. (1 Zã 4: 4).

Karen-saamb fãa Sug-Sōng sēn taet segd n pvvsame la a gãneg nao-kēndr a sēn na n maan to-to yē ne a wēnd-doogã rãmba, n pags wēnd-dot ba sēn yaa zīig ninga: sēn pē, wall soolma a to pvga, yaa ninsabls tēng a to, wala dũniyã kirens fãa.

PIPI WËN-DOOGÃ

Wënd-doog sën ka yell ya wënd-doog sën kôt a sën tare. N tik Wëннаam goama. Wënd-do turg yaa wënd-doog sën wënemd n tees Wëннаam tũmdã. Wënd-do turg yaa wënd-doog sën kit a Kris kaseto. Wënd-do sōng yaa wënd-doog sën dogd wëndo sōama. Wãn wãn la karen-saamb na n maan n lugl wënd-doog?

Ãntiyos wënd-dooga yaa wend-doog sën tar kaset-sōng bala a yāaba ra yaa koe-moonego. Yaa Zerizalem tēedbã sën yaa zvuf rãmba n lugl Sivr la Siren. (Tvm 11: 19-20). Yaa wend-doog Sug-Sōng sën da taete. (verse 21). B ra tara taor-dãmb sōama (verse 22-26). Ra yaa wend-doog sën kōte (verse 27-30). B ra pũs-dame, n loet noor la b waoogd Wëннаam. (Tvm 13: 2).

Sug-Sōng yeel-b lame: «welg-y-yã a Barnabas ne a Poll toor koe-moonega yīng ti yaa rē yīng la mam bool-ba.» B kell n tũma tũm kãnga. (Tũma 13: 1-2). Wënd-doogã sak n kōo b nin-turs a yiib ti b na n yi wënd-doogē wã n na ti tũm tũmd Wëннаam sën ning b zugu. B tũma a Barnabas ne a Poll koe-mooneg la wënd-dot pagsg yīnga. (Tvm 13: 3-4).

Yãmb sën yaa karen-saambã, Wëннаam rat n tũnuga yãmb «n tik neb tũmda yīnga» (Efe 4: 12). B rat n tũnuga yãmb n pagsg wënd-dot yambē, yãmb tēnga pũga la dũniyã ween-vus a naasã. Wëннаam kōo yãmb zu-noogo la lohorem ti ning ratem kãngã tēedba vum pug sën kēed ne koēega togsgo la wënd-dota pagsgo. Yãmb tōe n maanda zãmsg la pũsgo missōneer tũmda yīnga. Yãmb sã n maan woto, Wëннаam na n yãka b neb tũmda yīnga.

Ninsabls tēnsē, roap la pagb wũsg pagsa wend-dot ne b meng tōog ti sōngr wũsg pa yi kēeng n wa ye. Tũmda neng kãng la b sën boond ti «lisg wall rugbu.»

Yãmb sēgd n kenga y wënd-dooga neb ratem ti b teel tũmda ne yamleooogo la Wëннаam na tũm ne yãmba. Wëннаam tōe n kitame ti y yãk y wend-dooga nin-turs ti b yi koe-moondba. Kũun kaseng yãmb sën tōe n kō Wëннаam yaa yãmb sën na n zēk Wëннаam neba, n kō-b noor ti b maan tũmd Wëннаam sën ning b zugu. A Barnabas teela a Poll. (Tvm 9: 26-27; 11: 25). Rē poore, a kō-a la lohorem t'a lugl a meng missōneer sull n moond koēgã. (Tvm 15: 36-41).

Yãmb sën yaa karen-saamb Sug-Sōng sën taetã, karen-biis nins yãmb sën zãada na n buume n baood neb a taaba. Koe-moandb sull yaa neb sën zems taab n tũmd Wëннаam soolma na yalg b sën beē wã la dũniyã teka. Neba sã n yã

Wēnnaam suga sēn tvm̄d yāmb wēnd-dooḡē wā b na n baome ti kēes b meng tv̄vmda pv̄ga.

Tv̄vma yoobā pv̄ga, zu-loeeg n zīnd pv̄g-kōpa rub pv̄ub poorē; tum-tv̄vmdba manega yellā n yāk neb a yopoe sēn pid ne Sug-Sōngo ti ges yel kāng. Kaset kāng yu neba noogo wēnd-dooḡa pv̄g la yunga. A kitame ti Wēnnaam koēega saag n yuug pīnda Zeruzalem soolem la maan-kv̄vdba wv̄sg saka tēeb kānga. (Tv̄vma 6: 7). Yāmb sā n kit ti yāmb wēnd-dooḡa moond koēega ne nonglem, neba na n deega Kris ne sū-noogo. Wēnd-dooḡa na n bume la a na n kitame ti wend-dot a taab pagsg yi nana.

WĒND-DOT SĒN YAA MISŌNEER-DĀMB SĒN PID NE SIIG SŌNGO

Tv̄vma sebr gomda Zeruzalem wend-dooḡa yelle. Karen-biis 120 wā sēn deeg Sug-Sōngā neba yāa būmb sēn yaa bōn-bānde. Karen-biisa sung n gomda gomzēna ne Sug-Sōng pānga (Tvm̄ 2: 1-4). Yaa a Zezi kāabg tv̄vma sebr 2: 1-8. Neba sēn yaese, b kolga karen-biisā. Yu zu-noog n kō a Piyēer t'a na moon koe-noogā ne Sug-Sōng pānga la neb sēn kolg tus a tāab n kos sugr.

Wēnnaam tūnugda bāna la bōn-bāna n togsd b koēegā. Yāmb sā n ges koe-nooga seb pv̄g la tv̄vma sebr pv̄ga, Wēnnaam maana bōn-bān yīngā n yud wend-dooḡa pv̄ga. Tv̄vma sebrā pv̄ga, bōn-bānd n mi n deng koe-moonegā. Yaa yel-kāng la sēn maan Zeruzalem ne a Piyēerā (Tv̄vma 2). Sipr ne a Poll la a Barnabas (Tvm̄ 13: 4-12) Efees ne a Poll la a Silaas (Tvm̄ 16: 11-40) la zīis a taaba (Tv̄vma 9: 32-35; 9: 36-43; 10: 1-18; 14: 1-7; 14: 8-20; 19: 1-20).

Wēnnaam datame ti neb nins sēn pa tēedba yā wēnnaam pānga ne b bōnbāna la b nonglema n wēnemd n tū bāmba. Wēnnaam sā n maan bōnbānde, gelg-yā wa ti b ratame ti b gom a Zezi yelle.

A Zezi yeela b karen-biisā: «Wa Ba sēn tv̄v̄m maama, ma me tv̄v̄mda yāmb» (Zā 20: 21). Ba tv̄v̄ma B Biigā ti b wa tvm̄ B tv̄v̄mdā ne Sug-Sōng pānga. B tv̄v̄mda sungre, a Zeezi yeelame: «Wēnnaam suga bee mam zug ti bōe, bāmb kōo maam pāng ti m moon koe-noog naong rāmb sv̄ka. Bāmb tv̄v̄ma maam ti m bels sū-sāong rāmba la m moon koēegā ti yembs paam fāagre, ti zōens paam b nini la m kō namesdba lohorem la m moon Zu-soaba bark wakat koēega.» (Luk 4: 18-19). A Zeezi tv̄v̄ma b tv̄v̄ma ne Sug-Sōng pānga. (Tvm̄ 10: 38) la b tv̄v̄ma b karen-biisa me woto. (Luk 24: 46-49; Tvm̄ 1: 8).

Yāmb sēn yaa karen-saambā, yāmb tog n basa y meng Sug-Sōng nugē n kut ti y wënd-doogā yī koe-mooneg roog ne sug pānga. Yāmb segd n pagsa wënd-dot sēn tar yāab ne koe-moonego tvumd la sēn pid ne sug pānga. A Zeezi ra yēbgda wënd-dot a woto. Yaa wēn-do bāmb yell la b sēn gomd tvuma sebr pvgā.

A Zezi gomda wēn-do kāng yell Tvuma 1: 8 pvg n yetē: «La Sug-Sōng sã n wa yāmb zutu, yāmb na reeg pānga. La yāmb na n yī mam kaset rāmb Zeruzalem ne Zude la Samari ne dūniyā tek fāa.»

Wënd-doog ning sēn tar-a misō wā yāabā tara yalē a yiibu: Sug-Sōng n taet b nebā la b fāa kēsa b meng Wēnnaam tvumda pvgā. Yaa wēn-doog sēn pagsd wēn-do vus a taaba; yaa wēn-doog sēn dikd sard n dat n taas koēgā bu-zēms svk dūniyā tek fāa. Yaa wēn-dot a woto la d segd n lugli.

WĒND-DOOG SĒN GET A MENG YELL NA-KĒNDA

Dūniyā gilli, Sug-Sōng wēn-dota buta tao tao. Wēn-doog fāa sēn tog n gesa a meng yell yīng kitame ti wen-doog fāa sēn pak get a meng yelle. Yāmb wēn-doogā sã n ti pak wēn-doogo, yāmb segd n pvgame n ges a sã n bitame n tōe n wa yī wen-doog sēn tōe n wa ges a meng yelle, n tar yāab ne koēga moonego la wen-dot pagsg ne Sug-Sōng pānga.

Bi-pælg sã n wa zak pvgē, a roagdba modgdame n get a bumb fāa yelle; la biigā sã n wa bitē, a roagdba zāmsd-a-la ges-m-meng yelle. Biigā sã n wa lebg kasma, a roagdba welgd-a lame t'a zã a menga.

Yaa woto me ne wēn-do paalle; sungrā, wēn-do ma wā rikda weer wusg n get yē yelle; n sōngd ne ligdi, neba, la yel buud toor toore; la b gūudame ti wēn-do paallā bī n tōog n wa zã a menga.

WĀN WĀN LA D SEGD N TUM MOASĀ?

Yāmb svkda y mens n na n gese y na n maana wān wān n ning wēn-doog lugl yalē kānsā nao-kēndr zug tōnd wēn-dooga pvgā? D sēn segd n maan la woto:

Pvvsgo

D Tog n singa ne pvvsng ne sūr fāa n kos Wēnnaam ti b kōe-y yāab wēn-dota luglg wængē. D tog n kosa a Zeezi sēn yaa tigska soabā t'a puk y nina. (Zã 4: 35). Maan-y pvvsng neb nins sēn be koe-moonega sull pvgā ti Wēnnaam Suga tōe n tall-b n tvme. (Mat 9: 38). La rē pa sek ye; maan-y pvvsng neb nins sēn nan pa wum

Vūk a 9 soaba: Pasteer sēn vi la a tvm̄d ne Sug-Sōng misō wā tvvmd pvga

koeega yīnga, yāmb tēnga yīng la tēns a taaba yīnga. Yāmb sã n pvvsdē, svk-y Wēnnaam n bāng bāmb sēn dat ti yāmb tees zīig ning ne a Kiris koe-noogã.

Kō-m-menga

Rē poore, karen-saamb ne a wēn-dooga rāmb segd n kōo b meng zāng Wēnnaam la tvvmdã yīnga. Rik-y sard ti yāmb wēn-dooga na n yu wēn-doog sēn pagsd wēnd-doto.

Zāms-y nebã

Yāmb sēn yāk yam n na n pagsd wēn-dotã, bi y sung ti zāms y wēn-dooga neb ti b yu neb sēn na n kō b meng zāng tvvmdã yīnga. Gom-y la y kōt-b zāmsg misōneer tvvmdã zugu. Kiris meng n kō noor n yet ti d saag n maan neba fãa ti yu bāmb karen-biisi. Lugl-y koe-mooneg sull wēn-doogē wã. Kō-y sullã taor dāmb noor ti b moond la b soogd tvvma n tvvmdē.

Maan-y sulli

Wakat sã n wa n ta, yōgen-y koe-mooneg sula. Yāk-y ned fãa ne a tvvmdē, sēn na n yulē ti Pasteerã ges wēn-do paallã, Yāk-y neb sēn na n sōng karen-saambã b sēn yākã, yāmb segd n bānga tvv-tvvdmba sã n pida ne Sug-Sōngo, yāmb segd n lugla pvvsg sull sēn na n tebl-b ne pvvsgo, sagles la ligdi.

N gāneg nao-kēndre

Ne yāmb sulla neba, gāneg-y nao-kēndre wēn-do paalga yīnga. Yāmb na n zīnd n tagsa wakat bvg la zī-bvg la y na n pak wēnd-doogã? Ānd dāmb n na n ges tvvmdã, bōe ne bōe la d na n maane? Ligid wān n na tebl tvvmdã la te bōe la d na n bao n ning zīigē wã.

Sung-y tvvmdã

Yāmb sã n pvvsame la y gāneg y nao-kēndrã, bi y sung tvvma. Tvvm-y ne tēeb la y bāng ti Wēnnaam sugã na n kō-y la pāng la tōogre ti yu kaseto. Kis-y sid ne Wēnnaam n tōog n pids b gomdã ne bāna la bōn-bāna. Ned sã n kos sugri, bi y modg t' a pid ne Sug-Sōngo, la a paam tēeba zāmsgo. Sagl-y-b ti b gom fãagrã yell ne b zo-rāmb la b yir dāmba.

Magbo

Yāmb sã n pak wēn-doogã n sē, yāmb tigisda koe-moonega sull neb fãa ti y zīnd n mage. Yāmb svkd-b lame: «Bōe la tōnd tvv ti yaa sōama? Bōe la tōnd ra

Sapitr 39: Wēnd-do paal luglu

tog n maan ti sōmlma yug woto? Yel-kēer sēn pa yi sōama wā, karen-saamba paasd-b-la raodo. La y gom yāmb sēn tōe n maan nindaare.»

Ti moon Wēnnaam koεεgā la tilg wēnd-doog yaa a Zeezi Kiris tvvmdā yalgr dūniyā zugu. A wilgdame ti yāmb wēn-doogā vume. Sug-Sōng sēn taet karen-saamb ning fāa sēgd n kēesa a meng ne sū-noog koe-mooneg la wēn-dot pagsgo.

~ Sapitr 40 soaba~

Maan wēn-doogã misõ porgarem

Wakat taa ne a Zeezi, ti puk Bãmb sēn yaa ned ninga, la bũmb ning yĩng sēn kut ti B wa wã. Bãmb karen-biis piig la yiib sã n da tog n kēnga taor ne tũumdã bãmb tũumdã loogr poore, b ra tog n bãnga sid kãense. Bãmb sēn ta keenga, Sezaare Filip tēnga, a Zeezi zĩda ne bãmba. Bãmb wēnegrane n tees bãmb n sok bãmb yaa: «B yetame ti mam sēn yaa Ninsaal Biigã yaa ānda?» yembr-yembre, karen-biisa leokame: «Kēer yetame ti Yãmb yaa a Zãmbatiisi. Kēer yetame ti Yãmb yaa a Eli. La kēer leb n yetame, ti Yãmb yaa a Zeeremi bi Wēnnaam no-reeša.»

A Zeezi sũka bãmba turga: «La yãmba? Yãmb yetame ti mam yaa ānda?» Ne vēnem sēn yit yĩngri, a Piyēere yeelame: «Yãmb yaa Mest wã, Wēnnaam sēn vi !» Bãmb sēn ges a Piyēere, a Zeezi leoka yēnda: «Fo tara barka, Sumo, a Zonaas biiga, ti bõe yãmb Ba sēn be Arzãna n vēneg bõn-kãnga.» A Zeezi yeelame n paase: «Mam yetame ti fo yaa kugri, la mam na n yēbga m kaorenga kug-kãng zugu, la kum-kulg ka na n tōog-a ye» (Mat 16, 13-20).

A Zeezi puka B karen-biisã Bãmb sēn yaa ned ninga: Bãmb ra yaa Mest wã b sēn kãabã, Wēnnaam Biiga. Bãmb leb n puk-b-la bũmb ning yĩng Bãmb sēn wa wã: Bãmb waame n na n me B Wēn-doogã. B leb n pukame ti Wēn-doog ning Bãmb sēn na n me wã yuda ninsaalb tũumde; a na n yu sull sēn yaa Wēnnaam n taet-a. A na n sega zĩ-toos kusgo, la na n baas n tōogame.

LOEES NE WĒNNAAM MISŌ WĀ

Tōnd Zu-soaba pipi būmb B Wēn-dooḡa yīnga, yaa t'a moon dūni sēn wā wā a Kirist pugē fāagrā koe-noogo, sēn deng B lebg n wa wā. A Zeezi goma woto: «Wēnnaam soolem koe-no-kānga na n moona dūniyā tek fāa, ti yī kaset ne buuda fāa, ti dūni wā saab yaool n ta» (Mat 24: 14). Bōn-kāng sēn yaa suda yīnga, Pastēer sēn kēnd ne Sug-Song tog n tae Wēn-dooḡā t'a kēes a meng Wēnnaam tūmda pugē zānga. Sapitr tagsgā yaa a wān-wān la yāmb tōe n pids Wēn-dooḡā tūm-kāngā sōma.

Meng sēglgo

Sēn deng ti loe Wēn-dooḡā ne Wēnnaam tūmdā, yāmb tog n sēgla y meng tūm-kānga yīnga. Yāmb tōe n maan-a-la wa sēn pugdā:

1. *Ti wum Wēnnaam misō vōore.* Yāmb tog n deng talla tulsem ti paam Wēnnaam tūmdā vōor wūmb vēnega. Ti maan bōn-kānga, yāmb togndeng n bānga Wēnnaam tūmdā sēn yaa būmb ninga, l a a sēn loe ne Wēn-dooḡā. Wēnnaam tūmdā b sēn boond ti missio Dei wā, n yaa Gulsg-sōamyā koe-zuyenga. Yaa Wēnnaam saagr ti ra la bool buud fāa, sēn gomd goam buud fāa la dūniyā soolem fāae (Vēn 5,9; 7,9). Yaa Wēnnaam saagr t'a Kirist pugē, sēn yaa a Abrahaam bōn-buudu, «dūniyā buud fāa paam barka» (Sun 12: 3; 22: 18; Gal 3: 16). Wēnnaam sebrā yaa Wēnnaam kibar Wēnnaam sēn kibarā puga, n na n pids tūm-kānga..

2. *Bāng Wēn-dooḡā yōod tūmdā puga.* Sēn paase, yāmb sã n yaa Pastēer sēn sid kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n bānga Wēn-dooḡā tūmd meng Wēnnaam tūmda pidsg puga. A Zeezi tōka Wēn-dooḡā ne Wēnnaam tūmdā Bāmb sēn kō B karen-biisa noor tu: «Kēng-y, n maan neba buud fāa ti b yī Mam karen-biisi, n lis bāmb ne Ba la Biiga la Sug-Sōng yūre, a y zāms bāmb ti sak būmb nins fāa Mam sēn da zāms yāmbāt» (Mat 28: 19-20; ges Mar 16: 15; Luk 24: 46-48; Zā 20: 21; Tūm 1: 8). B mi a Zeezi tōog kāngā wa tūm-kasenga. Tūmdā ka Wēn-dooḡā porogarem bal ye, a yaa Wēn-dooḡā menga.

3. *Ti sak Pastēer tūmdā.* Baasgo, yāmb sã n Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n saka y tūmdē, n yōgneg Wēn-dooḡā t'a kēes a meng Wēnnaam tūmdā. Yāmb tog n yī «tūm-tūmd ning sēn tūud sid la sēn yamā» t'a zu-soabā kō-a noor t'a ges a zaka yell «n kō-a rub wakat ning a sēn datā» (Mat 24: 45). Ra yīm-y ti daaar n be ti yāmb na n togs Wēnnaam yāmb sēn zā Kirist Wēn-dooḡā to-to wā ye (Luk 16: 2).

Wênnaam goama mamsgo

Wênnaam goama kôta tønd mams-vêenega, Wên-dooğ sên kënd ne Sug-Sông sên wënd a soaba. A tog n yu Wên-dooğ sên tar misõ yãabo. Wên-dooğ sên tar misõ yãab yaa Wên-dooğ sên kô a meng t t Wênnaam tũmdã kêng taoor dũniyã zugu. Antiyoos sên be Siiri Wên-dooğã ra yaa Wêndo-kãng buudu (Tũm 11: 19-20; 13: 1-4). A Luk naaga wêndo-kãng kũbara Tũma sebr pũga, wa Wên-dooğ sên yaa mams-sôngo, Wên-dooğ sên tõe loe sôma ne Wênnaam tũmdã. A yaa mamsg Wên-dooğ sên kënd ne Sug-Sông sên tog n kên rũndã. Zĩ-kãensa ayiibã gesg pukda yalẽ a yopoe sên wilgd Wên-dooğ sên sid tar misõ yãabo:

1. *Suga belem la B pãnga. Wên-dooğ sên sid tar misõ yãab na n gada Sug-Sông belem la B pãnga.* Wênnaam sebra yeelame tĩ Antiyoos Wên-dooğã: «Zu-soaba nug ra bee ne bãmba.» (Tũm 11: 21). B ra tõe yeelame tĩ Sug-Sông ra tumda ne pãng bãmb svkã (2 Rĩm 3: 15; Eze 3: 14). Sug-Sông sên da tumd ne Antiyoos tẽdbã, la bãmb datem tĩ paam sên menem-bã yĩnga, neb wũsg tẽeme n wêneg n wa Zu-soaba nengẽ.»

2. *Taoor sobend sên zoet wẽnde, n pid ne Sug la ne tẽebo.* Wên-dooğ sên sid tar misõ yãab yaa Taoor dãmb sên yaa sôma, n paam Suga tĩkr la pid ne tẽeb n taet bãmb wala a Barnabaas ne a Solle (Tũm 11: 22-26). Wênnaam sebra yeelame t' a a Barnabaas ra yaa nin-sông sên pid ne Sug-Sôngo la ne tẽebo» (v. 24). A Solle, soab ning me sên tae Antiyoos Wên-dooğã, ra pida ne Sug-Sôngo la ne tẽebo (13: 9; ges 9: 17-18)..

3. *Yãab sên tees yingã.* Wên-dooğ sên sid tar misõ yãaba tẽegda a nug a tẽngã bĩ a menga tẽng yĩnga. Yaa woto la Antiyoos Wên-dooğã maan-yã. Sên paase, a tũmdã ra buuda toay-toaya, n gãd tẽebã Zũf-rãmb ne zãtũy rãmba yĩnga (Tũm 11: 19-21). Antiyoos Wên-dooğã leb n pagsa Wëndot a taab soolmã pũgẽ (15: 41). Sên le paase, a leb n tũma koe-moaandb tẽms a taaba pũsẽ (13: 1-4). Rẽ poore, kell n paa tũkr pũg ne b rãmb nins b sên tũma (14: 27).

4. *Mooneg ne ratem. Wên-dooğ sên sid tar misõ yãab na n moona ne ratem kasenga,* «Zu-soaba a Zeezi Kirist koe-noogã» wala Antiyoos Wên-dooğã sên moona (Tũm 11: 20). Koe-noogã mooneg ne ratem yaa yalẽ sên talle, Tũma sebra woglem teka (ges 8: 4-5; 16: 30-32; 28: 31).

5. *Zãmsg sên yaa pvk pvk misõ wã weengẽ.* Wên-dooğ sên tar misõ yãabã zãmsdaa karen-biisã Wênnaam tũmda nao-kẽnda. Wênnaam sebra yeelame: «Hal yũm-tõre, a Barnabaas ne a Soll tigma ne Wên-dooğã, n zãms neb wũsgo»

(Tvm11: 26). Bāmb sid zāmsa tēeba vum yēbgre. Sēn le paase, d sã n na n ges Āntiyoos Wēn-doogā sēn da kēnd to-to wã, yaa vēeneg ti b zāmsa Wēnnaam tvvmdã, la sor ning tēedbã sēn tõe n kēes b mens tvvum-kāng pidsg wa sēn zemse.

6. *Sug-Sōng kũunã tvvum ne lohorem.* Wēn-doog sēn sid tar misō yāabã paasda Sug-Sōng kũunã tvvum pāng b tīgims wakato. Āntiyoos Wēn-dooga ra tar raood paasg ne bōn-kāense (Tvm 11: 27-28). Tēn-kāng tēedba ra teega Wēnnaam Suga ti B yāag-b Wēnnaam daaba puga. Bāngr goam kũun togsg Wēn-dooga pvg kitame ti b yāk a Barnabaas ne a Soll n tum bāmb ti b tu moon koεeg bu-zēmsa nengē (13,2).

7. *Sōngr kũuni,* Wēn-doog sēn sid tar misō wã yāab yaa Wēn-doog sēn kōte. Āntiyoos Wēn-doogē wã, tēedba kōo kuuni, sēn yulē ti Wēnnaam Soolem tvvmdã kēng taore. Bāmb leoka a Agabus bāngr goama n na n tvvum sōngr ba-bi-pogsã ne ba-bi-raopã sēn vi Zuude (Tvm 11: 29). Bōn-kāng tēegda tōnd bumb ning sēn Suga waoong poor Pāntkota daarã (2: 44-45).

Yāmb sēn yaa Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngo, yāmb tog n duka Āntiyoos Wēnd ti yi mamsgo. Yāmb tog n kisa sid ti yalēa yopoe kāensa sēn kēed ne Wēn-doog sēn tar misō yāabã tog n tvvuma Wēn-doog ning yāmb sēn taetã pvgē..

N NING WĒNNAAM MISŌ WĀ A NAO-KĒNDR ZUGU

Tõe ti yāmb sukda y menga: «Wān-wān la mam na n tōog n gāneg misō wã porgarem-sōng mam Wēn-doogē wã? Mam na n duka nao-kēndr bvg n tōog n yiis mam Wēn-doogã a sēn be zīg ning rūnda wã n tall-a t'a ta zīg ningã Wēnnaam sēn dat t'a ta wã?»

Ti tōog n maan bōn-kānga, yāmb tog n bāngame ti Wēn-doog sēn sid tar misō yāab ka tõe n maan zīg pvgē ye. A pa wēnd wa yāmb sēn tõe n dī bug-widg zīg pvgē ti «misō wã bugum» widg Wēn-dooga pvg ye. Ti tvvvs misō yāab sull pvgē yaa nao-kēndr sēn dat raood la weere. A rata nao-kēndr gānegre. La b tog n ning-a-la a nao-kēndr zugu.

Ad so-tūuds a nu sēn yaa sōma yāmb sēn tõe n tū n kēes misō wã yāab yāmb Wēn-dooga puga. Yāmb sã n maan so-tūuds kāensa wa sēn zemse, ne wakatã, yāmb Wēn-doogã wat n yi Wēn-doog sēn tika a menga yell bala, n lebg Wēn-doog sēn tik tvvmdã.

N yi Wēn-doog sēn tik a mengã yelle, n lebg Wēn-doog sēn tik tvvmdã yunga, Wēn-doog ning buud sēn tat Wēnnaam yamã.

Koe-mooneg sēn pid ne ratem

Pipi so-tūudg yāmb sēn tōe n tū n kēes misō wā yāab yāmb Wēn-doogā pv̄gē, koe-mooneg ne ratem. Yāmb tog n moonda Wēnnaam tv̄vmda zugu, la Wēn-dooga tv̄vmdē, sēn yaa ti kēes tv̄v̄m-kāng pv̄gē. La yāmb tog nbasame ti yāmb ratmā tv̄vmda yīng puk yāmb koe-moonegā pv̄gē. Yāmb ratmā ne koe-zugā na n susa nebā n yud yāmb bilgrā. Yāmb koe-moonegā saab poore, ning-y Wēnnaam nebā taogsgē ti b togn kēesa b mens Wēnnaam tv̄vmda pv̄ga. Rē poor b̄i y maan bool la y gū leokr sēn yaa toor zall ne koēegā.¹

Pv̄vs-teesdem

So-tūudg a yīib soab yāmb sēn tōe n tū n pv̄dg tv̄vmdā yāab yāmb Wēn-dooga pv̄g yaa pv̄vsg sēn tik tv̄vmdā zugu. Yāmb tog n mi n tae yāmb Wēn-doog pv̄vsg pv̄ga, tiugsga yīnga (ges Mat 9: 37-38). Yāmb tog n yāk weer dumaasa tv̄vmd fāa pv̄ē n kō misō wā yīnga. Wākat kānga, yāmb b̄i ned a tao b sēn kō tv̄vmd tōe n tae Wēn-doogā pv̄vsg pv̄ga, koe-mooanda b̄i koe-moonega porgarem yāmb Wēn-doogā sēn teend yīnga. Yāmb le tōe n pv̄vs n kōo buud la zīis nins koe-noogā sēn na n ka ta yāmb meng tēngē wā, la dūniyā pv̄gē.

Sēn le paase, yāmb tog n tae yāmb nebā pv̄vsg pv̄gē, ti Wēn-doogā pid ne Sug-Sōngo. La bilf-bilf n paasdē, neb wvsg sēn deegd Wēnnaam Suga pāngā tv̄vmdā yīngā, bāmb sūyā na n pida ne ratem b rāmb sēn menma yīnga. La Suga na n tusa bāmb ti b maan bāmb sēn tōe n paam sēn menem-bā bāmb sēn beē wā la hal ti ta dūniyā tek fāa (Tvm̄ 1: 8).²

Zāmsg sē pogd taab pv̄k pv̄ka

Tāabo, yāmb tōe n pv̄dga tv̄vmda ratem Wēnnaam neba sūur pv̄gē, ne Wēnnaam tv̄vmdā zāmsg nao-kēndre. Ti tōog n maan bōn-kānga, yāmb tog gilga Gv̄lsg-sōmyā vūk-vūk n ges k̄ibara woglem teka yaa wān-wān la Wēnnaam tv̄m n tōog n pids B tv̄vmdā dūniyā zugu. Yāab-paalg kāngā Wēnnaam sebrā zugā na n

¹ Sebr ning sēn yaa, *Moon a Kiris koe-noogā buudā fāa sv̄ka: koe-moones 100 sēn gom misō yell Sug-Sōng sēn taete*, d tōe n paam-b-la Africa's Hope sebā pv̄gē, Tvm̄a 1: 8 b̄umb ning sēn maana pv̄gē. D tōe n paam-a-la ka: www.DecadeofPentecost.org.

² Sēn na yil n paam vēnem koe-zutā zugu, ges-y Sapitr a 8: "Pv̄vsgā pipi tv̄vma" Sapitr 11: "Ti vum Sug-Sōng tv̄vma la a na-kēndrā zug ningr pv̄gē."

waa ne wumb neba sūyā pus sēn yaa vēeneg ne Wēn-dooḡā tʷumde. Wʷum-kāngā na n yika b ratmā ti b maneg n kēes b mens zāng Wēnnaam tʷumda pʷgē.³

Yōgneḡ sēn tar tikri

Būmb a naasē soab yāmb sēn tōe n zāms y nebā misō wā yāab yaa ti yōgneḡ (bi n maneg n yōgneḡ) yāmb Wēn-dooḡā t'a kēesa meng tʷumda pʷga. Ti tōog n maan bōn-kānga, yāmb tog n maga ne tagsg n ges yāmb Wēn-dooḡā sull fāa tʷumd porgarem sā n wilgda yāmb Wēn-dooḡā kō-m-meng Wēnnaam tʷumda wēngē. Woto, yāmb sēn yaa Wēn-dooḡā sull taoor soabā, tog n soka Wēn-dooḡ tʷum sula: «Wān-wān la porgarem kāngā sōngd tōnd wēn-dooḡā Wēnnaam tʷumdā pidsg wēegē?» Porgarmā sā n ka sōngd Wēn-dooḡā t'a pigs Wēnnaam tʷumdā, b tog n yēes-a lame, wall b maneg n yōgen-a.

Tʷumd-n-taar na-kēndr sēn tar tikri

Na-kēndr a nu soab yāmb sēn tōe n tus y wēn-dooḡā n kēes misōneer tʷumdā pʷg yaa ti y ning Tʷumd-n-taar na-kēnda ne misōsōneer dāmb misōneer dāmb sul b sēn mi sōma. Wēn-dooḡ ba a ye ka be n tōe n maan misō tʷumd a yembr ye. Misō wā tʷumd yaa būmb sēn yaa a Kiris yīngā tōr tʷumde. Rē wā, wēn-dooḡā pʷg tʷum loogr poore, yāmb tog n kēesa y wēn-dooḡā tʷumd-n-taar pʷg ne misō wā sul tʷum-noyā b sēn mi tīirā. Bōn-kāng pʷgē, yāmb tog n maome ti y wēn-dooḡā teel misō wā tʷumde. Yāmb wēn-dooḡā neb sā n yā būmb nins sēn maana, b na n paama yamleoog kaseng ti misō wā tʷumd pʷgē.

Ti ning nebā tʷumdā zugu

Ti baase, yāmb tōe n ninga misōneer tʷumdā yaabā b wēn-dooḡā pʷg n yiisd b nebā n tʷumd tʷumdā pʷgē. Ad na-kēnda a nu sēn yaa sōma:

1. B sēn bool b rāmb misō wā tʷumd pʷga. Sor a yembr yāmb sēn tōe n tūnug n kēes nebā misō wā tʷumd pʷg yaa ti bool-b ti b wa moon neba sūka. Misōneer kāens na n pʷu wēn-dooḡā ne tʷumdā yāab sēn na yulē n paam sēn menem-bā, la b tʷumdā sēn ya a soaba tʷumdā pʷgē. Bilf bilf nebā sēn kelg misōneer dāmbā, misō wā tʷumd ratem na n puka b sūyā pusē. Yāmb sā n bool misōneer t'a wa rik koeega, yāmb tog n maome ti nebā maan nonglem kūun n kō-a, yam-yākr sōngr sēn yaa ligd kiuug yaood pʷgē wēngē.

³ Yāmb tōe n paama Wēnnaam misō wā kibay n karem Africa's Hope seeri dekuveertā seb pʷgē, *Misō wā teoloji bibliik*, a Paul York sēn gulse.

2. *Misō raya.* Na-kēndr a to sên yaa sōma ti kēes nebā tv̄vmdā pvḡ yaa ti bao dumaas daar kiuug pvḡē wa «misōneer dare.» Misōneer daarā, yāmb wall ned y sên yāk n tv̄me, karemda misō wā rapoor la ya p̄v̄s b yīnga. La y moon koεεgā misō wā zug la y reeg nonglem kūuni misō wā yīnga. Na-kēnd käng na n sōnga yāmb ti misō wā tv̄vmd tōog n zā a menga.

3. *Kōnferāans rāmb misō wā yīnga.* A yaa sōma ti y maan kōnferāans rāmb misō wā yīnga. Misō wā kōnferāans rāmb yaa zāmsg sên pogd taab wēn-dooḡā neb yīng sên na yulē n paam sên menem-bā. Kōnferāansā wakate, bool-y misōneer dāmbā ti b wa moon la tv̄vmdā sên ya a soab ne wēn-dooḡā. Sên paase, kōnferāansā wakate, bi y wilg būmb nins wēn-dooḡā sên zoe n maane sên kēed ne misō wā tv̄vmd pvḡē sên kēed ne yv̄vmd sên wate. Rē zugē, yāmb tog n kōonebā ligd lovr kiuug fāa wēn-dooḡā misō wā porgarem yīnga.

4. *Misō wā sulli.* Yāmb tog n kēesa wēn-dooḡā tv̄vmdā pvḡ n maan porgarem n kol taablo zīng nebā fāa sên tōe n yā. Taablo käng zug bi y ning misōneer dāmba foto rāmb la b tv̄vmd sên yta a soab misō wā pvḡē. Misō wā seba, la kt̄bay buud a taaba y tōe n ningame n paase.

5. *Misō wā tv̄v̄m a taaba.* Neng a to y sên tōe n kēes nebā misō wā tv̄vmda pvḡ yaa keng b pelg ti tebl misō wā wēn-dot sên be ten-zēm̄se. Makre, wēn-dooḡā misō wā depagtema tōe n maana tv̄v̄ma saagr reezō pvḡ wall buud b sên yīm a yell yāmb tēnga pvḡē. B tōeeme n maan porgarem sên yaa wēn-dooḡ pakr reezō pvḡ b sên maan koe-moonego. Tv̄v̄m-käng sên yaa vēenegā na n sōngame ti Wēnnaam soolma yalge, la a paas yamleoog tv̄vmdā yīng nebā sūy p̄v̄s la b w̄v̄m a vōore.

TĪ SŌNG MISŌNEER DĀMBĀ

A Poll tēega misōneer dāmba ti, sên na yul ti misōneer dāmba tōog n ti moon sên menem-bā koεεgā, ned n tog n tv̄m-ba (Rom 10: 13-15). Rē wā, wēn-dooḡā tv̄v̄m-kaseng a yembre misō wā pvḡ yaa ti teel misōneer dāmbā tv̄vmdā zugu. Wēn-dooḡ tōe n maan-a-la nens a t̄āabo: ne ligd sōngr p̄v̄-peelem pvḡē, teblg p̄v̄v̄sg pvḡ la saglg pvḡē, a wa sên pogdā:

TĪ tebl ne ligd wakat fāa

Pipi, yāmb wēn-dooḡā tog n sōnga misōneer dāmba ne ligdi. A Poll keooga Korent tēedbā bōn-käng wεεngē, n kos-ba: «sodaag mii a tv̄v̄mde?» (1 Ko 9: 7). A tēeg-b lame ti sên moond-b koεεgā tog n du koe-noogā pvḡē» (1 Ko 9: 14).

Sēn na yilē ti misōneer dāmba tōog tōog n tume, b tog n paama sōngr ligd wēngē ne b sēn yi zīig ningā. Sōng-kāng sēn yud fāa tog n yii wēn-do maē wā. Naoor kēere wēn-dotā kōta misōneer dāmba sōngr sēn tūud ne misō wā depagtema nasonallē wā. Yāmb sēn yaa pastērā, yāmb tog n gesame ti nonglem kūun ning sēn yaa misō wā yīng tum bōn-kāng yīnga..

Teblg puvsg pvgē

A yiib soaba, wēn-dooḡā tog n tebla misō wā puvsg pvgē wakat fāa tūumdā zugu. A Poll ra tēegda wēn-dotā ti b puvsg a yīnga. Makre, a bōosa Tesalonik wēn-dooḡā: «m ba-biisi, puvsg-y tōnd yīnga, ti koe-nooḡā tōog n saag la b reeg-a» (2 Tes 3: 1). Ziis a taab a Poll sēn kos ti b puvsg bee Rom 15: 30-32, Efe 6: 19, Kol 4: 3-4, et 1 Tes 5: 25. Ne puvsgo, tēedbā tōe n tebla misōneer dāmbā ne tūumdā zug la b sōng-b ti b zab tēebā zab sōngo. Misō wā puvsg yīng yaa wakat fāa yelle (Efe 6: 11-18; Mat 12: 29).

Sōngr saglg wēngē

Ti baase, wēn-dooḡā ton n yāaga a misōnneer dāmba ne saglg la pān-paasgo. Misōneer dāmba kēer vu ziis sēn zāre. Wakat kēere b getame ti vu b yembre, la b rata raood paasgo. Tēedb nins sēn pa yirā tog n yāag-b-la ne raaood paasg seb gulsag pvgē sēn yaa leta wall ēntegnet.

TIK-Y BUUD NINS KOEGA SĒN NA N PA TA WĀ

A Poll tūumdā tička buud nins sēn nan ka wuma zugu. A gulsame ti: «La mam maooome n moon koe-nooḡā ziis nins b sēn nan ka wum Kirist yūrā, ti mam da me ned a to yēbgr zug ye» (Rom 15: 20).

A woto me, wēn-dooḡ fāa misō porgarem tog n tika buud nins sēn nan pa wuma. Neb sull sēn na n pa wum yaa sull wall buud sēn sēn pa tar wēn-dooḡ kibare. Vaeesdbā bilgame ti sēn yud buud tus a yopoe na n pa wum rūndā rūndā. Bu-kāens tōe n taa neb milyaar a a tāab sēn nan pa wum a Zeezi fāagr koēegā. La bāmb wvsg sukā bee Afirik. La Afirik wēn-dooḡā tog n tika bu-kāens sēn menema n maan misō wā tūumdē.⁴

⁴ Sēn na yil n paam vēenem ne neb nins sēn koe-nooḡā sēn na pa ta wā, ges-y sit kāngā zugu: www.JoshuaProject.net.

~ VŨK A 10 SOABA~

PASTƎƎR SƎN KƎND NE
SŨG-SŔNGO, LA KIBS
RĂMBA, LA BARK NINGR
TIG WAKATE

~ Sapitr 41 soaba~

Kãadem loeese, la kũum mumbu

Sên pa kaoos wvsg yê sên paam a bāngr kaset sebra poore, a Sāmwell kosa a Esteer t’a wa ti b kê kãadem, la a sakame. Kom-bus a yiiã sên yaa sōma wã, yāka yam ti b na n talla b mens yulmã n tãag b yi-kãadmã daare. Zu-bvko, kãadmã kōom daare, tēng-n-biilim zabr n yik bāmb tēngē wã. Bāmb ned fãa zak zoeeme n kēng tēms a taab pvsē n na n bao soondg zīga. Yvum a yiiib poor bāmb sên welg n bas taaba, a Sāmwell ne a Esteer lebg n leba b meng tēngē wã, n le ti seg taaba. Bāmb Kãadmã yu nana, la Wēnnaam Suga belmã ra yaa vēeneg kãadmã loees wakato. Hal ti ta ka, a Sāmwell ne a Esteer tūu Zu-soaba ne pv-peelem la b wub b koamb sên yaa kom-sōmse.

Kibar a to pvga, a Kiristofeer ne a Estefen ra yaa ba-biis a yiiib sên pē taab wvsgo. A Estefen sên ki tao-tao wã yīnga, a Kiristofeer sūurã sãama wvsgo. Ba ne yê sên ka tēed ti yaa yê ba-biigã n yaa tēedã. A Estefen ra yu yel-get sên tvum ne pv-peelem a wēn-dooogē wã. Wēn-dooogã sên nan a Estefen rãmba yīnga, ne Pasteer dãmba sên yāag kũumã mumbã, a Kiristofeer ne a yirã rãmb fãa rika b vumã n kō a Kirist n lebg wēn-doooga neba. Rūndã, a Kiristofeer yaa yel-get wēn-doooga pvga. Yê me maanda tvvmd ning a ba-biig a Estefen sên da maana.

Sapitr kãngã gomda bũmb nins Wēnnaam sebrã sên gomd yi-kãadem ne kvyã zugu, b yōod ne zagsã, wēn-dooogã, ne nin-buiidã sên naag taabã. A na n leb n kōo Pasteer dãmb nins sên sid kēnd ne Sug-Sōngã vēenem ne seglgo, yi-kãadem dãmbã ne kvyã pvgb sên tog n yī to-to. Baa ne Pasteer sên tog n tall nao-kēndr nins n

maan-bā sā n yaa toor-toor tēng ne a to, la buud ne a to suk me, sapitr kāngā na n kōo nao-kēnd-yalems sēn kēed ne kāadem ne kuy maaneg sēn yaa bōn-kasēngā.

YI-KĀADEM LOEESI

Wēnnaam sebrā ka kōt zīg ba a yembre, nao-kēndr toor zall kāadem loees wēngē ye. A yaool n kōta mamsg wusg Wēnnaam sēn kō sibgre. Nao-kēnda sēn yit kāadem kaens pvsā na n sōnga Pasteer sēn sid kēnd ne Sug-Sōngā yi-kāadem seglg la a loees pugē.

Mamsg a yembr sēn be Wēnnaam sebra pug yaa Wēnnaam sēn lagem a Ādem ne a Eev wa paga ne a sida (Sungre 2: 18-25). Bāmb sēn naan-ba poore, Wēnnaam lagem-b-la taab d sēn tōe n bool wa sēn zemse, «pipi kāadem loeese». La bāmb sēn lagem taabā zugē, Wēnnaam sebra yeelame ti bāmb lebga «yīng a yembre» (v. 24; ges Mat 19, 5-6).

Hal taore, sungr sebra puga, Wēnnaam sebra ggomda a Izaak ne a Rebeka kāadma yelle (Sun 24, 1-67). A bilgda Wēnnaam sēn tae a Abrahaam tum-tumdā n kēng Kallde bi-pugl yuvr sēn boond t'a Rebeka nengē. La yē sēn bilg yē a waoonga vōore, pug-sada sakame n na n tū yēnda n lebg n leb Kaana n na n ti yī a Izaak paga. Yē sēn seg a Izaak pipi wā, a rik a peenda ne waoogre, n pili, wa sēn zems bāmb zamaanē wā minungu. Tum-tumdā kēnga taoor n bilg a Izaak sēn sōng yēnda to-to t'a tōog n paam a Rebeka. A Izaak talla a Rebeka n ti kēes a ma a Saara roogē, n peeg-a n maan a paga. Yē nonga a Rebeka wusgo, la a kōo yē belsgo. A Izaak ne a Rebeka kibara wilgdame ti d sā n pvsd n baood Wēnnaam, Bāmb taeta tōnd ti d seg zīd-n-taag sēn yaa sid soab d sēn tōe n pvi d kāadmā sū-noogo la belsgo.

A Salmo yeelame: «Sēn paama pag paama sū-noogo, la a paama Zu-soaba barka» (Ylb 18: 22). A neng a to sēn yaa sida: pag sā n paam sida, a paama sū-noogo, la a paama Zu-soaba barka. A Salmo wilga sid kāng a Salmo yula pugē, zīg ning a sēn gomd nonglem kāadem pugē yelle. Ti yāk yam kāadem pugē, yaa būmb sēn tar barka.

A Zeezi ninga yi-kāadem barka

A Zeezi ra tara būmb wusg sēn na n gom kāadem yalē wēngē (Mat 5: 31-32; Mar 10: 1-12). Bāmb yāame ti kāadem loees yaa sōma, n zīnd kāadem loees sēn zīnd Kaana, sēn be Galilē soolem. Be, Bāmb ninga kibsa barka, n maan bōn-bānd n tek koom ti lebg vē, n yiis yi-kāadmā soab yānde (Zā 2.1-11). Ba ne sēn ya a

*Vük 10 soaba: Pasteer sën kēnd ne Sug-sōngo, la kibs rāmba,
la bark ningr tig wakate*

Zeezi pipi bōn-bānd Zā koe-noogā sebr pvgā, wilgda Bāmb sën nand kāadma loeese.

Sën le paase, Wēnaam sebra tallda yi-kāadem ne fur-loees mamsd lagem-ntaar ning sën be Bāmb ne B nebā svkā. Mamsgo, Kāab-Kvdgā pvgā, Wēnaam sebra bilgda Israyell wa Wēnaam pvg-paala (Ezayi 62: 5; Zeremi 3: 14). Yaa woto me la Kāab-Paalga pvgā, a Poll me bilgda Wēn-dooḡā, wa Kirist pvg-paala (Efe 5: 23-32). No-rēesdba ne Tv̄m-tv̄mdba rikda mams-kāensā n togsd Wēnaam nonglmā ne B yam-yākr ne B nebā. Ka, b togsda vēeneg Wēnaam sën tar naneb ning ne yi-kāadem loees wēngē.

Yi-kāadem loees yōodo

Wēn-tūdumā kāadem dāmb paasda kāadba taogsg pāng ne tēedba sull pvgē belem. A leb n paasda kāadba yam-yākr ned ne a to suka. Wēnaam naana a εεv n na n woog a Ādem namsgā. A Ādem wēngē, Wēnaam yeelame: «A ka neere ti rao zīnd a yembr ye» (Sin 2,18). A yaa woto me ne yi-kāad-paalsā. A ka neer ne bāmb ti b zīnd b yeyn-yeyn ye, sën dat n yeel ti b ka segd n welg n bas tēedba sull ye. A wa Wēnaam sën yaa ned a yembr n be Ba la Biiga la Sug-Sōng pvgē wā, Bāmb nana ninsaalba ti b v̄i lagem-ntaar pvgē.

Afirk tenga pvgē, rao ne pag kāadem ka nin-yend yell ye. A yaa būmb sën tog n tigim kv̄ung n loe ne sū-noog ti sullā neb fāa naage. Kāadem loees wilgdame ti kāadba lagma tēedba sulli, wēn-dooḡā. Sūdā bt paga sā n yita tēn-zārgē, naneb ning ne nonglem ning wēn-dooḡā sën puka kōt-b-la taogsg ti b reega bāmb sōma.

Kirist tēedba kāadem kōta zāmsg vōor sën tar pāng sulla fāa pvgē.¹ Kāad-paalg fāa sën loe yī-kāadem wēn-dooḡa pvgē fāa yikda a taaba ratem ti rik bāmb mamsgo. Rūnda dūni wā pvgā, lebga būmb sën yaa yānde, ti rao ne pag v̄i ne taab n kēed ne taaba n yaool n ka loe kāadem ne taab ye. Kāadb sën loe kāadem wa sën zems Wēnaam goama paasda sull pāng taogsg pvgē sën yaa soma, la a kōta mames-sōng a taaba yīnga.

¹ Yikāadma maanego d tōe n yāa bōn-kāens *Tv̄vma ministeer dāmb sebr pvgē*, a Myer Pearlman sën kv̄mse. Yāmb tog n paama seb-kāng sën zemsd ne yāmb tīngā sën tōe n tū zāmsgā.

Kāadem loees seglgo

Kāadem loees sēn yaa sōma, a tūuda ne a seglg sēn yaa sōma. Yāmb sēn yaa Pasteer sēn sid kēnd ne Sug-Sōngā, yāmb ne kāadbā tog n segla y meng būmb a naase pvgē:

1. *Sug pvgē seglgo. Nanda, yāmb tog n deng n gesa neb nins sēn na n zīnd-b kāadmā pvgē Sug pvgē seglg yelle.* Kāadem yuda sard sēn dike, wa dūni wā sēn dat ti tōnd tē wā. Wēnnaam yāba pvgē, a yaa kaool raoa ne paga la Wēnnaam soka. A yaa sēn kō rao ne pag sēn maan kaool n vi ne bāmb Zu-soaba. Kāadmā loees tog n puka sid-kāense.

Yāmb sēn yaa pasteerā, yāmb tog n sagla kāadba, la y bao n bāng b sā n wumda pvlens nins bāmb sēn segend n na n togsā vōore. Yāmb le tog n bānga raoā, la pagā sā n paama rogem paalga. Yāmb sā n bāng ti bāmb svkā ned a yembr n ka kos sugr ne sida, yāmb tog n baome ti tall-b n wa a Kirist nengē. B sā n paama fāagre, la b ka kēnd vum sēn yaa turg pvgā, yāmb tog n tall-b lame ti b maneg n lebg n yāk yam paalg n tū a Kirist.

2. *Buud pvgē seglgo. Yiibē soaba, yāmb sēn yaa Pasteerār,* yāmb tog n gesa buudā pvgē seglg yelle. Afirik pvgē, buud toay-toaya tara minind toor-toor kāadmā loees weengē. Makre, Afirik buud keer soka, kāadem sēn zems wa a yuvrā, pvg-pvusem n tog n deng n maane. Yāmb sā n be zī-kāense, yāmb tog n deng n bānga kāadba sā n tūu minind nins sēn segdā sēn deng kāadmā loees daare, sā n yaa ti minind kāens sā n ka kUSD Gvlg-sōmyā, wall wēn-doogā minungu. A tōe n yu toogo, ti bao n bang mining yela b sā n tūu kāadma loees wakat wēn-doogā pvgē.

3. *Tēngā tōod pidsg seglg weengē.* Tāabē soaba, yāmb tog n deng n bānga yāmb mengā, ne kāadmā rāmb sā n gesa seb nins sēn tūud ne kāadma loeese. Makre, yāmb tog n bānga yāmb sā n paama y kāadmā sebr kadenga sēn kō. Yāmb tog n bānga neb a yiibā ned a yembr sā n ka tar zīnd-n-taag sēn ket n vi. Tēns kēer pvuse, b tōe boola Pasteer fāa sēn kus tōog sēn kēed ne kāadem loees weengē.

Pasteer a yembr n lebs tvum-kāng kēenga, n lebg kug-lakdg yē ne a wēn-dooga yīnga. Kāadema loees wakate, a yeelame: «Ned sā n tōe n wilg būmb sēn tōe ti rao-kāngā pa loe kāadem ne pvg-kāngā bi a soab gom masā, wall a mum a noorā n da tol n gom ye.» A yu lingr ne neba fāa, ti pvg-bug a yembr zēk a nugu. A yeelame: «Mam ka rat n gidg kāadmā loeese, ti bōe yaa mam tāo la b sēn loet kāadmā. La, rao ning a sēn na n loe ne kāadmā yaa mam biiga baaba. A pvlmame t'a na n loeē kāadem ne maam, n yaool n tek yam n na n loeē kāadmā ne yēnda».

*Vük 10 soaba: Pasteer sên kēnd ne Sug-sōngo, la kibs rāmba,
la bark ningr tig wakate*

Zūnglg kaseng poore, b viiga kāadmā loeese. Yān-kāngā b ra tōe gil-a lame, Pasteerā sā n da reng n maana vaeesg kāadba zugu.

4. *Tigrā seglgo.* Sēn na n baase, yāmb sēn yaa Pasteerā, yāmb tog n deng n bānga kaoreng sēn zēms zīis sēn deng kāadmā loeese. Yāmb tog n deng n sega kāadbā n bāng b sā n miime tī tēedbā kāadem loees yaa kaoreng sēn maand Wēnnaam taoore.

Pasteerā kāadem loees te-yeendem, rao wā, pagā, la yāagdbā tog n waa a wakate. Rao wā ne bi-ribl-tūudungā yelgr tog n yu wa sēn zemsa. B sagendame tī d ning vesde, la a pa tōog ye. Pvg-paalā, pvg-sad-yāagdbā ne b sēn bool-b rāmbā tog n yeelgame tī yaa neere, wa sēn zemse. Kāadbā ne b yāagdba sā n yāk yam n na n yeelg wa bāmb buudā faongo (futu), Pasteerā me futā tog n togla ne rēnda.

Yāmb tog n lebga būmb a yembr ne kāadmā loees rāmba, sēn yaa yi-kāadem yāmb yōgendā. Yāmb le tog n gesa kāadmā loees yel fāa ne kāadbā, n yēs ne bāmb būmb fāa yembr-yembr ne-ba. Woto, bāmb na n wuma pvleng ning bāmb sēn na n plem ne taab vēeneg sā n yī bilfā. wēn-dooḡā pvg ne zūga fāa tog n pusame n maneg n nagse.

Yi-kāadmā loeese

Kāadmā loees tvm̄d maanda na-kēndr a tāab sēn tar yōod pvgē: koe-mooneg bī saglse, pvlēsā ne kāadmā seb nug-tikr n pvgda:

1. *Koe-moonegā. Koe-moonegā bī saglsā,* tog n tika kāadba ne taab loeese, kīs-sid ne taaba, ne koamba wubri. Yaa sid tī yaa yi-kāadbā zug la b tik n moondē, la koēega teesda neb nins fāa sēn be be wā, sēn kē-b kāadem la sēn nan pa kē-b kāadem. Koe-moonegā tog n yu koēega, sēn pa yud minit piig la nu bī minit pisi.

2. *Loesā. Kāadmā loees menga sēn yaa pvleng la nug-bīnga pidbā,* tog n yu ne waoogr la nanebo. Sēn deng kāadmā loees tvm̄de, yāmb tog n kelga pvlenga ne kaoolā ne kāadbā. Bōn-kāng na n sōngame tī y gil tudgr kēer kāadmā meng loees wakate.

3. *Nug-tikri.* Yāmb sēn yaa tvm̄-tvm̄d sēn tar noorā, Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng tvm̄d kāadmā loees wakat yaa Sug pvgē ne pān-soaagbā tōog sakr pvgē la a tvm̄da. Yāmb tog n pidsa tvm̄-kāensaa a yīibā ne tvm̄-minim. Sēn deng loesā, yāmb tog n deng n kōo sid tī seb nins fāa sēn tūud kāadem loesā tūuda taaba. Neb

nins sēn tog n tik nusā, b tog n deng n togsa bāmb pīnda. Yāmb tog n bānga nin-bāmb dāmb sā n beeme, la b sā n mii b tũmdā tiiri.

Ti baase, y tog n maana nug tigr yi-kāadbā sebr zugu. Nug-tigsa wā fāa sā n sa, yāmb tog n dika sebā n kis raoā kvunga taoore, sēn yaa yē n yaa kāadmā na yu neerā taor soabā yīnga. Y sā n zēk sebā n wilg n sa, yāmb tōe n zēka y koeeḡ n yeel mosā ti kāadba lebga sid ne paga la pag ne sīda. Rē poore, yāmb tōe n kosa kāadba ti b yīgimḡ Wēnnaam taoore, pīy sēn yaa yulem la bogsg zutu. Ti yāmb yaool n tik bāmb ne y nus n ning-b barka. Kāadmā loees baasda ne kāadbā mogstaab la bark ningri.

KŪUM MUMBU

B sēn wa n togs a Gerturde kaalmā, tēnga fāa rāmbame. Pa a zaka sēn tar sū-sāoonga bal ye, la Sulla gill yāmbda b sēn paam boogrā yīnga. Ropa, pagba, kombiis la koamb wiisdame. A Gerturde ra yaa Asāmbale de Diye yel-get-poaka. A sēn da tar tēebā sēn yaa sōma la a kōtē wa yīnga, neba fāa ra nong-a lame.

A mumba wakate Pastēerā moona belsg koeeḡa. A leb n moona tēeb gūudum koeeḡ a Kirist pugē. Koeeḡa mooneg baasgē, Pastēerā boola nebā ti b wa reeg-a a Kirist ti yī Fāagda. Wusḡ rika b vum n kō a Kirist. A Gerturde vumā kaset yīng la a Pastēerā sēn maan mumba tũmd ne yamā yīnga, tũm-kaseng n maane, pa a vumā wakat bal ye, la ba a a kũuma daare.

Kũum kaoreng yōodo

Afirik nebā vu lagem taab vum. Bāmb ned fāa yōod yaa sēn gūbg-b yē wā n kōt kaseto. Woto, Sulla ned a yembr sā n maan kaalem, a mumba tigimda neba fāa. Neb sēn yit zīiga fāa, ba ne wēn-tūuduma sēn ya a soab fāa, b tigimdame n yāag kiidā a yaoolem gāagē. B leb n watame n wilg-b lagem-n-taar ne zakā sēn tar sū-sāoongā.

Afirik ka, kũum mumb tara tũm wusḡo. Nanda, a reng n kōta zaka ne zo-rāmba weer ti b tigim taab n yāb b sū-sāoongā. B sā n maan woto, bāmb sūyā na n paama belsg la sū-keelem. Rē poore, mumba tũmd na n sōnga sū-sāoonga rāmb ti bas ti looge. A kōta bāmb weere, ti b tōe n sak b bōnā, Wēnnaam pānga pugē, n kell n kēng taor ne b vumā.

Sēn na n baas, kũum mumb tũmd yaa we-sōng n kō Pastēer sēn kēnd ne Sug-Sōngo t'a pui Kirist koe-noogā ne neb nins sēn nan ka mi Bāmbā. Wusḡ sēn ka tol

*Vük 10 soaba: Pasteer sên kënd ne Sug-sõngo, la kibs rãmba,
la bark ningr tig wakate*

n wat Wën-doogē wakat fãa na n waa kũumã mumbē. Pasteer sên kënd ne Sug-Sõng sên paam kïkr na n zaeega ne we-kãngã, ne yam, ne tēbo, ne Fãagrã koεεga.

Ti ges sên tar-b sũ-sãoonga yelle

Yãmb sên yaa Pasteer sên kënd ne Sug-Sõngo, Yãmb tũumd sên tar-b sũ-sãoonga sēgē sungda wakat ning yãmb sên wum nedã kũuma. Yãmb sēgd n sēgl n seeme ti bas y daarã tũuma gãnegr tũuma, la y tēeg-y nug zīg pugē kiidã pēts yīnga. Na n yu pipi bãnd zaka yīnga, ti yãmb tagsda b yelle. Baa ne goam kēer sên yaa belsg goam sên tar yōodã, sungrã, yãmb tōe n maana y sên tōe tēka. Yãmb tōe n datame bal n zīnd n naag zaka rãmb n yãb b sũ-sãoongã. Yãmb belmã, belsg goam a wãn n paas pũvsg seka wakat kãnga.

Sã n wa kaoose, yãmb tōe ndat n ti ges zak rãmb yesa, wakat kãnga ne Wën-dooga neb kēere. Gesg kãng pugē tē ti yãmb dat n tae yul a ye bɪ a yiibu, n kō sagl-koεεga, la y leb n pũvs nkō zaka rãmba. Yãmb tōe n karma Wënnaam sebra pug zīs sên zemsd ne yellã. Sên le paase, yãmb ne wën-dooga neb sên tũ yãmba tōe n yãka ligd sōor y na n sên sõng ne Wën-dooga yũvre. Bõn-kãng tara yōod wũsgo, sã n mikame ti zaka sên be sũ-sãoong pugã ka tar tōog sên na n ges mumba yelle.

Kaorengã sēglgo

Yãmb ne sulla taoor dãmb tog n duka weer n mag mumba tũumd ne taab n gãnege. Yã-taab kãng pugē, yãmb tōe yãmb tōe n beola Gvls-g-sõmyã kaorengo, la kiida vum kɪbar sebre (vuma kɪbar sên kũmse). Yãmb tog n tũ zaka rãmb kosgo, tũm-kãens pũbã wēngē.

Wa sên zemse, yaa kiida Pasteern tog n moon mumba koεεga. Baasgo, bũmb a to uīng ti zaka rãmb sã n kos ti yɪ tũm-tũmd a to sên yaa tēed moon mumba koεεgã, yãmb tog n wilga y sakre.

Mumbã

Mumba tog n talla bũmb wũsgo. Pipi, yul sên zemsd ne wakatã la b tog n yãk rē yīnga. Sên pugde, tũm-tũmd sên paam zãmsg la b sên waoogd n tog n moon mumba koεεga. Kiidã sã n talla vum sên kōt mams-sõngo, koe-moonega tōe n goma a vuma yelle. Sã n ka woto, b moonda koεεg bala, n tik fãagrã, la sũd ning sên be-a kũum poorã.

Wēn-dooga neba la zo-rāmba tog n paama noor ti yāag kiidā wa sēn segde, la ti kō zaka rāmb belsgo. D tog n kōo sēn yāagd-b kūumā, ti maan koεεg-koεεg ti mumba tūmd ra wa lebg zub n kō zaka rāmba, la pa bark yes ye.

Mumba (solgrā) tūmd me tog n yu koεεga. Tūm-kāng tog n yu yull a yembre, pūsgo la solgra tūmde ne Pasteer sēn tar noore. Yāmb segd n gūusa wakatā n bāng kiidā yīnga b sã n solg-a-la sēn deng zī-sobdā.

Pvg-n-gεsga

Yāmb sēn yaa Pasteerā pa sat mumba tūmd zīgē yē. Solgra poore, yāmb ne Wēn-dooga kasem-dāmb tog n yāag zaka rāmb n kul yiri. Be, yāmb kōt-b-la yaoo-lem belsg goam la y pūvs b yīnga. Rasma sēn pvgda, yāmb tog n kēnda wakat-wakat n get zaka sēn be sū-sāoonga pvgā. La yāmb segd n baoo weer ti pvi koe-nooga ne zak ning neb sēn ka mi Zu-soabā.

Kāadem dāmda ne kvya yaa we-sōms ne Pasteer sēn kēnd ne Sug-Sōng ne a Wēn-doogā ti b wilg b nonglem ne b yōod wēn-dooga neba la sulla neb a taaba yīnga. Rao bi pag tog n gūusame la a gāneg nao-kēndr n tū minin-kāensā ne nonglem la waogre.

~ Sapitr 42 soaba~

Koarengã tũma, neb wall teed buud Bark ningri, la rik-n-kõ Zu-soabã nao-kẽnda

Pasteer sãn kẽnd ne Sug-Sõngo tar boolg ti moon Wẽn-doogã kũum kaoreng la tũ a mininda a taaba la karme. Tũum-kãens tog n pidsa ne tõog la waoogr wa b sãn segd ne.Sapitr kãngã yaa sãn na n sõng Pasteer sãn kẽnd ne Sug-Sõng tũmdã ween-kãnga pvgẽ sãn tar yõodã.

KOOM-LISGU

Kooma-lisg yaa pipi tõod a yiibã a yembr a Zeezi sãn zĩnigi. Bãmb meng reega koom lisgu, n kõ mamsg ne sãn na n pvglg Bãmbã (Mat 3.13-17).B le kẽnga taoor n kõ B Wẽn-doogo noor ti b kẽng n maan neba buud fãa ti yĩ Bãmb karen-biisi, «n lis bãmb ne Ba la Biigala Sug-Sõng yũvre» (Mat 28,19-20; ges Mar 16,15-16).

Pipi Wẽn-doogã tũ a Zeezi saglsa neere, n lisd sug-kot paalsa b sugra kosg loogr poor bilf bala (Tũm 2: 37-41; 8: 12-13, 36-38; 9: 17-18; 10: 47-48; 16: 13-15, 31-33; 18: 8; 19: 5). Koom lisgã sãn yaa tõog sãn yit yĩngrã, a pa yam-yãkr ye. Sãn yudã, yãmb sãn yaa Pasteer sãn kẽnd ne Sug-Sõngã tog n seglame n pids tõ-kãngã ne sida la tõogre.

A vöörã

Koom-lisgã yaa sakr tvvmdẽ, sên yit tum-tvmda ne sug-kot paalga nengẽ. A yaa kvvnga taoor tẽeb kaset kisg ne sug-kot paalgã a Kirist pvãgã la a yam-yãkr ti tũ a Zu-soabã. Koom lisp meng ka fãagd ye. A yaa «kaset sũur pvãgẽ v̄enẽg Wẽnnaam w̄engẽ» ti d zoe n paama fãagre (1 Pty 3.21). Kooma lisp mamsda a Zeezi kũum, mumbu la B vuvgrẽ (Rom 6: 3-11). A mamsda sug-kot paalg kũum ne dũniyã w̄engẽ, la a vuvgr ne vum paalg a Kirist pvãgẽ (2 Ko 5: 17). Sên paase, kooma lispã wilgda sug-kot paalg yam-yãkr ti lagem ne Kirist tvvmdã pidsg pvãgẽ (Mat 3: 15).

Neb nins sên deegd lispã

Ned ning fãa sên ningda a tẽeb sud a Zeezi Kirist zug wa a Zu-soab la a fãagd tõeeme, la a tog n deega koom lispũ. Minin-kãngã tog n pidsa sugra kosg zugẽ bala. Wakat fãa, sên deng ti y lis ned koom pvãgẽ, yãmb tog n deng n sokame n bãng a sã n sud paama rogem-paalga la a sã n wvmda tõoga vöör sõma.

A nao-kêndrã

Lisga nao-kêndr sên tik Gvls-g-sõmyã pvãgẽ wã yaa bõr zãng koom pvãgẽ. Gom-bil ning sên yet ti «lisã» vöör yaa bõre wall ludi. Sên yudã, bõrã gom-bil n yekd ne a vöörã sên mamsd kũuma, mumbã la vuvgã minunga (Rom-dãmba 6: 2-4).

Yãmb tõe n tũ nao-kêndr ning sên pvãgdã n lis sug-kot paalsã koom pvãgẽ. Yãmb kēeda koomã pvãg ne lisdã. Yãmb sokda lisdã t'a togs yẽ sên tũ sor ning n deeg a Zeezi wa aa fãagda. Yãmb le tõe n le sogsa lisdã sokds nins sên pvãgdã:

- «Yãmb kita ne yameoog t'a Zeezi Kirist yaa yãmb Zu-soaba la y fãagda?»
- «Yãmb na n basa dũniyã, yĩnga ratem ne Svtãana, n kõ-y y meng zãng a Kirist ne Bãmb daabã yãmb vuma pvãga?»
- «Yãmb yãkda yam Wẽnnaam ne Wẽn-dooga taoor ti y nan kēna ne vum paalga sên waoogd Zu-soaba?»
- «Yãmb kõ-y y meng zãng a Kirist ne B tvvmda yĩng n baood n tall neb a taaba n wa Bãmb tẽeba pvãgẽ?» Sên deegda lispã tog n leoka sokdg fãa ti n-yẽe».

*Vük 10 soaba: Pasteer sën kēnd ne Sug-sōngo, la kibs rāmba,
la bark ninger tig wakate*

Yāmb bōrda sën deegda līsḡā koomē wā n yeele: «Yāmb sën kis-y tēeba kaset wa y Zū-soab la fāagda yīnga, la y sën kō-y meng zāng n na n tū Bāmba, mam līsda foom (a soab yvūrā zānga), ne Ba la Biiga la Sug-Sōngo. Ammiina.»

Ziis sën be Wēnnaam sebra pvgē

Tōe ti yāmb dat n karma zīis kēere bī Wēnnaam sebrā zāng sën pvgda koom līsḡ tvm̄d wakate:

- A Zeezi koom līsḡ (Mat 3: 13-17; Mar 1: 9-11)
- Tvm̄-kasengā (Mat 28: 18-20; Mar 16: 14-20)
- Pāntkota daare (Tvm̄ 2: 36-41)
- Eiyopi balem naabā (Tvm̄ 8: 36-39)
- A Poll zāmsg koomā līsḡ zugu (Rom 6: 3-11; Gal 3: 26-29; Kol 2: 11-15).

A KIRIST KŪUM TĒEGR DUBĀ

A Kirist kūum tēegr dubā yaa tōog a yīib soab Zu-soaba Zeezi sën vigli (Mat 26: 26-29; Luk 22: 14-20; 1 Ko 11: 23-26). B leb n boond-a lame ti «bur kaoobo» (Tvm̄ 2: 42) ne «Zu-soaba kūum tēegre» (1 Ko 11: 20). Gom-bil ning sën yet ti «tēegr dubā communion» yīi latē gom-biis pvgē t'a vōor yaa «zaabr dubo». A Zeezi zīniga tō-kāngā b yaoleem dubā ne B karen-biisā yīngr doogā pvgē. Koomā līsḡ reegda vūgr bal la mamsda tēed vī-paalḡ pvgē kōom a Kirist pvgā, la tēegr dubā maanda wakat fāa, n tēegd daar fāa tēed kēndā ne a Zu-soabā.

A Kirist kūum tēegr dubā vōore

Tēegr dubā tēegda tēed Kirist maoongā da-pīka zugā. Bura kaoob tēegda Bāmb yīngā sën sāam, la bōn-yūudla B zumā sën daagā (Luk 22: 19-20). 1 Korēnt-rāmba 11 pvgā, a Poll wilīgida būmb a nu tōndd sën tog n maan tēegr duba pvub wakate:

1. Tōnd tog n tēega a Kirist kūumā da-pkā zugu (v. 24-25).
2. Tōnd togd n gesa Kāab-Paalga Kaoolā vōore (v. 25; ges Mat 26,28).
3. Tōnd tog n sēgla sën deng B lebḡ n wa wā (v. 26; ges Mat 26: 29; Luk 22: 16-18).
4. Tōnd tog n lagma taab zīḡ a yembr n nand taaba (v. 18-21, 33).
5. Tōnd tog n kōo d mens Kirist fāagrā tvm̄d pvgē (v. 26).

Neb nins sên deegd tēegr dubã

Wên-dot nins sên kênd ne Sug-Sõngã naagda taab n dıkd tēegr dubã. Bõn-kãng võor yaa ti b reegda b rãmb nins fãa sên sūd deeg Kirist wa b Zu-soab n tũud Bãmb ne sıda Zu-soaba taabl zugu. Ned ning sên deegdã ka tılae t'a yaa wên-do-kãng bı sul-kãn karen-biig bal ye. Wên-dot kêere, yaa b rãmb nins sên deeg koom lisga bal n deegd tēegr dubã. Yãmb tog n bãnga yãmb tēngã wên-doogã so-tũuds bõn-kãng weengẽ n tõog n tũ minin-kãnga. Ned ning sên deegd Zu-soaba kũum tēegr dub tog n gesa a meng sũurã yell n da wa ning buvd a menga zug ye (1 Ko 11: 27-29).

A maanegã wakat-rãmba

Wênnaam sebra ka kõt saglg toor zall ne wên-doog sên tog n maand tēegr dubã ye. La a yaool n wilgdame ti tēegr dub tog n maanda wakat fãa la wakat-wakat me. Wên-dot kêer maanda tēegr dubã dumaas daar fãa yibeoogo, ti kêer yaa kiuug fãa, kêer me kiuug a tãab fãa. Sên yaa sõma yaa ti tēegr duba maan wakat fãa yãmb wên-doogẽ wã.

A maanegã

A Kirist kũum tēegr dubã maaneg yaa bũmb sên tar barka. Sên yudã, b ka tog n maan-a ne yãgb ye, la b tog n maan-a-la ne naneb la waoogre. Yãmb tõe n yãka y wên-dooga raop la pagb sên pid Sug-Sõng ti b sõng yãmba. A tõe n yu yãmb wên-doogã kasem-dãmba, yel-getba wall Pasteer pugdse. Yãmb tog n deng n wilga pvtbã tēegr dubã sên na n pvt to-to.

Yãmb sungd-a-la ne Wënd gomdã sên kõt vëenem ningã, sên yaa Wênnaam sebra pug zıig b sên gomd a yellã. Rẽ poore, y puvsdame, n kõ yel-getbã burã ne bõn-yũudlã ti b pvt. Yel-getbã na n pvt nebã. Neba fãa sã n wa reeg burã ne bõn-yũudlã n sa, yãmb karemda verse rãmb sên zemsd ne bõn-kãnga (makre, 1 Ko 11: 23-26). Rẽ poore, neba naagda taab n dı la b yũ.

Yãmb sã n tũ a Zeezi makr ning sên be Matye 26: 26-29, yãmb tõe n kêesa bũmb a nu tēegr dubã maaneg pugẽ: bark puvsgo, Gvlg-sõmyã kaorengo, tēegr duba pvubo, yull a yembr yula sebr puga ne puvsgo. Tēegr dubã maaneg tõe n zında wakat fãa wa sên zems a tvvmdã.

*Vük 10 soaba: Pasteer sën kënd ne Sug-sõngo, la kibs rãmba,
la bark ningr tig wakate*

A Kirist kuum tēegr dubã rubo

Yãmb tõe n karem zïis nins sën pvgdã tēegr du bã ppub wakate:

- A Zeezi zïniga tēegr dubã (Mat 26: 17-29; Mar 14: 12-25; Luk 22: 7-20)
- Pipi Wën-dooğã sën da maand to-to (Tvm 2: 42-46; 20: 7)
- A Poll bilgda tēegr dubã (1 Ko 10: 16; 11: 18-31).

KOAMB RIK N KÕ WËNNAAM

Afirik, sën kolg fãa, Wën-dot nins sën kënd ne Sug-Sõngã maanda koamb rik n kõ Zu-soabã. Baa ne sën ka Wën-dooğa tōog wa koomã liss ne TËEGR Dllbã, yaa tvm̄md sën tar vōore.

Kãab-Kvdga puga, b ra rukda koambã n köt Zu-soabã, la b kēesd-b bãong wa sën zems a Moyiiz tōogã (ges Yik 13: 2, 12-13, 15; 22: 29; 1 Sa 1: 20, 24-28; 3: 19). A Ænd rika a biiga a Sãmwëll n kõ Zu-soabã n yeele: «Masã, mam dik-a lame n kõ Zu-soabã. A vuma teka, ti Zu-soaba soog-a (1 Sa 1: 28). A Zeezi roagdba me tũu minin-kvd kãngã, n dika a Zeezi n kõ Zu-soabã (Luk 2: 22-38, 40). A Zeezi meng «rika kom-bãoneg b nusẽ, n tik bãmb ne nus n ning b barka» (Mar 10,16).

A vōorã

Koamba rik n kõ Zu-soaba wakato, yaa sōma ti d bãng ti koamba rik n kõ Zu-soaba ka a yembre, ne koamb liss ye. Koamb rik n kõ ka fãagd biig ye, la ka kutd ti biig lebg tēed ye. A yaa tvm̄md roagdbã sën duk biig n kõo, sën wilgd b yam-yãkr sën kēed ne «wub biig ne Zu-soabã saoglgã» (Efẽ 6: 4).

Bi-peelg rik n kõ Zu-soaba yaa Wënnam zaame n be pvgg kvvnga taore, ne kũun-sõng ning B sën kõ-a a roagdbã. Yaa sasa neba fãa sën tõe n lagem roagdbã n kidme. B tõ n naaga taab n yãk yam, ti gũbg biig ne nonglem, la ti zãms biigã tēeba puga.

A maanegã

Biig rik n kõ maaneg tõe n yi toor-toor Wën-dooğ bi buud ne a to svka. B maand-a-la wa sën zems tēeba hat daar (dumaas) yibeoogo. A tõe n kēna sagsa a naase: (1) Pasteerã tikda biiga ne a nus n pvv̄s ti Wënnam ning-a barka; (2) Pasteerkelld n kēnga n kos Wënnam ti B kõ a roagdba yam ti b wub biiga t' a tōog n maan Wënnam tvm̄md; (3) Pasteerã kōta roagdba sagls koẽega, n kos -b ti b

*Sapitr 42 soaba: Koarengã tuvma, bark ningri, la rik-n-kõ
Zu-soabã nao-kênda*

wub biiga nonglem la Zu-soaba tuvmda pvgê; la (4) Pastærkota Wên-dooga ti b tebend roagdbã ti wub biigã Zu-soabã soaya pvsê.

A Ziis Wênaam sebra puga

Wênaam sebra zĩ-kaensa tõe n karma biig rik n kõ Zu-soaba wakato:

- Wênaam kãabg ne a Abrahaam (Sun 18: 19)
- Biig wubri (Ylb 22: 6)
- Rik Wênaam tōodã n taas koambã (Tdo 6: 6-9)
- A Ānd ruka a Sãmwel n kõ Zu-soabã (1 Sa 1: 20-2: 26)
- A Zeezi ninga koamb barka (Mat 19: 13-15; Mar 10: 13-16; Luk 18: 15-16)
- A Maari ne a Zozef ruka a Zeezi n kõ Zusoabã (Luk 2: 22-38, 40)
- Zãms koambã (Efe 6: 4).

TAOOR-DĀMB ZĪNIGRI

Kãab-Kvdga ne Kãab-Paalg fãa yuib gomda taoor dãmb b sên zĩng b tvume yelle. Zu-soaba kõ a Moyiiz noor t'a welga a Aarõ ne a koamba ti b yumaan-kvudba (Yik 29: 1-27; Mkr 8: 1-36; Sdb 3: 3). Kaoosg zugê, Bãmb kõ a Moyiiz noor t'a maan woto buud ne Levi nebã, sên da tog n tvum Wên-dooga tuvma (Sdb 8: 5-22).

Pipi Wên-dooga puga, Tvum-tvumdba tika pipi yel-getba ne b nus n zĩng-b b tvume (Tvum 6: 6). Yaa woto ma Āntiyoos Wên-doogã tika a Barnabaas ne a Soll ne b nusi, n welg bãmb ti b maan Zu-soaba tvumde (Tvum 13: 2-3). Sên paase a Poll kõ a Tit noor t'a yãk kasem-dãmb Wêndota pvse têng fãa (Tit 1: 5). Gerk gom-bil ning b sên lebgt ti b boond ti «yãkã» yaa kathistêmi, sên dat n yeel ti «kõ noore» wall «zĩnigi» tvumd pvgê.»

Zinigrã na n sōnga Wên-dooga t'a tōog n bãng ãnd n maand tvumd toor zall Wên-dooga puga. A na n leb n sōngame ti b bãng tvum-kãng tvum sên bũmb ninga. A na n paasa tvum-tvumd paalga raood neba nini. Zinigrã leb n yaa weer b sên na n tēeg b sên yãka a soabã t'a yaa Kirist tvum-tvumda, ti woto, b kõ-a-la noore. Sên yudã yēnda ka naab ye, la a yaa Zu-soaba tvum-tvumd sên zãad rũm-bãgre (1 Pty 5: 1 4).

*Vūk 10 soaba: Pasteer sēn kēnd ne Sug-sōngo, la kibs rāmba,
la bark ningr tig wakate*

Zinigrā

Yāmb sēn yaa Pasteerā, yāmb na n sungame n bool neb nins b sēn yāk paalma ti wa Wēn-dooga neba taoore. Yāmb na n karma Gvls-g-sōmya pvg zīg sēn zemsd ne rēnda la y wilg tvm-tvmd paalsā nebā. Yāmb na n bilga neba koεεg-koεεga, zīg fāa ne a tvum sēn yaa būmb ninsi, n tik-b ne y nus la y kos Wēnnaam ti b pid-b ne B Sugā, la B ningr-b barka, b tvmda maaneg pvgē.

Nug-tikrā wakat kāngā yuda sēn ketā. Kāab-Paalga sebr puga, neba ra mi n pita ne Sug-sōngo nusa tikr wakate (Tvm 8: 17; 9: 17-19; 19: 6). A Poll tēega a Tumoti «t' a wung ne Wēnnaam kūnā sēn be fo pvgē wā, fo sēn deeg ne mam nug-tikrā» (2 Tt 1: 6). Tvm-tvmda ra wilgda Sug-Sōngkūuna a Tumoti da deeg nug-tikrā sasa wā. Yāmb tog n deng n segla nebā n yeel-ba: «Mam sā n tik foo ne m nusā bt f pak f sūurā n tees Wēnnaam, ti B Suga tōe pi-fu.»

Ziis Wēnnaam sebra puga

Yāmb tōe n karma zīga bt ziis wvsg Wēnnaamm sebra pvg Wēn-dooga taoor dāmb zīnigr wakato:

- Neb a yopoe wā yākre (Tvm 6: 1-7)
- A Kirist tvuma kūuni (1 Ko 12: 28-31)
- Wēnnaam kūnā yel-getba (1 Pty. 4: 10-11)
- Ra paog fo kūuna ye (1 Tt 4: 9-16)
- Tall Wēnnaam kūnā (2 Tt 1: 1-8).

ROT RIK N KŌ WENNAAM

Roog rik n kō Wēnnaam yaa tvumd sēn yaa rik roog n kōo Wēnnaam tvumd maaneg yīnga. Roog rikn kō Zu-soaba tvumd yīng tar a vōor Wēnnaamsebra Gvls-g-sōmyā puga. Naor wvsgo, Israyell kamba rika rot n kō Zu-soabā. Weooga puga, a Moyiiz ne nebā rika se-roogā n a Zeoova Wēnnaam (Yik 40: 1 38). B lebn welga tēn-kugrā Zu-soaba yīnga (Sdb 7: 10-11, 84-88). Yvum wvsg rē zugē, a Esdraas «maana Wēnnaam rik n kō kibs ne sū-noogo» (Esd 6: 16).

Zeruzalem pipi Wēn-doogā rik n kō n yaa mams-sōng n yud Wēnnaam sebra puga. A Salmo sēn wa n me Wēnnaam doogā n sa wā, a maana kibs kasenga (1 Rīm 8). Kibs kāng pvgē, rīm maana rik n kō tvumd n kos Wēnnaam ti B wa zīnd rooga pvgē (1 Rīm 8, 13-53).

A võõre

Ründã, tõnd sã n rikd Wënd n köt Zu-soabã, tõnd weld-b-la toor Bãmba ne B tulma yïnga, wa a Moyiiz, a Esdraas la neb a taabã sën maana.

A Moyiiz, a Esdraas ne a Salmo. Tõnd yeta Wënnaam: «Tõnd kõta Yãmb ro-kãngã, la d na n tall-a lame n waooog-Y yvra la kit ti Yãmb tvvmda këng taoor dũni wã».

Tõnd sën yaa tēedb sën kënd ne Stug-Sõngã, tõnd miime ti Zu-soab Suga bee B nebã pvsē (1 Ko 3: 16), la B köt tōogr ti tvme (Tvm 1: 8). Wakat kãnga, tõnd miime me ti Wënnaam belmã tõe n wa pida rotã. Yaa bũmb ning sën maan Pãntkota daarã «zïig pugē, bvg sën wënd seb-kaseng yï yïngr n pid rooga ne neb nins sën da zï-b a pugē wã» (Tvm 2: 2). A Kirist kãaba B belmã, neb a yïib bi a tãab sã n tigim taab ne Bãmb yvve (Mat 18: 20).

Rik n kõ wã tvvmd yaa ti pvs Wënnaam barka, B sën sõng ti b tōog n me ro-paalã n sa wã. Leb n yaa ti kõ ro-paalgã ti b maan Bãmb tulsem. Tvvmnda wakato, nebã boonda Zu-soaba ti sig ne B belmã, wa B sën maan Gvls-g-sõmyã pugã. Sën le paasde, Wën-dooga nebakõta mens yes Wënnaam ne B fãaagrã tvvmd.

Rik n kõ wa kaorengo

Yaa Pasteer bi ned b sën bool t'a wa n tog n lvi kaorenga taoore. Yaa sõma ti yõgend tvvmdã daar toor zalle, ti neb nins b sën bool b rãmb ti b wa wã tōog n zïnd be. B tõe n yõgna tvvmda n ning tvvm-kãensa svk a yembre wa sën pugdã:

- Peend wãagre
- Rik n kõ pvsigo
- B sën bool-b rãmb ti wa toor zallã regere
- Gvls-g-sõmyã kaorengo
- Kaset rãmb togsgo
- Wënnaam waooogre
- Nonglem kũuni
- Koe-moonego
- Zï-paalgã gesgo
- Naag-taab rutbo wall bõn-yũudla.

*Vũk 10 soaba: Pasteer sên kēnd ne Sug-sōngo, la kibs rāmba,
la bark ningr tig wakate*

A Zīs Wēnaam sebra puga

B tõe n karma zī-kāensā roog rŭk n kō Zu-soaba tigr daare:

- Wēn-dooḡā bark ningri (2 Kɪbaya. 6: 1-2, 17-20, 40; 7: 1-5)
- Zu-soaba samande (Yul-sōmyā 84)
- D kēng Zu-soaba roogē (Yul-sōmyā 122).

Bark ningri, koamb rŭk n kō Zu-soabā, Wēn-dooḡa taor dāmb zīnigri la Wēn-dooḡ roog rŭk n kō Zu-soaba gesgo, tʉʉmd fāa naaga Wēn-dooḡ sên kēnd ne Sug-Sōngā vum pvgē. Pasteerā tog n tūu minin-kāensa ne naneb la waoogr nins a sên segd ne wā.

*Sapitr 42 soaba: Koarengã tvvma, bark ningri, la rik-n-kõ
Zu-soabã nao-kênda*

SEB-TONGDSE

~ Pipi seb-toanga 1~
Asãmbale de Diye tēebā tīkr dūni wā gill pugē

Tēebā tīkr tūumd vēenegā yaa t'a yaa yēbgr tēebā yīnga, lagem-n-taar la zīnd-n-taar tōnd ne taab svka. Goam nins b sēn tall n goma pa sēn yit Sug-Sōng nengē ye, la sīd ning yell a sēn gomdā yaa būmb sēn yaa vēeneg pāntkotisma minsteer tūumd pugē.

D pa yeel t'a tara sīd ning sēn yit Wēnnaam goama pug zāng ye, la a yaa t'a yēta vuvug ning sēn be ratem ning sēn be dogtrīndā zugu...

1. GULSG-SŌMYĀ SĒN YAA WĒNNAAM N KŌ

Tōnd tēedame ti gulsg sōme wā, Kāab-Kvdgā ne Kāab-Paalgā yaa Wēnnaam n kō ninsaala, sēn yaa tēeb tōog la vum na-kēndr sēn pa menemsd ned la a tar noore. B sēn guls b seb nins fāa ne Sug-Sōng yalē pāngā yaa seb sēn pa tar tudgr ba bīfu (2 T₁ 3: 15-17; 2 Pty. 1: 21).

2. WĒNNAAM SĒN YAA SĪD SOABA? N YAA YEMBRE LA SĒN VĪ
WAKAT FĀA WĀ

Tōnd tēedame ti Wēnnaam a yembr bal be sēn yaa sīd soab la B vī n ka tar saab ye, n be B meng yīnga, n puk B meng n yaa tāab-n-yembre sēn yaa: Ba, Bug

a. Wēnnaam sēn yaa Ba. Tōnd tēeda Wēnnaam sēn yaa Ba wā, sēn yaa pipi tāab-n-yembrā pugē, sēn be wakat sēn pa set n yaa yīngr la tēnga naanda, n yaa soab ning sēn kō tōogā, soab ning būmb fāa sēn sakda, sēn na yūlē ti bāmb fāa yī yembre (Sungr. 1: 1; Maankvuv. 6: 4; 1 Ko 15: 28).

b. Zu-soab a Zeezi Kiris. Tōnd tēeda Zu-soab a Zeezi Kiris, yīib soab tāab-n-yembrā pugē, sēn da yaa la B yaa Wēnnaam B₁-rībla; sēn puk-B meng ne Sug-Sōng maasem yīnga a Maari sēn yaa pa-kulā sēn doge.

Tōnd tēeda B vuma sēn pa tall yel-wēnde, B tūumdā sēn pid ne bōn-bāna, B kūuma sēn yi maoongo, la B sēn vuvug ne yīnga, B sēn dv arzān ne tōogr la B se-yōkrā sēn yaa wakat fāa yīnga (Ezy 7: 14; Ebr 7: 25-26; 1 Pty 2: 22; Tvm 1: 9; 2: 22; 10: 38; 1 Ko 15: 4; 2 Ko 5: 21).

c. *Sug-Sōngo*. Tōnd tēeda Sug-Sōngo, sēn yaa Tāab soab tāab-n-yembrā pvgtē, sēn pogd Ba wā ne Bi-riblā, sēn ket n be la B tumd yel-wēna soab yel-wēn vēnegr yīnga, la tu yulg soab ning sēn tēedā, la soab ning sēn tēedā yulgr sudā pvgē (Zā 14: 26; 16: 8-11; 1 Pty 1: 2; Rom 8: 14-16).

3. NINSAAL LUIISE

Tōnd tēedame tu dūni wā naana sōmblem la turlem pvgē. Wakat kānga, a yel-wēna luus pvgē ne yamleog zāag-a-la ne Wēnnaam, n kut t'a lu yīng la sug kūum pvgē, sēn yaa welgr ne Wēnnaam (Sun 1.16-27; 2.17; 3.6; Rom 5.12-19).

4. FĀAGR ZU6SOAN A ZEZI KIRIS PUGĒ

Tōnd tēeda fāagr a Kiris pvgē, sēn ki tōnd yel-wēna yīnga, tu b mum Bāmb tu B vuug rasea a tāab pvgē. Ne B maongā sēn yiisd yel-wēna, dūni wā fāa tōe n paama fāagr a Zeezi maongā yīng kūum dapikā zugu. La bōn-kāng yaa Kāab-Paalgā maasem yīnga, la yaa būmb sēn yaa zīig pvgē yell Sug-Sōng sēn maan tu sēn deeg-a tēeb fāa paamda tekr zīig pvgē, n paam zemsg la a paam noor tu lebg Wēnnaam neda, n lebg paalg Kiris pvgē, la tōe n paam vum sēn ka seta (Zā 3: 5-6; Rom 10: 8-15; Tit 2: 11, 3: 4-7; 1 Zā 5: 1).

5. WĒNNAAM MAAGRE

Tōnd tēedame tu lokr ne bāag yaa būmb sēn tūud ne maong tu tēedbā fāa tōe n paam-a (Ezayi 53: 4-5; Mat 8: 16-17; Zak 5: 14-16).

6. WĒN-DOOGĀ LA A TUUMDE

Tōnd tēedame tu wēn-doogā ya a Kiris yīngā la Wēnnaam doog Sug pvgē, la a kita Wēnnaam belem kaset dūni wā pvgē la b rāmb nins sēn tar dogem-paalgā bee a pvgē (Efe 1: 22-23; 2: 22; Rom 14: 17-18; 1 Ko 4: 20).

Tōnd tēedame tu wēn-doogā tuumd yaa tu (1) moon fāagr koεεgā dūni gilli, (2) n me la tu zāms tēedbā sug pvgē tuumdā, (3) n waog Zu-soabā ne kaoreng maanego, et (4) n maan tēeb tuuma ne b rāmb nins sēn be namsg pvgē wā (Mat 28: 19 20; 10: 42; Efe 4: 11-13).

7. WĒN-DOOGĀ TUUMA

Tōnd tēedame tu koom lisp bōrb pvgē la b rāmb nins fāa sēn kos sugr la b tē wā tog n paame. Woto yīnga, b wilgda dūni wā gill tu b kii ne Kiris la b vuuga ne Bāmb n lebg vī-paalg neba (Mat 28.19; Tum 10.47-48; Rom 6.4).

Tōnd tēedame ti tēegr dubā yaa mamsda Zu-soabā namsg B kūum dapikā zugu, b sēn tog n maand wakat fāa hal n tāag Bāmb waongo (Luk 22: 14-20; 1 Ko 11: 20-34).

8. YILG-N-MENGA

Tōnd tēedame ti yulg-n-mengā yaa welgr tūmd ne wēngā, la kō-n-meng zāng Wēnnaam. A yaa būmb sēn yaa wakat fāa tūmd. A maanda tēedā vum pvg sēn tūud ne a yam-yākre a Kiris zuma pvg Sug-Sōng pāng maasem yīnga. A takda tēedā n wat a Kiris nengē, n zāmsd-a ne Gulsg sōmyā n kōt-a a Kiris mamsgo (Rom 6: 1-11; 8: 1-2, 13; 12: 1-2; Gal 2: 20; Ebr 10: 10, 14).

9. SIIG-SŌNG PIDBU

Tōnd tēedame ti lisg Sug-Sōngpvgē yaa tēedā sēn na n deeg pāng a vuma pvg la tūmdā a Kiris yīnga. Tūm-kāng soabā welga ne rogem-paalgā tūmd la a yaa sug pvgē tūmd; yaa ne tēeb la b reegd-a ti gom-zēna yaool n yāag-a, sugā pukda ne pipi bānde (Luk 24: 49; Tūm 1: 8; 2: 1-4; 8: 15-19; 11: 14-17; 19: 1-7).

10. SIIG-SŌNG KŪUNA

Tōnd tēeda Sug-Sōng kūun a wae-yā (1 Ko 12) la kūun ti maan tūm a Kiris pvgē wā (Efe 4: 11-13) wēn-dooḡā buḡng la a yalgr yīnga.

11. WAKAT SĒBO

Tōnd tēeda waong a yiib soab, sēn pa na n vaal tōnd Zu-soab a Zeezi Kiris sēn na n wa ti tigim b nebā. Tōnd sēn tar tēeb gūudum kāng la gūub sid sidā, tōnd yulgda d mense, a wa Bāmb meng sēn yaa ylemdā, sēn na yul n segl n sa ti seg Bāmb B waongā wakate (Zā 14: 1-3; Tit 2: 13; 1 Tes 4: 15-17; 1 Zā 3: 2-3; Vēn. 20: 1-6).

Tōnd tēeda ninsaal buud fāa kūum vūvgre, ti b rāmb nins fāa sēn tēed Zu-soab a Zeezi Kiristā na n paama fāagre, la b rāmb nins fāa vvy sēn pa guls vum sebrā pvg na n paama sibgre, (Zā 5: 28-29; 1 Ko 15: 22-24; Vēn. 20: 10-15).

Pipi seb-toanga 1: Asāmbale de Diye tēebā tikr dūni wā gill pvgē

~ Seb-toang a 2 soaba~
Kũuna toor toore 1 Korentẽ 12: 8-10

Vẽnegr kũuna toor toore (b sẽn kõ tu bãng Wẽnnaam daabo)

- *Bãngr goama*: sẽn yaa Sug-Sõng sẽn vẽnegr sẽn yaa Wẽnnaam bãngr pugẽ
- *Yam goama*: sẽn yaa Sug-Sõng sẽn vẽnegr sẽn yaa yam sẽn yit Wẽnnaam nengẽ.
- *Sus buud bãngre*: vẽnegr, sẽn yaa Sug -Sõng n vẽnegrde, sug ning sẽn tũmd wall a pukdẽ wã.

Bãngr goama (b sẽn kõ tu rees Wẽnnaam noore)

- *Bãngr goam kũuni*: gomd sẽn yit Wẽnnaam nengẽ Sug-Sõng sẽn kõ.
- *Gom-zẽna*: a goama, sẽn yaa SuG-Sõng n kõte, sẽn yaa Wẽnnaam koẽga wall pũsgo, sẽn gomd-a wã sẽn gomd buud gomd a sẽn pa mi.
- *Gom-zẽn deesgo*: a bilgri, sẽn yaa ne Sug-Sõngo, gomd võor bilgr wall wall pũsg ne gom-zẽna.

Pãng ti maan tũma (sẽn kõ ti maan Wẽnnaam tũma)

- *Tẽebo*: tẽeb na-yemd ti pisd Wẽnnaam tũmde.
- *Maagr kũuni*: bãas maagr la la komes rãmb maagr Sug-Sõng maasem yĩng.
- *Bõn-bãn maanego*: pãng tũm sẽn yit Wẽnnaam nengẽ ti maan tũmd Wẽnnaam yĩnga.. (d bãnge: d tõe n boola kũun-kãng ti pãng tũma «a wa gerkã pug a sẽn yaa (energemata dunameon) «pãng tũm maanego.»

~ Seb-toang a 2 soaba: Kũuna toor toore 1 Korentẽ 12: 8-10

~ Seb-toang a 3 soaba~
Wënnaam sebrã seb guls guls-koes pugẽ

Kãab-Kudgo		Yel-büna	Ylb
Singre	Sun	Koëeg soaba	Kgs.
Yikri	Yik	A Salmo yula	Sly
Maankvure	Mkr	Ezayi	Ezy
Sõdbo	Sbd	Zermi	Zer
Tõodo	Tdo	A Zeremi iisgu	Zrw
Zozoe	Zos	Ezekell	Eze
Bukaoodba	Bkb	Dãnyell	Dan
Rut	Rut	Ooze	Ooz
1 Samwell	1 Sa	Zowell	Zow
2 Samwell	2 Sa	Amoos	Amo
1 Rĩmdãmba	1 Rĩm	Abdyaas	Abd
2 Rĩmdãmba	2 Rĩm	Zonaas	Zon
1 Kibaya	1 Kt	Mise	Mse
2 Kibaya	2 Kt	A Nahum	Nah
Esdraas	Esd	A Habdyaas	Hbk
Neemi	Nmi	A Sofoni	Sof
Esteer	Est	A Aazez	Aaz
Zoobe	Zbe	A Zakari	Zkr
Yul-Sõmyã	Ysy	A Malasi	Mal

Seb-toang a 3 soaba: Wēnnaam sebrā seb gvls-gvls-koes pvġē

Kāab-Paalgā		1 Tımote	1 Tı
Matye	Mat	2 Tımote	2 Tı
Mark	Mar	Tit	Tit
Luke	Luk	Filmo	Film
Zā	Zā	Ebre	Ebr
Tvuma	Tvm	Zake	Zak
Rom-dāmba	Rom	1 Pıyeere	1 Pıy
1 Korēnt-rāmba	1 Ko	2 Pıyeere	2 Pıy
2 Korēnt-rāmba	2 Ko	1 Zā	1 Zā
Galat-rāmba	Gal	2 Zā	2 Zā
Efees-rāmba	Efe	3 Zā	3 Zā
Filip-rāmba	Flp	A Zvude	Zvv
Koloos-rāmba	Kol	Vēnegre	Vēn
1 Tesalonik-rāmba	1 Tes		
2 Tesalonik-rāmba	2 Tes		

Seb-toang a 3 soaba: Wěnnaam sebrã seb gvlsq gvls-koes pvğě

AFRICA'S HOPE

